

Čy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Stromja cze
Čswójbnj statof,
A twój šwjatof
Čradny je.

Sa staw spróznj
Napoř móznj
Lubosč ma;
Bóh pač šwěrnj
Pšes spač měrnj
Čzerstnosč da.

Njeh ty spěwałš,
Čswěrnje džělaš
Wšědne dnj;
Džěť pač šwjatj,
Dušči datj,
Wotpocžj ty.

S njebješ mana
Njeh czi kmana
Žiwnosč je;
Žima woda,
Niž Bóh poda,
Wotšćěw cze!

F.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Čsmolerjež knižicizšćerńi w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Njedžela po nowym lěće.

Čfes. 5, 8—14.

Wy běšćeže přjedny čžěmnosč, nětk pač šće šwětlosč w tym Čnješu. Čhodžće jako džěczi šwětla. Těho ducha plód šo wopofajuje we wschěj dobroščě a prawdosčě a wěrnosčě. Těž spytajće, šćto by temu Čnješej špodobne bylo. A njeměježe nicžo čžinicž i tymi njepłódnymi skutkami čžmy, ale šwarčće wjele bóle na nje. Pšćetoz šćtož šo šćradžu wot nich stanje, to je tež hrosne prajicž. To wsćitko pač budže šćawne, hdyž budže wot šwětla domjedžene. Pšćetoz wsćitko, šćtož budže šćawne, to je šwětlo. Těho dla praji wón: Wotzucž, tiž ty šćišć, a stawaj wot mormych, dha budže cze Čhryšćuš rosšwětlicž. — Čfes. 5, 8—14. Wy běšćeže přjedny čžěmnosč, nětk pač šće šwětlosč w tym Čnješu. Čhodžće jako džěczi šwětla. Těho ducha plód šo wopofajuje we wschěj dobroščě a prawdosčě a wěrnosčě. Těž spytajće, šćto by temu Čnješej špodobne bylo. A njeměježe nicžo čžinicž i tymi njepłódnymi skutkami čžmy, ale šwarčće wjele bóle na nje. Pšćetoz šćtož šo šćradžu wot nich stanje, to je tež hrosne prajicž. To wsćitko pač budže šćawne, hdyž budže wot šwětla domjedžene. Pšćetoz wsćitko, šćtož budže šćawne, to je šwětlo. Těho dla praji wón: Wotzucž, tiž ty šćišć, a stawaj wot mormych, dha budže cze Čhryšćuš rosšwětlicž. — Čfes. 5, 8—14.

wušnaje: Wšćón našć rošom i mudrosčju je čžma, my šćmy błudne džěczi.

Kak krašne pač je, hdyž móže nětk rěćacž, wy běšćeže přjedny čžma, nětk pač šće šwětlosč w tym Čnješu. Prašćejmy šo, pšćes czo je šo tajke wulke pšćeměnjene šćalo! Wotmólwjene dawa nam japosććot i wobšaměnjenu našćeho tćsta po wajćtarjomym hłóšu profety Čes. 60, 1: Wotzucž, tiž ty šćišć, a stawaj wot mormych, dha budže cze Čhryšćuš rosšwětlicž. Šladaj derje, dwaj džiwaj Bóžej dyrbitaj šo w twojej wutrobje šćacž, přjedny hacž móžesh ty, tiž šćy čžěmnj, šwětlo w tym Čnješu bycž. Najpřjedny dyrbišć horjěstanjenemu Šbóžnikěj dowolicž, šo wón cze w twojej hrěšćnej wěšćosčě šćatrasći a i njeje šćbudži, šo wón tebi pokáže, pšći kotrej hłubinje ty na hrěšćnym pucžu šćejšć, a do kotreho wěćžneho šćażenja ty džěšć, hdyž šo i wutrobu njewobročějšć. Ale i duchownym šćbudženjom hišćće čžinjene njeje. Někotryžkuliz wotzuczi drje, ale i tym njestupicze hišćće wón i čžmowej jamy šćwojeho hrěšćneho žiwjenja. Těho dla dyrbi i temu to druhe pšćiněcž: Stawaj wot mormych. Pšćetoz šćto by šćhubjenemu šćynej pomhale, jeli šo by wón wotzucziwšći je šćwojeje šćmjercze pošćak: ja hłodu wumru. Wón dyrbjěšće tež i temu wotmýšćljenju pšćiněcž: Ša čžju pošćanycž a i šćwojemu naněj hićž; jenož tak šćupi wón šćšo do šćlónćžneje prubi lubojćže nanoweje, jenož tak bu wón šćšo šćyn w nanowym domje. Čunje tak dyrbimy tež šćanycž wot mormych, jenož potom móže našć Čhryšćuš rosšwětlicž.

Ma to pač džě wotčžahowaza hnada našćeho Čnješa: Wy dyrbimy šwětlo bycž w tym Čnješu. To pač šo po

japofchtole na dvojake waschnje pokaže. Najprjedy a pschede wschém dyrbi nasche khodzenje w śwětłe bycz a płód a skutkowanje śwětła budže so pofasacz we wschej dobrocze a prawdosczi a wěrnosczi. Wěrni budžemy k naschemu Bohu a Sbožnikowej, hdyž s nascheho czitanja w bibliji, s nascheho modlenja, s nascheho kemjchi a spowjedzi khodzenja so pschezo bóle tež posledni kus ludanija shubi. Prawi budžemy psches wodzenje swjateho Ducha pschezo bóle w tym, shtoz wo naschim bližšim rěczimy, wot njeho žadamy abo smy jemu winojczi. A na posledku budže dobrocziwošč, czichošč a smilnosč nascheho bycza suamjo wot lěta k lětu bóle, tak so bo nascheho Sbožnikowe pschišlowo na nas počahuje: Stare wino je lěpsche. Derje, hdyž móže so wo kšeseczijanskim žiwjenju rěczecz, so je khodzenje džeczki śwětła, potom khwali so s tym knjesom mjeno wo wschěch wězach, potom budže tajke khodzenje bjes wjele słowow swaricz a wotbudžicz wscho, shtoz je czěmnošč.

To pať žada šebi swj. Powoł nětł wošebje. Kšeseczijenjo dyrba šól semje bycz. Duž sojta džeczko śwětła wscho, shtoz jemu w swěcze napischecziwo stupi, njeczita žane knihi, njekhwali žane człowške skutki, a hdy bychu so najkrašnišche sdałe, so njeprašawšchi, hacž je wscho to s Boha narodžene a Bohu spodobne. Pschetoz shtoz ma dostatk s Bohom, njemóže dostatk mēcž s njepłodnymi skutkami czěmnošč, ale swari je wjele wjazy. Haj, wschať je swjata pschišlušchnosč, so my kšeseczijenjo w tutym čašu, hdyž njewěra a kža khroble swojei hłowje pošbėhataj, móžnišcho hacž hewať pschecziwo bjesbožnemu waschnju swědczenje wotpołožimy, so bychmy tole waschnje jako bjesbožne a sčazaze psched kóždeho woczomaj šjawne czinili.

Tak daj, kšeseczijano, jašnemu śwětlu swojeho Sbožnita tebi tak we wutrobje bydlicž, so twoje słowo, khodzenje a žiwjenje swět k Šhrystuškej czehnje, abo hdyž njecha so czahnyč dacž, swari a šjawne czini.

Šamjen.

Nowe lěto.

Budž postrowjene, lěto nowe,
Běž pucz swój wotthnjemy wot Boha!
Hdyž wostanje mi czěło strowe,
Chzu dale khwalicz šrijedža Ziona
Wschě džiwny Bože nowe nad nami,
Kiz wócžto dženkša hiščeže njewidži.

Naš nowa dženkša wita hnada,
Kiz Šesuš Šhrystuš šaklužil je nam;
Duž wócžto s doměrjenjom hlada,
Shtoz ty nam napischecziwo njebesch šam.
D džeczki Bože, pójče hnadu bracz,
Kiz Bóh nam w lěcže nowym lubi šlacž!

Ty, Božo, wostanješ tón šamy,
Nam byče twoje njestari so;
Sa šylnosč swoju wobkhowamy
Če dale tež do lěta noweho.
Hacž šłabi smy, shtoz chzyl bojecž so,
Hdyž wostanješ ty nasche hrodžiščežo?

Ssej dženkša chzemy s nowa šlubicz,
Kaž bratšja lubowacz so bjes šobu!
D njedajmy šej wěru rubicz,
Nam słowo Bože šdžerž a pošyl ju!
We swjastku bratškim bėžmy s nowa pucz
A njedajmy so psches strach s njeho hnucz!

Tak, lěto, běž pod khwalbu Božej
Wot šapoczatka šem hacž do šónza!
Shtoz khwali swět, naš njewošbožej!
Džel lěpschi ruka Boža ša naš ma,
Haj, lěto, pój, budž lěto khwalenja
Nam wschitkim hacž do pošlednjeho dnja!

Puczowanje po Božim pišnje

abo

tajke myšle nadeńdžech, Bože słowo czitajo.

Podawa šwěrnny czitať „Šomhaj Bóh-a“.

I. knihi Wóššawowe, 47. šlaw.

(Šofracžowanje.)

Waschnja potajkim, pod kotrychž je Šraelski narod w Eghptowskej wotrošł, so bē kóždy człowjek a kóžde wobšedženstwo wotwišne wot krala, a so bo tón jako najdoštojnišchi w kraju pschišpónawasche s tym, so pjaty džěl dostawasche, mějesche Šraelski narod na swojeho njewidžomneho krala nałožowacz, tak mějesche bycz psches wchón podložť swojeho wschědneho žiwjenja, šajnje k njemu domjedženy.

13. Hdyž Šakubowy dom žana nusa njepodečdže, dha drohota, tak hižo prjedy dvě lěcže, tak nětł hiščeže pjecz lět Eghptowšku a wschě wokolne kraje tyschesche; pschetoz we wschěch krajach njemějachu žaneho khlěba. Pschetoz drohota bē jara wulka, so Eghptowški a šužodny Šanaanski kraj hłoda dla šahinšchtaj. Tola Šraelski narod bē hiščeže do čaza wumoženy, hdyž w Šanaanskej ani pjenes wjazy njemějachu, so mogli w Eghptowskej kupowacz.

14. A Šosef šhromadži wschitke pjenješy, kotrež šu w Eghptowskej a Šanaanskej byle namočane, ša žito, kotrež kupowachu. A Šosef pschinješy wschě pjenješy do Šaraonoweje pjenješneje kheže.

Wulka khwalba, hdyž šebi w tajkich pjenješnych hromadach ruzy njewomasajch!

15. A hdyž žaných pjenes wjazy w Eghptowskej a Šanaanskej njebē, pschińdžechu wschitzy Eghptowšzy k Šosefej, prajizy: Daj nam khlěba! Čžeho dla chžesč nam dacž psched tobu wumrjecž, wuhładasch-li našču nusu, a hdyž masch tola šredkow nadošč, so mohł nam wotpomhacz, čžeho dla chžesč nam dacž psched tobu wumrjecž, so pjenes nimamy?

16. Šosef, kotryž njebē s knjesom, ale kotryž mějesche jenož hospodaricz s nahromadžonym žitom, a kotryž drje tež šnajesche, tak so s wulkej čzjodu ma — dasch ji ruku, dha wošmje čzi 24 kochzi — džesche; Pschivjedžče wasch šłót te mni, dha chzu wam ša šłót dacž, dokelž pjenes nimacz.

17. A woni pschivjedžechu swój šłót k Šosefej, a wón da jim khlěb ša konje, wozzy, howjash šłót a wóšly. Tak wón jich s khlěbom wudžerža sčeste drohe lěto ša wschitón jich šłót.

18. Hdyž pať bēšče so tele lěto pominyło, pschińdžechu woni k njemu pschichodne lěto, prajizy: My njemóžemy potajicz psched tobu, našchim knjesom, do kotrehož mozy smy podacz, so nješku jenož wschitke pjenješy, ale tež wschitón šłót k naschemu knjesej pschichoč, a njeje nam ničzo wostało, so mogli naschemu knjesej podacz, khiba jenož nasche czěla a nasche pola.

19. Čžeho dla chžesč nam dacž psched tobu wumrjecž, a nasche pola? Čžeho dla chzyl naš pať teho dla, so ani pjenes ani šłotu wjazy nimamy, naš šamych dacž wumrjecž a nasche pola šapuščicz? Kup naš a nasche pola ša khlěb, so budžemy my a nasche pola Šaraonej šlužomni; daj nam šymjo, so živi wostanjemy a njewumrjemy, a pola so nješapušča. My šami budžemy se šwojim czěłom Šaraonowi njewólnizy, a nasche pola, šahrody a kuki njebudu wjazy nasche kubla, ale wicžežne kubla, a my budžemy Šaraonowi wicžežnizy; ša to pať daj nam a našchim žito k jedži a šymjo ša nasche pola, so njebychu njedžěłane wostale a so njebychmy hłodu wumrjeli.

20. A Šosef, do tajkeho poručenja šwolizy, kupi tak Šaraonej wschón Eghptowški kraj, abo šwjedže ša njeho prawo wobšedženstwa ša wschě ležomnošč w Eghptowskej. Pschetoz Eghptczenjo pschedachu kóždy swoju rolu; tak bēchu woni kralowi wicžežnizy; s tym pať mějesche kral pschišlušchnosč, so jich s khlěbom a šymjenjom šastara, pschetoz hłód bēšče so jara wulzy roššylnił mješnimi.

21. Tak bu kraj Šaraonowy. A wón rošdžěli lud do městow, s jeneho šónza Eghptowškeho kraja hacž do drugeho.

Josef da ludej, kotryž bě nětko bjes wobředženstwa a nje-
wólno, do městow saczahnje, so by wot tam hakle po krutych
saczadach wšchu rolu rosdžělil, a so by ju potom ja městy dawf
wotnajał, so bych u wšchitzu dotalni kublerjo nětko kralowi najeń-
zy byli.

22. Jenož měšchnikow rolu wón nje kupi, pschetož wona běšche
wot Faraona ja měšchnikow wustajena, so bych so žiwili wot teho
kraja, kotryž běšche jim Faraon dał; teho dla woni swoju rolu
njespšchedachu.

Měšchnizy dostawachu wot Faraona ja swoju službu postajenu
wahu mjaša a měru wina, teho dla njejsu trjebali nusu czerpicz
a njejsu tež trjebali swoju ležomnosć pschedadz. Tak widzimy
tež hišcže posdžijcho, so je so wšchědnje swjaty khlěb ja měšchni-
kow pjekł a so je so jim howjaje a hušaze mjašo a wino po
postajenej mērie dostało. A hdyž je so tež wojerškej woršcže
swobodna ležomnosć dała, dha so tola pódla teho czi, kotryž mē-
jachu lēto pola krala služicz, wšchědnje khlěb, mjašo a wino dostali.
Bjes dwēla mējesche so s tajkim sarjadowanjom temu sadžewacz,
so njemēla mēšchniska woršchta hdy nusu czerpicz, abo so mohła
hdy bycz wotwisna wot krala abo nětoho drugeho.

23. A dowjedžiwšchi wšchón lud do městow a rosdžělwišchi
wšchón kraj po nowych saczadach džešche Josef, so by nětko, psche-
podajzy wšchelake kubla jenotliwym wiczežnikam, tež nētczišche nowe
prawo se słowom wobkruczil: Hlej, ja sym waš dženša kupil, waš
a wašche pola, Faraonej; hlej, tu macze symjo a wobšhycze s nim
lētja pola.

24. A wot domthowaneho žita dyrbicze wy pjaty džěl Fara-
onej dawacz ja lētny ležomnosćny dawf; schtyri džele pak dyrbja
wašche bycz, so byšcže pschichodnje šami symjo mēli, so mohli
rolu wobšhycz, a so bych tež byle wam s waškej jēdži a s jēdži
ja wašchich domjazych a ja wašche džēczi.

25. A spokojom s nowym sarjadowanjom džachu woni:
Sdžerz jenož našche žiwjenje, a njech jenož hnadu namatamy
psched tobu, našchim knjesom; my chzemy radzi Faraonowi wotrocžy
bycz, chzemy so po jeho woli složowacz a jemu dawf dawacz.

Schtož so nam tu wo Josefowym pschemēnjenju dotalnymch
Egypťowskich prawow powjeda, knje so se wšchēmi druhimi powje-
sežemi, kotrež pola swētnych stawisnarjow nakhadžamy, jenož so so
nowe sarjadowanje s wjetšcha kralej Sesostrishej pschizpije. Ale
tuton Sesostris je po nowšchich stawisnach bóle nētajta wošoba
s bajkow, kotrež so wšchē rasne sarjadowanja a wuspěchi starych
Faraonow pschizpjeja.

Schtož nowe sarjadowanje nastupa, dha njebē wone, kaž sym
hižo w sawodze s našchemu stawej naspomnili, ja wobhylerjow
czeža; pschetož woni bēchu hižo prjedy, hdyž bēchu hišcže wobše-
džerjo, kralej mēli dawf dawacz; jenož njemēšche so to dale
wjazy po jich woli stacz, ale bē na wšchē pady kručze postajene,
a dofelž so egypťowske žně tsizeczore, dha bē dawf sawēšcže tež
šnadny. Pódla pak bē tele nowe postajenje tež wulka dobrota;
pschetož nētczišcha nusa njeby sawēšcže tak wulka byla, bych-li so
hižo ja prjedawšche czašy starali, kaž mohł so kraj s wurytnymi
pschērowami rosumnje powodžicz. To pak bē dla Nilowych powo-
dženjow, s kotrychž Egypťowška plōdnosć wukhadžesche, ja pschichod
zyle nufne; to pak hodžesche so jenož wukonjecz, bēšche-li wšcha
semja wobředženstwo jenicžteho cžlowjeka, mjenujzy krala. So je
Josef byl, kotryž je powodjenje a wurycze wšchēch pschērowow
posdžijcho wukonjał, džēli nam mjeno, s kotrymž so najwjetšcha
hrjebja dženša hišcže pomjenuje, mjenujzy Bahr Yusef, to je
Josefowa hrjebja.

Skōncznje bē kralej mōžno, dofelž postajeny dawf kōžde lēto
šberasche, stajne wōjsko sežiwicz a s nim kraj schkitowacz psched
rubježnymi nadpadami se hušodnymch wšow; tež bē jemu mōžno,
wjele drugeho sarjadowacz, so mohł spomožnosć w kraju spēcho-
wacz. Wošebje pak bē Josefowe sarjadowanje, s kotrymž bē
šydomlētnu nusu sahnał, ja wšchē czašy wobthowane. Nětko bēchu
w městach kralowške žitne lubje, kotrež so kōžde lēto s nowa pjel-
nichu a lud wukthowachu, njebēchu-li so žně hdy poradžile.

26. Tak sežini jim Josef to ja prawo hacž do dženšnišcheho
dnja po wšchēm egypťowskim kraju, so by byl Faraonej pjaty džěl
dawant; jenož šame měšchnikow polo njebēšche Faraonowe.

Prawo, kotrež so tu mjes Egypťowczanami a jich widžom-
nym kralom wutwori, pokazuje doprēdka na tamne prawo, kotrež
so mjes Israelskimi a Bohom, jich njewidžomnym kralom, wu-
twori. Tež wón bē wopravdžity wobředžer Kanaanšeho kraja,
a Israelske džēczi bēchu se swojimi ležomnosćemi jenož wiczežni

kublerjo Boha. Tutemu jich wiczežnemu knjesej mējachu tež pjaty
džěl dawacz: s prēnja džebatk, kotryž bē postajeny ja mēšchnikow
a lewitow, a potom džebatk so woporne hošcžiny na wulkich šwje-
dženjach.

(Pofracžowanje.)

Stawisny rekruty s lēta 1813.

(Po franzowskim piša — 6 —)

(Pofracžowanje.)

Nětko wēšcže kōždy rosumi, so so wo tute wōjnške powje-
danja nje starach, schumjachu do jeneho wucha nuts a s drugeho
šašo won. Džēlajzy myšlach slajnje na to, kaž budže so šhatr-
žinka wješelicz. Pjecz mēšazow dolho myšlach slajnje na to.
Pschedstajach šebi jejne wobliczo, hdyž swōj dar dostanje, a pra-
schach so slajnje: „Schto budže wona rjez?“ Wōrny šebi myšlach,
so budže wolacz: „Ale Josefo, schto dha so cžinił? Čžašnik je ja
mnje pschewošebny... Nē, nē... tajki rjany cžašnik nješmēm
pschiswacz.“ Potom ju nufowach, tyknych jej cžašnik do laza,
prajizy: „Čžeho dla niz, šhatržinka, čžeho dla niz... chzesch mje
hnešwacz?“ Potom šebi šašy pschedstajach jejne sacžerwjenej
wobliczo. Posbēhny swojej ruzy a wolajche: „Wožo mōj, nětko
widžu, Josefo, so mje šwērnje lubujesch!“ A ja ju kōschach se
šyšami we woczomaj. Wēch sawēšcže spokoyny.

Mjes tym so takle dale džēlach a jenož na swoju njewjestu
myšlach, našta šyma, prjedy hacž hewak — hižo w šapoczatku no-
vembra. Njesapocža se šnēhom, ale se šuchej šymu a je šyšnymi
mrōšami. Sa džēn špadnychu wšchitke kopjena se šchtomow. Semja
štwjerdny kaž kamjeń, a wšchitke tsēchne zyhele, plestr, wofnowe
schlēžy wobkruchu so s mrōšom.

Nětko mōže kōždy šapschijecz, so mi tute wōjnške powjeseže
s jednym wuchom nuts džēchu a s druhim šašy won. Šichi
šwojim džēle myšlach spochi na šhatržinku, kaž budže so wješelicz.
Pjecz mēšazow dolho ničzo druge psched woczomaj njemēšach.
Prašachach so pschjezo šašy: „Schto budže rjez, hdyž mōj dar do-
stanje?“ Druhdy šebi ju pschedstajach, kaž wona, wohladajo mōj
cžašnik, sawoła: „O Josefo, na cžo dha myšlišch? Tōn je ja
mnje psche rjany... nē... nē... Tajki rjany cžašnik njemōžu
pschijecz!“ Potom ju nuczach jōn wšacz, tyknywšchi jej cžašnik pod
laz, prajizy: „Ale, lubšcha šhatržinka, chzesch mje rudžicž?“ Wi-
džach derje, so so jej cžašnik špodobajche. Druhdy šašo šebi
pschedstajach jejne sacžerwjene wobliczo, posbēhowašche swojej
bēlej ruzy, wolajzy: „Mōj Wožo! Nětko, Josefo, widžu, so mje
sawēšcže lubujesch!“ A ja ju kōschach se šyšami we woczomaj.
Wēch jara spokoyny.

Mjes tym, so takle džēlach a jenož na swoje šbože myšlach,
šyma prjedy hacž hewak pschidžze, hižo špoczatk novembra. Dyr-
bjachmy we wonym lēcže tepicz, so so njeby šyma psches murje
pschedobyla. Šdyž so durje jenož wofomik woczimichu, hnydom
wšchitka cžoplota rošlecza; drjewo prasťotajche w šhachlach, ale
palesche so kaž šłoma.

Na kōždym ranju schlēžy našcheho wofna s cžoplej wodu
wotmych; lēdma bēch wofno sawrjel, pokry jo šašy mrōš. Na
drōšy šlyšchachmy ludži bēhacz a šašchlowacz, nōš hluboko do
kornarja ščehujeny a ruzy w šalach. Ničto jich njesadžeržowašche,
a šhēžne durje so wšchudžom jara spēšchne sawrjechu.

Njewēm, hdyž so wroble šhowachu, hacž bēchu morwe abo
žime; ani jedny jenicžki bēšche na drōšy šlyšchecz. Ničzo nješly-
šchachmy hacž wšchēdnje, rano a wječor, wojakow w šasarmach
pšlacz. Bēšche cžicho, kaž na pustym wječoru.

Čžašto, hdyž wohen tak prawje wrjēšťotajche, pschēsta knjes
Goulden nadobo džēlacz a pohladajzy wofomik na bēle schlēžy
našchich wofnow, sawoła: „Našchi wbošy wojazy! ow našchi wbošy
wojazy!“

Prajesche to s tajkim šrudnym hložom, so cžujach, kaž so mi
wutroba šadaji, a jemu wotmolwich: „Ale, knjes Gouldeno, cži so
tola nětko wēšcže w dobrnych pōlskich šasarmach, pschetož so mohł
cžlowjek tajku šymu wutracz, njemōžu šebi ani myšlicz.“

„Tajka šyma!“ wōn džesche, „haj, w našchich krajinjach je šyma,
jara šyma, dofelž nam wētry s horow wēja, a tola — schto je
tuta šyma pornjo šewjernej w Ruskej a Pōlskej? Wōh daj, so
so našchi wojazy šaše došcz wotčahnyli!... Mōj Wožo! mōj
Wožo! Šajke czežke brēmjo maja tola cži njescz, kiž ludži na-
wjeduja!“

Potom wón dolho mjelcžesche a ja myšlach hodžiny dolho na to, šhtož bēšche praiš; pšchedstajach šebi našchich wojakow duzy po pucžu, tak wóni bēhachu, šo bychu šo jenož trochu ščzoplili. Mle pšchezo šašy myšlach tež na Rhatrzinku, a wot teho čaša šem šym hušo na to špomnik, šo zuse horjo šbožowneho čłowjeka malo moli, wošebje mlodeho čłowjeka, kiž ma šylnišche žadošče a wo-
prawdžitu wulku nusu hiščeže nješnaje.

Šo šmjeršlach džēšche šo nětko tak jara mjele šnēha, šo šurē-
rojo na pucžu do Bourges tčazy wostachu. Wojach šo, šo nje-
mōžu Rhatrzinku na jejnych narodninach wopytač, ale dwē kom-
pagniji pēšchlow wuczahnyšchtej š lopacžemi a wušypašchtej pucž
ša wošy, kiž hacž do šapocžatka haprleje 1813 wobšteješche.

Mješ tym šo Rhatrzinyňy narodny džēn pšhibliži a
moje šbože roščesche. Mējach hižo te pjecž a tšizycži frankow, ale
njewjedžach, tak mohł to knješej Gouldenej rjez, šo čžu ja čžašnik
šupicž; najradšcho bych wšchitto potajil, njerēcžach rady wo tym.

Štōncžnje na wječorū do jejnych narodnin wokolo šednich,
jako mjelcžo džēlachmoj — lampa šteješche mjēs namaj — šo na-
dobo roššudžich a prajach: „Knješ Gouldeno, wy wēšče, šo šym
š wami wo šupžu maleho šlēborneho čžašnika rēcžal?“

„Šaj, Šosefo“, wón wotmolwi, njedrašče šo w džēle molicž.
„Mle hacž dotal njeje pšchichoł.“

„Ša to šym“, knješ Gouldeno, ja šym šupž.“

Nētko šo wón žyle pšchešlapnjenty wobrocži. Wucžezech te
pjecž a tšizycži frankow a položich je na blido. Wón na mnje
pohladny.

„Mle“, wón šnapšhecžimi, „to žadny čžašnik ša tebe njeje,
Šosefo, ty trjebašch tokšty čžašnik, kiž tebi twōj šak prawje wu-
pjelni a tež šekundy potašuje. Tajke male čžašniki šu ša žōnše.

Njewjedžach, šhto wotmolwicž.

Šdyž bēšche Gouldenez nan někotre wokomiki mjelcžal, šo na
dobo šašmja.

„Mle! derje, derje!“ wón džēšche, „nětko rošymju, jutšje je
Rhatrzinyňy narodny džēn! Nētko wēm, čžeho dla šy wodnjo a
w nozy džēlal. Čžakaj, tu mašch šwoje pjenješy šašy, njerōdžu
wo nje.“

Bēch žyle pohlišchenny.

„Ššym Wam jara džakowny, knješ Gouldeno“, jemu prajach,
ale tutōn čžašnik je ša moju Rhatrzinku a šym špokojom, šo šym
šebi jōn šašlužil. Wššchēže nje jara raniš, hdyž njebyšchēže te
pienješy wšal; potom ja njebych wo čžašnik rodžil.“

Wón njepraješche ničžo wjazy a wša te pjecž a tšizycži frankow;
potom wucžezē wón kašchēžil a wša š njeho rjany čžašnikowny
rječžakš š dwēmaj malymaj klucžomaj š poštočžaneho šlēbora, kiž
wón čžašnikēj pšchiwjašowasche. Wšchitto položi wón potom do
rjaneje tyški a wobwjaša tutu š mōdřym židžanym bantom. To
čžinjēsche wón jara pomalku, š widomnej hnutōšče; štōncžnje da
tyšku mi se šlowami:

„To je rjany dar, Šosefo, Rhatrzinka dyrbi šbožowna byčž,
šo ma tajšeho nawoženju kaž Tebe. Še čžesčēhōdna hōlcžka.
Nētko mōžemoj wječžerjecž. Šryj namaj blido. Ša čžu poliwku
š role wšacž.“

To čžinjachmoj. Duž wša knješ Goulden blešchu rheinskeho
wina š šhamora, kiž wón ja wošebite škladnošče šhowasche.
Wječžerjachmoj hromadže kaž dwaj towaršchej. Ša žyly wječžor
wón njepšchesta wo rjanym čžašu šwojeje mlodošče powjedacž.
Prajēsche mi, šo je tež nēhdy luboščž šnal, ale šo je dyrbił w lēcže
1792 šobu pšhecžiwō Šrušam do wōjny čžahnyčž, šo je, domoj
pšchišchedschi, tutu wošobu woženjenu nadeschōł, dokelž šo jej nje-
bēšche prjedy wušnal. Ša na njeho pošluchach š šhutnym wobli-
čžom a mjēs tym myšlach štajnje na — Rhatrzinku.

(Potracžowanje.)

U a u.*

Wodał — č—.

Muž, wo kotřymž šo tudy rēcži, bēšche prēni w žylej wošadže,
rēkašche Thord Ceverhaš.

Nēhdy šastupi wón š pošbēhnjenej hłowu do jštwy knješa
šararja, prajizy š šhutnej šwjatōčžnošče:

* Wot šwētōšlawneho norwegiškeho špišacžela Bjōrnštjerne
Bjōrnšon. Porucžamy jehō špišy našchim šdžēlanym š woboha-
čženju jich šnutškowneho žiwjenja. Red.

„Mi je šo šyn narodžil, a čžu jehō šchēžicž dacž.“

„Kajke mjeno jemu dašch?“

„Mjeno Šinn, po jehō nanje.“

„Šchtō šu kmōtšja?“

Thord jich mjenowasche, to bēchu najnahladnišchi mužōjo a žony
w žylej wošadže, kiž bēchu wšchitzy pšchiwušni jehō nana.

„Mašch hišchēže nēšchto rjez? džēsche duchowny a pohladny na
njeho. Šur šhwilu mjelcžesche.“

„Nady bych widžal, hdy byšchēže mojehō šyna šameho
šchēžil.“

„Šo tajkim na wšchēdnym dnju?“

„Šaj, pšchichodnu šobotu, pšchipołdnju.“

„Še to wšcho?“

„Šaj, njebych wjedžal...“

Šur wjercžesche šwōj šlobuł w rukomaj, jako čžyl šo wot-
šalicž; duchowny poštanj.

„Prjedy hacž wotēndžēsč“, džēsche wón, „čžu tebi hišchēže
pšhecžē na pucž šobu dacž“. Wōh daj, šo by tuto džēcžō tebi
žōhnowanje pšchinjēšlo!“

* * *

Šchēšnacže lēt po tutym dnju šteješche Thord šašy we jštwe
šwojehō šararja.

„Ššy šo derje pomēł“, wón džēsche, pšchetož nješšy šo do
žyła pšchemēnil.“

„Mimam štarōščōw.“

Šarač na to ničžo njepraji a džēsche po šhwilzy:

„Šchto pšheješch šebi džēnša wječžor?“

„Dženša wječžor pšchidnu šwojehō šyna dla, kiž ma šo jutšje
šonfirmowacž.“

„Še pēkne džēcžō.“

„Prjedy hacž wam šaplacžu, čžyl rady wjedžecž, kajke mēštno
na šemšchach šmēje?“

„Ššym jemu prēnje mēštno dał.“

„To wjedžach, tu je džēšacž toleč ša waš.“

„Pšheješch šebi hišchēže nēšchto? woprašča šo šarač, na njeho
pohladajzy.“

„Njebych wjedžal...“

Š Thord džēsche šwōj pucž.

(Potracžowanje.)

Wšchelake š bliška a š daloka.

Wubjerc lutherskeho knihowneho towaštwa wotmē wutoru
tydženja pošedženje w Budyščinje. Šato nowy pšchedšyda šastupi
wot nowehō lēta knješ šarač Wōlcž w Budyščinu. Šnuty džak šlu-
šcha dotalnemu pšchedšyde, knješej šararjej rječžerjej Šakubej, ša
šwērne wodženje, š kotřymž je našche towaštvo na nēčžišchi
ššhodžent pošbēhnył. Mēštopšchedšyda budže knješ šarač Šarjeit
w Šhwacžizach a pošladnik knješ duchowny Tyšchē w Budyščinje.
Luboščžiwje je šтары šwērny pšhecžel a pošpjerat našcheho towaštwa
šašo wudacže našcheho bibliškeho pucžnika dobročžiwje ša-
placžil, šo jōn šobobuštawy darmo doštanu. Pucžnik šam je šo
rošpōšlal a šo rošdawa. Nowy pošelnik na mēšto lubehō Šataša
je šo wušwolil. Na nowe lēto wuda šo nowy wudawč horžo poš-
žadanych Žionškich hłowow.

Dališche dobrowōlne dary ša wohe armeniške šyroty.

Š Bukecžanškeje wošady pšches knješa šararja Šubizu:

Al. š B.	1 hr.
B. š B.	2 "
R. š Wad.	3 "
M. š R.	5 "
R. š B.	2 "
B. š R.	2 "
B. š B.	3 "
B. š B.	2 "

hromadže 20 hr.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobny džak.

Wōlcž, redaktor.

Čsny-li spěwał,
 Wlilnje dželał,
 Strowja cze
 Čswójbny statoł,
 A twój šwjatol
 Čradny je.

Sa šlaw spróžny
 Napoj móžny
 Lubošć ma;
 Bóh pał šwěrnny
 Pšes spać měrnny
 Čzerřtwošć da.

Nječ ty spěwaš,
 Čswěrnje dželaš
 Wšćědne dny;
 Džen pał šwjatol,
 Dušči daty,
 Wotpoczni ty.

S njebješ mana
 Nječ čzi šmana
 Žiwnošč je;
 Žiwa woda,
 Riž Bóh poda,
 Wofšćerw cze!

F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Čsmolerjez knižicziščerjni w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostać.

1. njeđzela po řjoch kralach.

Psalm 31, 16.

Wój čzař steji w twojej ruzy.

Mało kroczelow řmny halle do noweho lěta činili; je wšćěm wjeřelom a bološću, ř nadžiju a starošću wone hiščće čěmne pšched nami leži. Duž budžmy hotowi a řtynny řebi ruzy a prajmy: Wój čzař steji w twojej ruzy. To je řjane řłowo na nowe lěto, jednore a řrořmliwe ša kóždeho, powučaze ša wulkeho a maleho. To řłowo je nam řčesćijanam, kofřiz mamy žiweho Boha, kotryž je wšćitke wložny na našej hłowje pšechrachnował, bjes kotrehož wole žadny wrobl ř řěchi nje-padnje, wučinjena wěz. Njeřapomny pał, šo tajke pšnacze njeje wot čłowjekow aniz pšes čłowjekow, ale pšes řjewjenje žiweho Boha do řwěta pščiščł. Řohanjo hač do džęřniřcheho dnja niczo wo tym njejedža, šo jich čzař w Božej ruzy steji; pał řebi woni myřła, šo steji w jich řamřnych rukach a šo móža po řwojim řpodo-banju ř nim čřinicž a řtutkowacz, kaž řo jim řesdanje — pał řebi myřła, šo jich čzař w rukomaj druhich mozow steji, nječ řu to řurowi řnježa, móžni njeřšeczeljo abo řli duchojo. Škóncznje je jich wjele, kofřiz řebi myřła, šo jich čzař steji w rukomaj pšchivada, řleje hodžiny, nje-řbožowneho wotřuda. W řraelu řamym, hđzež řěřche řo Bóh řam řwojemu ludej řjewił, wjedžachu: Wój čzař steji w Božej ruzy. W tym řo jařne pšnacze řjewi: Bóh je mi kónz wotřynł a tón tež wostanje. A kaž wo čłowjekach, tał wjedžachu wo řemi, šo w tym wot teho

Řnjeřa postajenym čzařu řwój kónz řmjeje. To pšnacze řěřche mužam stareho řluba wulka hnada. Šdnyž řěřche Dawit w 139. psalmje prajł: Twojej woczi řtej widžilej tón njedokónjany plóđ mojeho čzěła, a řěchu wšćitke dny do twojich knihow řapiřane, kotrež byčž dnyřjachu a tych řamych hiščće žadny tudy njeřěřche — řawola wón ř džaknym wjeřelom: Kał drohe řu pšchede mnu, Božo, twoje myřle! Kał wjele dróžiche dnyřjale nam řčęřijanam tajke myřle Bože byčž, dokelž je nam Bóh w řhryřtuřu prawje jařnje řjewił, kał wyřoko řmy pola njeho waženi, kał wón nař řwěru hlada a nař se wšćěm, řchtož řmy a mamy, niz jenož w řwojimaj rukomaj, ale tež na řwojej wutrobje nořny. My mohli řebi myřlicž: Njeje naša řemja we wulkej řwórbje a na řemi mjeř tyřaz milionami jenotliwy čłowjek kaž pšřřk, kaž řrepta w morju? A tola: Tež našč čzař w Božej ruzy steji. Njeje nam Bóh řjawnje řjewił, kał wěřće wón čzař wot-měri a wšćitko w prawym čzařu wuwjedže? A kał řěřche tón Šbóžnił pšči kóždej kroczełi řwojeho žiwjenje wo tym pšchęřwědczeny: Wój čzař w Božej ruzy steji. „Moja hodžina (řchunda) hiščće pščiščła njeje — hlaj, hodžina pščińdže.“

Tež my wěmy: Nařč čzař w Božej ruzy steji. Ale šo my to wěmy, hiščće njewučini, wjele bóle wot teho wotwiřuje, hač to řłowo řwoju móž nad nami wopořaze. Lubi bratsja a řotry, wopomńće: wěřće mi, šo niz jenož džęř a hodžina wařcheho kónza je žyle wěřće wot Boha postajena, ale tež, šo kóždy wotomił wařcheho žiwjenje w jeho řylnej ruzy, kóžda kroczeł pod jeho hnadnym

wodženjom steji? Wëricze wëscze, so w Božim wodženju žaneho pschpada njeje, — so blyst, kotryž s mróczałkow šapnje, wichor, kotryž wuje, tykazy po šdaczu male pschicžiny, kotrej maja tola tajke wulke scžehwki ja jenotliweho a ja zyle ludy, — wëricze wy woprawdže, so to wschitko, we wschedomóznei ruzy žiweho Boha steji? A, luby šobu-šchescžijano, wërišch ty woprawdže, so twój cžaš tež niz w rukomaj druhich cžlowjekow a druhich mozow leži? Spytowanje k temu je blysto. Kelko dželacžerjom a šlužobnych je w rukomaj nješwëdomlwyh knježich, kelko žonow a džeczi w rukomaj šurownych mužow a nanow! To je spytowanje blysto šo prashecz: Šdže je nëtko našch Bóh? Ale pscheczitaj šebi 31. psalm, kotryž je runje s tajkeho spytowanja rodženy. Tež psalmista je wot nje-pscheczelow wobdaty, kottšž jemu ja cžescžu a žiwjenjom steja, pschi tym wschëm praji wón: „Ja šo šraduju a šwješelu šo nad twojej šmilnosczu, so ty na moje hubjenstwo pohladáš. Ja mam nadžiju k tebi a rjeknu: Ty šy mój Bóh!“ Šodžina dondže, w kotrejž wschitzy, kottšž na teho šnješa cžakaju, našhonia, so je tón šnješ šwërnny, so žadny pschpad, žana cžlowška šylnoscz nad nami mozy nima, ale so našch cžaš w Božej ruzy steji, so ani nëtčyšche ani pschichodne naš wotdželicž njemóže wot lubosče Božej. Wërišch ty to woprawdže? Šotom wsđaj šo tež wschitkich štyšniwnych starosczow, wscheje pohaniškeje bojosče; domër šo temu, kotryž modlitwy wušlyšchi, kotryž kóždu kroczel se šwojim wóczkom wodži a naš žanu hodžinku našcheho žiwjenja se šwojeje šwërneje ruti njeušcheczi.

Teho dla paš je tež nušne, so ja šwój cžaš šam se šwojej wolu do jeho ruki položu, so ja pschestanu šam na šebi roškasowacz, so šo teho wostaju šam šwój šwobodny knješ byčž, so ja šwoju wolu a wutrobu a s tym šwoju ruku a nohu, šwoje wóczko a wucho, wschitko šchtož mam a šym, jemu šamemu pschewostaju. Bóh je cžlowjeka šwobodneho štworit, teho dla móže wón hinaš, hacž Bóh. Šo bych jemu wschitko, šchtož šym a mam, pschewostajicž mohł, dyrby ja najpriedy šwoju njemóž bješ Boha, šwoju šhudobu a hrëch, šwoje zyle hubjenstwo bješ Boha, hubjenoscz šwojich šamowušwolennyh pucžow pošnacž, kaš šo wokolo bludža, so žaneho woprawdže šbožowneho dnja nimam. A potom dyrby tej ruzy šesnacž, do kotrejž dyrby šwój cžaš položicž. A so mohł šebi jej zyle blysto wobhladacz, je jej Bóh w šhrystušu Jesušu šam na šemju dele wušchestrëš. Wón je ta ruka, do kotrejž móžeš šo štrošchtuje podacz. Tón, kotryž šo w Bethlehemje ja tebe cžlowjek scžini, kotryž 33 lët na šemi šhodžesche a je dobrotu cžinit, so šlepi widžachu, šhromi šhodžachu, šluchi šlyšchachu, so buch wušadni wucžyščeni, kotryž mornych šbudži a šhudny evangelijon předomawšche, kotryž na šchžžu ja tebe wumrje a dženša hišče s wušchestrjenny maj rukomaj wschitkim pschiwola: Bóježe šem wschitzy, kiž wy špróžni a wobčeženi seže! — wón je ta ruka Boža, do kotrejž dyrbišch šo položicž. Jemu šo pschepodaj pošnje a štrošchtuje; njedaj jenož Bohu s jeho rukomaj twoje žiwjenje šapschimnyčž, tež ty dyrbišch twój cžaš, twoje žiwjenje, twoju wutrobu a twoju wolu do Božej rukow položicž, tón pucž hičž, kotryž wón tebe wjedže, šwërnny byčž w twojim powolanju, runjež je niške psched cžlowškimi woczemi — tež we wschëm horju šo do šwërneju rukow Jesušoweju položicž a prošycž: Twoja wola šo štaš! Mój cžaš steji w twojej ruzy!

Šamjen.

Luboscz k Jesusej.

D šbožny dom! hdžež šu cže horjewšali,
Šdžež ty to jene, haj to wschitko šy,
Šdžež s lubosczu šu šo cži wschitzy dali,
Šljech maju wješ'le abo šrudne dny,
Šdžež kóžda žilka kwi cži, Jesu, bije
A kóžde wofo hlada na tebe,
Šdyž tež šo w nušy trošcht a pomoz dlije,
Wšcho šedžbu ma na twoje šiwjenje.

D šbožny dom! hdžež wobaj muž a žona
We jenej, haj, we twojej lubosči
A w jenej žiwjej wërje wón a wona
Šso na tón róžtny šamjen šaloži,
Šdžež wobaj horžu luboscz k tebi mataj
Wšchi wješelu a tež pschi šrudobach
A wobaj, šebi horžy požadataj
Tu šbožnoscz tam po cžahnyh tyšchnosczach.

D šbožny dom! hdžež wschitke džeczi tebi
Šso pschinyšku na rukach modlitwy,
Kaž šy je, Jesu, wschitke wošak k šebi,
Šdyž junu na tym šwëcže šhodžil šy.
D šbožny dom! hdžež hnydom male džeczi
Šso pódla štaršchich modlo pošlaknu
A pošluchaju rady, hdyž šo šeczi,
Kaš ty tež ja nje wumrje na šchžžu.

D šbožny dom! hdžež wotročk — džowka wjedža,
Šo Bože wofo na nich šedžbuje,
Niž tež w najmjenšchim šwërnim wostacz čzedža
Tež tam, hdžež cžlowjek widžicž njemóže;
Šdžež kóždy šwoju šlužbu wobhladuje
Kaž bychu tebi, Božo, šlužili,
Šso s hospodarjom ženje njehubuje,
Šdyž šnano wón jich druhdy powucži.

D šbožny dom! hdžež štari a tež mlodži
Šo twojej šwjatej bójškej pschifasni
Haj, kóždy štam po twojej woli šhodži
A s hrëchami cže ništon njerudži.
Haj, šbožny dom! hdžež štary mlodnyh šwari,
Šdyž šlyšchi šecžecž šecže njehorne
A nima wješele na hrëšchnej hari,
Kaž nëtš to šejdyr hušto šlyšchecž je.

D šbožny dom! hdyž pschišdu šwješelenja,
Cže, Božo, ženje s myšlow njepušchecža;
D šbožny dom! hdyž pschišdu žalosčenja,
Šso s horzej proštwu k tebi wobrocža,
Šdžež ty jich trošchtacž šy a šekar wschudže
Šak dolho hacž šu na tym šwëcže jow,
Hacž jich tón Šbožnik wošacz budže
Do wëcznyh domu, do tych njebyšow.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

šajle myšle nadendžech, Bože šlowo cžitajo.

Šodawa šwërnny cžitacž „Šomhaj Bóh-a“.

I. Inši Mójšakowe, 47. štam.

(Šokracžowanje.)

I. 27—31. Šo šrótkim pschhladanju wo šydomnacže šetach, hdyž je šakub w Ešgyptowškej bydlil, pschëndže pošwječž na pošlednje dny jeho žiwjenja. Šacžujžy, so šo šmjercž jemu bliži, šaka šosefa, a da šebi pschšahacz, so njebudže jeho w Ešgyptowškej, ale so budže jeho w šanaanskim kraju pošwječacž.

27. Šak pschewawšche šracl se šwojim žylym domom w Ešgyptowškej, mjenujžy w šosenškim kraju; a woni jón wobšadžichu, a šlodžachu, kaž bješhe Bóh šlubil, a pschšporjachu šo jara, hiščeže ša šakubowe dny, wošebje paš w cžahach po jeho šmjercži.

28. A Jakub bě hřdomnacze lět w Egyptowskej žiwj, l. 2298—2315 po stworjenju hřwěta, tak so bě wšcha jeho staroba sto a hřdom a šchtyrzjeć lět.

S Jakubowej hřmjerczu stawa so hinaf, hač je hřmjerczu wo beju jeho wótzow. Wonaj staj wumrjeloj, hdyž bñšchtaj hižo dołho druhemu i pucza šchloj, a nic, kotraž je so i jeju žiwjenjom rostorhnyla, je hižo sašo i nowa namjasana. Teho dla rošprawi so nam wo jeju hřmjerczi jenož, so je so stalo. Jakub pak wumrje jako posledni „wótz“, a jeho hřmjercz je kónz tutych sawodnych stawisnow. Pódlá teho je wón wumrjel w zušym kraju, a tež jeho dom njeprschewywa w hřubjenym kraju. To čžini jeho hřmjercz wažnu, so ma hiščeže wichelake sa čžemny pschichod pschihotowacž. Teho dla so jeho hřmjercz hižo do čžajsa wosjewja, a wón ma, wuhladajzy hřmjercz, hiščeže wulzy wažne wězy sarjadowacž.

29. Jako pak so Israelowy čžaj pschibližowasche, so by wumrjel, sawola wón hřwojeho hřyna Josefa a džesche k njemu, niz po nauowym prawu jemu kasajzy, ale pschipósnajzy wysoke powo-
lanje, wot Boha jemu iwožčene, a teho dla jeho jako poddany hřwojeho knjeja proscho: Sřm-li hnadu namakal psched tobu, dha polož hřwoju ruku pod moje hředro, so chzesch mi lubosčž a hřwě-
nosčž wopofasacž, dha wšchal mje njeprhřejabj w Egyptowskej.

30. Ale ja chzu wotpocžowacž pódlá hřwojich wótzow w kraju naschich hřubjenjom; teho dla dha wuwjes mje i Egyptowskeje a pohřejabj mje w jich rowje w jamje Wlakpela pódlá Hebrona. Wón džesche: Sa chzu čžinicž, kaž hř prajil.

31. Wón pak džesche: Dha pschihřahaj so mi, so mohł so psched Jaravonom potom na tule hřwoju pschihřahu powo-
lacž, so by tebi wotpuschčžil moje čžělo do hřubjeneho kraja dowjesčž. A wón so jemu pschihřaha. A Israel, kotryž běšche pschi rošřěčžo-
wanju i Josefom we ložu hředžal, kotryž pak čžujesche, so je psche hřlabj, so by postanywšchi a so na semju lehnywšchi so Bohu podžakowal sa hnadu, so bě jemu poslednje pschecze iwožčil, pokhili so k hřowam hřwojeho loža, t. r. wón so tak wobroczi we ložu, so móžesche ruzy wupschestřecž a k njeby hladajzy so modlicž.

S tutym je nam i dobom ižčelene, so Jakub modlily so wot čžłowjekow a hřwěta wotwobroczi k Bohu, kaž měšchnif psched woltarijom nam podobnje tajke wotwobroczenje a pschiwobroczenje symbolizy pokáže.

Tučzi wulzy hřwjećzi mužoj a rjekoj w zyrkwi a we wožadže Wožej nješku dwělowali, so je čžłowišta dušcha nješmjertna; teho dla so tak hřwěru starali wo hřwój pohřejab. Pschetož njeby-li hřwjaty Duch jich kručze a wěščež tole nawučil, dha by njetřejabwšchi bylo, so chzychu měčž, so by wo wšcho tole tak hřwěru postarane bylo, hřže abo tak mělo jich čžělo wotpocžowacž, dokełž je tola čžělo najšnadnišchi džěl čžłowišti.

(Potracžowanje.)

Stawisny rekruty i lěta 1813.

(So franžowski pija —č—)

III.

Nasajtra, na dnju 18. dezembra wotučžich rano w šchecžich. Běšche žalofna sřma. Moje male wofnjeschto běšche kaž i bělým mřosowym rubjeschkom pschikryte. Běch hižo wječor prjedy wšchitko pschihotowal. Na stólž běch hřwoju njebjomódru hřufnju, hřwoje kholowy, hřwój laz i polwołmjaneho hřufnja, bělu koschlu, rjanj schlipš i čžorneje židy položil. Wšchitko běšche hotowe; moje nohajzy a derje wučžekane stupnje ležachu spody loža; trjebach so jenož woblecacž, a tola mi stawy hřrajachu. Žalofna sřma mje lojesche. Wonka knježesche hluboka čžihřina. Njeby dženkřa Rhatržinzny narodny džej byl, bych sawěščež we ložu ležo wostal hač do pschipołnja. Stónčžnje so rošřudžich, wuskocžich i loža a pschiskocžich k wulkim hřachlam, w kotrychž hiščeže wot wčžera-
wšcheho dwě abo tři žehliwe wuhla namakach. Tute spěschnje hřomadu šhrabach, položich na nje něšchto drjewowych walcžkow a tři, šchtyri šchčžepy, potom škocžich sašo do loža.

Mjes tñm běšche knjes Goulden wotučžil, běšche hřwoje pofšleschčžo psches nřb a hřwoju židžanu mēžku psches woczi šchahnył; wón mje hřlyšchesche a prajesche ke mni: „W šchtyřzecžoch lětach ženje tajšej sřmy bylo njeje... to čžuju... Kajtu mamy tola sřmu!“

Sa pak nicžo njewotmolwisch. S loža widžach, kač so drjewo sapalesche. Widžach to i čžichim wjeselom. Ale trajesche psches pol hodžiny, prjedy hačž bě něšchto čžoploty pytnyčž.

Stónčžnje stanych a so woblecach. Knjes Goulden pscheczo powjedasche. Sa pak myšlach na Rhatržinku. A jako běch wokoło wošmich hotowy, chzych so na pucž podacž. Ale knjes Goulden to wuhladajzy sawola: „Josef, šchto hřebi swažisch, ty njesbožowny? W tutej čžejkej hřufni chzesch do Bourges hřicž? Šmjeršnjesch duzy po pucžu. Dži do mojeje komory, wšmi hřebi mój wulki mantl, moje tołste rukajzy a moje i wołmu wuschite stupnje i dwójnyimi póduschemi.“

Sdach so jara rjenje šdrasčženy byčž, duž njewjedžach, hačž po jeho radže čžinjy; a jako to widžesche, mi rjekny: „Pofšluchaj, wčžera so šmjeršnjeneho čžłowjeka namakali. Doktor Paleč prajesche, so je křincžal kaž hřuche drjewo, na kotřej so klepa. To běšche wojač. W hřednich běšche i města schol, a w wošmich běchu jeho namakali. Tak spěschnje to so stawa. Hdyž chzesch hřebi nřb a wušchi šmjeršnjecž, trjebasch jenož tajki wuńčž, kajkiž šdrasčženy hř.“

Nětko derje widžach, so měšesche prawo. Woblecach so jeho drašty. Džakowach so jemu a wotěhđžech. Knjes Goulden mje napominasche, so tola njebych pschepošđže domoj pschischol, dokełž so sřma w nozy powjetřchuje a dokełž je wulka čžřjoda wjeltow i horow pschishčla. Wustupich i durjemi a hřndom hřwój hřhonač i lišchčžeho kožucha psches wušchi šchahnych. Sřma tak řesčesche, so mohł rjez jehly w powěšče widžach, a so sam wot so žyle do hřebje šalěnych.

Pod němšimi wrotami widžach wojača we wulkim šchěrym mantlu štražowacž. Štejesche w kucže kaž katholicki hřwjaty. Džeržesche hřwoju těšbu i rukawu, so hřebi njeby poršty šwosabil. S jeho brody wihřasche lód. Nihđže nicčo njeběšche, ani na mošče, ani psched žlonatnju. Wšchitko šdasche so mi daloko a šchěroko morwe byčž. Wšchitke byčža so hřowachu, so stulichu do nekajšej džery. Ššlyšchach jenož šmjeršnjeny hřněh pod mojimaj nohomaj šchhipičž.

Běžach škoku. Jako nimo pohřejbnišchčža běžach a tam čžorne šchizy widžach, pschi hřebi prjach: „Tyh, kiž tam špja, wjazy njewošyba.“ Čžěrjach pscheczo dale. Mój nřb hřowach do kožucha, šarych hřwojej ruzy do rukajzow a džakowach so knjesej Gouldenej sa jeho dobru myšlicžku.

Stónčžnje wuhladach přenje křeže wjeski Bourges, hřžež Rhatržinka bydlesche. Wuhenje a třechi lědma je hřněhowych hřepjom wuhladachu a ludžo běchu wot jeneje křeže k drugej pschěromy wuhřypali, so mohli so mjes hřobu wopytacž. Ale na tutym dnju hředžesche křžda hřwójba wokoło hřachli, a ja widžach male kulojte wofnjaze šchkležzy so čžerwjenicž i wulkim wohenjom, kiž so w hřachlach palešche. Psched křždymy durjemi ležesche hřop hřlomy, so by so sřma wotđžeržala.

Pschi pjatej křeži na lěwizy šastach. Šchahnych hřebi hřwoje rukajzy. Potom wocžinjach durje, kiž spěschnje sašo sawřejch. To běšche dom mojeje čžety Marhaty Baueroweje, wudowy Mateja Bauera, macřerje mojeje Rhatržinki.

(Potracžowanje.)

N a u.

Podal —č—.

(Potracžowanje a škónčženje.)

Wóšom lět běšche šaschlo. Wulka hřara nastá psched šarskim domom. Čžřjoda ludži šastupi, Thord přeni psched nimi. Šarat pohlada na njeho a špřsna jeho.

„Pschińdžesch dženkřa wječor we wulkim towarštwje.“

„Chzu dženkřa wo pschipowjedanje hřwojeho hřyna pofšhčž; wofnje hřebi čžestnu knježnu Karin Štorliden, džowku Gudmunda, kiž je so mnu hřobu pschischol.“

„Sa je najbohatscha njewjesta we wožadže.“

„To praja“, nan wotmolwi, mjes tñm so hřebi i ruku do wlošow pschimny.

Duchowny wofomif mjelčžo štejesche. Nicžo njepřajzy šapřka mjena do knihow a pschitomni mužoj podpřachu. Thord položil tři tolerje na blido.

„Šenož jedyn mi hřlyšča“, džesche šarat.

„Wěm, šchto wam hřlyšča, ale je moje jenicžke džěčžo, a teho dla móžu drje něšchto na njo wažicž.“

So tutym wujasňjenju šarat pjenjes pschiwša.

To je šchčži křóčž, so hřwojeho hřyna dla ke mni pschĩńdžesch, Thordo.“

„Nětko bym s nim hotowy“, dżesche nan, sacżini bywoju mó-
szeń, prajesche bożemje a dżesche, mjes tymo s czi drusy pomalku
sa nim dżechu.

* * *

Dwě njedźeli posdżischo jědżeschtaj nan a byn w czołmje
pschi měrnym wjedrje psches morjo, so byschtaj so do wgy Stor-
linden podaloj a dla kwaba wschelake wězy wucziniłoj.

„Moja lawka njeje pschivjasana“, dżesche byn a postany, so
by ju pschivjasal.“ W hambynym wotomiku byny so deska, na
kotrejž stejesche; wón shubi runowahu, machasche s rukomaj w po-
wětrje a padny s wufschitom do wody.

„Dżerž so wjebla“, pschivola jemu Thord a jo khetije jemu
pschibuny. Esyn so jeho pschimny, tola bórny jeho flabej ruzy
wjebla puschczishtej.

„Cżakaj! cżakaj! cżakaj! wołasche nan, a prózowasche so
k njemu.

Tola mlodżenz lehnny so na khribjet, pohladny hišcze na
nana s khutnym dolho trajazym pohladom ... a so podnuri.

Thord to pschezo hišcze nochzysche wěricž; saktaji kwój czołm
a hladasche s wuschczěrjajmaj woczomaj na městno, hdżez bęsche so
byn podnurił, jako chzyl cżakacz, hacž sahy s hlubiny so wróczy.
Nělotre pucherje so pokasachu. Pošledni wulki pucher rosbuchny;
potom dosta morjo sažo bywoju jasnju módrinu.

Tsi dny a tsi nozy widżachu nana na tamnym njesbożownym
męstnje wokoło jědżicž. Wón njesjědżesche, a njespijesche ale pytasche
bywojeho byna. Na tšeczim dnju namaka cżelo a donježe jo do
bywojeho statoka na horach.

* * *

Lěto je wot tuteho bynjertneho duja bym saschło. Něhdny
w nashymje wjeczor sašlyshi duchowny, kał něchtó sa durje klapa
a jo woczinič pytasche. Dżesche bym k durjam, je wotewri a
wuhlada dolheho muža; tola muž khodżesche fšchiny, bęsche kuchi
a męjesche bęle wloky. Duchowny dolhi cżas na njeho hladasche,
prjedy hacž jeho spóina; to bęsche Thord Ceverhas.

„Pšchindżesch tal posdže?“ woprascha so duchowny a wosta
psched nim stejó.

„Haj, Bohužel pšchindu posdže“, dżesche Thord, prjedy hacž
so poshdny. Duchowny cżakasche dolho, sčto měło so stacz,
bydnny so tež a nasto dolha pschestawka.

Stóncznje prajesche Thord:
Mam něsčto bobu, sčtož chzu khudym daricž, mam wotpohlad
wustaw sałožicž, kiž dyrbi mjeno mojeho byna męcz.“

Postany, položi pjenjesh na blido a so sahy bydnny.
Farať pjenjesh pscheliczi.

„To je wjele“, wón rjekny.
„Se polojza teho, sčtož bym sa bywoje kubło dostał, kiž
wczera pschedach.

Farať sahy dolhi cżas mjelczesche a so skónczujje s milym
hlošom woprascha:

„A sčto chzesch nětko sapoczecz?“
„Něsčto rjedlische.“

Sahy nasto cżiřchina; Thord hladasche stajnje na sčpundo-
wanje a farať s wopraschenjom na njeho hladasche.

S dobom s cżichim hlošom prajesche:
„Měnju, so je twój byn Tebi halle nětko žohnowanje
pschinjeshl.“

„Haj, nětko bym wo tym pschewědżeny“, dżesche Thord a
posbėhnny bywojey woczzi. A dwě bylly ronjeschtej so pomalku po
jeho ližomaj.

Wschelake s bliska a s daloka.

Pšchi saktupje do noweho lěta pschivolamy lubym cžitarijam
wutrobne „Pomhaj Bóh“ s tej próstwu, so chzyl nam tež w no-
wym lěcže kwěrnny wostacz a so bychu so sa to postarali, nowych
cžitarijom dobycz. Nášch wažny nadawł je, natwarjaze cžitanje kóždu
njedźelu do našchich šerbškich domow podacz. Wutrobny dżat tež
praji so tym, kiž by našchu dobru wěz se bywojimi pschinoschkami
wješelili.

Wróczyo hladajo na sańdżene lěto je nam wone šrudobu a
wješele pschinjeshlo. S wulkej šrudobu bymy stali pschi rowje nje-
šapomniteho krala Alberta. Wo njeho je žarował našch žyly wótzny
kraj; pschetož wón dże bęsche pošledni tych wullich wóiwodow,
kotiž by našche wójska wjedli w pošlednjei wóinje a twarili našch

šjednoczeny wótzny kraj. Pšchi mjesh minjeneho lěta męjachny
wulku staroscz wo lubowaneho krala Jurja, kiž bęsche štrajchnje
šchoril, ale Bohu dżakowano so sažo s nim polěpschuje. Bohu žel
je so na kónzu lěta cżorna mróczalka hromadu šczahnyła wysche
kronprynzoweho doma, hdnyž je kronprynzeša Saktu njenadżujzy
wopuschczila. S radosczu bymy cžitali, so stej khezor a khezorta
w czerstwosczzi a cżikosczzi do noweho lěta saktupiloj. — W žyrk-
winškich naležnosczach našcheje šerbškeje Łužizy je so tež wschelake
pscheměnilo. Semrjel je njenadżujzy knjes farať Hermann Wćrosaf
w Budesteczach. Na wotpoczink je šchol knjes farať Julius Gólcž
w Kateczach a bu wón pschi tym s Albrechtownym rjadom wot wysch-
nosczje wuřnamjenjeny. Sa fararja do Katecz je so powołał knjes
farať Jan Gólcž, hacž dotal s fararjom w Budyřchinku, kotryž bu
26. oktobra do noweho saktójnřtwa šapokasany. Sa fararja do
Budestecz je so wušwolil knjes diaconus Domaschka w Hodżiju,
kotryž je 2. adventa bywoje nowe saktójnřtvo nastupil. W Bude-
steczach bu sažo druhe duchownste męstno sałožene, hdnyž knjes Nowy
jako pomozny duchowny saktupi. Sa fararja do Budyřchinka je
so powołał knjes kandidata Wćrosaf s Hrodżiřczechu, kotryž 3. ad-
ventu duchownstu kwjecziřnu dostawšchi bywoje nowe saktójnřtvo
nastupi. Jako diaconus do Hodżija je so dotalny knjes diaconus
Boigt w Ketliczach wušwolil a křótko do hód bywoje nowe saktójnř-
tvo nastupil. Duž je nětko jene duchowne męsto w šerbškej saktkej
Łužizy hišcže njewobšadżene, diaconatřtvo w Ketliczach. Dwaj
žyrkwinskaj twaraj staj so w sańdżenym lěcže dokonjaloj — Boži
dom we Wjelecziřnje a Hrodżiřczechu. Wobaj twaraj staj so na-
najrjenscho poradżiloj. Třjo knježa duchowni by 25 lětny jubilej
kwjeczili. Knjes farať Handrik-Waleschanski, knjes farať Wćrnik-
Klufschanski a knjes farať Krygar-Porschiski.

— Statistiski bürow je po pošlednim ludlicženju licžbu
duřchow jenotliwych wořadow saktkeje krajneje žyrkwje sestajalo a
myřlimy, hdnyž licžbu duřchow jenotliwych šerbškich wořadow podamy,
licžby po rjedze sestajawšchi:

1. Michalska wořada	6852	duřchow,
2. Budecžanska wořada	4800	"
3. Hodżijska wořada	4422	"
4. Ketlicžanska wořada	4397	"
5. Wjelecžanska wořada	4059	"
6. Bulecžanska wořada	3428	"
7. Gusecžanska wořada	3278	"
8. Mješwacziřlska wořada	3038	"
9. Kateczanska wořada	2914	"
10. Klufschanska wořada	2527	"
11. Wóšlinečanska wořada	2297	"
12. Hrodżiřczechanska wořada	1904	"
13. Winačalska wořada	1827	"
14. Delno-Wujesdžanska wořada	1465	"
15. Porschiska wořada	1463	"
16. Waleschanska wořada	1363	"
17. Bartjska wořada	1139	"
18. Šhwacžanska wořada	842	"
19. Gucziřjanska wořada	815	"
20. Kóřaczanska wořada	551	"
21. Kotecžanska wořada	460	"
22. Budyřchinskiska wořada	451	"
23. Łupjanska wořada	364	"

Daljsche dobrowólne dary sa wbohe armenisťe byroty.

S Kateczansťeje wořady:

M. M. s R.	10	hr.
K. F. s R.	2	"
hromadže 12 hr.		

W mjenje wbohich byrotow wutrobny dżak.

Gólcž, redaktor.

„Pomhaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow
duřchownych, ale tež we wschěch psche-
dawarňach „Šerb. Nowin“ na wfach
a w Budyřchijnje dostacz. Na sčtwórcž
lěta placzi wón 40 np., jenotliwe cżiřla
so sa 4 np. pschedawaju.

Šy-li spěwał,
Pilnje dźělat,
Strowja cže
Šmóſbny ſtatoſ,
A mój ſwjatoſ
Šradny je.

Sa ſtaw ſpróžny
Napoſ móžny
Luboſč ma;
Bóh paſ ſwěrnny
Pšes ſpaſ měrnny
Čzerſtowoſč da.

Nječ ty spěwaſch,
Šwěrnje dźělaſch
Wšchědne dny;
Džen paſ ſwjatny,
Duſchi daty,
Wotpočju ty.

S njebeſ mana
Nječ cži kmana
Žiwnoſč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotſchěw cže!

F.

Šerbske njedźelike łopjena.

Wudawa ſo kóždy ſobotu w Šmolerjez knihicziſchczeni w Budhiſchinje a je tam ſa ſchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. doſtač.

2. njedźela po tšjoch kralach.

Šil. 4, 13.

Njedźela po tšjoch kralach abo po Šhryſtuſowym ſjewjenju dopomni naſ na to, kaſ je ſo něhdy kraſnoſč naſcheho Šbóžnika w jeho ſłowach a dźiwach ſjewila, a kaſ ſo wón hiſčeže nad ſwojimi wučobnikami pšekraſnjuje, ſo ſo tež ſ nich wěſta jaſnoſč, bójſte ſwětko a žiwjenje ſwěczi. Šo je tón Šnjeſ woprawdže w tnych ſwojich móžny, ſa to naſch teſt ſwědeži. Š kaſtej kšobloſčju tu ſwjaty Pawoſ wuſnawa: „Ja wiſhitko móžu pšes teho, kiž mje poſylni, to je pšes Šhryſtuſa!“ Wny tola Boha ſameho wšchomóžneho mjenujemy. Njeſda ſo, kaſ by chyzł ſebi tón jaſoſchtoſ něſchto runeho pšchizpicž, kaſ chyzł prajicž: „Tež ja ſym wšchomóžny?“ Wón rěczi wſchaſ wo taſtej wšchomóžny, kotraž wot Šhryſtuſa wukhadža, kotraž ſo na Šhryſtuſa ſałožuje, tola paſ wo wěſtej wšchomóžny, kotruž jaſo kšchěczijan ma. Šsměmy tež my tutemu Pawoſemu wuſnacžu žyſe a wjeſele pšchihłobowacž? Bóh daj, ſo mohli na to wſchitzy haj a hamjen wotmolwicž, hdyž ſmy myſl tuteho ſłowa prawje ſroſymili.

A kšchěczijan móže wſhitko.

1. Tuto ſłowo njecha prajicž, ſo móže kšchěczijan wſhitko móžne. Ženje Pawoſej njeje do myſlow pšchihłobowacž, prajicž chyzcž: „Wola Boha njeje žana wěž njemóžna, pola mje tež niž.“ Ně, kšchěczijan njemóže wſhitko móžne; kšchěczijanſka wěra njepšchewobrocža njemóžnych cžlowjekow

do wšchomóžnych bohow, njeroſlemja mjeſy, kotrež ſu kóždemu ſtworjenju ſtajene. Jedny drje móže wjazny hač drugi, a jedny kšchěczijan doſonja wjazny hač drugi; ale žadni njemóže wſhitko, a wſchitzy hromadže njemóža wſcho móžne. Boha móž nima žaneje mjeſy, ale cžlowſka móž ma jara wjele mjeſow. Pawoſ móžeſche wjele wjazny hač my, wón beſche wuhotowany ſ možu, dźiwy cžinicž, wón je kšornych wuſtrowil a mornych ſbudžil; ale kól, jemu do cžela daty, wón njemóžeſche wotbnyč a wón ſo tuteje ſwojeje klaboſče ponižnje wuſnawa. Šchto mjeſ nami nima tež žaneho kola w ſwojim cžele a tyſaz kolow wokolo ſo, kotrež njemóže wotſtronicž! Móž naſcha dobyč njemóže, my ſmy ſ njej jara ſłabi.

Ně, wſcho móžne kšchěczijan njemóže, ale wón móže wſhitko, ſchtož je jemu uſne a potrebne. Šswjaty Pawoſ je wo tym rěcał, ſo je nawuſnył, w kaſkichžkuliz wobſtejnoſčach tež je, ſebi dacž doſč byč; ſpokojnoſč jeho wutroby njewotwiſuje wot wužiwanja tnych abo tamnych kłow, ale kaſ Bóh jeho wjedže, taſ je jemu prawje. Ja móžu wſhitko, to chze prajicž, ja móžu ſo do wſcheho podacž, wſhitko ſnjeſč, wſhitko pšchěcžepicž, ſchtož mój Bóh mi ſczele.

A hlaj, to woprawdžity kšchěczijan pšchezo hiſčeže nawuſnje. Špodoba-li ſo Bohu, ſo ma wón kšudy byč; derje, kšchěczijan móže tež kšudy byč; wón njemortoze, ſawicž jeho do njeměra njeſtaja, wón njeſadwěluje, ſ po-božnym poddacžom ſo wón Božim pučam podcžiſnje a wukupuje cželnu kšudobu k duchownej kšudobje a k ſbóžnoſczi ſwojeje duſche. Čhze-li Bóh, ſo ma kšchěczijan

bohatty bycz: derje, wón móže tež bohatty bycz; wón so njeposbėhuje, so njehordži, tež swoje puntj njesahrjeba, ale knjesej zyrkwe hołduje se skotom, s wyruchom a s maru, wón wopokasuje smilnosć wudowam a syrotam a czini sebi pscheczelow s njeprawym mammonom. Sczele-li Bóh khorosć a bėdnosć: derje, kschesczijan móže tež bėdny a brachny bycz; jemu horjo, kiž so nad nim wopokasuje, so njesda zusa wěz bycz, wón so njestroži, hdyž jeho czećpenje dolho traje, wón so njehordži se swojej czećnosću, jako by wošebity martrač byl, ale so troschtuje: „Gacž runje nasch swonkowny cźlowjek so skasy, wjach tón suutskowny so wote dnja do dnja wobnowi.“ Chze-li Bóh, kschesczijan móže tež strowy bycz a swoju cźilosć naložicž po Bozej woli; wón swoju strowosć njepodrywa psches wrótne žiwjenje, ale swoje mozy naložuje w pocze swojeho woblicza k službje swojeho Boha a k lěpschemu swojeho bližšeho a stajnje sebi rospomnja: „Njewěsch, so Boža dobrocźiwosć cze k pofucze wjedže?“ Druhe je žiwjenje muža a druhe je žiwjenje žónskeje; hinasche je žiwjenje w sjenoczeństwie s dźećimi a dźeći-dźećimi a hinasche w domach bjes dźeći; hinasche je žiwjenje w mandželstwie a hinasche je žiwjenje nježenjenych; nadawki a saczowanja mlodych su hinasche dnyli wobstarnych: ale kaźkuliž so w žiwjenju schlachči, kschesczijan móže wschitko, móže so do wscheho podacž, móže wschitko bracz, kaž Bóh chze, wscheho parowacz, kaž Bóh chze, wschitko sujesć, kaž Bóh chze, wschitko k wěcznemu žiwjenju naložecž, kaž Bóh chze. To je ta spodžiwna wěz, kotruž ma wěrnny kschesczijan.

2. Za móžu wschitko, praji japošchtol a pschistoji: psches teho, kiž mje pošylnja, to je psches Khrystuša. Bjes tuteho pschistajenja by tamne słowo bylo horde, hrosue, ale nětko je wono ponižne, dobre słowo, kotrež praji: Kschesczijan njemóže nicžo sam wot seby, ale wschitko s Khrystušoweje mozy, kaž pišane steji: „Khrystuš je tón winowy pjeńk, my smy te hałosy“, a saso: „S jeho polnosće smy my wschitzy broli hnadu sa hnadu.“

Se swojeje mozy nicčo njemóže czinicž, sčtož dyrbi. Sich wjele to ani nochze, jim njeje Boža wola njebjeske kralestwo, ale jich samžna cźlowiška wola, s cźimž pač so sami sjebaju. Ale tež tamni nadobnišchi cźlowjekojo, kotřiž se wschej prózu sa tym steja, so njebychu po swojej, ale po Bozej woli khodzili, njemóža to dokonjecž, pschezo saso dyrbja to srudne shonjenje cźinicž, so tón hrěch, kiž so naš twjerdže dzerži, nam njemóžne scžini, we wschitkich wobstejnoscach bohabojašne žiwjenje wjesć. Kač je Luther jako mnich w kłóschtrje so prózował, se bylsami, s próstwami a s posćenjom pobožny cźlowjek bycz na swoju ruku, ale kač mačo je so to jemu po jeho samžnym wusnacžu poradžiko!

Chzemy-li móž, sčtož dyrbimy móž, dyrbi wscheho-móžny Bóh nam móž k temu spožecž psches Jesom Khrysta, nascheho Anješa. W žanym druhim njeje sbóžnosć, khiba w nim; wón samlutki je nam scžinjeny wot Boha k mudrosći a k prawdosći a k swjeczenju a k wumozenju. Wón je do swěta pschischol, hrěschnikow sbóžnych cźinicž, tych wumozenych hrěschnikow chze wón pač tež s mozu pošylnicž po smutskownym cźlowjeku, kmanych scžinicž k pobožnemu žiwjenju a skutkowanju, k pschewinjenju swěta, kiž je wočoło naš tač tež w naschej wutrobje. Kschesczijan móže wschitko, hdyž ma Khrystuša, a njemóže nicžo, hdyž jeho nima; jenož w nim leža korjenje nascheje duchowneje mozy, jenož psches móž jeho bylnosće my wschitko samžemy.

Pošylimy so, lubi bratsja, w tym Anješu a w tej mozy jeho bylnosće, so bychmy mogli wschitko derje dokonjecž a wobstacž.

Samjeń.

Pschi Jesušu je derje.

D hdy by tola kóždy wjedžil,
Kač derje je pschi Jesušu,
Tón wěcže njeby ženje bedžil
Pschi cźelnym hrěschnym wješelu:
Ně, wón bė wostajiwšchi wscheho
Tež khwatal k swojom' Jesušej,
Kiž wschaf tež wulupil je jeho
Psches swoju swjatu drohu frej.

Ach, so by tola kóždy wjedžil,
Kač derje je pschi Jesušu,
Tón wěcže njeby wjazny bledžil,
So pschi nim pschezo srudni su:
Ně, pschi nim dusche wužiwaju
Schče wjetsche krašne wješele,
Gacž sbožowni na swěcže maju,
Gacž žly swět dacž samože.

D so by tola kóždy wjedžil,
Kač krašnje je pschi Jesušu,
Slej, tón by wěcže s cžakom rjedžil
Wot hrěchow swoju wutrobu:
So by tež do nje' saczahnyla
Ta sbóžna radosć Khrystuša
A njeby dlěje lubo mēla
Te cźelne hrěschne wješela.

Haj, hdy by tola kóždy wjedžil,
Kač derje je pschi Jesušu,
Ja wěcže wēm, tón njeby bedžil
Pschi wopiwzacy a pschi hracžu:
D hlaj! tón wěrnny kschesczjan snaje
Wschaf rjeńsche sbóžne wješele,
Kiž psches to žiwjenje won traje
A krašne plody pschinješe.

D derje tym, kiž tudy maja
We mēje swojoh' Sbóžnika,
Či ženje tu bycz njetrjebaja
We žanym kschicžu bjes troschta:
Ně, tajkim pschezo s njebjek dele
Tón bójski troscht so wuliwa,
Kiž jim tón swjaty Duch sam sczele,
Kač derje je po' Jesuša.

A so by wschitzy dopósnali,
Kač derje je pschi Jesušu,
Je nusne, so by powjedali
Či, kotřiž hužom pschi nim su
Dym, kiž 'schče sdaleni wot njeho
Tu bójsku radosć njesnaja,
Duž lubuja 'schče wysche wscheho
Te sčle a hrěschne wješela.

Duž, lube dusche, powjedaježe,
Kač derje je po' Jesuša,
A hdyž tež woni runje, — hlaježe —
To kamo rady nještyscha:
Jim tola pschezo saso praježe,
Wy sprawni bratsja, s lubosčju
A wschaf so na nich njehněwaježe,
Hdyž s woprědka tež hněwni su.

Hlaj! praježe jim, kač derje maju
So tajzy hužom na swěcže,
Kač tajzy tu žno wužiwaju
Tak wulki džel tej' sbóžnosće:

U hdyž tež swěrní sawostanu,
Haj, swěrní ku hacž do smjercze,
We czichim spanju wotbal czahnu,
Hdyž wěcznje wěczna sbóžnosć je.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

lajte myšle nadeněžech, Bože słowo czitajo.

Podawa swěrný czitač „Bomhaj Bóh-a“.

(Potracžowanje.)

I. knihi Mójšafowe, 48. staw.

Sakubowe wotkasanje Efraima a Manafesa dla.

II. 1—7. Sakubowe žiwjenje, bohate na pscheměnjach, khwata na tónz; Josef shoniwšchi, so je nan khorý, khwata se swojimaj synomaj k njemu. Hdyž na wschě plubjenja Bože, kotrež ku so jemu dostale, hlada, wobjimuje jeho do smjercze duch wěschćenja; wón sdžěli najprjedy lubowanemu synej Josefey, so jemu w synomaj Efraimje a Manafesku džěl prawa sa přenjeho narodženeho pschidžěli.

1. Potom, to je někotry czas po tym, sčtož je so nam na 47. stawje wot 29. sčtučki sem powjedalo, hdyž Sakub, tuleny wot wysokeje staroby, hižo czuješče, so so jeho smjercž bliži, běšče Josefey drje psches pólkw, kotrychž bě Sakub sam pólkw, sdžělene: Hlej, twój nan je sčhoril. U wón wsja sobu swojeju, psches 20 lět stareju synow, Manafesa a Efraima; pschetož tak běšče nan, kotryž chyzšče swojeju wufow do swojeje smjercze hiščeže požohnowacž a do Israelskeje wošady, do kotrejež hiščeže nje-šlušchaj, pschijecž, hižo prjedy šebi srěczal.

2. Duž bě Sakubej prajene: Hlej, twój syn Josef dže k tebi. U Israel so pošyni šhrabajzy so se swojimi šlabymi mozami a šydný so we ložu, so by šluff, na kotryž bě so hotowal, tež tak mohł wufonjecž, jako so šlušča, a džesče k Josefey, hdyž bě tón se swojimaj synomaj šastupil:

3. Wšchomóžny Bóh šjewi so mi psched něhdže 70 lětami w Lušu, w Kanaanškim kraju, hdyž běch so na pucž nastajil do Mesopotamiskeje do Bethueloweho doma, kotryž je wótžny dom mojeje maczerje, a požohnowa mje.

4. U džesče se mni: Hlej, ja chzu cži so dacž rostosć a so pschijporjecž, a chzu wot tebe wulki lud ščžinicz; a chzu tutón kraj swojemu synjenju po tebi k herbštwu dacž wěcznje. Nětko teho dla dyrbitaj po mozy, kotruž je mi, wótžej Israelskeho naroda, Bóh tehdy špožčil sa pschichod swojeho wufwoleneho naroda, twojej synaj Efraim a Manafes, kotrajž staj tebi so narodžiloj w Egyptowskim kraju, prjedy hacž šym k tebi do njeho pschichod, mojej bycz, runje kaž Ruben a Simeon mojimaj přenimaj narodženyj staj runaj. Sa swojeje synaj staj š tutym pschijataj.

Tak nasta š Sakubowych 12 synow 13 narodow, dokelž wu-šhadžeschaj š Efraima a Manafesa wošebitaj narodaj.

Prěni narodženy dostawasche dwoje namrěštwó. Dokelž chyzšče Sakub Rubenej přeni narod wsacž, dokelž pak tež njechasche jenož šyneje swojeje lubowaneje Rahele wscho pschiwobrocžicž, dha džělešče wón prawa přenjeho naroda pschidžělišy dwoje namrěštwó Josefey, přenje měšto mješ bratrami a knježštwó nad nimi pak šudžc.

6. Kotrychž ty pak po nimi budžejch plodžicž, dyrbja twoji bycz, maja sa tvoje džěcži placžicž, a njedyrbja teho dla wošebity narod šaložicž, ale dyrbja so mjenowacž po swojich bratrach w jich herbštwje, a teho dla maja so jich šplahi š plahomaj jeju bratrow Efraima a Manafesa pschilicžicž.

Hacž ku so Josefey hiščeže drušy šynojo narodžili, wo tym nam šwjate pišmo ničžo nješdžěli. Móžno pak, so ku woni Efraimowym a Manafowym šplaham pošdžišcho w bibliji pschilicženi.

7. U hdyž ja š Mesopotamiskeje pschidžech, wumrje mi Rahele, mandželska po mojej wutrobje, na kotruž so nětko, wuhladažy tebe a duzy smjercži napschecžiwó wošebje dopominam, w Kanaanškim kraju, na pucžu, jako běch hiščeže jene hono wot Efrata, kotrež nětko je Bethlehem.

Š tym je so hiščeže jena pschicžina pschidała; czinju to, so bych wopomnil czěscž swojeje lubowaneje Rahele, kotraž je tam tak šahe wumrjela. Tvoje powšchenje, so šy byl š wumóžerjom

mojeho doma, njeje docžakala; ale ja šym jeje wopomnecžcže, kotraž je tak šahe so nam minyla, nětko š tym czěscžil, so šym twojemu šynow pschijal sa swojeju šynow wot njeje, a so jeju postaju šejinyjaj přenimaj narodženyjaj runeju.

III. 8—22. Hdyž Sakub Efraima a Manafesa požohnuje, ma so Boži Duch wěschćenja na žhle wošebite waschne wopofasacž, doniž wón hiščeže swojich druhich šynow požohnuje. Šo Božim potajnym wodženju postaji wón mlódscheho psched staršcheho, po waschnju šwobodneho wufwoljenja Božeje hnady, kaž je so hižo wospjet wopofasala, porjad w pschirodže pschelamajzy. To je podawł wulkeje wažnoty sa pošdnišche stawišny wobeju šplahow.

8. U Israel wuhladažy Josefowej synow džesče, dokelž chyzšče nětkole so š nimaj rostecžecž: Ščto staj taj? niž teho dla, so njeby wjedžal, sčto je pódla Josefa hiščeže wó štwje, ale so by požohnowanju šwjatocžny šapocžatł dal.

9. Josef wotmolwi swojemu naney: Wónaj staj mojej šynaj, kotrejuž je Bóh mi tudy dal. Wón džesče: Pschijwedž wschaj mi jeju sem se mni, so ja jeju požohnuju.

10. Pschetož Israelowej woczí běšchtej, kaž něhdny Šsaakowej, czěmnej, staroby dla, so njemóžeschtej derje widžecž. Tak dyrbješchaj mlódsženzaj blifko pschi nim štejecž, chyzšče-li so nad jeju pohladže radowacž a so tak k požohnowanju pschihotowacž. U Josef jeju k njemu pschijwedže a staji jeju mješ nanowej koleni, so by wón jeju blifko pschi šebi měl. Wón pak wofoscha a wobjima jeju.

11. U džesče k Josefey: Hlej, ja šym tvoje woblicžo widžal, sčtož šebi nješym myšlil, mjenujzy, so je tebe džiwje šwěrjo šezrało. U hlej, Bóh njeje mi jenož tole wješele špožčil, so šym tebe šašo wohladał, ale je mi tež dal twojemu šynow widžecž.

12. U Josef jeju wsja š jeho křina — mješ kolenomaj, hdyž běšchaj štejalój; pschetož š pschekrašujeneho nanoweho woblicža wón špósna, so je nan nětko wot Duchu Božeho pošběhnjeny a rostwětleny, a so je tak wofomil šwjatocžneho požohnowanja pschichod, a pschihili so š nimaj se swojim woblicžom k semi.

13. U pschihotowawšchi so tak, wušpěwajzy paczerje, so by žohnowanje pschijal, wsja Josef wobeju, Efraima do swojeje praweje ruki a Manafesa do šeweje ruki napschecžiwó Šsraelej, dokelž hinaš njemějšesche, šhiba so přenjemem narodženemu wjetšchi džěl žohnowanja pschihšlušča, a so ma tón teho dla pod wótžowej prawej ruku štejecž; a pschijwedže jeju k njemu.

14. Ale Israel wuššestrije šwoju pravu ruku a njepołoži ju na Manafesa, jej napschecžiwó štežazeho, ale na Efraimowu, teho mlódscheho hlówu, so běšchtej jeho ruzy psches ššchiž položeney; a czinješche wědomnje tak se swojimaj rukomaj, pschetož Manafes bě přeni narodženy; jemu pak nochyzšče po wodženju šwjateho Duchu, š kotrymž bě nětkole napjelny, hlówné žohnowanje pschidžělicž, ale Efraimej; teho dla měješche ruzy šchžžowacž.

Tu najpomni so přeni ras, so žohnowazy ruku człowjekej na hlówu položi; pošdžišcho štawa so to czasčičšcho, 1. pschi žohnowanju; 2. hdyž je so khorýni wuštrówenje dostalo; 3. hdyž je so człowjekej šwjaty Duch šdžělit; 4. hdyž je so człowjek sa šaštojáštwó wušwjecžil; abo tež 5. pschi pošwjecženju k smjercži, a to a) pschi šwěrjatach sa wopor a b) pschi šašudženyh.

Kuzny je so šluffowaza móž š dusche wošebje dowěřila; ruka wodzi najwššesche ideje š kowatnje myšlow do kraleštwá widžomneho. Teho dla šu ludžo ruku hižo šahe nałožowali, so bychu š njeje šhorosče hožili, so bychu žohnowanje a poklecže druhim pschidžěšili.

Tuto šchžžowanje pokasuje na wuškod wscheho žohnowanja, kotrež mašch pytač w Šbóžnikowej smjercži na šchžžu; pschetož so je wón byl š poklecžom sa naš, dha je žohnowanje šašo k nam dšščłó.

(Potracžowanje.)

Šlawišny rekruty š lěta 1813.

(Šo franžowskim piša — c —.)

Sako se šymu dyrkotajo šastupich, wobrocžesche czeta Marhata šwoju ščěru hlówu so jara džiwajo nad mojim wulkim kožuchom a šhatřžinka šawoła: „Josef tu je!“ Šhatřžinka běšče so šwoju njedžělsku draštu woblekla, rjanu šmuhatu šuknju, czěrwjeny šchórzuch a rjanu bortu š módreje židy a czornymi šomocžanami bantami.

Šnydom wona pschiběža mje wobjimacž, prajizy: „Ša džě wjedžach, so so njebudžěšch tutej šymy bojecž.“ Běch tak šbožorny,

so njemóžach ani fłowcžka prajicž! Wušlecžech šo šwój kožuch a powšnyh jón i rukajzami na šezenu. Teho runja šo toľšte stupnje knješa Gouldena wusuch a čzujach, šo bėch se šbožom žyľe šblėdnył.

Njemjedžach, šchto prajicž, ale nadobo wuwolach: „Šaj, Šhatržinka, tu je ša tebe dar! Ale najprjedy dyrbišch mje wob-
jimacž, prjedy hacž ty tyšku woczinišch.“

Wona poščicžesche mi šwojeje rjanej rőžojtej licžzy a potom pšchistupi ł blidu; čzeta Marhata pšchistupi tečž, šo by to widžala. Ša stejach šady a moja wutroba pulotajche. Šhatržinka nitku rošwajaja a tyšku woczini; w tutym wofomiku šo bojach, šo čzašnik rjany doščž njebudže. Ale po šhwilzy Šhatržinka žyľe čzicho šaštona: „Ow mój je, kaľ rjany to je! To je čzašnik!“

„Šaj“, džesche čzeta Marhata, „to je něščto jara rjane, njejšym ženje tajki rjany čzašnik wohladal... Wóhla rjež, šo je še šlėbora.“

„Ale wón je se šlėbora“, prajesche Šhatržinka na mnje pohladujo a šo mje woprašeshejo.

Nėtko ja wotmolwich: „Wóhli dha wy wėricž, čzeta Marhata, šo bych ja tej, kotruž bóle lubuju, hacž šwoje žiwjenje, čzašnik daril i pošlėbornjenego šopora? Šdy bych ja to čzinił, bych šo šam šazpil, kaž tute blóto na mojich čzrijach.“

Šako to Šhatržinka šlyšesche, položil wona šwojeje ruzy wofolo moju šchiju a ja šebi mješ tym myšlach, šo je to naj-
rješchi džet mojego žiwjenja. Njemóžach ju wjazzy puščezicž. Čzeta Marhata šo woprašča: „Šchto dha je tu na šchlenzu molowane?“

Tuž wšach čzašnik do ruki a prajach: „Tute molowanje, luba čzeta, wofnamjeni dweju šlubjenu, kiž šo bóle, hacž móže čzłowjel to wuprajicž, lubujetaj, Šofesa a Šhatržinku. Šofes dawa šwojeje lubzy rőžowy wonjesch, kotraž čže jón i ruku pšchijecž.“

Šako bėšche šebi čzeta Marhata čzašnik doščž dolho wob-
hladała, prajesche wona: „Šój, Šofeso, te mni, šo bych čže wof-
šchala, widžu derje, šo šy ša tajki čzašnik dolho džėlacž a
lutowacž dyrbjal a widžu tečž, šo šy dobry džėlacžet a šo nam
čzesčž čzinišch.“

Š wješkofesžu ju wobjimach a wot tuteho wofomika šem
hacž do pšchipołdnja Šhatržinzynu ruku wjazzy njepuščezicž. Šenož
na šo pohladajzy bėchmož šbožownaj.

Čzeta Marhata pječesche pampuchi, ale mój na nju nješčžbo-
wachmož. Šakle jako šo wona šwoju čzerwjenu šuknju woble-
šawšchi naju ł blidu pšcheprošy, widžachmož rjany rub, wulku šchlu
poliwki, winowy šaran a rjane brune pampuchi na šchėrofej šchli
šrijedž blida. To našchey woczil wofšchemjesche a Šhatržinka džesche:
„Ššydnú šo, mój Šofeso, mi napschecžo, šo čže derje widžu. Dyrbišch
mi tečž čzašnik prawje pšchipołwucž, pšchetož njemem, hđže jón
pšchipołnacž.“ Položich jej rječzast wofolo šchije a potom jedžach-
mož. Derje nam šlodžesche; wonka bėšche žyľe čzicho, w šchachlach
drje wohen knjstotajche. Wulka šchėra kóčžka šo ł nam pšchi-
lišchjesche.

Šo wobjedže Šhatržinka špėwajche. Mėjesche mily hłóš, kiž
šo ł njeju pošbėhowajche. Ša tečž žyľe čzicho šobu špėwach.
Čzeta Marhata, kiž tečž na lubej njedželi njemóžesche prošna
šedžecž, šapocža pšchajcž. Šolo šchwórcžesche a wšchizy tšjo še-
džachmy w dobrym mėrje. Šdyž bėchmož špėw dospėwalož, ša-
špėwachmož druhi.

To trajesche hacž do šchtyrjoch. Šapocža šo miščkricž, a nóż
hladašche hižo do jstwy. Mnyšlachmož na džėlenie a šrudnaj še-
džachmož pšchi šchachlach, w kotrychž čzerwjene plomjo rejwajche.
Šhatržinka tšócžesche mi ruku, ja hłowu powšchach, bych šmijercž
rady dlėje wostal. To trajesche šuano pol hodžiny, hdyž čzeta
Marhata šawola: „Ššlyšch, Šofeso, . . . je čzaš, šo džesch; mėšacžł
do šrijedž nozy nješthadža, wonka budže bórny čzma, čzorna kaž
šolmas a pšchi tutej wulkej šymje šo špėšchnje nješbože štanje.“
To prajizy wša wona mój toľšty mantl je šezėny. Dyrbjach šo
šakly čzrije knješa Gouldena wobucž. To čzinjach jara pomalku,
a najradšcho bych to što lėt dolho čzinił, ale bohuzel mi čzeta
pomhajche.

Wofošchach čzetu a Šhatržinku, kiž ničžo wjazzy njeprajesche;
potom wotewrich durje.

„Šhwataj!“ prajesche čzeta.

Dobru nóż, Šofeso, dobru nóż“, wofašche Šhatržinka. „Nje-
šabudž pšchichodnu njedželu šakly pšchicž.“

Wobrocžach šo a šiwach i ruku. Šotom šapocžach bėžecž,
njepošbėhujó hłowu, pšchetož šyma bė taľ wulka, šo mi woczil
šlyšowajchtej.

Šak bėžach nimale dwazhčzi mješšchinow a šėdma šebi do-
wolich dychacž, nadobo šaklyšchach našdala dychawy hłóš:
„Wer da!“

Ša napjaty do čzmoweje nozy hladač a wuhladač něhdže
50 krocželow pšchede mnu wopimeho wofolonofšerja i mjenom
Šinazle. Šon šhodžesche i wulkim šorbom, w kožuchowej čzapzy,
wofmjanyh rukajzach a i toľšty mlijom. We rukomaj mėjesche
šatařnju, kiž jeho, i palenzom ščzerwjjenjene woblicžo, jeho mařanu,
je žolthymi ščzerwnišchčzemi wobrocženu brodu a jeho nóš, toľšty
kaž šolbaša, wobšwėtesche; kaž wjelk rošdžerasche šwojeje maķej
wócžzy, wospjetujzy: „Wer da!“

Tuton Šinazle bėšche najwjetšchi njeplech po žylym kraju,
w šandženym lėčže bėšche i knjesom Gouldenom šle wiki pomėł;
knjes Goulden žadašche wot njeho pjenješy ša čzašnik, kiž bėšche
jemu šaraľ Aľstedt pšchepodał, šo by jón knješej Gouldenej dał.
Ale Šinazle wobšrucžesche, šo je pjenješy hižo mi dawno pšchepodał,
a to tečž pšchod šudnikom pšchijahajche. Ale wobaj žyľe wėščže
wjedžachmož, šo na tamnym dnju njebėchmož šwoje wobydlenje
wopuschczikoj. Mimo teho bėšche jeho Šhatržinka na fermušchnych
rejach wotpofajala, dokelž wšchitko wo čzašniku wjedžesche a dokelž
mje lubowajche.

Tuton pšcheklepany paduch mje teho dla jara hidžesche, a malo
šo tudy wješelach, jako jeho šrijedž pučža šetkach. Ale ł mojemu
šbožu bėšche na mojej lėwizy šezěžka, kiž nimo pohrjebnišchčža wje-
džesche. Šemu njewotmolwjejo tam doběžach.

Nėtko wón šhuda, šchto bėch, a šawola njemdrje: „Šej, hej, ty
šhromlako mały! . . . čzafaj! . . . čzafaj! . . . Čžu tebi dobry
wjecžor prajicž. Ty pšchindžesch wot Šhatržinki, čzašnikowy
paducho ty!“

Ša paľ bėžach kaž šajaz pšches knėhowne mječzele. Šapocža
najprjedy mje doščžahnyčž, ale jeho šorb jeho molesche, a jako
widžesche, šo jemu wucžeknu, položil šwojeje ruzy wofolo huby,
wofajzy: „Wšcho jene, ty šhromlako, wšcho jene . . . Tebe hižo
potrjechi . . . Dyrbišch tečž hišččže do mėry . . . Nėtko wofmu
wšchitkich šhromnych, bohattyh, na pol šlepnych . . . Dyrbišch do
wójny i druhimi a tam wostanješch i nimi . . . ha-ha-ha! . . .“

Šsmėjesche šo, kaž šo tajki wopiwž šmėje. Ša doběžach do
mėšta a mėjach lėdma doščž mozy dychacž. Džakowach paľ šo
Bohu, šo bėch tutu šezěžku namakal. Pšchetož ludžo prajachu, šo
Šinazle štajnje i nožom kała, hdyž šo bije. Šon by mi šle
šejhracž mohł.

(Šotracžowanje.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Nowe wólby do šhėžorstwoweho šejma stejaja pšchod durjemi.
Šakle budža? To je wulke prašchenje. W šakškej Łužizy nješku
wuhlady dobre. Žitawški wokrješ je hižo pšches šozialdemokratu
šastupjeny a w Lubijškim mėjesche šozialdemokrata jenož malo
hłóšow mjenje hacž konservativny a w Budyškim wokrješu hrošy
tečž čzežka bitwa a njeje šozialdemokrata tečž bješ wuhladow, hdyž
konservativna a reformarška štrona šwoje hłóšy rošchczėpitej.

— Wšchynosčž je pšches počzesčžaze pižma wufnamjenilo
žrčwiniškej pšchodštejčzerjow Šlimanda w Šakězach a Mėšcherja
w Šitku kaž tečž šhėbėtarja Šchwurata w Šakězach.

— Nowe wofšarne woblecženje je pšches dobrowólne dary
Budyšchinskija wofšada doštala. Budyšchinskija wofšada je šwoju
woporniwosčž ša Šoži dom šakšo rjenje wopofajala.

Š rospominanju.

Wšchitko šluži ł twojom' šbožu,
Šdyž šo jeno Bohu dašch;
Čzafaj jeno maľu šhwilu,
Čzafaj, šo šonž dočzafajch.

Dališche dobrowólne dary ša wobohe armeniške šhrotu.

Š Michalškej wofšady pšches knješa šararja Šadu:
Wot šhrotu i M. 10 hr.
L. w Š. 2 "

šromadže 12 hr.

W mjenje wbohich šhrotow wutrobny džak.

Šolcž, redaktor.

Šy-li špěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Šswójbnj statot,
A twój šwjatot
Šradny je.

Sa šlaw špróznj
Napoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšěš špat měrnj
Čzerštwosć da.

Njěch ty špěwałš,
Šswěrnje džělatš
Wšědne dny;
Džen pať šwjatn,
Dušći daty,
Wotpočń ty.

Š njebeš mana
Njěch czi šhmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Riž Bóh poda,
Wotšěw cze!

F.

Šerbske njedželike łopjena.

Wudawo šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihćišćežěrnj w Budyšćinje a je tam ša ščtwórtlětnu pšědplatu 40 np. dostacć.

3. njedzela po ššoch kralach.

Mat. 8, 1—13

Nětk šwjatoh' ducha prošymy
Sa tu šwjatu wěru,

pšětož wot wěry wscho wotwišuje, a tola šuadź wo niczim wjazn njejašnosće a wopacznjch mēnjenjow a myšli njeje, dnžli wo prašćenju, ščto je šbóžnoczinjaza wěra. Wjele jich drje mēni, šo ju ma, tola hdnž bliže hladamy, widžimy, šo šebje šameho jebaja. Wěra wschať njeje kóždeho mēz, a ju dostacć, njeje tať lohko, kaź šebi to někotryžkuli mykli. Teho dla šo tež našć Šbóžnik dšima, hdnž raš wopravnu wěru namaka. Šswjate šćenje Mat. 8, 1—13 nam něotre pošnanći wěrneje a praweje wěry podawa.

1. Prawa wěra na Jesom Šhryšta hlada, dokelž šam na šebi niczo wjazn njewidžić abo dokelž šebi šamemu wjazn njelubišć, dokelž šy šo teho, ščtož mnohim wěru počezuje, pušćěć, mjenujzjy dobreho mēnjenja wo šebi šamym, a dokelž nětko š pokornymi ludžimi prajišć: „Njejšym teho hódny. Tať dolho hacž hišćeje wschelaťe rjane, šprawne a dobre na šebi widžić, šwoje wóćzko š žyła na Jesom Šhryšta nještožić. To halle cžinišć, hdnž, kaź išraelfki lud w pušćinje, kotryž bē š hadami šranjenn, na šebi widžić, šo šy šmjercz thory a šranjenn š hrěchami. Haj, tajzj my šmy, a ščtož to přeje, ženje š prawej wěre njedóndže. Šhori šmy, wicžni, kaź hej-manowy wotrocžć, njelhmani š wiczej wěrnej Wožej šlužbje, šłabi š dobremu škutkej, š bohabojašnosćzi a š lubosćzi š Bohu, a to šmy teho dla, dokelž šmy wušadni, kaź muž

w šwjatym šćenju, wušadni, to rěka polni šlych pokhil-nosćow a š hrěchom womašani wot džěcžatštw. Tať šo wobhladuj, tať šo špóšnaj, a tebi wscho špodobanje na šebi a wscho wulke mēnjenje wo šebi šandže, šo mohł šrudny šadwělowacž, hdy by tam jedyn nještat a njeprajil: Ša šym šbóžnik, twój lěkar. Š njemu potom šhladowacž, kaź thory š prošchazym wóćzkom š lěkarjeje šhladowaje, — to je přeni kručj praweje wěry. Wěra šebi Jesom Šhryšta wobhladowaje.

2. Prawa wěra woła šo š Jesom Šhryštej a jeho prošy: Šnježe, cžěšć-li, móžěš mje wucžić; pšětož w 34. psalmje njerěka jenož: kotřiz na njeho pohladuj, ale tež, „kotřiz jeho nadbēhuj a se šwojimi modlitwami, tach wobliczo njebudže šahanibjene.“ Žiwe džěćo špóšnajěšć na wołanju, žiwu wěru na modlenju. Šsame šemšćihodjenje njedošaba, Jesuša dnrbišć nadbēhacž š proštwami a modlitwami. A cžeho dla? Dokelž pšěd nami štejo cžaka, šo jemu wschu šwoju žalosć wuštóžimy. Cžeho dla? Dokelž je wón jenicžki lěkar, kotryž je wschew-móznj a kotryž samóže naš dokladnje wulěkowacž, ša cžab a wěćnosć, wulěkowacž wot hrěcha a šmjercze, haj, dokelž je prajil: „Cžzu pšćinć a wuštrowicž“ a „Ščtož še mni pšćinđe, teho nochzu wuštorećicž.“ Ale tať wjele jich je, kotřiz mēnja, šo maja wěru, a nješku hišćeje ženje š Jesušeje pšćišćli, kotřiz šo hišćeje nješku š njemu pšćedobylj, dokelž wón jim hišćeje njeje se šbóžnikom. Woni maja morweho šbóžnika, a teho dla šu jich modlitwy morwe modlitwy a jich wěra je morwa. Ščtož pať je našonil, šo je wón žiwj, a šo je blisko wschitkim, kotřiz

šo k njemu wołaja, tón k njemu dže a jeho wo pomoz
prošy.

3. Prawa wěra na Jesuša poškucha, pošlucha
na jeho słowo, byrnjež by wutroba ně prajila, dyrbi jeho
słowo tola wěščizšce bycz. Wón je to prajil — to je
nasche lékařstwo, kotrež trjebamy, to je twjerdy sakožk, na
kotrymž stejimy, to je lékařski brědk — jeho słowo. Wón
je prajil: „Budž wuczičeny, tebi šu twoje hrěchi wodate,
tebi njech šo stanje, kaž šy wěriš, a teho šo wěra
pšchimny a teho šo njepuščeži, njedžiwajzy na hrěch,
šmjercz a czerta. A tak je se wschěmi druhimi Jesuško-
wymi słowami. Wone nejšy wěrjazym jenož ewangelion,
ale ewangelion jako jeniczka wěrna, wješela powješcz,
kotruž mamy. Praj jenož słowo, tak drošy hejtmán, dha
budže mój wotrocžk wustrowjeny. Tak je. Jenož słowo
š Jesuškoweho erta šnadž: „To je moja krej, kotraž budže
ša waš pšchelata k wodawanju hrěchow“, abo: „Ja šym
to horjestawanje a to žiwjenje“, abo: „Slaj, ja šym pola
waš wschitke dny — a my wotkhorimy wot šwojeje wicze
a wot šwojeho wušada. Jenož jene słowo š jeho erta,
a potom njech šwět rěczy, šchtož chze, wěra Jesuša na
słowo pošlucha a njetrjeba wjazzy šwědczenja. W romskej
žyrtwi rěka: Roma locuta est, to rěka: Rom je rěczal, a
temu šo kóždy katholic podczyšuje. My prajimy: Jesušk
Šhryštuš je rěczal a tónž je wscheho wurěczowanja.
Wjeswuměnite podczyšjenje pod Šhryštuškowe słowo je ša
wěru nusne a, to wopomimny, tež ša šchesczizjanske žiwjenje.
Nětko czimny, šchtož wón kaže, nětko pójmy, hdyž wón
praji: Šój, abo džimy, hdyž wón poruczí: dží — š krotka,
poškuchajmy Šbóžnikowe słowo, to je dokonjana wěra.
Šhladujesch-li na Jesuša, dokelž na šebi nicžo wjazzy
šladanjahódne njewidžišch, modlišch-li šo k Jesušej a wob-
šhadžesch-li š nim š modlitwu, pošluchasch-li jeho na
słowo — potom mašch prawu wěru.

Šamjen.

Luboscz k Jesušej.

F. L. š Hardenberg (Novalis).

Hdyž njekwěra tu roscze,
Či šwěru wobkhowam,
Šo kwětk džakownosče
Šso njepominje nam.
Ššy ša mnje czěpik trjudy,
Šso bėdžil se šmjerczu;
Duž tebi šwjeczu tudy
Nětk wěcznje wutrobu.

Ša husto šylšy ronju,
Šo šmjercz cze jimasche,
A šo tu wospjet šhonju,
Šak šwět cze šabyl je.
Ty, luboscz woblecženy,
Tak wjele dokonja,
A tola šapomnjeny
Ššy tudy wot šwěta.

Ššy luboscz šwěrna, prawa,
Wschěm š nusy wupomhasch;
Njech wscho šo tebe wšdawa,
Ty tola šwěrnoscz mašch.
Šak twoja luboscz hnuwa,
Šu škóncznje czujemy;
Duž wóczko w šylšach pluwa,
My twoje džěczy šmy.

Čze šaczu moja duscha,
D njepuščež wote mnje;
Njech wona tebi šlusch
Do wschěje wěcznosče.
Šlej, junu bratrow wjele
Tež k njebju šhladuje,
Wsched tobu padnje dele
A tebi k wutrobje!

K. A. Fiedler.

Puczowanje po Božim pišnje

abo

łaste myšle nadeněžch, Bože słowo czitajo.

Podawa šwěrnny czitar „Šomhaj Šoh-a“.

1. Inih Šóšajšowc, 48. staw.

(Šotraczowanje.)

15. A wón požohnowa w jeho šynomaj Šosefa, prajizy:
Šoh, pšched kotrehož woblicžom šaj mojej wótčaj Abraham a Šaak
šhodžikoj, pšched nim jako pšched šwojim Šohom šo bojo a jemu
šlužo, Šoh, kotryž je mnje moje žiwe dny šezimil, wozdžizy mnje jako
pastyr po pastwischczach a šastarajzy mnje hacž do dženkšišcheho dnja.

16. Šandžel jeho woblicža, kotryž je mnje wumohl se wscheho
šleho, kotryž je mnje štajnje a pšchezo podeschol, wón požohnuj teju
mlodženzow; šo budžetaj, runjež šaj šo w zšym kraju narodžikoj,
po mojim a po mojemu wótčow, po Abrahamowym a po Šaako-
wym njenje mjenowanaj, a šo budžetaj tak placžicz ša moje a ša
mojih wótčow džěczy, kaž wschitzy šynojo, wote mnje plodženi, a
šo budžetaj nětko narodej patriarchow šaschczěpjenaj roscž a šo
pšchšporjecž na jemi wošrjedž Šanaanskeho kraja.

Šoha a jandžela, kotryž je jeho wumohl, mjenuje won tu
jako šameho a pšchidžěluje tutemu jandželej bješ dwěla Šožu
naturu.

Šandžel njeje drugi, šhiba tón, š kotrymž je šo Šakub pódla
Šni-Šla bėdžil, kotryž je jeho tam požohnowal a jemu nowe
mjeno dal.

17. Šdyž pak Šosef widžesch, šo jeho nan prawu ruku na
Šfraimowu hłowu položi, njepodobasche šo to jemu, šo chzysche
wjetschi džěl žohnowanja mlódschemu pšchilubicž, a měnizy, šo je
Šakub šo myšil, šapschija nanowu ruku, šo by ju š Šfraimoweje
hłowu na Šanašewu hłowu pšcheložil.

18. A džesch k šwojemu nanaj: Niz tak, mój nano; tón,
kotrehož šym pornio twojej prawej ruzy šajil, je přeni narodženy;
polož potajim prawu ruku bješ komdženja na jeho hłowu, nje-
trjebasch ju po tajim š prawej šchizowacz, jako by přeni nazo-
dženy na prawizy wot tebe stejal.

19. Ale jeho nan nochzysche, šchtož chzysche Šosef š jeho pra-
wizy wufonjeć, ale džesch: Ša derje wěm, mój šyno, ja derje
wěm, šo šym šwoju prawizy na mlódscheho položil. Tón tu,
Šanašew, na kotrehož šym šwoju lėwizy položil, budže tež lud a
budže se šaloženjom šplaha, a budže wulki; ale jeho mlódschi bratr
budže wjetschi, dužli wón, a jeho šymjo budže wjetschi lud.

Ša Šóšajšowc cžakš njebě šo to hišchče štato pšchetož pšchi
přenim licženju w puščiznje běsche jich 40,500 š Šfraimoweho a
32,200 š Šanašeweho šplaha pšchi druhim 32,500 š Šfraimoweho
a 52,700 dušchow š Šanašeweho šplaha. Ale pošdžišcho je šo
wulzy pšcheměniko; Šfraim bė najwjetschi a najmóžnijchi šplah
pódla Šudy; ša cžakš šudnikow wušnamjenjesche šo pšchede wšchit-
kimi. Šod Šerobeamom pak bė Šfraim š knjesom nad džěšacz
šplahami, a jeho mjeno mějesche šamu wážnotu jako mjeno Šrael.

20. Tak požohnowa jeju wón tón džěk po waschnju wobeju
je šamym žohnowanjom, prajizy: Šchtož w Šraelu chze šoho po-
žohnowacz, tón rjekú: Šoh cze postaj jako Šfraima a Šanašewa;
šcžin tebe tak požohnowaneho jako jeju. Tola šcžini wón tež tu
po měrje rošdžěl, prajizy tež tu mlódscheho mjeno najprijedy. A
štaji tak Šfraima přjedy Šanašewa.

Tež džěšča šo tute požohnowaze šlowa mješ židami mješ
wošobami mužškeho rodu hišchče naložuja. Wošobny žónškeho
rodu pak žohnuja šo je šlowami: Šoh postaj tebe jako Šarah-u
a Šebekku.

21. A Šrael džesch k Šosefej, šo škóncznje tež k njemu wo-
broczizy, kotrehož bė přjedy jenož we woběmaj šynomaj požohno-
wal, a kotremuž chzysche nětko tež prawu na šlubjeny kraj ša jeho

wobobu wobkruczić: Slej, ja mru; a Bóh budze s wami, mojimi džeczimi a potomnikami, jako je byl se mru, a pschivjedze wasz jako sa swój čas do kraja waschich wótzow, pschetoz tak je mi tehdy wěschczil, hdyž bym po jeho radze wuczahnył.

22. Za bym dha nětko pschidžělizy tebi w twojimaj bynomaj dwoje namrěstwo tebi dał, jedyn fruch kraja wjazy, dnyžli twojim bratram, kotryž bym se swojim mjeczom a s tšělbu s ruki Amorejstich dobył, abo kotryž něhdy budu dobyć, hdyž budza jich hrěchi dokonjane, psches mojich potomnikow s brónjemi.

Hdyž je Ruben s hrěchom swój přeni narod sazpił, a hdyž běschtaj tež Simeon a Levi teho njehódnaj, dha mějesche Jakub swobodu, so móžesche Josefej dwoje namrěstwo pschidžělizy, hdyž bē Bóh sam jeho wyschiche posbēhnył dnyžli wschitkich jeho bratrom a psches njeho wuthowal Jakubowy dom, so njeje hloda wumrjel. Jakub pak mějesche tež Josefa schkitowacz, so njebychu jeho trasch posdžischo wusamknyli, hdyž budza flubjenny kraj rosdžělizy; pschicžinu sa to bychu mohli bórsy wušlědžizy, spominajo na to, so bē Josef tola so trochu jich narodej idalil a so pscheegyptczil. Tak bychu Josefa w jeho potomnikach hischče ras pschedali. So pak njeby tutón murjadny pad trasch posdžischo polne pravo dostal, so by so trasch bynej maczerje, kotruž je nan bóle lubowal, pravo psched woprawdze přenim narodženy, dha je so to posdžischo — 5. kn. Mójj. 21, 15—17 — s jasnymi słowami sakasalo, kaž dha tež Jakub Josefej dospólny přeni narod Josefej njepschidžěli, ale dostojnstwo knježenja Judže pschidžěli.

Hebrejskemu cžlowjelej sda so w profeczijskej, we wjasanej, w hordej rjekowskej rěczy wscho, schtož ma hatle w pschichodze so stacz, hižo tak, jako by so stalo. Tak je tež tu Jakub w profeczijskim duchu hižo dokonjal, schtož je so hatle lěstotki posdžischo psches Israelski narod stalo.

49. staw.

Jakubowe wěschčzenje a wumrjecze.

IV. 1—28. Kaž je Isaač se swojim požohnowanjom po Božej porucžnosći Jakubej přeni narod pschidžělil, tak widžimy tu, tak mrězajy Isaač s Egyptowskeje shladuje do Kanaaniskeho kraja, so by tež duch wěschčzenja swojim bynam kraj doprědka pschepodal, a kóždemu narodej swoje město w pschichodnym ludu Božim pschipošasał. Jeho dwanacze bynojo so so pschi jeho ložu seschli, schtož je nan sa něhdyž bydomdžebacz lět w pastyrskéj cžischinje nad nimi spóšnal, to wuhladažy jich w nim s nowa wožiwu. Khochor jeho wěschčzenja, wobraš sa nje w Jakubowym duchu, je wuhlada do flubjeneho kraja; tam maja woni s Egyptowskeje hladacz, hdyžz nihdy nimaja domišnu nadeńcz; tam ma kóždy po swojim waschnju, kotrež so w jeho potomnikach hatle žyle wuwije, swoje město dostacz. Do tuteho kchochora wěschčzenja, kotrež w Jakubje drēmajche, šaha nětko žiwjenje a swětłosc psches duch Boži, kotryž jeho wobjimuje. Wuhlada do pschichoda so roszajni, a tež tam, hdyžz by wschědny rojom njewěsjez bludžil, dostawa krutojcz a mēstojcz. S woprědka wuhlada Rubena šylneho a nileho; tola s njeskutkom je so sam wo swoje přenje pravo sjebal; pravo přenjeho naroda so jemu wosmje, splah dostanje šnadne namrěstwo (herbstwo) pōdla prawdžiteho Kanaaniskeho kraja, pastwischcža do krotkeho ranja mjes Jordanom a Eufratom, a wostanje sa wschón čas šnadnuschki mjes Israelsimi splahami. Maszylnaj a šakalaj cžlowjetaj, Simeon a Levi, pschidžetaj sa nim; tež s njeju njemōze žadny bycz s přenim narodženy; wonaj dostanjetaj swoje khostanje sa njeskutki, Semorej a Sichemj skučene: žadny s njeju nješmē jako splah w kraju hromadze bydliz; jich herbstwo budze mjes druhimi rospřschene a rosdželene. Potom pschidžez kralowski, se žiwym wohenjom šapazy a šylny Juda. Wot přenjeho naroda, Rubenej wsateho, dostanje so jemu knježeske pravo. Jeho splah ma smernu rjekowsku šylnoscz, kotruž nima nihtón pomjeńschic, a dostanje wēstojcz, so něhdušcha kralowska dostojnoscz jemu pschipadnje, a bohatstwo w swojim plōdny herbstwoje. So šdaczju je so Sebulon s wikowarstwom nakadžowal; wón ma so pschi morju šahydliz a ma bydliz hacz do Sodomstich stron. Šaschar je kaž šylne ale lēnje šwērjo do roboty. Spokojom se swojimi šydlischczemi, njeswēri šebi do nicžeho. Šenož so ma mēr a pokoj, dha je jemu šame wotrocžstwo witane. W Danje wotpoczjuje njewotwisny, šwazliwy duch, kotryž jeho honi do šhrobluch a lēnych skutkow. Šad da so nadpadnycz, ale wón so wobroczi a šbije njepscheczela. W naraischim pschijordanskim kraju dychjesche bóle dnyžli jeho bratsja na štajne wōjny pschihotowany bycz. Asser je mjehki cžlowjek; wón pschihotuje šifanki sa kralow. Šastali je wobdarjenny s hlad-

timi, rjanymi słowami. Wšcho pak, schtož je swontowne žohnowanje a bohatstwo, wušypa so na Josefa. Šlōdny a móžny so schēri, niczo njemōze jeho poraschcz, jeho kraj šaha wo wjele dale hacz kraj jeho bratrom. W Benjaminu pak šjewi so šylny, ale rubježny duch, teho dla bē tutón splah štraschny sa druhich, a teho dla je so jemu tež šaklužene poniženje dostalo.

(Šofracžowanje.)

Štawisny rekruty s lēta 1813.

(Šo franzowskim piša — 6—.)

(Šofracžowanje.)

Hacz runjež bēch bēžal, so so mi dny haczesche, mje tola wušbasche. — W tutej nozy šmjeršny wino w pinzach a woda w studnjach, schtož so sa 60 lēt wjazy štalo njebē.

Na přenim mošče a pschi wrotach šdasche so mi cžischina hischče wjetšcha bycz hacz na ranju, nōz wubudžesche štrach a hrosu. Někotre hwēšdy so psches wulke bēle mrōczele šybolachu, kiž tam a šem nad mēstom pomalku šwoju drohu cžehnichu. Na žylm puczju njetrjehich ani jenicžkeje dušche a šastupiwšchi do nascheje kēze, šdasche so mi tam, hdyž bēch durje šawrjel, cžoplo bycz, a tola bē tam woda w dōnžy šamjeršla. Wocžafach šhwilku, so bych dncha nabył, potom štupach s waha horje. Na šthodze bēsche tołsta cžma.

Šako durje wotewrich, wējesche mi witana cžopłota napscheczivo. Knjes Goulden šedžesche pschi šhachlach, šwoju cžornu, židžanu mēzku psches wušchi šczehnjenu a ruzy na tolenomaj.

„Šsny tu, Josefo?“ so mje praschesche, so ani njewobroczo.

„Šaj, knjes Gouldeno, tu pola wasz je rjenje. Ale šajta šyma je wonka! Šenje nješšny tajteje šymy pomēli.“

„Nē“, džesche wōn s kšutnym hšesom, „to je šyma, na kotruž budza drje dolho špominacz.“

Potom šastupich do komory, so bych swój mantl, šwojej rukajy a štupnje wotpōložil.

Šchych jemu powjedacz, tak bēch so s šinazolom trjehil. Wroczich so do šstwy. Šnydom so mje knjes Goulden praschesche: „Josefo, šy so derje šabawjal.“

„D šaj, cžeta Marhata a šhatržinka štej mje proššloj, šam wjele dobreho prajicz.“

„Nō, cžim lēpje,“ cžim lēpje!“ wōn džesche, mlōdžina ma pravo so wješelicz, pschetoz hdyž so šestarišch, potom so cži hižo do předka wschitko ššaj, dofelž šy w bēhu žiwjenja wjele pscheczēpil, pschewjele njeprawdoscze, pschewjele šebicžiwoscze a nješboža.“

Šrajesche to šam s šebi, pohladajy do plōmjenja. Njebēch jeho šenje tajteho šrudneho widžal, duž so jeho woprašchach: „Šeze šnano šthorit, knjes Gouldeno?“

„Ale wōn mi njewotmolwjejo šchepčajche dale: „Šaj, šaj, to šu te wulke wojowaršte ludny... to je šława!“ Wjiesche s šłowu, kotruž bēsche pomyšlazu pothilil.“

Njewjedžach, schto mējach wo tym myšlicz, jako so wōn šruna a še mni džesche: „Josefo, w tutym wokomiku je schtyri šta tyšaz swōjbow w Franzowskej, kiž platakju: nascha wulka armeja je so na ruskich lodowych polach šnicžila; wschitzy tuczš štrawi mlōdži ludžo, kiž šmōj dwaj mēšazaj dolho nimu cžahnycz widžaloj, leža w šnēšy šahryebani. Šowjecz je hatle dženkš popōdnju dōšchla. Še žalostnje na to myšlicz! — žalostnje.“

Wjelczach, wjedzach s wēstojczju, so budza, kaž po kōždej wōjnje, nowych wojakow trjebacz, a so budza tutón kōcz tež wschitkich šhromnych bracz. Šuta myšl cžerjesche mi tak žylu krej do wutrobny, so šblēdnuch a špominajy na šinazolowe wěschčzenje so roshorich.

„Dži, mōj Josefo“, džesche Gouldenez nan, a lehi so s mērom do loža. Ša džē njemōžu špacz, čžu hischče tu wostacz... Šajta powjecz je mi wschitōn mēr wsala. Njēšny hischče niczo w mēšče pytnyl.“

„Nē, knjes Gouldeno.“

Džech do mojeje štwy a lehnuch so do loža. Dolhi cžaz njemōžach ani wōczka šandželicz: špominach na nowe wušbēhanje rekrutow, na šhatržinku, na wschitke še tyšazy w šnēšy šahryebanuch wojakow a pschējach pschi šebi, so budze sa mnje najlēpje, do Šchwizy twochnycz.

Wokolo ššoch šlyšchach knjesa Gouldena do loža hič. Nēkotre mjeńschiny posdžischo wušnych, so dowēriwšchi Božej šnadze

IV.

Sako rano do jstwy knjesa Gouldena fastupich, so bych něšto džela, ležesche wón hišče we ložu a bēšche zyle thory.

„Sojefo“, wón džesche, „njemōžu stanjeć, pschi wšchitkich tuch jnych powjescjach hnm schoril. Njejkym do zyla spał.“

„Ssmēm wam jelo waricz?“ ho wopraschach.

„Nē, moje džēczo, nē, to njeje trjeba. Satep trochu, chzu spytacz, posdžišcho stanjeć. Ale dženkā je pōndžela, a dženkā maja ho čažniki w mēscze pschehladacz a nacžahowacz. Za nihdy njemōžu hieč, pschetož njemohl na žane waschnje wutracz, telko sprawnych, dobrnych ludži, kiž hižo na tžizhczī lēt snaju, nješbožownych widžecz. Požluchaj, Sojefo, wsmi klucze, kiž sa durjemi wipajā, a dži ty — to budže lēpje. Sa chzu spytacz wotthoricz, troščku spacž... Najlēpje by bylo, hdyž mohł hišče hodžinu abo dwē spacž...“

„Derje, knjes Gouldeno“, wotmolwich, hnydom pōndu.“

Hdyž bēch hišče drjemo do thachlow položil, wšach hwoj mantl a hwojej rukajzy a wotehdžech s kluczemi w saku. Rchorosč Gouldenez nana mje wēšo rudžesche, ale něšto mje troščtowasche. Prajach hobi: „Ty džesč na wēžu, a wot tam mōžesch Rhatržižnu thēžu widžecz. S tutej myšlu pschihdžech k swōnkei Brainsteinej, kiž w starej chalupje na torhošchczu bydlesche. Teho dwaj hynaj bēšchtaj tkalžaj a wot ranja hacž do wječžora bē rumot tkalžarje hlyšchecz. Sich wowka — bēšche tak stara, so jejnej woczī wjazzy widžecz njebēšchtej — spasche na prastarym stōlzu. Pschi nej hēdžesche hrofa. Hdyž Brainsteinez nan njemōžesche te kschczijnam abo k pohrjebej abo te kwašej swonicz, čitajsche wōn ady hwojich malych kulojtych woknowych schklenžow w hwojej sprothzy.“

Pschihdžech potajkim k Brainsteinezom. Sako mje staruschki swōnk wuhlada, wōn stanj a džesche:

„Ale to seče wy, knjes Sojefo!“

„Haj, Brainsteinez nano, pschiindu sa knjesa Gouldena, wōn je schoril.“

„Ah! derje... derje... to je žyle wšcho jene.“

Woblecze ho hwoju staru schtrjlowanu jaku a staji hobi wolmjanu mēžu, hdyž bēšche priedy kōczku s njeje wuhnał, kiž w nej spasche. Potom wsa wulke wēžine klucze s kschinje. Wuhdžechmoj. Bēch jara wjehelny, sahy do čerstwego powētra pschiuēč, najebacz huroweje hmy, pschetož žyla stwa ho s krom scherjesche, tak so mōžach lēdma dychacz, jako bych we warškim hornzu hēdžal. Njejkym ženje sapschijecz mohł, tak mōža ludžo w tajkim powētsje živi hycz.

Džechmoj po drōsy a Brainsteinez nan džesche:

„Seče hižo wo čezkim njesbožu w Ruskej hlyšcheli, knjes Sojefo?“

„Haj, Brainsteinez nano, to je žalōžnje!“

„To wšchaj je werno, wōn wotmolwi, ale našcha žrkej smēje s teho wjele wužitka, pschetož kōždy budže nētko sa hwoje džēczi mšchē čitacz dacž, čim bole, dokelž hu w pohanskim kraju wurjeli.“

„Wēšče, sawēšče“, wotmolwich.

(Potracžowanje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— 27. januara hwojczī našch lubowany hēžor hwoj narodny džēn. Našč žyly lud k njemu s hnutej a horjazej wutrobu shladuje a hwoje wutrobne pscheczje jemu pschinjeke. Wōh luby knjes schlituj a žohnuj jeho k žohnowanju našcheho wōtžneho kraja, šdžerž jemu čžiloscž a strowoscž hacž do wyžolich lēt.

— S čim wjetšchej radosczu w tych dnjach te hēžorej shladujemy, čim wjetšcha šrudoba je našch sakski lud napjelnika, hdyž bēšche lubowany kral Turcij schoril a mējesche tak wjele tuchnosczje njescz. Bohudžalowano ho s jeho strowoscžu polēpschuje. Našč lud k njemu steji w čezkim čažku w njethabłazej lubosczi, hōbucžujo tuchenje jeho kralowskeje wutroby. Teho dla je tež našch hērbški lud psches wošebitu adrežu hwoje pscheczja lubowanemu kralej wuprajil.

— Našči Šerbja ho sajimujā sa wbohich Armenistich, kiž hu psched nēkotrymi lētami psches pschescžehanje Turkow tak wjele pscheczērpili. Duž mōžemy jim s lopjena mižionstwa w raščim kraju šjewicz, so je psched kōtkim pschi hāmym sažo tajke pschescžehanje wudyrilo a so je ho w poklędnim wokomifnjenju štrach

wotwobrocžil. Spiš ma ho tak: „Spoczatk dezembra šandženeho lēta nasta w D. wulki štrach, kiž w žylym mēscze mjes kschescžijnami nastroženje a bojosč roščeri, a dopomnjeczje na dny krejpschelecža w lēczje 1895 sažo wubudži. W džele mēšta, hdyž hu klamy pschi klamach, wšcho žiwjenje pschesta. Klamy, kotrež hu s wjetšcha w rukach Armenistich, ho samtnychu. Tydženje traje, priedy hacž wifowanste žiwjenje sažo wotuczī, pschetož bojosč psched pschescžehanjom a s tym šjenocžnym wurubjenjom klamow wšcho žiwjenje poduhy.“

Šcho bēšche ho stalo? S būrowom wyschnojczje a wobdatych Walija (pschestajeneho provinzy) bēchu powjescze do šjawnosczje pschischke, kotrež wo žylym wobthadže Walija s hrodom sultana powjedachu. S tych powjescžow a jich wopschijeczja ho wujafni, so Wali tajke krejpschelecze w mēscze pschihotuje. Wot žōnškich bēšche nawabjeny, turkowskemu rošhorjenju nowy wopor pschinjescz. W Turkowskej je mlodoturkowski a staroturkowski šwajst, na kotrehož schczuwanje je drje pschescžehanje 1895 a 1896 wudyrilo. Wotpohlad staroturkowskeho pschimišta je na to šoženy, kōždemu nutschobnywanju mjeczorneje šdželanoscze šadžewacz a noscheryow teho hibanja, kschescžijanow w Turkowskej, s možu šastrožicz a wutupicz, so by w Turkowskej muhamedanizmus njewobmjewany knježil.

Chalid Bey, Wali w D., hām šahorjeny Staroturka a widženy pola Sultana, bu wot staroturkowskeje štrony dohnty, po wjazylētnej pschestawzy sažo s nowym morjenjom šapoczecz. Na lēžnje ho sa wēšty džēn morjenje kschescžijanow pschihotowasche. Dokelž bēšche nujne, sa tōn džēn wjazzy wōšika w mēscze šhromadžicz, bēšche wōn s mudrej pschicžinu w Konstantinoplu namjetowal, rešerwy hromadžje šwolacz. Wōn bēšche mjenujzy do Konstantinopla powjescž dal, so maja kschescžijenjo na tamnym dnju wotpohlad, mošcheje naddēhacz. Jenož tōn, kotryž je we wobšćenoscžach kschescžijanow w Turkowskej rošjafnjeny a wē, so je jim iafajanc, brōnje nobyč, jenož schtōž wē, so hu woni psches te morjenja šastroženi, rošumi, tak hmešchna je tale kza Walija. Rošumicz njeje, so ho tajke kž pschczo hišče w hrodze sultana wērja. Bohu džalowano mējachu tōn kōcz kž kusche nobi. Franžowski konsul rošjafni poruczneho pōžlanza w Konstantinoplu wo pschihotowanym morjenju, na kotrež ho Wali hotowasche. Tōn wrejeschje a praji, so ho ničžo pscheczjowo kschescžijanam stalo njeje, so je ho jich w poklędnich tydženjach jenož malo šajalo. Franžowski konsul pak mōžeschje dopofasacz, so bu sa jedny džēn žyla kschescžijanška thofejownja šbēhnjena a wophtowarjo do jastwa hādženi. Duž sultan Wališej dale njewērjesche. Na wojetškeho wyschjicheho pschihdže wječžor telegrafiske praschenje, hacž mōže se hwojimi wyschkami sa wēstoscž mēšta rukowacz. Tōn, kiž bēšche druheje myšle hacž Wali, to na ho wja. Sa to bu general pomjenowany. Wali bu na bok štorczeny. Bojosč w mēscze ho šhubi. Tež našchczuwani Turkojo wostachu smērom; pschetož wšchudžom wozazy štražowechu. Walij bu tež wotšadženy.

Kēžbliwoscž franžowškeho konsula, šastupjenju šapōžlanza a potom rošhudej sultana ma ho džalowacz, so wotmyšlene krejpschelecze njeje ho škuczilo. Pschi wšchēm tym pak je widžecz, so mamy ho pschczo hišče wudyrjenja tajkich krejpschelecžow hāmō pscheczjowo woli sultana bojecž.“

R rospominanju.

Šwēdomnje bjes wēdomnja je lēpsche hacž wēdomnje bjes hwojdomnja.

* * *

Hdyž je mnoho hwojody, tam je mnoho smylkow.

* * *

Dobre španje je tak dobre kaž dobra jēdž.

* * *

Male kōdže dyrbja ho blisko pschi brjošy džeržecz.

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchēch pschedawarņjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacz. Na šchtwōrcž lēta placzi wōn 40 no., jenuwliwē čžišta ho sa 4 np. pschedawaju.

Esy-li spěwał,
Bilnje džěłal,
Strowja cze
Eswójbnj statof,
A twój šwjatof
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Ežerstwosć da.

Mječ ty spěwałš,
Eswěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džen pať šwjatj,
Dušči datj,
Wotpoczj ty.

S njebješ mana
Mječ czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wofšerw cze!

F.

Šeršike njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmolerjez knihczišczerńi w Budyšcinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacj.

4. njedžela po tšjoch kralach.

Jan. 1, 14.

Eswjedžen tšjoch kralow abo Anjesoweho šjewjenja šady naš lezi, ale njedžele teho šjewjenja tu hišcže šu. Dženša je pošlednja. Eswjedžen tšjoch kralow chzysche nam pšched woczi šajicj, tak je šo juntrócž našceho Anjesowa krašnosć pobanškim tšjom mudrym šjewila, a njedžele po Anjesowym šjewjenju w kšeseczijanškim zyrkwinfim lěcže šteja, šo by kšeseczijanam lěto wot lěta š nowa tuta krašnosć pšched woczi šajena a šjewjena byla. Tule krašnosć pať chzedža nam wošebje šewjenja, wo kotrychž šo nětš předuje, pokasacj. Šlaj w šewjenju na 2. njedželu po tšjoch kralach runje wou šteji, „a Ješuf šjewi šwoju krašnosć a jeho wuczomnižu něrjachu do njeho“. D šo by kóždu, kiž je w nětčizichim šwjatym czašu w kemšchach předomanja šlyšchal abo domach cziłal, š nich pošnal šwojeho Anjesowu krašnosć a šo by wo nim rečalo: wón wěri do njeho.

Mój luby kšeseczijano! Dokelž je dženska pošlednja tutych njedžel, daj šebi š krotka předy hacž tónle czaš šo š nami rošžohnuje, hišcže juntrócž twojeho Anjesowu krašnosć pšched woczi šajicj. Na hodownym šwjedženju je rečalo: nam je šo džěcžo narodžilo, šyn je nam daty; nješy-li pať w žłobiku ničžo wjozu wohladal hacž cžłowišc džěcžo, hacž nowonarodženeho šynka, šyn wopravdže jara malo widžal, potom šyn mjenje wohladal hacž czi pašyrjo — woni šo š njemu modlachu; potom šyn mjenje wohladal hacž czi mudri — woni džě běchu šo š dalokoho

rańšceho kraja na pucž podali a woni wšchal dele panywšchi modlachu šo š njemu a wobdarichu jeho; haj, ja tebi praju, nimaš-li wjazy na tutym džěcžatku, potom nje-móžeš na šwoju šmjercž špominajo se starym Simeonom wyšcacž: Nětš pušcžizich šwojeho wotrocžka, Anježe, po twojim šlowje šměrom, a nješrošmliwne tebi wostanje, šo dyrbi to džěcžo bycž šwětlo š roššwěllenju pohanow a š kšwalbje išraelšceho luda.

A nětš šlyšch, šo šu cziłe wšchizy, na kotrychž špomnich, jara malo wot Anjesoneje krašnosće wohladali. To chzu šebi šterje lubicž dacž šwjateho Janowe šlowo: My widžichmy jeho krašnosć, jako krašnosć teho jenicžleho narodženeho šyna wot Wótza, pošny hnadny a prawdy. Ješufowe žiwjenje ležěšc pšched Janowymaj woczomaj; wón běšc tš lěta dolho š Ješufom kšodžil, běšc widžal jeho džiwny, wo kotrychž lud praji: wulki pošfeta je mješ nami poštonyl a Bóh je na šwój lud pohladal, běšc šlyšchal jeho rečže, wo kotrychž lud šudžěšc: wón wucžěšc mēznje a niž jako czi pišmanucženi; wón běšc widžil tšho horještanjeného a běšc pšchi jeho š njebjū špicžu pódla byl; haj Jan móžešc prajicž: my widžichmy jeho krašnosć. —

Jan, kiž na Ješufowym klinje šydašc, běšc šwojeho Anjesowu krašnosć šnadž rjenšc a jašnišc widžal, džyli czi drusy wuczomnižu. Šlyšch jeno jeho šlowo: To šlowo šcžini šo cžělo. Špodžiwne: to šlowo. Še šwojim šlowom ty powjedáš, pošnacž dašch šwoje myšle, šjewišch šwoju wutrobu; pšes šwoje šlowo je Bóh š nam rečžal, nam šo najrenšc šjewil: šcžož mje widži,

tón widži Wótza; ja a tón Wótz smój jene. Bóh pak je lubosć, to je Jesuŝ nam sjewil. Tak je Bóh tón smwět lubował atd. Jan. 3, 16.; to je Jesuŝ k nam rěčal. Jesuŝ Ahrystuŝ je Bože słowo a — spodzjwna wěz — tole słowo sczini so czěło a bydlesche mjes nami — ty nětł rosumišch: Jan móžesche derje prajicź: my widžichmy jeho kraŝnosć atd.

A tola s wjele wjetŝchim prawom dŝyli Jan móžesch ty, móžemy my a dyrbimy my wschitzy prajicź: My widžichmy jeho kraŝnosć. Jan běŝche wjele widžil wot Anjesoweje kraŝnosće, my pak wjele, wjele wjazy. Tu je kŝheszczjansstwo, tu je kŝheszczjanska zyrkej a jeje nětłoforo 2000 lětne wobŝtače přecz njemóžesch a jeje wobŝbožaznych mozow njemóžesch so sminyč a jeje hnady a wjeŝela a troŝhta polny ewangelij ty rad bjerjesch we wschelakej semŝskej nusy a tyschnosći. Wón pschewodža tebe wot twojeho naroda hacź k rowej. Pomysl ŝebi jeno na najwážniŝche dny ŝwojeho žiwjenja: na ŝwój kŝheczěnski, konfirmazjiski, wěrowanski a smjertny džen. Šchto by nasche žiwjenje bylo bjes Ahrystuŝa!

Bjes tebe, tak tyschny, bludny
Wostanje našch semŝski kšód;
Twój raj bjes tebe je srudny,
Samŝnjeny nam kwaŝny hród,
Bjes tebe je lute mrěče, wužiwanje žiwjenja,
Junu nasche wotŝalhicze nóz bjes ranŝchob' ŝwětlenja.

A nětłoforo wsmi kŝheszczjansku zyrkej přecz s nascheho ludoweho žiwjenja. Šchto wostanje? Wsmi přecz zyrkewine lěto je ŝwojimi njedzelemi, ŝwjatymi dnjemi a rócžnymi čaŝami; žane hody, žane jutry, žane ŝwjatki njeŝbu; wsmi přecz wschě biblije, wschě ipewarŝke, modlerŝke knihi, wschitke Bože domy s jich k njebjeŝkam pokasaznymi wěžemi a s jich smonami, kiž tebe wolaja do Božeho doma, so by ŝwoju njeŝmjertnu duŝchu dał troŝchtowacź, powuczieč, pokhoŝtacź, napominacź, roŝwuczieč, k pokucze wabicź. Kajki maŝch potom hiŝcheze troŝcht, kajke maŝch hiŝcheze wjeŝele w žiwjenju, we wumrjeczu? Kajku maŝch hiŝcheze nadžiju w semŝskej, hrěŝchnej, smjertnej nusy?

Ruby kŝheszczjiano! Budź wjeŝety w ŝwojej drohej kŝheszczjanskej wěrije; džerž so teje ŝameje a ty ŝy bohaty; ty móžesch prajicź:

To słowo sczini so czěło a my widžichmy jeho kraŝnosć jako kraŝnosć teho jenicžkeho narodženeho ŝyna wot Wótza, polne hnady a prawdy.

Samjeń.

Pucžowanje po Božim piŝmje

abo

kajke myŝle nadeńdžech, Bože słowo čitajo.

Podawa ŝwěrnny čitač „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Mójsaŝowe, 49. staw.

(Wotraccžowanje.)

Spodzjwna je tuta „profetiska karta“ kanaanŝkeho kraja wobjebe teho dla, dokelž, hdŝy wobras tež wukhadu s waschnjom ŝynow, kotryž Saŝub psched ŝobu widži, s podawkow, kotrež je s nimi nashonil, s pschihilenjom, kotrež je měł k nim, s dobrotow, kotrež je wot nich dostal, tola duch wěŝchzenja ŝłowa wo telko hinał wodži, a saŝo kónž so skónčnje hinał wuwije, hacź by ŝebi myŝlił. Šchostanje, kotrež je so tu Levijej hroŝyło, je drje jemu so dostalo, a tola pschemějenje do žohnowanja sa njeho a sa Israelski narod. Suda njebe ani nanej ani bratram nicžo wopokasał, so by dyrbial tak wyŝoko posbėhnjeny byč. Wschě woŝeb-

nosče, kotrež so ŝony w mladosći Isosfej dale, woczakasch sa njeho. Ale Boža rada kšodži po potajnych pucžach. Isosfej dostanje so jenož swonkowne žohnowanje. A Benjamina, najmlódscheho ŝyna lubowaneje mandželskeje, pschi kotrehož porodže je wumrjela, wuhladasch jenož podobneho ŝylnemu, dŝiwjemu swěrjeczu. Kaž je Bóh starŝcheho ŝyna wot dŝowki wustoržil, a njeje ŝynej po czěle narodženemu nicžo dał namrěč, ŝynam po duchu a po ŝlubjenju narodženemu. Kaž Bóh hižo tehdy, hdŝy njeběŝchaj ŝynaj hiŝcheze ani ŝeho ani dobreho činiłoj, Saŝuba psched ŝwojeho starŝcheho bratra staji, kaž Bóh Esraima psched Manashea staji, tak je mjes Saŝubowymi ŝynami tón s wuŝwolentym sa ŝlubjenja, wo kotrymž bibliŝke stawiŝny mjelcža, so je hódne stutki činił, wo kotrymž mjedža jenož njeŝkwalobne powjedžicź.

1. A Saŝub powola ŝwojich ŝynow, kasajzy, so bychu k Isosfej tež jeho jednaczo bratŝja k smjertnemu ložu pschistupili a dŝelche s posbėhnjenym, ŝwjatoczny smjećom a se ŝłowami, kaž by baŝnik rěčal: Šchromadžče so, so wam pschpowjedam, ŝchtož waŝ podeńdže w pschichodnych čaŝach.

2. Šchromadžče so a poschluchajče, wy Saŝubowe dŝeczi, a poschluchajče na ŝwojeho nana Israela, kotryž nětłoforo s Ducha Božeho k wam rěči, a jeho ŝłowa so spozčene po Božej hnadže. Posledni s minjeneho čaŝa ma stajnje nadawł, spoczatk noweho čaŝa žohnowacź. Teho žohnowanje je s dobom wěŝchzenje; kóžde wyschŝe a smamjenitŝe žiwjenje je profetiske, hdŝy na ŝwój kónž dóńdže. Saŝub pozohnujzy ŝwojich ŝynow wosnamjeni s wulkimi smuhami sałožł pschichodnych stawiŝnow pschichodneho luda.

S Moachowych čaŝow, kotryž be s wótzom wschěch narodow, njeje nichtón móžniŝke wěŝchzenje rěčal, dŝyli tudy Saŝub, wótž Israelskich. W ŝwojich ŝynach wuhlada dwanacze splahow psched ŝobu a sjewi sm pschichodne stawiŝny. Wón wutwori je po wschehomozy, we wěrije pokhowanej. S kralowŝkim duchom roŝdžela ŝlubjeny kraj, a se smmjeŝkow jeho bójskich ŝłowow so stawiŝny a sačucza Israelskich splahow wuroŝtk.

3. Ruben, mój přeni narodženy ŝyn, ty so po dolhim nje-womasanym čaŝu, so so nježenjeny živy byl, moja móž, a spoczatk mojeje nje-wosŝlabjeneje ŝylnosće a tak moja kóna; po wschědnym prawu by měł nětłoforo tež byč wyschŝi we woporje a wyschŝi w kraleŝtwje, tón, na kotrehož wuŝwolenoŝč w dostojnosći, to je měŝchnistwo w ŝwójbjje a wuŝwolenoŝč w mozny, to je knjeŝtowo mjes splahami, pschěńdže. Tola kajki wobras teho, kotryž be moja radoŝč a moja kóna, so s mojeje duŝche wumuri?

4. Ty bėžesche, sabymŝchi ŝwojeho nadobneho, wot Boha tebi pschidželeneho ŝtejschcža a pokhiliwŝchi so hluboko pod twojich bratrow do hrěcha kaž woda, saŝche ŝwojim stym žadočjam, s wutrobny so wumurjazym, khwatač po rěčniŝchcžu, so so puŝolachu kaž warjaza woda na wohnju. Ty nje-dyrbiŝch wyschŝi byč ani we woporu, ani w kraleŝtwje; pschetož ty so na twojeho nanowe ložo lěŝl a so moje ložo womasal; ŝwójbnu česč, kotruž mějesche ŝchitowacź, so wonjeczesčil; teho dla ma so tebi tež česč wjacź, kotraž by w ŝwójbjje pschisŝluŝchnosć měla.

Saŝub je wschu dostojnosć, kotraž mějesche přenjemu narodženemu so dostacź, s wopredka wukhowal, so by prawje sačucź dał, tak wulki je hrěch byl, s kotrymž je Ruben wscho ŝhubil.

„Moje ložo so wotŝwjeczil! Tehdy je na nje sa lěŝl!“ Tute ŝłowa wosnamjenja, tak wolidny je Rubenowy stutk Saŝubej byl, so so wot Rubena wotwobroczi a psches ŝwoje ŝłowa druhim hroŝnosć Rubenoweho njeŝluka pokasa.

S móžnej kšutnosću kšodži so tu, hdŝež stary wótž bóle dŝyli hdŝy na Božim měŝče rěči, hroŝnosć stutka, kotruž be Saŝub — abo nascha powjescź — předy jenož pschipódla naspomnila. Je to wulzy wažne, kaž tež ŝledowaze Simeonowe poklecze, dokelž nam sa to ŝwědczi, so njeŝbu stawiŝny tu po čłowŝkich saŝadach piŝane. Někotŝi so mēnili, so njeje Mójsaŝ, roŝprawizy nam wo tutym čaŝu, so s hněwom nad hrěchami spalil, kotrež je nam pschipódla a bjeje wscheho saŝudženja sđžilil. Tu spóŝnajesch dwoje: Hrěch nadeńdže předy abo posbėŝicho ŝwoje derje saŝlužene kšostanje, je-li jón tež Bóh se scžerpnosću njeŝl, a čitač ŝwěrnnych powjescžow w ŝwjatym piŝmje njeŝmē pschi kóždym hrěchu tež hnydom saŝudžazy roŝbud woczakacź.

Přenje Saŝubowe žohnowanje je so pschetworilo do poklecza; wone je sałožilo, ale wotlecžilo wot teho, sa kotrehož be postajene.

Ruben pak njeje jenož prawo přenjeho naroda ŝhubil; jeho splah je byl poniženy, bjeje wscheho powolanja w Israelskich sta-

wisnacy. Bóbla kameho kraja Kanaana — kaž kmy hižo w jawo-
dže t naschemu stawej naspomnili — w narańskej Pšchijordankej
krajiny je bydlil, kładne pastwišcža je tam měl, kładny je byl
sa wšchón cžaš w nabožinyje a polityzy. S Dawitowych cžašow
rěczy ho jenož hišcže wo arabisko-ammonitskim, niz wjazy wo rube-
nitskim narańšcho Pšchijordaniskim kraju.

5. Simeon a Levi staj bratraj i jenajkim smyhlenjom: jeju
mjeczej stej mordarsta brón, nadoba kuroweje nasylnoscze psche-
cziwo tajkim, kotrymž je ho i woprědka wšcha brón wšala.

Podawš, na kotryž ho Šalub sameri, je Simeonowe a Levi-
owe samordowanje w Sichemje. Tedy je jim jenož pokasał, sčto
mohło se štronu Sichemiczanow kłědowacž, tudy šakudži tež wón
kam jeju skutk po Božim prawu.

6. Moja dušcha njepšchidž do jeju rady, a moja czešč, to
je najnadobnišči džěl mojeho bycža, tuta moja dušcha, kotraž njecha
bycž itowaršchena i jeju radami a leščemi, njebudž w jeju šroma-
džijnje, hdyž kabi radu radžitaj wo šwojich leščowščach; pschetož
wonaj staj w šwojim džiwim, njewumjasanym hněmje muža a
wšcho, sčtož bē mužke w Sichemje, ščonzowaloj, a w šwojej
šamopaschnosczi, kotraž žaneho prawa njehlada, šu woła šfashaj,
rosrěšawšchi howjadam, Sichemicžam kłušchazym, dokelž je njemóža-
chu šobu wšacz, kuche žily na jadmaj nohomaj. Tak šu kuro-
woscž škucžilaj a šo wjecžilaj na šamym njewinowatym štotu.

Wotwobrocžy šo wot jeju kurowoscže wupowjedži i dobom
šwojemu narodej a wšadže Božej towarštwu i nimaj. Wobkhad
nima bycž mjes Šsraelowej dušchu a šjenocženštwom tak hrěšchneje
kurowoscže.

7. Šallaty budž jeju hněw, šo je tak wulki, a jeju kurowoscž,
šo je tak twjerda. Ša čžu jeju, šo byšchtaj měloj khostanje ša
šwoje šjenocženštwu, t tak hrošnemu, wohidnemu nješutkej, ros-
džělčič w Šatubje, a čžu jeju rospróšchicž w Šsraelu, šo njeběšch-
taj mēlaj, jako jeju bratsja, wobmjesowanu krajinu, ale šo mataj
bydlič rosčželenaj mjes druhimi narodami a rospróšchenaj po
wšchēm Kanaanskim kraju.

Simeon bē hižo najšlabišchi wšchěch narodow, hdyž je Wóššajš
druhi ras lud licžil. Pšchi Wóššajšowym žohnowanju (5. Wóšš. 33)
šo Simeonowy šplah ani njenaspomni. Šdyž šu kraj Kanaan
džěleny a šplaham pschidžěleny, njeje Simeon žadny džěl dostał,
ale jenož něotre města w Šudowym šplahu; ščoncžnje, hdyž šu
šo narody jenož malo pschijporjale, něotre tež i kraja wuczahnychu
a kabi ša Kanaanskimi mjesami šyblešcžza phtachu, je šo Sime-
onowy šplah w Šudowym šhubil.

Tež Levi njeje wošebity kraj dostał, ale jenož wšchelake
města w kóžnym šplahu — Levitske města.

Ša Levija je šo wěž pojdžišcho pschetworila; Levijowy
šwjaty hněw ša Šnjesowu czešč ščžini jeho hódneho, šo bu wu-
šwoleny ša šastojštwu pschi Šnjesowej šwjatny (2. Wóšš. 32, 25 šl.
a 4. Wóšš. 18, 6). Tak bu ščoncžnje rospróšchenje mjes šplahami
je žohnowanjom.

(Potracžowanje.)

Štawišny rekruty i lěta 1813.

(Šo franžowškim piša — 6 —)

(Potracžowanje.)

Džěchmoj nětko psches torhosčcžo. Pšched radnizu, napsche-
cziwo hłowneje straže, stejachu hižo někotři ludžo je wšy a i města,
kiž nowy wufas čžitachu. Šotom džěchmoj po šthodže horje a
šastupichmoj do žyrtwje, hdyž wjazy hač dwazycži žónškich, mlo-
dych a starych na kamjenjach kłecžejše, najebacž žalostneje šymy.

Widžicže, . . . sčto šym wam prajil?“ pschijpomni Brainstein.
Pšchidnu hižo šo modlicž, šym wěšty, šo je tu položza i nich hižo
pjecž hodžin dolho.

Wotewri wěžine duricžka a džěchmoj pó cžnje dale na wěžu.
Wješelach šo, jako šašo módre njebjo wohladach a czerštwy po-
wětr dychach. Ale šajša kurowa šyma knježejše tudy, hdyž wětr
njepšchestawajzy wějesche! Šowětr bēšche šajšny, šo móžejše na
dwazycži hodžin daloko widžecž. Pšchewidžach najšche žyle město
Pšelžburg, jeho šafarmy, mosty, wěže. Widžach do wšchitkich
dworow a ja, kiž tajki napohlad šwucženy njeběch, mējach šo rjenje
we šrijedž wěže. Wójach šo, šo mohł dele ščocžicž, myšlach na to,
šo ludžo na tajkich wylchinach cžašto wobłudnja. Njeswěrych šo,
ani cžašnikaj pschistupicž, kiž bēšche tež na šadnjej štronje i pok-

šarjemi wamolowanj. Běch šmērom stej o wštal, ale šwónk džejše
ke mni:

„Wóžcže, knjes Šosefo, a hladajcže, fak je na cžašu!“

Wucžejch nětko wulki cžašnik knjesa Šouldena, kiž tež šekundy
pokajowajše, a widžach, šo bēšche wěžny cžašnik kšetro na šad
wštal. Brainstein pomhašche mi cžašnik nacžahowacž a tež pokajat
do přědka šunycž.

„W šymje cžašnik pschezo wrócžo wštawu“, wón džejše,
„dokelž je je želeša“.

Nětko šapocžach, šebi wokolinu wobhladowacž. Widžach wješ
Šourges a cžecžinu kšěžku. Š wuhinja šo runje kurješche. Šako
módra nitka šo kur t njebju posbēhowajše. Widžach w duchu
kuchen: Šhatržinku w drjewjanach a w malej wołmjanej šutnicžzy,
wona pschedže a na mnje špomina! Běch tak hnuty, šo šymu
wjazy njecžujach a šo šo njemóžach wot wuhinja džělčič.

Brainsteinez nan, kiž njewjedžejše, na cžo šhladuju, prajejše:

„Šaj, haj knjes knježe . . . najebacž tutych kšehownych mjecze-
low šo nětko wšchitke pucže i ludžimi mjerwja. Tuta šrudna no-
winka je šo rosšchērila a kóždy nětko pschikhwata, šo by nēšchto
wjazy wo šwojim njesbožu šhonił.“

Widžach, šo mējesche prawo. Wšchitke pucže, drohi a šcžežki
šo i ludžimi mjerwjachu, kiž do města šhwatachu; hladach dele na
torhosčcžo, a wohladach, fak psched pšitnym domom a psched rad-
nizu šo pschezo wjazy luda šhromadžejše, šlyšchach šchumjenje, jako
by šo tam delkach i mozu wołalo.

Šdyž bēch hišcže na Šhatržinzny domčž wofomik pohladnył,
dyrbjach ščoncžnje — čžył abo nochžył — po wufšim cžmowym
šthodže, kaž do hłubokje študnje dele štupacž. Šako bēchmoj hač
t pschēželam pschijšchloj, widžachmoj, šo bēšche cžryjda ludži
w žyrtwi kšetro rošta: wšchitke maczerje, šotry a stare wofki,
bohate a kšude, ležachu šrijedž šawkow na kolenomaj. Ženje tu-
tón napohlad njesabudu. Šnježejše wulka cžijšhina. Modlachu
šo ša ranjenych a morjenych . . . posčicžachu Šohu wšchitko, šo
bychu jich jenož jenicžki krocž šašy widželi.

Najprijedy to wšchitko njestofumich, ale nadobo na to myšlach,
šo by dženzka moja Šhatržinka tež tam delkach na kamjenjach
kłecžala, šo modliła a mje wot Šoha wrócžo žadala, hdy bych
šoni šobu do wšiny cžahnył. Šo mi do wutroby rěšajše, cžujach,
šo mje šyma lojesche.

„Čžzemoj hicž“, prajach t Brainsteinej. „Šo je žalostne.“

„Šchto?“ šo wón woprašča.

„Wójna.“

Džónžčchmoj hač dele a ja džěch psches torhosčcžo, šo bych
šo ke knjesej mēšchčžanskemu komandantej Šeunier podal, mjes
šym šo šwónk šašo do šwojeje čhalupy džejše.

Alle psched radnizu posčicžejše šo mi napohlad, kiž cžaš
žiwjenja njesabudu. Šam bēchu mjenujzy wulki wufas pschibili.
Wjazy dnyli 500 ludži, mēšchčženjo a wješņjenje, mužojo a žony
tam stejachu, jedyn pschi druhim, i nacžahnjenej šchju hladachu
mjelcžo na wšjewjenje, kóždy bē blědy kaž ščžena. Njemóžachu
jo čžitacž, i šhwilemi šawoła nēchtó w nēmškej abo franžowškej
rěczy:

„Wšchitzy tola morwi bycž njemóža. Někotři tola domoj
pschidnu.“

Drušy wołachu:

„Njemóžemy ničžo widžecž! . . . dajcže nam mēštna!“

Šhuda štara žónka šady stejejše a ruzy šamajo pospochi
wołajše:

„Šano . . . mój wobhi Šano!“

Někotři šo na nju rošhněwachu a prajachu:

„Šmērujčže tola tu štaru!“

Kóždy myšlejše jenož na šebje.

Pšchēzy drušy nowi ludžo psches nēmške wrota pschidžechu.

Ščoncžnje wustupi mēštowny šeržanta Šermantier se straže a
štupi i wšjewjenjom — kotrež bēšche tež na muri pschibite —
na šthód radnizu. Někotři wójazy džěchu ša nim. Nětko šo wšchit-
ko na tutu štronu kšecžejše, ale wójazy wšchitkich na šad cžerjachu.
Šeržant Šermantier šapocža wufas čžitacž, kiž šo 29 ty buletin*
mjenowajše a w kotrymž kšěžor wšjewejše, šo šo i kšusteje
wrócži a šo kóždu nōž konje po tyžazach ščž bjeru. — Šo
ludžoch ničžo njeprajejše.

Šeržanta čžitajše pomalku. Ničtó ani šłowčžka njepikny,
šamo ta štara žónka, kiž franžowšzy ani njerošumejše, posčuchajše

* je franžowške šłowo ša wšjewjenje.

kaž czi drusy. Mòhl blyšhecž kuntworn hračž. Ale jako wón tute słowa cžitajše: — Naschi jědnu fu telko konjow šhubili, so dyrbjachu so wyschzy, kiž mējachu hišcže konja, sjednacž a schtyri kompagnije po poldra sta muži tworiczž — jako wón tute słowa cžitajše, kiž wjazy wo nješbožu zylého wójsta pšchera-džesche, hacž wšhitke druhe, šbėhnye so na wšhitkich stronach woła-nje a žalosczenje. Dwě abo tsi žony padnychu do womory. — Wbohe so wotwjedžechu.

Ma wosjemenju drje so pšchispomni: „Strowosčž jeho Maje-stofeže njeje ženje rjedlišcha byla“, a to bėšche wulki trošcht, ale bohuzel njemóžesche tutón trošcht 200,000 wojakow, w kněšy pohrye-banych, t žiwjenju sbudžiczž. Ludžo so tež teho dla jara šrudni a poraženi rosenđžechu. Ale drusy, kiž hišcže nicžo wo tym blyšcheli njebėchu, pšchibėžachu po stach a po kóždej hodžinje wustupi Hermantier cžitajo to šame wosjemenje.

To trajesche hacž do wječžora a pšchezo poskicžesche so tón šamy wobraš.

Ja woteńdžech . . . najradšcho njebych wo tym wšhitkim nicžo wjedžal.

Džech horje ke knjesej mėsčezanskemu komandantej. Jako do jeho štwy šastupich, wón runje šnědasche. Bėšche hižo stary, ale pšchezo hišcže czerstwý muž i czerwjennym woblicžom a dobrým žoldkom.

„Ah, ty tu šy!“ wón džesche. „Knjes Goulden potajšim džemša nješchindže!“

„Ně, knjes komandanto. Wón je pšches tute šrudne powjesčže šchorik.“

„Ah! derje . . . derje . . . šrojumnju to“, šnapšchecžiwí wón, šwoje wino dopijo. „Šaj, je šrudnje.“

Mjes tym so jeho cžaknit pšchegladach, wón pšchispomni:

„Nicžo wo to! Šraj šwojemu nišchtrej, so budžemy so wje-cžiczž. Šchto do cžerta? pšchezo tola njemóžemy dobywaczž! Šižo pjatnacže lět dolho i nimi cžinimy, šchtož čžemy. Teho dla je jenož šdobne, so jim tute šrudne wurunanje wostajimy . . . A dale — nascha cžesčž njeje hanjena! Nješšmy w bitwje šbiczi! Bjes šněha a šmy bychu tučži kofakajo cžezke pufi dostali . . . Tola jenož ščzerpliwosčž! Bóršy šnějemy doščž nowych wojakow, a potom bėda!“

Nacžahowach cžaknit. Dokelž bėšche wulki lubowat cžaknitatštwá, wón stany a mi pšchihladowasche. Potom mje žortniwje ša wucho wša a džesche ke mni, šwój tolsty mantl pšchimajo:

„Šraj Goldenez naněj, so šně šněrom špacž, w nalěčžu nowu reju šarejwamy. Tutym kalmufam so wšhitko nješporadži, — praj jemu to!“

„Šaj, knježe“, durje šawrijejo.

Šeho štrowa postawa a jeho wješete woblicžo bėšchtej mje trošchtowalej. Ale we wšhitkich domach, do kotrychž potom šastupich, pola Šarwichež, Durlachež, Franzež — wšchudžom blyšchach šame žalosczenje. Wobšebje žony so njemóžachu trošchtowaczž. Mužojó drje nicžo nješprajachu, ale šhodžachu powšchi słowy po štwjje, so ani kuska wo to štarajo, šchto pola nich cžinjach.

(Šotracžowanje.)

Wěsch ty tež, hdže džesch?

Ššlyšch, Šurjo, hdže tak šhwatajch? šawoła Šan na šwojeho nimo šhwatažeho towaršcha.

„D nihdže!“ tón šastawajo wotmolwi. To je po šdacžu nje-wažne a tola jara važne wotmolwjenje; pšchetož šchtož nihdže njeńdže, pola teho je móžnota, so wšchudžom pšchindže. Čžert štajnje šaka, niz jenož na prošdnje štejazyh ludži, ale tež na ludži, kiž „nihdže“ njeńdu.

17 lětny mlodženz bėšche halle pšched krótkim se wšy do wul-teho mėsča pšchichoł, so by tam pšchekupštwó nawuknył. Šedyn wječžor po dokonjanyh džěle džěšche wón we wšchelakich myšlach po wobšhadnej hašy t wotležanemu Wožemu domej, so by pšchi mišionškej šhromadžišnje pódla był. Duž na dobo pšchynje šwo-blekana žónšta štejo wosta a t njemu praji: „Dobry wječžor! Šak mje to šwješeli, so Wašž wohladam. Ma, Wy pak šče wulki a rjany narostł!“

„Ale šchto dha wy po prawom šče? Ša džě Wašž nješnaju“, šnapšchecžiwí mlodženz.

„Ma pošluchajče! Ša šym Wašcha dobra pšchecželniza; póječe so mnu, mój so krašnje šwješelimoj.“

„Ša runje ke mišchi du“, wotmolwi mlodženz, „nješacže šobu ke mišchi hicž?“

Žónšta ške mješwoczžo cžehnješche a džěšche dale.

Ša teho mlodženza pak bėšche wulke šbože, so wjedžesche, hdže džěšche.

Pubosčž k Jesušej.

Słóš: Šchtož Bohu wješchnemu.

O wofšchewče so, horde dušche,
A pytajče tón šwětny lóšcht,
Mi wutroba na lěpšche džěšche,
Šdžež dušcha nam'ka wyschšchi tróšcht,
To je mój Jesuž najlubšchi,
Tón wostanje mi w wutrobi.

Wšcho šloto, šubla nimo nješče,
We Jesužu ja šbože mam.
Wón je ta króna mojej' cžesče,
Še dušche poklad, mój džěl šam.
Šchtož wo Jesužu njerěčži,
Toh' moja dušcha njerodži.

Ma šwěče čžy joh' w wěrje kofšicž
A wostacž šwěrný do šmjercže;
To lěpšche je, hacž wšhitko wjedžeczž,
Šoh' šwiate šlowo roššwětl mje;
To w mudroščži mje pošylni,
Šchtož prawje wjedžeczž dyrbjeli.

Čžehi moje myšle, šnježe šbryšchče,
Wot šwěta dale t nješčham;
Mi na šwěče so jenož štyšcže,
Mam wutrobu, hdžež poklad mam.
Ty mój šy, ja twój wostanu,
Š čžimž rješšche šbože dostanu!

Ša šebi wyschšche wažiczž njem'žu,
Hacž Jesuža, kiž wšhitko je,
Ššym živy, a tež wumru jemu,
Wón wosmje dušchu wote ninje
Do šwojej' rukow wješele,
Šdžež lubuju joh' na wěčžnje.

G. Š.

Wšchelake t bliska a t daloka.

Ššrijedu postajeny šud dla džělenja mandželštwá kronprynza Wjedricha Augusta a jeho mandželštwěje w Draždžanach šhromadže štupi. Kaž je blyšhecž, so hišcže žadny wušud štal njeje, ale čže šud t dalšchemu roššudženju 11. februara so t nowa šeńčž. Šakši budže wušud, wšchaf lud tak jara nješajimuje. Šo je t žyła t tomu doščlo, leži kaž pšchah na wutrobje šakšeho luda. Šchto ma winu, to je prašchenje, kotrež pšchezo šažo wutroby jima. Wšchelake šakši a myšlicžki šy so w tym na-štupanju do šwěta trubile. Wšy jim njewěrimy. Šodawł šam pak jako polna wěštosčž pšched nami šteji. Wšy jo wěricž nochžemy, so je kronprynzeša šwoje džěčži a šwojeho mandželštwěho wo-pušchčžila, ale tola je tak. Šamože to macžerna wutroba? šo my prašchamy. Dyrbjala wona tak žyłe pod šchłowinštwom mlodženza štejecž? Šakši to wupuczž t tuteje šlubiny, kotraž je nam cžěmna a pušta. Pšchichod dyrbi to wujaknicž. Wšy šo bojimy, so šebi wona šama wo tym jašna njeje, šchto je cžinila a to je tola tež t teho rošumiczž, so wona porodej napschecžiwó hlada. Čžim šrud-nišche budže ša nju wotuczenje t tyčhle wopacžnyh šonow. Ša šadžerženje tamneho njedocžinka Širona žancho šamolwjenja njeje. Wobžarowaczž je, so šakonje možy njedawaju, jeho do šastwa šadžiczž ša tu hanbu, kotruž je pšchinješł na šakši lud a kraj.

A rospominanju.

Nješčični štare cžrije prjecž, prjedny hacž nimasch nowe.

Někotry twari hrody do powětra, kiž žane hěty na kraju twariczž njemóže.

Šy-li spěwał,
Pitnje dželał,
Strowja cze
Šswójbnj statoł,
A mój šwjatol
Šradny je.

Ša staw špróznj
Napoł mójnj
Lubošč ma;
Bóh pał šwěrnj
Pšes spał měrnj
Čerštwosč da.

Nječ ty spěwaš,
Šwěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pał šwjatol,
Dušči daty,
Wotpoczń ty.

Š njebieš mana
Nječ czi kmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Šerbske njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šmolerjež knihičisčezěni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšedplatu 40 np. dostać.

Njeđzela Septuagesima.

1. Kor. 9. 24—27.

Wjele je jich powołanych, ale mało je jich wušwolonych.

W starých czašach běchu wo wjetu bėdženja snate a lubowane, wošebje w Šrjekstej, hđžež hrjekšy młodzenzojo šwoju cžělnu hibawošč a šylnosč pšed tyšazami pšehladowarjow pokasachu a wo dobyčezěsku palnu wojowachu. Tajke hry mējachu šo tež w bliskosčzi města Korinth, hđžež mėjesche japoschtol Pawol škladnosč je šefnacž. Jedny nadawł, kotryž mējachu młodzi Šrjekojo dopjelnicž, bėšche wošebje tón, šo dyrbjachu 600 metrov pšehbėžecž, a šchtóž bėšche přeni pšchi wottkujenym kónzu, dobyčezěski wěnz dosta a mėjesche š dobom prawo, šebi wopomnjeńški kamjeń štajicž dacž a šo wješely domoj wróczi. Druhe wašnje bėdženja bėšche kėdženje š pjaščemi, pšchi kotrymž bėchu pjaščje š rjemjenjemi a wolojom wobronjene, šo do woczow dyrjeny husto bjes myšlow k semi padže. Pola starých Šrjekškich, kotšiz na cžělnu cžilosč a hibawošč wulzy jara hladachu, njebėšche niczo, šchtož by jich tak šajimalo, kaž tele bėdženja. Duž je tež to pšchirunanje w našim tekščje (1. Kor. 9, 24—27) wěščje hiščče bóle jimalo dnžli naš.

Tež kšesčezijan bėži wo křonu, ale niz wo sachodnu, ale wo njesachodnu. Tež kšesčezijanške žiwjenje je bėženje k wottkujenemu kónzei, k kónzei praweje cžistosčje a dokonjanosčje, ša kotrymž dyrbi štejecž, šo by křonu dobył. Ale w tych wulkich žadanjach, kotrež šo pódla na ros-

šbudzenosč je notliwego štaja, leži pšchicžina, šo wšchitzy křonu njeđostanu. Wjele je jich powołanych, ale mało je jich wušwolonych.

1. Gusto pobrachuje křutna křuta wola, ša njesachodnej křonu štejecž. Wotšladajmy wot tych, kotšiz w našim czašu šo š žyła wo nadawki kšesčezijanškeho žiwjenja nještaraja, kaž tež wot tych, kiž šašo na wopał š žylej wutrobu modlitwy šwojich džeczaznych lět spěwaja — potom je šriedža mješ tutymi njewěrjaznymi a mješ dobrými wěrjaznymi wjele tyšaz, kotšiz po prawom nje-wjedža, hđže chzedža. Šim je wšchitko wšcho jene a woni nješku na niczo rosšbudzeni. Woni nje-wjedža, šchto chzedža. Woni š kóždy m bėža, kotryž jich cžehuje. Šich kóđicžka žiwjenja je bjes wodženja. Šdyž pał kóđznik šwoju kóđž bjes wodženja na šwětnym morju wostaji, je loško prajicž, šo šo podnuri. — Wjele je jich powołanych, ale mało je jich wušwolonych. Čžeho dla to?

2. Pšchi wšchej dobrej woli šo jich wjele bėdženja boji, kotrež šebi kšesčezijanški šchtant tola žada. Šara derje wupraji křerlusč: „To loške nješ, šo kšesčezijan šym a cžinju, šchtož tón cžisty duch šej žada.“ Šchto šebi žada? Bėdženje pšchecžiwno žadosčiwosčzi. Kaž Šrjekšy bėđerjo šo wšcheho šđeržachu, šo bychu hibawi a lošzy byli, tak šebi kšesčezijanštw šđerženje wot šwětnyš žadosčow žada, šo by duch hibawy a jašny wostal. A tola kelko šo w našim czašu ša wino, ša piwo, ša palenz wudawa. To runje dopokasa, šo šo mało bėdži pšchecžiwno žadosčiwosčzi. Šchto šebi dale žada? Bėdženje pšchecžiwno wšchej liwšosčzi a lěnjosčzi, pšchecžiwno wšchemu

podwolenju pod druge wabjenja a sawjedženja. Kaž tamni Grjekszy psihi swojim bédženju smérom stacž, ani nasad abo do bofa hladacž nješmédžachu, ale dyrbjachu jenož do přédka khwatacž, tak ma tež kšhešćizian sa šwoje žiwjenje to hešlō: Do přédka! A tola pola wjele w nicžim tak pomaku njeńdže, kaž w polěpschenju a wudofonjenju šameho šebje a wošebje hdžez wulke města se šwojim wabjenjom, se wšchelakim sawjebelenjom myšle wobjimaja, je wo kšhešćizianskim bédženju malo pntnyčž. Tamni bédžerjo nješmédžachu šo pschede wšchem čžišnyčž, woni nješmédžachu šo psches niczo sadžeržecž dacž, ale jim wjele šo tak dže, kaž tamnej njes Grjeksimi snatej pryzkešnje Altalancže. Wona bēšche temu šwoju ruku šlubila, kotruž ju w bēženju pschescžehnje a hdnyž bēšche nělotreho pschewinyła, bu wona šama wot Šipzomenosa pschewinjena, kotruž jej šlote jabłuka do pučža čžišny, kotrež ju jimachu a sadžeržachu, šo njedobu. To je woprardže wobras wšchelakich sadžewkow, psches kotrež šo kšhešćizian wotdžeržecž dawa wot bēženja wo njesachodnu krónu. Šlote jabłuka! haj wšchal, šloto, pjenješy a kublō. — Niž, šo by šo š žyła njebédžilo, o ně, woni bēhaja a honja sa tak mjenowanym šbožom, woni bédža šo wo khlēb, wo pjenješy, wo čžesčž; — ale šnano hišččže někotry do kónza šwojeho žiwjenja š pōšnacžu dōńdže, šo šo bédženje wo popjel a proch po prawom jara hubjenje šapłacži, šnano hišččče myšlicž nawuťnje, kaž tamny ministr Ludwifa XIV., kotruž, jako čžysšche kral ministra na šmjertnym ložu wopytacž, kralej won prajicž da: „Kral móže šašo woteńčž; pschetož, hdny bych Bohu tak šlužil kaž kralej, mohł štrošchnišcho wēcznosćči napschecžimo hicž. — Wjele je jich powołanych, ale malo je jich wuśwolonych. — Čžeho dla to?”

3. Psihi wšchem bédženju to husto prawe bédženje njeje. Š temu šlušča: Wójuj pschecžimo šwojemu najhōrschemu nješchecželej, wójuj šam pschecžimo šebi; nawuťni šo wobknježicž a pschewinyčž. Wobknjež šwoje čžēlō, šo by tmōj duch knjes byl nad čžēlōm. Dale bédž šo š dobyčžom a wostan dobyčžer šam na šebi hacž do kónzo. A škōncžnje bédž šo we wērije, t. r. štajnje hladajo na teho kšhižowaneho a horjestanjeného Knjesa. Potom móžesch junu š šawolom prajicž: Ša šym šo dobre bédženje bédžil, ja šym dobēhal, ja šym wēru džeržak; na to je mi wotpołożena króna teje prawdosćče, kotruž mi tōn Knjes na tamnym dnju, tōn prawy šudnik, poda.

Šamjen.

Šswjaty Duch jako wodžer.

Kōždy čžlowjeť trjeba na šwojim pučžowanju psches žiwjenje lēpscheho a wysšcheho wodžerja, hacž wón šam je. Knjes Newman Hall powjeda, šo, jako junu na Alpy pučžowasche, jemu jehō wodžer to měštno pokasa, na kotrymž bēšche Šallowy pschecžel psched wjazny lētami wulke njesbože mēł. „Kať je šo to štalo?” prascheschē šo Hall. Wotmolwjenje bēšche: „Wōn na šwojeho wodžerja pošluchal njeje; wōn na pučž štupi, kotruž bēch jemu wotradžal.“ Wšchitzny čžlowjeťojo trjebaja wodžerja š tuteho do tamneho šwēta. Šapocžatk jich žiwjeniškeho pučžowanja njepokasuje jim š dobom kōnz. Wřhła nje wēstosćče lēha šo wysche jich pučža a jich pschichod je do čžēmnosćče wodžety. Žadny čžlowški rošom njesamōže kōnz šapocžanych škutkow do přédka wjedžecž. Ženož tōn wšchewōdomny šamōže do pschichoda hladacž. Pučž štaženja je š rōžemi pošlany a tyřazy sawjednych wabjenjom šafaju na šchērošim pučžu. Šchtož čžže na prawy pučž štupicž a po nim šhodžicž, dyrbi šo we wšchēch wēzach po pschiladni šjewjeného šlowa Božeho, po šwētle a šiwnjelijach šwjateho Duča šložowacž.

W nim mamy my Božu radu, po kotrež čžže wšchitke šwoje džēcži wodžicž.

R š h i ž.

Dom šo nješu š kšhižom šwojim
Š wērijazemu štadleschu,
Anježe Šesu, ša tobu,
Pošlynuj mje š kšhižom twojim,
Šo bych, kaž šy pschilafal,
Tež tōn mōj rad na šo brač.

Kať tež čžžyl tu derje pobycž
A pučž nam šacž do njebja
Bjes šylšow a bjes kšhiža?
Kšhōny njemže ništō dobyčž,
Niž tu njeje wojowal
A pod kšhižom šbity štal.

Pošorjenje, poniženje,
Ššylšowanje, štyškanje
Rēka pučž, řiž horje dže,
Potom pschindže powyšchenje,
Šbōžne šwētko po tej čžmi,
Paradis po puščžini.

Kať šy šam, ty Boži šwjaty,
Nēhdny w twojich čžlowškich dnjach
Šluwal w šylšach, tyšchnosćach,
Š kšhiža š paradisej wšaty,
Ššy dom šchol do krašnosćče,
Šdnž bē nimo čžerpjenje.

Bych-li š teje wēry panyl,
Derje by mi njebyłō,
Niž minutki rucžišcho
Njebych š mojob' kšhiža čžahnył,
Ale Boha rošhnēwal
A mōj trošcht šej šašypal.

Ššamoprardne morkotanje
Š Bohom jenož roškorja,
Š wutracžu mōž pošlabja,
To nješ' žane dowolenje
Božej' lubej' pomožy —
Nē, ja nješu ščžerpilny!

Š kšhižom na ramjenju rady
Wotšal hicž, duch pschilšwoli,
Lēpje budže w Šalemi,
Wšmi mje horje jeno š hnady,
Šesu, š Tebi, ša tobu,
Šo tam šbōžny docžahnu.

Šlawišny rekruty š lēta 1813.

(Šo franžowškim piša — č—.)

(Šotracžowanje.)

Wotolo džěžacžich džēch hišččže š staremu Šeralej. Teho wšchitzny šhorhojnoshčerja mjenowachu, dokelž bēšche w lēčže 92 pječž a šchtyřecži lēt starj, jako bēšche hižo dolho kowaršti mišchtr a šospodar, šhorhoj pšalzburgškich dobrowōlnikow nošyl a hatte po mnohich lētach šo domoj wrōcžil. Šeho ššo šhnyo, Šan, Louis a Šurij Šeral bēchu šobu do Rušteje wucžahnyli. Šurij bēšche hejtman pola dragunarijom, Šan a Louis paš wyschłaj pola pēšchlow.

Šižo do přédka šebi štyšli a šrudobu Šeralez nana wumolowach. Ale šchtož do jštwy šastupiwšchi wuhladač, wšchitke moje myšle pschetrjechi. Wšohi šchēdžiwž — bēšche šlepy a žyle plēchaty — šedžeschē na lawžy ša šhachlemi. Ššwoju šlowu hacž na wutrobno šhilešche, a šwojej wulkej bēlej woczī šchēroko wudžerashche, jako by šwoje ři džēcži morwe psched šwojimaj nohomaj

leżec widział. Nieprajefche ani fłowczka, ale f jeho czoła ronjachu fo wulke kapki pota pſches jeho fuche dołhe liza, a jeho wobliczo bęfche taf blęde, fo męjach jeho fa mręjazeho. Tſjo abo pjeczo ſtari pſcheczęljjo f wójniſhego czaſa: Deſmartez nan, ſtary Miwois, dołhi Troiard a ſtary Paradis bęchu f njemu pſchicłi, jeho troſchtowacz. Wſchitzu mjelczo wokoło njeho ſtejachu, turjachu fwoje dymki je frudnymi wobliczemi.

Dys a dys dżefche tón abo tamny:

Skrabaj fo, Féralo, ſkrabaj fo . . . njeſty dha wjazu ſtary wojak?"

Ubo tež:

Skhrobl fo, khoroinoſcherjo, ſmuż fo! . . . Njeſty ty f nami pola Fleurus zylu batteriju dobył?"

Ubo ręczechu hinał.

Wón pał njewotmolwjeſche, jenoż druhdy wón faſtona a pſchi tym fwoje hinjaze fuche liza trochu naduwaſche. Czi druſy pał dys a dys mjelczo pſchitiwachu a f głowu wijachu, jako chzylu prajicż: „To je iłé.“

Khwatach czaſnik naczahowacz, pſchetoż wutroba fo mi dajefche, wboheho ſchędziwza w tajfej frudobje widżecż.

Jako domoj pſchińdżech, będżefche knjes Goulden pſchi dżęle.

„Eſy tu ſafo, Joſefo?“ fo wopraſcha. „Mó?“

Ecże derje cżinił, knjes Gouldeno, fo ſcże doma woſtał. To je żałoſtne.“

A powjedach jemu wſchitko.

„Haj, to wjedżach“, dżefche frudnje. Ale to je jenoż ſapoczatł wjefcheho njeſboża: tuczi Brukojo, Rukojo, Awſtriſzju, Schpaniſzju, wſchitke narody, kotreż fmy wot lęta 1804 wurubili, budża nętko naſche njeſboże wużicż a fo do naż dacż. Dofelż chzuchmy jim kralow, kotrychż wot czaſow Nadama a Sęvy njeſnajachu a teho dla njerodżachu, budża nam woni nętko noweho krala pſchiwjeſcż je ſemjanſkimi woſami a budżemy fnano wſchitko ſhubicż, ſchtoż fmy we wulkej revoluziji dobyli. Njebudżemy wjazu přeni, ale poſledni. Haj, tał daloko fmy pſchicłi. Njes tym ſo fny ty po męcże wokoło hanjał, fym ja jenoż na tajfe węzy myſlił — to budże, to dyrbi fo ſtačż: Wojazy bęchu pola naż wſchitko, a dofelż nętko żanych wojakow wjazu nimamy, njeſtmy nicżo wjazu!“

S tutymi fłowami wón poſtany a krynjeſche blido. Jako mjelczo wobjedowachmoj, ſapoczachu ſwonicż.

„W męcże je nęchto wumrjel“, dżefche Gouldenez nan.

„Kajſterje je to . . . njeſtmy nicżo fnyſchal.“

Dżępacż mjeniſchinow poſdżiſcho faſtupi rabinar* Roſe, ſo by fwojemu czaſnikowej nowu ſchleńzu ſaſadżicż dał.

„Schto dha je wumrjel?“ wopraſcha fo Gouldenez nan.

„Stary khoroinoſcher Féral.“

„Schto! Tón je wumrjel? Mój lubodrohi pſcheczęł?“

„Haj, pſched dwazyćzi mjeniſchinami. Deſmartez nan a druſy chzuchu jeho troſchtowacz; proſcheſche jich, ſo bychu jemu poſledni liſt fwojeho fyna Turja, fiż je pola dragunarjow, cżitali. W liſcże fo piſaſche, ſo fo nadżija, w nalęcżu jako regimentowy komandauta domoj pſchicłi. Hdny ſtary Féral to fnyſcheſche, chzuchę nadobo poſtany, ale hnydom fo ſwjeſy — jeho głowa padny na kolena — powjeſcż bęſche jemu wutrobu ſlemiła.“

Knjes Goulden mjelcżefche.

„Tule, knjes Roſe“, wón dżefche, „macże fwoj czaſnik, plaćzi dżępacż ſous**.“

Knjes Roſe woteńdże. Mój dale mjelczo wobjedowachmoj.

V.

Nęchto dnjom poſdżiſcho fo w nowinach piſaſche, ſo je khęzor Napoleon w Pariſu a ſo chże fwojeho fyna jako romiſhego krala frónowacz dacż.

Męſchczanoſta a ſtawy męſchczanſteje rady ręczechu jenoż hiſcżę wo kralowych prawach. W ſali radnizy męjeſche fo w tym woſebity pſchednoſchł, ale pſchipoſłucharjo njebęchu runje jara ſahorjeni, dofelż fo kōzdy noweho wuſbęhowanja bojefche. Kōzdy na to myſleſche, ſo khęzor wjele nowych wojakow trjeba, a to cżinjefche wſchēm wulku ſtarofcż — ja wſchędnje hladajzy wotebjerach. Podarmo mje knjes Goulden troſchtowaſche: Njeboj fo, Joſefo, ty njemóžefch marſcherowacz. Spomni tola na to, lube dżęczo, ſo by kromy cżłowjeł na přenim dnju leżo woſtał!“ Ale tajfe fłowa mje tola njetroſchtowachu.

* Rabinat je židowſki duchowny.

** Sous je franzowſki pienjeſ, nimale pienjeżł.

Żadny cżłowjeł wjazu na tych njeſpominafche, fiż bęchu w Ruſſej woſtali.

Hdny dżęlachmoj, knjes Goulden druhdy dżefche:

„Hdy bychu tola czi, fiż fu naſchi knjeża, a fiż wudawaju, ſo je jich Bóh do fmetá pōſtał, naſ ſbożownych cżinicż, pſchi ſapoczatku kōzdeje wójny ſebi wbohich ſchędziwzow a maczerjow pſchedſtajicż mohli! Hdny bychu tola jich fnyly a ſkōrżby widżecż mohli, hdny fo jim praji: Waſche dżęczo je morwe . . . ženje jo wjazu njewohladacż! Konje fu jo roſteptali, abo kulka je jo trjehčila, abo w khorowni fu jemu ſtaw wotręſali, je w ſymje wumrjelo, bjeſ troſchta ſa wamaj wołajzy, każ tehdy, hdny bęſche hiſcżę male! . . . Hdny bychu tola widżeli fnyly maczerjow. Eſo boju, ſo bychu potom fwoju wójnu pſcheſtali. Ale woni na nicżo njemyſla, męnja, ſo druſy ludžo fwoje dżęczi mjenje lubuja hacż woni. Maja ludzi ſa ſwęrijata! Ale fo mola: Zylu jich wulki duch, jich wulke wotpohlady njeſtu nicżo, pſchetoż jenoż ſa nadobnu węz fmedża ludžo, mużojo, żony a ſchędziwzy do wójny cżahnyć — hdny fo nam naſcha fwoboda woſmje, każ w revoluziji w lęcże 1792. Tajta wójna, mój Joſefo, je jenicżka prawa wójna, na kotruż fo nicżto hōrſchicż njeſmę.“

Taſle ręcżefche dobry Gouldenez nan, a ja myſlach każ wón.

Na dnju 8. wulkeho rōzka fo wulki wuſaſ na radnizy woſjewi, ſo chże khęzor f přenja 150,000 rekrutow f lęta 1810, f druha 100 kompanijow krajneje woborny f lęta 1812, f tſecża 100,000 rekrutow lętnikow 1809 a 1812 wuſbęhowacz, ſo męł tał hiſcżę wjefſchu armeju hacż do ruſſeje wójny.

Jako tutón wuſaſ ſhonich, bych ſkoro do womorny padnył, pſchetoż prajach ſebi:

Nętko wſchitkich woſmu, ſamych hoſpodarjow hacż do lęta 1809. Eſym ſhubjeny!

Knjes Goulden poda mi nękotre kapki wody. Ruzy wiſaſchtej mi pſchi cżęle dele; bęch blędy każ morwny.

Njebęch jenicżki, na kotrehoż tutón wuſaſ tajti ſacziſchcż czi-njeſche. W tutym lęcże cżętaſche wjele mlodych ludzi do lębow a do wukraja; njemęjachu doſcż ſtrażnikow jich lojicż. Maczerje klęjachu na khęzora, a duchowni wſchęcch nabożinow jich w tym podpjerachu. Męra bęſche ſtōncznje polna!

Hiſcżę na tym ſamſnym dnju, hdny fo tutón wuſaſ woſjewi, podach fo do Bourges, niż jako wjeſelny pachol, ale jako naj-njeſbożowniſchi wſchitkich njeſbożownych, kotrymż fo f dobowo luboſcż a žiwjenje rubi. Njemóžach wjazu na nohomaj ſtejecż. Jako do ſhatrżinzyneho domečka jaſtupich, ſpōſnach, ſo hiżo wſchitko wjedżachu. ſhatrżinka plakaſche horze fnyly a cżeta Marhata bęſche f hnēmom blęda.

Wobjimachmoj fo mjelczo, a přenje fłowczko, fiż cżeta Marhata te mni dżefche, fwoje bęle wloży f hnēmom hladujjo, bęſche:

„Ty njeſmęſch do wójny! . . . Schto naſ jeho wójny ſtaraja? Naſch farał tež praji, ſo je to pſchemjele a ſo ma fo męł ſcżinicż! Ty woſtanjeſch jow! Njeplataj, ſhatrżinka, ja czi praju, wón woſtanje jow.“

Wona fo f hnēmom pyrjeſche a f hornzami mjetaſche.

(Potracżowanje.)

Smjercż lubowal.

Dżiwna, ale wěrna hiſtorija.

Żałoſny fnęhowny mjeczł pſchińdże njenadżizy w ſpoczatku teho lęttotetka na meſſim dnju w horach Schottlandſkeje; dołho bychu hiſcżę wobndlerjo wo tym wicherje powjedali. Khuda wudowa, kotraž męjeſche fwoje pienjeſy ſa wobndjenje plaćzicż, naſtaji fo f pſchiwuſnemu, fiż bęſche jej flubi, pomhacż. Schtyri hodżiny bęzecż po ſamotnych, furownych hōrſkich pucżach pſchi wulkej ſymje — to wſchal njebē nicżo male, dofelż dyrbjefche wudowa fwoje jenicżke dżęczo fobu wſacż a njeſcż; ale ſmużicze naſtaji fo na pucż, ſbożownje w nadżiji, ſo ſa ſebje a fwojeho fyna hętu f wukhowanju namała.

Wona bęſche nęhdże dwē hodżinje ſchla, jako fo wjedro na dobo pſchemēni. Węſit ſapoczła je ſtrōbnej mozu ſaduwacz. Njebio fo ſaczi; deſchcżit pſchińdże a fnęh. Piſchezo wjazu fo dżefche: to bęſche fnęh, fajfiż lęta dołho męli njebęchu.

Wudowini fuſodża ſebi ſe ſtarofcżu na nju myſlachu, nadżi-jachu pał fo, ſo je pſchi węſitiu w nętafkej hęcże wukhowanje namała. Jako pał na druhi dżęł muž f teje wſy, hdny tón pſchiwuſny bydleſche, pſchińdże a na praſchenje powjedzi, ſo žonu

widzeli njejku, bo hnydom nětosi mužojo na pucz stajichu, ju pytacz. Sa kóždym dworom a w kóždej hěcze, hdžež nimo pschińdžechu, fastachu a so sa kušodžinej woprašachachu. Wschudžom rěkasche, so ku ju džen přjedy, hišcže do wudyrjenja wichora nimo hič widzeli; dale ničo njewjedžachu.

Nětko pschińdže dolhi, pušty kónz pucza, hdžež daloko a schěroko žana khěža widžecz njebě. Šwěrnym mužam sdašche so jich nadawt bje wscheje nadžije bycz. Hdže dyrbjachu pytacz w tej hromadže kněha, kiž běsche tam a jow t wulfim hromadam hromadže wěty. Na dobo jedyn sastróženy sawoła; wón běsche so na rubiško dohladał, kiž se kněha won tčješche. Khěšje kněh wotmjeczechu, tam pod pschewišowatej stalu, kiž spody próšdnjeńzu tworješche, ležesche mloda wudowa, blěda, morwa. Wona běsche tam wuczet pytała a běsche tam wušnyla — wumrjela.

Alle hdže běsche to džecz? A hdže běsche wudowina drašta? Čžělo běsche jeniczkú futnju woblecžene. Na rubježne mordarstwo hěbi myšlicž njemóžachu — to běsche na čžěle widžecz, so běsche ju čžicha kmjercž pschewhatała. — Po dlěšjim pytanju mužojo lubošne džeczatko namakachu, přjedža skalinu w próšdnjenzy derje škowane. Na mjehkim lěhwje wot lěšneje trawy ležesche strome a čžile, derje wodžete do macžernej drašty, kiž běsche hwoje žiwjenje wostajila, so by džějczu žiwjenje wukhowała.

Lubny čžitarjo, wěsch ty, ičto je so sa tebje kmjercž lubował? Wěsch ty, so by ty džeczó wěczneje kmjercže był, hdž to Jesuś čžinił njeby a so woprował sa tebje? Wěsch ty, čžejc drašty dyrbja tebje wukhowacz a wodžewacz, hdž chžyšche žiw bycz? Móžesč so hižo khwalicž: „Sa so wjěselu w tym Knjesu a moja dušcha so saduje w mojim Bohu; pschetož wón je mje woblekł i draštu sboža a se futnju prawdošcže mje wodžel.“

Dowěrjenje na Boha.

Dokelž jeno hmy tu duzy,
Ničó tež nej' nasche tu,
Duž so porucz Božej ruzy
S wěrypołnej' myšlicžku;
Sladaj i fruthym dowěrjenjom
K naschej sbóžnej domišni —
Tam se blódkim spojojenjom
Čžlowjet halle wotkhoru.

Kaž sa njetelemi hony
Džeczó husto po luzy
A hdž mižnje, hylly roni:
Ničó njejšmy lěpschi my,
A ičtož mamy sapojdžene,
Čžini tjšchnošcz wutrobam;
Wěra praji: Kóšhwětlene
Sapowjedki budža tam.

Wěra jenož, scžerpná wěra
Pšchewinje a spojoja,
Žiwjenje se kmjercže čžera
S njebjá schidla rosschěrja:
Pod tej kryčžijnú a khłódkom
Khodž we semškim pschewytku,
Palmy dobyčža po krótkom
Wojowanju wěste ku!

Njehidž nikoho!

Dwaj pschekupzaj w jentym měscže běschtaj dolhi čžas w hór-
kim hidženju hromadže žiwaj. Wonaž žaneje škladnošcže njestom-
džičtaj, hěbi schłodu nacžinicž. Škóncžuje jenemu hšwědomnje
wotucži a wón pšna, so dyrbi so hórke njepšcheczšelstwo wotštronicž.
Duž so wón prózowasche, so by hěbi i njepšcheczšela pscheczšela
ščžinił. Wón by teho dla husto ludži, kóšič bychu t njemu po
něšchto pschischli, i tym prajenjom, so je ta wěž pola jeho nje-
pscheczšela lěpscha a čžerstwišcha dostacz, t temu pšblal. Tute sa-
džerženje wutrobu druheho móžuje sapschimny. Wón běsche taf
hnuty, so so jedyn džen šhraba a t hwojemu dotalnemu njepšcheczš-
lej džěsche a so i nim wujedna.

Wšchelake i bliska a i daloka.

— W tutym lěcže so pscheczšela našchich Šerbow dopjelni, so
so jim nowy wudawt požadanych Žionskich hšowow wot knihowneho
towarštwá čžišcže. Ta lubowana kniha wěscže staru luboščž hěbi
i nowa dobudže. Njech hšowj pucz namafa niz jenož do domow,
ale tež do wutrobow.

— Kral Šurij je džělbracže Šerbow, kóšič jemu hšowe
hšobuczucže w čžěžkim čžaku wuprajichu, i wulkej radošcžu pschijal
a je so sa pschepodatu adrežu hšwěrných Šerbow wutrobnje po-
džakowacz dal.

— Khěžorstwowny kanžler je so w khěžorstwowym hšejnje sa
to wuprajil, so Šruska wyschnošcz do teho šwoli, so by so šakon
pscheczšiwio Šesuitam šběhnył, so njekmédža so w Němskej šašydlicž.
Hdžž runje nětkole na to džiwamy, so by mēr był mješ wěru-
wušnacžomaj, tole wotmyšlenje wyschnošcže wobžarujemy, dokelž
budže na štronje ewangelišch tu myšl šbudžicž, so so Šruska wysch-
nošcz katholickej žyrkwi poddawa a psches to ewangelišch do nje-
měra a njewěstosčže staji.

— Młodny šakski přynž Bjedrich Christian je na typhus
šchoril. Hdžž tež je nadžija, so wot čžěžkeje šchorošcže šako wot-
khoru, tola wutrobnje wobžarujemy, so je šako nowe nješbože našch
wbohi kralowški dom potřechylo. Wšoběje myšl blisko leži, šak
budže něhdušchej kónpřynžeky wokoło wutroby, hdžž wo šchorošči
hwojeho džěšča šhoni, kotřž je wopušcžila. Młowiny tež wo
tym pišachu, so je do njemozny padnyła, hdžž tule powjescž čž-
tasche. Mny pschczo šako wobkřezamy, so je štronym rošomom so
njeje mohla do tajkich bludow štorhnyčž dacž, ale so jašnje nje-
myšli jako šamodruha žónška, šaž so to husto pošasuje.

— Šendželški minister Chamberlein puczjuje po něhdušchim
křaju hšwěrných burow, kiž ku sa hwoju hšwobodnošcz wojowali
hacž do pošlednjeje móžnošcže. Š rjanymi hšlubjenjami ku Šen-
dželčženju škóncžuje Buraw nawabili, so ku mēr ščžinili. Šslubjenje
dawacz a hšlubjenje džeržecz je pak sa Šendželčžanow dwojaka wěž.
Hdžž Burawo nětkole Chamberleina wo dopjeljenje tyčhle hšlubje-
njow prošča, so hadoštnje na ničó dopomnicž njecha a jim dawa
šacžucz, so so lud, kiž je we wójnje podležal, dyrbi hěbi wšchitko
lubicž dacž. Š trošchtej pak móža hěbi burjo prajicž: „Wóh prawje
šudži a jeho šudej Šendželčženju njeczeknu.“

— University ku w šymškim pošlěcže taf wopytane: Berlin
7091 studentow, Mnichow 4279, Lipsk 3764, Bonn 2214, Wrot-
šlaw 1755, Halle 1740. Najmjenje ma Kóstocž, 547.

— Najštaršchi wojak němskeho wójšta, hudžbný direktor Ben-
šchow 90. meklenburgškeho regimenta, je se hšlužby štučil. Wón
je 73 lět šary a pschod krótkim hšowj 50-lětny wojecški jubilej
hšwječješche. W 2 wójnemaj bē jako hudžbný direktor šobu.
1870/71 došta wón wšchelake wušnamjenja. Wo jeho šmužitosčži
hšwědcži khrobly podawt i křawneje bitwy pola Voigny-Poupry
2. dezembra 1870. Mješ hwišdazymy kulkami i tešakom takt poš-
sujó wón regimentšku hudžbu do přědka wjedješche. Benšchow
šam powjeda: „To běsche hróšbna hudžba; šranjeni a morwi pa-
dachu a sa někotre mjenšchiny žaneho wjazy njemějach, kiž baš
hrajješche. Š najwjetschey prózu so mi poradži, hudžbu w tafče
džeržecz.“ Nadbēhowazy maršch wot Voigny je nětko regimentški
maršch 90. regimenta. Trompejta je dženska hišcže we wobš-
dženštwje regimenta, na kotřžž so tehdom piškasche. Wona ma
9 džerow, i kulkami natšělanych.

K rospominanju.

Kohož tón Knjes lubo ma, temu da wón pschiležnošcz
džakowny bycz.

* * *
Hdžež žadny duch, tam tež žane žiwjenje.

* * *
Próch wostanje próch a byrnjež runje hacž t njebjěšam horje
lecžal.

* * *
Młodži pscheczšinjatojo ku štari prošcherjo.

* * *
Dobre španje je taf dobre, šaž dobra jědž.

* * *
Šomału t móšchni, rucže te kšobušej pomha někótrom' młodom'
čžlowjetej.

Čy-li spěwał,
Pílne džěłal,
Strowja cze
Čswojbnj statol,
A twój šwjatol
Eradny je.

Ča staw spróznj
Najpoj móznj
Lubosč ma;
Bóh pač šwěrnj
Pšes spač měrnj
Čzeršwosč da.

Nječ ty spěwałš,
Čswěrnje džěłalš
Wšědne dnj;
Džěł pač šwjatj,
Dušči dath,
Wotpocžń ty.

Č njebjěš mana
Nječ čzi křmana
Žiwosč je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Šerhike njeđželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Čsmolerjež knižicziščeženi w Budyšcinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Njeđžela Sexagesima.

Joel 2, 12.

Wobrocžcze šo te mni i zylej wutrobu.

Čo bjes spravneje a wěrneje pokuty žana nadžija wodawanja njeje, to wuczi naš šwjate pišmo wšchudže. Šo tajkim je trjeba, šo kšesčizijanska dušča, kotraž čže wodawanja šwojich hrěchow wěšta bjež, derje srosymi, kajta je wěrna pokuta, a šo je wona ju šwucžena. Wěrna pokuta pač šo njemóže i čłowškich myšlow, ale jenicžzy i Božeho šłowa póšnacž. Šo tym je wona pšcheměnenje hrěščneje wutroby pšes Božu hnadu, Božeho Duča a Bože šłowo a wobšteji we wutrobnej šrudobje wo tón je šakonja póšnaty hrěch a w trošchtym dowěrjenju na šašlužbu Křystušowu jako na Šbóžnika zyleho šwěta, i čžehož pščińdže wěrne štejenje ja nowym, šwjatym a bohobojasnym žiwjenjom. Hrěch je wotwobrocženje wot Boga, pokuta pšchwobrocžuje k njemu. Kaž pucžowar, kiž šo wot praweho pucža šabludži, hdyž to pytnje, wucž šažo pyta, tak ma šo i pokutnym. W pokucze šo šašlepjeny rošom roššwěcžuje, šo čłowjek, kiž bě přjedy wot čžerta a wot šwěta wobkušlowany, do šo dže a šažo k šebi pščińdže kaž šhubjeny šyn. Tež wola šo pšcheměni, šo čłowjek, kiž je přjedy šwoje wješele w hrěchu namakał, nětko jón i wutrobu hidži, na njón se šylšami špomni a šo šrudži a tyschi. Přjedy bě jemu kšizžowany Křystuš wšcho jene, w pokucze pač budže Křystuš jeho najkřažnišče šłoto, jeho wutroby šchaz, trošcht a šbože; přjedy bě jemu šwjate žiwjenje hłuposč a ludanštwo, nětko je jemu wšchědne

žiwjenje. Móžesč tajke žiwjenje je šchčěpjennym šchtomom pšchirunacž, kiž je i pola do šahrody pšchěšadženy, šwobřešany a i dobrym prutom wuhotowany. Wostanje drje šchtom tón šamy, kiž bě přjedy, tola je pšcheměnenje wulke, tak derje šnutšlowne kaž šwontowne, a wón pščinježe nětko hinasche plody hacž přjedy. Tak je pokutny hrěšchni i hnadnej Božej ruku i čžertoweho kraleštwu do hnadneho kraleštra Jesom Křystu, i hrěcha do prawdošče, je šmjercze do žiwjenja pšchěšadženy. Wón je pšes póšnacže hrěchow je šakonja morjeny a pšes wěru i Křystušom wožiwjeny, tak šo móže wón prajicž: Ja šym žiwy, niz pač ja, ale Křystuš je žiwy we mni. Č teho hižo šo wujakni, šo tajke pšcheměnenje šo nještanje w šłowach a je šwontownym šdacžom, ale we wutrobje. Wutroba je žórlo, kotrež je i hrěchom womasane. Duž dyrbi šo tež čžiščenje tam šapocžecž. Wutroba je pšchwobrocžena. Duž dyrbi wona wobrocžena bjež. Wona je šacžmita. Duž dyrbi šo roššwělicž. Wona je štwjerdnjena. Duž dyrbi womejštnicž. Čžertowa helšta móž je šo do najuutrnjšcheje dušche šacžišč-čžala. Duž dyrbi tež njebjěška móž a Křystušowy duch tam došahacž. (Jerem. 4, 14; Joel 2, 14; Jes. 29, 13. 14; Pš. 51, 19.) Dale njeje pšchewidžecž, šo tón šnjes žyłu wutrobu žada. Wobrocžcze šo te mni i zylej wutrobu, praji wón. Č temu šlišča, šo je pokuta mješ ludami, šo i nej křutnje a wutrobnje měnišch, dale, šo wopomnjenje hrěchow niz jeno w šachodnych myšlach nje-wobšteji, a šo jeno wóčžto nješložišch na Křystu, kšizžowa-neho, w duchu pač na mamon a šwět; napošledku, šo nje-wobšhowašch šebi žadny hrěch, ale šo šo tež lubowanym

a swuczenym hrěcham wotrjefnješch a so so s nimi njeroszohnuješch kaž s dobrnymi pscheczelemi s tym žadanjom, je bórny sašo widžecž, ale kaž s najhóršchimi nje-pscheczelemi. Wěrna pokuta je wobnowjenje křczenškeho šluba, w kotrymž šny so czertej a wschěm jeho skutkam wotrjefli a pschibluschnošć na so wsali, šwoje žive dny Bohu šlužicž w šwjatosći a prawdosći, kotraž so jemu spodoba. A temu pomhaj nam, luby Anježe a Božo.

Ja k tebi du! Mje, Božo, horje wsmi,
Kiz ty mje stworik šy.

„Szem ke mni pój, so wotrjefli šwětewi!“

To jene žadašch ty:

Ja wutrobu czi k darej noschu,
Cziń, so je czišta, to cze proschu.
Ja k tebi du.

Samjeń.

Bóh je luboscž.

Mjech Bohu klicža hłobu,
Kiz žórli wutroba;
Wšah wón, kiz šwěty nosu,
Naš schcedrje jastara!
Drje dawa šwětkam mrěwacž,
Šso šlónzam wužehlicž;
Šim s nowa da pak kčěwacž,
Še nohze jahubicž.

Hdyž wichor šněhi šnje
A mjeršnyč pocžina,
Bóh semju nahu kryje,
Šchat běly wobleka;
Šod mjehkim krywom rjenje,
Kaž w klinje macžetki,
Šwja czihe wotpocžnjenje
Wšchě šwětki, trawicžki.

A je saš pschischla meja,
Dha w mlódněj krašnosći
A nam s jašnym wóczkom dzeja
Wšchě trawki, róžicžki;
A wscho s nich tón hłob šlyšchi,
Kiz klicžki k wutrobje:
Šchto horjo tebe tyšchi?
Bóh Wjerschny luboscž je!

K. A. Fiedler.

Wo luboscži k Bohu.

Lubujesh Boha? Ja chzu cze pruhowacž: mašch ty tež nashilenje k modlenju? Luboscž wotewri lubemu wutrobu a docžaka dobre wot njeho. Šak wješele njeńže džěcžo se starschimaj, nje-wjesta s narowenju, pscheczel s pscheczelom! To cžini luboscž. Lubujesh ty Boha, dha směješch tež štroschtnu nadžiju k Bohu, budžesh šwoju wutrobu psched Bohom wužypacž a w kóždej nušy s džěcžazym duchom k njemu so wolacž: „Abba, luby wótcze!“

Chze so tebi cžěpicž? Luboscž je špokojna s luby a šnješy s nim prózu, staroscž, nušu, kšičž a cžěpjenje, haj šamu šmjercž. Šchto nje-pschecžěpni macž džěcža dla! Šak něotra šacžini pschi porodže teho šameho wóczki na wěcžne! Šak wjele nozow macž nješpi, dokelž so ja džěcžatko stara! Lubujesh Boha, dha budžesh jeho dla wschitko rad pschecžěpicž, šhudobu, hanjenje, šazpicž, cžwilowanje, haj šamu šmjercž a budžesh s Pawołom prajicž: We wschitkim tym pschewinjemy my bóle, psches teho šameho, kiz je naš lubowal. — (Romšf. 8, 37.) — Šny ty nětk hotowy k šmjercž? Šchtóž šwět lubuje, ma myšle k šwětej a chze w nim wostacž. Šchtóž Boha lubuje, ma myšle k njemu a chze pola njeho bycž. Šzim dlěje šy živy, cžim dlěje hrěšchich. Šak móžesh prajicž, so Boha lubujesh, hdyž mašch pokšilenje k hrěšchenju? Boža a hrěcha luboscž so nješnješetej. Teho dla, šchtóž Boha

lubuje, tón je hotowy k wumrjecžu, tola pak po Božej woli. Luboscž šama so šabudže a podčžifnje šwoju wolu pod wolu lubeho. Špodoba-li so Bohu, so dyrbju dlěje živy bycž, dha štań so jeho wola. To rěta tež lubowacž. Tajki rjad cžini Šesuf, tajki rjad dyrbišch ty džeržecž. A přenjemu je modlenje: Šschindž k nam tvoje kraleštwó; potom pschistajene: Tvoja wola so štań. Ša chzu šwět tak wužiwacž, so ja nim šhodžu do teho šboža, kotremuž wón mje wola. Młoja dušcha žada wutrobnje, pola Boha bycž, kotryž wschitkemu hubještwu kónž cžini. Šacžnosć je wulka, ty študžen žiwjenja, napowaj mje! Šdy ja tam pschindu, hdyž budu Bože woblicžo widžecž?

Šak dolho! Šch knježe, šak dolho!

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

šajle myšle nadenžech, Bože šłowo cžitajo.

Šodawa šwěrný cžitat „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššafzowe, 49. staw.

(Šofracžowanje.)

8. Šuda, ty šy, na kotrehož budže hacž dotal šahacžene a šmu-cžene žohnowanje so wuliwacž, tebe budža tvoji bratsja šhwalicž, kaž tež hižo tvoje mjeno Šuda = šhwaleny a šlawjeny wošnamjeni, a tebe budža wušnacž sa šwojeho wječha. Tvoja ruka budže na šchiji twojich nje-pschecželow. Šdyž šy jich dohčěšchžy pobil, nje-budžesh šastacž sa nimi honicž, doniž nješy jich wutupil. Šched tobu, psched tak móžnym rjekom budža so twojeho wótza džěcži, wschě druge šplahi, šoforjecž a tebi jako šwojemu kralej šhodowacž.

9. Šuda je w šawišnach šwojeho šplaha s woprědka mlódný law, kotryž drje hišcže njeje k dospołnej mozy došrawil, ale kotryž je tola hižo cžasto pokasal, so je rjekowški cžłowjek. A tak je hižo šjewil, šchto pschichodnje s njeho budže. A hlej, tu šteji psched wěšcžěškimaj woczomaj, jako by tu hižo byl, cžas, hdyž šy došrawil. Ty šy wyšoko pschischol, mój šyno, psches wulke došwanja. Ty šy nětko šary, doroscženy law, kotryž je šwojim rubještwom, kotrež je w dole narubil, šostupuje horje k lěžnym horam, hdyž je s domišnu. Ša widžu, šak so tu hotuje, so by šwoje rubještwó špóžerał. Wón je so poklaknył a je so lehnýł jako law a jako lawiza, hišcže šurowišcha w šwojim hněwje. Šchto chze jeho šbudžicž? a šchto budže šebi šwažicž, so jemu bližicž, so by jeho wubudžil s hordeho měra a s šhowanki, hdyž njemóžesh so jemu bližicž, hdyž je so do šwojeje jamy lehnýł?

Šuda je hižo w pušcžinje s nawjedowarjom byl, a je wjed-ništwó dolho šahowal, hdyž Šraelsžy hišcže krala njemějachu.

W kóždym wěšcženju mašch rošdželicž tři šłowne wězy: 1. na cžo je wěšcženje w pschitomnosći šaložene abo s cžeho wu-šhadža; 2. šajki je jeho wobras w pschichodže; 3. jeho šymbolištu wažnosć sa dalsche štawanje w šawišnach našcheho šboža. A šak tež tu: Šrael šteji na štejšcžžu dotalnego wěšcženja, a w šakšim šwětle hlada wón s profecžiškim roššwětlenjom na šwojich šynow, šajžy šu hacž dotal byli; to je wěšcženje po šrutym podložku, kotrež je šaložene we wašchnju jeho šynow. Šchto by bylo jašni-šhe, šhiba so je so Šuda hižo pokasal jako law a Šosef jako plódný šchtom; a so šu Šuben, Šimeon a Šewi žyle po žiwjenju wošnamjenjeni? Šle w jeho wašchnju wuškada tež, šak budža so šplahi rošwiwacž w šanaanškim kraju, ša cžas šudnikow hacž škóncžuje do Dawitoweho cžasža. Tehdy njeje Šuben wjazž přeni narodženy, ale tola derje šastarany a přeni šastarany, žyle po jeho nješcžěpnywm wašchnju. Šimeonowy a Šewiowy šplah štaj po-cžaloj so rošpóšchicž mješ druhimi narodami; Šudowy šplah po-šběhuje so džěń a bóle k kralowškej doštojnošcži.

Hižo tehdy, hdyž je Šuda s šajkej šmužitoscžju k Šosefej pschi-šupil a je rěčal, hdyž bratsja ani šłowčža prajicž njewjedžachu, s móžnymi šłowami (44, 16), je rjekowštu šhroblosć, kotraž w nim drěmašche, wotkrył a je bratram dohčě pschiwobrocžil, hdyž so Šosef šurowje na nich šaměri; šak bě tež wón byl, kotryž bě so ja Šenjamina šarukowal, a kotryž bě šak nana pschewinýł, so wón šwoli, so jeho lubušč šobu do Šgyptowškeje džěšche (43, 3 šl.).

Nětkole wuškada Šakub pschichod a powołanje Šudoweho šplaha w šawišnach pod šnamjenjom lawa; a pschichod je nadosć dopokasal, šak pschichodny je šajki wobras byl. Šuda je mlódný law na pučžu psches pušcžinu, hdyž cžehnje jako přeni psched wschěmi šplahami, a ša cžasžy šudnikow, hdyž je byl přeni wojo-

wać we wojnach pschecziwo Kananejskim. Suda je wuroscżeny, dospolny law, i Dawitom stajnje na wojny hotowy a Israelske njesy najdale scherjazym. Suda je rosnjemdrjena lawiza, kotraž swoje mlode schtituje sa czasy Makkabejskich, hdzež wošebje stawy i Sudoweho splaha wótzowstu wěru sakituja, hdyž je so jim pohanske waschnje nanusowalo.

10. Wot Sudy njebudže szeptar, knježeriske snamjo, wsaty, ani mištr — knježeriski kij — mješ jeho nohomaj. Suda wobthowa knježstwo, doniž njepsińdže „schiloh“, kotryž pschinježe měr a pokoj. A k temu budža ludy so shromadžež, so so dotalne Sudowe knježstwo dospolni na knježstwo nade wschitkimi narodami na semi; a tuczi njebudža so jemu spjeczowacz, ale budža i wjekelej myšlu, i radošću a i wyštanjom so jemu poddacž.

Hebrejske słowo „schiloh“ wosnamjeni i přenja ryczerja, kotryž jako wuczi. A tak je Luther měnił, so nascha schtucžta tole měni: „Radzerjo, kotřiž lud wucza a wodža, maja swojich wuczomzow hedžo pschi swojich nohach; w tutym kralestwje njebudže nihdy nusa, ale tajkich ryczerjom a wodzerjom nadošć. Chzesch Lutherowy pscheložt wobthowacz, dha je „ryczet“ pišat, kotryž hedžo knježerjej pod nohomaj jeho rostajny napikuje.

(Potracžowanje.)

Pohlad k njebju.

Wěsch mi te módre wyškofscže
Hdžež morja hwědow schadžeja
A do czmy naschej' sachodnosče
Se śwětlým wócžkom sablyščeža?
Eso pschešadž k nim se semslej' czmy
A czakaj śwětkla sczerpliwj.

Wěsch kónz mi tamnej' wyškofscže
A licžbu śwětow na njebju,
Kíž nam do naschej' zusbnošče
Kaž rjeńsche domy kowaju?
Eso pschešadž k nim a spokoj so,
Tón kónz ma nasche podružstwo.

Wěsch mi te jašne wyškofscže
Sad' njewjedrow a mróczenja,
Kíž k nam do placžnej' krajownosče
Kaž czichi zoar shladuja?
Eso pschešadž k nim, schtóz sdyhuje:
Tam placž a šlöržba womjelnje.

D lubšche, rjeńsche wyškofscže,
Wy šyla śwětow krańišche,
Wy domy naschej' nješmjertnosče
A šbóžne šydla njebjeste:
K wam czehuje mje, k wam posběha
Eso i loškim schidlom myšlicžta!

H. Z.

Wjele džeczi, wjele žohnowanja.

Ty prajich: Ach, cžeho dla je mi Bóh tak wjele džeczi dal! Za šym njesbožowny człowjek, tak dyrbiu je sežiwicž? Wjele wokoło blida, a malo na blidže. Džeržich to ja njesbože, schtož Bože pišmo šbože mjenuje? Džeczi šu dar Boži; dawa pak Bóh, kiž je lubošć, njesbože?

Davit praji w 128. Ps. 3. a 4. schtucžzy: Twoja žona budže jako plódnj winowy pjeńt wokoło twojeje kžezje; twoje džeczi budža jako wolijowe hałosy wokoło twojeho blida. Šlaj, tak budže žohnowany tón muž, kiž so teho knjeja boji. Schto czinišch ty i Božeho žohnowanja? Kaž ludžo w tym kraju, hdžež wolijowzy rostu, i mlódnymi hałožkami blido wobtykuj, so bychu w khlódku a pod selenym jědli: tak je tež krańje, hdyž pobožne džeczi wokoło blida hedža abo steja a so modla.

Njeje wobžarowacz, so twoje džeczi tak malo lubujesch? Pošluchaj, schto Luther praji, hdyž ty so praschesch: Kak chzu so je žonu a džeczi sežiwicž? Njewěra je, praji wón, a khablanje na Božej miłosći a wěrnosći. Woni so dowěra, tak dołho hacž wjedža, so Boha njepotrjebaja a bohatstwa došć maja. Woni chzedža dobrego wěsći bycz, hdže budža jěšč a picž a so woble-

facž. Šaj, woni nochzedža nicžo wo tym šlyšecž (1 Móš. 3, 19.): We pocže swojeho woblicža dyrbišch ty šwój khlěb jěšč. Pschesczi- janszy mandželšzy dyrbja Bohu swoju starosć porucžicž, kak chze jich i džeczi sežiwicž. — Twoje džeczi jědža i tobu, ale ty jěsch tež i nini, hdyž wone se swojimi malými rucžkami něschto šabluža a Bóh to male žohnuje; hdyž wone twoje wokoło radostne a wutrobu wjekele činja. Kak husto njepoloži tebi Bóh tón knjes psches twojeju rukow džělo, psches wschelake seńdženja žohnowanje do piuzy a kuchenje maleho džěčatka dla, psches kotrehož ert je šebi móž a khlwalbu pschihotowal. Wostaj swoje wulke staranje, chzeschli mudry bycz, a šwucž swoje džěčzo k džělawosći a pobožnosći. Móže so modlicž a džělacž, dha Bože žohnowanje njewuwoštanje. Wěš mi, so wjele staršich kónz wosmje, dokelž žanych džeczi ni- maja, a šu we wschelafich pschecžinjenjach a žadosčach živi, dokelž žaneho herbu nimaja, a so Bóh jich wjele šđerži, dokelž maja džeczi, kotrež k džělu a k modlitwje wabja a nucza. Pschi wjele džěčoch je tež husto jašo wjele poklecža. Chzesch pschi wjele džěčoch wjele žohnowanja mēcž, dha czin to swoje pódla, so bychu pobožne, šbožowne a šbóžne byle. Bóh cži pomhaj!

Stawisny rekruty i lěta 1813.

(So franzowskim piša — 6 —)

(Potracžowanje.)

„Tuto wěčne morjenje a rubjenje mje mjerša“, czeta Marhata potracžowasche. „Šizo staj šebi naschej wujej Kaschpor a Šakub w Schpaniskej sa kžezora swoje kosče rosbicž daloj — a nětko kžezor lěto wob lěto nowych ludži wot naž žada — njeje hiščeže špokojny, so je tš sta tyšaz w Ruskej šahrjebal. . . . Šob, budže so hižo pokajacz, schto . . .“

„Bože dla, czeta, mjelcžče!“ šawoľach, i wofnom wuhladažy. Šdyž waš něchtó šlyšchi, šmy wschitzy šhubjeni.“

„Kěczu tola, so bychu mje šlyšcheli“, wona i nowa šawoľa. Twojeho Napoleonka so dawno njeboju! Tón wosmje šwój kónz, kaž so tajkemu mordarjej šlyšcha. W naschej wšy šhubja schtyri mlode žony swojich mužow a džěšacžo wbošy hólzy dyrbja wschitko wopuščežicž, nana a macžet; njeje to žalostne? Šdže wostanje prawda?“

A jako chzych jej wotmolwicž, wona dale praji:

„Šlaj, Šosefo, tutón człowjek nima wutroby! . . . Wosmje hubjenu kónz! . . . Šizo w tutej šymje je so jemu Bóh šjewił. Bóh widžesche, so so ludžo bóle tuteho krališta bojachu, hacž jeho, a teho dla je wón tutu šymu pólal, naschu wulku armeju šnicžicž. A wschitkim, kiž nětko hiščeže wuczahnu, hrosy tón šamy wušud. Bóh je teho šyty. — Ty pak nješměsch šobu czahnyčž“, džesche njemdra žona, „ja to nochzu! Š nascheje wšy chzedža Šan Šraft, Louis Beme a drusy křobli pacholjo do lěšow a psches hory do wukraja czeknyčž. Ty dyrbišch i nini. Ša a Šhatřinka k tebi do Schwizy pschindžemoj.“

Škóncznjemotmjelcža czeta Marhata šama wot so. Ššchi- hotowasche wobjed. Kiž wschědnj, ale hiščeže lěpschi hacž šandženu njeđželu. Měrnje naju napominasche:

„Šěstaj, džěščzi, a njebojtaj so, to wschitko nimo pónđže“.

Trochu měrnišchi hacž běch pschichol, so popoldnju wokoło schtyryoch do Šlalsburga wrócžich. Tam šlyšchach měšcžanskeho seržantu Šermantiera wosmewicž, so šměje so 13. a 15. tuteho měšaza wuložowanje rekrutow.

Na tutym dnju pišachmy wošmeho, mějachmy potajkim jenož hiščeže tydžeń khlwile. To mje jara rošrudži. Šyle pohlušchenu pschindžech domoj a prajach knjesej Gouldenej:

„Pschichodny schtwórtk je wuložowanje rekrutow“.

„Ah“, wón džesche. „Nochzedža cžab škomdžicž, wěž khlwata.“

Moje štyški na tutym a na šlědowaznych dnjach móže šebi kžědy mješ wami pschědšajicž. Njemějach žaneho mēra wjazy. Ššchezo šebi myšlach, so šym na czěkanzy, w zusbje; so po lěšach bēham a gendarmojo ša mnu „Džeržče jeho! Džeržče jeho!“ woľaja. Šotom jašo myšlach na Šhatřinku, na czetu Marhatu a knjesa Gouldena, tak wo mnje plakaja a so staraja. Druhdy jašo so mi šdasche, so i druhimi wojakami do wojny czahnu Ššlyšchach kanony hrinacz a kulki hwišdacž — i křótka, najšchpat- nišcho so mi džesche.

„Šměruj so, Šosefo, šměruj so!“ džesche pospochi knjes Goulden. „Šjemartruj so tola tak! Špomń tola na to, so ma

mjes dzeſaczimi rekrutami lédma jedyn telko wuréczow a samolwjenjow kaž ty. Lédarjo ſu ſlepi, hdyž tebe woſmu. Nimo teho chzu hiſchče ſ knjeſom mēſchczanſkim komandantom rēczech. Spokoſy ſo!"

Alle ſame jeho pſcheczelné ſłowa njeſamóžachu mje jmérowacž. Zly tydžen bēch takle w ſmjertnych ſtrachach žywy. Nje-móžach ani jēſcz ani ſpacž. Duž tak wotebjerach a woblēdných, ſo mi druſny hólzy mój hubjeny napohlad ſawidžachu. Brajachu mjes ſobu: „Tón ma wuhlady! Kajke ſbože tón tola ma!"

VI.

Na dnju 15teho wulkeho róžka 1813 rano byſchče dyrbjeli naſchu radnižu widžecz. Dženka drje ſo tež kóždemu njeſpodoſta, pſchi wuloſowanju rekrutow pſchēhracž a tak nuſowany bycz, ſtarſheju, pſcheczelow, narodnu wjeſ, dom a dwór wopuſchczicž a, Wóh wē hđže, to: „Zena... dwē! Zena... dwē! Stej!... Woczi k prawizy... Woczi k lēwizy... runje won!... Pſchimncze tſēlbu!" atd. atd. wufnycz. Haj, to drje ſo czi tež njeľubi, ale dženka ſo tola wrēcziſch! S wēſtoježu móžeſch ſebi rjez: „Po ſydom lētach ſwoju ſtaru wjeſ, ſwojeju ſtarſheju, ſnano tež ſwoju njeľweſtu ſaſy wuhladaſch". To ſroſumneho człowjeľa troſchtuje. Alle w mojim czaſu tehdy bēſche to hinaf. Schtōž pſchi wuloſowanju pſchēhra, pſchēhra wſchitko. Wot ſta rekrutow njeſchidže huſto žadny jenički domoj.

Na wonym dnju dyrbjachu najprjedy hólzy ſe wſow a potom my mēſchczanſzy loſowacz.

Bēch hižo jahe na nohomaj, a ſa dželanſkim blidom ſedžo ſapoczach wſchitkich ludži, kiž nimo džechu, wobkēžbowacz. Pacholjo w ſwojich bluſach, wboſy ſtarzy w kuſchich kabatach, wobžarujomne maczerje we wolmjanych jakach a ſuknjach — wſchitzy džechu nimo ſ pokhilenym khibjetom, ſ roſhorjenym, blēdnym woblicžom a kiž abo pſchedeſchcznik pod pažu. Knjes podprefekt ſe Saarburga ſe ſwojim ſe ſlēborom wuſchitym khorarjom a jeho piſar, kiž bēſchtaj džen priedy do hoſczenza k czerwjenemu wolej pſchiſchloj tež pſches wofno hladaſchtaj.

Wokoło woſmich ſydney ſo knjes Goulden k dželu, hdyž bēſche najprjedy poſnēdal. Mi ſo njechajſche dželacz. Hladach dale pſches wofno. Widžach knjeſa mēſchczanoſtu Parmentiera a jeho pomožnika po knjeſa podprefekta do hoſczenza hič.

Loſowanie ſapoczča ſo wokoło dzewjeczič; bórſy po tym ſlyſchach taratamu herza Rhorle a huſle wulkeho Handrija po dróſy. Piſkaſchtaj ſchwedſke pſchespolo. Se ſynkami tuteho ſpēwa ſu tyſazy wbohich khadliczkow ſwoju domiſnu na ženjejaſowidjenje wopuſchczili. Wuloſowani rejwachu, pſchimachu ſo ſa ruku, wolachu, ſo wofna ſchczerczachu, teptachu ſ pódkowami na ſemju a ſejmowachu ſwoje klobuki: chzychu ſo wjeſeli idacz, mjes tym ſo mējachu ſmjercž we wutrobach — to dže je tak waſchnje. A wulki Handrij, ſuchi, dolhi a žolty, kaž ſpadnjene liſče, runaſche ſo ſe ſwojimi toľſtymi, nadutymi pſcheczēlemi taſkim ludžom, kiž někoſo k rowu pſchewodžeja a wo pódlanſkich wēzach rēcža.

Hudžba a wolanje mje jara ſrudžachu.

Runje bēch ſo pſchewoblekał a ſebi klobuk ſtajił, jako nadobo czeta Marhata a Rhatrzinka ſaſtupiſchtej.

„Dobre ranje, knjes Gouldeno!" wonej džeſchtej. „Pſchińdžemoj dla wuſbēhanja."

Hnydom widžach, ſo bēſche Rhatrzinka jara plakała, jejnej wócžy bēſchtej zyle czerwjenej, wobjimach ju hnydom, mjes tym ſo jejna macžer njeľerna po iſtwje kłodžeſche.

Knjes Goulden ſo ju wopraſcha:

„Njeje dha hiſchče ſa młodženzow na czaſu, do mēſta hič?"

„Haj, knjes Gouldeno", wotmolwi Rhatrzinka ſ czerkim hložom. „Naſchi ſu hižo hotowi."

„Derje... Derje... Mō, Joſeſo" — wón džeſche — je na czaſu, ſo džeſch. Nječził pak ſebi žanych ſtaroſczow... Njeboj ſo. Hladajcže, loſowanie je tu něſchto pódlanſke. Loſuje ſo jenož ludži dla. Hižo ſa dolhi czaſ ničto wjazy njeľobowa, a hdyž dobywa, jeho dwē abo tſi lēta poſdžijeho woſmu. Czika ſu wſchitke ſchpatne! Hdyž je loſowanie nimo, chžemoj hladač, ſchto ſo czińicz hodži. Pſchi loſowanju dženka kóždy pſchēhraje."

„To je wſchitko wſcho jene", naſpomni czeta Marhata. „Joſeſ dobudže."

„Haj... haj..." ſnapſcheczimi knjes Goulden, ſo ſmējo. „To dyrbi ſo radžicž."

Potom woteſdžech ſ Rhatrzinku a ſ cžetu. Wobachmy ſo na wulke torhoſchče, kiž ſo ſ ludom njerwjēſche. We wſchitkich pſchēdawańjach cziſchczachu ſo wuſbēhnjeni wokoło blidow, ſebi banty ſupujo. Widžachmy jich plakač a kaž bludnych ſ zylej ſchiju rejicž. W forczmach ſo druſny plakažy wobjimachu, ale ſpēwachu tola poſpochi. S wokoliny bēchu dwē abo tſi hudžby pſchiſchle, kiž ſwoje hložy ſe žalofnej wuſchi roſtorhazej haru do ſo mēſchachu.

Rhatrzinka bēſche mje ſa ruku wſala. Czeta džeſche ſa namaj. Hižo naſdala widžach napſcheczimo ſtražernje wokołonoſcherja Binazla, kiž bēſche ſwoje tworj na male blido wupožil. Wliſto pſchi nim ſtejeſche dolha žerdž, zyle ſ bantami napoſchana, kotrež wón rekrutam pſchedawaſche.

Rhwatach, ſo bych nimo njeſo pſchiſchol. Wón pak mi pſchiwola:

„Hej, kromlako, cžafaj tola... cžafaj! Pſchińdž ke mni... ſym ſa tebe rjany bant ſchowal. Triebaſch najrjeńſchi, tón tych, kiž dobudža!"

Pſchi tym ſejmowaſche nad ſwojej głowu dolhi czorny bant. Za pak zyle ſblēdných. Hdyž po ſkłodže horje do radniży džechmy, pſchińdže runje nowy wuſbēhnjeny rekruta dele. To bēſche Klipfel, kowar ſe wſy La Porte de France. Tón bēſche cziſklo 8 wucžahnył a wolaſche nětko hižo naſdala:

„Sow ſ twojim czornym bantom, Binazlo, ſ twojim czornym bantom!... Sow ſ nim!... Njech placzi, ſchtož chže!"

Zeſo woblicžo bēſche pokhmurjene, zyle ſchere, njeľeſche wjazy ſnacž, ale wón ſo ſmējeſche. Zeſo bratr plakažy ſa nim bēžeſche a wolaſche:

„Nē, ſaľubje, nē, njeľmi tón czorny bant!"

Binazle pak ſpinaſche hižo ſeklu ke klobukej kowarja, mjes tym ſo tón prajeſche:

„To nětko triebamy, ſmy wſchitzy tak derje kaž mowwi, a dyrbimy jedyn wo druheho žarowacz."

A ſ njemdrym hložom wón ſahrma: „Eſława khezorej!"

Bēſche mi lubſcho, bant na druhim klobuku widžecz, hacž na ſwojim. Mēſchach ſo ſtoku do luda, ſo bych Binazolej wucžeknył.

Mējachmy wulku nuſu do radniży nuts a po ſtarym dubowym ſkłodže horje pſchińcz, po kotrymž ſ czerjodami horje a dele kłodžachu. W hornej ſali kłodžeſche ſeržanta Kelz tam a ſem, ſo by trochu na porjad kēžbowal. W pódlanſkej radnej ſtwi, hđžež je prawda ſe ſchantkom pſches woczi wotmolowana — ſlyſchachmy cziſkła loſow wuwolacz. Ds a ds wuſtupi rekruta je ſaczerwjēnjenym woblicžom, tykny ſwoje cziſklo na cžaplu a džeſche poſchchi głowu pſches lud kaž njemdry wol, kiž ničto wjazy njeľwidži a chže ſebi rohi na ſčženach roſwijacž. Druſy pak džechu nimo, blēdži kaž ſmjercž. Wofna radniży bēchu wotewrjene a ſlyſchachmy wofkach ſ dobom pječž abo ſchēcz hudžbných kapalow dželacz. To bēſche žalofne.

(Wotraczowanie.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

S radoſczu je ſatki lud ſlyſchal, ſo je ſo kónprynzeſna nětko tola roſkudžila, ſo wot Girona dželicž. Hdyž wo ſkhorjenju ſwojeho džeicža ſlyſchēſche, ſo wſcha ſaſtrōzi. Wona ſebi žadaſche, ſwoje khorē džečžo wuhladač a tež pſches ſwojeho rēcznika tu próſtwu, ſo ſmēla ke khorōložu ſwojeho džeicža pſchiſtupicž, do Draždžan telegrafowacz da. Próſtwa bu jej ſapowjedžena a temu ſo po dotalnych podawkach džiwać njemóžemy. Bórſy po tym dōndže ta powjeſcz, ſo je kónprynzeſna duchownje tak pſchewſata, ſo je do hojeńje ſa nervow w Schwajcarſkej ſaſtupila. Eſławni lédarjo ſu wot ſpoczatka teho mēńjenja, ſo jeje ſadžerjenje je ſ teho ſtejniſchčža wuhladač, ſo je ſamodruha. To by ſ najmjeńſcha wujakńjenje bylo ſa jeje džiwne ſadžerjenje, kotrež je ſatkiemu ludej tak wjele ſrudoby nacžinilo.

„Bombaj Bób" njeje jenož pola knjeſow duchowných, ale tež we wſchēch pſchēdawańjach „Serb. Nowin" na wſbach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórcž lēta placzi wón 40 np., jenoťliwe cziſkła ſo ſa 4 np. pſchedawaju.

Essy-li spěwał,
Přilnje džělat,
Strowja cze
Sswójbnj statof,
A twój řwjatof
Stradny je.

Sa staw spróznj
Naposj móznj
Lubosć ma;
Bóh pař řwěrnj
Přičes spař měrnj
Čžerstwošč da.

Nječ ty spěwař,
Sswěrnje džělař
Přčědne dnj;
Džěi pař řwjatj,
Duřchi datj,
Wotpocžj ty.

S njebeř mana
Nječ czi řhmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Njež Bóh poda,
Wotřčew cze!

F.

Szerbiske njedželiske łapjena.

Wudawa řo kóřdu řobotu w Smolerjeř knihcziřcžecni w Budjřcinje a je tam řa řchwórtlětnu přčedplatu 40 np. dostacž.

Njedžela Estomihi.

Lut. 22, 37.

Ja praju wam, řo řo hiřcže na mnje dyrbi dokonjeć, řcťoř piřane řteji: Wón je mješ řkóřnikow rachnowany.

Dyrbi řo wřcho dokonjeć, řcťoř řwjate piřmo praji. Šcťoř je Bóh tón Anješ wot wěcnoščje wobřamnył ř naschemu řbořu, řcťoř je wón řwójim profetam wěřcžicž dał, to dyrbi řo řcáž. Jesajař w 53. stawje praji: wón je mješ řkóřnikow rachnowany. Tón Anješ řam řwójich wucžomnikow na to ředžbliwjch cžini, řo bychu pokornje Bořu mudrošč cžesčžili.

Stejinj řařo přchi wrotach řwjateho póřtneho cžaka. A hdyž řo prařčesč, řcťo wón tebi ma prařicž a předowacž, dha je wřcha polnošč řbořa wopřcđijata do řłowow nasčeho řwjateho řexta. Hdyž řwjaty póřt tebi Šbóřnika pokasuje w Gethsemane, jateho wot wojatow a wot wucžomnikow wopuřcženeho w hrodže wjřcšcťeho měřcňika, wot wjřkofeje rady wotřbudženeho, wón hewał nicžo njepraji, hacž: Šlaj, řať je wón řkóřnikam přčirachnowany! A hdyž rořnjemdrjeny lud přčed Pilatuřom na njeho: řcđiřuj, řcđiřuj, wola, a tónle řlabuřcť napořledku přčed nimi zořa, dha to řež řana hinařcťa powješcž njeje, dylři to: wón je mješ řkóřnikow rachnowany. A hdyž napořledku na Golgathřkej horje jeho widžiřcť, řrijedž mješ woběmaj řkóřnikomaj, řať je tam haľle řo dopjelniťo, řo je mješ nich rachnowany.

Alle podarmo je, bjes ploda a řohnowanja wo njeplódnosći a řurowosći cžłowjekow řkorzicž, řotrař je jeho řať hľuboko poniřžila, nam řo řaleži póřnacž toľe řwjate „dyřbjesche.“

Teho dla bu wón mješ řkóřnikow rachnowany, doľeř dyrbjesche wopor bęcž řa nasču winu. Wnj řmy, řiž řmy jeho řcťrafu řařkuzili. Hdyž je řkóřnik tón, řiž nječžini, řcťoř je prawe, řiž Boři řakon přčestupi, njeddyřimj řo řamnych bjes řařkich rachnowacž! Hdyřa je Boři řakon, řotryž my njebyčmy přčestupili, na řotrymž njebyču řo nasčhe řkuffi, nasčhe řłowa, nasčhe myřle řhřěřcđile? Hdy by řo cze wón prařčal, tón wěcžny řudnik, řiž wutrobu a jěřcťenje řpyta, řcťo dčžesč a móžesč jemu wotmolwjecž. O wřcho nasčhe přčibóřřtowo ř wěžami a ř cžłowjekami, wřcha nasčha řjawna a potajna řebicžiwosć a njewěrnosć w nasčich wutrobach řwědcž wo tym, řajřy řmy my řkóřniřy! A řařkim řkóřnikam je lubj Šbóřnik přčirachnowany. Řižo hdyž je řo wón řhudy cžłowjek narodžil a bu we wřcťem wařcňju řaťo cžłowjek namařany, je wón mješ řkóřnikow rachnowany. Šo je wón to řež był w řwójim cžerčpenju, to je nasčha řyła wulka wina. Nasčhe hřěchi ľeža na jeho wutrobje. Bóh je teho, řiž wo řanym hřěču njejedželšcťe, řa nař hřěřcňika řcžinił. Na to dyrbiřcť ty nětto řpomnicž, lubj řcťesčžijano. Hdyž nětto řařo řłowo a řistorija wo jeho wumřjecžu na tvoje řwědomnje řkapatej, dyrbiřcť řebi prařicž: Ja řym to řawinował, řcťoř ty řy přčecžerčpił.

A ř temu hiřcže druha wěž. Je-li řo je wón nam řkóřnikam přčirachnowany, dha řmy my toľa w Bořimaj wocžomaj řež junu přčirachnowani. Řeli řo je wón nasču

schtrafu a winu na so wsał, dha bmy ju wotbyli; dha bmy my psches njeho a jeha dla prawi, kotrychž nihto satamacž njemóže, dokelž je šhrystuš tu, kiž jich prawnych, haj sbóžnych čžini; dha bmy psches njeho Bože džeczi, kotrež su w Jesuŝowym woblicžu luboscž bwojeho njebjesteho Wótza pólnali a wérili; dha bmy my cži, kiž bmedža a móžeja w Jesuŝowej mozy wojowacz pschecžimo mozy spytowanja a leŝnosci nascheho čžela, so bychmy w nim pschewinyli, haj my, kaž wón, jeha dla a psches njeho w nadžiji sbóžni herbjo njebjekow, so budže naž wón junu k bwojej prawizy stajicž, so bychmy węcžnje byli, hdžež wón je. Teho dla je wón mjes škóštnikow rachnowany, so bychy škóštnizy sbóžni byli. To njesapomni ty, hdžž kthodžišč w bwojatym póštnym čžafu.

Na to dopomni so, hdžž horje hladašch na kšchizž. Potom budže tež tebi bwojaty póštny čžaf węcže čžaf žohnowanja a hnady. Samjeń.

Troje knježstwo.

Tři kotry knježa po scherofim bwečzi,
Sich knježstwa šzeptar móžny, mišny je;
Pod njón so šjednocžeja bwečta džeczi
A wužiwaju sbože njebjeste;
Schtož njej' pod schitom tuchle trójnikow,
Tón žaruj wurubjenny radosčow,
Na čžesčach bwojby kšchescžanskej'
Tón nima džel, staw jejny njej'.

Ta přenja kotra jako hwějda wodži,
Šhód čžlowšti s Božim bwečtom roškwětku,
Móz rycžerštu a mēr do dušchow plodži
A s procha čžlowštwu k bójštwu pošbēha.
Šódž žiwjenja so nihdy njeslemi,
Hdžž jejna ruka je pschi prawidli.
To by ty, kšchescžan sawoła,
Ty nascha wēra njebjesta!

Ta druha kotra, s njebjek narodžena,
Tu kšudu semju čžini k njebjekam,
Móz jejna we wutrobach šahorjena
Se bwlischa hacž bmyercž, to njeludam,
We tyžakžróčžnyh pruhach blyščežiči so
A wšchēdnje womłodžuje čžlowjestwo.
O luboscž, knježna kralowa,
Psches twój dyh kčže tež puscžina!

Hdžž placžo džemy čžmowu drohu čžafnu,
Hdžž dostatt požadanjow hinje, mrēje,
Hdžž plomjenja we mlodyh wóčžku hašnu,
Paš bmyercž, paš žiwjenje naž rošwjedže:
Nam pschichod, tšecža kotra lubošna,
We rjenšchim bmečku, bwečtle pošaja.
To škota je ta nadžija,
Trošcht čžecže s jeje felicha!

Duž, bmyertni, kražnej hołdujčže tej wēri,
Trón jejny wyschže, štwjerdžče, powyschže;
Tu luboscž džeržče — luboscž njech waž čžeri,
Se luboscž sbože, sbože luboscž je;
A kšchecže nadžiju, tu trošchtarfu,
Psches žiwjenje a bmyercž wam pschecželnu;
Njech wēra, luboscž, nadžija
Nam semju s njebjom šjednocža!

H. Z.

Pucžowanje po Božim pišunje

abo

lajle myžle nadeždžech, Bože bwoło čžitajo.

Podawa bwečny čžitar „Bomhaj Wóh-a“.

1. knigi Mójšajowe, 49. staw.

(Bofracžowanje.)

Tola wšcho je wo mjese jednorischo, hdžž hebrejske bwoło sa „mišchr“ wosmjesch jako „knježeski kij“. Šzeptar bē w šastarstu dolhi kij, kotryž kralojo w ruzy džeržachu, hdžž woni pschi šjawnych pošedženjach rēcžachu, a kotryž mējachu mjes nohomaj stejo, hdžž na trónje šedžachu.

„Schiloh“ abo rycžer je mjeno sa Mēšijaša. Tute wěschče nje dospolni rjad wěschčenjow a bwlischa do njeho, so by byl dospolny.

Njeje to dosčž wērijonne, so so tež mjes šakubowymi bwnami, kaž něhdy mjes Abrahamowymi a štaakowymi bwnami, tón wšnamjeni, na kotrehož ma po Božej woli wěschčenje pschego bóle so wutworjaje pschecž?

Sawěcže njepschewinjenny rycžer, kotryž je nam dospolny mēr dobył, njeje žadny drugi, kšiba šhrystuš.

Tute wěschčenje je so w štwišnach špodžiwnje stalo. Jesuŝ je narodženny, hdžž njemējachu Židža žanyh domjaznyh kralow, hdžž knježeske šdumejski čžlowjek, šerodasch Wulki, nad nimi, a hdžž so wón šam žyle po woli romskeho krala škožowasche; Jesuŝ je šjawnje wuštipil jako wucžer, hdžž njeknježeske nad židowškim, potajšim na hlownym kraju, ani wjazny šdumejski, Židam pschewušny čžlowjek, ale romski bohota. Jesuŝ je na kšchizžu wumrjel, hdžž bēchu wnyškej radže šerušalemškej krotko do teho — po rabbiniškich powjescžach 40 lēt do teho, so bu templ rošlamany — tež pošlednje šnamjo šamostatneho knježstwa wjate s tym, so njekšmedžišche žaneho čžlowjeka wjazny wotprawicž, ale so mējesche romski bohota najprjedy do teho šwolicž.

11. Wón, tutón na wójnu hotowy šuda s lawowej wutrobu, njebudže paš stajnje na wójnu ššēšžowacz, ale jemu je krajina pschidželena, hdžež móže po wšchēdnym waschuju w dobrym pošoku so žiwicž; wón budže bwoje šrebjo pschiwjasacz k winowemu pjenškej, a wóšlatko bwojeje wóšlizu k wubjernemu winowemu pjenškej, tak bohota budže jeha krajina na winowych pjenšach a to nanajšhmanšchich, so, hdžž s jeneho kónca do drugeho ššēšžuje, wšchudžom bwlne winowe pjenki nakhadža, hdžež móže bwoje škočžo pschiwjasacz, so mohle wotpocžnyčž. A tak dha šmēje tež winoweje brēcžki telko, so móže ju k temu naložowacz, k čžemuž drušny wodu bjeru. Wón budže bwoju draštu we winje plóčacz, a bwoj wodžewal w čžerwjennyh winje.

12. A kaž dha ma nětko dosčž wina, so móže so napicž, tak dha ma tež dosčž mloka, dokelž ma jeha kraj nadosčž paštwiščžow a wulke šadla. Teho wocži štej čžerwjenišchej hacž wina, a jeha šuby bēlišche dyžli mloko. Hdžž so jemu wocži blyščežitej, a hdžž so bēle šuby s hubny bwečža, dha wuhladašch w tym to, šchtož móže wšchēdnje bohacže wužiwacz.

Šak bē židowški kraj na jenej štronje horojta krajina s pschidžnym podložkom sa wobras wo lawje, kotryž s nižiny, hdžež je bwoje rubješstwo šebi šhonił, poštupuje k lešnym horam, tak bēšche tež na drugej štronje krajina sa wina, a kaž bmy hižo naspomnili, s dobrnymi paštwiščžemi nadosčž. Wobšebje roščesche w šebrouškich a Engeddiškich štronach najkražnišche wina, a w šhekonškich a šarmelškich štronach bēchu wubjerne paštwiščžža.

šakubowy wuhladašch na žiwcho krala w pošoku, kotryž njebudže jenož s knjesom nad šsraelom, ale nade wšchēmi ludami, so jemu kšēšje minje; wón widži, so šuda w bohacže pošohnowanym kraju s winom a mlokom bydli w dobrym pošoku.

Wobras w 11. a 12. šchtužžny je tak šloženny, so pod wodžecžom šwonkowneho čželneho sboža w plódnym namrēštwje, duchowna kražnosčž mēšianskeho kraleštwu drēma.

Štaršchi wuložerjo mēnja, so so nasche mēsto jenož na „šchiloha“ abo na Mēšijaša poščahuje. Šak ma šrebjo džiwich pošhanow, a wóšlizyne wóšlatko židowški lud se šakonjom wobčēženny wšnamjenicž. Wobojich woła wón, kotryž je prawny winowy pjenš, do bwojeje wšady a wušwoli jich sa štwy bwojeje žyrlwje. Šwoju draštu plóčže wón we winje a bwoj wodžewal w čžerwjenej winowej brēcžny, hdžež je so se bwojej dušchu bēdžil pschi Wolišowej horje a potom w štwanyh čžerwjenu. Wšheń we

woczomaj pať a bělošč na ſubach ſtej ſnamjeni duchowneje rjanofcže a kraſnoſcže.

Tuteho meſianskeho wuložowanja dla namaſaſch, ſo ſtej tež w naſchej ſerbſkej bibliji 11. a 12. ſchtucžka, runje kaž 10. w cziſcžu woſnamjenjenej.

13. Sebulon, ſejiny ſheſty ſyn, kotryž je bóle roſſbudženy a ſwažliwiſchi, dylži jeho bratr Iſaſchar, budže, ſo by měl mjeno po wěrnofcži, — Sebulon reka wobudjenje — bydlíč na mórfkim brjoſy a pſchi brjoſy, hdžež ſo lódze pſchiložeju, a jeho mjety do-ſahnu hačž do Sidona.

Bo ſwojim wobudjenju w ſlubjenym kraju glada Sebulon do Šſrjedžnoſemſkeho morja, na brjoſi, hdžež lódz k brjoſej ſałoža, a jeho bjedra ſahaju k Sidonſkim ſtronam. So ſo Sebulon ſetkuje ſ Iſonizim, do wſcheho ſnateho ſwěta roſſchěrjenym wito-waſtstwom, je ſbože ſa njeho, dolež ſwjedže to jemu bohatſtvo.

14. Iſaſchar, ſejiny pjaty ſyn, budže, kaž je to hižo ſ jeho mjenom woſnamjenjene, robocžan; teho dla budže jako koſcžaty woſol, ſróſtny, ſylny lud; ale kaž wóſtlej, tať budže tež jemu mēr a pokoj ſtajnje witanj, ſo budže ležecž mjeſ dwěmaj mjeſomaj, ſo budže jemu derje w ſwojim kraju, kotryž na wotpocžink wabi.

Tutón wobras njeje wohańbjažy, pſchetož woſol je w na-rańſchich krajach wjetſchi, dylži w naſchich nawjecžornych. Šſlawje-ny hrekiſi baſnit Šomer pſchiruna Iſaſka wóſtlej. Šhrobly khalif Merwan II. ma mjeno Meſopotamiſki woſol.

(Potracžowanje.)

Štawifny rekruty ſ lěta 1813.

(Bo franžowſkim piſa — e —.)

(Potracžowanje.)

Wſach ſhatržinku ſa ruku a pomatku dóndžechmy do ſale, hdžež knjeſ podprefekt, meſchčžanoſta a jich piſarjo ſ wótrym hloſom cziſla woſjewjachu, runje jako bychu ſo ſmjertne wuſu- dženja wuprajale, pſchetož wſchitte tute cziſla bėchu woprawdže ſmjertne wuſudženja.

Dolho cžakachmy.

Šdnž ſo ſkóncžnje moje mjeno ſawola, njemějach žaneje kapki krmě we ſwojich žilach.

Kaž pohluſchenty tyknych ſwoju ruku do kaſchcža a wucžežech cziſlo.

„Cziſlo ſydomnacže!“ ſawola knjeſ podprefekt.

Uni ſlowcžka prajo woteńdžech. Šhatržinka a cžeta džeſchtej ſa mnu. Džečhmy dele na torhoſchcžo, a jako bėch něſchto czerſt- weho powětra ſrėbnyl, ſo dopomnich, ſo bėch cziſlo 17 wucžahnył.

Cžeta Marhata bėſche ſo ſtróžila, ſo jej wſchitte ſtawy hrjajachu.

„Bėch cži tola něſchto do ſaka tyknyła“, wona naſpomni.

„Ale tutón cžert Pinazle je cže wěſcže wobkuſlał.“ Š tuty mi ſlowami wucžeže mi kónž banta ſe ſaka. Za pať ſo pocžach, ſo mi kapki ſ cžola bėžachu, Šhatržinka bėſche žyle ſblėdnyła a tať ſo ke knjeſej Gouldenej wrócžachmy.

„Kaſke cziſlo dha maſch?“ ſo mje tutón wopraſcha.

„Šydomnate“, džeſche cžeta, ſydnny ſo a položi ruzy na koleni.

Krótki wokomik bėſche knjeſ Goulden drje žyle poraženy, potom pať wón praji:

„Te je tať dobre kaž druge wſchė . . . Dyrbja tutón krócž wſchitzu do wójnny . . . Měſtna maja ſo wobſadžicž. Ša Joſefa pať to ničžo dale njerėka. Čhzu knjeſa meſchčžanoſtu a knjeſa meſchčžanſkeho komandantu wopytačž . . . Nočžu jimaj kžė na- rėcžecž, čhzu jeju jenož na to ſedžblimeju cžinicž, ſo je Joſef ſhromy — žyle měſto to wě, ale w ſhwatku mohlo ſo to tola pſchemidžecž. Teho dla potajkim čhzu ſ nimaj porėcžecž. Njecžincže ſebi žanych ſtarofcžow . . . ſhrabajcže ſo!“

Tajke ſlowa ſkoteho Gouldenež nana ſmėrowachu cžetu Mar- hatu a Šhatržinku, kiž nadžije polnej ſo domoj wrócžechtej. Tola pola mje bėſche to hinať. Šot tuteho wokomika ſem njemějach ani wodnjo ani w nožy mērneje hodžinki wjažy. —

Šndžeń poſdžišcho woblekacše ſo knjeſ Goulden ſwój bruny mantl a ſtaji ſebi ſwoju rjanu peruku, ſo by cžakniť pola knjeſa meſchčžanoſty a pola knjeſa komandanta nacžahnył. Š wjeſelny woblicžom bėſche ſo wrócžil a ke mni rjeł:

„Wėž ſo cžini. Knjeſ meſchčžanoſta a knjeſ komandanta wěſtaj, ſo klazaſch — To je tež — dundyr tola — ſjawne doſcž!“

Šotmolkweſchtať mi hnydom: Čj, knjeſ Gouldeno, waſch Joſef je ſhromy, — cžeho dla wo tym dolho rėcžecž? Šmėrujcže ſo. Nje- trjebamy ſhromych, ale wojaťow.“

Tajke ſlowa knjeſa Gouldena mi wolij do wutrobny krjepjachu a w tutej nožy ſpach kaž ſbožowny. Tola naſajtra mje ſažo hroſa lojeſche. Wſyblach na dobo na to, kelko ludži je dyrbjało wu- cžahnyčž, najebacž jich cžėlnych brachow, kelko mlóđenzow je ſpy- tało, komiſiju ſjebacž ſ tym, ſo ſchłódnė wėžy ſpóžerachu, kiž cžlo- wjeťa blėdeho a ſhoreho cžinja, abo ſo ſebi nohu podwjaſachu, abo ſo tať cžinjachu jako bychu hluchi, ſlepi abo hlupikočži byli. Špominajo na tajke wėžy ſo bojach, ſo njebudu ſhromy doſcž. Duž wobſamknych, ſebi tež hubjeny napohlad wobſtaracž. Bėch ſlyſchal, ſo kiſało žoldť ſkaſy a bolocž nacžini. W ſwojej bojofcži wupich žyle kiſało, kiž w bleſchi na polžy ſtejeſche, knjeſej Gouldenej wo tym ničžo njeprajizy. Šotom ſo woblekach, mėnjach, ſo mam woprawdžitu cžėlowu barbu, pſchetož kiſało bėſche jara ſylne a džełacše mi w žoldku. Šėdma bėſche mje knjeſ Goulden, do iſtwy ſaſtupiwſchi, wuhladał, jako wón ſawola:

„Šchto dha cži je, Joſefo?“ Čzerwjenicš ſo kaž ſwarjeny raf.“

Šdnž do ſchpihela pohladach, widžach, ſo bėch hačž do wuſchow a hačž do noſoweho kónža žyle cžėrwjeny. Nėtko wěſo ſo na- ſtróžach, ale měſto, ſo wobłėdnych, pſchėžo bóle ſo ſacžėrwjenich. Žyle ſadwėlujo ſawolach:

Nėtko ſym ſhubjeny! Nėtko mam barbu, kaž najſtrowiſchi pachol. Kiſało ſtupa mi do hlowny.“

„Kaſke kiſało?“ wopraſcha ſo knjeſ Goulden.

„Te, kiž na polžy ſtejeſche. Šsym je pił, ſo bych ſblėdnył. Š mój Božo, kaſki hlupať tola ſym!“

„Š, dži wſchak! Šhromy tola woſtanjeſch“, džeſche knjeſ Goulden. Ale ty čhžniſche komiſiju ſjebacž. To njebė prawje! Tola runje napol džeſacž wotbije; ſhonich wėžera, ſo džeſacžich po rjadu pſchindžech. Duž ſhwatať!“

Dyrbjach ſo potajkim tajki cžėrwjeny na pucž podacž. Mojej lizy ſo plomjenicštej. Šdnž cžetu a Šhatržinku trjechich, kiž pod durjemi radnižy na mnje cžakacštej, mje lėdma ſpóſnaſchtej.

Kaſki wjeſelny a ſtrowy napohlad tola dženka maſch“, džeſche cžeta Marhata.

Najradišcho bych do womory padnył, njeby mje kiſało bjeſ mojeje wole na nohomaj ſdžeržalo. Džėch teho dla žyle bjeſ roſuma po ſchodže horje ani ſlowcžka njewotmolkwejo. Tať jara ſo ſwojeje hlupoſcže hańbowach.

W radnej ſtwje bėſche hižo wjažy dylži pjecž a dwazycžo bjeſ wuſpėcha wudawali a wobkrucžili, ſo maja někaſki brach; a wjažy hiſcžcže ſedžachu na lawkach pſchi ſcžėnach, hladachu ſ powiſchej hlownu na ſemju a cžakachu.

Štary ſeržanta Kėłž ſhodžeſche po iſtwje a hladaſche na po- rjad. Šako mje wuhlada, nadobo ſaſta a žyle pſchėſlapnjeny ſawola:

Alabonnör! Šo dam ſebi lubicž. Šo je tola ſ najmjeńſcha jedny, kiž radny do wójnny cžėhnje! Šhrobłocž ſo jemu we woczomaj blyſcžcži.“

Š ſwoju ruku mi na ramjo položiwiſchi pſchispomni:

„Derje, Joſefo, cži wěſcžcžu, ſo budžech na kónžu wójnny korporola.“

„Ale ſym ſhromy“, roſhnėwany ſawolach.

„Šhromy!“ ſnapſchecžiwu ſeržanta ſ woczomaj miſotajo a ſo roſhnėwajo, „ſhromy!“ „Žyle wſcho jene, ſ tajkim woblicžom hižo ſwój pucž cžiniſch!“

Šėdma bėſche to prajił, jako ſo durje wocziničhu a něchto ſ hlubokim hloſom moje mjeno wuwola:

„Joſef Bertha!“

Šaſtupich klazajo tať jara, hačž móžach. Mėſchčžanoſta a wjeſni pſchedſtejicžerjo ſedžachu w polkole na jednorych ſtólžach. Knjeſ podprefekt a knjeſ meſchčžanoſta ſrjedža mjeſ nimi, piſarjo pať ſedžachu ſa blidom. Rekruta ſ Šarburga ſo runje ſažo woblekacše, žandarm Deſzarmez pomhaſche jemu ſlė pſchpinacž. Wbohi wuſbėhnjeny rekruta, ſ dolhimi, brunymi, do woblicža wiſa- žymi wloſkami, je ſwojej nahej ſchiju a wotewrjenej žaloſcžazej hubu runacše ſo cžlowjekej, kotrehož runy pucž na ſchibjenju wjedu. Dwať lėkarjei, knjeſ ſtabowny doktor ſ ſhorownje a jedny drugi we wojerſkej draſcže w ſrjedž ſale mjeſ ſobu rėcžechtať. Wobaj ſo ke mni wobrocžechtať, prajizy:

„Wuſlecžcže ſo!“

Wuſlėkach ſo hačž na koſchlu, kotruž mje ſeržanta wuſlecže.

Drusy mje wobhladachu.
 Knjes podprefekt prajesche:
 „Stromy pachol.“

Tute słowa mje rozshněwachu. Najebacž teho pať prajach
 dwórliwje a ponižnje:

„Lěwa noha je troschtu kuschu, knježe!“

Lěkarjo mje s nowa wobhladachu, a štabowy doktor, s kotrymž
 běšche knjes městowy komandanta bjes dwěla rěčal, džešche:

„To je wěrnó, lěwa noha je kuschu.“

„Bah!“ tón wotmolwi, „wón je hewak hylny a stromy.“

„Woloži mi ruku na wutrobno, prajizy!“

„Wajšy šróst je dobry. „Kaschlujće!“

Kaschlowach tať klabje hačž móžno, ale najebacž teho wón
 namaka, so mam dobre pluzu, pschispomniwšchi hiješče:

„Wobhladajće šebi tola tutu stromu woblichowu barbu . . .
 to je stroma krew.“

Šdyž nětko widžach, so mje wošmu, hdyž nicžo njepčaju,
 wotmolwich:

„Šym šifalo pil.“

„Ah!“ wón džešche, „to dopokaja, so macže stromy žoldt.“

„Alle klazam tola,“ bješe wscheho troschta šakšifnych.

„Bah! njestaračje šo wo to“, wotmolwi na to tutón čło-
 wjek. Wajšcha noha je stroma, ša to wam rukuju.“

„To wschitko pať njedokaha“, wuběhowašche měščežanosta
 s nowa. W žylym měšče wjedža, so tutón pachol wot mlodošče
 šem klaza. Šawěšče dolhi pucž njewutraje. Tón bórny ležo
 wostanje.“

Prěni lěkar mjelčešche.

Šižo šo wješelach, so šym wumoženy, jako šo mje na dobo
 knjes podprefekt woprašča:

„Wšy šče tola Šosef Bertha?“

„Šaj“, wotmolwich.

(Šofracžowanje.)

Blidowy špěw.

Čžešč Bohu Knješej damy
 Ša dar, kiž wužiwamy
 We pokoju a strowošči;
 Džaf, bratsija, wótzej dajče
 A šherlusch šapěwajče,
 Šo s dobrotu naš našyčzi.

Wón žohnowanjom wjele
 Šo žylej šemi ščešle;
 Włódb bróšda a šchtom pschinješe.
 We wodach, lěšu, holi,
 Na lufach a na poli
 Ššu jeho džiwny widomne.

Šdžež mróčzele tež džeja
 A wšyše šemje šteja
 Še jašne módre nješješa:
 Šam hačž t najdalschom' šónzu
 Wón šwěčzič kaž šónzu
 A šemju s deščežom napoja.

Šam šwěrinje a ludžom
 Wón blido šryje wšchudžom
 A šmilnu ruku wotewri;
 Ša šajke žohnowanje
 A mile wufublanje
 Čžešč jemu dajmy džafowni.

H. Z.

Ššylsy diakonšy.

W šhorownej šhěži namakamy wošebneho šhoreho, polneho
 bolostnych brjodow, kotrež wšchal běchu ščěšwki jeho žiwjenja.
 Šak hušto hačž diakonška jeho rany wobalešche, šo leštrafške šłowa
 s erta šdželaneho muža wuliwachu. Diakonška kaž prošcho na njeho
 pohladny, ale nicžo njepčaju. Šak běšche wjazy dnjom. Šako
 šašo ras wobalku přječž wša a ranu mješče, wón šašo šatro-
 wasche. Diakonška wot šwojeho džěla wóčžo njewotwobročzi, ale

bjes teho so běšche to čhyła, běchu jej šylsy do woczow štuške a
 jena šylsa na ranu padže. Šhory to widžešche a čzuješche. Wón
 praji s mjehkim hłóšom:

„Ša šym njeprawje čžinił; wodačče mi; žane leštrafške šłowo
 njedyrbi wjazy psches mój ert pschincž.“ Šotom bu wón čžichi,
 kaž běšche jeho hladařka byla.

To je přědowanje, kotrež bjes šłowom tych dobudže, kiž do
 Šožeho šłowa njewěrija. Ale tež šłowo, w prawym čžachu rěčane,
 je krašne, kaž šłote jabluko w šlěbornej šchli.

Kšesčžijanski škutk.

Šruski kral Šjedrich II. šebi ras žyle njenadžuzy šwojeho
 pohončža šłafa.

„Šapschěncže, ja na tydžen šapucžuju.“

„Achšmilny Šožo!“ pohončž šawoła, „ša wol hodžiny mam
 kšesčžijanski škutk dokonječž a pschi małym hólčžku šmótr byčž.“

„Šó twojeho kšesčžijanskeho šłutka dla“, kral wotmolwi,
 drje dyrbi šwoje wotjědženje wo hodžinu wotštorčžicž; čžincže pať,
 šo je kšesčžijanski škutk bórny dokonjany.“

Šdyž bē pohončž hižo přječž wotešchol, jeho kral šašo t šebi
 šawołačž da.

„Ma ta macž šchto t šejwienju?“ šo kral woprašča. „Šara
 malo. Wajšcha majestošč!“ „Šu wšmi jej 20 Šriedrichowych
 šłotych šobu a jej praj, šo dyrbi šwojeho hólža prawje derje
 woczahnyčž.“

Šchtož běšche najbóle nadpadowaze.

„Šo šo džiwuje trjechi“, praji jedny teju dweju mužow,
 kotrajž šo na rjanym wuhlady w horach šetkajščaj. „Ššched
 někotrymi dnjemi šetkajščaj šo na někajšej šłale a nětko waš
 na šónzu mojeho pucžowanja šašo nadeńdu. Wšy šče pucž psches
 hory wěšče po tamnym boku šchol. Šchto je wam najbóle nad-
 padło? Čžemu šče šo najbóle džiwat?“

„Šo čžu wam ja žyle šprawnje prajicž, luby knježe,“ tón
 druhi pomalku wotmolwi. Šara wjele šym na tutych dnjach na
 wšchelakich krašnych městnach horow rěčecž šlyšchal; ale mjeno
 Šože ani jenicžki rt mjenował njeje. Ša krašne wuhlady je wjele
 rukow pokajalo; to pať nadešchol nješšym, šo by we wšchitkich tych
 towarštwach jenicžka wutroba s jenicžkim šłowom na teho šnjesa
 Šesusa pokajala. Šo dyrbi šo tola džiwacž. Šo je tola tať,
 kaž by našy Šóh a Šbóžnik s čłowšeho žiwjenja čžiscže won byl.
 Wšy čłowjekoj šebi myšlimy, šo wjele krašneho widžimy, a tola
 to najkrašnišche my njewidžimy: našchego Šoha a Šbóžnika, kotryž
 je tola wjele bliže s nami šwjajšamy hačž našche šame mjeno.

Wšchelake s bliska a s daloka.

— Ššud w Draždžanach je mandželštwó šronprynža Šjedricha
 Šugusta a něhduscheje šronprynžšny džělił.

— Knjes duchowny Šitelu w Šupoji je šo ša diakona do
 Šetliž jenohłóšnje wušwolil. Š tym šo Šupoj šašo wušwolni.
 Šara pschecž by bylo, šo by šo Šupojše šarške měšto mohło štatne
 čžinicž, šo mohł tam wušwoleny duchowny tež wostacž. Ššchetož
 nětko je wón wšar a duž tež tam pschebšte lěta šo ša pošdžišču
 pensiju licžicž njemóža.

— Ššchijimanške pruhowanja na šakške šeminary šu ššoncžene.
 Šruhowało je šo 1218 mlodoženzow. Š nich je 992 pruhowanje
 wobštaló; pschijecž pať móžesche šo jenóž 671, drusy žaneho měšta
 dostacž njemóžachu. Ššeste rjadownje wšchitkich šeminarow šu
 polnje wobšadžene.

— Ššestament wopilža. Šwopilž pišasche, přjedy hačž šebi
 žiwjenje wša, ščěšhowaze: Ša čłowjekam šawoščaju wulku hašbu,
 šly pschitkad a wopomnjecže, kotrež budže bórny šabšte. Šojimaj
 šaršchimaj šawoščaju telko šrudobny, kaž móžetaj w šwojej šłabošči
 hišchče runje šnjescž. Šojim bratram šawoščaju telko hašiby a
 hñewa, šelkož móžach na nich pschinjesč. Šwojej žonje šawoščaju
 šłamanu wutrobu a žiwjenje hašiby. Šbóždemu džěšču šawoščaju
 šhudobu, šhorowatošč, šle myšlenje a to pschěšwědčenje, šo šwo-
 jeho nana wopilžowy šow šryje.

— Šwada němskeje s Šenezuelškej je wurunana. Šenezuelška
 je šo poddala a ša to rukuje, šo němsžy poddanojo pjenješy, kotrež
 jim Šenezuelška dolži, wušplacžene dostanu.

Šy-li špěwał,
Šilnje džělat,
Strowja cze
Šwójbnj statoť,
A twój šwjatoť
Šradny je.

Ša staw špróznj
Napoř móznj
Lubošč ma;
Bóh pať šwěrnj
Šchěš spať měrnj
Čžeršwosč da.

Nječ ty špěwaš,
Šwěrnje džělaš
Šchědne dnj;
Džeť pať šwjaty,
Duški daty,
Wotpocžni ty.

Š njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjež knihiczišcžećni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. doštač.

Njedžela Invocavit.

Mat. 26, 19.—25.

„Šawěrnje, ja praju wam, jedny wot waš
mje pšcheradži.“

Š džěnknišeho šwjateho šćenja šo nam Ješušowa
lubošč jašnje napšhecžimo blyšcži. W šacžuwanju
šwojeje bliškeje šmjercze bě wón šwojim wučžomnikam
poručil, šo bychu jutrowne jehnjo pšchihotowali. Džěle-
ška hoščina dyrbješche wono tón króč byč, š dobom pať
tež šawdawť ša to, šo čže wón kóždu czať pola šwojich
wostacž; pošlenje jutrowne jehnjo štareho šakonja, š kotre-
hož wukhadžesche šwětlo noweho šluba, na kotryž bě
profeta Šeremiaš š tymi šłowami pošašował: „Ša čžu
jim jich šłóšč wodač a uochžu dale na jich hrěchi špomi-
nacž“ (Šer. 31, 31.—34). Šo by tónle nowy šlub mješ
Bohom a cžłowjekami móžny šcžiniť, čže luby Šbóžnik
šwoje žiwjenje do šmjercze dacž, a wón wě, šo jim š tym
lubošč wopokašuje, kotraž šwojeho runjecza nima; ale
pšchi tym tola tež lubošč, wot šwojich wučžomnikow
šhonjemu, šebi maľo njewoži, ně, cžim bóle hidženje šwěta
pšhecžimo njemu roščze, cžim špodobnišche je jemu towar-
štwo tnych, kotrychž wutroba w luboščzi ša njeho kłapa.
Kať džakowny wón šwojim wučžomnikam ša jich pšchi-
wišliwosčž bě, to pošašuja nam šłowa, š kotrymiž wón
po šćenju šwjateho Łušača šwjatocžnu hoščinu wotewri:
„Ša šym š wutrobu šebi žadať, šo bych jutrowne jehnjo
š wami pojedť, přjedy džyli čžerpju“ (Łuť. 22, 15).

Alle kať jašnje hacž šo nam tudy Ješušowa luboščž

napšhecžimo šwěcži, cžemnoščž tola nješakomdža, jemu tež
tule šwjatocžnu hodžinu luboščze šcžmowicž. W běhu
hoščiny wón nahle rjekny: „Šawěrnje, ja praju wam,
jedny wot waš mje pšcheradži!“ Pšchetož hlej, mješ tymi
dwanacžimi, kotřiž š nim ša blidom šedžachu, bě tež pšche-
radnik Judasch Šicharioth, kiž čžyšche najčžornišchi škutť
wobeščž, wo kotrymž šawišny wjedža. Wón bě šatan,
pšchewobročženy do jandžela šwětka, woběleny row polny
njecžistoščze a mornych koščzi, ludak a jebať w podobje
pšhecžela a wučžomnika. O kať dyrbješche to Šbóžnika
njewuprajnje šrudžicž, kaťka bolosčž se šłowom „jedny wot
waš mje pšcheradži“ jeho wutrobu pšchěłočž! Nicžo bóle
njetyšchi, hacž hdyž šo škutki luboščze š hidženjom a še
šłóščžu płačža. Horze šylly mohť płačadž, hdyž wěcžnu
luboščž škoržicž štyšchisch: „Jedny wot waš mje pšcheradži!
Kiž mój khlěb je, tepze mje š nohomaj. Běda tutemu
cžłowjekej! Lěpje by jemu byľo, šo by šo nišdy nje-
narodžit.“ Hdyž pať Šbóžnik takle škorži, dha je tež to
šašo dopokaš jeho luboščze. Wón derje wjedžijche, kať
jara š tym šwojich wučžomnikow wurudža; ale wón
čžyšche radšcho wšchěch naštróžicž, hacž temu jenemu
pošleni nawabť poščucze wšacž. Tola tež tónle pošleni
pošpyť bě podarmo. Judasch drje šo poštróži, jako
widžesche, šo je dopóšnaty; ale wón šo rucže šašo šhraba,
podušy khlěb šwojeho šwědomnja, kotrež šo hišcže raš
hibasche, a běšche šamo tať khróby, šo šo na šdacze
šrudny kať czi drusy ludaršy woprašča: „Ššym ja,
rabbi?“ Šaj, tu bě wšcho šhubjene; cžorne mrofi šo
w jeho duški roščchěriču. Tež jašnje šwětlo Ješušo-

Njedźelu rano.

(Spitta.)

Psaln 118, 24.

Dženš i wješ'lej duschu wozuczu,
Džen žohnowanja je wschaf tu;
Kaf jakny synt da blyšhecž so:
„Bój dženš do doma Božeho!”

Ma dnju, hdžež k wschēm Anjes rēcžecž ma,
Nječ cžicha je k njom' wutroba;
Wón we tebi dženš džělacž chže,
Duž dha nječ twój skutk wotpocžnje.

Dženš Anjes ma wotanknjenu dom,
Tu hlódných bječzi je błowom,
Se błowom węcžnoh' žiwjenja,
Schtož wot toh' je, šmjercž njenam'fa.

Dženš dobry bječ' wukhadža
A dobre šmjero roššywa,
Kaf w dobrej roli wutroby
Wschaf krašne plody pschinješy.

Dženš wschitko šwěrnny pastyr šam
Da šwojim wowzam, jehnjatam,
Ma młódné łuti selene
A k czerstwej wodže wjedže je.

Dženš dušche lětar najlěpschi,
Niž wschitku schodu šahoji.
Čži polnu pomoz šficžuje
Sa wschitke rany, bolocže.

Džen žohnowanja psches měru
Se dženš, duž wješ'le wozuczu;
Mi luby synt da blyšhecž so:
„Bój dženš do doma Božeho!”

Surij Bróšta.

Cy dyrbiš šwjaty džen šwjecžicž.

Wješna stawišna.

Běšche njedźelu do Božeho špěcža a krašny džen. Mětez Suriy bē so cžistu koschlu woblekł a njedźelske rubješcho wokolo šchije swajak, k temu pak masany pjel na so šczahnył, pschetož wón chžyšche hišcže dženša šwoje bėrnny wobkopowacž. Suriy bē wošebny hospodar, kiž so sa šwój dom, sa žonu a džēczi je wschey prózu starasche; to dyrbišche jemu kóždy wostajicž. Wschėdnje šhodžesche na džėlo; šwoju tydžėnsku mīdu pschinješy kóždy krocž njepšchitrotšchenu domoj, niczo wot njeje w korečnje njewosta a njebu tež hewak niczo w palenzu abo w pīwje pschecžinjene. Běšche so žylicžki tydžėn sa zušych ludži cžwilowak, džėšche njedźelu potom hišcže šwoje šamšne male polo wobdžėlacž. So by šyw pschezo w prawym cžaku do jemje pschischol a njerjad cžim šferscho wotštronjenu byl, na to wón šwėru džeržesche a budžišche k dozpicžu teho drje šamu nōž to wažil. Šeho žona bē runje tak džėława. Džen wote dnja šhodžesche na džėlo; domach jenož wosta, hdž bē w njedželach; lėdy pak bē džēczo nēkotre njedžele abo mēšazy stare, dyrbjachu jo hižo starasche pēštonicž. Mėtož dwaj — rėłasche wo wšy — so šwėru sa šwój dom starataj; bychu-li so wschizy tak štarali, njeby wjele proschėštwa wo wšy bylo. Šaj — prajachu tehdy drušy — to je wscho prawje derje, ale wón je tola pschējara na šakłuzenje, a to niž jeno w tydžėnju, nē, tež tu lubu njedželu. Še mšchi pschindže lėdy na rēcžne cžakny a hdž wob lėto ras k Božemu blīdu džėtaj abo hdž so jeho žona po-žohnowacž da. Džēczi wotrostu jako luby šłot; žona so wo nje wjele njeprašča; njemyte a njecžėšane i rostorbanej draštu wokolo bėhaja. Do šchule porėdto pschīndu; hladaju radšcho domach lōšyštwa, wobelhaju potom staršchėju, a taj so lėdy sa tym wopraščataj; pschetož hdž žylicžki džėn domach njebėšchtaj, namakataj potom w šwojim domje tež hišcže tōjšchto džėla, tak so ani cžaka ani lōšhta nimataj, so praschecž: šchto by ty cžinił, a šchto by ty džėnša nawuknył? Wjele bole šyđaju puki, hdž widžitaj, so je wokno rošbite, abo so šu w šahrodže rjadki šateptane. — To je

weje lubosče njesamó tule cžėmnošcž wjazny rošėnacž — dokelž Judašch nochžyšche. Wón bē na węcžne šhubjenu; poslednja šchricžka bōjškeho šwėtka bėšche w nim hašla, duž sa njeho žana druha mēštnosčž šbytkna njewosta, hacž tamna najhlubšcha cžėmnošcž, hdžėž je wucže a subow šchijenje. O kajka bē to bolocž sa Šesufowu šrednišku lubosčž, kotryž nochže, so by šchto šhubjenu šchol! Mjes tymi millionami, kotřiz jemu pschischluschėju, žadyn njeje, bjes kotrehož chžyl wón byčž, a jowle mjes tymi dwana-cžimi, najpriedy wuswolenyimi, jedyn do węcžneho škaženja džje! —

Luby cžitarjo! To je šhutny tekst, kiž chže tež naš k hlubokėj šhutnošcži wubudžowacž. Kaf cži wuczomnizy pschi Šbōžnikowym šłowje: „jedyn wot waš mje pscheradži”, so njeprašchachu, na kotreho i nich so wono mēri, ale i tym štyšnym praschėnjom: „Anježe, šym ja?” na šwoju šamšnu wutrobu dyrichu, tak so tež my i tym njespokojny, so šebi wukłocž Judašcheweho hrėcha pschėd woczi štajamy, ale praschėjmy so radšcho, kaf my po prawym k Šesufej šteji. Tež my džė šmy jeho wuczomnizy, k šlėdženju sa nim wot njeho powołani, kotrychž daru chže wón we šwojej šlužbje trjebacž a sa kotrychž je hižom tak wjele cžinił. Alle šmy dha so my tež psches njeho wobnowicž a cžahnyčž dali? Šmy hotowi, je-li trėbne, Šesufa dla wschitko woprowacž a, wothladajo wot šhwalby šwėta, jeno sa tym honicž, so bychmy so jemu špodobali? Nješšmy ženje nēkajšeho šemškeho dobytka dla pscheradnizy byli na Anjesowej šwjatej wėzy? Njepšchiwīšuje nam tamna položcžnosčž a njeprawnosčž, kotrejež dla Judašch tak hubjenu kōž wša? Še nam wošebje to naležazy nadawš, so wot wscheho wušwobodžecž, šchtož je našchemu Bohu a Šbōžnikėj njepodobne? Kōžde šhrėščenje je pscherada Šesufa. Šenicžki hrėch, kotryž w šebi helcžimy a wot kotrehož so džėlicž nochžemy, mōže naš teho dla wo našču žyłu šbōžnosčž pschinješcž. Duž njebješmy to na lōžke! Šon Anjes wschaf ma hišcže šczėpliwosčž i nami: wón wschė našche hrėchi šnaje, tež tajke, wo kotrychž drušy niczo njewjedža, a kotrež bychu naš, bychu-li na šjawnosčž pschischle, pschėd ludžimi do haniby pschinješke; ale wón je tešame hacž dotal hišcže hnadnje wodžewak — dajmy so teho dla psches jeho dobrocžiwosčž k pokucže wodžicž, so njebychmy temu šamemu „bėda” španyli, kotrež našch Šbōžnik nad Judašchom wurjekny.

Dokelž šmy wschitzy i hrėchom wobcžėženi, dha njemōže žadyn wot naš prajicž, so njeje Šesufa hišcže ženje pscheradžik. Džakujmy so teho dla sa jeho šmilnosčž a hnadu, so wón tajkej pscheradže hnydom šmjercži a škaženju šlėdowacž njedawa, so njeje pschischol šudžicž, ale šbōžnych cžinicž, a so wón pschėd nami šteji, niž se błowom šakłuzėneho šhostanja, ale jeno i tej tyšchnej šłoržbu: „Jedyn wot waš mje pscheradži!” Š džiwanjom na šwoju hrėšnosčž šduchujmy i žłonikom w ewangeliju: „Božo, budž mi hrėšnikėj hnadny!” a modlmy so i kralowškim špėwarjom Dawitom: „Schto šrošymi, kaf hušto wón bludži? Anježe, wucžicž mje wot potajnych bludom!” Hdžėž pak Bože šłowo nēkajšikuli hrėch šhosta, dha njemyšlmy ženje na druhih, ale hladaajmy do šwojeje šamšneje wutroby a praschėjmy so pschezo jeno: „Anježe, šym ja?” —

K. A. Fiedler.

wščitko jeno hórka nusa, prajachu prěni sašo. Pjecz džěczi chzedža jěscz, a hdyž starschej njedžělataj, dha tež niczo nimataj; a i czeša-
njom, myczom a pľofanjom so tehdy wjele czaša pscheczinicz nje-
bmje, tež i do schule a ke mschi khodzenjom wscho tak hladzy
njenđže, kaž po prawym dyrbjało. Ale sčto dyrbja khudzi ludžo
czinicz? Nusa wschaf so wschelko husa. Mětoz dwaj staj prawdo-
scziwaj dojcz: taj byschtaj hižo ke mschi khodžilaj, jeno mohłaj.

Mětoz staj prawdosczizwaj dojcz! tak žebi Mětoz žamaj
myšleschtaj. Mój bychmoy rady ke mschi khodžilaj, jeno mohłaj.
Tola žwoje žwědomje i tym njesměrowaschtaj; hdyž so swonjeche,
běsche jimaj, jako bychu swony wołale: „Pój pój, pój pój!“
Dženša nimamoy khwile, ale pschichoduu njedželu pschińdzemoy.
prajeschtaj tehdy. Tak sta so to wot njedžele k njedželi, hačž bė
jimaj stbncznje džělo a njeměr psches hlomu srostł a wonaj žamo
to: „Pój pój!“ wjazny nješlyscheschtaj.

Sako chyzsche Surij dženska na lubej njedželi sašo motyku
šhrabnycz a jeho žona Herta, kaž pschezo, pschi pľofanju stejesche,
stupi Mužez Jan, Heczińny bratr, do jstwy. „Mó, tón budžischi
mohł tež džěfacz mjenschinow posdžischo pschińcz“, saborbota Surij,
kotremuž bė Jan pschi tajkich skladnosczach prawy czeńi we wofu.
Mužez Jan bė Mětoz najbližichi žubod, mějesche tež tak mału
kžěžku a runje telko dolha na nej jako Mětozy. Něschto role bė
žebi pschinajal, runjež pjenješ k temu lědy w hromadu sehna; tola
bjes žamžnych bėrnym njemóžesche wobstacz. Pjecz džěczi chyzchu
bycz nažyczene, a žana, žanowa mandželsta, so njemalo džiwaische,
so džěczom lěpje žłodžesche, hačž jej žamej. Jan, mudrišchi dnyli
wona, jej wukładowasche, tak dyrbja džěczi tež na rosczenje žobu
jěscz, mješ tym so je wona tola nětko dorosczena. žana tu wěž
sapschija a nještarašche so dale; wona bė cziheho waschnja, a
sčtož žama njemějesche, běsche wot žana nawukła, pschetož tón bė
stajnje w dobrym troščezje, a ludžo, kotrymž to prawje njebė, nje-
nowachu jeho teho dla „bještaroscziz žmótra.“ Bještaroscziz
žmótr pač czińjesche, kaž by to nješlyschaf; žortniwje so pošmja
a myšlesche: Pschezo wušmėchujczje mje, k bėženju njepomha psche-
jara spěschny bycz, wschaf móžemž wohladacz, sčto ma prawo.
Mětoz dwaj pač so najwjazny nad tym hnėwaschtaj. „žana lědy
polojuz tak husto na pola pschińdzje“, prajesche Herta, „njedželu
ani i ruku njehibnje, a tola žu tam lobrka wschitzy živi jako
pryńzojo, mješ tym so žo my džěń wote dnja draczujemž, jeno
něfaf i czešču psches žwět pschińcz.“ So Jan kóždu njedželu rano
pschithadžesche, a jedyn ras kaž druhi prajesche: „Bóh dai wamaj
žohnowanu njedželu!“ a potom roščroczeny pódla stejesche i mješ-
woczom, kotrež so wschelko wukładowacz hodžesche, pschihładowajzy,
tak Mětoz so draczowaschtaj: to bė czeńi we wofu. Surij so
husto njemalo nad tym hnėwasche, a njebudžischi tak wulki khumscht
był, i žanom so swadžicz, wěščezje by so to hižo dawno stalo.
„Hesjo-li jeho žobotu i durjenu won czińnjemž, dha namaj nje-
dželu rano tola sašo žwoje „Bóh žohnuj njedželu“ pschiwoła,
prajesche Surij mješazny. Jan pač mějesche ja wuschomaj; wón
derje wjedžesche, sčto chyzsche: K bėženju njepomha pschegara
spěschny bycz, próza so nješmje lutowacz, a scžerpnoscz tež wjele
dofonja. Sa hrosne mješwoczja nimam žanej woczji, ja ške žłowa
žanej wušchi, a šda so, so mohło pułi žydacz, stupju w prawym
czažu na boł.

Sako dženska nuts stupi, pschjesche, kaž pschezo, žwoju žohno-
wanu njedželu. Mětoz mandželstaj so jemu, kaž hewaf, džato-
waschtaj pol mješazaj a pol sahańbjenaj, a Herta pschestrje se
wschēm khwatkom schórzuch na hromadu talerjow, kiž se šbytkami
wczera-wjeczornisheje poliwiki w róžku stejesche. „Tam tola hubjeń-
šcho leži“ — prajesche Jan měnje a položi schórzuch sašo na stólz.
„Šso draczowacz wot ranja hačž do wjeczora“, šdychowasche Herta,
„jedyn mohł so wopravdže hańbowacz, kajcz tu hiščezje wschitko
leži!“ Haj, to ja tež měnju!“ prajesche Jan i hłohom, kotryž
spóšnacž njeda, hačž wón to draczowanje abo to hańbowanje mě-
njesche. „Pój ras jow, Khrystilka!“ wobroczi so k dwělėtnej holeczy,
wěsch tež, so je džěń njedžela? Dyrbišch so tola kuł pschyna
ščzinič, dyrbišch blóto i mješwoczja smycz, so stej twojej czeńwjenej
licžny widžecz. Pohladaj ras na lubeho Boha rjane njebješa, a
ty tu stejischi jako prošatko.“

Khrystilka malo wo tym rosemjesche; je spodžiwanjom pohlada
na njebjo, bėžesche pač tola k mjedženzy, popluškota se žwojimaj
tolistymaj a czeńwjenyymaj rucžkomaj we wodže a pomara žebi
w mješwoczju. Wuj ju na to wutrje, šhladkoma jej wołny a ju
pošhwali. Wona so wješesche, hdyž tež wo tym wjele nje-
rosemjesche. Starschi bratr a žotra pač to cziń lěpje rosemjeschtaj.

Marja, dwanaćelėtna džowka hladžesche žebi sašmatane pletwy šady
wuschow a Bjarnat, hiščezje we wschėdnjazej jazny, šthowa so do
nuhła. „Móhla dawno wumyta a roščezšana bycz, ty lėnja
holza!“ žwarjesche macz, „sčto tam stejischi a scžėnu wotšchudru-
jicchi?“ „Haj, Maćka“, prajesche Jan, „hdyž twoja wboha macz
šhwile nima, cze k ródnosczji pohanjecz, dyrbišch so žama prózo-
wacz. Snydom rano sahe dyrbišch so mycz, a bratrow a žotry
tež, jene džěcz po druhim. Móžeschi tež Bjarnata njedželstaj pješł
woblez. Wono so snydom sašwoni.“ „Haj, tón lósy schtrył“ —
pokracžowasche macz i mješazny hłohom — je ju rostorhal;
jedyn njedyrbjal niczo nowe wjazny na džěczi wazicz. Psched tydže-
njom njemėjach khwile, stary pješł sapłatacz; lėdy ma nowy hačž
do pónđzele wjeczora wobleczeny, dha žu tež hižo loheče psche-
drjene.“ „D!“ snapschecziwi Jan, „to je schłoda, na kotryž
licžbjene njeje; hlej, Bjarnato, ja to dyrbi macz dwaj dnjej na
džělo hicz.“ — Herta drje srossemi, sčto chyzsche bratr i tym
prajicz, mjenujzy: Sdy by druhdy džěń domach wostala, džěczom
draštu pľatala a te žame k ródnosczji pohanjala, by so lěpje
stalo, někotry žłėborny salutowala a tež žwjatu njedželu žwjeczicz
mohła.

(Pokracžowanje.)

Puczowanje po Božim pišmje

abo

lajke myšle nadeńdzech, Bože žłowo cziťajo.

žodawa žwėrny cziťat „Bomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móšfajowe, 49. staw.

(Pokracžowanje.)

15. M wón widžesche žwój wotpoczint, so je dobry, a kraj,
so je wješolny, a tak dha so prózy wsda, so by so politiszy wu-
šnamjenil. Teho dla pač je so tež pschi žwojei špokojnosczji a
lėnjosczji žwojeje žamostatnosczje a žwobody wsdał, a je žebi měr
a pokoj tež ja tajku pľaczisnu kupil, so je nakhilil žwoje ramjo
k noschenju, so je i danškim wotrocžtom.

Wón je lėni Bėta, na kotrymž móžeschi drjewe kalacz, hdyž
jenož měr wobthowa, praji Luther.

16. M Šaschar widžesche wotpoczint, so je dobry, a kraj, so
je wješolny, a teho dla so sminy, so by so prózowal wo politisku
nahladnoscz. Tola lėni a njeprozowawischi so, je so tež wsdał
wscheje žwobody a žamostatnosczje, so je nakhilil žwoje ramjo k
noschenju, so budže danški wotrocžł žwoje žive dny.

Luther praji: Šaschar je lėni Bėta, na kotrymž mohli drjewe
kalacz, jenož so by měr wobthowal.

Mješku tute krotke žłowa wo Sebulonu jako daloki, i nicžim
njesahaczemž wuhlad na morjo, a Šascharowe waschnje jako nje-
wólne škozjo na robotu?

Šłowa wo Kubenu, Simeonu a Leviju šřeczane, žu trojota
pschithadžazeho njepožohnowanja, wo Judže, Sebulonu a Šascharu
pač trojota pschithadžazeho žohnowanja.

17. Dan, by-li tež byl džowžny, mjenujzy Bilšny žyn, budže
tola po žwojim mjenje lud žudžicz, jako druha šchlachta w Šra-
elu, a hdyž jemu pschi maloščzi žylnoscz njedopaha, so by so
njepscheczelow wobarał, tam mozuje so lėžnosczje.

18. Dan budže teho dla had na puczju a smij na šchczėžny, a
budže se žwojich žhowankow njejabzy konja do pjaty škuřacz, so
by jėdnil na nim snaf padnył.

Tute šnamjo Danoweho šplaha, so i šafazej a lėnje wotmė-
rjenej lėžnosczju doruna, sčtož žlabuškej na mozy pobrachuje,
špóšnajeschi hižo w powjesczji wo wójnistim czažu do Laiža, kotryž
nam kn. žud. na 18. stawje šdžela, roščajni so nam pač wo wjele
bóle w Šimšonu, kotryž njepscheczelow i hadowej lėžnosczju psche-
winje. Š nim je so přėnja polojuza wěščczėnja stala (kn. žud.
13—16). Žyrkwini wótzjojo pač žu měnil, so so tole wěščczėnje
na Judascha Šchariotha šamėri, kotryž je wuschow i Danoweho
šplaha, a na antikhrysta, kotryž mėl tež i tuteho šplaha wuńcz.
Tola we wobēm stej smyliloj.

19. D Knježe, ja woczakuju tvoje šbože.

Młoji potomizy maju so hotowacz na hórke, dolho trajaze
wójny se žwojimi njepschecželemi. Š tutyč wójnow wuńdu stajnje
a pschezo sašo i dohyczėrjemi, runjež-li tež na khwilu podleža.

Tola ani na Gideonowe, křyna Soafoweho, wumozženje nje-
hlada moja duscha, pschetoz wone je czařne, ani na Simsonowe,
křyna Manoahowe, wumozženje njesaměri ho moje žedženje, pschetoz
wone ho bórny minje; ale na wumozženje, kotrež by swojemu
ludaj flubil, so ho psches twoje wěčne słowo stanje. Na twoje
wumozženje, Sehowa, na Meřiafoweho wumozženje saměri ho moje
shladowanje a žedženje, pschetoz wone stanje ho na wěčne.

Tak wuložuje židowski wuložowar našču shtuczklu.

(Potracžowanje.)

Stawisny rekruty s lěta 1813.

(Po franžowski pisa — 6 —)

(Potracžowanje.)

„Nó, moji knježa“, wón dale džesche, piřmo s listowce kapřy
wuczahnywshi, křlyščeže!“

Sapocža piřmo čitacž. Piřasche ho w nim, so hym wjeto-
wal, do wřy Saban s Pinazolom na pschemoh bēžecž a prjedy ho
wróczičž hacž wón, a so hym tutu wjetu dobył.

Bohužel bēšche to wěčno! Tutón flēpřowski njedocžint Pinazole
rēfascche mi pschery khromlaf a ho nad tym roshněwajo bēč s nimi
wjetoval. To wschitžy wjedžachu a teho dla njemōžach křacž.

Jako tam žyle pohluřcheny a poraženy stejach, prajesche přen
lēkar fe mni:

„S tym je tuto prařchenje rořbudžene. Hodži ho ja křlyžbu!“

Žyle sadwēlowajo ho wobletach.

Sawoła ho něchtō druhi. Njefedžbowach na nicžo wjazy ...
něchtō pomhascche mi do rukawow.

Nadobo namafach ho na řthodže a jako ho mje křatržinka
woprařcha, žalostnje řastonach. Wych ho se řthoda křunyl, njeby
mje cžeta Marhata džeržala. Wustupichmy s małymi durjemi a
džēchmy psches małe torhosčezjo. Plafach kaž džēczjo. Křatr-
žinka tež.

Cžeta pak rejesche:

„Tucži paduřchi a mordarjo! ... Pałostnižy cži ... Nētko
wořmu tež khromych a hubjennych! Trjebaju wschitko! Njech tola
tež nař wořmu!“

Ludžo ho wokoło nař řhromadžichu a řēřnit Sepel, řiž tam
křwoje mjařo pschedawascche, prajesche:

„Božedla, macži, řmērujēže ho, cži řamōža waj do řajtwa
tyřnycž.“

„Njech mje tyřnu, njech mje morja“, řawoła wona, „ja praju,
so řu muřojō bořařni, hdyž řebi to lukicž dadža!“

Mēřchczanski polizista ho pschibliži, duž džēchmy dale. Ludžo
řa nami s woknami hladachu prajžy: „Sařo jedyn, kotryž dyrbi
do wōjny!“

Řnjes Goulben wjedžesche, so chžyřchtej cžeta a křatržinka
na tutym dnju do mēřta pschitcž; teho dla bēšche řebi w hořczenzu
„ř klotemu jehnycžu“ huřazu pjećeri řkařal a tež dwē bleschi do-
breho wina. Bēšche pschēřwēdcženy, so mje puřchczja. Kař ho
teho dla džiwajscche, hdyž nētko wschitžy plafajo pola njeho řa-
řtupichmy.

„Schto to řēfa?“ džesche wón, řwoju židžanu cžapku na boř
řunuwřchi s wudžeratyřmaj woczomaj na nař pohladajo.

Njemōžach jemu wotmolwicž; cžibnych ho na řtōłž a řapocžach
plafacž. Křatržinka ho fe mni řydnny, položi řuku wokoło mořeje
řchije a plafascche pschemoh mje.

Cžeta pak prajesche:

„Tucži paduřchi řu jehō wřali!“

„To tola mōžno njeje“, řawoła Goulbenez nan.

„Řaj, to je nařhubjēřsche, řchtož řym hdy nařhonila“, džesche
cžeta. Tak pokazje ho njekřmanitořcz tutych ludži w nařřařniřchim
řwētle.“

Ř bóle a bóle wona řwarjēsche a řantorjēsche.

„Po řajkim njecha řana revoluzija wjazy wudyricž? Tucži
pałostnižy budža pschery nad nami knjeřicž!“

„S waha, s waha, cžeta, řmērujēže ho“, džesche řnjes Goulben.
„Bože dla, njewořajēže řakle. Žosefo, powjedaj nam wschitko po-
małku a nadrobny. řsu ho molili ... to njeje řinař mōžno,
... Njeje dha mēřchczanořta abo njeje wořerřki řēkar nicžo prajil?“

Řaloscžo rořpowjedach, kař bēšche podpřefekt řiř čřital. Cžeta
Marhata, řiž hiřchczje nicžo wo tym njewjedžesche, pořbēhny řwojeje
řjascži, wolořyžy:

„D řajfile njedocžint! Bōh džaj, so by hiřchczje řunkrōcz
ř nam pschisřol ...! Řop jemu ře řēkeru rořražu“

Řnjes Goulben hnydom řawoła:

„Schto?! Ty njeyřy hnydom prajil, řo ře to řa? To ře
po řajkim wēřno?“

Ř jako njepřajyžy ani řłowczka řlowu pořřchach, wōn řyžy
řthkujō pschisřomni:

„D tuta młodžina, tuta młodžina ... na nicžo njemyřli ...
Řajka hlupořcz, řajka hlupořcz!“

S řajkim řēczemi řhodžesche po řřtwje. Řotom ho řydnny,
řo by řwojeje nawocži wutřel a cžeta Marhata prajesche:

„Řaj, ale najebacž teho wřcheho jehō dořtačž njekřmēdža ...
Řiř řařakłoscž řim nicžo njepomha, řižo dženyřa wjeczōr budže
Žosef w horach, na puřcu do wutřaja.“

(Potracžowanje.)

Wřchelake s bliska a s daloka.

— Přeni pokutny džēř, 11. mēřza, řo w řakřej kaž kōžde
lēto řollekta řa řnutřkowne miřionřtwa řhromadžuje. Decžaze řopjeno
řnutřkowneho miřionřtwa, kotrež nam wařnu řollektu řa wařny
řkutł řchēřczjansřeje lubořczje na wutrobu řladže, tež w řerbřej
řēczži řo wuda a w bliřřchim cžajū řo lubym řserřam rořdžēli.
Decžaze řopjeno, w cžopřnych řłowach řpiřane, wēřczje tež wutroby
nařchich řserřow řařori, řo w řmilnej lubořczži bohaty řar řa
řnutřkowne miřionřtwa wopřuje. Řollekta řo wot nētkā na wo-
řtrjēřne řetmanřtwa w Budyřchinje pořczēle, kotrež řu řhromadžje
řlownemu towarřřtwa řnutřkowneho miřionřtwa pschepoda.

— Řēřka řmēje řo wulki řhēžōřřki manōver. Řa nim budže
řo wobdžēlicž 4. a 11. wojeřřki řorps pschēczjowo řakřimaj wojeř-
řkimaj řorpsomaj 12 a 19.

— Ř lētūřchim řmřřkim polłēczje řtuduje na Řipřczansřej uni-
verřicže 163 řatarjow. S nich ře ře řakřej 39, s Řrusřej 57.
Řwjeřelaze ře, řo řo řatarjo pschery wabjeni cžuja, tež psches
řtudowanje řo na řwoje powořlanje dořkadnje pschihotowacž.

— Řicžba na ewangelske duchowņřtwa řtudowaznych lēto a dale
wotebjera. Ř lētnym polłēczje 1888 bēšche na 9 řrusřich univer-
řitach 2190 řrusřich na ewangelske duchowņřtwa řtudowaznych. Ř lēczje
1892 bēšche řich hiřchczje 1803, 1894: 1500, w lēczu 1898: 1356,
w lēczu 1899: 1218, w lēczu 1900: 1131 a w lēczu 1901 jenož
hiřchczje 1079. řa pořlēdnje 14 lēt ře řo po řajkim řicžba na
ewangelske duchowņřtwa řtudowaznych wo wjazy hacž polořju
poniřila.

— (Řalostne řakřitanje.) Řřched pschibžaynym řudom w řran-
zowřkej bu psched řrōřkim młodženz wot 18 lēt ř řmjerćži řařu-
dženy, dořelž bēšche řonu řkōnzowal, řo by řej 2 řrankaj rubil. Řo-
pomnjēczja řōdna ře s wuřudženja řēcz řakřitarja Řpperta. Wōn
praji: „Mōj nadawř je lořki. Wobřkorženy řo wřcheho wuřnaje,
jehō řakřitacž ře mi njemōžne. Řřchi tym wřchēm chžu nēłotre řłowa
pschitajicž. řa psched řobu widžu řnamjo řchizōwaneho řbōžniřa.
řu w nařchēj řali wono řteji, hdyž wy winowatyř řařudžujēczje.
Řle cžeho dla njeje wo nim nicžo řlyřchēcz w řchulach, do řo-
řtrchž džēczži řczēleczje? Čžeho dla řo řkōřniřej řchizōwany přeni
řrōcz tudy psched wocži řtaji, hdyž řo wot řakōnja řtrjēcheny cžuje?
Řdy bychu jehō řehdom na teho řchizōwaneho pořařali, hdyž wōn
hiřchczje na řchulřej řawzy řyřdascche, wy jehō nētko njeyřchczje na-
deřchli na řawzy řanibny. Řy to řczje, moji knježa, kotrychž řa
wobřkoržuju, řiž řo wy ře řdžēłanořczju řordžicze a pschi tym řczje
řurowzy, wy, řiž wy do luda njewēru a řadořczjowscž rořřchēricze
a řo džiwacze, řo lud wam wotmolwi ře řkōřczu a řařakłoscžu.
řařudžēže wobřkorženeho, wy macze ř temu řrawo. Řle řa wāř
wobřkoržu, to ře moja pschibřlyřchnořcz!“ řak bu řakřitanje řdobneho
řēczniřa řalostne řařudženje řranzowřřeho luda. řak pak ře
w nařchim ludu? řdžēłanořcz, rořřařnjēnje, potracžowanje řu
powřchitřkowne řēřlo, ale wřsche ewangeliřa wo řchřyřřtu řako Řořej
mořy, řiž řbōžnyř cžini wřchitřkich, řiž na to wēřja, řo řich wjele
pořbēhny. Řle řtare řłowo placži: řchtož cžłowjeř řyřje, to budže
wōn tež řnjecž.

Čsh-li spěwal,
Pitnje dželat,
Strowja cze
Čšwójbnj statol,
A twój šwjatol
Gradny je.

Sa staw spróznj
Napoř móznj
Lubosč ma;
Bóh pač šwěrnj
Pšes spač měrnj
Čzeršwosč da.

Njeh ty špěwaš,
Čšwěrnje dželaš
Wšědnje dnj;
Džen pač šwjatj,
Dušči datj,
Wotpoczj ty.

S njebeš mana
Njeh czi thmana
Žiwosč je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wotšew cze!

R.

Serbske njedželske łopjena.

Wudawa so kóždu sobotu w Čsmolerjez knihicziščerńi w Budyščinje a je tam sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Njedžela Reminiscere.

Čut. 9, 51.—56.

„Njewěščje, kajteho ducha džěczi wy šcže?“

Kaž je snate, wobmjesowa našch Čbóžnik šwoje skutkowanje na semi wošebje na židowšči lud, dokelž mějesche po Božim šlubjenju se židowšeho luda žohnowanje sa wšě narodny pšchincž. Tež šwojim wučomnikam wón tole wobmjesowanje napołoži; jeno w jenotliwych padach jako pšchiklad sa pšchichodny czaš tele mjesy pšekroczi. To pač wón jeno škladnostnje cžinjesche, a to tam, hdžež šo pomozypotrěbnj kaž Jakub i nim bėdžesche, prajizy: „Da cze njepušcžju, thiba šo mje pozohnujesch!“

Podobnje kaž pšchi spoczatku šwojeho profeczišeho skutkowanja bė šebi našch Čbóžnik wotmyšlit, tež nětko, hdžž šo wono k šwojemu kónzei bližesche, pšes Samariju pučowacž. Wón čžysche šwjedžen šeleny hětow w Jerusaleme šwjeczičž. Samaritškim pač ma šo hišcže ras samoptacže šbóžnosčje posticzičž; šnano čžysche našch Čnjes tež plodny prjedawšich wušywom widžecž. Teho dla pšbla wón prjedny šebje pšblow, šo bychu jemu w bližšim Samaritškim měštku hospodu pšchihotowali. Ale kaž Samaritšy njebėchu prošyli: „Pšchindž, Čnježe Jesu, budž našch hšcž,“ tač šapowjedžichu woni proščazemu Čbóžnikaj tež pšchijecze. Bė to do wutrobny rěšazy napohlad, kajkiž šo tež hišcže dženska wšědnje wospjetuje. Kač někotry dom, tač někotry lud Jesuša wot šo štorca! Kač mala je licžba tych, kotšž šo modla: „Bój nuts, ty pozohnowanj teho Čnješa; cžeho dla štejšch ty wonkach?“ Pšchod

tač mnohimi durjemi Čbóžnik šteji a podarmo kłapa! Wone šo njewotewruja a prošwa wo hospodu je i tym wotpofajana.

Dwaj wučomnikaj, kotraž šwojemu Čnješej wošebje bliško štejesčtaj, bratraj Jakub štaršči a Jan, šo nad šadžerženjom Samaritšich i hñewom šahoriščtaj a džesčtaj, šo na Čliaka powołažy: „Čnježe, čžesch-li, dha čžemoj rjetnyčž, šo by wohen i njebeš padnył a jich spalil.“ Tole rošhorjenje mějesche dobrj samyšł; pšchetož Samaritšy šwjateho Čšyna Božeho, kotryž čžysche i lubosčje k čžlowjestwu do šmjercze hičž, wot šo štorčachu. Pšchipošnawacž dyrbimj tež tu lubosč k Jesušej, kotraž i tuteho šadžerženja rěczi, teho runja to doměrjenje na šamšnu džiwocžinjazu móž a to šurowjenje, kotrež čžysche hnydom šastupicž. Tola „šurowny byčž je jeno dobre, hdžž šo pšchezo stanje wo dobre“ (Gal. 4, 18); šurowjenju teju wučomnikow bė šo něščto wot čžlowšeho hñewa pšchimešchalo, kiž njecžini, ščtož je pšchod Bohom prawe. Wy pošnawamy to i Čnješoweho škutka a šłowa.

Jesuš šo wobroczi a pohrošy jimaj. Tač wobhrošy wón něhdy wětram a morju; dha wščitko wocžichny. Hišcže lóžo dnžli móršte žolmny šo wěščje žolmny hñewa we wutrobomaj rošhorjeneju wučomnikow šmėrowachu. Tón Čnjes pač jeju hišcže njepušczi, pšchetož čžlowšta wutroba je pšes mėru throbła; ale rjetny k nimaj: „Njewěštaj, kajteho ducha džěczi wój štaj?“ Wón jeju Čliakej napschecžiwu štaji, na kotrehož bėščtaj šo powołałoj. Ma žadny pad pač wón Čliaka šudžicž nochze, ale čžje prajicž: Hdžž Čliak tač cžinjesche, dha škutkowanšche

wón w duchu santonja, kotryž je pěstón na mnje był; nětko pať šym ja šam pschischol, niz, so bych cžłowjetom dusche stahyl, ale so bych je šdžeržal; tať dyrbicze tež wy w druhim duchu skutkowacz.

Schtož taj wuczomnikaj chzyschtaj, budžišche pschecziwo wěrje a pschecziwo lubosczi było. Najpriedy pschecziwo wěrje; pschetož tón Knjes wjedžišche, so dyrbjesche wón runje psches šwoje cžerpjenje a wumrjecze, wot kotrehož bē wotpokasanje se strony Samaritskich tať rjez spocžatť, do krašnosče sańcz a šwój skutk dofonjecz; a hdyž wón pomyscheny budže wot semje, pocžehnje wón wschitkich ł šebi, potajkim drje tež tyhle šaslepjenych Samaritskich, kotřiz nětkle lědy wjedžichu, šchtož cžinjachu. Luboscž Šbóžnikej njedowola, tať kručze š nimi wobšhadžecž — wón džē njebē pschischol, cžłowjetom dusche stahycž, ale chzysche je šdžeržecž.

Nježadajmy teho dla tež my pschecziwo Šesufšowym nje-pscheczelam woheń š njebjā, kať to Šakub a Šan chzyschtaj, wuproschmy šebi wjele bóle woheń šwjateje horliwoscze ja bójštu wěrnošcž; a je-li raš nusne, so ša mjeczom pschimamy pschecziwo mozam njewěry, dha njech je to mjecz ducha, kotryž je šłowo Bože. Wěra do pomyscheneho Šbóžnika a dohyczerška mōž jeho šłowa naš nawab, so šo wschěch nawalnych šrědkow pschecziwo nje-wěrje wšdawamy.

Nawalne wustupowanje pschecziwo njewěrje by tež pschecziwo lubosczi było. To Šbóžnik mēni, hdyž rjeknje: „Njeměštaj, kajteho ducha džěšczi wój štaj?“ džěšczi ducha cžichomyšlneje luboscze! Tehole ducha profeta Šliaš nješesche. Wón wschať je wulke skutki dofonjal we šwojim cžasju, jako lutki šam wojowasche pschecziwo šo roššchěrjazemu pohanstwu a wotpadej wot Boha, — ale jeho šrědki a pucze njehodžachu šo wjazny do noweho šantonja. Šhryšufšowy duch je drubi: „Cžłowšti šyn njeje pschischol, so bych cžłowjetom dusche stahyl, ale so bych je šdžeržal.“ Škōžde nawalne šakrocjenje je po tajkim pschecziwo Knjesowej woli, dofelž šo š luboscžu nješnješe, kotruž šmy druhim winojczi. Š cžim dha je naš Šesufš šebi dohyl, so šo nětko š radošcžu ł njemu pošnawamy? Tola jeno psches tu luboscž, kotraž jeho ša naš do šmjercze cžerjesche a kotraž hišcže ša šwojich nje-pscheczelow prošesche. Wschitke šrědki, kotrež šu pschecziwo tutej Šhryšufšowej lubosczi, njemōža špomožne bycž, ale jeno šchodu pschijněšu. Duž mozujmy šo ducha Šhryšufšoweje luboscze a škutkujmy w šwojim žiwjenju kōždy cžasť jako džěczi tuteho ducha!

K. A. Fiedler.

Njedžela a šwjaty džēń.

Luby Wóh je š njebjēš prajil:
Šchěšcž dnjom, cžłowcže, šym cži štajil,
Na tych prózuj šo a džěłaj —
Šsedmy ke mšchi šhodž a špěwaj.

Cžěšcž mój džēń a šłowo šwjate,
Tvojej duschi ł šbožu date;
Schtož šy šlyšchal njedželu,
Duschi šhlěb je w tydženju.

Schtož to njecha, — žohnowanje
Najlěpsche šam šebi kranje;
Tole, lube džěcžatka,
Šapjšcže do pomjatk!

H. Z.

Šy dyrbišch šwjaty džēń šwjeczič.

Wjěšna šawišna.

(Šotracžowanje.)

Šan džěšche nětko ša Šurjom do įstwy. Tam tež rjane njetrjechi. „Maťka, pschindž ras rucze ke mni“, šawola Šan žort-niwje, „jow je něšcto wohladacž!“ Maťka špěšhnje pschistoczi, ale tež Šerta a Šurij wčžipnaj ša njej šstupišhtaj. „Wohlej ras, Maťka,“ rjekny Šan šmējo, „šy wěcže wčžera wjecžor hižom drěmała, so šy bėrnjaze bėlišny ša šhachle cžišnyła, a chzysche je tola šwinjecžu donješcž; jeli so šo š Bjarnatom jow na nje šydnješch, dha mašch šwinjazny šhlěwczł hotowy.“ Maťka a Bjarnat šo lōšchniwemu wujej šmēješhtaj, šhrabaschtaj bėlišny do forbika a bēžeschtaj won. Šerta pať na džěczi šwarjesche, a Šurij šo hñěwasche a hańbowasche. Štwa podawasche woprawdže hrošny napohlad. Wulke ložo bē hišcže tajke, kať bēchu džēš rano š njeho wulěšli; šchěšcžlěina šilžicžka š žylej mozu maleho bratšika kolebasche, so by we šwojich hišcže wot nožy šem moťnych pjelušchach pschējara njewrěšcžal, a tykasche jemu š cžasami šikaly wušol do hubki. Šako Šerta pschezo dale šwarjesche a na nušu a próžu škoržesche, šnapšchecziwi Šan šhutnje: „Wój wbohaj cžłowjetaj štaj prawje wobžarowacz.“ „Nō“, rjekny Šerta, „ja myšlu, wój tola tež butru toľito mašacž njemōžetaj.“ „Wo butšje šo tež njereczi.“ pošracžowasche Šan; „ale pošlučaj ras, kať šo ta wěž ma: Šchěšcž dnjom w tydženju šym Wluzēž Šan, šhudy džěłacžer, tehdy budže wo luby šhlěb džěłane, hacž tať pōť š cžola bēži, a wschelle šemške staroscze cžahaju cži psches šłowu. Še šyma kruta, dyrbi mēčž Šeńka nowu špōdnu šuknicžku a Šhryšcha jatku; mi šamemu njebychu nowe šchłōrnje ničžo šchłōdžile, a Šana by psche radny nowy kožušcht wšala. Tež dyrbjala hōrna šomora šo wobbičž a wulěpicž, so Šandrijej a Šanzny wušchi nješmjersnjetej, a nowy plōť wokoło šahrody by šo derje hodžil; Mētož hušy šu hižom někotru rjadku rostęptale; a šchtož teho runja staroscze ša naš šhudyh ludži dale šu. Šana šo šwěru šobu štara; dom a džěczi drje tajki napohlad nimaju, kať by to rada chzyla: tež budže jej to plōťanje a mycže, platanje, pēštonjenje, rycže a šopanje šhětro šikale, wošebje hdyž druhdy lohr na najēntęž šnjeni pohlada, šiz po žylych dnjach w šahrodže w šhlōdnizy šyda. Ša praju, to wschitko je džěławe dnny; ale hdyž šo šobotu ł šwjatokaj šawoni, tehdy ma džělo a wscha staroscž kōnz; wschať mōžesch pōndželu šašo šapocžecž, a mašch žyly tydžēń cžasť ł temu. Ššobotu wjecžor hižom budže wschitko wumjecžene a do rjada šporane. Džěcžatka budu wumyte, njedželška drašta wukladžena, a na njedželu maja dom a džěczi tať šwjedženški napohlad, so mi a Šanje šo wutroba w cžěle šmēje; a tať je wot ranja hacž do wjecžora. Najēntęž šnjeni šbožownišcha bycž njemōže, haj šamo kral niz. Njedželu šmy runje tať wošebni, jako najwošebnišchi ludžo; tehdy šmy wschitzy Bože džěczi, a nimamy žane druhe powoľanje, hacž jemu šlužicž, a ja chzyl šo pašcž, tajke wušnamjenje njewužiwane wostajicž. Wšhntej šym wōndano njedželu rjane mješwocžo ščimil, jako nimo jeho šahrody džěch; wón runje buny šladžesche, a duž prajesche ke mni: „Wluzo, wy byšcže mi pravu luboscž wopokasali, hdy byšcže špopoľdnju šchli moje bėrny wobšopowacz.“ Ša pať jemu hordže prajach: „Wšchtrje, to je pschecziwo mojej doštojnosczi a šo ša mnje njehodži.“ Wōń š wulkim špodžiwanjom na mnje šladasche, haj runje tať kať ty nětkle, Šurjo, ale rošemišch, šchto ja š tym mēnju? — (Něťk bu Šan se šwjatej šahorjenošcžu napjelnyem, a rēcžesche dale, kať šlěduje.) Mašch Knjes Šhryšufš je mje tať wyššoko pošbėhnył a mje tať droho wukupil, so bych wěcžnu šbōžnosčž psches njeho herbował. Šurjo, wěcžnu šbōžnosčž tola wěrjšch? Šak mohli my wbošy šhudži ludžo šjes teje wěry našche žiwjenje šnješcž, žiwjenje pošne próžny a džěla, staroscze a nušy! Šaj, Šurjo, budžich tule wěru njemēł, hišcže džēšša bych do wody ššocžil. — Šdyž pať je wěra mój jenicžki trošcht, moja jenicžka nadžija, dha tež ju nočžu š loškej myšlu wot šo ššortacž; wjele bóle chzu ša šwojim Knjesom a Šbōžnikom, šiz je šam šaložł tuteje nadžije, w lubosczi a šwěrnosczi šhodžicž; pschetož žadny cžłowjet njeje jeho našlědnik a njeje šchěšcžan, šiz jeho šasnje š nohomaj tepze. Wona rěka: „Šy dyrbišch šwjaty džēń šwjeczič!“ Šo prawym to žana šašēń njeje, ale prawje hnadny dar a šašam na tamne twjerde šłowo: „W pocže šwojeho woblicža dyrbišch šwój šhlěb jěšcž!“ Škōžda njedžela je tajki fruch šbōžnosčže, fruch njebjēš, kotryž dyrbi nam cžęžti tydžēń pošlōžicž; a hdyž nětko te 52 njedželow a rōčžne cžasny hromadu šlicžimy, dha je

to hižom khetry džel wot lëta, hdžež móžemy kaž w njebiešach žiwi bycz.“

Sercze šo šylšy po lizomaj ronjachu, kotrež pač pola njeje ženje twjerdže njebežjachu. Tež dženska njebe to hnuče, hdžž plakašche, wjele wjazny mjeršanje, šo mješestaj šo Jan a Hana lëpje na šwëczje dylžli wonaj. Džëlo jej pokoja njewostaji, a šwëdomje tež niz. W jejnej wutrobje njebe žadny mër, a wona šo hinaš trošchtowacz njewjedžišche, hačž pšches šdychowanje a štorženje. Šurjej pač bë šo dawno hižom žolcz pšchelač. „Šo šy šwoje žiwe dny Bješštarošcizy Wlots byl, dawno wëmy!“ prajesche hñëwny, „Böh wë, kaš jeno šwoje waczki sežiwíš, šo nješahłodža!“ „Šaj, Böh wë,“ šnapscheczšwi Jan mërny, „a derje je, šo wón to wë, a šo to moja wëž njeje. Moja wëž jeno je, jeho kašnje džeržecz, a Böh we šwojej wulfej dobročšiwoscži njebudže šej ničžo wote mnje žadacz, šchtož ja njemohł džeržecz. Tak ja šwjaty džëš šwjeczju, a dam jemu šo staracz, šo moje džëczš njeshahłodža. Ša tež njebych š temu ani prošča pšchicžinicž mohł, kaž tež Ty to njemóžësh.“ „Tak? njemóžu ja ša nje džëlacž?“ šapadže jemu Jan hrubje do rëczje. „Al šchto cži možny da š džëlanju?“ džesche Jan. „To šo hižom namafa,“ — šnapscheczšwi Šurij trochu šamoleny. „Šurjo!“ prajesche Jan š džëšbranjom, „ja cže njecham š šlowam nawabicž, kotrež cži š wutrobny nje-pšchindu. Ty runje tak derje do Boha wëríš, kaž ja; ty wëríš, šo je cži Böh žiwjenje a štrowošcž dač a hačž dotal šdžeržal, šo pač móže cže tež na šhoro-kožo cžššnyčž a twojej džëlawej ružy š mërjej pšchinjesch. Ty tež wëríš, šo, hejšo-li to ščini, tola twojim džëczšom wëšče šahłodžicž njeda. Wo to njemëš žanu štarošcž; špytaj, kaš pónđže, hdžž njedželu po Božej woli žiwy šy. Cžššni motyku wot šo, woblecž šo njedželštu šulnju, a pšj šobu ke mšči. Al Šerta, ty mašch tež hišchče cžaka došcž; wostaj šchaty štejo, wottorhni šo pónđželu wot drugeho džëla, plataj a pšofaj jutšje, a cžšni dyš a dyš džëlawy džëš tak, to cži wëšče wjazny wunješe hačž twoja mšda. Šchtož móžësh pšches prawny porjad šalutowacz, to š žyła hišchče njewësh. Ty dyrbišch šebi šhwile wšacz, tež šwoje džëczš š porjadej a š ródnošcži pohanječž, potom budže tak někotry kruč drašty mjenje trjebany. — Šerta! (jeho hłöš bu mješki) ty wësh, ja šym š wamaj pšchëzo derje mënš.“

Sercze šo šako šylšy po lizomaj dele ronjachu, a to nětko š wopravdžštyh hnučšom, a Šurij, kiž kašanje, kotrež po tajšch rošrëčžowanjach we šwojej wutrobje cžujesche, hewač rad š někotrymi hordnyh šlowami podušchesch, šdache šo dženska wot Šanowych bratrowšy šprawnych šlowow šajaty bycz, š najmješšchemu njeda wón jemu žane hrube wotmolwjenje, ale mjelčesch. Šerta pač rješny: „Pšchichodnu njedželu wopravdže ke mšči pónđu.“ „Bšj dženska šobu!“ prošchesch Jan wutrobnje; „njewočžafuj š temu šnjesej šo wobrocžicž, a njewotštoruj to wot jeneho dnja š druhemu. Dženska nimasch žane wotdžerženje; šchto wë, šchto cži luby Böh pšchichodnu njedželu pšcžele! Šchetož hižom mjeczšor móže wšcho hinaš štejecž, hačž rano bë.“ — „Alš šchto tež to!“ prajesche Šurij, „šchto dyrbjal pšplacz? Šdžž dženska njemóže, dha ju wostaj. Ša dženska tež njemóžu. Pšchichodnu njedželu pónđžemoj š Božemu bliđu, a pšchi tym wostanje.“ — Nětko šo pocža šwonicz; Jan na wobeju šrudnje pohlada, poštrowi jeju hišchče juntröcz a džëšesch šo cžšsche wot njeju. Šeho wutroba žarowasche, ale jeho modlitwa ša šabludženeju bë cžim horžyšcha; kručje štaji wón šwoju nadžšju na teho šnjesa, kiž pomha.

Sercze bu žyše štyščno pšchi šwojich šchatach. Šwony šako wołachu: Bšj pšj, pšj pšj! a jej bë štoro, jako by čžyła Bohu tröžkacz. Wón wołasche, wona njepošluchasche. — Šurjej šo runje tak džëšche, wón šo š motyku mješ kemschershch ludži njewëri a štejesche woczafuju šady bošoweho kërka pšchi dworowych durčžlach. Pšchichodnu njedželu pónđžesch š Božemu bliđu, trošchtowasche šo. „Njewotštoruj to wot jeneho dnja š druhemu!“ šlyšchesch hišchče Šanowy napominazy hłöš, „šchto wë, šchto móže tón šnjesh mješ tym pšplacz!“ Bšj, pšj! wołachu tež šwony. Tón šnjesh wola š žunym, luboščšwym hłöšom; njepošluchasch-li, budže cže š možu cžahnyčž dyrbjecz. „Njebudže jako konje a jako mule, kiž rošoma nimaju, kotrymž wušda a hryšadlo dyrbišch do huby kšasz, hdžž š tebi nochžedža.“

Jan bëšche dom njeporjada a šnutšštowneho njemëra wopušchëžil a šupi nětk do šwojeho šamšneho doma, kotryž bëšche jemu kruč šböznošcže, kruč njebieš. Hana šedžesch se wšchëmi džëczšimi w njedželštej drašče pšched kžëžnyh durčžemi w mašym cžššcže wumječženym dworje. Štwine wofna štejachu šwoczšinjane, šlönëžne pruhi šwëczžachu na jašne šchpundowanje, a šnapscheczšnym wofnom

wëšesch wëššil šlödču wón kčžëžnych roššlinow do ššwony. Šana kulki bëšesch. Šdžž bë prjedny w šebi a wotolo šo wšcho njedželšy pšchihotowala, njekážesch džëlo jejnej rušow šnutšštowny mër jejnej dušche. Šchyrnacželëtna Šharžina mješesch macžerne špëwarške, rubješchto a wonješch w rušomaj a pošluchasche nutryne, kaš šotšj a bratr macžeri šhërlyšchome šchucžki, wot wučžerja šobotu jim nawdate, prajachu. Šako šo šawoni, poruczš Hana 12 lëtnej Šanzy najmlöššchu šotšicžku w koležny a jëdž pšchi wohnju, a džëšche š mužom a druhimi ššjomi džëczšimi ke mšči. Žyła šwöšba bë po prawym šhudušcha. Šanowa jata bëšche, jako šo w nej wëromacz dachche, nacžorno-mödra, nětko pač bë šo ššajšnika a štanina bë kžëtro widžecz. Šanina šulnja bë pšofana a tam a šem pšchewuška; wona bë hišchče š jejnyh šlužobnyh lët a pošafowasche hišchče trochu šmuhi cžëwšenoštych barbow. Tež džëczžaza drašta bë jara šhudobna. Al wšchitko bë tak rjenje wupšofane, tak derje šaplatane — š temu ke jašne mješwoczža, hładny ščëššane hłowy — šo šo Jan se šwojej šwöšbu bješ wšchšššimi wupšchënyh kemschërjemi hišchče wušnamjenješche.

(Šotracžowanje.)

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

šajše myšle nadenđžech, Bože šlowo cžitajo.

Šodawa šwërnny cžitar „Šomhaj Böh-a“.

1. Iniši Wöššakowe, 49. šlaw.

(Šotracžowanje.)

Šladajžny na Dana a na jeho wošudy pšchëje šebi Šakub, šo by Šehova jeho šynam štajnje š pomozny byl, dokelž widžesch, kaš šmëje šo Danowy šplah štajnje na wöjnach bëdžicž š najwješšchym njepšchëčželom a podšlöčžerjom Šraelskeho naroda, š Šilistšškim ludom. Dan njebë ani po ličžbje ani po možny Šilistšškim do-rošcženy, teho dla tute dolhe pšchëče a teho dla tuta nadžšja, njewušwobodžena wot ššššnošcže.

Drušy maja tute šlowa ša šdychowanje wuštateho a ša nowym mozami šo roššadowazeho wötža, abo ša wušnacže, šo wón wšchitko žohnowanje, kotrež je šynam pšchidžëšil, woczafuje wot šnjeshoweje pomozny, abo ša prošštwu, šo by Böh wötža Šraela bšryš šbožowneho do njebieškeho raja dowjedł. Kaž pač by šebi tež tute šlowa wušožil, šhmanšscheho napiša njeje na Šakubowe žiwjenje, šhiba tute šdychowanje se žedženjom; tak je wón š nowa dopokajal, šo je wón cžłowjek nadžšje.

Tak mamy tež my šo nadžšjecž, šo Böh šwoju žyrfej wuššowa a š wupomha se wšchëch wšchorow.

19. Šad, Šilpiny štaršchi šyn, po šwojim mjenje šroššny na wöjnu a wobronjenny, powjedže dobywajžny š druhimaj narodomaj na naraššchëj Šordanškej štronje bydlazymaj wöjško a pšchuwjedže je, dobywšchi kraj, š wopječžizu, tola tež w poššnišchich cžakach wuššdn š njeho hšdni nawjednižny na wöjny.

20. Wot Ššpera, Šilpineho drugeho šyna, kotryž bybli w Šar-melššch nižinach, na mššškim brjošy hačž do horošteje Šidonšškej štrony, hdžež roštu krašne plödy, pšchëčža, wino a woli, pšchidžë rjany šhlëb, a wón budže krašej dobre kuški dawacz.

Kaž je Šakuba Šebulonowa šprožniwošcž, Ššššcharowa cžëšna lënjöšcž, Danowa šakalka šhroblošcž a Šadowa lubošcž na wöjnu namolwjala š roššudej, tak Ššššerowe žedženje, šo mohł štajnje něšchto dobre kušacz. Roššwëšššny š duchom Božim je wón jašnje špššnal, šajki je kšždy š jeho šynom, a je šapšchijal mjeno kšždeho, a š duchom wëšchčženja je wón wuššladal namrëššštwo kšždeho w šlubženym kraju a štawššny jeho šplaha, jako by šo nětko pšched nim štalo.

21. Šasthali, Šilššny drugi šyn, je pušchčženy jeleš; w šwojim luboššnym hššškim kraju budže, kaž šwobodny jeleš, kotryž njeje nikomu njewöšny, a dawa rjane šlowa; wón ma dary pšššnerja a rëčžnika, š kotrychž wuššdu lubošne pšššnje a hnujaze šlowa.

Kaž je wón šam jako jeleš pšššneršški napohlad, tak šu tež wšchë jeho šlowa pšššneršše.

Štawššny Šastalijoweho šplaha šu nam malo šnate, šo njemóžemy nadrobny dopokajacz, šo je Šastalijowy šplah byl šplah š pšššnerššimi a rëčžnikami mješ Šraelsškim narodom; tola móžemu

spomnicz na Deboru a Baraka, kotrajz staj, pobiwski Sifferu, Tabinowego polneho hejtmana, lubosny spew spewajo, a na to, so je so na Sebulonowych a Masthaliowych mjesach najpriedy pschi-powjedal ewangelij wo Khrystu a so su tez preni japoschtoljo wuschli s tuteho kraja.

22. Josef, Nabeliny preni narodzeny syn, budze roscz a so pschisporjecz a rosscherjecz, so budze jeho macz, kotrajz je byla dolho njeplodna w nim wjekeła macz swojich dzecz, a so tamna, kotrajz je wjele dzecz pomela, mjenujz Lea, pornjo nej wotbwa, won budze jako plodny shtom hadzeny pschi zorce, a jeho dzowki khodza w knjeistwje, dofelz je w mestach a na wbach wscho sdobnje spomoznje sarjadowane.

Efraim a Manassez beschtaj po liczbje najwjetschej splahaj. mejeschtaj wulku a rjanu krajinu a doindzeschtaj k wošebitej mozz a wažnoscz: to je, shtoz Satub Josefaj jako zohnowanje pschidzeli.

23. A hdy bychu runje tšelerjo jeho roshnawali, a pscheczimo njemu wojowali a jeho pschesczeli — bechu to jeho suhodza a snaczi, jako dobri tšelerjo s profami Hagaritszy, Sturciszzy, Redareniszzy, Shtiszy a drusy.

24. Dha wscha tola jeho tšelba kruta wostanje a ramjenja jeho rukow bylne; won wuindze dohczerisz se wschach nje-pscheczelskich nabbehow; jeho prof wuleczi s kruteho njehtablaze mestna, a ramjeni njewustawatej, so mozetej ruzzy profi nastajecz, a wscho to stawa so psches ruzzy mozneho Boha w Satubje, dofelz je Boh luby Snjes spojczil moz swojeju rukow. S nich su wuschli pastyrjo a kamjenje w Israelu. S wobeju narodom Josefoweju wuindu khmani wuczerjo a muzojo, krczi jako skaly, s kotrymiz so Israelske sboze natwari. — Dopomni so na Eliasa, Elišu, Michu, Amosa, Josuu, Gideonu a druhich.

Mimale jasnje spomina Satub na Josefowy wubud, kat su jemu paple wlacli bratsja a Botifarowa zona, so je pschischol do tajkich czeknosczow. Tola ruzzy mozneho Boha w Israelu su jeho bylne. A ton, na kotrehoz su so wschitzy hreschili, je potom byl s pastyrjom a pestowarjom wotzneho doma, a je byl se jakoze-rjom netczisheho sboza. Tola tute wofudny su jenož wobrubjenje abo podlož, niz pal wopschijecze wscheho teho, shtoz ma so tu prajecz, weschzenje dzwa na pschichod Josefowych potomitow. Tez jim su so podobnje kaci wlacli a nje-pscheczeli su so na nich merali, jako nehdy na jich wotza Josefa, stajnje letaju nje-pscheczelske profi na nich. Tola jich njemoz po sdczu meni so pschezo saho do dohwazeje mozz, pschetoz Snjes steji sa nimi se swojeju mozzu a won je jich njehtablazy stolp, kotrehoz so dzerza.

Tuta mysl kliczi tez s poczatka pschichodneje shtuczki, hdzez so wscha stworb wola, so by byla se zohnowanjom sa Josefa, a Snjes nad stworb wola so, so by zohnowanju kacyl, so by byl s Josefom. S tutej shtuczku pschekhadza Satubowe dzakne wopominanje na dobroty, jemu psches Josefa wopotasane, a njekazena wjekełocz jeho žiwjenja, kotrajz je jemu klawny pschichod jeho potomitow sarukowala, do wopravdziteho zohnowanja.

(Pofraczowanje.)

Stawisny rekruty s leta 1813.

(Po franzowskim piža — e —)

(Pofraczowanje.)

Snjes Goulden bu khtun, hdyz tajke kłowa sažljšcha. Pofhmuri wobliczo a dzesche wotomil posdzischo:

„To dze je njeboze, jara wulke njeboze... pschetoz Josef je wopravdze khtun — ... to budza posdzischo s wostoczju shtonicz... won njemoze dlje hacz dwaj dnjej marscherowacz. Potom shtori a lezo wostanje. To je njeprawda, czeta, so macze tajke recze a so jemu tajku hubjenu radu dawacz.“

„Hubjenu radu?“ wona kwarjesche. „Wj chczecz po tajkim tez tajkich mladych ludzi moricz?“

„Ne“, won snapscheczimi, njelubuju wojny, wošebje tajke niz, w kotrychz stotybazny swoje žiwjenje sa klawu jeniczkeho człowjeka shtubja. Tute wojny pal su netko nimo. Netko njewubehaju wjazny wojakow sa klawu a dohcze nowych krajow — netko so wo to jedna, kwoju wotczinu kitacz. Netko drje kabi wschitzy mer pscheja, ale bohuzel Ruszojo a druhe narody pschiczahnu na nadpadnycz. Jim durbimj napscheczimo czahnycz, hdyz chzemy naschu wotczinu schitacz. Haj, czeta Marhatka, — jeli so so nusa

powjetschi, bych so haubowal do wufraja czeknycz, hdyz mje wotczina wola. A spomjatkucze kabi: Czekanow wschudzom saz-piwaja. Tajki człowjek njeje kwoje pschikluschnoscz pscheczimo kwojemu wotznemu krajej dopjelnił. Wj durbimj naschu wotczinu lubowacz, tez tehdy, hdyz nam boloscz naczi.

Khwilku niczo wjazny njeprajesche, s khtunym wobliczom so sa blido khdny.

„Wobjedujmy“, skonczi dzesche. Runje dwanacz bje. Czeta a khatrzinka, khdntaj so tam!“

Sydnymy so a wobjedowachmy. Pschemyglach kabi kłowa knjesa Gouldena; sdczu so mi prawe a werne bycz. So khwili dzesche czeta:

„A tola bych na Josefowym mesczje czeknyla. Njebych so wo kraj starala, w kotrymz so hospodarjo wusbuhaja, hdyz su so mladzeny wschitzy wotwjedli!“

Tej pal khtunom prajacz:

„Pofkuchacz czeta, wj weschze, so niczo bole njelubuju, hacz mer a pokoj, ale ja njecham jako hanjenn, wot wschitkich sazpiwany czekan po znych krajach czekacz. Tola, hdyz khatrzinka to sechze, chzu do Schwizy hicz...!“

Pschi tchle mojjich kłowach powšchesche khatrzinka kwoju kłowu, so by kwoje bylš pschek nami potajila a prajesche zyle mjelczo:

„Sa tez njecham, so tebi czekan rezaju.“

„Derje“, jej wotmolwich, „netko czini, shtoz czi drusy, pozahnu s druhimi do wojny!“

Knjes Goulden njeprajesche niczo — jenož tole:

„Kozdy je kwobodny a moze czinicz, shtoz so jemu chze, tola so wjekele, so Josef runje tak myšli, kaz ja!“

Potom wschitzy sahy wonemjachmy a wotolo dwemaj postany czeta a wsa kwój korb. Sdasche so zyle porazena bycz a prajesche:

Josefo, ty nochzesch na mje pofkuchacz. Me to je wscho jene s Bozej pomozu wschitko nimo poudze. Sechze-li Boh, sahy pschidzesh a khatrzinka budze na tebe czakacz.“

Khatrzinka mje wobjima a sapoczja plakacz. Sa plakach hischze bole, tak so so tez knjesaj Gouldenej bylš psches liza ronjachu.

Skonczi wobja woteudzeschtaj. Czeta mi hischze pschimoła:

„Wopytaj naju tola hischze dwaj abo tsi rasu!“

„Haj, haj“, wotmolwich, durje jaczinowšchi.

Njemozach so wjazny na nohomaj sderzecz. Zenje hischze njebch tajki njebozowny byl. Hischze dzenska so mi wutroba daji, hdyz na to spomnju.

(Pofraczowanje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— W Budyskim wokrjeju je so netko pschesjenoscz dohyla w nastupanju wólby do khezorstwowehe hejma. Dotalny jastupjer, knjes Grafa, je so nawabicz dal, so so saho jako hejmski sapoblanz wufwolicz da. S tym so naschemu wokrjezej njemerne wólne hibanje salutuje; pschetoz hdy bychu so konservativne a reformariske kłoby rosproschile, by wulki strach nastal, so sozjaldemokratojo sobu recza. W pruskej Lužicy saho hrabja Arnim nad Mužakowom do wólby stupi a so tez weschze wufwoli.

— W Sakskej so krala Albertowy fond hromadzi k dopomneczu na njesapomniteho krala Alberta. Rosdzelenje danje sa shtut kmilnoscz so wudowje krala Alberta, jeho majestoczki kralowej wudowje, Karole, pschepoda.

— Dofelz besche 28. februara njewjedro s bljstjanjom, mamy po ludowej merje hischze nowu shtmu woczakacz. A je so wjedro wot teho czaša tez saho sašmnilo.

— Po powjeszczach profesora Bufa wot university w Chikago moze so Chikago jako „Babel nascheho czaša“ wosnamjenicz. Do zyla so 40 reczow w mesczje powjeda, s nich 14 wot wjazny hacz 10,000 ludzi. Chikago, druhe najwjetsche czeste mesto, tšeczje najwjetsche schwediske a pjate najwjetsche nemste mesto. Nowiny wudawaju so w 10 wschelakich reczach a Boza klužba so w 20 reczach dzerzi.

— Njehduscha kronprynzeza Luisa je so netko na pschezo wot Girona dzelila. Wona je so je swojeju maczerju setkala a saho na Awstriju semju stupila, so by we villi Toskana porodej napscheczimo hladala.

Šy-li spěwal,
Přilnje džělať,
Strowja cze
Šswójbnj statoť,
A twój šwjatoť
Šradny je.

Sa staw špróznj
Napoř móznj
Lubošč ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes špať měrnj
Čzerštwosč da.

Nječ ty špěwaš,
Šswěrnje džělaš
Wšědne dnj;
Džeň pať šwjatoť,
Duški daty,
Wotpocžń ty.

S njebjěš mána
Nječ czi šhmana
Žiwnosč je;
Žiwa woda,
Riž Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihiczišczerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 up. dostacž.

Njedžela Okuli.

Jana 11, 1.—16.

„Čže hńmy š Jesuřom šobu, šo bychmy š nim
wumrjeli!“

Póštnj czař, w kotrymž šmy nětko žiwi, je ša
wěrnjch šchesczanow wulzy wažny a šwjaty czař. Pšchetož
w tu šhwilu pšchewodžuja woni w duchu šwójeho Šbóž-
niša na jeho pošlednjch pucžach, šo bychy š hłubokoščje
jeho čzerpjenjow pošnosč Božje hnady čzerpali a šebi
šhody jeho bolosčow š bohatemu žohnowanju šczinili.
Woni pošnje šacžuwaju, šo je wón ša jich hrěchi do
šmjercze šchot; duž šmědža we hłubokej bolosčzi nad tym,
šo šu jemu wšchitku tule nuřu šhotowali, w prawej pošucze
š nim šobu hičž.

Tale šrudoba, kotraž šo pšches žyň poštnj czař
čže hńje, wěje nam tež š džěňšnišchego šczenja napschecžiwu.
W Bethaniji, něhdže tš šchwórcž hodžiny š ranju wot
Jerusalemja šdaleny měřtku, běšche do domu Marje a
Marthy želenje šastupiko: jemu lubowany bratr Lazaruř
bě šchoriť a wumrjet. Duž šo našch Šbóžnik poš dostatej
pošjesčzi na pucž do Židowskeje hotowasche, šo by jeho
šako š žiwjenju šbudžil — tola jeho wuczomnikow běchu
štruchle myřle šapschijale; woni w duchu widža, kať šo
jich šnjesej w Jerusalemje pošndže, a Domasch dawa tutym
myřlam š tym wuras, šo rjetnje: „Čže hńmy tež šobu,
šo bychmy š nim wumrjeli.“

„Čže hńmy š Jesuřom šobu“ — tať ma tola
tež, wošebje w poštnym czařu, pošla naš řěcačž; tež my

duřbimy še šwójej bibliju w ruzy ša lubym Šbóžnikom
na jeho čzerpjenškim pucžu krocžicž a wulkosčž jeho lubosčje
wopomnicž, kotraž je tať wjele ša naš pšchecžerpika.
Čže hńmy šobu, dajče nam š Jesuřom hičž! To ma
š žyła heřko našchego šchesczanšchego žiwjenja na šemi byčž.

Póštnj czař naš tu najpriedy napomina: Čzerpmy
š Jesuřom. — W domje Marje a Marthy bydlesche
čžiche, špokojne šbože. Tu běchu wutrobny, ša šwójeho
šnjeseja w lubosčzi šahorjene; ruki, kotrež ša druhich pošnje
džělačhu; dušche, w bratrowskej a šotrowskej lubosčzi šo
šnapschecžnje šwjeřelaze. Domjaznych lubosčž bě teho dla
tať wutrobna, dolež mějesche lubosčž š Jesuřej ša pošložł.
Kóžda šeniška lubosčž šo halle pošches njebjěřku pošwójecža
a pošchekrařnja. Šeno hđež je Jesuř šcheczi w šwjastku, je
wěrna lubosčž a njedželne pošchecželstwo. Tola kaťke nahle
pšcheměnjene! Lazaruř šchori, a šchorosčž bu š kóždym
dnjom štrašnišcha. Duž poššlaschtej jeho šotšje š Jesuřej
a dašchtej jemu pošwjedžicž: „šnježe, hlaj, kotrehož lubo
mašch, tón leži šhorň.“ Šemu proštwu wuprajicž, šo čžył
pořmacž, ša třebne njedžeržeschtej; wonej nad tym nje-
dwělowaschtej, šo wón hnydom pošchindže a jich tyřchnosčž
wot nich wošnje. Ale wonej běšchtej šo myřlekej: pošboł
pšchijněške drje trořchtne wotmolwjenje; tola leđy bě šo
wřócžil, Lazaruř w šmjerczi woczi šandželi. To bě čžežke
pošendženje ša jeho šotšje. Tež wumoštacže šnjeseweje
pořmožy jimaj wulku tyřchnosčž šhotowa. Ša njeju bě to
twjerde pruhowanje wěrnj. Ale kať šczenje dale pošafuje,
Jesuř jimaj pošches nje dopomha. — Šdyž tebjje čzerpje-
nja poštrechichu, bě ty tehdy š jich njeřenju pošchego

swólnitwy? W czerpjenju dyrbi cźłowjeť wufnyć, ƚo ƚwojich ƚamƚnych pŝeczow wŝdawacź; cźini to, ŝmjeje ŝe ŝchodowanja dobyť. Kať nětoremu bėŝche czeźka ƚhorocź ŝnutŝkownje ŝpomozna! Jaťo lutki ƚam na ƚwojim lėhwje leźeŝche, je wón w nozach bjeŝ ŝpanja do ƚo ŝchoť a ŝpóŝnať, ƚo bė na pucźu ŝkaźenja. Jeho ƚhorocź bu jemu naŝtorť ŝ nowemu źiwjenju a ƚłuźeŝche po tajkim ŝ czeźczi Bożej. Teź hdyź ƚhorocź ŝ ƚmjerczi wjedze, ma Bóh wŝchelake źohnowanje ŝa cźłowjeka pŝichotowane. Stawy tať nětotreje ƚwójby haťle pŝchi wotemrjenym rowje prawje ŝacźuchu, ŝchto jedyn na druhim ma, a ŝtowaŝchichu ƚo nětko cźim wutrobniŝcho. Kať nětorny, ƚotryź priedy wėcźne źiwjenje njewėreŝche, je pŝchi rowje droheje mandźelŝkeje abo lubowaneho dźeŝcza ŝ wėreje wozucziť! Tať ƚu czerpjenja ŝa cźłowjeka huŝto narod ŝ nowemu źiwjenju. A tola nima cźłowjeť, ƚotremuź je Bóh nėtajke czerpjenje póŝlať, huŝto doŝcź źanu nuŝniŝchu próŝtwu, hać tu wo wotemŝacźu teho ƚameho, a dźiwa ƚo, hdyź jemu Bóh na wŝchė jeho próŝtwy źaneho wotmolwjenja njeda. Tu reťa ŝeźeťpliwocź wufnyć. ŝtóncźnje Bóh tola pomha, hdyź teź huŝto hinať, hać to cźłowjeť woczafuje. Wobkėdźbowacź je, ŝchtoź w naŝchim ŝczenju ŝteji: „Jeŝuŝ pať lubowaŝche Marthu a jeje ƚotru a Lazara“ a tola: „Jaťo wón wuŝłyŝcha, ƚo je wón ƚhorny, woŝta wón dwaj dnjej na tym mjeŝcze, hdyź bėŝche.“ Kunje Jeŝuŝowa luboŝcź bė, ƚotraź jeho wotdźerźowacze, hnydom pomhacź: jemu pła- czeŝche ŝa wuŝchichi nadawť, Marthu a Marju, kať teź ƚwojich wuczomnikow we wėreje ƚroczeť do pėdka pŝchi- njecź. Duź njech cze jeho ƚomdźenje njemyli abo we wėreje ƚhabłazeho njecźini; w prawym czaŝu czi wón ŝ poŝylnjenju twojeje wėry ƚwoju źyłu bójŝku móź a luboŝcź ŝjemi a ƚo ŝe ƚwojej pomozu nad tobu pŝchekraŝni. Tať dha jeno cziŝche wudźerź, czeťp ŝ Jeŝuŝom a wŝdawaj ƚo ƚwojich ƚamƚnych pŝeczow; to czi źohnowanje pŝchinjeke.

To płaći teź ŝa naŝche dźeťo na ŝemi. Dźeťajmy ŝ Jeŝuŝom — a wotemrėwajmy pŝchi tym ƚamƚnym Ğntereŝŝam! ŝmjercź ŝebicźnoŝczi! to pėdjuje nam Ğnje- ŝomy ŝchiz. Tu dźe ŝe ƚwojimaj woczomaj widźimy, ŝchtoź je wón prajit: „Cźłowjeka ƚny njeye pŝchichoť, ƚo by ŝebi dať ƚłuźicź, ale ŝo by wón ƚłuźit a dať ƚwoje źiwjenje ŝ wumozenju ŝa jich wjele.“ Wŝcho jeho cźinjenje ŝ luboŝcze wuŝhadzeŝche. Njeŝebicźne ŝtutkowanie by teź naŝ ŝpokojniŝchich cźiniko. Żenje cźłowjeť cziŝcziŝche ŝboze njefacźuwa, hać hdyź ŝe ƚameje luboŝcze ŝtutkuje. Kať rjenje je w tajkej ƚwójbie, hdyź je pŝchezo jedyn druhemu pomhacź hotowy, hdyź ƚo ƚóźdy wjeŝeli, móže-li druhich ŝwjeŝelicź. Do tajteho doma Jeŝuŝ rad pŝchithadźa kať tam w Bethaniji. Duź hladať na ƚwojeho Ğnjeŝa; na jeho luboŝczi ƚo twoja ŝahori. ŝchtoź pŝchi wŝchėm ƚwojim cźinjenju na Jeŝuŝa hlada, tón njebudze teź ƚwoje źiwjenje pŝche wuŝkoto waźicź a ƚo ŝtrachow bojecź. Jaťo Jeŝuŝ ƚwój wotpohlad wupraji, ŝo cze do Żidowŝkeje hieź, jemu to jeho wuczomniźy wotradowachu. Ale wón wotmolwi: „Njeje ŝa dźeť 12 hodźinow? ŝchtoź wodnjo ƚhodźi, tón ƚo njeforczi; pŝchetoź wón widźi ƚwėťlo tuteho ƚwėta. ŝchtoź pať w nozy ƚhodźi, tón ƚo ŝtorczi; pŝchetoź źane ƚwėťlo njeye w nim.“ Wón chzyŝche ŝ tym prajicź, ŝo njefu hiŝcze te 12 hodźin jeho ŝemŝteho dnja nimo; dyrbať ƚo wón teho dla bojecź? wón dźe ƚhodźi w ƚłóncź- nym ƚwėťle bójŝkeje wole. Kraŝne ƚłowo. Chzyli my jo prawje wopomnicź, kať wjele ŝtarocze bychmy ŝebi potom ŝalutowali! Bóh je ƚóźdemu jeho czaŝ wotmėrit; doniź

tón wotbėżať njeye, njemóže nam niczo ŝchłodźicź; tať doľho hać jeno Božu wolu dopjelujamy, wobarnuja jandźeljo naŝche ƚroczele, ƚo ƚwoju nohu wo źadny ƚamjeť njeforcźimy. Duź precź ŝ njewuŝchnej ŝtarocźu wo czaŝne źiwjenje; ŝtutkujemy a dźeťamy ŝ Jeŝuŝom, njemóže naŝ źane nje- ŝboze potriećicź.

ŝtóncźnje nětko teź hiŝcze to ŝa naŝ płaći, ŝchtoź Domaŝch praji: „Czeťajmy ŝ Jeŝuŝom ƚobu, ƚo bychmy ŝ nim wumrjeli!“ ŝ Jeŝuŝom mumrjecź reťa dźe ŝboźnje wumrjecź. Wón je naŝ ŝe ƚwojim czerpjenjom a wumrjecźom ŝ Bohom wujednať a nam wėcźne źiwjenje dobyť. Jaťo pŝchewinjeť hreťa je wón teź pŝchewinjeť jeho ŝeźehwa, to je ƚmjercze. ŝchtoź je ŝ nim pŝchew wėru ŝwjaŝany, njetrjeba ƚo teho dla ƚmjercze ŝtrachowacź. W Ğhryŝtuŝowymaj woczomaj je ƚmjercź jeno ŝpanje, ƚotremuź nuŝnje wozuczenie ŝ nowemu źiwjenju ƚlėduje, nam wot ŝboźnika pŝchihotowane we wėcźnej kraŝnoŝczi!

K. A. Fiedler.

On dyrbiŝ ƚwajaty dźeť ŝwjećicź.

Wjeŝna ŝtawijna.

(Potradowanje a ŝłónczenje.)

Łeťo bėŝche ƚo pominyťo; Jan bė ƚwėrnej ƚotje a ƚwatej ƚwoju źohnowanu njedźelu pŝchať. Druhdy drje ƚo ŝeŝda, kať by w Surju ƚo nėŝchto leŝche hibacź poczalo, tola wón pŝchezo jaťo na ƚwój ŝtary pucź pŝchindze. Ke mŝchi dny a dny ŝ Hertu dźeŝche, tola jeniczy jeno teho dla, ƚo by Bohu tať ŝe ŝkladnoŝcźu pŝchi- ƚłuchazu czeŝcź ƚobu wopofaŝať a ludźom pofaŝať, ƚo ƚo hiŝcze ŝ ŝchecźijaniŝtwu dźerzi; hewať woŝta cziŝcze tón ŝtary. A wón pŝchi tym niczo hinaŝchi njebė, dnyli wŝchelazy druŝy wjeŝni wo- bydlerjo, ƚotŝiź teź niczo njewjedźachu wo njedźelŝkim źohnowanju, derje pať wo prózy a wobczeźnoŝcźach źiwjenja. Tola w Surju, kať hiźo ŝpomnjene, hibachu ƚo ŝ czaŝami woŝebite myŝle: „Ja ƚo wodnjo a w nozy cźwiluju, a tola dale njepŝchindu hać Bjeŝ- ŝtarocźiz Młots tam lobrka.“ Ta wėź bė mjerŝaza. „Poŝłuchaj raŝ, źona“, wón junu rjeťny, „ja ƚym lutowať a lutowať, ƚo móźemoj dwė ƚwinjeczi kupicź. Twój bratr tam lobrka ŝ jnym doŝahnje; Ğana dyrbi tola hoŝpoŝnje roŝnyicź.“ — „Ğaj“, wot- molwi Ğerta ranjena: „Jan teź ŝebi źadny polcź ŝ hėdėdanju nje- źada; tón je pŝchi ŝhlėbje a ŝeli radoŝny.“ — „A ja njewėm“, rjeťny Surij jaťo, Jan ledy pólóźu telko ŝhlėba trjeba kať my; naŝche njerodne dźeći njefu naŝczieć.“ — „To teź źadny dźiw njeye“, ŝnapŝchecziwi Ğerta, „Ğana ŝtoro ƚóźdy dźeť wari, a bėrnja- za a muŝowa poliwa derje wudźerzi a jeno pólóźu tať wjele płaći jaťo tón luby ŝhlėb.“ — „Wŝchacź móźeŝch teź huŝcziŝcho waricź“, Surij jaťo praji, „ŝpytaj tola raŝ, kať Ğana, a wať a płaťaj wjaźy; ƚo Jan a Ğana dale pŝchindźeťaj dnyli mój, to tola ƚóźdy widźi.“

Ğerta bė zyľe ŝa to, a tam a ŝem buchu w ŝwontownym źiwjenju pŝchemėnjenja pŝchewŝate a teź wumjedźene. Ale ŝchto pomha nowa ŝaplata na ŝtary draŝtu? Mėtoź zyľe źiwjenje bė ŝhrile; nad nim źane źohnowanje njewotpoczowacze, doľeź bėŝchaj wonaj bjeŝ bohobojnoŝcze źiwaj, a hdyź pŝchemėnjenje abo po- rjedzenie źiwjenja ŝ najnuŝkowniŝcheje wutrobny, ŝ poluty a ŝ roŝ- ƚacza njepŝchindze, dha teź ani próŝchta njepomha. Tola Janowa ƚwėrna wutroba pŝchezo hiŝcze nadźiju njefpuŝchczi; jeho modlitwy buchu pŝchezo horzyŝche, a tón Ğnjeŝ bė mėr wobŝamnyť nad bjeŝmėrnymaj. „Njechadźa-li, dha dyrbja ke mŝchi pŝchincź.“

Bėŝche jaťo njedźelu, bliŝko do Boźeho ŝpėcźa; ŝwony je ƚyl- nym hłókom wólachu, ale Ğerta a Surij njemóźeŝchaj pŝchincź. Surij na łożu leźeŝche ŝe jandźelenymaj woczomaj a ŝ czeźkim wo- dychom; ƚłabej ruzy pŝchi boľu wotpoczowaczeť. Jaťo dźeťlaczeť bė pola nėtajteho twara dźeťať, czeźki truch drjewa bė jemu pŝchi tym na ŝhribjeť padnyť, w tupym pohłuŝchenju nětko leźeŝche, a leťať ƚam njewjedzeŝche, ŝchto ŝ teho budze. Jan pŝchi łożu ƚedze- ŝche a ƚadzeŝche ƚhoremu mokro-ŝymne bjeťtuchi na czoľo; Ğerta ŝtejeŝche ruzy ƚamajo jemu ŝ nohomaj. „Modl ƚo, Ğerta“, rjeťny Jan ŝ dźeľbranjom, „modl ƚo; źane njefboze njeye pŝchewuľe, hdyź móže ƚo hiŝcze ŝ Bohu modlicź.“ Ğerta to ŝpyta, ale kať dźeŝche

to czeźto! śwedomje chzynsche jej wschu móz a nadziju rubicz. „Sa na teho Anjesa posłuchala njejnym, duż tež nje wón nětto wu-
 słysheczy njebudze.“ — D nablasny człowjecze, a budzische stotnyhaz
 krócz njezafowny a symneje wutrobny pobyl, Anjesowa lubosc,
 hnada a śwernosc wostanje pschezo jenajta, pój jeno, wupschestrzej
 swojej ruzy k njemu, prosch wo świmnoscz; je tež twój hréch
 wulki, Boža hnada je tola hyschcze wjeticha. Prajisch i roskatej
 wutrobu: Anjeze, budz mi hnadny, pschetož ja bym słaby, dha tón
 Anjes rjeknje: „Dosc masch na mojej hnadze, pschetož moja móz
 je na słabych mózna.“ — Herta njemóže so modlicz, ně, jenu
 sdychowacz, ale tón Anjes słychi tež sdychowanje. „To je kho-
 stanje ja naju hréchi“, wona skorzesche. Wsch Jano, kak pschezo
 prajachmoj: Ach, shto-tež-to tón Anjes pósczele! a kak mēnjach-
 moj, so so dželo naju rukow lēpje ja naju džēczi stara, dnyli
 Anjesowe zohnowanje?“ Jan mjelczechsche, tola Surij woczni po-
 woczini a kiwny czicho i hlouu. Wón bē k pósnaczu pschischol, a
 bē Heczine poslednje słowa sroshmil. Herta, wykož swjehelena
 nad tajkim jnamjenjom žiwjenja, sawoła: Ach, Božo Anjeze, kak
 chzu so czi dzafowacz! Surij jako budze.“ — Haj, k dzafej bym
 hotowischy, dnyli k schiznoschenju. Herta chzynsche jón tak rady wot
 so wotwobroczič. By-li Surij jako wotchoril, wschitko dnybjalo
 sabnte bycz a pschi starym wostacz. — Surij pak i hlouu wijesche
 a pokasa horje. „Ně“, rjekny Herta plafajo, ja chzu so k Bohu
 lubemu Anjesej tak wjele modlicz, so czi wumrjecz dacz njedyrbi.
 Bohlej tola na naju pjecz džēczi.“ Wone wschitke we durjach
 stejachu tak czicho a stysno. Surij stynny ruzy a plafasche hórke
 byly. „Sa nochzyl hyschcze wumrjecz“, wón czicho rjekny, „ach
 kak rady chzyl hyschcze pola waš wostacz, ale luby Bóh nje k wa-
 schemu sežiwjenju njetrjeba.“ — „Ně“, pschitaji Jan, „nušneho cze
 nima, wón hyschcze žanej wbohej byrocze sablodzicz dal njeje, kiž
 na njeho nadziju stajesche, a tak derje, kaž je tebje jako grat trje-
 bał, móže febi tež druhu pomoz sbudzicz. Tu wěru džerz kruzce,
 hdyž tež Bóh khorosc wot tebje wosnje; a tak chzemy jeho pro-
 bycz. Bójce, džēczi, jestupajce so jow, Surjo, stynl ruzy, wschaf
 to móžesch, a Herta, modl so prawje i hlubokeje wutrobny: D luby
 Božo! my bym wschitzy słabi hréchnyzy, spožcz nam móz, so so
 wschitzy k tebi džeržimy, wsni wschitku snutskownu nusu wot naš,
 njehasch-li swontownu wot naš wsacz. Anjeze, kiž ty nam žane
 czežsche brēmjo njenapoložisch, hacz njescz njemóžemy, o pomhaj
 nam, pomhaj khoromu, pomhaj maczeri, pomhaj tym pjecz džęczat-
 kam; spožcz jim wěru a mēr, daj jón nam wschēm, a wjedz naš
 junu wschitkich do swojeho njebjeskeho kralestwa! Wótče najch“ —
 a tak modlesche so Jan dale. „A nět, lube džęczi“, prajesche wón
 na to, „wěrcze jenu pschezo, so budze luby Bóh w njebjesach to
 najlēpsche ja waš czinicz; podajce jemu wutrobu, žiwjenje a
 myšle. Hdyž wam něscho pobrachuje, proschcze; czwiluje waš
 starosc, proschcze. D kak lubone budze wasche žiwjenje, budzecz-
 li i pobožnosczu psched tym Anjesom kchodzicz! Wasch nan móže
 živy wostacz abo wumrjecz, wam so jow czaŋnje a tam wěcznje
 derje pónđe, hdyž lubeho Boha febi k wótzej wuswolicze a jeho
 kasnje pschezo psched woczomaj a we wutrobje macze.“

„Ty dnybisch kwjaty džēn kwjeczicz“, rjekny Surij i po-
 hibliwym hlošom. — Pscheczimo tej kasni bē wón najwjazy i wē-
 domojczu hréchil, teho dla jemu najczěžicho na wutrobje ležesche.
 Wón bē Bože słowo a předomanje jazpival, duž bē tón Anjes žam
 i tak bylnym předomanjom do jeho doma pschischol. A tole předo-
 wanje, runjež so prawy strach bycz sdašche, bēsche jeno
 jnamjo lubosce a hnady. Janowe modlitwy bēchu wušlyšchane a
 žotra a šwaf dnybjeschtaj sa teho Anjesa dobytaj bycz. — Wschit-
 lich człowjekow tón Anjes tak k febi njeczehnje; jeno druhdy psches
 podobnu traschliwosc i ch wutrobny satschajuje. Woni pak maju
 woczni a njemidža, a maju wuschy a nješlyšcha. Ale njemolče so,
 Bóh so njeda ja šmēch mēcz. Na kudnym dnju budze tón Anjes
 prajicz: „Džicze wote mnje, ja waš njesnaju.“ Potom žane kacze,
 žane skorzenje wjazy pomhacz njebudze, a swony njebudža wjazy
 je śwernym hlošom ke mšchi wólacz: Bój pój, pój pój!

* * *

Sažo bē so lēto pominylo. Surij bē hyschcze živy, tola ruzy
 njemóžesche jara, nošy pak i žyla niž hibacz. Swony wólachu,
 wón kēžesche psched durjemi, Bjarnat i najmlōdschim džęcšom
 pōdla njeho, a Herta džēsche i druhimi tjomu džęcšimi ke mšchi.
 Jan so wjekelesche, so bē ta czrijōdžiczka tak narosla, a hdyž
 i džēlbranjom na wboheho Surja pohlada, dnybjesche so i tymi
 myšlemi troštowacz: Stej tež jeho nošy wotkromitej, dha je tola

w jeho duschi so wožiwilo. „Sa a mój dom chzemoj temu Anjesej
 słuzicz“, w njej pižane stejesche. Šwój dōnt wón i wulkej
 sczēpliwosczu njesche. Herta njemējesche nětto dolho tak wjele na
 jeho wobuznosczu skorzicz; wón bē pschezo dzafowny a pscheczelnny
 pscheczimo njej, a kak budzische mohla wona, hdyž jeho czeřpenje
 widžesche, hdy hrosna a bōrczata bycz, abo so dla bohateho džēla
 a wulkeje prózy wobczěžowacz? Wona mējesche nětto wjazy czinicz,
 dnyli hdy předy; dnybjesche na džēlo kchodzicz a so hyschcze w domje
 prózowacz hacz do pōsďneje nozy. Ale wona bē radostna, dofelž
 so temu Anjesej domējesche, a w radosczu a w domērenju bu kōžda
 njeđžela temu Anjesej pošwjeczena. Surij pak jeno njeđželu žamu
 nješwjeczesche, wón kwjeczesche psches žyly tyžēn a jaruna, sčtož
 bē předy stombzil. Nětto mējesche khwile, swoje džēczi wuczicz a
 i nimi spēwacz a so modlicz. Pobožne, derje woczehnjene džęczi
 žu zohnowanje Bože. Surij njemóžesche husto nowe pjesle kup-
 wacz, njebu jich pak tež telto rostorbanych. Džęczi pschezo cziste
 a saplatane kchodzachu. Wuj njetrjebasche i šhrystlyžneju czeřwje-
 neju liczkow blōto mycz, Marka mējesche hnydom rano hladku
 hlouu, a Bjarnatowy njeđželki pjesl bē pschēzy žobotu saplatany.
 Herta pak prajesche: Jan ma prawo, kak mohł jedyn žiwjenje bjes
 njeđžele njescz, a kak bym so ja psched Bohem a žylym śwētom
 wobelhala, hdyž předy mēnjach, so nimam khwile ke mšchi kchodzicz
 a njeđželu kwjeczicz? Kak něttru hodžinu w žiwjenju bym psche-
 czinila, a dnybjach potom teho Anjesa wo jeho czeřcz a šebje wo
 žamžnu sbōžnoscz šebacz. Njeđžela je hižo jow na semi kruzch
 sbōžnoscz, kruzch njebjes; moja duscha móže hižo tam horkach psche-
 bywacz; ja pomyšlu, sčto mje tam doczaka, a kak i Surjom a
 se swojimi džęcšimi tam w hromadze budu a potom sabudu tuteho
 žiwjenja prózu a wobczěžnoscz.“

Njeđželu kwjeczicz žana pschifasnja njeje, ale hnadny dar teho
 Anjesa. Sčtož je bjes njeđžele živy, je bjes teho Anjesa živy.
 Sčtož pak je bjes teho Anjesa živy, tón žancho džēla na nim
 nima. Sčtož ma woczni k widženju, tón njech hlada! Sčtož ma
 wuschy i słyschenju, tón njech posłucha!

Stawisny rekruty i lēta 1813.

(Po franzowskim piža —é—.)

(Pofracžowanje.)

VII.

Wot tuteho dnja njemējach ja ničō wjazy myšle. Spnytach
 drje so k džēlu kchodzicz, ale moje myšle slētowachu pospochi tam
 a žem. To drje knjes Goulden pntny. Prajesche ke mni:

„Widaj so teho, Sošefo . . . nalož krotki czaš, kiž czi hyschcze
 wostanje a wopytaj šhatržinku a cžetu. Wyšlu pschezo hyschcze,
 so cze puschcza, ale sčto to wē? Trjebaju wojakow tak nušnje,
 so móže so to dlicz.“

Kchodzach teho dla wschēdnje k šhatržinzy a wostach tam žyly
 džēn. Šrudnaj drje bēchmoj, ale tež šbožownaj, dofelž so widžach-
 moj. Lubowachmoj so hyschcze bóle, hdyž bēsche to do žyla móžno.
 Druhdy šhatržinka pospēwa, kaž na přjedawšich rjenšich dnjach,
 ale i dobom stupachu jej šlyšyczki do woczow. Potom plafachmoj
 wobaj, a cžeta Marhata šapocža wójny šaklēcacz, kiž wschitkōn
 šwēt nješbožowny ščinja. Prajesche, so wušbēhowanška komišija
 na šchibjenzu šlyšcha a so móža tuczni nješmanizy wschitkim ludžom
 tak prawje žiwjenje šajēdojeczicz. To naju stynli trochu polōžesche,
 hdyž ju šantoricz šlyšchachmoj, a wušnachmoj jej, so ma prawje.

Wječor wotolo wošmich abo džewjeczich, hdyž so wrota
 šaczinjach, so do mēsta wrōczach a na domojpuczū widžach
 wschitke kōrcžmy a kōrcžmicžki napjelnjene i rekrutami a se starymi
 wušluženyimi wojakami, kiž hromadze pijachu. Rekruty pschezo
 placzachu a czi drusy se swojimi masanymi na wucho šunjenymi
 cžapfami, i czeřwjenymi nošami a wulkimi brodami pomjedachu
 i wulkim hlošom wo swojich wójnach, puczowanjach a dnydomdejach.

Njemóžecze febi ničō wohidnišche wumyšlicz, hacz tute
 šaturjene i wibazymi lampami wušwētlene kōrcžmy, hacz tutych
 starych wopiwzow a mlōdych ludži, kiž pijachu, rejachu a kaž šlepi
 na blido bijachu.

Sa burškich šynow, ja pilnych, šprawnych ludži bēsche to
 šrudne žiwjenje. Ale nikomu njehasche so džēlacz, bychu žiwjenje
 sa dwaj kroschaj na hracžki šadželi. Špēwajzy, pijo a hewrjekajo
 škōncžnje wušnychu, hlouu na blido položiwšchi, mjes tym, so stari
 wjazy swoje karany wuprōšdnichu, pospochi spēwaje:

„La gloire nous appelle!“*

Sdyž tajke wězy widžach, so Bohu džakowach, so běšče mi w mojim njesbožu sprawnych ludži wobradžil, kiž mje trošchtowachu a so wo to starachu, so do tajkich rukow njeпадnych.

Tak čakač hacž do 25. januara. Pšched někotrymi dnjemi běšče wulka byla italskich rekrutow, Piemontesiskich a Genuesiskich, do města pšchischa. Přeni běchu tolsči a wuformjenjeni, jich ludžerjate hlowny běchu s wulkimi dolhimi klobukami křyte, mějachu selene kholowny s rubeje wołny a małe čzěwjene kabaty, kiž běchu s kožanym pařom swjasane. Sich stupnje běchu pšče wšchu měru wulke a hrošne. Tajzy woni na torhoščežu ředžachu a twarožki s dlonje jědžachu. Čzi druhy běchu řuche, dolhe wuřmudžene postawy, dyrkotachu we řwowych wulkich kitalach se řymu, hdyž běh řněh na řěchach widžachu a hladachu s wulkimi, čzornymi, řrudnymi woczemi na nimo řhodžaze řony. Wumučowachu řo wřchědnje na řwuczowanisřčežu. Mějachu do řchěsteho polka řastupicž. Bhd-lachu teho dla w řasarmje.

Řejtman rekrutow řekasře Bodal, bhdlesře wysře nasřeje řstwy. To běšče řylny, řruty muž, ale tež dobrocřiwny a pšchecřelny. Da řebi řwój čzajnik pola nař porjedžicž, a jako řlyšesře, so řu mje wuřběhnyli a so řo jara bojach, mje s tutymy řlowami řmėrowasře: „Wřcheho řo čzłowjeř řwucři . . . po řchěřč abo pječ měřazach wojujesř a marřchėrowesř, řaž řwoju pomasřu řjěř, a mnořy řo tak řwucři do ludži řělecč, so řthorja, hdyž ř temu wjazy řkladnosč nimaja.“

Alle tajke řecze řo mi njeľubjachu, čzim mjenje, hdyž na jeho řizomaj pječ abo řchěřč wulke pulwowe řornjesřta wohladach, kiž běchu řhėtro řluboko do řože řalėste. Prajesře, so běšče jemu řuřa nimale pod nořom řělbu wuřělil. Tajke wobstejnoscze řo mi dřen a mjenje řpodobachu, dořelž běchu řižo něotre dny bjes powjeřcze řasřle, řižo myřlach, so mje řabudu, řaž dořheho řakuba na řofliř dworje, wo čzehož wulkim řbožu řo řiřchěze dřenřa powjeda. Čzeta Marřata prajesře wřchědnje, hdyž ř nimaj pšchĩndžech: „Řaj, naj . . . řzedža nař na pokoj wostajicž!“

Na dnju 25. wulkeho řořka řzřch rano řasř ř řhatřřĩnřy řicž, jako řo řnjes Goulden řa dželansřim řlidom ředžo se řylřami we woczomaj ře mni wobrocřesře a prajesře:

„Sřlyř, řoseso, řzřch tebi řiřchěze tutu nóz mėrnje řpacž dacž, ale něto dyrbiřch, moje dželczo, tola řhonicž, so je wečera wjecřor wuřas řa tebe dójřchol. Ty dyrbiřch s italskimi rekrutami marřchėrowacž; něotři młodži muřojo s města pocřahnu s tobu. Młody řlipfel, řlsau řeger a řasřpor řebedej. Řbĩndžecze do Młohucža.“

To řlyřchawřchi čzinjach, so mje nořy njeđzeržitej a řo řhdnych, njeprařo ani řlowcřka. Řnjes Goulden wucřeze řjenje řpřřany wuřas a řapocža pomasřu čřitacž. Dopomniřu řo jenož řiřchěze na to, so běšče řosef Bertha, narodženy w Dagsburgu w řfalzburgřim wotřeřu řa řchěřty polk postajeny a so ma na dnju 29. wulkeho řořka pola řwojeho wójřta w Młohucžu břeč.

Tuton wuřas čzinjesře řajki řacžisřeč na mje, jako njebřch wo nim priedny do řyla nicžo wjedžal. Mjelczachmoj.

Řo řhwili pšchĩpomni řnjes Goulden:

„Stalřy dřenřa dopoľdnja jėdnacřich wotėndu.“

„Sřo nařtróžach, řaž je řleho řona.“

„Alle něto njemóžu řhatřřĩnřy božemje prařicž.“

„Su wřchak, řoseso,“ wotmolwi won čřicho, „řym to čzecze a řhatřřĩnřy prařicž dal. Pšchĩndžetaj ř nam, moje dželczo, a móřesř jeju řiřchěze wokořchecž, priedny hacž džesř.“

Widžach jeho wulku řrudobu a to mje řiřchěze bóle řlyšesře a rudžesře. Młóžach řo ředma řylřow řđeržecž. Řo pšchěřstawřy won dale prajesře:

Ty řo njetřebasř wo nicžo řtaracž — řym řižo wřchĩtko do priedka wobřaral. Ř řchželi Bóh, so řo řařo domoj wrocřisřch, mój řoseso, a ja řym řiřchěze řřwy, potom we mni řařo řwojeho nanowřteho pšchecřela namatasř. Sřym řo řestarił, a moje najwjetře řbože by bylo, tebe jako řwojeho řyna pšchi řebi řřowacž, pšchetož řym řwoju řprawnu myřl a řwoju dobru wutrobu řpřřnal. Břch tebi řwoje pšchekupřtvo wotřupil břchmoj jara řbožownaj řromadže řřwaj břloj Tola něto dyrbĩny teho řo wostajicž. Alle řa řrótki čzajř — řym pšchekwėdcřeny, so tebe bōřy puřchěza, dořelž tak dalořo njemóřesř marřchėrowacž.“

* Sřława nař wola.

Sdyž tole prajesře, běh hlownu na řwojej řoleni polořil a řłafach s čřicha.

(Řotracřowanje.)

Wřchelake s bliska a s daloka.

— Řa Budyřkim řeminarje je řo řandidatne priedowanje řaňdženu řobotu řłoncřilo. Wot 26 je priedowanje 24 wobřtalo. Řello běšče Sserbow pōdla, njemóžachmy řiřchěze řhonicž a pōdamy wo tym pōdžisřo powjeřcž.

— Sdyž pšched řrótřim wo tym rosřrawjachmy, so řicžba na duchownisřtvo řtudowazřch w nasřim řřlyřm wótřřnym řraju wotėbjera, je řo to na řipřčřansřej uniwersicze pšchi pōřłednim priedowanju na řřawne wasřnje pōřasalo. Sdyž běšče priedny řtajnje pšchēs 30, řotřř řo ř priedowanju řamolwĩchu, jich řon řrōcz wjazy hacž 16 bylo njeje, řotřř řu duchownisřte řandidatne priedowanje wobřtali. Sserb mjes nimi njeje. Alle řaňnje je řpřřnacž, řak je řo řicžba na duchownisřtvo řtudowazřch pōniřřila, hdyž běšče pšched někotrymi řetami řiřchěze pšchepřeljnenje. Řřech řiřchěze něotre řeta řaňdu, potom řařo duchowni pola nař pōbrachnu, řaž běšče to něhdy. Duž tym, kiž řo na duchownisřtvo hotuřa, řařo řřeňřchi pšchĩchod řeczeje.

— Řnjes Bōlcž s Řakeř, řotřř je řwoje priedwĩnisřte priedowanje w řipřřtu řřwalobnje wobřtal, je 1. mēřza jako referendar pšchi Drazđžansřim řudnisřtwe řastupil.

— Řjedžela řo řařo pšchĩblĩřuje, na řotřeřž młodži řchěřcřĩjenjo pšched řonřřmaziřki woltař řtupja. Řmōtry řwojim mōřkam řa řon dřen řřane darř wobradřřwa a wēřcze řu młodži řchěřcřĩjenjo řřch darow pōtrebni. Alle řmōřřřa řo tola tež na to dopomniřa, so řu pšchi řwřjatej řchěčeniřy na priednim mēřcze tu pšchĩřłusřnosč na řo wřali, řo řa duchowne řbože řwojich mōřow řtaracž. Ř tale pšchĩřłusřnosč jim tola wōřebje pšched řwėdomnje řtupi, hdyž čzi młodži něto won do řřwjenja du. Duž je tola jara pšchĩleřne, jim řřane pōbožne řnĩhi do rukow pōlořicž, so břchu je ř natwarjenju a wobarnowanju řwojeje duřche wuřřili. Ř tajke ľube řnĩhi wam řařo nasře ľuthersře řnĩhowne towarřtvo pōřřicža. Řřanu natwarřazu řerbřřtu řnĩhu ľubřm pacerřřřim dželczořom! Řa to njesabudžcze!

— S řajřej řchĩbawosčřu řo w nasřim čzajřu njeknicžomnosčze wumjedu, wo tym powjeda pōdawř, řotřř je řo w řulzbachu řtal. To dře čzłowjeř wėřil njebř, so by řajke něřchto mōřno bylo. Řjedželnicža ľeřesře wjecřor je řwojim dželczom we řožu. Duž řo wo wotno ľepasře. Wona řebi myřlesře, so je řo řejny muž s dželā domoj wrocřil a jemu pšchĩwořa, so řlucž wotřach pšchi wotnje ľeži. Dure řo wotewřichu a nuts řastupi řababřena řōňřka pōřtawa, řotraž s nacžehnjenyřm řevolwrom řebi wot řōny pjenjesř a wřchĩtko drohotnosčze řadajře. W řwojej řřřřnosčřĩ jej njedželnicža řlucž ř řhamorej pōda, hđzež běchu pjenjesř a dřehe drohotne wēzy. Bjes tym běšče rubjeřnik řwój řevolver na řožo pōlořil; řona řhėřře řa řjōn pšchĩmny a na teho rubjeřnĩřa wuřělil. Wona njebēře nimo řřechĩřa, ale wuřěl řřechĩ a na pōmoz wōłanje pšchĩndžechu řuřōdža, řosř njepřōřcheneho řosčza řajachu. Ř najwjetřchemu řpōdžĩwanju pař řo pōřasa, so je rubjeřnik — baba. Wona řo do řajřwa wotwjedze.

— řipřčřansři řankowny pōřeř pšchecřĩwo něhduřchemu řřřřřej řřřnerej, řotřř bu wot priedneho pšchĩřřaňneho řřda ř řhōřřaňni na wjele řet řařudženy, je řo s řnowa w řipřřtu wotmēř, dořelž je řhėžorřřtwowny řřd na řewisřřu priedni wuřud řacžĩřnył. řřřner je pšchi dřeřim wuřudže ľepře řbože mēř. řřchĩřřaňni jeho řon řrōcz řa wĩnowateho jebazeho řankřota njemějachu, ale jenož řa teho, so njeje řtejnĩřchězo řipřčřansřeje řankĩ w řnĩhach dořčž rosčřaňnil, ale pšchĩřřřwal. Wōn řo ř řajřtwu na 2½ řeta řařudži.

„Řombaj Bóh“ njeje jenož pola řnjesow duchownych, ale tež we wřchěch pšchecřawarňjach „Sserb. Řowĩn“ na wřach a w Budyřchĩnje dořřacž. Řa řchřwōřcž řet a řłacři wōn 40 řp., jenořłĩwe čřĩřřla řo řa 4 řp. pšchecřawaju.

Essy-li spëwał,
Pitnje džëlat,
Strowja cze
Eswójbnj statof,
A twój śwjatoł
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoł móznj
Luboscź ma;
Bóh pał śwërnj
Pšhes spał mërny
Czerstwoścź da.

Njeh ty spëwał,
Eswërnje džëlat
Wšchëdne dnj;
Džëń pał śwjaty,
Duschi daty,
Wotpocźń ty.

E njebješ mana
Njeh czi kmana
Žiwnoścź je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchëw cze!

F.

Szërbiske njedžëlske łopjena.

Wudawa ło kóždu łobotu w Esmolerjež knihiczišczerńi w Budyšcinje a je tam ja sčtwórtlëtnu pšchedplatu 40 np. dostacź.

Njedžëla Lätare.

Jana 11, 32.—46.

Dži s prawej wëru, duscha,
Džëń k rowu Lazara;
Czi wohladacź ło kłuscha
Tam krašnosć Eswójbnika.

Džëńbnischa njedžëla ma mjeno Lätare, to reka: Wjebël ło! Ty, luby cžitarjo, ło knano spodžiwałš nad tajšim wabjenjom k wjebëlu wokrjędž śwjateho póšneho cžaka, w kotrymž mamy tola k nohomaj kwojeho cžërpjazeho a mrëjazeho Eswójbnika kędžecź, na jeho rany hladacź, jeho šduchowanja kłushecź a nad kwojimi hrëchami kłusny potuty plakacź. Ale pšchi wschëj kwojej šrudobje kmemy ło w tymle kšutnym cžaku tola tež Khrystuškoweho cžërpjenja a wumrjecza wjebëlicž; pšchetož my mamy pšhes nje mër s Bohom, a s Khrystuškoweho kšchiza ło nam žórko wëcžneje radošcze wuliwa. Niž jeno myšle Jesuškoweho cžërpjenja dyrbja nam w tu kšwilu duschu napjelnjecź, në, my mamy tež na tu krašnosć špominacź, do kotrejež je Jesušk pšhes kwoje cžërpjenje šastupit. S džiwaniom na wotštknjeny kónž jeho cžërpjenja a wumrjecza, pšhes kotrež buchu jutry halle móžne, móžemy teho dla tež hižom w póštnym cžaku kwoje Lätare kwojecžicž.

Džëńbnishe kwojate šczenje wó Lazarowym šbudženju nam tež k temu kłuzi; pšchetož wono pokasuje nam Božu krašnosć našchëho Eswójbnika a wotšchëwja našche dusche s jutrownym trošctom. Duž wobdžiwajmy tule Božu

krašnosć na Jesuškowym woblicžu wó našchim tekšcze najprjedy w tym, kaž ło wona w kšwërcje jeho wërcžnych kłusheczi.

W šchtucžkach mjes našchim džëńbnischim a tydžëńšchim tekstom je rëcž wó Jesuškowym pšchindženju do Bethanije a wó jeho postrowjenju pšhes Marthu, kotraž bëšche jemu na powjesć wó jeho pšchitadže s kšwatkom napschëcžiwowichla. Wot Marthy šawołana, pšchindže nëtko tež jejna šotra Marja. Jesuška wuhladawšchi, padže wona k jeho nohomaj a džëšche: „Knježe, hdy budžishe ty tudy był, njebny mój bratr wumrjel.“ To ku tešame kłowa, s kotrymž bë hižom Martha Jesuška postrowila. Kaš hušto bëšchtej wobej šotšje tule myšl mjes kóbu wuprajilej! Tola šamplenej wonej na Jesušku njebušchtej, runjež ło jeju nadžija na bratrowe wotšhorjenje njedopjelni. Šacžishecź Jesuškowej wóšoby a jeho kłowom bëšche pola njeju pšche kłuboki, hacž šo byšchtej ło nëtko w horju wot njeho wotwobrocžicž mohlej. Kaž Marčžine kłowa dopokasuja, wobej šotšje tu nadžiju, šo móže Jesušk tež nëtko hišcže pomhacź, twjerdže džërcžëšchtej: Jesušk bë a wosta jimaj Khrystušk, kšny žiwëho Boha, hdyž tež ło do jeho pucžow njenamakšchtej. W tutej kšwërcje, s kotrež wonej na Jesušku wikašchtej, kłusheczi ło nam Jesuškowa bójška krašnosć. — Tež džëńka njepobrachuje na tajlich kšwërných pšchiwikowarjach Jesuškowych, kotšiz pšchi wschëch jërcž nashonjenjach a pod najwjetšimi bolosčžëmi brasčniewëho cžëla tola kwoju wëru njepušcžë, k Eswójbnikëj prajizy: „Dha wschał wostanu ja pšchëzo pšchi tebi!“ Njebkłusheczi ło w tym tež Jesuškowa bójška krašnosć?

Runje najpobožnišči četrpjerjo džě wusnawaju, so je jich sczetpliwosć Jesuſowu skutk a so je jeho móz w słabnych mózna. Szamo błudžazy wuczomnizy ſo hiſhcze taſ na Jesuſa swiaſannu ſaczuwaju, ſo woni zyle wot njeho puſhczić njemóža. Njeje to wſchitko dopoſaſ ja jeho bójſku kraſnoſć?

Dale wobdžiwajmy Božu kraſnoſć w Chryſtuſu, kaſ ſo wona w jeho wutrobnyu ſmilenu nad cžłowſkim hubjenſtwom woſjewja. Boloſć Marthy a Marje nad ſhubjenjom ſwojeho bratra Jesuſa hluboſo ſapſchija. Wón wěſće na to myſleſche, kaſ mohło cžłowjeſtvo ſbožowne być, hdy budžiſche na Božich wuczach woſtało a ſwoje hubjenſtvo i hrěchom njeſawinowało. Zyla cžłowſka hubjenoſć jemu do wutrobny reſaſche. Stupi džě jemu tež tule pſchi rowje hrěch w ſwojej najhroſniſchej podobje napſchecziwo. „Jesuſ ſapłaka“: — wón wjedžiſche, kaſ bě želazymaj ſotromaj wokolo wutrobny, a ſaczuwaſche wutrobne ſmilenje i nimaj. Taſ zyle bě Boži ſyn cžłowſku naturu na ſo wſaſ, ſo ſo tež ſylſow njehanibowaſche. Szlyſy, kotrež wón tudy płacze, ſu wuras teho ſmiljenja, kotrež je jeho k nam do hubjenſtwa hnało. Dokelž wón hrěſchnemu hubjenſtwu cžłowjeſtwa dleje pſchi-hladowacž njemóžeſche, wón na ſemju pſchińdže, ſo by nam pomhał. Sa njeho, ſwjateho ſyna Božeho, njebě lohto, do hrěſchnego ſwěta ſaſtupicž. Kaſ dyrbjesche jeho kóžde podobnjenje i hrěchom ſabolicž; a tola bu wón runje taſ ſpntowany kaſ kóždy drugi cžłowjeſ, jeno ſo bě wón kóždy krócž i dobyčerjom. My njeſamóžemy wopſchijecž, ſchtož w ſahrodže Gethſemane a na křiſtu pſches jeho duſchu džěſche, jaſo hrěch zyleho ſwěta jeho jimaſche. Ale wón je tón hórki khelich pił a wſchón hrěch na ſo wſaſ — je ſameho ſmiljenja i nami; a pſches tole ſmilenje je nam pomhane! Kaſ je wón naſ taſ lubo mēł! To je kraſnoſć bójſkeje luboſće w Chryſtuſu. Wona njeplaczeſche niſ jeno cžłowjeſtvo ſhromadnje, ale kóždemu jenotliwemu, kiž mējeſche ſo hiſhcze narodžicž. Tež tebi płaczi ſłowo Božeho piſma: „Ja ſym cže i wěcznej luboſću lubował, teho dla ſym cže ſe ſamei dobrotu k ſebi cžahnył.

Stónčnje wobdžiwajmy Božu kraſnoſć w Chryſtuſu. kaſ ſo wona w jeho mozy nad ſmjercžu wopoſaſuje, Hižom ſchtyri dny Lazaruſ w rowie ležeſche, taſ ſo ſamo ſotra Martha, kotraž bě haſle krótko prjedy ſwojemu dowěrjenju na teho Anjeſa wuras dała, wotomił nadžiju ſpuſhczi, jaſo jej myſł pſchpadže, ſo je ſuano hižom hnicže ſo ſapocžalo. Ale tón Anjeſ wě, ſo Bohu ničo njemóžne njeje, a ſo je nětko jeho Wótza wola, Lazara do žiwjenja wrócžo ſawołać. Duž da wón kamjen i rowa wotſbėhnyć a ſawoła i wulkim hłobom: „Lazarje, pój won!“ A hlej, Lazaruſ hnydom živy i rowa wuńdže. Marja a Martha matej ſwojeho bratra ſaſy. — Tónle bliſhcžaty džiw Jesuſowu, i kotrymž ſo wón i nowa jaſo Anjeſ nad žiwjenjom a ſmjercžu wopoſaſa, bēſche taſ-rjež wobras teho, ſchtož mējeſche ſo w bližſhim cžaku i nim ſamym ſtać. Krótko dny hiſhcze, a tež jeho do rowa položichu; ale ſkhowacž jeho row nje-móžeſche. Wón, kiž ſo pſchi Lazarowym rowje „horjeſtawanje a žiwjenje“ mjenowaſche, mējeſche tež móz, ſwoje ſamſne žiwjenje ſaſo wſacž, po tym ſo bě je dobro-wólnje do ſmjercže dał. Sz pokornym modlenjom ſtejimy pſched taſtej mozu a majeſtoſću. Pſchiſkluſchamy tutemu Anjeſej, kaſ mohli ſo potom hiſhcze ſmjercže ſtrachowacž?

Toła wopomnmy wumėnjenje, pod kotrymž móže Jesuſ tež ſa naſ horjeſtawanje a žiwjenje być: „Schtož do mnje wėri“, wón praji, a dale k Marcže: „Wėriſch to?“ a: „Njeſym tebi rjeknył, ſo, budžeſch-li wėricž, Božu kraſnoſć wohladaſch?“ Ale wėrimy dha woprawdže? Je wėra do Jeſom Chryſta njepowalne ſriedžiſhcžo naſcheho žiwjenja na ſemi? D pruhujmy ſwoju wėru na Marcžinym wuſnacžu: „Haj, Anježe, ja wėriu, ſo by ty Chryſtuſ, ſyn žiwego Boha, kiž na ſwět je pſchichol.“ Tajtule wėru paſ ſebi ničto ſam dacž njemože — duž džimy jeno k Jeſuſej, ſhladujmy na njeho a proſchmy jeho, ſo by naiſchu wėru pſches móz ſwojeho Duſcha po-ſylujowacž cžnył. Potom budže tež nam jeho ſłowo płaczić: „Schtož do mnje wėri, budže živy, hacž runje wumrje; a ſchtož je živy a wėri do mnje, tón niſdy njewumrje!“

K. A. Fiedler.

Pucžowanje po Božim piſmje

abo

taſte myſle nadėndžeſch, Bože ſłowo cžitajo.

Podawa ſwėrny cžitaj „Pomhaj Boh-a“.

I. knihi Móſſaſowe, 49. ſtaw.

(Potracžowanje.)

25. Wot twojeho wótzowego Boha, kotryž je twojemu wótzej pomhał, je tež tebi a twojim potomnikam pomhane, a wot wſcheho-móžneho ſy ty požohnowany w krajinach, kotrež tvoji potomnizy ſmēja, a to i požohnowanjom i njebjē dele, i deſhcžom a i robu a i plódnym wjedrom, a je žohnowanjom, kiž deſchach w hlubinach leži i wutrajnymi žóčkami a i plódněj ſemju, a ty budžeſch požohnowany niſ jenož na polu, ale i dobom tež ſe ſkotom, i požohnowanjom na nadržach, ſo ſmėjeſch tež mlóđženzow nadóſč.

26. Twojeho wótzneho požohnowanja, kotrež wón i tutym nad tobu wuſpnyje, budža móžniſche džiłi požohnowanja mojih ſtarſchich po woli wyſokich na ſwěcže a taſ dha ſmėjeſch wſchitko, ſchtožtuli ſmėje wyſoki na ſwěcže, kotrehož je ſbožo pēſtowało, a ſchtožtuliž mohł ſebi hiſhcze pſchecž a tute bohate požohnowanja pſchidu na Joſefowu hłowu, a na wječh Naſiroweje hłowu, kotryž budže wuſwoleny mjeſy ſwojimi bratrami, ſo dónđže k móžnemu knježſtwu a ſteji mjeſ nimi jaſo jich wječh. Taſ dha tež jeho potomnikam pſchiſteji, ſo maja woſbitoſć pſchede ſwojimi bratrami w ſlubjenym kraju.

Pſchewſaty i džakom poſbėhuje ſo džak mrejazeho wótza na hory a ſlėtuje do hlubinow, i wotſwjećeneje Egnptowſkeje runiny na wyſoke a ſwjecžiſche hory, ſtónčnje na hory najprėniſcheho ſwěta a pſchinjeky Joſefej ſe wſchěch rózow mēnz mjeſy bratrami. Wón njeje ſpokojom, ſo je ſwojemu lubuſchkej najkmańſche ſe ſwojeho žiwjenja dał, položi wón tež Abrahadowe a Jſaakowe žohnowanje i wulkej danju na jeho hłowu.

Bo druhich pſcheložowarjach mjenujzy rėka ſpocžatk naſcheje ſchucžki: Twojeho wótzowe požohnowanja ſahaja pſches Dawerſke hory, pſches hory do lijenzy, a pſches luboſnoſć hórkom i wěcznoſće, kotrež bėchu plóдне bjeſe wſcheho runjecza; i tym ſpomina ſo na winizy, paſtwiſhcža a plódnu rolu w Efrainſkich a Manaſe-ſkich horach.

Najwoſebniſchej daraj, kotrež ſaſub ſwojim ſynam pſchidžėli, je knježſtvo pſches ſmužitku křobloſć a bohatſtvo pſches plódnju ſemju. Tutaj hłownaj daraj ſtaj taſ roſdžėlenaj, ſo doſtanje kóždy i wobegu hłowneju ſplahow — Joſefowu a Judowu — jedyn dar po polnej mērie. Schtož ſynow wobegu džowkow naſtupa, dha je ſaſub wot wſcheho ſpocžatka na to hladał, ſo by ſo jim polne ſplahowe pravo doſtało, a taſ je ſo tež žohnowanje mjeſe wſchěmi ſchtyromi roſdžėliło. Szu mjenujzy po dwėmaj ſrjadowani, a to Bilſyny a Silpiny ſyn ſtajnje hromadu, dwėmaj je žohnowanje křobloſće, druhimaj žohnowanje bohatſtwa ſo pſchidžėliło.

Sdyž je ſo w ſpocžatku Judowu ſplah woſrjedža wuſbėhnył, dha wuſbėhuje ſo na kónzu runje taſ dwoji ſplah Efrainowu a

Manafekowoy; wonaj pač so stajnje tam sa jeniczi splah liczita, hdyž je Levijowoy splah sa wošebity splah liczeny.

27. Benjamin, Raheliny najmlódschi syn, s dobom tež najmlódschi mjehy swojimi bratrami, je torhazy wjell, so ma žadanje na wóynu a na rubjenstwo; rano budže rubjenstwo žracz, wječzor pač budže wón rubjenstwo wudželecz, so budže jeho wschedne dželo, so rubjenstwo rubi a je žerje.

Benjaminowi potomnizy běchu wošebje khamani na wóynu; mjes nimi běchu wustojni tšelerjo s profami a mjetarjo s kamjenjom. S nich je wuschol někotryžtuli rjek na bitwu, n. psch. žudnik Ghud, kral Saul se swojim synom Jonathanom, a na wójuje, kotruž su bili Gibejskeho njesutka dla, su druge splahi dwóžy pobili.

Něžnje wuložuje Luther to, sčtož so tu wo Benjaminu praji, na Pawola, kotruž je wuschol s tuteho splaha. „To frosumisčy nežnje wo japoschtol Pawole; pschetož wón je swjateho Schčžepana spóžerał jako wjell, a potom je dobyče wudželał do wscheho swěta.

28. To su wschitke dwanacze Israelske narody; a to je, sčtož je jich nan s nimi rěčal, hdyž je wón požohnowa, kóždeho se swojim wošebnym požohnowanjom.

Sakub běšče do so hrěbal se frudobu a s wješelom, sčtož běšče so w žiwjenju jeho synow stalo, na kotryžž bē nimale lētstotk dolho hladacz žmēl. Sehowowoy profetiški duch wějšče do teho; živi stejachu woni psched Sakubom, a pschichodne stawisny jich naroda w slubjenym kraju wožiwjachu so jemu.

Sakubowe wějščzenja su wostale kj, na kotruž je so israeliski narod w pódnišchich hórkich čaškach, hdyž bu potkóčzeny a pschěščehany w Egiptowskej, sepjerał.

29. A wón pschifaja jim wschitkim swoje poslednje pschifasanje, prajizy k nim: Sa budu shromadženy k mojemu ludu, pohrjebajče mje pola mojich wótzow w jamje na Hestronowym polu, Hethejskeho čłowjeka;

30. W dvojatej jamje, kotraž napschecziwo Mamrej leži, w Kanaaniskim kraju, kotruž Abraham kupi wot Hethejskeho čłowjeka Hestrona k herbškemu pohrjebaj.

31. Tam je Abraham pohrjebany a jeho žena Sarah. Tam je tež Saaf pohrjebany a jeho žena Rebeka. Tam hym tež ja Leju pohrjebal.

32. Na tym polu a w tej jamje, kotraž je wot Hethowych džeczi kupjena.

Žaneho s wótzow stareho sluba njenadeńdžesč, kotrehož mohł pscheložecž hacž do poslednjeho sdychnjenja, khiba Sakuba. Widzimy tu, so je žmijertne ložo stareho sluba wobdate s jažnosčju a s pokojom, dokelž žmijertne stróžele su wobjate s wěštej nadžiju na pokoj, kotruž je pschihotowany narodej Božemu.

33. A Sakub, dokonjawschi pschifasnje na swoje džeczi, položi swojej ruzy hromadu na pošleschčjo, sawodže so s pošleschčjom, hdyž bē prjedy we ložu šedžal, a pschihotowa so tał na wumrjecze, jako tajki, kotruž ma myšle wušnyč, a wumrje, a bu shromadženy k swojemu ludu.

S wotpohladanjom komdži so nascha rosprawa pschi poslednich wotomilach Sakubowych, kaž dolho jenož móže: čžitar ma widžicž a sacžucž, tał wón po swojej pobožnosčzi a dostojnosčzi so wotžali s tuteho swěta.

Božo Knježe! wotewr mi swoje njebjeka, hdyž so čžaf mojego semskeho bēdženja nakhila. Šswój bēh hym dokonjal, a teho so wješelu. Bēdžil hym so s hrěchom, so hym wustal, duž poščel mje do wěčného šbóžneho pokoja. Ščtož mam na semi, teho čžu s wješelosčju so wšdacž, so bych šbóžnosčž dostał.

(Potracžowanje.)

Stawisny rekruty s lěta 1813.

(Po franzowskim piša — 6 —)

(Potracžowanje.)

Knjes Goulden stany a wša s khamora tornistr s krumjazeje kože, kotruž wón na blido položi. Pohladach frudny a pohluščeny na njeho: myšlach jenož na njesbože, so dyrbju prjecž.

Tu je twój tornistr, prajesche nětko Gouldenez nan, hym wschitko nusne nuts škladl: dvě pladowej koschli, dvě flanelowej jazzy a wschitko druge. We Mochucžu hiščeže dvě koschli dostanjesch. To je wschitko, sčtož trjebasch. Ššym čži tež hiščeže stupni dželačž dał, pschetož nicžo njeje šchpatnišče, hacž čžrije pola wojakow. Šsu s wjetscha pschězy s konjazeje kože, kiž nosy špari.

Ty móžesč tał hubjenje khodžicž a nješmēsč hiščeže tutu bolosčž čžerpicž. To pač mój luby hólčje, je wschitko.“

Položi tornistr na blido a so khdny.

Wonkach šlyschach Stalšich rekrutow bēhacz, kiž so na wotpučžowanje pschihotowachu. Nad nami hejtman Vidal swoje wufasy wudželešče. Mějšče swojeho konja w kasarmach stejjo a pschifaja swojemu šlužobnemu, pohladacz, hacž su jeho derje wotrybowali a jemu wotž dali.

Tajka hara mje džiwnje saja. Njemóžach pschězo hiščeže wēricž, so dyrbjach město wopušchčžicž. Ššedžach tam njemērnny a bojasny, so mi stawy hrjajachu. Nadobo so durje wocziniču. Šhatržinka plakajzy moju šchiju wobjimowasche, a čžeta Marhata wołasche:

„Ššym čži tola prajila, so dyrbišch do Šchwizy čžeknyč so tuczi pakostnizy čže ššoncžnje wotwjedu . . . hym čži tola prajila, ale ty mi nješšy wērik.“

„Wlaczi Marhata, to njeje tał ššē, do wóžny čžahnyč a sa wóžny kraj wojowacz, kaž hdyž čže wschitzy ššrawnny ludžo ššapwaja. Wyščeže wy tola radšcho Šosefa troschtowala hacž jow tajku haru hnała a jeho wušwarila.

„Ach“, wona džesche, „ja wschaf jeho nješšwarju, ale je tola žalostnje, tajke wēžny nashonicž.“

Šhatržinka mje njepušchčži, bēšče so se mni khdnyła a so koschachmoj.

„Ty ššay pschidžesč“, wona prajesche, mje k ššebi čžišchčžo.“

„Haj, haj“, s čžicha wotmolwisch. „A ty, ty budžesč stajnje na mnje ššominacz a nikoho drugeho lubowacz.“

Plakasche a prajesche:

„D! ně . . . čžu čže wēčžnje lubowacz.“

To trajesche hižo ššchwórcž hodžiny, jako so durje wotčžiniču a knjes hejtman Vidal ššastupi. Ššawaleny mantl wiššasche jemu kaž hoštwjerski róžt pschēs ramjo.

„Nó“, džesche wón, „nó, a nasch mlody rekruta?“

„Tu je“, ššapschecziwi knjes Goulden.

„D haj“ prajesche hejtman, „boli jara Boženje prajicž, to je wēšte . . . ššaju to . . . wostajimy wschitzy nětkoho domach“.

A s wótrym hložom wón potracžowasche:

„Ššej, mlodženzo, ššroblosčž! Dundyrt tola, nješšmy tola žane džeczi wjazzy!“

Potom wuhlada wón Šhatržinku a pschisšpomni se knjesej Gouldenej:

„Wšcho derje, ššapschijam, so radny do wóžny nječžehnje.“

Bubnač bubnowasche po dróšy. Ššejtman Vidal prajesche:

„Mamy hiščeže dwazyczi mješšchinow khwile.“

A na mnje pohladajzy a knjesej Gouldenej ruku ššawdawajo pschisšpomni:

„Nješškomdžče přeni appell (ššhromadžišnu), mlodženzo!“

Ššejtman wuńdže, psched durjemi ššlyschach jeho konja teptacz a rječotacz. Bēšče hubjene wjedro. Ššyški mje wumozowachu. Njemóžach Šhatržinku wopušchčžicž.

Nadobo nasta wonka wulka hara, — wschitzy bubnarjo na jenym měštnje bubnowachu. Knjes Goulden wja s blida mój tornistr prajizy:

„Ššosefo, wobjimaj so nětko . . . je na čžafu.“

Ššmjerčžblēdy stany, pschisšpinach ššebi ššwój tornistr. Ššhatržinka wosta ššedžo a džeržesche ššebi plakajo ššwój ššchóžuch psched woblicžo. Čžeta Marhata pač runje stejšče a na mnje hladasche, se ššubami ššchisšpio.

Bubnowanje bēšče pschězo hiščeže ššlyšchecž. Nadobo pač pschēsta.

„Appell so ššapocžnje“, džesche knjes Goulden, mje wobjimajo. A nadobo so jeho hluboke ššacžucze pokafa, ššapocža plakacz, mjenowasche mje žyle s čžicha swoje džecžo a prajesche:

„Njeboj so! njeboj so!“

Čžeta Marhata so khdny, a jako so se nej poššilich, wša wona moju hłowu mjes swojej dlóni a mje koscho sawola:

„Ššosefo, hym čže pschězo lubowala, hižo hdyž bē hiščeže džecžo, hym čže pschězo lubowala, ššy namaj pschězo wješele čžinił . . . nješšy naju ženje hnēwal, a nětko dyrbišch wotžal . . . Mój Božo, mój Božo! Ššajke nješšbože.“

Njeplakach wjazzy.

Sako bēšče mje čžeta pušchčžila, pohladach na Ššhatržinku. Ššso ani njehibasche, pschisšstupich k nej a ju koschach, nješštany a so njehibny, ale jako ššpěšchne wrócžo ššupich, dokelž žanych mozow wjazzy njemējach, wona žalosčžo sawola:

Josefo, Josefo!"

Někto řo k njej wobrocžich. Ešo njelcžo wobjimachmoj nětotre mjenschinu dolho. Rhatřinfa padny do womory. Položich ju na lawku a běžach se jstwy, řo ani njewobrocžo.

Běch hnydom na torhoschczu, wořjedž Stalskich rekrutow a cžrjoby ludži, kiž wołajo a platajo nař pšchewodžesche. Ale ja nicžo njewidžach a njeřlyšach.

Sako řo s nowa bubnowasche, řo šhrabach a widžach, řo mjes řwójimaj šnatymaj, řürstom a Klipflom stejach, kiž mějeschtaj wobaj torniřtr na řhribjecze. Seju starschej pšched nami platařchtaj kař na pšchewodženju. K prawizy, pšched radnizu ředžesche hejtman Vidal na řwojej malej řcherej toble a řečesche s dwemaj pšchfowymaj wyřchtomaj. Seržantoyo cžitachu mjena a my wotmolwjachmy. Wołasche řo řürst, Klipfel, Bartha, a my wotmolwjachmy kař cži druřy. Potom pšchitaja hejtman: „Do předka!“ a woteńdžechmy po dwemaj pšches franzowřke wrota.

W różknej řhěži pjeřarja Spiřa wołasche stara řona s přenjeho pořthoda platajo pšches wofno:

„Kaschoro! Kaschoro!“

To běsche Klipflowa wofka; jejna broda řchepotasche. Klipfel řiwasche s rufu, jej njewotmolwjejo. Běsche teř jara řrudy a powřschejsche hłowu.

Ja řa moju wořobu řchepotach hižo do předka, hdyž na to myřlach, řo nimo Gouldenez řhěže pocžahnu. Hdyž k njej pšchiczežechmy, mi koleni řchepotaschtej. Eřlyřach nětoho s wofna wołacž, ale njepohladach horje na řhěžu. Bubony řrimachu tak jara, řo njeběsche nicžo řlyřchecž.

Džecži běžachu řa nami wołajzy:

„Slaj, cžahnu do wójny... Slaj... tam je Klipfel. tam řosef!...“

Borřy běchmy řwonka města. Eřněh tajesche. Eřlyřachmy jenož našche řtupy w blócze. Hižo běchmy nětotre hodžiny dolho řchli, jako mi hejtman s řonja pšchitwola:

„Derje tak, pšcheczelko, řym s Wami řpotojom!“

Přchi tutyř řłowach dyrřjach hiřchcze junřrocž řaplacaj, a tehoroňja wulki řürst. Dale řtupajo platařchmoj; cži druřy běchu blėdži, kař řmjercž, ale njeprajachu nicžo. Na wulkim mořcze wuczeže Sebedej řwoju dymku a řapocza řuricž. Stalszy rekrucza pař řo řabawjachu a řmėjachu, dokelž běchu hižo tute řiwjenje řwucženi.

Hdyž běchmy na Mettingsku horu dšchli, kiž běsche hižo řhětro wot města řdalena, duri mje Klipfel na ramjo a prajesche, řwoju hłowu wobrocžo:

„Slaj, tam delka!“

Pohladach tam a widžach našdala měřto Pšaleburt pod nami, řasarmy, pšlvrowe mlyny a řyrřwinu wěžu. s řotrejeř běch pšched řchecžimi njedželemi se řtarym řwónřtom Brainřtanom Rhatřinzynnu řhěžu wohladal: to wřchitko řo řcherejsche, lėřy kolo wokolo řo cžornjachu. Tola my wojazy dyrřjachmy dale.

(Pštracžowanje.)

Wřchelake s bliska a s daloka.

— Njedželu Okuli běsche wjeřelny džen řa řetlicžansku wořadu. Přeni řrocž běsche we wořadže wřchřchi duchowny radžiczel Meier, řo by řnjeřa Miklu jako diafonuřa do noweho řařtořřřwa řapokasał. W němřkej Božej řlužbje mějesche řnjeř wřchřchi řyrřwinřki radžiczel Meier krařnu a duchapšnu narėč na řalořtu Micha 6, 8: „Tebi je prajene, řchtož dobre je a řchtož twój řnjeř wot tebe řada“, mjenujzy 1. Bože řlowo džeržecž a 2. lubořcz wopokasač a 3. poniřny bycz pšched twojim Bohom, a řnjeřa duchowneho Mikelu do noweho řařtořřřwa řwjedženřzy řapokasa. Nastupne přėdowanje džeržesche řnjeř duchowny Mikela wo tekřcze 1. řheř. 5, 9.—13. a wuloži: džeržmy twjerdže řwřaty řwřař teje jednoth, kotryž je 1. řwřař wěry, 2. řwřař lubořcze. W řerřřkej Božej řlužbje řnjeř řarař ryczer lie. Řencž řnjeřa Mikelu wořadže pšchedřtaji. Bóh řohnuj řtutkowanje noweho duřchowpštrja w jeho nowej wořadže.

— Njedželu ma řo řerřřke řemschenje w řchřřnej řyrřwi w Drařžžanach. Wodžer našchich řerřřkich řemschenjow je řon řrocž řadžewany. Duž řmėje řnjeř řarař Wřořař-Přodžřchczanski řpwojednu wucžbu a řnjeř řarař dr. Řencž-Wjeleczanski přėdowanje. Řowjescž wo wotměřym řemschenju w pšchichodnym cžřřle podamy.

— řutrowna njedžela a přeni džen řidowřkeho Pařah-řwjedženja lėřka hromadže řrjehitej. To je podawř, kiž řo wot lėta 1328 wřazy řtal njeje. řyrřwinřka řhromadřřina w Řřzy řebi myřlesche, řo je to njemőzne řcžinila, hdyž pořtaji, řo dyrřbi přenja řutrowna njedžela přenja njedžela po polnym měřacžku po tym dnju bycz, hdyž řtej nőz a džen w nalėczu řunaj. Tajke hromadžerřchenje je pař jara porėdko a mőza řo řařo lėřřtotetki minycž, přjedny hacž řařo budže.

Bóh to cžini.

Hiřchcze jedny řhėrluřch wot njebočřicžkeho řatařa, kotryž je nam do řwojeje řmjercze podal.

Hłóř: Kař pomitam ja tebe.

Nőz wřřy polna řwėzow
E wjecžornej řernicžku,
Nad krajom našchich řėtow,
Na Bořim podnjebju.
Tón, kiž te hwėřdy řtwori,
Teř na nař řpomina,
Eo na nař luta hori
Ešo lubořcz Řnjeřowa.

Wón hlada s wóczkom miřym
Kař řkoto blyřchczatym,
A krařnje wobřwėřliwym
Na řwoje džecži řem.
Wón twřchne řlyřy widži,
Hdyž řo teř řlyřuju,
Ešo s njeřja s trořřtom bliži
Ea řřřřnu wutrobu.

K njom' řtajmy dowėřenje,
Na njeřo řhladujmy,
Hdyž wot różow pšches cžerňje
Hdy řhodžicž dyrřbimy,
Čař horja, kiž nař twřchi,
Tu dže po hodžinach,
Džal woprujmy řom' wřchřchi
Přchi řrudžbach, wjeřelach.

A našche cžerňjom pucže
Ešo řkónčza lubořnje,
Bóh řeřřhadžecž da řucže
Řam hwėřdže nadžije.
We našch' Wótza domi
Toř' lėřřch' cžłowřřřwa,
Bjeř wotměřenja řolmi
Ešo radořcz řřchewřaza.

Hdyž našche lizo blėde
Dyř řmjertny wobmacha,
Ea řřany řwėř nam něhdy
Ešo wóczko řamřnycž ma;
Hdyž s kraja řřřřnyř cžařom
Nařch duch tu woteńcz ma
Do řaja řlotyřch řařow,
D krařna nadžija!

K řospominanju.

Eřtőž dženřa lutuje, ma jutřje teř něřchto.

Eřam dokonjecž je dobre řelo, tola we wřchřřkich řařřodach njerořcze.

Njeřhladař wřřche řebje, ale pod řebje.

Eřtőž njelutuje w prawym cžařu, řon nufu cžerřpi w nje- cžařu.

Ššy-li špěwał,
Pělnje džělat,
Strowja cze
Ššwójbnj fiatol,
A twój šwjatol
Šradny je.

Sa staw špróznj
Napoј móznj
Dubošć ma;
Bóh pať šwěrnj
Ššchěš spať měrnj
Čžerštwošć da.

Njěch ty špěwašch,
Ššwěrnje džělašch
Ššchědne dnj;
Džěń pať šwjatj,
Dušchi datj,
Wotpoczń ty.

S njebješ mana
Njěch čzi šhmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Ššerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Ššmolerjez knihiczišchžerńi w Budyšchinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Njedžela Judika.

Šana 11, 47.—57.

„Lěpje je nam, šo jedny čłowjeť wumrije ša lud,
dnžli šo by žyły lud šahinyl.“

Sa čžak šwojeho profecziškeho škuttowanja na šemi je šo našch Ššbóžnik tši króč w krašnošči šwojeje šmjercž-pšcheminješkeje bójškeje možj pokasať: pšchi šbudženju Šairoweje džowki, młodženza w Ššainje a Šazara w Ššethaniji. W přěnim padže ležěšche čžěto hišchže w žarowanškim domje, w druhim šo k rowu njěšěšche, w tšecžim pať bě hižom šchtrj dnj w rowje ležalo. Š posledniškim šbudženjom šo Ššhrjštukowa krašnošč mjěse wšchěmi jeho džiwami i wošebitej jašnošču blyšchžešche. Šak wšchelati pať bě šacžišchž, kotryž tónle wulkotny džiw na čłowjeťom čžinjěšche! Šsprawne wutrobj wěryčahu a šo k Ššesufěi modlachu, čži drušj wotěndžechu jako pšcheradnizj k šarišejam a hidženje njepšchecželow šo čžim móžnišcho šahori, tak šo bu nětko Ššnješowa šmjercž i wěštošču wobšamknjena. Šubj čžitarjo! wukń i teho: Ššemu, kotryž widžecž a wěricž nočžze, tež najwjetšche džiwj ničžo njepomhajju. Šchtóž po tajkim pšchěš ššredki, kotrež nam Bóh we šwojim šlowje, w našchim šwědomniju, našchich žiwješkich pšedeńženjach atd. podawa, k wobrocženju njepšchindže, tón njebj tež k temu došchol, bychu-li šamo jandželjo i njebješ dele pšchihadželi!

Ššesuf bě w bljštosczi Ššerušalema šwój najwjetšchi džiw dokonjať: wón pohrjebaneho Ššazara i rowa do žiwjenja šawola a i tym hišchže junu do wrotow Ššeru-

šalema móžnje šaklapa. Njepšchindju w nim wšdžerjo luda šškóncžnje k pššnacžu? Njepšchiwobrocža šo nětko i horliwošču Ššesufěi? Ně, woni jeno na šebje šamych myšla: měšto teho šo bychu šo nad Ššesufowym pšchibjwazym pšchiwjstom wješelili, maju jeno štarošć wo šdžerženje šwojeho šamšneho wliwa a knježtwa nad ludom. Ššoni pomolaju ššromadžjšnu ššnedrija abo wyššokěje rady, šchtož bě najwšchšichi duchowny a šwětny šud Židow, še ššyđlom w Ššerušalemje a wobštawazj i 72 ššobuššawow še ššawa měšchnikow a piššmawucženych, hđžěž mějěšche wyššchšichi měšchnik pšchedššyđštwow. Tež kěđžbliwošč wyššokěje rady běšche Ššesufowj wulkotny džiw bóle šbudžil, hacž běchu to wšchě jeho druge dotalne džiwj čžinile. Ššele džiwj drje jejne ššobuššawj njepřějachu, tola we šwojej wutrobje Ššesufa pšche jara hidžachu, hacž šo bychu šacžišchžej jeho džiwow w nej měšta dale. Ššichi wšchěm tym pať njemóža šo teje myšle žyly domobaracž, šo mohł šo Ššesuf pšchěš šwoje džiwj ša iššraelškeho krala šščiničž a i tym hñěw Ššomjanow ššbudžicž. Ššo to raš Ššesšiaš šščini, bě wšchaf tež jich nadžija a žedženje; ale měšto teho, šo bychu šo temu pšchiwobrocžili, kotryž by jich nadžiju woprawdže dopjelnicž mohł, našta w jich dušchach bojošć a šštrach pšchi tej myšli, šo mohł šo to pšchěš tajkeho jim wohidneho Ššesšiaška ššacž, kotryž pšchede wšchěm wobrocženje wutrobj žadašche. Ššduž šu w ššnedriju nimale wšchitžj w tym pšchěš jene, šo tak dale hičž njěššmě; jeli šo Ššesuf ššowe šškuttowanje njěšamjesuje, dha jeho lud ša krala wumola, a pšchindže k ššbžekj pšchecžiwow Ššomjanam. „Ššchto čžinimj?“ tak reča we wyššokěj radže. „Ššutón

čłowjek čini wjele dźiwow. Wostajimy-li jeho tak, dha budza wschitzy do njeho wěricz (a ko pschecziwo Romjanam spjeczič); duž pschińdu Romizy a wošmu nam kraj a lud." So mješche ko něšto stacz, to bē wěste — ale šhto? Wschischki mēschnik Kajsaß wjedzišche radu; wón dželche: „Lěpje je nam, so jedyn čłowjek wumrje sa lud, dnyžli so by zyly lud šahinył.“ Kaž ko i jeho słowow šda, bē drje wón šam wo Jesuſowej njeminje pschewědčeny; ale wón ko tola boji, so mohła ludowa šahorjenošč sa Jesuſa podhlad Romjanow šbudzič. Š sadžewanju teho, so njebychu Romjenjo šamnyšl mēli, wyšokaj radže tež pošledni šbytk šamostatnoščje wsacz, wón teho dla namjetuje, so by ko Jesuſ wotštronil: wón dyrbi ko knježenju wyšokaje radu woprowacz. To bē šymna politišta mudrošč, ale Bóh tule mudrošč t hanibje šezini. Šišes Jesuſowu šmjercz ko runje to šta, šhtož mješche ko sadžewacz. Šako wjeczerjo, wot Boha pošlani, Romjenjo bórny na to woprowdže pschińdžechu, město a templ wutupichu a štarem šakonju, tež wschischemu mēschništwu kónz šezinichu. Šunje Jesuſowa šmjercz dyrbjeshche šredt bycz t wumozenju čłowjestwa. To drje je sa naš potajništw, kotrež ženje pošnje nješrošymimy, ale tola štutk, wo kotrymž tež naš tekst šwědči. Šezenik Jan w tamnych Kajsaßowych šłowach njewědomne wěščezenje widži: — Jesuſ dyrbjeshche woprowdže sa lud, haj sa zyly čłowjestwo wumrjecz, so by jo wot škaženja wumohl.

Šrěcha dla niz jeno Šrael, ale zyly čłowjestwo do škaženja šapadny. So mješche čłowjestwo šame wo tym šaczuwanje, dopošajaja wopory pohanow a tež šraeliški kultuš: wutroba žedželche ko po wujednanju i Bohom, šwědomnje žadašche doščezinjenje sa hrěch. Šak čitamy w našim tekščje, so jich hižom psched jutrami wjele do Šerusalemu dželche, so bychu ko wucziščili t. r. dla pschestupjenja zeremonialneho šakonja i woporami a nabožnyimi waschnjemi wodacze dozvoli; pschetož bjes přjedawšehu wucziščjenja nješmēdžichu jutrowne jehnyo jěšč. Šdnyž čłowjek do šo dže a t žedženju po mērie i Bohom wotuczi, dha jemu potom šlowo wo wodaczu šame hiščeže njepomha. Šžehodla njeje židowštw došpołna nabožina? Wo wodaczu hrěchow je wjele rěcz w štarym štestamencze; ale došahaze do ščezinjenje pobrachuje. Wny ššchesczišjenjo mamy dokonjane doščezinjenje; pschetož my mamy wujednanje psches Jesuſowu krej. Š temu bē Šhryštuš pschischol, sa našche hrěchi doščezinicz, wón je dał šwoje žiwjenje t wumozenju sa jich wjele. Šrěchi zylyho čłowjestwa na šo wsawšchi wón sa nje došwólne do šmjercze dželche. Šak je ko wón naš šrednik šezinil a našche hrěchi wotpošuczil: my mamy psches njeho wodacze a mēr i Bohom. Šezenik Jan praji: Jesuſ je chynł dželči Bože, kiž rošhonjene bēchu, šhromadzič na jene. Šiščeže dženša dže placzli wo tych, kotřiž Jesuſa hiščeže njeshaju, šlowo pošety Šesaiša: woni bludža wschitzy jako wozny, kóždy wobrocza ko na šwój pucz. Šchtož šwoje šbože w šwěče pyta, wostawa we hlubinje šwojeje wutroby tola pschezo njepošojeny; pschetož šwětna kubla njeshamoža lacžnošč jeho dušche štajicž. Šinat je tam, hdžež je wutroba Jesuſa namakala: tam šbóžny mēr w njej bydli, dokelž ma wona i Bohom mēr. Šišes Šhryštuša ko tež čzi šjednocza, kotřiž šu hewat dželeni. Še wschěch narodow, se wschěch štawow je šebi wón lud jako Božu šwójbu šhromadzič, a my nadžijamy šo čaša, hdžež budže

jene štadlo a jedyn paštyr. Šesuſowu ššchiz je šnamjo ššenoczenja sa wschěch, kotřiž šu i wěrnocze.

Šospomimy jeno wschezo šako, šchtož je nam Jesuſowa šmjercz došlyla. Šodajmy ko se šwojim Šbóžnikom do člicheje šamotnoščje, so bychmy tam zyly šwoju naturštu hubjenošč špošnali. Šotom pač džimy tež i nim horje do Šerusalemu a na Šolgatha, so bychmy tam šwoju hrěšchnu dušchu i jeho šwjatej krowu wucziščili. Šichetož „krej Šesom Šhryšta, šyna Božeho, wucziščzi naš wot wschitkeho hrěcha“ (1. Šana 1, 7).

K. A. Fiedler.

Puczowanie po Božim pišnje

abo

šajle myšle nadeńdžech, Bože šlowo čitajo.

Šodawa šwěrnny čitac „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Šóšifawowe, 50. šlaw.

(Šofracžowanje.)

IV. 50, 1—14. Šosef, wupłatawšchi ko, so je nan jemu wumrjek, štara ko wo to, so by čželo ko žalbowalo po egyptoškim waschnju; potom, hdnyž bē tež želenje po egyptoškim kraju nimo, wuprošny šebi Šosef pola Šaraona, so šmēl nana w Šanaanškim kraju šhowacz. Šišchi šhowanju wobdžela ko štalowšzy pschidwórnny a egyptoškizy krajni šastožny, so ko temu Šananejšzy wulzy dživaju.

1. Šehdy padny Šosef, i boloczu wobjaty, na šwojeho nanowe wobliczo, a platašche nad nim a wotošchowašche jeho.

Še wschěch Šakubowych šynow bē wón i nanom najwjazy šhubil, dokelž bē wot dželczazyh lét šem nanowej wutrobje najbližšchi byl, potom bē 22 lét jemu šdaleny, a ššoncžnje bē, jeho doštawšchi, myto sa šwěrnny wutrajnošč we mērie šako došlyl. Šotom pač, tak dołho hacž bē Šrael živy, bē ko w šwojich Šegyptoškich čžeknoščach štajnje pod nanowym mēschniškim šškitom čžul. Šnětko pač, hdnyž bēšchtej nanowej woczi ko šandželikej, bēšche jemu, jako dyrbial ko šako wróczicž do nēhdušchich čžahow, hdžež bē šamlutki se šwojim Bohom a hdžež mješche i nim ko pschewědžicž.

2. Š Šosef, so by čželo se wschěmi čžejčemi pohrjebač, a so by je sa daloki pucz hacž na Šebrošste pohrjebniščežo pschihotowač, pošuczli šwojim wotročkam, njenujzy léšarjam i nich, kotřiž mējachu šlužbu léšarjom šastacz, so bychu jeho nana žalbowali.

3. Š léšarjo žalbowachu Ššraela a šawěščje po najčžebniškim a najdrožškim waschnju njesh ššjomi waschnjemi, po kotrychž Šegyptoškizy žalbowachu, doniž ko ššchtyrčyczi dnjom njeminny; pschetož telko dnjom bēšche sa žalbowanje poštajene. Š Šegyptoškizy jeho žarowachu ššydomdželacz dnjom po jeho šmjerczi, po tajkim hiščeže ššizeczi dnjom po dokonjanym žalbowanju.

Š Šegyptoškej mējachu sa kóždu šhorocž wošebiteho léšarja, tak bēchu tam léšarjo sa woczi, sa šlowu, sa šuby, sa šoldt atd. Šošdžišcho bē tam tež wošebita woršhta ludži, kotřiž mējachu čžela žalbowacz. Šišchi Šakubowej šmjerczi pač wschědni léšarjo hiščeže žalbowachu.

Šegyptoškizy wējachu, so dušcha šemrjeteho čłowjeka tak dołho wotoko čžela šlětuje, w kotrymž je bydlika, kaž dołho je čželo hiščeže derje šdžeržane; potom pač ma ko dušcha na dołhi pucz psches wschelake šwěrnške čžela na létšotki, haj na léttyšazy nastajicž, doniž šebi ššoncžnje jašo čłowšte čželo njewoblecze. Šeho dla ko Šegyptoškizy hižo w šštarštu wulzy wo to štarachu, so bychu čželo lubeho šemrjeteho psched pscheklacžom wuškowali. Šo štawajche ko psches žalbowanje. Šiščeže dženša namakaj w Šegyptoškich šatakombach abo čželnizach njelicžomnje wjele tajkich žalbowanych čželow, kotrymž po gumiju, i kotrymž šu pošajane a kotryž w pošiškej rěczli „mum“ rěta, mumije narjeknu.

Š Šegyptoškej ko čžela po trojakim waschnju žalbowachu; najdrožšche žalbowanje pošczeshche 4140 hritnow, šrenje 1380 hr., najšnadnišche pač malo. Šajdrožšche žalbowanje mješche ko šakle. Šajpředy mējachu ko i ššchwym želeškom mošhy i šlowy psches noš wucžahacz, sa to wupjelni ko nop potom i drohimi šorjeshkami, šlodžikami a šelami. Šotom narěšnychu i wóšnym šamjenjom na

lěwym boku delni žiwot, so mohli czjewa i brjucha wuczahac; brjuch wumyjachu na to i datlowym winom, napjelnicu jón i marami, fajiju a podobnymi wonjazymi wězami a potom jón fajšo fajšichu. Nětko položichu czělo do nitra abo salpetra, a tak wošta někotre tydženje stejo; potom je i nowa wotmywšči, i byhšuwymi powjasami wobwivšči a i gumijom pomasawšči dachu czělo fastajenym wróćo. Sawostajeni pak položichu czělo do drjewjaneje kichinje, kotraž bě popiřana a tak wudželana, so ho runje hodžesche człowstwu postawu do njeje položic. Kichinju stajichu sawostajeni potom do czělnizy.

Zyle hinał pak mějesche ho, hdyž ho Židza w pōslnišchich czahach hwoje czěla žalbowali.

Běsche-li w Egyptowskim kraju kral semrjel, žarowachu Egypt-czenjo jeho, rostorhajzy hwoju draštu, sawrjeizy wšchě hwojatnižy, njewopruižy wjazy bohama a hwojedenje njewotbhwajzy. To trajesche 72 dnjom. Nimale hama czěšč dosta ho tu Josefey, drje po žaraonowym poruczenju, kotryž bě trasch rosrěčujzy ho i Josefom hluboki sacziščez dostal wo wobstarnym wótzu; pōdla pak bě tež Josefey wulki džal dołžny, so bě Egyptowske kralestwo hjes měry derje sarjadował.

4. Sako pak běchu žarowanste dny ho minyle, rěčesche Josef, kotryž běsche hebi ja čař žarowanja wložy na hłowje a brodu rosč dal a tajki ho psched kralom njehmėdžišche potasac, i žaraonowej czeledžu — i pschidwornymi sastojnikami — prajizy: Sšym-li hnadu namafal psched wami, dha porěčezje wšchaf na mojim mēščez i žaraonom prajizy:

5. Mój nan je saczuwšči hwoju blisku hmičez pschibahu wote mnje wšaf, prajizy: Glej, ja mru, pohrjebaj mje do mojeho rowa, kotryž hym hebi psches hwojeho wótza Abrahamama w Kanaanskim kraju wuryl. A nětko proschu cze, njech ja horje czahnu do Kanaana, so bych hwojeho nana pohrjebal, kaž hym pschibahal, a potom fajšo pschischol, so bych hwoje sastojništwo dale sastal. Daj mi dowolnosč na něšto čařa a dowol mi, so bych czělo wuwjeř i twojeho kraja.

6. A žarao džesche, wotmolwizy jemu psches hwojich pschidwornych ludži: Čzehni horje a pohrjebaj hwojeho nana, kaž by jemu pschibahal. Pschibaha, i kotrejž by jemu pschibahal, je tež ja mnje hwojata.

7. Tak czehnjesche Josef horje, so by hwojeho nana pohrjebal. A po žaraonowej porucžnosčez czehnichu i nim wšchitzy žaraonowi wotrocžy, mjenuizy wšchitzy staršči jeho doma a wšchitzy staršči Egyptowskeho kraja, mjenuizy najwōžebnišči i pschidwornych a i krajnych sastojnikow.

8. A temu tež zyly Josefowy dom a jeho bratsja a jeho nanowa czeledž. Ženož hwoje džeczi a hwoje wozzy a hwoje woły wostajichu w Gosenškim kraju, dofelž njechachu wuczahnyč a ho i nowa w Kanaanskim kraju sařndlic, ale po někotrym čařu chzychu ho fajšo do Egyptowskeje wróćic.

9. Tež czehnichu i nimi horje, so bychu měli wōjnšči pschewod na puczju psches puschinu, woły a jědni, a tak běsche czah Satubowych pschewodžerjom na Hebronške pohrjebniščez jo ara wulke stadlo abo wōjřko.

(Potracžowanje.)

Stawišny rekruty i lěta 1813.

(Po franžowskim piřa — 6 —)

(Potracžowanje.)

VIII.

Na tym hawym dnju dōndžechmy hacž do Witsch, na druhim do Hombach, do Kaiserslauterna atd. Sapocža ho i nowa hneš hicž.

Kač hym ho tola huřto na tutym dolhim puczju po tolstym mantlu knjesa Gouldena žedžil a po jeho stupnjemi i dwōjnymi pōduščemi!

Čzehnjechmy pak w horach pak w runinje psches wšy. Pschi fastupje do kōždeje wšy ho bubnowasche, potom hylnje stupachmy pōbėhowajo hwoje hłowu, so bychmy wuhladali kaž stari wojazy. Ludžo pschiindžechu potom i jich malym wotnam abo stupichu ho do hčěžnych durjom a prajachu: „Šsu rekrucža.“

Wječor, w hospodze, bėchmy jara sbožowni, hdyž mōžachmy wotpocznyč, wōžebje bėch to ja. Njemōžu wam wuprajic, kač mje mojej nosy boleschtej. Ach! Ženje njebėch tajtu mucžnosč sa-čul. W hospodze mējachmy prawo na mēřtno pschi kchachach, ale

čzi dobri ludžo posticžachu nam tež mēřtno ja blidom. Nimale pschezo dostawachmy hndf a bėrny, druhdy tež czerřtwy polč a řchlu řihaleho kala; stari ho nař woprashachu, i wotkal hmy a řchto hmy; mlode holzy na nař je řrudnymi woblicžemi hladachu, řpominajo na řwōjich nawoženjom, řiž bėchu pjecž, řchěšč abo řydom mēřazow prjedy wotczahnyli. Potom nař i ložu řwōjeho řyna wjedžechu. Kač derje mi bėsche, hdyž mōžach ho potom w nim wuřtrěč! Kač rady bych 12 hodžin dolho řpal. Ale hižo na řahim ranju, pschi řwitanju wubudžichu mje bubony. Widžach nade mnu řbrunjene pschatra a deřki, widžach male i mřosom pofryte wotnjaze řchleřzy a ho prashach: „Džže řym“. Potom nadobo ho mi wutroba dajesche a prajach i hebi: „Ty řy we wšy Witsch, w Kaiserslautern, řy rekruta!“ A potom dyrbjach ho řpěščnje woblecacž, tornistr na řhribjet wřacž a na torhōščez khwatač.

„Džicze i Bohom!“ prajesche hospořa, řiž bėsche řaje wotuczila.

„Bōh řaplacž!“ wotmolwi rekruta.

A wotendže řpěščnje.

„Haj... haj... džicze i Bohom! Tebje řenje řařy njewohladam, ty wobohi rawōo... Kač wjele je jich tōn řamy pucz řchlo!“

Ženje njesabudu to, kač bėch na druhim dnju po našchim wotpuczžowanju we wšy Kaiserslautern řwōj tornistr wōčiniř, so bych ho cžistu kōřchlu woblecž, kač njes kōřchlemi mały, řhětro czeřki pafčiz namafach, w kotrymž bėsche 54 frankow a list wot knjesa Gouldena. Tōn luby muž bėsche mi piřal:

„Budž pschezo řprawy a nadobny we wōjnje. Špomni na řwōjich pschidwornych a wšchitřich, kotrymž by rady řwōje řiwjenje woprwal. Pschecžimo zuyřm budž řmilny, so bychu tež pschecžimo nam tajzy byli. Bōh tebje pschewodž... a cze wumōž je wšchitřich řtrachow! Tu je, mōj Josefo, něšto pjenes. Je pschezo derje, w zuyřje něšto pjenes w rukomaj mēč. Piřaj nam, tak huřto hacž mōžesč. Ja cze kōřchu, moje džecž.“

Čzitajo tute řłowa plafach horze řylřy a myřlach:

„Ty tola njestř wopusščezeny na řwēčze... Špravni ludžo na tebje řpomnja... Šich njehmėř řabnyč.“

Štōncžnje dōndžechmy na pjatym dnju wječor wokoło řchescžich do Mohucža. Doniž budu řivy, budu na to řpomnicž. Bėsche řalořtna řyna. Na řahim ranju bėchmy ho na pucz podali a dolhi čař bėchmy psches mnohe wšy puczowali, řiž bėchu i wojakami pschepjelnjene. — Šědni a pēščzy, dragunarjo w kusřich řafach, řiž lōd na rēzy rořřchčepichu, so bychu hwoje řonje piřowali, njes tym so druřy walcži řyna a řłomy do hrdōžow noschachu, woły i pōlbrom a i kulkami, řanony, wojazy wšchitřich družinom a řjadow, řiž po řnēř tam a řem khwatachu a ho wo nař do cžista njestarachu. Šejtman Vidal bėsche i řonja řlēř, so by ho řczoplil a džesche pēřchi. Wřyřzy a podwřyřzy nař jara pohnuwachu, dofelž bėchmy so řapōdžili. Pjecžo abo řchescžo Štalřzy njemōžachu wjazy dale a wostachu teho dla we wřach. Wje pōdušče i bolojčemi palachu, njemōžach řtoro wjazy řtupicž.

Bu po čařu čma. Na njebju řwēčžachu ho njelicžomne hwēřdy. Kōždy hladasche do pēřka a prajesche hebi: „Ššmy tu bōřy“, pschetož čzmowa řmuřa, čzmowe dypki a řwētle řwēčži na řhromje wobřora nam blisťe wulke mēřto wōřewjachu.

Bōřy widžachmy řtraže. Kōždy mjelčesche. Sako wokoło nēřajesje řhēže pschiindžechmy, widžachmy dolhi i lodom pokrny pschērow psched nami a řady njeho nařpyřy i řyhelow a runje psched nami stare wrota i horjesčehnjeny mōřtom. Š njeho dele wōlasche wojak i natřfanej řšēbu na nař:

„Wer da?“

Šejtman, řiž zyle pēřku řtejesche, wotmolwjesche:

„Franžowřka.“

„Kotry polk?“

„Rekruczi řchesteho polka!“

Nětko nastu wulka cžiščina. Šbėhnjeny mōřt ho puschēzi a řtraža nař pschepřta. Šedny wojak mējesche na řiju wulku řatarnju. Šejtman Vidal rēčesche i někotrymi wřchřkami, potom ho nam pschidwōla:

„Šmēčze řastupicž!“

Nařchi bubnarjo bubnowachu, ale šejtman jim pschitřasa bubony řařy na řhribjet wřacž. Bōřy dōndžechmy do mēřta Mohucža. Kōždy ho pōřowasche prawje řrucže wuřtupicž, so njebny řłazal, pschetož hacž runjež bėsche w nozy, bėchu tola wšchitře řorcžny a řlamy wōčinjene, jich wulke wōřna ho blyřkotachu a řybolachu,

a kaŝ wodnjo khwatachu ludŝo po drohach tam a jow. Skoncŝnje ŝu „halt“ sawola.

Na rŝŝku kaŝarmow ŝedŝeŝe pod wulkim pŝchedeŝcŝznikom pŝchedawarka, na ŝibarbatym pŝchedeŝcŝzniku wiŝaŝŝtej dwe latarni.

ŝ nami bŝchu nekotŝi wyŝŝzy pŝiŝŝli, to bŝŝe komandanta Gŝmeau ŝ nekotrymi druhimi, kiŝ ŝym poŝdŝiŝcho teŝ ŝeŝnal. Sawdachu hejtmanej ŝo ŝmŝjo rufu a naŝ wobhladachu. Potom ŝo appell cŝitaŝŝe, a kŝŝdny wot naŝ doŝta pokrutu ŝlŝba a hoŝpŝdŝinu papjerku. ŝmŝdŝachmy potom wotŝtupicŝ a do ŝwojeje hoŝpŝody hiŝ.

Alle hdŝe tu w tajŝim wulkim mŝeŝe namaŝacŝ? Wboŝy italiŝzy njerŝŝmjachu ani nŝmŝzy ani ŝerbiŝzy. ŝnydom ŝo roŝŝudŝich, ŝo pŝchedawarki pod pŝchedeŝcŝznikom wopraŝŝecŝ. To bŝŝe ŝtara, toŝta, kulŝjta ŝona ŝ Elŝaka, a jako ŝo jeje wopraŝŝach, hdŝe je Wnichowa droha, mi wotmolwi:

„ŝto plaŝiŝŝ?“

Bŝch potajŝim nuŝowany, ŝ nej maŝy palenz wupicŝ. Potom wona praji:

„ŝlej, hdŝŝ tam wokoŝo tuteje rŝŝkneje ŝhŝe dŝeŝch, budŝeŝch hiŝo Wnichowu drohu namaŝacŝ. Dobru nŝz rekruta!“

ŝso ŝmŝeŝeŝe.

Na papjerŝach dolheho ŝurŝta a ŝebeŝeja ŝtejeŝe teŝ Wnichowa droha. Teho dla ŝo hromadŝe na pucŝ podachmy, jara ŝboŝowni, ŝo mŝŝachmy ŝ najmjeŝŝa hromadŝe pŝeŝ zuŝe mŝŝto kŝazacŝ.

Pŝhecŝel ŝurŝt namaŝa ŝwoju hoŝpŝodu preŝni, ale ŝhŝe bŝŝe ŝawrjena a hdŝŝ wŝn ŝa durje kŝapaŝe, teŝ ja ŝwoju namaŝach, w kotrejŝ bŝŝe w dwŝmaj wŝknomaj ŝ lewiŝzy hiŝŝeŝe ŝwŝtko. Wocŝinjach durje a jaŝtupich do cŝmoweje ŝhŝe, hdŝeŝ ŝa cŝerŝt- wym ŝlŝbom wonjeŝe, ŝŝtoŝ mje ŝnutŝkŝwnje wŝŝewjeŝe. ŝebeŝej dŝeŝe dale. Sawolach ŝ ŝnyŝy hŝoŝom:

„ŝe tu nekŝtŝn?“

U nimalŝ ŝ dobom wuŝtupi horŝach na drjewjanym ŝhŝodŝe ŝtara ŝona, kiŝ rufu pŝched jaŝnej ŝwŝzu dŝerŝeŝe.

„ŝto ŝebi pŝeŝeŝe? ŝo mje wopraŝŝa.“

Pracijach jej, ŝo mam jow hoŝpŝodu doŝtaŝ. Wona pŝiŝidŝe dele a wobhladowaŝŝe ŝebi jeho papjerku. Potom prajeŝŝe te mui po nŝmŝkim: „Wŝeŝe!“

(Wŝtracŝowanie.)

Wŝeŝnoŝcŝ.

ŝto je wjele tyŝaz lŝtow
Pŝhecŝiwo tej wŝeŝnoŝcŝi;
ŝtrach dŝe do tych ŝmjertnyŝ hŝtow,
ŝdŝŝ ŝo wŝeŝnoŝcŝ wopomni.

Tudny widŝiŝŝ wŝŝitko iŝhinyŝ,
Wŝŝitko bŝrŝy kŝnzey dŝe;
Wŝeŝnoŝcŝ njebudŝe ŝo minŝcŝ,
Wona pŝeŝtaŝcŝ njemŝe.

Pŝhelicŝ hwŝŝdny na njebjeŝach,
ŝak tych ŝamyŝ wjele je!
Wjele tu pŝiŝi cŝlŝwiŝŝich hreŝach
ŝreŝkow wina naroŝeŝe?

Wopomni, wjele je tych rybow
We rŝŝach a we morju;
Mŝŝeŝch wjedŝecŝ, wjele dubow
ŝe na ŝemi tam a tu?

ŝak je wjele ŝŝtomow w hoŝach,
ŝiŝ na ŝwŝeŝe wŝhladaŝch,
U kaŝ wjele na tych polach
ŝwjeleŝŝow roŝki namaŝaŝch?

Pŝhelicŝ w platach wŝŝitke nitki,
Pŝŝŝne ŝorna na hori;
U na ŝutach wŝŝitke ŝwŝtki,
Wŝŝitŝich knihow piŝmiki.

Wjele liŝcŝa na tych ŝŝtomach
W ŝnyŝy ŝwŝeŝe naroŝtu;
Wjele ŝylbow we ŝhŝerluŝach?
Pŝhelicŝ wŝŝitke hromadu!

Alle ach, we kotrym kraju
ŝe ŝŝto ŝiwoy na ŝwŝeŝi,
W kotrym mŝeŝe kŝho maju,
ŝiŝ to wŝŝitko wurŝeŝi?

Wyl dha teŝ ty runje wuŝtaŝ
Wjele lŝt tam ŝaloŝeŝe,
Tola njeby kŝnza doŝtaŝ,
Dokelŝ wŝeŝnoŝcŝ wŝtanje.

Mjeŝaŝch dha tam cŝerpicŝ cŝwili
We tej wŝeŝnej wŝeŝnoŝcŝi,
Dha ŝo njeŝomdŝ ŝanu ŝhwili
ŝ pokutu tu na ŝwŝeŝi.

Dyrbjaŝ paŝ ty ŝ njeju cŝaŝacŝ,
ŝacŝ ŝy ŝŝomdŝil hnadu tu,
Dha budŝeŝch tŝn cŝaŝ tam plaŝacŝ,
ŝotromŝ wŝeŝnoŝcŝ rŝŝaju.

ŝelaŝ.

Wŝŝelake ŝ bliŝka a ŝ daloka.

— ŝdŝŝ bŝŝe ŝ ŝerbiŝkim ŝemŝchenjam w Draŝdŝanach poŝledne lŝta huŝto doŝcŝ hroŝne wjedro, woŝebje teŝ na njeŝzeli „Lŝtare“, bŝŝe lŝŝa woprawdŝite „lŝtare“. Wjeŝeli cŝehnicŝy ŝerbiŝzy ŝemŝcherjo ŝ daloka a ŝ bliŝka pŝiŝi najrjeŝŝim wjedrje horje do lubeje ŝŝiŝŝneje ŝyrŝwje, ŝo bychu Woŝe ŝlowo w lubej macŝernej rŝcŝi ŝnyŝcheli. ŝemŝchenje bŝŝe bohacŝe wopytane. ŝa to ŝwŝeŝi liŝŝba ŝpowjednyŝ 234. ŝpowjednu wucŝbu mŝeŝeŝe knjeŝ ŝaraŝ Wroŝaŝ-ŝrodŝiŝŝeŝanski a preŝdowanie knjeŝ ŝaraŝ dr. ŝencŝ-Wjeleŝanski. Wŝh ŝohnuj dale naŝŝe lube ŝerbiŝke ŝemŝchenja w Draŝdŝanach.

— ŝandŝeny tydŝeŝ mŝeŝeŝe ŝo wŝthadne pruhowanie na Budnyŝkim gymnajŝiu. Wjeŝ nimi, kiŝ pruhowanie wŝŝtachu, bŝŝe jedny ŝerbiŝ, ŝ. Wroŝaŝ ŝ ŝrodŝiŝŝeŝa. Wŝn je teŝ jenicŝki, kiŝ budŝe, da-li Wŝh, ŝerbiŝki duchowny. ŝ pŝehlada wŝthadnyŝ pruhowanjow na gymnajŝiach je ŝ nowa poŝnacŝ, ŝo liŝŝba na duchownŝtwo ŝtudowazyŝ pŝeŝe bŝle wotebjera.

— Knjeŝ ŝaraŝ ŝandrik-Waleŝchanŝki ŝwjeŝeŝeŝe wutoru 17. mŝerza ŝwŝj wŝŝadny jubilej. Wŝŝada wopŝaŝa jemu ŝwoju luboŝcŝ pŝeŝeŝ rjane dary. Wŝh daj, ŝo bychu ŝo wutrobne pŝeŝeŝa na jubilejŝkim dnju wuprajene, dopjelniŝe, woŝebje te pŝeŝeŝa ŝa ŝtrowoŝcŝ a cŝiŝoŝcŝ lubeho duŝŝowpaŝtyrja.

ŝ roŝpominanju.

ŝŝtoŝ w mlodoŝcŝi ŝpi, bŝha w ŝtarobje.

ŝsedŝiŝch derje, dha ŝedŝ twjerdŝe; ŝtare ŝnyŝla ŝu te naj-
lŝpiŝe.

Wŝh tŝn Knjeŝ chŝe ŝo ŝa naŝ ŝtaracŝ, ale my dyrbimy ŝa
to dŝeŝacŝ.

Wudry nan ŝ ŝwojemu ŝnyŝej pŝiŝi dŝeŝenju praji:
Mŝj ŝyno, hdŝŝ ty wŝŝch, ŝŝtoŝ chŝeŝch a jeno to chŝeŝch,
ŝŝtoŝ mŝŝeŝch, a mŝŝeŝch, ŝŝtoŝ chŝeŝch, a wŝŝch, ŝo to mŝŝeŝch,
ŝŝtoŝ chŝeŝch — potom ŝy ŝnyŝ muŝ.

Daliŝŝe dobrowŝlne dary ŝa wbohe armeniŝŝe ŝyrotŝ.

ŝ Buŝecŝanŝŝeje wŝŝadny pŝeŝeŝ knjeŝa ŝaraŝa ŝubizu:
Wot miŝionŝŝeho towarŝtwa 5 hr.
ŝ. w ŝŝ. 6 "

hromadŝe 11 hr.

W mjenje wbohich ŝyrotow wutrobny dŝaŝ.

ŝolcŝ, redaktor.

Essy-li spěwał,
Bilnje džěłal,
Strowja cze
Sswójbnny statoł,
A twój śwjatoł
Sradny je.

Sa staw spróznny
Napoł móznny
Luboscź ma;
Bóh pał śwěrnny
Wšes spā měrnny
Czerstwoścź da.

Njeh ty spěwałš,
Sswěrnje džěłáš
Wšědne dnj;
Džen pał śwjaty,
Duschi daty,
Wotpocźi ty.

S njebež mana
Njeh czi křmana
Žiwnoścź je;
Žywa woda,
Kř Bóh poda,
Wotkřew cze!

†

Szerbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizšczeńi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacź.

Njedzela Palmaram.

Marł. 11, 1.—10.

„Džowka Zionška, wješel so jara, a wyskaj,
Jerusalemška džowka! Glej, twój kral t tebi
pschikhadža.“

Husto bě so Jesuś swojich njewšeczelow smynł; nětko pał džěšche hižom dawno wěšczenej křmjerći dobro-
wólne napšecziwo. Lud, jemu pschikhadžu, wozato-
walše isewjenje jeho kralowsteje krańoscze, tola nje-
pscheczelow była žadašce jeho dospołne šniczenje. W jeho
křmjerći dyrbjachu so nadžiš woběju stronow dopjelnicź,
ale tak kaž šebi to myšlitez njebeštez; pschetož křmjerć
wón poczełwi, so by czi krańišcho dobywał, a swoje
kralestwo dosta na křhižu. Dokelž bě přjedy rěcze wo
swojej mešsianškej dostojnošczi tak husto šakawoł a ludej,
hdyž chyziche jeho ja krala iszinić, so wukhował, šebi
nětko pschedewša, na puczu t swojemu czełpjenju a
wumrjeczu so niz jeno Jerusalemje, ale wschemu israelštemu
ludej, t jutrownemu křwjedzenjej do Jerusalema pschikhadža-
zemu, jako kral pschedstajicź. Psched wozomaj zyleho
luda chyziche wón Sacharjome wěšczenje wotšnamjenicź,
w kotrymž bě jeho pschikhad w křudobje a niskošczi
jako cžah na wóšliczim šřebjeczu do hłowneho města
wopřany, so by t tym wschěch woczi na šebje jako
Mešsijaža we wotroczkowstej podobje šložował, kóždy myšl
na šwětnu móz a krańoscź, šamo pod hołdowanjom luda,
połnje wotštronil a pošakowoł na swoje šnutštowne poměry
t hrěščneje cžłowškej wutrobje, do kotrejež chze duchownje šańcź.

Jesuśowny śwjatočny cžah do Jerusalema, kotrehož
dopomnjecze křescańska zyrkej t džěbnisheje njedzelu
šwjeczi, nam našce šezjenje wopřkuje, hdyž najpředy na
to pošakuje, kał Jesuś do Jerusalema cžehnje jako kral
mozy. Jesuś, jeho wuczomnižy a wjele luda bližachu
so t Jerusalemu a pschikhadžu na swojim puczu do
bliskošcze městka Bethšage, kotrež na rańšchim botu wolijo-
weje horn pschi dróšy, t Bethanije do Jerusalema wjedžazej,
ležešce a w kotrymž bě wóšebje wjele mešchniškich domow.
Duž wotpóšla Jesuś dweju wuczomnikow, jimaj porucziwšchi:
„Džitaj do teho městka, kotrež přjedy waju leži, a hnydom,
hdyž nuts pschikhadžetaj, namakataj wóšlatko pschikhadžane,
na kotrymž hišcze žadny cžłowjek njeje šedžik; wotwježtaj
jo a pschikhadžtaj tošame hem.“ Tak poruczi wón, kiž
tola pschikhad njebe, so by šebi křuzicź dał, tymaj
swojimaj t kralowstej mozu, da w tej šamej myšli
jenemu zusemu prajicź: „Tón křjes to wóšlatko
potřeba, a rjetny swojimaj wuczomnikomaj do přědka, so
jeho wobšedžer tošame na mešcze šem pošczele. Tež
my so t Jesuśej jako kralaj mozy pošakowamy, hdyž
prajimy: „Ja wěrju, so Jesuś křhřtuś je mój křjes,“
a hdyž so kóždy cžah napominamy: „Škuzcze temu
křjeszej t bojoiczu.“

Kaž pał je tón křjes šam pošak: „Moje kralestwo
njeje wot tuteho šwěta“, tak wšdawa so wón tež wšcheje
šwětnje mozy a krańoscze a cžehnje do Jerusalema
jako kral mēra a cžicheje myšle. Pschetož to wšchitko
so šta, so by so profety Sacharjome šłowo dopjelnił.
Jako kral mēra podawa so křhřtuś do swojeho Wótza

wole, kotraž bu psches profetow pschijowjedana. To profeczijske słowo, w kotrymž wón tón króć pschifaini swojeho njebieskeho Wótza słuzi, rěka: Powjesće džowzy Zionstej (t. r. Jerusalemej): Slej, twój kral, kotryž cze i lubosću na swojej wutrobje nosy, pschithadza k tebi i czichej myšlu, so by czi k sczěhowanju swojeho pschiwołanja lóschit cžinił: „Bójce hem te mni wchitzy, kiž wy spróznj a wobczęzeni scze, ja chzu waš woschewicz. Wjmicze na so mój pschah a wukricze wote mnje, dokelž ja cžicheje myšle bym a i wutrobu pokorny; dha namafacze wotpocžinł sa swoje dusche.“ Swoju cžichu myšl a poniznosć wón psches to swontownje potasowasche, so niz jako semski kral na rjehotatym wójnskim konju, ale jako merny ferscha na wóšliczim srěbjeczu, ja wójnske nadawki njechmanym, do Jerusalema jechasche. Raž wošol, tač bē tež wšcha pucha cžaha zuse kublo. To pač njebē bjes pschicžiny, so naich Šbóžnik w swojim cžahu same zuse, požcžene wězy trjebasche: Wón chze psches swoju poniznosć naschu hordosć wotpocžicž. Bychi wón teho dla žaneje nochze, so bychu so kthudzi psched nim njestrachowali, a so mohli tež najnižšchi profcherjo doměrnje k njemu stupicž.

Skóncžnje i nascheho teksta widžimy, so Khrystuš do Jerusalema cžehnje jako kral cžescže. Raž pschi narodže, tač je tež pschi tymle nutščehnjenju porno niskosći bljšcžaza wyškosć nascheho Knjesa widžecž. Wón sam swoju cžescž njeprtasche; ale Bóh sahorj wšchē wutroby, so wjele luda, kotryž bē na swjedžen pschischoł a sakšišcha, so Jesuš do Jerusalema cžehnje, jemu i palmowymi hałosami napschecžimo džěiche, so by jeho, kač bē to pschi kralowskich triumfnych cžahach waschuje, do města pschewodžal. Jesušowaj wuczomnitaj, kotraž to wóšlatko k njemu pschijedžeichtaj, položischtaj swoje drašty na njo, so byschtaj swojemu Knjesej mjehke bydlo pschihotowaloj. Wjele luda, kotryž i nim do města cžehnjesche, pschěiczerasche swoje drašty na pucž, so by jeho cžescžit, kač so i tym kralojo cžescžachu. Drusy rubachu hałosy wot shtomow a sczelichu je na pucž. Wutrobna swjedženiska radosć bē mjes lud pschischa a wšchitzy w duschi iacžuwachu: „To je džěn, kotryž je tón Knjes cžinił!“ A w tutej radošći czi, kiž prjedy a ja nim džěchu, wóšje wyskachu: Hosanna (t. r. ach pomhaj! dai sbože!) temu bynu Dawitowemu (t. r. temu slobjenemu Messiaskej)! Khwaleny budž, kiž pschidže w mjenje teho Knjesa (to bē tón postrow, i kotrymž buch po Ps. 118, 26 putnizy, k swjedženjam pschithadžazy, w swjatym měsčje powitani)! Hosanna we wyškosćći (t. r. pomhaj jemu ty, kiž ty bydlisch we wyškosćći, t. j. w njeby. Ubo: Tež w njeby njech so czi Hosanna pschiwola)!

To bēchu kralowske cžescže, kotrež wyskazy lud swojemu messianskemu mernemu ferschcže wopotasowasche; Jesuš bē po tajkim hłowny wotpohlad swojeho swjedženiskeho nutščehnjenja do Jerusalema dozpěl: wón bu w žyłej messianskei gloriji, kotraž jemu slobšesche, sijawje pschischnaty. Tola sa naž je tónle triumfny cžah hnuzazy wobras, hdyž wopomnimy, so bē wón i dobom Jesušowym swjertny khód. Raž pschene woporne jehno k rešanju, džěiche wón wofrjedž wyskazeho luda swojemu cžerpjenju i poniznosću a cžichim podacžom napschecžimo, sibi teho derje wědomny, tač budže bórny wot wšcheho swěta, jemu w tu khwilu hišcže hołdowazeho, wopuschženy a satorcženy a tač

budža te schije, i kotrychž dženska „Hosanna“ kliczi, sa někotre dny wołacž: „Pecž i nim! kchizuj jeho!“

K. A. Fiedler.

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

lajste myšle nadendžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa swěrnny cžitar „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššakowe, 50. staw.

(Pofracžowanje a skóncženje.)

10. A jako pschidžechu, tola niz po runym pucžu, džěiche nimo Gazy psches Filistiski kraj, abo po dalschim psches pušcžinu a potom nimo Mowweho morja, so so na narašskej mórstei stronje do polnozy wobrocžichu, k hunu Utad, něhdže wonka na polu na narašskej mórstei stronje blisko Jordansteho wuliwa, hdžež tamnišchi wobudlerjo swoje žito moczachu, a kotruž bēchu po dornčelach, tam roscžazyh, pomjenowali, dha sachtachu a wotmēchu tam jara wulke a žalobne žarowanje; a Josef se swojim domom wobžarowa swojeho nana bydom dnjow.

Bo Hieronymušu je huno Utad sama městnosć, kotruž Josowe knihi Beth-Sagla mjenuja, a kotraž leži njedaloko Jordanweho wuliwa, 5 shtwórcž hodžin do krótkeho ranja wot města Sericho a 3 shtwórcž hodžinow do wječora wot Jordana. Utad leži runje na mjesach mjes Judowym a Benjaminowym splahom a je so pschi rosdželenju Benjaminej pschidžěliło. Chzesch-li tele mēnjenje sa prawe pschischnacž. dha mělo „tamnu Jordanšku stronu“ rělacž w nawječornym Pschijordanskim kraju a niz w narašskim, a tač mohł Móššak rěcžecž, dokelž njeje Jordan pschekrocžil. Tola nałožujetej so słowje „tamnu“ a „tutu“ stronu Jordana hewak stajnje po bydlenju Israelskich džěczi w Kanaanskim kraju, so ma „tamna“ strona byčž narašski a „tuta“ strona nawječorny Pschijordanski kraj. Tež sa Móššakowe cžahy bē wěste, so budža Israelske džěczi w Kanaanskim kraju bydlisch, jako by so to hižo stalo. Woni bēchu živi w pschichodže, pschitomnosć bē jenož pschekhadny cžah. Mamy teho dla huno Utad drje sterje mēčž sa nēkajke nētkole njejnate městno njedaloko nēkajkich Jordanškich brodow na narašskej stronje Pschijordanskeho kraja.

11. A jako wobudlerjo Kanaanskeho kraja psches Jordan widžachu žarowanje pola huno Utad, džachu mjes sobu: Egyptčenje njo džerža tam wulke žarowanje wo nēkajkeho semrjeteho. Teho dla je to městno mjenowane Mēbl Mizraim abo Egyptowste žarowanje, a to hišcže sa cžahy, hdžež je Móššak tónle podawł ja pišal, po tajkim něhdže 230 lēt pojdžischo; a městnosć leži tamnu stronu Pschijordanskeje krajiny.

Tač so Sakubowe cžělo nimale po žyłe samym pucžu do Kanaana dowjesli, po kotrymž so pojdžischo Israelske džěczi do kraja dobywale. Sta so to bješe wšcheho samyšla a bóle pschischnaje, dokelž njechachu ani swady mēčž i Filistiskimi, a dokelž chžychu i tym, so po dołhim pucžu cžehnichu, pohrjebaj cžim wjetšchu pucha dacž. Ale najwažnišche je, so je Bóh i tym swoje wěschćenje wufonjal: Sa chzu tež tebe sažo hem horje pschischnajecž.

12. A jeho džěczi cžehnichu, hdyž Egyptčenje na tamnym Jordanowym brjošy wostachu, psches Jordan a cžinjachu, kač wón jim bē porucžil.

13. A wjesechu jeho do Kanaanskeho kraja, a pohrjebachu jeho do dwojakeje jamy na polu, kotruž Abraham bē kupil i polom sa pohrjebnišcže wot Hebrona, Hethejskeho cžlowjeka, napschecžimo Mamrej.

14. Sažo bēchu jeho pohrjebali, wróczi so Josef sažo do Egyptowsteje je swojimi bratrami a se wšchitimi, kotřiž bēchu i nim horje cžahnyli, so bychu jeho nana pohrjebali, a kotřiž so nētko sažo cžahaj, i Mamrejskich stron so wrócžazemu, pschidžělichu.

Duch shtytnosće we wyschchim smyšlu a sawěčenje, so so Israelske džěczi sažo něhdy do domišny wrócza, wěje psches žyly staw; i tym potasuja 1. knihi Móššakowe niz jenož na wuczah Israelskich džěczi i Egyptowsteje, ale tež dale won na wěcžnu demišnu, do kotrejež ma sańcž lud Boži.

V. 15.—26. Wrócžiwšchi so do Egyptowsteje boja so Josefowi bratsja, so mohł jim Josef nētko, hdyž njetrjeba wjazy na

„Hdyž na tajle wězy myšlach, wocznicu ho durje a wulki, hylnty muž i wlohami hižo schěrnymi do istwy jastupi. To běšče jedyn i teju, kotrejuž běch delkach pschi džěle widzał. Běšče ho kofschlu woblekl a mēješče faran a dvě schleńzy w ruzy.

„Dobry wjeczor!“ wón prajěšče, na mnje srudnje pohladajo.

Bothilach jenož hłowu. Sa mužom jastupi stara žona. Mēješče drjewjanu dóńčku a stajěšče ju pschede mnu na semju.

„Tyńčče waješče nosy do wody“, wona džěšče. „To wam wěšče derje čžini.“

Běch zyle hnuty a pschi hebi myšlach:

Se tola hiščežče dobrych ludži na hweče.

Potom wufuch hwojei nohajzy. Dokelž běchu ho pucherje rospukle, wone krawajachu a dobra stara žona wošpjetowasche:

„Wbohe džěčžo! Wbohe džěčžo!“

Muž ho mje woprascha:

„S wotkal seže?“

„S Bjalzburga w Lothringstej!“

„Ale derje!“

Ho někotrych wofomifach wobrocěšče ho k hwojei žonje:

„Dži tola po čerstwy khlěbowy tyfanž! Maju mlodženz hiščežče schleńzu wina wupije a potom chžemoj jemu w mērje spacz dacz. Pšchetož trjeba mēra.“

Pšchi tym blido ke mni pšchibuny, tak so mējach nosy w derje čžinjazej wodže a winowy faran pschede mnu. Potom napjelni wón naju schleńzy i dobrym bēnym winom prajizy:

„Wam k strowošči!“

Hošpoša běšče wufchla a pšchinješy wulki, hiščežče čžoply khlěbowy tyfanž, kiž běšče zyle i čerstweje rosběžanej butru pofryty. Nětko hagle čžujach, tak hlódnny bēch. Skoro bych do womorow padnył. Najšterje to tucži dobri ludžo widžachu, pšchetož žona prajěšče:

„Prjedy hacž jěšče, moje džěčžo, dyrbicže nosy i wody wšacz.“

A prjedy, hacž šapschijach, šchto chžyšče čžinicž, ho wona pofhili a se hwojim schórzuchom mojej nosy trjěšče.

„Mój Božo, knjeni“, šawolach, „ho wo mnje staracže, jako bych wasche džěčžo był!“

Ho šhwili wona wotmolwi:

„Mamoi tež hyna pola wojakow.“

Šklyšach, tak ho jej rěč pschi tutnyh šłowach hacžěšče a wutroba mi krawajěšče. Myšlach na Rhatržintu a na čžetu Marhatu a njemóžach ničžo wjazy prajicž.

„Sešče a picže!“ nusowasche muž, tyfanž do šibkow krajo.

To tež čžinjach a derje mi šebłodža, kaž ženje prjedy. Wobaj mi njelcžo pšchihladowaschtaj. A jako bēch dojědł, muž postany.

„Haj“, wón wotmolwi, mamoi tež hyna pola wójšta, je šańdžne leto do Ruskeje čžahnył a nješhmoj wjazy powjěšče wo nim doštaloj... Wójny šu žalofne.

To prajiwšchi pschi hebi mjes tym, so ruzy šichizujzy po istwje kłodžěšče. Čžujach, so ho mi wocži šańdželitej.

„Nadobo prajěšče muž:“

„Nětko pak dobru nóz!“

To prajiwšchi woteńdže. Žona i dóńčku ja nim džěšče.

„Bóh wamaj šaplacz tyhaz krócž!“ ja nimaj wolach. Bóh pšchewodž waju hyna domoj.

Potom ho wufleklach, lehnych ho do loža a twjerdže wufnych.

IX.

Majajtra wotucžich wokoło šchěščich. Na rózku mniškowěje dróhi šteješče trompetat, kiž k šhromadžanju duješče. Wšchitko ho hibasche: šlychach konje, wošy a ludži nimo čžahnyčž. Nosy drje mje hiščežče khetro bolešchtej, ale pornjo šańdženym dnjam to ničžo njebēšče. Jako bēch ho čžiste nohajzy wobul, čžujach ho kaž nowonarodženy.

Štejach kručže na nohomaj a prajach pschi hebi: „Hdyž to tak dale pónđže, Šosefo, budžěšch dobry wojak. Šenož šapoczatt je čžěžki.“

Zyle šbožowny ho wobleklach.

Šjekarjowa žona bēšče mojej štupni i popjelom napjelniła a na kchale štajiła, so njebyšchtej hromadže lěšlej a tola wufšhnylej. Bēšchtej derje masanej a ho hwečěšchtej.

(Potracžowanje.)

Póštnemu čžabej.

D drohe jehnjo Šesuko,
Kiž ja mnje k hmiercži džěšče,
Šaň ja mój hrěch ho krawiwilo
A ščěrplivy tak bēšče,
D pomhaj mi, so čžerpjenju
Ja tebi hweřny wostanu.

Ty čžerpil šy, so bych tež ja
Tu i tobu čžerpil, bēdžil,
A so by moja wutroba,
Mój duch ja tobu šlědžil,
D pomhaj, so we čžerpjenju
Čži pšchezo hweřny wostanu.

Čžzu i wutrobu šej požadacz
Šso krjudowacz dacz i tobu,
Haj, i tobu ho dacz šchizowacz,
Do hmiercže hič ja tobu;
D Šesu, wo to prošču dha,
So bych čži hweřny wostal ja.

Daj pšchińcz wšchě čžwile, čžerpjenje,
Daj pšchińcz wšchě helše krjudy,
Daj šazpicž a tež hanicž mje,
Šranjeny, bity, tudy,
Daj pak, so wostal we čžwili
D Šesu, pšchezo hweřny čži.

Ja wēm, so my bješ čžerpjenjow
Dom k wješ'lu nješchindžemy,
Ty šy do hwojich kraňnoščow
Pšches šchiz tež domjedženy,
Šchtóž i tobu dže pšches čžerpjenje,
Tež i tobu wěčnje šbožny je.

Duž jehnjo Bože, wumyj mje
Š krowu twojej mje tak rjenje,
So ja pšches tebe we wērje
Šso šhubicž njem'žu ženje,
Do twojich ranow lehnu ho,
Tak wumru ja čžim šbožnišcho.

Šelaf.

Wšhelake i bliska a i daloka.

— Šupjanske farike mēsto, kotrež je ho pšches woteńdženje knješa duchowneho Wikele wupróšdnilo, hiščežče i nowa wobšadžene njeje a nješhu k temu tež w tu šhwilu žane wuhlady, kaž šlyšchimy, dokelž ho tam hiščežče ničtó jamolwił njeje. Wšy Šupjanskej wofadže i wutrobu pšchějemy, so by bōřny noweho dušchowpastyrja namakala.

— W Rakezach je pšched krótkim šwudowjena Němžowa šemrjela. Šejny njebočicžki mandželški, kotryž je někotre lēta prjedy šemrjel, je žyrtwi 6000 hriwnow wotkajal i tym postajenjow, so by ho dań mjes šhude wudowy w Rakezach rosdžělila.

— Tež w Draždžanach je ho tajke hmilne wotkasanje štalo. Wudowa njeboh duchowneho Šofmanna je šnutštownemu mišionštwu 50,000 hriwnow wotkajala.

— Šalb je ša haprleju dešchčil a mokrotu wěšchčil a kaž ho šda, nima se hwojim wěšchčenjow zyle njeprawo, pšchetož mēšaz je jako tajki mokry hōšč k nam pšchistupil.

— Šana Kotherez w Šarlinje, kotraž je se hwojimi špiritistištimi šhumschtami ludži jebala wudawajo, so móže duchow morwých šawolacz, bu jebanišwa dla k jastwu na 18 mēšazow šapudžena. Wona bu wobkědžbowana a pšchi tym šu ho wo jeje jebanju pšchewědčili. Hacž pak budža ho špiritistojo pšches tóule wufud woprawdže powucžicž, ho jara prascha. Pšchetož šchtóž chže ho šam šjebacz dacz, temu ho pomhacz njemóže.

— Šódž „Šurij Adolf“, kotraž bēšče na lojenje jerjow k šupje Ššland wujela, ho ja 4 njeđžele domoj wrócžila njeje. Šódž je ho najšterje i 12 mužemi, kotřiž bēchu na nej, podnurila. To je šedma rybjaza Šódž, kotraž je ho w teje šymje šhubila.

Šy-li spěwał,
Pitnje dželał,
Strowja cze
Šwójbny statoł,
A twój šwjatoł
Šradny je.

Sa staw špróžny
Napoju móžny
Lubosć ma;
Bóh pak šwěrnny
Pšes špać měrnny
Čerštwosć da.

Nječ ty spěwaš,
Šwěrnje dželaš
Pšchědne dny;
Džeń pak šwjaty,
Dušci daty,
Wotpoczń ty.

S njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwnosć je;
Žywa woda,
Kíž Bóh puda,
Wotšchew cze!

F.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihcizisćerńi w Budyšcinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacź.

Jutry.

Marf. 16, 4.

„A jako tam pohladachu, pytnychu wone, šo
tón kamjeń wotwaleny bě.“

Jutrowne wjekele dženska we wutrobach wschittkich
wěrjazyh kšesćizjanom bydli. Wjekele šwonja jutrowne
šwonny, wjekele pšchipowjedaja jutrowne kšerlusche, haj,
šamo štwórba šo šobuwješeli, ptacčki šo k nam wróćiwšchi
šwoje rjane kšerlusčki šanoschuj.

Tež my, moji lubi kšesćizjenjo, chzemy šo wje-
šelicź. Šójce, džimy š pobožnymi žónskimi k rowej
horještanjeneho a kšychmy wulku dobyčerstwu powjesć
šeršchtu žiwjenja: „Šmjercź je póžrjeta do dobyčza.
Šmjercź, hdže je twoje žahadlo? Šela, hdže je twoje
dobyčze?“ My njetrjebamy wonjazyh wězow natupowacź
a czeło teho šnjesa žalbowacź, pšchetož wón je žiwy a kuježi
do wěčnošće. My šo tež bojašnje, kaž tamne žony, prashecź
njetrjebamy: „Šchtó budže nam tón kamjeń wot rowonyh
durjom wotwalicź?“ Pšchetož tón kamjeń je hižo wotwaleny.
Tón kšluischi je rnhel šmjercze roštamał a durje wušbėhnył.
Wobhladajmy šebi tón wotwaleny kamjeń w šwětle jutrow-
neho šlónčzka.

Wón je pomnik Božeho wodženja. Čzichi pjatt
myšlachy šebi czi njepšcheczeljo, šo maja dobyčze. Tón
šnjesh bėšche na kšiz pšchibity, wón bėšche wumrjel a
ležesche w rowje. A na jeho row bėchu czežki kamjeń
položili a jón šašglowali a wojakow tam na štražu štajili.

Wěrnosć bėšche po šdaczu poczišćezana, prawdosć pohrjebana.
Ale hlaj, kaške jutrowne dobyčze šnjeshowe! Šemja šarži,
šngel šo rošlemi, šawjeń na boł šleczi a wojazy šo
naštroža a k šemi padnu. Tón šnjesh šesuf pak wuńdže
jako šeršhta žiwjenja. Wótž je šyna šbudžik. Džiwne
wodženje Bože! Šladajo na wotwaleny kamjeń šo jemu
tež ša našch czaš dowěrju. Dženka drje šo tež šda, kaž
bychu šnjeshowi njepšcheczeljo dobyčze dostacź mohli. Wjele
luda je jim pšchipadnył. Wona je žalofna wuczba, kotraž
cžlowjeka škiczo wěru a šwědomnje bajku cžini. Pšchego
bóle a bóle šo w našchim czašu cžini. Š daloka je hižo
šrimanje kšychecź. Šchto budže? Wotwaleny kamjeń wot
šesufoweho rowa nam praji. W šwojim czašu tón šnjesh
šam tu na bitwišćezu budže. A šchtožkuliz pšchecžimo
njemu rěcža a cžinja, niczo jim njepomha, tóu šnjesh
wostanje dobyčzer.

Wotwaleny kamjeń wot rowa šesufoweho je pošledni
kamjeń na twar dokonjaneho horještacža. My
wěriny, šo je naš šnjesh šesuf wot hrěchow wumohl.
Šdy by pak w rowje wostal, šchto by wuczijecil našchu
hrěschnu winu? Šchto by nam móž dał, rječazy hrěcha
roštamacź? Šchryštuš niz, pšchetož wón by šam wopor
hrěcha byl. Wón potom njebył to jehnjo Bože, kotrež
hrěchi šwěta nješe. Wón potom njebył našch šrednik a wyschšchi
mėšchnik. Šeho krej naš potom njemohla wumpež, wot
našcheje hrěschneje winy, pšchetož wona by byla šaria krej
cžlowškeho martrarja. Ale nětko je šchryštuš horještanył
wot mownych. Nětko je našche wumóženje dokonjał. Nětko
mamy wujednanje ša našche hrěchi, kotrež je Bóh pšhijał.

To wobšwědčuje wotwaleny kamjeń. Pšchetož wón je pošledni kamjeń na twar našeho wumozjenja.

A wón je róžkny kamjeń zyrkwoje. Brěni kšchesczjianski kžezor da wysche rowa Khrystuškoweho krašnu zyrkej natwaricž a jej zyrkej šwjateho rowa narjekny. Ale žyke kšchesczjianskto njeje nicžo druge, kžiba zyrkej šwjateho rowa. Tón kamjeń, kotryž šu czěšplojo šaczibli, je šo róžkny kamjeń šczinił. Pohladajče na japoschtolow: šchto je jich tajkich šmuzitych šczinił? Myšlicže šebi, jena wuczba, myšl, myšlicže šebi, šo by tajka šwět pšchewinyła? Abo myšlicže šebi, šo bychu šo czi mužojo ša bajku krjudowacž a moricž dali? Abo myšlicže šebi, šo by našcha zyrkej dženša hišcže stejala, hdyž by na kšchimym podložku stejala, hdy by na pšš natwarjena byla, kotryž šu někotři jebačoj šwětej mješ woczji czišli. Došč i tym, Ješus Khrystuš je woprawdže horjestanył. Tónle podawł šu šwjeczi japoschtoljo kaž wulku škału do šchumjazeho ludoweho morja czišli. Šchtož šo wo njón štorczi, tón budže šo rošrašcž; na kotrehož pał wón padnje, teho budže wón rošmjašč. Tak je, tak budže hač do kónza šwěta.

Škónčnje je wotwaleny kamjeń šakladny kamjeń našeho wobnowjenja. Šsrjedža w kraju šmjercže je móž wěczneho žiwjenja. Ty ju w historiji zyrkwoje wobladašč. Kał hušto bu zyrkej wot šuroweje šwětneje mozy šwajšana. Ale kóždy krocž w njej bydlaza móž rowoweho ryhela a rječazy rošpukny a i nowe mlodoštnej mozu poštanje. Ty tu móž pošnajesch w škutkach, kotryž štej kšchesczjianska wěra a lubošcž došonjalej. Ty pošnajesch je w šmuzitoščji wěrjazych, we wutrajnoščji mišionarow, w ponižnoščji diałonišow. Myšlišč šebi šnano, šo by tajka žiwjenška móž i wěry do nekajšeho morweho pšchincž mohła? Ně, žiwjenje wužadža jenož wot žiweho. Pošaj šo, luby kšchesczjiano, i cžělom a dušchu do lubeho Anjesa Ješom Khrysta a hladaš, hač tež mozy wěczneho žiwjenja w šebi nješacžujesch. Ty šo modlišč, a wón je tebi bliško a dawa tebi šhroblošč i wojowanju pšchecžimo hrěchej. Ty šlyšišč jeho šłowa, a wutroba šo tebi hori w lubošczi, w nutrnošczi a radoščji. Ty plakašč, a wón šo i tebi pšchibližuje a šylšy šwutřewa a tebe troščtuje. Haj šawěrnje, wón je živy. Wotwaleny kamjeń je šakladny kamjeń twojeho wobnowjenja i šwjatemu žiwjenju. Šutry šu! Tón Anješ je horjestanył! Halleluja. Wješel šo, wješel šo, kšchesczjianskto.

Na jutrowničku.

Šłóš: Ach, wostań pšchi naš i hnadu.

Našch pšchelamar je živy,
Kiž pošndže přjedy naš
A jara miłoščiwny
Nam dawa šbožny cžaš.

Tón placzeł našchob' dolha
Še hašnył šapišmo,
A pšchinješe nam i rowa
Došč mēra wěczneho.

Tón law še šchoma Šudy
Še móžnje pšchewinył,
Nětk pšchindu i njemu ludy,
Šo by jich knježeł byl.

Anješ Ješus dawa hnadu
Wšchēm šrudnym Šionskim,

Šim šjewi dobru radu
A džiwnje pomha jim.

Nětk prawi šapšwaja
Wo šbožu i wješelom
A i došwanju maja
Došč mozy i Ješusom.

Šral žiwjenja naš wola
Nětk wšchittich i žiwjenju,
O šlyšimny jeho šłowa
Še šwólnej wutrobu.

O wufimny tudy šhodžicž
Š tym cžichim jehnjecžom,
Kiž šbožnje naš cže wodžicž
A i Wótzej pšchiwjescž dom.

Haj, wuč naš, Ducho šwjaty,
Tu radošč jutrownu,
Hač budže mēr nam daty
We wěcznym žiwjenju.

S. K.

Dowět šo Bohu, wón pomha!

Běšche wječzor 23. dezembra. Našajtra dyrbješche patoržiza byč. Wóttry wětr šchumješche wokolo šłomjaneje kžěže, kotraž i kónz wšy steješche. W niškej štwicžyž šedžesche stara wotka ša šhachlemi. Šejne wlošy běchu běle kaž šněh, kiž šo wonka pšched wotnami i mročzelow šypašche; jejne woblicže bě pošne šmorštom. Na woczomaj mēješche štaru šchleńčzanu brylu. Pšched njej steješche štare bliško, na kotrymž biblija ležesche, w kotrejž wona nutryne cžitašche. Šampka pošdla njeje mało šwětkošcže dawasche a wohen w šhachlach bě hašnył, šo jara cžoplo njebē. Š jenej ruku džeržesche te šwjate knihi, i drugej kolebku cžumpasche. W tej holecžka, lědom šchěšč mēšazow štara, drēmāsche. Wona bě runje wušnyła a štara wotka šebi wšchu pošzu dawasche, ju pšchi španju šdžeržecž. Šola kolebki na šchpundowanju pał druha holecžka, nimale tši abo šchtyri lēta štara, šedžesche a hrajkašche i malej šbožku, kotraž po šwojim wašchnju jow a tam škałajo jejne wješele šbudžowasche. Mērna cžiščina běšche w tej niškej štwicžyž a by tyč, kotřiž tudy pšched hrošnym wjedrom, wonka hownjazym, šwoje wuškowanje mējachu, ša šbožownych mēčž mohł. Ale — ale, wšcho šłoto njeje, šchtož šo šlyščeži!

Štara Šaliz wotka bě wot wulkeje šrudnoščje a štarošcže tyšchena. Wona teho dla še šwojeho lubowaneho Božeho šłowa móž a troščt cžerpacž pytašche. W šwojim dolhim, šrudnych šhonjenjow pošnym žiwjenju bě štajnje w nim namakala, šchtož móžesche i wošchemjenju dušche šlužicž. Nětko pał tajki troščt bóle trjebasche džli hdy přjedy. Někotre mēšazy běchu šo minyle, šo bě ju wulke nješbože poštrjehiło. Wona bě jenicžeho šyna mēla. Tón bě pošny a šprawy muž, kiž bě šebje a šwojich še šwojeju rukow džělom žiwil. Won bě wuškittny murjeł byl a dobru warbu mēł. Šunu bě štrowy a wješely, žonje a džěčom a macžeri božemje prašo, na džělo šchol a wječzor běchu jeho morweho dom pšchinješli. Pšchi šwojim džěle bě i wuškošje murje dele panył a šebi šłowu a štawy rošrašyl. Šeho žona, hižom dawno šhorowata, bě šo pšches to tak naštróžala a rudžila, šo do hēzneje šhorošcže šapadže a tši njedžele pošdžišcho pošdla šwojeho mandželšeho w rowje ležesche. Tak bě ta wobštarina wotka šwojeho jenicžeho šyna, kiž bě šo i džěčazej džatownoščju ša nju štaral, a šwoju pšchichodnu džowku, kotraž bě jej runje kaž šyn dobra byla, šhubila. Šej pał nicžo njebēšchaj šawoštajkoj, hač dwē šhrotzy, jenu tši lēta, druha šchtyri njedžele štaru. Šo žylym šchěrošim šwěcže njemēješche žaneho cžłowjeka, na kotrehož by šo špušcžecž mohła. Šenož njebješeho Wótza šo džeržesche a na njeho šwoje dowěrjenje štajesche, hješ kotrehož wole žana wloška i našcheje šłowy njepanje, kiž je šlubil, šo njecha najhubjenšeho a najšhudscheho šakomdžicž.

Šižom někotre mēšazy běchu šo mješ tym minyle. W tutym cžažu bě wboha Šaliz wotka i njewuprajenju wjele želniwošcže a štyšknoščje wučerpiła. Kiž jenož wutroba bě ji w šrudobje cžěžka, šo bě wšchittich šwojich lubowaných pšches šmjercž šhubila, ale tež

czelna luboszcz wo wschodny chleb be so k temu pschibada. Dla swojeje wysokeje staroby be jenoż malo dzelacz a warbowacz mohla. Nekt pak, hdyz dyrbyesche teju dzelczy hladacz, be zple sadzewana, febi nekajke kroschki sakluzicz. Starachu drje so dobri wjejni ludzo a nekotji bohaczi kusodzo w luboszczu a kmilnoszczu sa nju a darichu jej nekajku scherpatku k pomocy. Ale to wschaf nihdže dohacacz njechafche. Wona be febi nekotre tolečki k czebnemu pohrjebej na sad položila a hacz kem sakhowala. Ale tez tute male samozenje be nekt pschetryebane. Dzenka be pobljeni kroschki sa potrotku chleba wudala a wona njewjedzische, sak budže so a te mólczke krotki na kwjate dny napyczicz. A swotkal dyrbyesche winojtu dan sa hospodu bracz, kotruz wobhedzer khęze, w kotrejz so ani próscha samaritsteje myhle njehibafche, wot njeje, teje khudeje wudowy, bje-wscheje kmilnoszcze a s hroženjom, so ju wuczijnje, febi žadasche? Džen a nóz be pschi febi radu skladowala, sak by wukhod s tajkich staroszczow namakala, ale stajnje podarmo. Duž be febi dzenka wječor bibliju s polzy wšala a s njeje jej nasch knjes na wschitke sbytkne praschenja wotmolwjenje skiczesche. S nutroszczu wona sczenje czitafche, kotrejz pola Mateja na schestym stawje steji: Pohladajče na ptaki pod njebjemami a njehtarajče so, sčto budžecze jęcz, sčto budžecze picz, sčto budžecze so woblecacz; sa wschitkim tym steja pohanj; wafch njebjeski Wóczez wě, so wy teho wscheho potrjebacz. Haj! wona spewafche strošchtne pschi febi:

Dže strach na mnje,
Je slě sa mnje,
Sda so, so wscho kónzej dže:
Dha bym merna,
Bohu swerna,
Wón mi bórnj pomhacz chze.

Bóh je mózny,
Nihdy spróznj
Schwatacz kwojim k pomocy;
Sčto je lóže,
Hacz so móže
Wumóz jich se žalosče?

Sslyšy so jej s woczow ronjachu, ale wona je se kwojim schorzu-
chom tręesche a so k malej Marzy skhilesche, kotraž be hižo dawno
se spodžiwanjom na nju hladala a ju sa kusnju pschimala, sak by
jej nekšto prajicz chzyla. Luba wowka, dzesche wona, powjedajče
mi tola sak nekšto wo lubym Sbožniku a Božim dzęczu, sak scze
njedawno czinila. Sako be wowka poslednju klynczku s woczow
dotrela, sapoczka ręcęcz wo khudym narodže, wo žlobiku w Bethle-
hemstej hrođzi, wo pastyrjach na polach, wo jandzelach a jich spewu.
S nutrym duchom be Marka pschipošluchala a w radostnej wješe-
lošču so jejne wobliczo blyschęesche. Sak dha, luba wowka, pra-
schesche so wona, tole je? Dha tola lube Bože dzęczo wschitke
nozy kwojich lubych jandzelow k pęknym dzęczom na semju sczele
a czi jandzeljo rjane selene schmrękowe sčtomiki kóbu njeju, na
kotrychz so njebjeske jabluczka spowischane a na nich jakne kwęczki
sakwęcza, kotrejz so febi na hwęsdach sakęhlile. Sak dha, wowka,
njepósčzele luby Sbožnik tez k nam kwojich jandzelow? — Na to
woboha wowka žaneho wotmolwjenja njewjedzische a klyšy jej
s nowa do woczow stupachu — pschetoz wona myhlešche na to,
so wschaf tez ani chleba na kwjate dny njemęja. Marka pak se
kwojimaj ruczkomaj jejne wobliczo majfajo prajesche: Njeplaczče
tola, knadz džen w nozy jandzeli pschindže. Tute, dzęczazeho
dowęrenja polne słowa jeje staroscziwu wutrobu hluboko hnujachu.
Sej be, jako by tez wona kmęla kwoju zylu nadziju na Knjesa
w njebjesach stajicz a so s tymaj krotkomaj zyle do rukow mi-
sczaweho Wóza podacz. Wona Marku do loža položila, hdzěz ta
kama hisčęe ras kwojeho Sbožnika proschesche, so by kwojeho
jandzela pólal, a klyšy so kama k njej, hdyz be lampku haknyla,
w kotrejz be so poslednje kwęczenje dopalilo. Czma a czischina
kryjeschtej stwiczku.

Tón kamy džen popoldnju be póstnik gmejnskemu prjód-
stejerjej list pschinješt. Husto to njebe, so by do teje wšy list
pschischol. Seje wobnyderjo se swontownym kwętom a jeho nalež-
noszczemi wjele czinicz njemęjachu. Tajki list pak, sak tón, hisčęe
zenje tu kwoj pucz njebe namakal. Knjes gmejnski prjódstejer jón
na wschęch bokach wobhladowafche a jón na porstach tam a jow
kolebafche. A dziwanjju be dobra wina. Pschetoz wonka na wob-
walzy so póstny stempel Galveston polafowafche a bęsche kóbu
napisane: Dobre sa 300 dollarow. Pomalu so wón shraha a list
woczini, s kotrehoz so dwę papjerzy wuwalischtej. Khętsje febi
kwoju brny staji, so by czital, sčto to je, sčtož s dalosche
Ameriki na njeho pschindže. Sena papjerka be nekajka pschemę-
njenka (wechsel) na 300 dollarow abo 1200 hriwnow, kotrejz
dyrbjachy so na pjenježnej banzy w bliskim męsęe wuplaczicz,
druha pak be list, kiz męesche tole wopschijęe:

„Wulzy waženy knježe! Je nimale 46 lęt, so we Waschej
gmejnje khuda wudowa wumrje, kotraž jeniczke dzęczo po febi
sawostaji. Zona bęsche krotki czaš do swojeje kmjercze do teje
wšy pschiczahnyla a njemęesche žanych starichich ani bliskich
pscheczelow, kotrijz bychu so ja dzęczo staracz mohli. Sak steje-
sche wóhroczeny hólz kamlutki mjes zushmi ludzimi, zyle khudy
a wopuschęeny. Ale hdyz nan a macz nekotoho wopuschęitaj,
dha Bóh tón Knjes jeho tola njewopuschęi. We wšy bęschtaj
mandzelskaj, kotraž žanych dzęczy njemęeschtaj a teju wutrobje
tón Knjes k kmilnosczu hnujesche, so dzępaczłęneho hólza k febi
wsawšchi woczahnyšhtaj. Džeržeshtaj jeho k wschemu dobremu a
jako be schulu wukhodzil, starashtaj so sa to, so k tyschęskemu
mischtrej pschindže, hdzěz nekšto hódneho nawukny. Tutón khudy
hólz bęch ja. So kmjerczi mojeju dobroczelow, kotraž bęschtaj
mi nanowe a maczerne męsto w kmilenja polnej lubosczu sakstupi-
loj, so mi wschudžom styskafche a ja wobšamknych, do Ameriki
czahnyč, so bych tam kwoje sbože spytal. Bóh tón Knjes je
nje swarnowal a žohnowal. Wjele šrudneho bym tu s wo-
předka wustal a wschelafte nashonjenja czinil, bym wjele tradal
a jow a tam wokolo puczowal. Dženka pak rjanu farmu a
burške kubla wobhedžu. Wčera bym je kwojeje mandzelskej
kwoj plęborny mandzelski jubilej a kwap naju jeniczkeje lubo-
waneje dzowki kwczizil. Mascha wutroba so wot dzafa sa
hnadne wódzenje Bože pscheliwafche a spominajo na dobrotu
a kmilnoscz, kotraž je so mi jako krocze we wótznym kraju
dostala, so hnuty czujach, njebjeskemu Knjesej wopor dzafa
pschinjesč. — Teho dla Wam tudy 300 dollarow pschipoščęwam
a Wafš proschu, te kame na to nalozicz, so by so krotka wot
nich woczahnyla abo hdyz žana tajka we wšy njeje, so bychu
so pjenjesh khudym a šprawnym starschim jako podpjera k wo-
częhnenju jich dzęczy wudželile. Sa so nadzijam, so tutón
malý dar czaša dosč Wam do rukow pschindže, so jenemu abo
druhemu Waschich khudych na kwjate dny hodow k wješelu
klyzi. Tón Knjes pak chzyl kwoje žohnowanje na tutu scherje-
patku položicz a s hnadu na mój dzafny wopor pohladacz.
Wam a Waschej zylej gmejnje s dalosche zylby wjele sboža
pschęjo, bym s poczęczowazym postrowjenjom Wasch

Surij Bęrka.“

Gmejnski prjódstejer, hluboko hnuty wot tutych rynczow, so
na męsęe, woblekany kajkiz be, shrabny a k knjesej duchownemu
khwatafche. Tón so dodzawacz njemóžesche, jako jeho kusod, ko-
trehoz jako męrneho a pschijitojnego muža snajesche, do jeho stwy
s wulkim wješęlym wolanjom stupafche. Ale hdyz be te papjerzy
pschehladal a pschęczital, jeho spodžiwanje roščęishe. Wo prawdže,
tajka dzafownoscz so w Israelu redto namaka, sawola wón a po
krotkim rospomnjenju prajesche: niktó tute pjenjesh nusšišcho nje-
trjeba, hacz stara Galiz wowka, kotrejz je tón Knjes po wote-
mrjeczju jejnych dzęczy staroscz wo jeju sawostajeneju krotow na
schiju položil a pola kotrejz je węcsze husto najmjeticha muša.
Wobaj, duchowny a gmejnski prjódstejer, bęschtaj psches jene, na-
sajtra rano w prawym czašu dar khudej žonje pschepodacz. Žane
pjero njemóže to wulke swjebelenje wopisacz, kotrejz so psches to
pschihotowa. Sak wonęmjena Galiz wowka na kwojeje lawzy be-
dzesche. Plafajo a ruzny stymnywšchi wona sawola: „Sak je tón
Knjes dobrocziwny! Sa nješym hódna ani dostojna wscheje
kmilnoscze, kotruz mi wopofaže“. Na druge ranje pak, jako Boži
džen kwitafche, schmrękowy sčtomik pschi ložu lubeje Marki stejesche.
Dla nim czezwjene jabluczka wifachu a jakne kwęczi so kwęcžachu.
Boži jandzel be to wobradzil, njeje werno, Marka? Wobej krotzy
pak pod wobkędžowanjom kwojeje wowki wotrosčęeschej a buschtej
pęknaj pobožnaj hólczkaj. Wschędnje pak staj, sak be wowka to
jeju wuczila, sa kwojeho dobroczela w zylby proklyoj a jeju
próstwa bu wuklyšchana. Tón Knjes je tamnu stronu morja
kame žohnowanje wudželal a Bęrkez dom s dobrým sbožom wu-
hotowal. Kóžda dobrocziwoscz, blisšchemu wopofasana, je wschaf
jako kadženje wopora, kotrejz so k njeju sbęha a s njeja s Božich
rukow sak dele pusčęza na khudu semju.

Stawšny rekruty s lęta 1813.

(Wo franzowskim piša — 6 —)

(Potraczowanie).

Skóncznye wsach kwoj tornistr na khribjet, njemęjach khwile,
so tutym dobrým ludžom, kiz bęchu mje sak derje hospodowali,
podžafowacz. Chzych to po appelu czinicz.

Na torhoszczu stejachu hižo mnohy Stalszy, czałajzy a je jubami dyrkotajzy. Moji krajenjo Fürst, Klipfel a Sebedej pschińdżechu wokomit posdżischo.

Na jenej stronje torhoszczu widżach jenoż kanony a lasetty. Babiszy hufarjo wodżachu swoje konje i studnjam.

Nam napszczewo bęche kasarna ja jędnym, tał wysoła, każ Psalzburgiska zyrkej a toło wokolo stejachu wysoke wudebjene kęże. Podobne hiszczę zenje widżał njebech. Hdyż so roshladach sapoczachu bubnowacz. Kóždy stupi na swoje městno. Hejtmann Vidal pschikhwata, i mantlom na ramjenjomaj. S wrotow nam napszczewo pschijędżechu woń a na nań so franzojszy abo italszy wołajche, so budża so tšělby roszdżelec a so ma kóždy, hdyż so jeha mjeno wuwola, wustupic.

Wós dżępacz kroczył psched nami stejęche a appel so sapoczę. Kóždy wustupi i rjada, hdyż so jawola a dosta patronowu toschu, tebał, bajonett a tšělbu. To wschitto kębi psches swoju blusu, futnju abo psches titl powschachmy a duż se swojimi klobukami, męzami a brónjemi każ rubjeznizy wuhladachmy. Dostach tšělbu, tajku wulku a czeżku, so móżach ju lędna njesć. A dokelż so mi patronowa toschę nimale hacż i bristwjam bimbasche, potasa mi serżanta Pinto, kał so pańy kuschischo pschipinaju. To bęche jara sprawnny muż.

Potom dostachmy kóždy poł sta patronow, ištoż žane dobre snamjo njebeche. Nętko widżachmy, so nascha nuša bórny nimo njebudže. Chzynchmy nętko wotstupic a so do naschich hospodom wróćic, ale nadobo wuczeże hejtmann Vidal swoj tebał a pschitasa:

„Wróćeże so! . . . Do přędka! . . . Marich!”

A bubony sapoczachu hrinacz.

Sara mje mjeršasche, so so njemóžach swojemu hospodarzej dżatowacz, kiż bęche mi telko lubosće wopofasał. Prajach pschi kębi: „Smęja tebe ja njedżatowneho!” Tola dyrbjach dale.

Dżęchmy po dolhej kšchiwej drósy a i dobom bęchmy i wonka městna na brjosy Rheina, kiż bęche žyle i lodom pokrny. Na brjohomaj posbęchowachu so wysoke hory i rospadnyjnymi hrodami.

Žyly bataillon dżęche i Rheinej dele, kiż my pschekrocžichmy. To bęche rjany wobkustlasy napohlad. Njebechmy na kódzi kami; pjecz abo kšęscž sta kroczył psched nami, dżęchu druhy wojazy, kiż pólbrowe woń pschemodżachu. Wód njebeche hladki, ale i mrosom pokrny.

Hdyż bęchmy na drugi brjoh dšchli, maršęrowachmy hiszczę pjecz hodzin dolho. Sebedej, kiż pschi mni dżęche, prajęche:

„Hdyż dyrbję takle maršęrowacz, je mi žyle lubo, so du do wójnny. Tak i mjeńšcha na kóžnym dnju nęšto nowe widžimy a hdyż strowi domoj pschindżemy, móžemy wjele powjedacz.”

„Sawęscže”, jemu jnapszczewich, „ale mi by tola wjele lubšcho bylo, hdyż njebych telko šhonil, chžyl radšcho ja mnje, hacż ja druhich živy bycz, kiż i męrom doma řędža, hdyż my tule řněh męrimy.”

„Ty njelicžisč naschu řlawu”, wón wotmolwi, „řlawu je tola nęšto rjane a teje będy hódna!”

Alle na to jemu wotmolwich:

„Mój luby Sebedejo, řlawu ja nań nicžo njeje, ale ja druhich, kiż řu i nej derje živi, i nej derje jędža a pija a řpia. Każ w nowinach čitamy, maja woni reje a wjeřele a nimo teho hiszczę řlawu, kotruż jim i naschimi kosczemi, i naschim potom a hlodom dobudžemy. My wbohy wojazy sawęscže wjele i teho nimamy, hdyż też so strowi domoj wróćimy. Šhubimy lubosć i dżęlu a druhdy też stam nascheho čęla. Naschi pscheczęljo, kiż móža doma wostacz, kiż móžachu mjenje a šchpatnišcho dżęlachu hacż my, řu kębi mjes tym w tutych řydom lętach pjenjęny řařluzili, statof twarja, so woženja a řu nahladni, wořebni mužojo. A hdyż nętko čzi, kiż řu jim řlawu dobyli, so domoj wróćę, woni jich řazpawaja a maja-li bohuzel čerwjeny nõř, dokelż dyrbjachu palenz picz, so bychu so w řymje na dalofich puczach řřęli, mjes tym so woni swoje wino w čzoplnych řtwach pijachu, potom jich hanja a praja, to řu wopilžy!” A tucži refruczi, kiż nicžo druge nježadachy, hacż doma wostacz a dżęlacz, budu napořledt prošęerjo! To wo tym męnju, mój Sebedejo! To wschitto so mi njelubi a radšcho bych widżał, hdyż bychu čzi, kiż po řlawje řadaja, kami do wójnny čzahnyli a nań na pokoj wostajili.

Na to wón wotmolwjęche:

„Šym žyle twojeho męnjenja. Alle dokelż řmy tola nętko

wojazy, a dyrbimy to bycz, je lępje, so prajimy, so řa řlawu wojujemy. Ludžo dyrbję kębi myřlicz, so řo nam lubi. Šewak — węř mi to, Šosefo, — bychu nań wuřmęchali!”

Hdyż takle wo tutych a druhich węzach řęčachmy, widżachmy řkóncžnje wulku řęku, kotrejš nasch řerżanta Majn řękasche. Pschi řęzy leži wjeř, psches kotruż nań nasch pucz wjedžęche. Njemjedżachmy, kał wjeř řęka, ale tam řastachmy.

Dżęchmy do domow a kóždy móžęche kębi palenz, wino a mjašo kupicz. Šchtóž žanych pjenjęs njemjęšęche, jędžęche řwój čzorny řhlęb a druhim pschihladowasche.

(Šotraczowanje.)

Ř jutram.

a.

Rom. 4, 24. 25.

Dženř wjeřelecže so, řradujęze
A řhwalcže Bohu węcžnoscže,
Řiż řwojoh' Šsyna i řmjerczi da,
Nam pomhacz i řřęchnoh' hubjęńšwa.

Wón je to jutrne jęhnjatko,
Řiż řa nań woprowal je so;
Njęch naschich czeřkich řřęchow dla
Psches to nań i Bohom wujedna.

Wón dženř też horjestanyl je
Nam wschittim i węcžnej' prawdoscže,
Nam řřęch wjaz' řškodžicž njemóže,
Som budž czeřcz, dżak do węcžnoscže.

O Šesu, czeřcz a řhwalba čzi
Šso řpęwa dženřka w řřęšęczanstwi,
Řo řylm řwęcže řšęroko
Njęch řhwala też cze pohanj.

b.

1. Korinth. 15, 54—57.

Řnjes je dženř horje stanyl,
Se řmjertnych řwjasřow čzahnył,
We bitwje je wón pobnył,
Řad njępscheczęlom dobył.

Řrej je wón pschelal řwoju
Też řa tu duřchu moju,
Tych njępscheczęlom řyla
Je nań wšchęch póžřjecž čžyła.

Šsmjercz, hđže je twoja jama,
Hđže, hela, twoja řhlama,
Hđže, czeřcže, je móż twoja,
Šchtó řu, kiż řo cze boja?

Nętk Bohu řhwalicz čžemy,
So i řiwjenju nętk džemy,
Řhryřt je nań i kębi řzahnył,
Řiż je wot řmjercže stanyl.

Řelaf.

Wřchelake i bliska a i daloka.

— S Rakez. Pscheczęlniza nascheho Božeho doma dari řrakny drohotny woltařny teppich. Šserbste pacžęřste holzy darichu rjane woltařne wodžecže. Wobwoje so njedželu řalmarum pschi konfirmaziji do trjebanja wša. To je dobry pschiklad lubosće i Božemu domej!

— Šsrjedu po jutrach je řašo řerbřki džen. Řalętnja řřhadžowanka, Řlacžiza Šserbřka a wotřjadny Řlacžizy. Duż njęch so wřchitzny hotuja na tón džen do Budyřchina.

— Řjane řerbřste powjedanczko řa řerbřki lud řpiřane wot řana Dobruřkeho, archidiařona we Wojerezach, i tym napřřmom: Daniel w řawowej jamje, so lubym Šserbam naležnje poruczuje. Też redaktor ma čžřla na pschedań a je řa 25 np. na řřafanje woteda.

— Pschi naleřnych wichorach řu so řašo wulke řęmřerženja męle, wořebje na Šizilřkej.

Daliřche dobrowólne dary řa wbohe armenisře řyrotny.

Ř. Ř. w B.

5 řr.

W mjenje wbohich řyrotow wutrobny dżak.

Šólcz, redaktor.

Šy-li spěwał,
Přilnje džěłal,
Strowja cze
Šwójbnj statol,
A twój šwjatol
Šradny je.

Ša staw špróznj
Najoj mójnj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Přes spať měrnj
Čerštwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Šwěrnje džěłalš
Wšědne dnj;
Džen pať šwjatj,
Duški datj,
Wotpocžj ty.

Š njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Šerbske njedželske karpjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihiczišcžetni w Buduščinje a je tam ša šchwórtlětnu přehedplatu 40 np. dostacž.

Quasimodogeniti.

Jan. 20, 19. - 21.

W nozj přenjeje jutrowniczi běchu Jesušowi wuczomnizy šhromadženi w Jerusalemj. Š bojosćzu přehed Židami běchu šo šadny šamknjenjch durjow šeschi. Tu a tam běchu hižo wšchelako šlyšcheli, šo je tón ššchizowany š mormjch štanj, ale ta prawa wěra jim hišcže wobrachomasche.

Teho dla přšhındže tón šnjesh šam a štupi šrijedža mjes nich. Přšes tajke špodžiwne šjewjenje čže wón jim pokasacž, šo je nětk hišachi, dnžli přjedy do šwojeho horjestacža. Njebjeshi Wóčžez je jeho š přšetrašujenym cžetom wobdaril, kotremuž ani šamknjenj row ani šawrijene durje se šadžewkom njeje, haj kiž tež přšes šamknjene wrota wutrowow šwój pucž namaka. Jesuš šam přšhındže, ale niž š prošdnymaj rukomaj, wón šwojim lubym wuczomnikam, a tež tebi, luba dušcha, něšchto šobu přšhınješe: Šwój mēr.

Mēr budž š wami, tak postrowi jich, a hišcže juntrócž, šo by wutrobj hruło. To bē wot štarjch cžawow šem postrowjenje Židow, woprampdže rjane šłowo! Šeli šo š wutrobj přšhındže a wóčžto na teho pokasa, kiž prawj mēr podawa, drje móže tajke postrowjenje šrudnu a šhoru wutrobu derje trošchtowacž a wuštrawicž. A tola mj cžłowjekojmo móžemy drje tak prajicž a š wutrobu mēr popšchecž, ale mēr dawacž a šłowa dopjelnicž, to w našchj mozy njeleži. Šchtož pať Jesuš přšhilubi, to wón tež dopjelni, šchtož wón praji, to tež wufonja, jeho šłowo je

škutk, jeho myšl je móž. Wón woprampdže šwojim wuczomnikam mēr přšhınješe a wobradži, kiž š njeměrnej a š nješpokojnej wutrobu, napjelnjenu š bojosćzu přšeh Židami, žyle bjes radj na přšichod cžakachu. Wšchitka nadžija a dowěra bēšche jim špadnuta, jako bēchu šwojeho mišchtra šraweho na ššchizj wšawo widželi. Šchto budže nětko š nimi? Njebudža wšchichi mēšchizy a wšmawucženi tež na nich šakacž, njebudže Pilatuš tež jich přšesčehacž a škóžowacž? Šajki budže přšichod šraelšeho luda? Teho bēchu škóžowali, kiž mēšsche šam tu móž, šrawnosć Salomonšeho cžawo a móž Dawitoweho šrawowanja šjednocicž a wobnowicž? A hlaj, šrijedža w tajkich šrudnjch myšlach přšhındže tón mērnj ššchichta, niž jenož tón, přšchitotrehož narodže bēchu czi jandželjo špěwali: Mēr na šemi, ale tež tón, kiž bēšche to najhoržyšche wojowanje wobštal a jako dohycžet š nozj rowa wušchol, tón šchizowany a tola horjestanjeny Jesuš šhryštuš; kiž je Wótza a cžłowjeshwo wujednal, tak šo je škóž njeměra na šemi. „A wón pokasa jim šwojey ruzy a šwój bok“, šch. 20. Wón čhžjche jim tak šjewicž: Šlajcže, tute blušna šu te šnamjo, přšes kotrež šym wam tón mēr warbowal, kotruž ja wam přšhınješu. Šadnj dnjw, „šo šo czi wuczomnizy wješchichu, jako teho šnjesa wohladachu.“ —

Čžichi pjatl a jutrownj šwjedžen štej nimo, luba dušcha, tón šnjesh Jesuš je šo tež tebi šawo, kaž tam šwojim wuczomnikam, šjewil, wón je tebi pokasal šrawne blušna šwojich bolostnjch ranow. Dženša štupi wón š nowa š tebi a wita tebj: Mēr budž š tobu. Šadašch šebi tajšeho mēra abo šj špokojna w robocže wšchědneho

To wschaf ja prajicz njejszym chyzla, Sano; ale runje teho dla, dokelz by w twojim hospodarstwie tak mustojny a spryznity, dyrbyal ty kebi wotpoczint popschecz a niz po swjatofu hyschcze so tu hynycz a pisharja sa druhich czinicz.

Budz jenoż smerom, Marja, ty so tola kama nad tym wjeke-
lich, so twój muž tajku czescz w gmejnie wuziwa a je t kamym
czeknym sastojsstwam wuswolony.

Schto ja a ty wot tajkeje czescze mamoj! Mój nan weczne
praji: schtoz so do druhich ludzi wozow tyka, ton sa to niczo nima,
hacz mjerzanje a hanjenje. To niczo ujewunjeke, hdyz so jedyn
ja druhich stara, kóždy ma so kam saho doscz staracz.

Twój nan to njerostymy; wón na swojim kuble sdaleny wot
ludzi bydli a zanych kusodow nima, ja pak hym przedza wby a
mam rad towarstwo i ludzimi! Rak dha by so tez lepsche gmejny
wobstaracz mohlo, hdy by kóždy w nej so chyzl najad czahnycz
a nichto njeby jeje nusne sastupjenje na so wsacz chyzl?

Uch! gmejna a pschezo saho gmejna! kwari wona napohled;
schto nje a tebe gmejnstke wozu staraja? To jene ja kebi jenoż
žadam, so muž wjeczor se swojej zonu rēczi abo netajke domjaze
dželo prjodkwojmje a so tu njebynje, so by czital a pišal!

Taj dwaj, kotrajz staj do tajkeje pschekorn pschischtoj a tajke
rēcze hromadze wjedzetaj, staj burstaj mandzelskaj. Wona je
mloda strowa rjana zónka. Sejny nan ma wulke burste kuble,
kotrez trochu daloko wote wby lezi. Tam so pilnje džela a
wschitke dželo so po najlepschej porjadnosci dokonja, ale i druhimi
ludzimi tuta bursta swójba wjele do towarstwa njeprichidze.
Wona so wo druhich nještara a so sa nikim wo wby njeprasha.
Wón swoje dawki a swoje dawanja w prawym czašu wotwjedze,
ale hewaf wo to njerodzi, schto so w gmejnie stanje. Tak be
Marja pschuwkla, hdyz i Sanom do žentroy stupi, bóle kama sa
so bycz a njemózesche sapschijecz, so ma jejny mandzelski myšl a
wutrobu sa naleznosczje swojeje gmejny. Wón je wulki kuble a
wustojny rataf. Wjele let je pola wojakow byl a na to tu a tam
w Szerbach a Nemzach pola wulkich burow služil. Tutón czaš
je t temu naložil, so by so we wschem dale wudokonjal a hdyz
domoj pschidze, be to sa wulke sboze mel, swoju lubowanu Marju
jako mandzelsku do swojeho hospodarstwa domjescz.

So tych rēczech, kotrez hym prjedy služili, wscho saho wó
jstwie woczichnje. Wón w knihach čzita, liczi a potom pišche, a
wona saho pschedze. Sa pol hodžiny pak wón swoje knihi sacžini
a wschitke pišma na stronu polozi. Wón swój stólz t Marji
kunje a i pscheczelnimym woblicžom t nej praji: luba dušcha, ja
chzu tebi něšto žyle noweho powjedacz. Hlaj! ja hym jako pschi-
šahanz wulošowany a dyrbyu so teho dla něhdže sa dvě nježeli
do města podacz, so bych na pschidžanym řudze džel braf. Marijne
kolefko so na jene dobo wjerzczecz sastanje; byly jej we woczomaj
steja a řrudnje na njeho pohladajo wona rjetnje: schto pak to saho
je pschidžanym řud a ty pschidžahanz, Sano? Ty tam tola nje-
póndžesch? Na dvě nježeli chzesch nje wopuscheczicz? — Sa
dyrbju, wón jej wotmolwi; ja dyrbyu, Marja. Sa hym t temu
po santonju sa hódneho namafany a dokelz je pschidžane řudjenje
w kraju sawjedzene, na kotrymž niz jenoż wučzeni řudnizny, ale tez
mužoj i luda prawo sastupicz maja, dha je to moja najkwjeczišcha
pschidžanost. so ja so njewusamknu, ale tam du, hdyž mje santon
a krajna wychnoscz wolataj. — Schto dha sa to dostanjesch?
Nicz, San praji, ja dyrbyu ton žyly czaš, w kotrymž jako pschi-
šahanz w měsčje pschebnywam, wot swojich pjenes žimy bycz! —
U ty chzesch tam hicz, nětko, hdyz by tu w swojim hospodarstwie
tak jara nusny? Ty prjecz hicz njemózesch, my mamy mlóžkow,
kaf a runkiza matej so domoj bracz, bėrnowe hromady dyrbya so
wobšpacz a ty chzesch hicz a wscho ležo a mje kam wostajicz?
Smėruj so, luba Marja, wón na to wotmolwi; hdyz so ja do
města na pschidžanym řud podam, dha budze tuto dželo wscho wot-
stronjene, a ty by wschaf kama tajka dobra hospoša, so budžesch tej
dwė nježeli, hdyž budu ja prjeczřach, sa wschem hladacz. Dwė
nježeli! sawola wona a byly so jej i woczow ronja! dvě nje-
želi chzesch ty w měsčje wostacz a ja dyrbyu tu tak dolho kama
bycz? Wona njebe hyschče ženje žanu nóz wot doma prjecz byla
a teho dla wona to sapschijecz njemóže, so by jeje muž ju a jeje
řynka na tajki dolhi czaš wopuscheczicz mohł. Spoloj so tola,
moja luba Marja, trošchtomasche ju wón; hlaj, mój žaneje štarosczje
nimamoj; mój kóžde leto něšto wusšytujemoj. Sa to dyrbimoj
Bohu džakownaj bycz a tutón džak ja jemu i tym wotpoložicz
kebi myšlu, so sa lepsche kraja, luda a gmejny moje dary naložam.
Sa hym wojak byl, a tutón santon je dobry, po kotrymž dyrbi kóždy

wojak bycz; ja swoje dawki dawam a schtoz sa žyřkej, sa schulu, sa
gmejnu třebne je, řwėru a bjes morfotanja wotwjedu. Me mi so
řda, so to doscz njeje; kóždy je powołany, swojim bližšim i tym
darom služicz, kotryž je jemu Bóh dal. My mužoj, kotřiz tajki
dar wot Bóha mamy, dyrbimy i nim t temu pomhacz, so so
w kraju a w gmejnie wschitko po santonju stanje. Tak dolho hacz
to wschitny, řiz to móža, i wjekelej swólniwosczju nječinja, ale so
wot tajkich naleznosczow wufankaja, tak dolho my tez šforžicz nje-
řmjemy, so so prawo řschimi a so te a druge nješmanosczje w kraju
ludėj řschodža.

Wo tym ja niczo njerostymju, wotmolwi Marja, ale to ja
wėm a tebi praju, so, hdyz ty hinajšcheje myšle njebudžesch, hdyz
ty swój czaš a swoje šamozenje na tajke njewužitne wafchne
prjecz mjetasch, hdyz so sa druhich bóle džyli sa myje a swoje
hospodarstwo štarasch, to ja wėm, so dolho njebudže tracz, dha
budžemoj swoje kuble pschedacz dyrbyecz a po proščenju řhodžicz.

Hdyz be tole prajila, swoje kolefko saho wjerzczesch, so bór-
czesch a řchwórczesch kaž řylny wichor. San drje so i dobrými
řlowami dale na nju wobroczi a so bliže t nej řyny, so by ju
i dobrým šmėrowaf; ale po řhwili so wona i wulkim řdycho-
wanjom se swojeho stólza posbėhny, kolefko řhrabny, je do kuczika
štorczi a se řstwy řhwatašche.

Nětko nježele bėchu so po tym minyle. Marja a San
njebšchtaj dale wo tym rēcžaloj, schtoz jimaj czežny na wutrobje
ležesch. Czaš tu be, so dyrbyesch San do města na pschidžanym
řud. Wón be wschitko na to w swojim hospodarstwie pschidžowaf,
prėnjemu wotročkej be nusne pschidžanje dal a tez i Marju so
řrēcžaf, schto šmėje so sa ton czaš, hdyž doma njebudže, štacz a
czinicz. Tež wona be, hacz runje husto i placžithmaj woczomaj,
wschitko sa swojeho muža šhotowala, bėle řwšchle a rubišcha, kotrez
mohł w měsčje řtribacz, laž a řholowny a lepschu řutnju do wulkeho
brėmjeschta sawalita. Tajka wona tola bėsch, so pschi kebi myšle-
sch, ludžo dyrbya w měsčje po swonkowym napohladze muža
widžecz a řpóšnacž, řajku ma wón čžistu a porjadnu žonu doma.
řorda wona trochu na swojeho muža bėsch a do njeho wjele
džeržesch, hacz runje we wschem i jeho řmyšlenjom psches
jene njebe.

Řjana našyma be; do polnožny mily deščezil džesch, a na
ranje be njebo jašne. Na njebo so hyschče hwėřny i měřaczkom
řybolachu. Wotročř be konje sapschahnył a štejesche i wosom
psched durjemi. San swojej Marji božemje prajo rjetny: wostaf
šmėrom ležo, wono je řahe a njeřbajsch štanecz; njebudž řka na
myje a Bóh njech cze i naju malym řynkom řwaruj! Tak so
wón wot njeje dželesche. Wona pak so do swojeho pokleschča
řawali a hórke řyly pscheliwasche. Šato wós i dwora jecz řa-
řlyšcha, so i řoža řhili a swojeho řynka, řiz pódla njeje w swojej
koležny ležo i mėrom řpasche, řorzowokošcha. Uch, wulki řtyř so
na nju da; jej bėsch, jako njeby swojeho lubeho Šana ženje
wjazy widžecz dyrbyala. Wřchelke řtyřne myšle so do jejneje
wutrobje čžischčach. U tola be wona kama na so řka, kebi pra-
jizny, so je to haniba, kaf je so na swojeho muža rošněwala
tajkeje wozu dla. Wona kebi czežke poroti čžinjesch, so be na
njeho tak řka byla, a so na to dopomni, so wschaf dyrbi so kama
po swojim šamozenju wo to štaracz, so by hubjenstwo a wofhu-
djenje wotštronjene bylo, do kotrehož dyrbyala, po jeje myšli,
psches mužowe řadžerjenje i wėstosczju řapadnycz.

So tajkim wona řahe i řoža štanu a czeledž wolasche. Žyly
džen wona dželasche a swojich ludzi t dželu džeržesch. Hacz runje
řmjercz wurudžena, to nikomu pokafacz njechafsch. Šeje řluzomni
na žane wafchne wo tym niczo řhonicz njeřmėdžichu, so je netajka
pschekora mjes nej a jejnym mužom. řopoldnju t nej mužif
pschidžje, w žylej wokolnosczji derje řnatny. Šemu „njebočžiczki
prjodkštejer“ řekachu. Wón be mjenužny w swojim czašu nahladny
muž w gmejnie a dolhi czaš gmejnstki pschedštejer byl. Me wón
be w tutym swojim šastojsstwje swoje domjaze naleznosczje řa-
štomdžil, na hořtwu řhodžil, wulkeho řnjesa čžimil, do picža a
hracža so dal a so tak wotřadženy wo swoje žyle řjane šamo-
ženje pschidžel. Ton nětk po dworach wokoło řhodžesch a so
sa tym rošhladowasche, kaf by tu a tam řyř dobreje jėdže a
nětajke řrořki dostaf. Marja pak, hdyz be jeho wuhladala, pschi
kebi myšlesche, hlaj, tajki tez twój San junu budže. Šeho dla
jemu blido řnyesch a noschesch, schtoz w řuchinje mjesesch. Wu-
troba jej pufotafsch a řyly jej do woczow řtupachu, hdyz jej
ton wobohi mužif wobřhernje powjedasche, kaf je so prjedy sa
gmejnu se řschej řwėrnosczju štaraf, kaf do swojeho něczřischeho

njesboža a hubjenstwa sapadnył, a kał ƚo jemu nětk wschitzy czi ƚmēja, kotrychž lěpsche bė pytał. Runje tał budže i namaj, prajesche wona mjelczo pschi ƚebi a woschewi teho wboheho mužika se wischej dobrej jėdžu a i picžom. Safo bė ƚo tuton sdałil, wona sažo do bróžnje ƚhwatašche, so by tam mlóbczicž pomhała. Wjeczor pał, hdyž bė ƚo wscho domšte dželto stało, dha wona sa ƚwojim pschajnym kolestom ƚedžesche pschezo hačž do polnozy, jako by ƚo jej i tym radžicž dyrbjale, hrozazej ƚhudobje wobaracž. Safo bė ƚo do ƚwojeho ƚoža w ƚwojej ƚamotnej komorzy lehnyla, dha jej stysne ƚony nowy njeměr cžinjachu. Sej ƚo džijsche, so je jeje Jan do haniby a do ƚhudoby padnył, so pał wona jeho tola njeje wopuschcžila, ale ƚwojeho ƚynka na ruzy i proschertim mēchom na ƚhribjecze po wšy wokolo ƚhodži a wo ƚmilne dary sa njeho prošy. —

(Potracžowanje.)

Stawisny rekruty i lėta 1813.

(Po franžowstym piža — ó —)

(Potracžowanje.)

Wokolo sčejcžich dónđžechmy do Frankfurta. Tuto město je hišcže staršche hačž Mohucž a ƚo mjerwi se Židami. Dowjedžechu naž do wšy i mjenom Sachsenhausen, hdyž dželaty polk hujarow w ƚasarmach ležesche. Kaž ƚym šhonil, bėšche stara ƚhėja prjedy ƚhorownja byla a w nim bėšche wulki dwór i murjowanymi šthodami.

Psches njestónčnje wjele hašom, ƚiž bėchu tał muske, so mójachmy lėdina hwėšdy mjes wuhenjemi widžecž, pschindžechmy šfónčnje do nascheje ƚasarmy. Hejtman Florentin a wobaj lieutenantaj Clavel a Bretonville na naž cžatachu. Po appelle naž naschi podwyschzy po dželbach do naschich stwow wodžachu. To bėchu wulke sale i małymi wofnami. Šsrjedža mjes wofnami stejachu ƚoža.

Seržanta Pinto powšny ƚwoju ƚatarnju na stolp wo ƚrjedž stwy. Potom wotpołoži ƚóždy ƚwoje brónje, wotpina ƚwój tor-nistr, wusu ƚo stupnje a wušleka ƚo draštu. Zebedej ležesche so mnu. Bėchmoj saměšcže spróznaj. Po dwazhčzi mjenšchinach spachmoj kaž mormaj.

X.

Šalle tudy w Frankfurcže sejnach wojerške žiwjenje. Hačž dotal bėch jenož wschėdny rekruta byl, nětko buch wojał. Njerėču tudy wo ešferžerowanju. Ně! To wschitko, kał po pschitajni woczi ł prawizy, woczi ł lėwizy wobrocžich, kał ƚwoju šelbu dželžecž a mēricž — to wschitko nawutnjesch i dobrej wolu sa jedyn abo dwaj mēřazaj. Ale nawutnych pošluchacž, abo kaž wojał praji: disziplinu; so ma korporola pschezo prawje, hdyž i wojałom, sergeanta hdyž i korporalom, wyschł hdyž je seržantom, hejtman hdyž i lieutenantom, a generola, hdyž i hejtmanym rėčesche — a hdyž by tež pschedstajeny wobkrucžil, so ƚu dwaj a dwaj pjecž, abo so na bėlym dnju mēřacžł ƚwēczi.

To lėšy czi hubjenje do hłowny, ale něšcto czi rosumjenje tuteje wėzy polóži. W ƚóždej stwi je mjenujzy wufaz pschibity, ƚiž ƚo i ƚhwilemi cžita. W nim ƚo wo wschitkim rėčzi, ištož móže wojał samowacž, na pschiklad: Wo cželanju, wo njepošlusch-nošczi, wo lėnjoseži atd. atd., a to wschitko ƚhosta ƚo pschezo se ƚmjercžu abo i najmjėšča i jaštwom na pjecž lėt.

Nasajtra piřach ƚnjesej Gouldenej, Šhatržinzy a cžecze — móžecze ƚebi myřlicž i ƚajkej hnutosčzu. Šdyž jim wschitko wu-powjedach, bėšche mi, kaž bych mjes nimi pschebhwal. Powjedach jim wo mojich cžezach a bolosčzach duzy po pucžu, wo dobrotach, ƚiž bėchu ƚo mi w Mohucžu dostało. Tež piřach jim, so ƚo strowišchi a šylnišchi cžuju hačž tehdy, hdyž wuczahnych, a so jich wobjimam a ƚoschu tyřaz krócž.

Piřach to wschitko w naschej stwoje, ƚrjedža mjes ƚwojimi towaršchemi a pošlach tež jich pschuwšnym ƚobu postrowy w jich mjenje. Š krótkla, to bėšche rjany napohlad.

Potom piřach tež do Mohucža tym dobrym ludžom na Mni-chowškej dróšy, ƚiž bėchu mje mohł rjež se šadwėlowanja wumohli. Rospiřach jimaj, so dyrbjach na wonym ranju hnydom wotpucžowacž a ƚo jimaj što krócž sa wopofasamu luboščž pošžatowacž.

Na tutym dnju dostachmy popoldnju ƚwoju wojeršku draštu. Wjele Židow ł nam do dwora pschilėšy. Šbždy wojał jim ƚwoju wschėdnu draštu pscheda. Šthowach jenož ƚwoje ƚoschle, nohajzy

a stupnje. Štalžy mējachu wulku nusu, tutych Židow šrosumicž, ƚiž bychu wschitko najradšcho darmo wšali. Šenuesjo pał bėchu runje tał pschellepani, kaž Židža, a teho dla trajachu rošrėčžowanja a wifil hačž do nozy. Naschi korporalojo dostachu na tutym dnju wjele jėdže a picža; pschetož dyrbjachmy ƚebi jich pschecželicž, dofelž naž rano a wjeczor wumucžowachu. Pschedawarłta Šhryšłta ƚedžesche mjes tym w ƚwojim ƚucže, a strowjesche wschitkich mló-dnych ludži i dobrých ƚwójbow — tał tych mjenowasche, ƚiž pola njej něšcho pschecžinjachu. Šello wot naž wuda teho dla pola njeje pošledni pjenježł! Čhzychu wschitzy ƚušchecž do mladých ludži i dobrých ƚwójbow. Pošđžišcho pał bėchu sa nju jenož hišcže njepłechi, pakostny, dundatojo! Ale, šcto ƚebi cžecze? ... Čžescželakomnošcž! ... cžescželakomnošcž! Ššajy žyly cžłowški narod wot rekruty hačž ł generalej.

W tutym cžahu pschindžechu i Franžowšteje wschėdnje nowi rekrucža a i Šólšteje wschėdnje wosy i ranjennymi napjelujene. Šajki napohlad to bė? Njestónčny cžah! Wschitzy tučzi wosy wojazy mējachu smjeršnjene stawy. Šemu bėšche noš, druhemu ruřa, šecžemu noha, druhemu sažo wušchi smjeršlej. Połožichu jich do ƚněha, so njebychu do ƚruchow rošpadle. Šich drašta bėšche najhubješča, kotruž móžesche ƚebi wumyřlicž. Žonjaze ƚuknje, štare roštorhane ƚožuchowe wėzy, mantle ƚořatow a t. d. Wokolo nohi bėchu šchantla abo ƚoschle wili. Ženož i wulkej nusu mójachmy i woja šlėščž a hładachu i hłubotimaj, dživimaj woczomaj, a do woblicža wřazymy wlořami na naž kaž dživje šwėřjata. Žyganjo, ƚiž w lėřach bydla, bychu i nimi ƚobuřelnošcž mēli! A tola bėchu czi hišcže najšbožownišchi, dofelž bėchu ƚmjercži wucžekli, mjes tym so bėchu tyřazy pschecželow w ƚněšy abo na bitwischčzach ƚónž wšali.

Šlipfel, Šebedej, Šürst a ja wopytachmy tutych wbohich. Šowjedachu nam wo ƚwojim žylym njesbožu wot dobyčža Moskwy šem, a nětko derje špójnach, so bėšche 29. bulletin pošnu wėru wosjewil.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Šserbške šthadžowanja wotmėchu ƚo šaidženu ƚrjedju po šnatym waschnju, dopoldnja nalėtnja šthadžowanka a wotrjadny. popoldnju hłowna šhromadžiřna Macžizy Šserbšteje. Šłownu šhromadžiřnu nawjedowasche město šthorjeneho ƚnjese pschedšydy ƚnjese městowšchedšyda šarał Ššchizjan i Šodžija. Wošebje jednasche ƚo wo dotwarjenje Macžicžneho domu. Š dotwarjenjom dyrbi ƚo po móžnosčzi bóršy šapocžecž a ƚo twar do ruřow twarškeho mišchtra ƚnjese Škaupa pschepoda. Wošebita twarška komišija ƚo pomjenowa. Šektologi ƚo podachu wo ƚnjese šararju Mrosafu w Budeštezach, Šchewčžiku w Šubiju a ƚnjeni Šsmolerjowej.

— Šnjese wucžer Šorliža w Šomorowje pola Šakež ƚwjecži pónđželu 25 lėtny jubilej ƚwojeho tamnišcheho wucžerštwu. Šdyž bėšche psched něšcto cžahom ƚhorowaty, je ƚo Bohu džatowano i jeho štrowošcžu sažo pošlėschilo.

— Lėtne ƚwjedjenje šnutštowneho miřionštwu wotmėwaja ƚo lėřka wot 27. hačž do 29. haprleje w Draždžanach. Pschecželjo šnutštowneho miřionštwu ƚu i tym na nje dopomnjeni.

— Šał daloko pschiwėra pschezo hišcže wutrobny šacžni, wo tym ƚwėdčjenje i Šocžebusšteje wotolnošcže. Něšosi murjerjo na twarje dželachy, jako na dobo jedyn i woschłtow dele šłocži a ƚo po šemi walesche. Čzi drušy šastróženi pschitřhwatachu, dofelž ƚebi myřlachy, so je jeho Woža ručka šajala Safo sa ƚhwilu sažo štany, wschitzy kaž psched hudancžkom stejachu. Kaž ƚo pošđžišcho pošasa, bėšche pschicžina šama pschiwėra. Šam mjenujzy wokolo Šresłacka hišcže wėřja, so dyrbič ƚo w nalėcžu, přėnjeho ba-cžona wuhladašchi (teho bėšche murjer wuhladał) po šemi walecž, potom mašch žyłe lėto šbože.

— Šólške město Šarka bu psches woheł šanicžene. Šimale pošojza twarjenjom je šnicženych a psches 300 ƚwójbow je wschitko šhubilo.

— Šólšrowa šabrifa w Šanton w Čhinye je do pošwėtra šłecžila. Psches 1000 ludži bu morjenych.

Dalšche dobrowólne dary sa wbohe armeniške šhrotu.

Š Bulečansškeje wořady psches ƚnjese šararja Šubizu:
R. i R. 5 hr.

W mjenje wbohich šhrotow wutrobny džal

Šólčž, redaktor.

Šy-li spěwał,
Pitnje džěłal,
Strowja cze
Šwójbnj statol,
A twój šwjatol
Stradny je.

Sa staw spróznj
Najoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spat měrnj
Čerštwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Šwěrnje džěłáš
Wšědne dnj;
Džen pať šwjatj,
Duschi datj,
Wotpocžij ty.

S njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

r.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knižiczišczeri w Budušinje a je tam ja šchwórtlětnu pšedpłatnu 40 np. dostacž.

Misericordias Domini.

Jan. 21, 15. – 17.

Lubujesć mje?

Nasche džeknische šwjate sczenje pšehadza naš w duchu na brjoh galilejskeho jěsora. Tam bě šo horjestanjny Šbóžnik šedmjom šwojich wuczomnikow šjewit, kotřiž jeho halle špósnachu, jako šo jim pšes njeho wulke žohnowanje dosta. Pšchetož hdžež je žohnowanje, tam je pšchezo tón Knjes; žane žohnowanje bjes njeho; a hdžež je wón, tam je kóždy czaš žohnowanje. Še šwojimi wuczomnikami powobjedowawšichi, Šbóžnik na Pětra trójzj tu prašeh štaji: Lubujesć mje? Rozpomínj šebi, lubi čitarjo, tule wažnu prašeh Knjesa Jesuša; pšchetož tať šo wón tež naš prašcha, a hladajmj potom, šcho móžemy jemu na to wotmolwicž.

I. „Lubujesć mje?“ Tať šo naš Jesuš prašcha. Tať prašcha šo wón w našim tekscze šwojeho wuczomnika Šchimana Pětra, kotrehož tón krócž Šchimana Jonašoweho šyna mjenuje, niž Pětra abo Refaša, to rěka škala; pšchetož „škala“ bě šo šhablata: wón šwojeho Knjesa trójzj šaprě. „Šchimanje Jonašowj, lubujesć mje?“ Niž ja jeho mozu, jeho wjedženstwom, wustojnosćju atd. šo Šbóžnik Šchimana prašcha, ale ja lubosćju jako kłownej wězu, a to wón trójzj czi, šo by jemu šacžucž dať, tať wulka ma lubosć byčž, kotruž wón žada, a šo wona njeje jeno nathwilne pokhilenje, ale dospołne poddacze temu Knjesej. O tať wjele Knjesowa prašeh wopšchija! Wón čze prajicž: Šchimanje Jonašowj, ja šym šebi wo

tebje derje šašlužit, šo mje lubujesć; pšchetož ja czi wjele nješašluženeje hnady wopokasach. Pšchijawšichi cze do licžby šwojich wuswolennyh wuczomnikow, šczinich cze k rybakej cžlowjekow; tšji lěta dolho dach czi šwój khlěb jěscž a šticžach czi bohacze škladnosć, wscho škyshecž a widžecž, šchtož šym rěčal a cžinik. Šchimanje Jonašowj, ja šebi wo tebje derje šašlužich, šo mje bóle lubujesć, dnžli czi drusy wuczomnizj; pšchetož tebi wopokasach wjetšchu hnadu hacž jim. Ty škusšesche k mojim tšjom najdowěrnishim wuczomnikam; tebje wsach šobu do Žairoweho domu k šbudženju jeho džowczicžki wot šmjercze; ty bě šwědt mojego pšchetrakšjenja na šwjatej horje, hdžež šo mi Mójšaš a Eliáš šjewišchtaj, hdžež šo moje wobliczo šwěczesche kaž šlónzo a moja drašta běla bu jako šněh; ty džěiche šo mnu do šahrody Gethsemane a widžesche tam moje tšchewjetanje a mój štyšt, tať šo se šmjerczu bēdžach a nutrnisho modlach, a tať mój pót w horžych krjepjelach na šemju padasche. Šchimanje Jonašowj, tebi pšchede wschěmi to pšnacze dach, šo šym Šhryštuj, žiweho Boha šyn, a šlubich, šo čzu na tule škatu šwoju zyrkej twaricž; tebi pšchede wschěmi klucze njebeškeho kralestwa dowěrich; tebje jeno dach na morju k šebi pšchincž; tebi šo džeh šwojeho horjestacža najprjedy šjewich. Šchimanje Jonašowj, ty bě šo czežto nade mnu pšchehrešchit: trójzj mje šaprě a pšchibahasche, šo mje nješnajesć; ja pať czi twój czežki hrěch wodach. Ša to mět mje k dwójnej, haj k trójnej lubosćju lubowacž. Duž prašcham cze druhi a tšeczi krócž: Lubujesć mje bóle, dnžli czi drusy? Ja wšchat wěm, tať šy mje pšchew šwětom pšsnawať a šo te

mni dżerzał, prajizy: „Anjeze, tomu pónidżemy? Ty mašč błowa węczoneho žiwjenja; a my bmy wěrili a pónali, so by Chrystuś, byn žiweho Boha.“ Ja derje wem, kať ty w tamnej czemnej nozy, hdżez buch pscheradzenny, i horliwoscju wuwola: „Hdy bychy so tež wschitzu nad tobu pohóršchowali, dha wschať so ja nihdy njebudu pohóršchowacz“; ale to mi dosć njeje; pschetoż pschi wschēm tym móžesche mi ty nješwěrny bycz a mje sapręcž. Schimanje Žonašowy, hdy by tež człowikimi a jandželiskimi jasytkami wo mni rēczał, to mi njeby dosć byto bjes luboscze. A hdy by wěščzicz mohł a wjedził wschitke potajnstwa mojeho kralestwa, to mi njeby dosć byto bjes luboscze. A hdy by mēł wschitke pónacze a wschitku wěru, tať so by hory pschestajak, to mi njeby dosć byto bjes luboscze; pschetoż pschi wschēm tym by bjes luboscze byť syuczazy mošas abo kliczazy swónczť; to wscho by czi niczo wuschne njebyto, jeli mje lubowak njeby. Schimanje Žonašowy, lubujesch mje? —

„Lubujesch mje?“ tať so Jesuś tež naś prascha; pschetoż wón naś wschēch runje tať lubuje a chze naś runje tať sbóžnych mēcz kať Pětra. Dofelž pať bjes luboscze k njemu sbóžnosć njedostanjemy, teho dla so naś prascha, hać jeho lubujemy. Tež na tebe, luby czitarjo, so wón i tym praschenjom wobrocza: „Lubujesch mje?“ Wón psched tobu steji a praji: Ja bym cze i węczonej luboscju lubowak a jena luboscž je druheje hódna. Ja, twój najwjetšchi dobroczel, stworiczel twojeho žiwjenja, Sbóžnik twojeje dusche, sa tebe człowiku naturu na so wsach, nješkónczuje wjele czerpjach a w hórkej šmjercezi šwoju krej pschelach k wodawanju twójich hrēchow; ja cze w šwjatej kšchēzenizy do šwojeho kralestwa pschijach, dach czi šwoje sbóžnychczinjazje błowo, šliczach tebi šwoje cželo a šwoju krej jako njebjeske manna a napoj węczoneho žiwjenja; kať pastyr sa šwojej šhubjenej womzu kłodži, tať cze njesprózniwje pytach a njespschestach sa tebe prošnycz, so by Bóg njeplódnny figowz hišcže njeporubak a do wohnja nječiznył. Kať bym tebe a twójich pschuwusnych se wschej potrebnoscju a žiwnosćju žohnowak a czi kóždy cžak se šwojim hnadnym šchitom bliško był! Kať hušto wobradžach tebi a twójim lubym po cžezkej khorosczi sašo nowu strowoscž a pschihadžach do twojeje šwójby se šwojej pomozu, hdžž bēsche nusa najwjetšcha! Glej, tať bym i wješelom a se kšchizom na twój wutrobu skutkowak, so by so ty w lubosczi mi poddak. Sa to pať dyrbjak mje nětko lubowacz; ale lubujesch mje tež?

Twój Sbóžnik hišcže dale i tobu rēczi. D pofluchaj tola, šchto so cze prascha! Wopomni, so so njeprascha, hać mašč prawe pónacze wo nim, hać wěrnosć katechisma derje snajelch, hać by wjele bibliškich hrónczkw, kherluschow a modlitwow i hlowny nawuknył. Wón so njeprascha, hać pilnje kemšchi a spowjedži kłodžisch, mišioniske šwjedženje wopytujesch, rańschu, blidowu a wječornu modlitwu njesakomdžesch; hać psched šwētom cžezne žiwjenje wjedžesch, czělnych lóschtow a hrēschnych wješelow so wšdawasch, šwoje džeczki psched sawjedženjom wobarnujesch a teho runja. Sa wschēm tym so wón njeprascha. Wón drje to tež wot tajškich žada, kotšiz šu na jeho mjeno kšchēzeni; ale to wschitko jemu dosć njeje; pschetoż mašč-li tež to wscho, móžesch tola šhubjenny bycz, niz pať hdžž jeho lubujesch. Niczo czi w šwēcze k sbóžnosći tať nušne njeje hać luboscž k Jesuśej. Teho dla so cze wón pschede wschēm sa luboscju prascha.

„Lubujesch mje? — Lubujesch mje bóle hać nana a macžet, bratra a šotru, mandželstu a džeczjo? Šny mi šwoju wutrobu dak, žyle dak? Šnym twoja jeniczka žadosć, rano přenja a wječor pošlenja myšł twojeje dušche? Čžinisch a wostajisch wscho moje dla? Šsu to tebi najšbóžnišche hodžiny žiwjenja, hdžž w modlitwje k mojimaj nobomaj ležisch? Šnym twój trošcht w cžerpjenju, na khorokžu, w njewušlědných podeńženjach? Šny šebi šamemu a šwētej wotemrēł a bym ja twoje žiwjenje? Lubujesch mje? —

II. Lubujesch mje?“ tať so naś Jesuś prascha. Šchto móžemy jemu wotmolwicz? — Bohladajmy najprjedy na Pětra a rošpomny, kať bē temu wotolo wutroby, jako mējesche na tole praschenje šwojeho Anješa wotmolwicz, a kať ponižnje wón to cžinjesche. Kunjež Jesuśowy postrow mēra, džen horjestacža šhromadženny wuczomnikam pschwołany, a data porucznosć: „Kať mje mój Wótz pošłak je, tať pošcelu ja waš“ tež Pětrej placzēsche, dha tola žive dopomnjecze na tamnu žalóšnu nóz, hdžž bē wón Sbóžnikew šwēru šlubik a hanibnje šlamak, cžezko na nim wotpoczowasche. Wón šwojeho mišchtra i žylej dušchu lubowasche a tola jeho tšići krocž saprē. Kunjež bē hnydom na to šwój hluboki pad i horžymi šyliami šprawoneje pokuty woplakowak a psches krej na Golgatha wodacze dostak, dha tola k šwojej hlubokej šrudobje we wutrobje šaczumasche, so bē so japoschtolškeho powołanja njedostojny šczinik. Šchto pať móžesche jeho wot tuteho šnutskowneho njemēra wušwobodžicz a jeho dwēlowanje šamjesowacz? Nichtó druhi dylžli tón Anješ šam, a tón to tež cžinjesche. Wobkēžbujmy, kotry pucz wón pschi tym nastupi. Pětr njebē so jeno pscheczimo njemu, ale tež pscheczimo šwojim šobuwuczomnikam pschelchoł. Duž dawa jemu Jesuś najprjedy škladnosć, to sašo dobre šczinicz, šchtož bē pscheczimo pošlěšchim šhrēschit. Wón so jeho prascha: „Schimanje Žonašowy, lubujesch mje bóle, dylžli czi? Mējesche ty pravo prajicz: Hdy bychy so tež wschitzu nad tobu pohóršchowali, dha wschať so ja nihdy njebudu pohóršchowacz?“ Na to wotmolwi Pětr: Ach, Anjeze, so cze bóle lubuju, dylžli czi drušy, to wschať prajicz njemóžu; ale ja cze tola lubuju. Šizom i teho pónawamy, so bē Pětr nětko nowy człowjek. Wón wjazy na to njemyšli, so i druhimi runacz, šebje šameho pschewušbēhowacz a se šwojeje wyšokoscze na nich dele hladacz; dopomnjecze na jeho pad wosta jemu šchit pscheczimo wschej nasdatošczi a šdžerža jeho w ponižnosći; k wobkručenju teho, so Jesuśa lubowasche, so wón na šwoje přjedawšche škutki njepowola, ale jenicžy na Anješowe wichehowēdomne wofo, kotrež wutroby a jērchenje pschepytuje; teho dla wón na Jesuśowe praschenja wotmolwja: „Anjeze, ty wěšč wschitke wězy; ty wěšč, so ja cze lubuje!“ Jesuś pať jemu na to móžnosć dawa, tule luboscž wopokajowacz a tať sašo dobre cžinicz, šchtož je sawinowak: wón jemu poruczja: Paš moje jehnjata, moje womzy! budž tym, kotšiz mi pschiblušcheju, wodžet a pomoznik! Š tajšimi šłowami jemu Sbóžnik i nowa japoschtolške powołanje dowēria, wo kotrež bē so wón se šapręcžom Jesuśa pschijnješł. Jesuś tule porucznosć tróžy wupraja, so by Pětr wopomnik, kať wyšoke powołanje to je, kotrež jemu tón Anješ i tym dowēria. Tole dowērienje dyrbjesche jeho i nowej horliwoscju napjelnicž a sa to šwēdczicz, so je Jesuś jeho sašo pschijak a jemu to tróžy prajik! D kať wulka je Anješowa pastyrška šwēra a

mudrosć, kotraž so nam i našeho teksta napshećo blyšćezi!

Ješuŕomeje pashćekeje řwery so tež ty trořhtuj, luby cõtario! Tež tebe je Anješ Ješuŕ pomolał, so by druhich pař, jich duřham pravu řivnosć podawał a jim se řłowom a přichladom wodjeć k dobremu byl. A to ty i jeho pomozu wěřće dořonješ, jeli móžeř jemu na prařheń: Lubješ mje? i řětrom řtrořhtuje a wjeřele wotmolwicž: Haj, Anješ, ty wěř, so cže lubuju! Přchetož řchtož je řwoju wutrobu na Ješuŕowej lubořći řahorił, temu nje-móže tež lubořć k tym pobrachowacz, kotřiz řu jemu w řivjenju doměrjeni; jeho wutrobje budže to potřeba, jehnjata řwojeho řbóžnika pařć a duřche k njemu wodžicž. O to je krařne dželo w Bořim krařstwje! Duž pruhuj řo řhutnje, hać móžeř na Anješowe prařhenje: Lubješ mje? řóždy cžař bješ ludanja a i dobrym řwědomnjom praweho wotmolwjenja dacž! Hdy by řyly twar řwěta řo přhed twojimaj woczomaj powrócził a řahinył a jeno twój řbóžnik se řwojim prařhenjom, přhed tebe řtupił, mohł ty wumolać: Hdyž ja jeno tebe mam, dha ja ničo njerodžu wo njebeřa a wo řemju; přchetož ty wěř, so ja cže lubuju? — Hdy by dženska twój hnadny cžař wotběžal a ty přhed Boři řudny řtol řtupicž měl, mohł ty řmjercž i radořću witacž a rjez: Ja řebi řadam prjeć cžahnyć a přchi tebi być, o Ješu; přchetož ty wěř, so ja cže lubuju? — Hdy by řon wulki džei řařwitał, na kotrymž cžłowřki řyn přchindže w řwojej krařnosći a wřhitzy řwjeczi jandželjo i nim, mohł ty ruzy řtřnywřchi řwoju řłowu k njeřu pořbėhnyć a prařicž: řamjeń, haj přchindž, Anješ Ješu; přchetož ty wěř, so ja cže lubuju? — O lubi řerbizy cõtario, njech našy lubowany řbóžnik nam wřchitřim přhes řwojeho řwjateho Duřha móž k temu miłořčiwje dopomha, so mohli jemu na jeho prařheń: „Lubješ mje?“ řóždy cžař řwojeho řivjenja i řětrom radořčiwje wotmolwicž: „Anješ, ty wěř wřchitře wězy; ty wěř, so ja cže lubuju!“

K. A. Fiedleř.

Lubořć k Ješuřej.

Ješu, duřche horza řadořć,
Ty wěř, so cže lubo mam;
Boři mēr a řbóžnu radořć,
Mam-li tebe, řačuwam.
Ja řym twój, a ty řy mój;
Wěćnje, Ješu, řwojej řmój!

Twoja miłořć je mje řnala,
Předy hać řwět wuhladach;
Ja mje na řwój řlin je wřala,
Hdyž cže hiřćeže njeřnajach.
Ja řym twój, a ty řy mój;
Wěćnje, Ješu, řwojej řmój!

Řako džěćo řy mje wodžil,
Řandžel twój mje řitařhe;
Wěřnořć řy ty do mnje řlodžil,
Twój duř da mi pořnacže.
Ja řym twój, a ty řy mój;
Wěćnje, Ješu, řwojej řmój!

Ach, řak řy mje wobarnował
W řtrařchnyř lětach miłodořće,
So řym řwoju wěru řřhował,
Wostał w Bořim krařstwje!
Ja řym twój, a ty řy mój;
Wěćnje, Ješu, řwojej řmój!

Ty mje přtař, hdyž ja řludžu,
S padow mje řař pořbėhařch;
S trořhtom řhwatařch, hdyž řo řudžu,
Wustawam, dha řylnosć mařch.
Ja řym twój, a ty řy mój;
Wěćnje, Ješu, řwojej řmój!

Njech řym řivny, njech ja mřěju,
Ja řo tebi porucžam;
Řóždy cžař cže w duřchi řměju,
Twoje ranu wokořham.
Ja řym twój, a ty řy mój;
Wěćnje, Ješu, řwojej řmój!

Hdyž mi widženje řo minje,
Wřazy řěćecž njemóžu,
Cželo řlabnje, wřcha móž hińje,
Dha njech hiřćeže řdyřuju:
Ja řym twój, a ty řy mój;
Wěćnje, Ješu, řwojej řmój!

K. A. Fiedleř.

Sjednanje je řlódke.

(Pořracžowanje.)

II.

Řan bě řo řahe na puć dał, přchetož wón mēješće nēřotre mile do mēřta a cžyřche tam w prawym cžařu być. Wón na řwojim wosu ředžeřhe, duřchu polnyř cžeřkich myřlow. řel jemu to cžinjěřhe, so jeho řona řo do jeho cžinjjenja njemóžeřhe namacač a so bě řo w přchěřje wot njeje dželił. Dha jemu wós napshećiwu přchijěže se řitny mičhami napřelnjeny. Wón řonje řwojeho přchichodneho nana řnajěřhe a duž wón wotroćkeř kařařhe, so dyrbi řařtać. Ach, ty řy, řano, řlób nana řo řyřchecž da. řdžeřha cžeřch, so řo tu řak řnejřři wjeřeřch? řa cžu do mēřta na řud, wotmolwi wón. Mařch dře nēřařku řřoržbu a i řim dha? prařheřhe řo nan dale. Nē wřchał, ja řym řa přchihahařza powolaň. — řak? Dha dyrbiřch ty wo prawdže wjele řhwile a wjele pjenješ mēć, hanješhe nan, přchetož řak wjele hać ja wēm, přchihazi řaneho řrořchla řapřacženeho nje-dořtanu. — Bohu budž džak, ja to řamožu, řak wjele ja mam, so mi to řaneje řchłody njeřćini. — ředž dale, kařařhe nan řwojemu wotroćkeř, a tebe, řano, řwarňuj řbóh. — Bořemje, řawola řan hnēmňje, a řak wosař nimo řo jēdžeřchtař.

To pał bě nowe mjeřjanje, nowe řahadło, kotrež jemu we wutrobje nowu bolosć nacžini. řola pał, hdyž řo dale wjeřeřhe, i mozu wřchitře tute řrudne myřle řahna a wjeřeliřcho wřchitřo, řchtož wokoło řebje widžeřhe, wobhladowařhe. W prawym cžařu wón do mēřta přchindže, hdyž w hořčěňzu i druhimi muřemi i krařa a i burami hromadu řrečhi, kotřiz běchu, řaž wón, na přchihazi řud powolaň. Hdyž bě řo řochu přchistoňje řwoblekał, podachu řo wřchitřy na to mēřto, na kotrymž mēješće řo řud wotdžeržecž. Wřchitřo bě tu nanapřchistoňniřcho přchihotowane. řulka řjana řala to bě, w řotrežž bě řa wjele řuda dořć mēřta. Na wřřokim řřhodženřku mēřachu řudňizy řwoje mēřto, jim i napsheća přchihazi, na prawej ruzy řawři řa wobřorženyř a wō-řřjedža řřlžy řa řwěđřow a řěćniřow řteřachu. řan, hdyž řudny přchindže, a přeni řřocž tu na řwojim mēřće ředžeřhe, bu wot wēřteje nutrořčće řajaty, so dom a dwoř, řonu a řwoje džěćo řyle řabu. S wulkeř nutrořčću wón přchihahařhe, so cže po prawdže a bješ pohładanja na pařřonu po najřpřchim wjedženju a řwědomňju řwój řud wupřařicž. A hdyž řo jednanja řapocžachu, i řylej polnej nutrořčću pořřuchahařhe, so na ničo druge nje-myřleřhe, haj řo na řwoju řarju wřazy njedopomni. řemu řo wřcho řak wāřne, řak řwjate řdařhe, řako by namřchi byl. S řym pał ředžbliwosć řudniřow a řtatneho řěćniřka řaž řwojich towařřchow a řěćniřow, kotřiz wobřorženyř řamolwřachu, řak na řo řečahny, so bu řóždy džei i nowa řa přchihaziřneho wřřwoleny. řruřy, kotřiz řebi i řeho wjele nječřinjachu, řo wo to přozowachu, so bychu wotpořani byli. Přchetož řa řóždy cžař, w kotrymž řo přchihazi řud džerzi, řo řři řař wřazy přchihahařzow na řud powola, hać řo jich řreřba. řwanacžo k řudženju přchindu, řyřch druhich řtatny řěćniř abo řon řěćniř, řiz wobřorženyř řamolwřa, wotpořače a řuczi nimaja řutřn džei přchi řudniřkich jednanjach ničo cžinić a móža domoj hić, je-li řo cžeřža.

Jan, kiž bě dvě njezděli w měsce, bu pschi kóždym jednanju sa pschibahanza powołany, čaš ho jemu miny, so njewjedžesche, hdže je wostał. Tola pak druhdy ho jemu njemalo styskasche. Hdž tu w sali ředžesche, a dyrbjachu ho jebatojo, paduschi, mordarjo, rubjeznizy a drusy njebolakojo řudžicž, dha bě jemu husto prawje čezke wotolo wutrobny. Psches wokna lube řlónčto řwoje jařne pruhi řezesche a wo tym powjedasche, řak řjenje by tola wonka na řwojich polach džělacž mohł a wón dyrbjesche jow na pschepytanje řajtlich řtych čřlowjekow posłuchacž! řeho myřle bjes řeho wole se řale domoj řétachu, hdž řo řla řlša řónřta, řaduchřtwa a řalschowaneje pschibahi dla wobřkoržena se řařaklej řeczju řama řamolwjesche, a w duchu widžesche wón řwoju lubu řarju, řak doma ředži a řo řeho dla řtysnje řudži a řlacže! Pschi řtych wřchelakich řeczach řtatneho řeczniřa a řastupjerjow wobřkorženyř, w řotrychž jedyn řemu druhemu husto ř wóřymy řłowami na-pschecžiwu řeczesčtaj, jemu pschecžiwjenje řwojeje lubeje řarki do myřlow pschiridže a jemu bęsche, řako by řo řeho řyle domjaze řbože do řromady řypnyčž čřžylo. řo bęchu řa njeho wo prawdže husto čezke řodžiny. řemu bě druhdy, řako by na řłowjazu řhorosčž čezřpř a wón dyrbjesche wřchitke řwoje mořy napinacž, řo by řwoju pschirřluchnosčž dopjelnřl. ř Božej pomozu wón řle myřle, řotrež řeho řcherjachu, řotłocži a napořledku wřcho pschewiny, řak řo kóždny řař řež pschi čezřkim wuřřudženju, řacž by řo jedyn řa winowateho abo njewinowateho wuprajicž męř, řo prawe wutřjechi. řsches řo pak bě řebi, řaž řižo prajene, domęřjenje a řhwalbu wřchitřich dobył, řo wjele do njeho džeržachu a wón řam bu psches řo řara řpokojeny.

(Řotracžowanje.)

Jene je nusne.

Řlób: Řjech řohu džakuje —
Řjech wřchemu čřlowjestwu,
Řiž jeno čřaknosčž řaji
řu w řeniřtim pschewyřtu,
řso ř křóřkim řłowom praji:
řdny řež řo řudy wřcho
ře řwęřnym řabjera,
Řje řschewi jeno řo:
řyčž wozřla řesufa!

F.

řtawřny řekřuty ř řęta 1813.

(Řo řranžowřkim řiřa —č—)
(Řotracžowanje.)

řute powjesčže nař řara pschecžiwu řuřam rořhorjachu. Řękotsi řjes nami prajachu: „ř hdny by řo řola bórřy řapocžalo! řón křocž dyrbjja řajře prawe řuki dořtacž... dobyłi řiřčesče dołho njeřřu!“ řež řa buch řakle rořhorjeny, ale druhdy pschi řebi myřlach: „řosęso, řy dha nęřko řyle wřóřny? řuřojo řakitaja řwój řraj, řwoje řwójby, wřchitko, řchtož je řudžom najřwjećřřsche řudy na řwęcze. řdny řo njebyřhu čřinili, byřmy řyč ř pořřnym řrawom do řyła řazřiwali.“

řa dnju 18. mařeho řóřka řařo wotpučžowachmy a 24. mařeho řóřka řejachmy pola řschaffenburga, hdžež nař řtawřny řarschal řey pschehladowasche.

řejtman nařčesje řtotniny řęřasche řlořentin, lieutenant řęřasche řretonville, řomandanta řyřeho řataillona bęsche řemeau, řeho adjuđanta řodal, nařč general řęřasche řouham — řo dyrbi kóždny wojak widžecž, hdny njeřa řaž řlepy wotolo řhodžicž.

XI.

18. a 19. męřza řapocžja řnęř řacž. řdny řo prawe dopomnju, džęsche řo pospochi wot řano džęřacž řacž po popořdnju řřjoch, bjes pschęřtacžja řesčęřř. řola řschaffenburga džęřchmy ř řęwřřy nimo řrodu, wobydlerjo řrodu řladachu ř woknow na nař, řjes řym řo nam woda do řchłóřnjow bęřesche. ř pravřřy řęřa řesčęřesche a řchumjesche, řo bęsche řama řurjawa widžecž.

řarschal řey řo nam pomakřu se řwojim řtabom řližesche. řchtož řebedeja řrořčtowasche, bęsche řo, řo dyrbjachmy najřlubowanřřsčeho a najřřrawniřsčeho wřchitřich wřřchłow widžecž. řa pak řebi myřlach: „řdy mohł je domach wohlacž, byč řo bóle wjeřelř.“

řlónčnyje řarschal ř nam dořdže. řidžu řeho řiřčesče we wuřkim, ř řesčęřom namacžanym řlobutu, w móđrej wuřchitej ř řčřřřemi pokrřtej řutni, a we wuřkich čřřijach. řęsche řjany řuž, se řořřymy włořami a jařřym wóčřtom. řdasche řo řara řylny byčž, njebęsche řež ani řuřka řordy, řschetož hdny nimo řompagnije řęřasche a řejtman pschřřasa, řęřby řesentęrowacž, wobrocžesche řo nadobo na řwojim wuřkim řonju a prajesche řyle wóřřje:

„řlaj jenož... řlořentin řu je!“

řejtman řo řruna, ale njewjedžesche, řchto wotmolwicž. ři řo řdasche, řo bęschřtaj w čřařach wuřčesje řevoluzije řromadže řako wřchęđnaj wojakaj řřlůžiloj. řlónčnyje wotmolwi řejtman:

„řaj, řnes řarschalo... řosčři řlořentin.“

„řawęřesče, řlořentin,“ řnapschecžiwu řarschal, ř řuku do řtronu pokajajo, hdžež řuřka řęřesche. „řso wjeřelu, řo čę řařo widžu. řojach řo řižo, řo řy řam řež pohřjebany.

řascha řyła řompagnija řo nad řym wutupom wjeřesche a řebedej džęsche ře mni:

„řo je čři řola řuž, řa njeho byč řebi řow rořřařřčž řal.“

řa pak njeřapřchřřach, čęřhodla čřřyřsčę řebi řebedej řow rořřařřčž řacž, dořelž bęsche řarschal řwojeřo řtareřo řowarřřa powřtal.

řo je wřchitko, na čřož řo ř řschaffenburga dopomnju.

řwęcžor džęchmy do wřy řchweinheim, hdžež męřjachu wjele wina, řenu a řita, ale hdžež nař nimale wřchřřy njeľubje powřtachy.

(Řotracžowanje.)

řschelake ř bliřka a ř řaloka.

— řdny bęsche řnes řara ř dr. řencž pschęđ jutřami řwój řastojřřři řubilej we wozřadže řwjećřř, njebęsche řehdom do jutrow řeho řastojřřřim řratřam móřno, řeho posřrowicž. řo řo řta řchtwóřř 23. řapręje. řsches 20 řastojřřřich řratřow bęsche řo řesčło. řařč droři pschęđřyda řerbřřesje řonferenzy, řnes řara řyčęř řakub, męřesche řnujazu naręcž na řubowanęho řubilara a řeho wóřzowřřy řa řalsche řuřchompastřřřře řřutřowanje řořohnowa. řar řerbřřesje řonferenzy bęchu wotřwna řasla a řjane řniři. řodžřřřka řobocžna řonferenza wobřadži řjany wobřas a pschi pschępodacžu řehole řara řeczesche pschęđřyda řodžřřřesje řonferenzy, řnes řara řschřřan. řopořdnju pschiridže pschęđřyda řudysřesje řuchomnsřesje řonferenzy, řnes řrimariuř řwřazka, řubilara wutrobnyje posřrowjesje a jemu řjany řar pschępoda. řswjedžęř bęsche řnamjo řeho, řak je řebi řubilar w řwojim jednorřym, řubosčřřiwym a řřrawnym wawřnyju wutrobny řwojich řastojřřřich řratřow dobył. řóř řohnuj řeho řale, řo by řiřčesče dołhe řęta w řwojeř wozřadže ř bořatym řohnowanjom řřutřowacž mohł!

— řóđžęlu 20. řapręje bęsche řo 25 řęř minylo, řo řnes wučęř řorłiza do řomorowa řako wučęř pschřřčahny. džakowna wozřada bęsche řwojemu řwęřřnemu wučęřesje řón džęř řjenje wuřhotowala. řano w 8 řodž. řęđžęchu řo řastupjerjo řmejnny a řchulře pschęđřęjčęřřřwto w řchuli, hdžež bęchu řchulře džęčři řřromadžene. řnes řara řóřčž ř řakęř, řotřny bęsche ř řwřatocžnosčři do řomorowa pschřřřol, męřesche po wuřřęwanju řhęřłusřa řęčž na řnesja řubilara na řalozřku řř. 84, 7. řnuty řo řnes řubilar řodžakowa. řnes řmejnřři pschęđřęjčęř řchřřak posřrowi řnesja řubilara a wřchřřy jemu řbože pschęjachu. řřęřnja řchulřka řolza, řchřřakęř ř řomorowa, řeho se řerbřřesje řchřčřku w mjenje řchulřřich džęčři powřta. řchulře džęčři bęchu jemu řjany řtol řarře. řiřčesče wřchelake řruhe řjane řary řubilar dořta a mnohe řbožopřchęčřa ř řwojemu řubilej. řwjeřele nad řym dnjom bęsche čřřim wjęřsčę, dořelž je řnes wučęř řorłiza čęřke čřařy řhorosčę pschęřracž dyrbjal a móřesche nęřko řón džęř řařo w řrowosčři řwjećřicž. řóř řuby řnes řdžerž jemu řiřčesče dołhe řęta řrowosčři, řo by řale se řohnowanjom w řwojeř řchuli džęřacž mohł.

ř rořpomřnanju.

řože mřny mlęja pomakřu, ale řerje.

*

*

řchtož malo řęčři, řón ma řo malo řamolwicž.

*

*

řřlny řopacž je pschęřo řwęřny.

Šy-li spěwat,
Pilnje dželat,
Stromja cze
Šwójbnj statot,
A twój šwjatof
Šradny je.

Ša staw špróznj
Naposj móznj
Lubosč ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čeršwosč da.

Njeh ty spěwajš,
Šwěrnje dželaš
Wšědne dnj;
Džen pať šwjatj,
Dufchi dath,
Wotpocziť ty.

Š njebeš mana
Njeh czi kmana
Žiwnosč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

R.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjež knihicziščežerňi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Jubilate.

Jan. 21, 18.—23.

Šwiate ščenje šandženeje njedzele nam pokafa, kať je našch luby Šbóžnik Pětra po jeho hlubokim padže šašo wobhnadžil a jemu po něžnym pruhowanju wěstosč polneho šapokafanja do japoschtolkeho šastojnštwja dať. Dženšniške ščenje šo tydžeńšchemu pšichilantuje a powjeda nam, kať Ješuš nětko Pětrej do jeho pšichodneho japoschtolkeho powołanja pohladnycž da, na to pokafowawšchi, šo šmeje jeho daliske žiwjenje zyle hinašchi běh, hacž šebi wón to myšli; ale wón ma wopomnicž, šo jeho tón šnjes powjedže, ša kotrymž ma hicž a šwój kšičiž njelcž. Budže-li kšód jeho žiwjenja tež czežšchi, hacž na pšichlad Janowy, dha to jeho mylicž njedyrbi; pšichetož tón šnjes kóždeho tať wodži, kať je jemu to šlužobne. A pónđe-li pucž tež pšes czerpjenja, dha šnjesowa mišosčziwa ruka tola k šbóžnemu kónzej powjedže. Njemějesche šo Pětr teho wješelicž? A njedawa to tež nam horliwosč a nowu móž, hdyž na šwoje žiwjenje hladamy?

Najlubšcho wšchať by cžlowjekej byťo, šměl šebje šameho wodžicž, a hdyž by wšchitto tať šchto, kať šebi to žada. Tola šhonjenje wuczi, šo to nikomu špožčene njeje. Pohladaj na mlodženza, kotryž polny nadžije a š mnohimi pšchedewšacžemi do žiwjenja šatrocža, a wopraškej šo jeho po 20 abo 30 lětach, hacž je wšchě šwoje wotpohladny dozpiť; wón wěšče pšchida, šo šo to štalo njeje, ale šnano tež pšichštaji, šo je pšes Wožu hnadu wjele lěpšchi wušpěch měl, hacž hdyž budžiške wšcho po jeho šamšnej

woli šchto. To dyrbjelche tež Pětr šhonicž. Wón bě pšchi šwojej wohniwej naturje tež polny žedženja, něšchto hódne ša Ješuša dokonjecž, a bě šebi wěšče hižom pucž rošmyšlit, kotryž cžyške pšchi tym hicž; ale tón šnjes jemu rjekny: „Šako ty mlódschi běšche, wopafowasche šo šam a džěšche, hdžež cžyške; hdyž pať šo šestarišch, wušcheštrjesch šwojej ruzy, a druhi cze wopafa a powjedže tebe, hdžež nochzesch.“ W žiwjenju je najšbole tať, šo je mlódschi cžlowjek wotwišnišchi, štarichj pať do pšchezo wjetšcheje nje-wotwišnosče šastupuje. Šola Pětra mějesche to po šnjesowym šlowje ruwe na wopaf byčž. Tón bě w mlódschich lětach šwój šamšny knjes byť a cžinjesche, šchtož šo jemu špodobasche; nětko pať, do štarichich lět šastupiwšchi, dyrbjelche šo wón pšchecžimo šwojej woli k temu pšchezo šole nušowacž, cžemuž šo jeho natura špjecžowasche. Š Ješušowym šlužobnikom dyrbjelche wón byčž a jeho kraleštw rošchějecž; ale wón dyrbjelche šo tež pšchekwědcžicž, šo pšchi tym po jeho woli hicž njemóže, ale jeno po šnjesowej woli, šo w Wožim kraleštwje najwjetšche škutki niž pšes šhrobku šwazliwosč, ale pšes ščerpłiwe czerpjenja šo wukonjeju. Cžlowjek wšchať šo do teho tať prawje namakacž njewě; jemu by lubšcho byťo, hdyž by wšcho po jeho woli šchto, a cže radšcho wješele dylči šrudobu mēčž. Šo dyrbi šo wón wodžicž dacž, a to pšchecžimo šwojej šamšnej woli, to jemu wošebje w mlodosčzi do hlownj njecha. Tola to šo pšcheměni, hdyž šhonjenje rošče; pšichetož cžakš pšichhadžeju, hdžež šebi wón žaneje rady wjazš njewě a šo po lěpšchim wodženju rošhladuje. Š potom je to krašny trošcht, móžesč-li prajicž: tón šnjes

je, kotryž mje wodži — tón Anjes, kotryž je mje lubował hacž do šmjerče na šchižu, tón Anjes, kotremuž je wscha mój data w njeju a na semi; njech wón hinaf čini, hacž šebi ja myšlach, wschako wem, so wón wscho najlěpje wumjedže. Luby čitarjo, nješky tole wodženje šwojeho Anjesa hižom tak nětorny króc nashonil? Rospominaj jeno šwoje šandžene žiwjenje! Tvoja wutroba šo wěšče i džakom a šwalbu pšhecziwo Bohu pšcheliže. A njedawa či to tež wješeku nadžiju ša pšchichod? Njech nóz horja šwoje čorne mroki tež nad tvojim žiwjenjom ščeri, ty šo tola trošchtuješ: To je tón Anjes, kotryž mje wodži!

Wón pať kóždeho tak wodži, kaž je jemu to šlužobne. Kajki rošdžel we wodženju, kotrež šo Šetrej, a tym, kotrež šo Janej dosta! Šetra njewostaji tón Anjes, kaž bē šebi drje pšchal, w Šerusalemje, ale wjedžišche jeho najpriedy do Samarije, potom do domu hejtmana Korneliufa, škóncžnje do Babylona a do Roma. A tudy pōčerpi wón matrašku šmjerč. Šow šo dopjelni, šchtož bē jemu tón Anjes prajil: wón bu wot Kata woprašowany a tam dowjedženy, hdžež jeho čželo a krej nochzysche, k matrašskej šmjerči na šchižu; ale tež tudy šo pokafa, so bē i Šetra mješ tym žyle drubi čžlowjek nastal, so wón njebē wjazy tak šamowólny, nahly a nasdaty, kaž nēhdy, ale čžicheje myšle, bohupoddaty a ponižny, tak ponižny, so šudnikow wo šchižowanie i hlomu dele prošesche, dokelž šo ša hódneho njedžeržesche, tak wumrjecž, kaž bē jeho Anjes a Šbóžnik wumrjel. — Žyle hinašche bēšche Janowe žiwjenje. Jeho dny dyrbjachu šo, kaž to Šbóžnik w našim ščenju naspominja, čžišišcho pominjecž dyžli te druhich wučžobnikow. Wón bē teho Anjesa hiščeže pšchincž widžal k šudu nad Šerusalemom a šmēdžišche hacž do myškeje staroby škutkowacž, tak šo mnohy mēnjachu, so wón i žyla njewumrije. Jan bē šwoje i wopredka tež rošhorjaze wašchne hižom pšches šłowo a pšchiklad šwojeho mišchtra pōčžišchicž dať a njepotrjebasche teho dla čžehnidby čžerpjenjom w tej mērije kaž Šetr. Jeho móžešche tón Anjes drubi pucž wješčž hacž teho. Wón džē kóždeho tak wodži, kaž je jemu to šlužobne. — To je hiščeže dženska tak. Pohladaj na džēcži jeneho a tehošameho doma; tak daloko jich pucže w pošdžišchim žiwjenju husto róšno du: jenyj je bohate šbože wobradžene, mješ tym šo pola druhich šchiž žaneho kónža nima. Šlej, dweju čžlowjekow runych darow a runeje pilnošče: tón jedny pšchindže k čžesči a nahladnošči, tón drubi ma šo njepšchestajnje i čžěžkotami bēdžicž, kotrež ženje žyle wobtnježicž njemože. Tajkeje njerunošče dla šo lohko štawa, so nješbožowny, podobnje kaž tudy Šetr pšchi pohladže na Jana, se šawišču na šbožowneho hlada, abo šo šo pola pošlejšcheho myšle hordošče hibaju! Ale tak to njedyrbi byčž. Tón Anjes Šetra se šwojim praščenjom wotpokafa a džesche: „Še-li šo ja chzu, so wón (Jan) wostanje, hacž ja pšchindu, šchto to tebe nastupa? Šbój ty ša mnu!“ Wny nimamy temu Anjesej ničžo prjódšpišacž a šo ša tym prašhecž, čžehodla šo temu abo tamnemu hinaf wjedže dyžli nam, ale kóždy ma jeno na šebje myšlicž a šo wo to štaracž, so by tón Anjes i nim wotpohladny šwo eje lubošče dozpil. A kajke to šu? To praji či Anjesowa poručnošč, Šetrej data: „Šbój ty ša mnu!“ Dale poručnoščž pšacži tež tebi, luby čžitarjo! Twój Šbóžnik chže, so by tež ty jeho prawy wučžobnik byl. A jeli je to tež tvoje pšhecže, njedyrbjal šo ty potom nade wschēm wješelicž, šchtož móže či k tutemu kónžej dopomhacž? šo

wješelicž tež nad domapytanjami, kotrež či Boh ščele a i kotrymiž chže či wón na pucž šwječjenja dowješčž? Wopomni, šo w Anjesowej poručnošči: „Šbój ty ša mnu!“ tež to šlubjenje leži, so jeho wučžobnik, runje kaž wón, pšches čžerpjenje k krašnošči, pšches šylly k radošči, pšches šmjerčž k žiwjenju pōndže. To budže Šesufoweho mišoščiweho wodženja krašny a šbožny kónž! O šo bychmy jón wschitzy pšches Božu hnadu w Šchryštufu dozpili!

K. A. Fiedler.

Wjedž mje džiwije, Šesufu!

Šchrlufch: 609, 1. Šef. 46, 4.

Wjedž mje džiwije, Šesufu,
Tebi žyle poddam šo.
Wšmi mje, bratiže, ša ruku,
Dha pucž wušt nješmylu,
A wjchē horj, doty tu
Šbožownje tež pšchecrožu.

Jeno šbožnje. Šbóžniko,
Šlož wšchē pucže wandrowštokh,
Wučž mje, šo na rošpucžu
Šchčžžku prawu wušwolū,
Njehladam na hladku čžerč,
Ale hdžež twój nam šam mēr.

Kaž ty mje wot mlodošče
Ššwoje pucže wučžesche,
Špožčž tak dale i mišošču
Ducha šwjatoh' k pōšnacžu,
Šo pšchez' du, kaž wjedžesč mje,
A pšchez' rjeknu: Kaž Boh chže!

Luby Šesu, wodžil šy
Krašnje mje a bratrowjzy;
Šnadu šłodžach w wješelu,
Šnadu šhonič w nješbožu,
Šnadu tež we hrēšchnošči,
Šdyž šo bližach w pōlucži.

Tak tež wjedž mje, Šesufu,
Pšchezo, šylly rječerjo,
Šoržo prošchu: W bitwje wšchej
K pomožy mi šłabom' štej,
Krucže čžertej wobaraj,
Šo mi wostanje twój raj.

Dale, luby Šbóžniko,
Wjedž nētš šwoje džēcžatko;
Š hnadny pšchewodž, šbchaj mje,
Mošch mje hacž do štarošče;
Tvoje ramjo žadam šej,
Kož mje wjedže k Žionej.

Šurij Brōšta.

Šjednanje je šłódke.

(Šotracžowanie.)

III.

Kak dha pať šo Marji doma džēsche? Šrudna doščž wona bē a jara šo jej štyštasche. Wona w šwojej džēlawošči nješasta a i tym šebi čžěžke myšle se šchije džeržesche. Tndžen bē šo minyl a wona njedželu ke mišchi džēsche. Na dompucžu šo ju mlynkež kmótr prašesche, hacž njewē, tak šo Janej w mēšče džē a tak šo jemu tam lubi, hacž jej njeje pišal? Nē, dyrbjesche wona wotmolwicž a šhwatašche, so by domoj pšchischla. Tam wona do šwojeje šomory džēsche a hórke šylly plakašche. Wona dyrbjesche šo, kaž mēnjesche, hanibowacž, so wschal jej wón njebē tež ani jedny jenicžki liščžil pišal. Wón móže pišacž a rjenje pišacž, ša druhich wón to rady čžini a ša mnje je to jemu pšchewjele. Tak wona pšchi šebi rēcžesche a šebi šłubi, so njecha šastacž, hdžž wón domoj

pschińdže, na to hnacź, so by wschitke swoje sastojuństwa słoził a so bychu so tak hubjeństwu a wofhudženju i czařom mjesy stajile.

Druhi tydzeń bę so minyl a Jan njebę hiřcheže žaneho řloweźka na nju piřal. Wona řhoni, so bęchu někotři i wofolnořeže, kiž bęchu teź jako pschiřaźni do męsta pomolani, na jedyn džen abo na dwaj doma pobyli. Čežo dla to Jan njeje činič moħl? praji wona pschi řebi. Węježe tam řařo ředži a řa druhich piřche a liczi. To dyrbi hinař hycź, hdyž jenož řařo domoj pschińdže. Wotroczy a řluźobne holzy njemōžachu řapřhiječ, řchto je i řich hořposu. ředyn džen bę wobozna, druhi řařo dobročiwu. Dženřa wona jędź warjeřche, tajku dobru juřchu, jako by řermuřcha byla, a jutřje bę wscho tak řchpatne a hubjene bylo, so řlōdni wot blida džeču. Ničto jej ničo prawje činič njemōžeřche. řenož řwojeho maleho řynka wona wofolřeřche a i nim najlubořniřcho wobřhadžeřche.

Druhu njedzeli wona ře mřchi njęńdžeřche. Wona řo bojeřche, so by řo něčto prařhecź moħl, hacź je Jan piřal a wona by ně! wotmolwicź dyrbjala. Doma řo wona huřto řlatny pschi tolehy řwojeho maleho hōlcźka a i nim hrajkasche. Dha wona na jene dobo řarža. To džečzo bę přeni řrōčź prajiło: nano. Wona na wschęch řtawach řchepotařche. ř placzom wona řawōla: o ty wobohe lube džečzo, ty přeni řrōčź „nano“ wōlařch a twōj nan doma njeje a doma hycź njecha! řjes tym pař, řo wona řař řęčjeřche, něčto i durjemi, ř kotrymž bęřche wona i řhribjetom pschiwobroczena, nuts pschińdže. To je Jan, myřleřche řebi wona a njewohladowařche řo řa nim. Alle řlōř řuřeho muřa řo řhřchecź da, kiž pomhaj Bōh prajizy jej liřt pořciži, kotryž bę na pōřče dořtal a ř nej řobu wřal. řpęřchnje řōn wona wotewri a po řhřym wobliczu řo wjeřela radořčź jařnjęřche, hdyž čzitařche:

Moja luba Marja!

Ty řy hacź do řlubiny twojeje wutrobny pęna a dobra; ty to jenož pschezo pōřařacź njehařch. řa to ty njemōžeřch, řo je tebi moje wařchnje wohidne, po kotrymž mam niź jenož řebje lubo, ale teź řwojeho bliřřcheho lubuju. řy pař řy wschaf teź mudra a pōřnajeřch, řo mam řa prawje. řa řym dženřa řpřōznřiřchi, hacź hdy hycź řhřy tydzeń doma młōcził. řchřri dny řa řobu řym řhřy řetomas paduchow a mordariow řudzič męli. řdyž domoj pschińdu, tebi wschitko powjedam. řa mam wulke řadanje po tebi a po naju lubym řynkom. Čzeźka węz to je, wot řwojeho doma a wot řwojich najlubřchich přecźku hičź. řa pař tebi ř wjedženju dawam, řo řo po řrōřkim ř tebi wrōczu. řa jutřřchim řmęje tu wscho řwōj řōnz a teho dla pōřčel mi wotrocźka i wōřom, řo moħl řa tu pschipołdnju přecź jęčź. řa řo wutrobnje wjeřelu, řebje řařo widžečź.

Twōj řwęrnny řan.

řopōłdnju džeřche wona ře mřchi, řebi myřlo, řo budže řnadź řo mřnřez řmōtr abo řchto druhi prařhecź, hacź je jej řan piřal: Alle řana duřcha to njęřčini, řa řo řo wona rořřlōbi: hdyž jenemu něřchto řleho řo tu řtanje, dha ma řo řōzdy něřchto prařhecź, hdyž pař jedyn řchto dobreho ma, dha wschitzy njelcza. řswęř je řařchny, a řchtož řo na čřlowjeřow řpuiřcza, řōn je řhebany. Wona domoj řhwatařche a řwojeho řyna wofolřcha a hdyž bę řōn wuřnył, řo wona řa blido řhře, řo by řwojemu muřej wulki liřt piřala, kiž by jemu pohoncź řobu do męsta wřal. řswōjemu lubemu řantej čhřřche wona do přędřa řjewicź, řo je wschitke řle myřle w morju řabycza řatepila a řo dyrbi jenož domoj pschińcź a řo budže jeho nanajlubořniřcho witacź. Alle Bōh wę, řa řo jej džeřche. Wona liřt na řane wařchnje dořonjecź njemōžeřche. ře řynczi, řotrež bę řestajala, řo jej njelubjachu a řa wona papjeru a piero wot řo čzřřny a dořho w řlubofich myřlach ředžeřche. řchto pař bę řebi wumyřlila, to dyrbicze na męřče řhonicź.

IV.

řařo bę postajeny džen řęřhadźal, na kotrymž męjeřche pohoncź po řwojeho řnjęřa do męsta jęčź, dha bę wōn řano řara řaře řapřahnył. řarja bę jemu to pschitařala a pschitaři, njęjędź pař, řhřiba řo řy nje předy wōlał. řař pař řo pohoncź džiwařche, hdyž řarja pęnje řwobleřana ř domu pschińdže a řo řobu na wōř řhře. řaj, řaj! wono řa řę; wona řama čhřřche řo do męsta podacź, řo by řwojemu lubemu muřej tam prajił, řo je jemu wschitko wōdala. ř wjeřelym radořčiwym duchom wona na wōřu ředžeřche a řebi dořčź njemōžeřche wobřladacź, řchtož noweho jejnej wōčzi widžeřchtej. řorēdko bę wot doma přecź pschiriřchla, řa řo řo jej wschitko nowe a řpodřiwne hycź řdařche,

řchtož tu a tam wuhłada. řschipołdnju bę w męřče. ř hōřčęnzju, hdyž bu wupřchęnjene, řhoni wona, řo je jeje muř hiřcheže w pōředženju pschiriřaźneho řuda. Wona tam řhwatařche a bu na to męřto pōřařana, hdyž pōřłucharjo ředža. řunje jako bę tam řařstupila, pschędřhda řudniřtwa řęčęčź řapōčzinařche: řwoj lubi a čzeřčęni řnjęřa, nařche pōředženja řo něřto wōřřamřnu; ale řa mam wam předy řłowo dźaka prajicź — řęčęřche řōn wřhřkōčzeřčęny řnjęř a wschitzy pschiriřaźni ře řlōřow řtažęchu. řarja piřhi tym řwojeho řana wuhłada, kiž męjeřche w přęnim řpřku řwoje męřtno. řōn pař na nju njehładařche, ale ř nutřnořczu na řnjęřa pschędřhdu pōřłuchasche, kiž dale tele řłowa praji: wřęče řwoju čzeřku pschiriřłuchnořčź tudy ře wřchęj řwęrnnořczu dořpelnili, lubi řnjęřa; řa řo wam řa to dźakuju w mjenje řraja a prawdy. řōn řraj je řbořownny, w kotrymž muřojo ř luda ře řwōłniwořczu řobu pomhaja, řo by řo to, řchtož je prawe a węrne a ř powřchitkownemu řępřchemu wschitřich řluźi, teź wumjedło. řhchęje čzeřčę hōdni řu čzi muřojo, řotřiz niź jenož řa řwōj dom a řa řwōj dwōr a řa řwoje hořpōdarřtvo řo řwęru řtaraja, ale teź řwoje mořy a daru ř lępřchemu řwojeje gmejny a řwojeho řraja nałōžuja. řy řęče to čziniłi a řa to wam řa najřjemřřchi dźak praju.

řa to řo wschitzy řbęhnyřchu a řarja njewjedžeřche, řař bę na řařu piřiriřchla. řōlna řpodřiwanja nad tym, řchtož bę widźala a řhřchala, wona řtejeřche a njewjedžeřche, hdyž by řo wobrocził. řha řu něčto řa řuku pschimny a na nju hładařche, jako by řwoj-maj wōczomaj węricź njemōħl. řan, jejny lubowany řan to bę, řotremuř by najradřcho wofolō řchije panył, hdy by řo teho tu pschęde wschitřimi ludřimi njehaniřowala. řōla řa řuku jeho džeřzo džeřche ř nim a jemu powjedasche, řa ře řo jej po nim řhřřalo a řa řo njeje řdžeřčęč moħla, řo řobu řow domjęřčź, řo by jemu prajił, řař wutrobnje dobra jemu je.

řchiriřaźni, hdyž řo w męřče řudženja dla řhadžuja, maja to wařchnje, řo řlōnczije wschitzy w jęnym hōřčęnzju řhromadny wobjed džeřza. řeź na dženřniřchim pōřłednim dnju bęchu řo řręčzeli, řo bychu řo we wulřim hōřčęnzju řhromadu namatali a řudniřy ře řwojim přařidentom abo pschędřhdu, řtatny řęčzřiř a druřy řęčzřizy bęchu řlubili, na wobjedže řo wobdžeřlicź. řan řo wuřamřnyčź njehařche a njemōžeřche, hacź řunje jeho řōnka wutrobnje pōřchęřche, řo by řapřchahnyčź dał a ř nej domoj jęł. řōn řu naręcza, řo by řobu na wobjed řchla a hacź řo teź řara wobarařche, napōřłędř tola do teho řwōli. řdyž něř do řřtwy, w řotrež bę wobjed řhotowany, ře řwojim muřom řtupi, řo wona wulzy řara haniřowasche a řo čzeřwjenjeřche řař řōza nalętnja. řu luczi wōřebni muřojo ředžachu, řnjęřa a burjo, řajzy, řotřiz męjachu wulke brody a druřy ř bęřymi wōřami na řłowje a wschitzy jej wjeřele pschiriřwachu a řu pschiriřojnje witachu. řjes nimi jeje řan jako jedyn řich řunjecza ředži a wona bę tam jeničřka řona na wobjedže. řęčź wjele njemōžeřche pschęd řtrachowanjom a wot wina, řotrež jej řan a druřy pōřjedžachu, jenož řapřku wopta. řwutroba pař jej ř wjeřelej radořczu bijeřche, hdyž widžeřche, řař wřhřozny čzeřčęny tu jeje řan wot wschitřich bę a řař wschitzy teź jej, jako jeho řonje, najwřchřichu čzeřčź wopōřařowachu. řa jene dobo řtaže pschędřhda a řařlinawřřchi na řwoju winowu řchłęnzju praji: řenož řōn muř je řhmany, ř pōłnej a wjeřelej wutrobu tym pschiriřłuchnořczam řwojeho wōtzneho řraja řo pōřwjeczicź, kiž ma řonu, řotraž řo řobu wjeřeli nad jeho řkutřowanjom ř řhromadnemu řępřchemu luda a řraja, a řotraž ře wřchęj řwęrnnořczu domjaze hořpōdarřtvo mjes tym wjedže, hdyž muř doma njeje. řy řym tu něř wjele wjedžel řhromadže řwęru džeřlali a to řwoje čziniłi, řař řo řařōń řada. řy řo dženřa džeřlimy, kiž řym řo tudy jako řajřich řęřnali a řo čzeřčęčź nawulki, řotřiz prawdu a řwobodu prawdy řařitacź čhřemny. řy řo wschitzy domoj wrōczicze do řwojeho wschędneho pōwōłanja a teź tam wschaf njęřařtańcze po řych darach, řotrež je wam Bōh dał, řkutřowacź řa řępřche gmejny a luda. řerje pař temu muřej, kiž piřhi domojwrōczęnzju řonu namata, řotraž je ř nim we wschęch řajřich řmyřłęnjach piřchęř jene. řy mamy tudy řřjedža mjes nami řajřku řonu, řotraž je w tym węřčę nařchęho pōčzeřčęwanja hōdna. řōřbęhńcze wařche řchłęnzju a wunjeřřmy mōznu řławu řonje nařchęho towarřřcha řana ř! řschitzy řwjeřeleni pōřtažęchu a ř řarji řtupachu, řo bychu ř nej řchłęnzju řařlinřnyłi, mjes tym řo mōzna řława po řhřęj řtwi řhřmotasche.

řarji pař bę, jako by řo wscho řōlo wofolō njeje řařpřnyčź čhřřlo a jako by řo do řlubiny řemje ponuricź dyrbjala. řan pař na nju pohładajo dyrbjęřche řebi prajicź, řo ma najřjemřřchu řonu.

ale wona ɣo njesłhrobli, ɣwojej woczi ł njemu pośbėhnyć. Włchi ɣebi wona to ɣwojate ɣlubjenje ćzinješće: ja njecham ɣo dlėje na njeho łobicź, ale ćzu jemu ɣwėrna pomozniza być a wostacź, pŃchetoź wón ma prawje w tym, łchtoź ćzini, a ɣona je sprawnemu muźej poddana we wŃchėch wėzach.

Bo wobjedze pał wona ɣaneho mėra wjazn njemėješće. Bohoncź dyrbješće sapschahnyć a wjełelŃe domjedjenje taj mandzelskaj njemėješćtaj, kaź dženka; teź tehdy niź, jako po wėrowanju a po kwapu ɣo domoj wjełelŃtaj. Janej pał ɣo najwjelŃe wjełele wobradzi, jako domoj pŃchindze, a jecho lubosny ɣynł jecho ł tym ɣłowcźkom witaŃe: nana, nana!

Rak dźeczi duŃhneho nana doŃtanu.

W jonej wjełzy bėŃe muź se ɣonu a dźeczi; wón mėješće dwė krumje a nėtore wozn, teź pola a łufi, so mőješće derje ɣiwy być. Tola njebė ɣane sboze a ɣane ɣohnowanje pod jecho łŃechu. Rak to pŃchindze? W Bozym domje njebė wón ɣenje wi-dźecź, ćzim huŃcziŃcho pał w forćmje, ł kotrejeź wón sadziw hdy ŃrőŃby dom pŃchindze: nėt selesće wón, so mohła ɣo semja kwėlacź, biješće ɣonu a dźeczi bjes winy. W zylėj wzy rėfaŃe wón „bjesbőzny Handrij“ a kőzdy ŃdalowaŃe ɣo jecho. Tcho dźeczi, Sant, Handrij a Hilza ɣo jara pŃchod nim bojachu: hdy ɣ forćmny pŃchindze, ŃŃakachu wone do wŃchėch łucziłom, bėzachu ł ɣuŃodom a druhdze. W ɣuŃodŃtwje bydleŃe mjenujzy Ńchewz, pola kotrehoź bė wŃcho hinał, byrneź wón jenoź mały łuf łola wobjedzesće, so jemu hiŃcće doŃcź łhlėba narosće. Tón pał bė pilny, ŃnajeŃe ɣwojeho Sboźnika, na kotrehoź wón ɣwoju nadziyu Ńtaji, dokelź wjedzesće, so wón jecho wėcće wopuŃczić njebudze. Se ɣwojej ɣonu bė wón w mėrje ɣiwy. Tcho dźeczi, Jurk, Pėtrk, Marka a Hanźka bėchu ł bohajojezi wuczene. Ssyn bjesbőzneho Handrija, Sant, a ɣyn poboźneho Ńchewza Jurk, bėŃtaj ŃpŃcheczenaj. Njedzeli popołdnju bė Ńchewz Daniel (tał mjenujzy rėfaŃe) se ɣwojej ɣwőjbu doma ɣo roŃrėczowawŃi wo lubym Ńesufu a jecho dźiwach. Dźeczi bėchu łedźblime a sapschijachu teho dla derje; njerosymjachu pał nėŃto, dha ɣo nana praŃchachu, kał by to ł roŃymjenju bylo. WŃchindzechu wone nėt ł Santu a Handrikom hromadze, dha powjedachu jimaj, łchtoź wjedziŃchu. Hdy bė wucźba w Ńchuli Ńkőnczena, dha dyrbješće Jurk ɣwojemu nanej Ńchewzowacź pomhacź a Pėtrk ɣwoju dwėlėtnu ɣotŃicźku pėŃtonicź, teho dla wiŃajche teź to małe łurjatko ł horzei lubosću na nim. Mała Hanźka Ńhori a jeje ɣlabosć wŃchėdnje pŃchibėraŃe. StarŃej bėŃtaj jara Ńrudnaj, ale Ńchėcźlėtna Marka pŃchi tym wosta: „naŃha Hanźka njeŃmje wumrjecź!“ A Pėtrk bė wodnio a w nozy Ńtaro-Ńcziwy wo ɣwojeho małeho lubuŃhła; tał rucze hacź bė se Ńchule, bėzesće ł ɣwojej Hanźzy pohladacź. Łėfał prajeŃe ł maczeri: „mi by tola jara dźiw byl, dyrbjala wona ŃaŃo wotłhoricź.“ To łchłapi Pėtra do wutrobny, so wón plaćziwy won bėzesće a ɣo dopomniwŃi, so je lubny Sboźnik huŃto łhorym pomhał, proŃeŃe jecho, so ćzyl tola jecho ɣotŃicźku ŃaŃo wuŃtrowicź. WėŃty, so je jecho Ńesuf wuŃhłŃchal, bėzesće nuts a rjekny, „wona mőze nėtto ŃaŃo Ńtanycź“, njewjedziwŃi, so dyrbi ɣo druhdny dolho modlicź, prjedy hacź pomoz pŃchindze. Tał wón teho dla widzesće, so je Hanźka hiŃcće pŃchezo łhora, bu wón Ńrudny, tola njesta ɣo modlicź a pŃchi modlenju bu jemu pŃchezo łőzo wokolo wutrobny. Bo 9 dnjach poćza ɣo polėpŃchowacź, a Pėtrk bė nėt ćzim wjełelŃi, so wjedzesće, tał teź hiŃcće naŃch Sboźnik nėtto pomha. Wjełelny powjedacze to ɣwojej maczeri, a ɣlubi, so ćze ɣwoje ɣiwe dny jecho poŃhłuchacź.

Ćzemy nėtto ŃaŃo bjesbőznemu Handrijei hić, kał hōrko hacź teź nam to je: tu je Ńtara njeroda a bjesbőznosć; ɣona a dźeczi ɣu w nuŃy, wŃchłto pod poklecźom! Sedny wjeczor wopily Handrij ł forćmny dom pŃchindze. Sant bė ɣam doma, a dokelź na praŃenje „hdze macź je?“ ɣwojemu nanej dospołnje wotmol-wicź njemőješće, doŃta ł pjaŃcźu nėtore łule do łłowy. S roŃ-bitej łłowu bėzesće plaćziwy Ńady łhėze, Pėtr bė teź runje wonta, wón pŃchŃchedschi ł njemu ɣo jecho praŃcha: „łchto dha plaćzesch a łchto je — ? ɣo dohladajo, so jecho łłowa łrwawi. Sant łforzesće nėt ɣwoju Ńrudobu, rjeknywŃi: „tałeho bjesbőzneho nana tola nėchto nima, kał my.“ Pėtr na to prajeŃe: „njeŃby dha ɣo hiŃcće ɣenje ł Ńesufej modlił, so by tón tebi duŃhneho nana dał?“ Sant: „nė, hiŃcće ɣenje; ale mőze dha wón to teź?“ Pėtr wotmolwi: „Haj, Ńesuf mőze wŃchłto! Tał bė naŃha Hanźka łhora, ɣym ɣo ja ł njemu modlił a wón je ju wuŃtrowił;

modl ɣo ty teź! Sant myłelŃe, to ɣo teź ŃpŃtacź hodzi, ɣnadź pomha, a kał huŃto nan ł forćmny dom dźelŃe, ćzėny wón na ɣynowu łubju a modleŃe ɣo wőtje; pŃchetoź wón myłelŃe, so lubny Sboźnik hewał njełhłŃchi. Tcho łłowa bėchu: „Daj wŃchal mi tola mėŃto mojego bjesbőzneho nana prawje duŃhneho!“ Tał Ńandzechu njedzele a wŃchłto bė hiŃcće jenajte: „nan selesće a łliješće, ale Sant ɣo modleŃe. WŃchłto ɣo Ńdasce, kał by jecho modlenie podarmo bylo. Dha ɣo jemu dźijesće, so bė wumrjel, jandzeli pŃchewodzachu jecho ł njełeŃam, hdzeź jecho nan jemu napscheczo pŃchŃchedschi rjeknu: „twoja modlitwa je wuŃhłŃchana, hewał by mje tu njenamał.“ Sant wozuczi a jemu bė wjełelŃcho! Wot teho ćzaŃa modleŃe ɣo wón hiŃcće huŃcziŃcho, wo duŃhneho nana proŃywŃi, runjeź bė jako by to mőzno njebyło. — — Bo nėtotnym ćzaŃu padze jecho nan se łchłoma a bu pod ćzėłimi bolosćemi do łłaza poloźony. Na druhi dzeń pŃchindze pėdał teje woŃady, kotryź bė wo tym njesbozu ɣłyŃchal, ł Handrijei; jako wón nuts Ńtupi, poćza Handrij Ńelicź, so je ɣo jemu tał łchł, kał wón ŃaŃhłził njeje. Pėdał jemu Ńczerpliwje pŃchipoŃhłuchacze a dźesće, jako bė Handrij wocziłnył: „Bōh ma a ćze wėcće nėŃto dobre wumrjecź, — wón dyrbi ɣebi jeno ɣwoje zyle ɣiwenje pŃchemyłicź. Handrij do ɣo dźelŃe, jemu bė, jako by ɣo pŃchezo ćzėmniŃchi hrėchow ŃapŃ jemu wotewrjal. Wojosć pŃchod ɣmjerczu Ńapschija jecho, so łtaro Ńadwėłowa. Tndzeń Ńandze, wón wjazn wutracź njemőješće; duź da pėdarja proŃycź, so by jecho wopŃtal, kotryź ł radoŃczu pŃchindze. Rak zyle hinałchi bė dženka łhoru! wón poćza: „ja ɣym tola hubjeny ćłowjeł, hacź jeno budze teź hiŃcće rada Ńa mje?“ Duchowny: „Bōh tón Ńnjes praji: „„Ńa nochzu ɣmjercź hrėchniła.““ Dale: „„Bōh je ɣwėrny, łiź naŃche hrėchi wodał.““ Wobrocćce ɣo jeno w domėrenju na Ńesufa, tón budze wam waŃche hrėchi wodać.“ Tónle łroŃht njemőješće Handrij tał rucze na ɣo nałozicź, a hdy ɣo wón ł duchownym wo wodaće modleŃe, dha rjekny: „nėt wėm, so je mi Bōh w ŃhryŃtuŃu wodał! WŃchłchodnje ćzu jemu ɣiwy być; acł pomhacze ɣo wo mőz modlicź, so był ɣwoje ɣlubjenje dźerźał!“ Teź ɣwoju mandzelsku proŃeŃe wo wodaće wŃajłteje njekhmanosće, teź ɣwojim dźecźom łcićzi wón ruło plaławŃi.

Schėcź njedzel bė Handrij dyrbjal łezecź; tola wón wosta łhoru hacź do ɣmjercze, ł dopomneczu na jecho ɣlubjenje, so ćze nėt Bohu ɣłuzicź ł modlenjom a ł wachowanjom. Njedzeli dźelŃe wón nėtto do Boźeho domu, teź wŃa bibliju do rułow, so by ɣo w njej wobhoniał; bė Ńmėrny a poboźny. Tał je Bōh wuŃhłŃchal modlitwu małeho Sanka, łotremuź bu mėŃto bjesbőzneho duŃhny nan daty.

WŃchelake ł bliska a ł daloka.

— Pjatt 24. haprleje ɣwjeczesće łnjes archidiałonus Dobruźny w Wojerezach ɣwőj 25łėtny ŃastojńŃi jubilej, pŃchi kotrymź ɣo jemu wjele wopokałmow lubosće a poćzesćowanja doŃta. Wuczerjo jecho inspełzije rjany łhofejowy Ńervice, jecho Ńastojńzy bratŃja wŃchelake drohotne dary, łnjes mėŃchczanoŃta rjany palmowy pjełł, łnjes konsistorŃi radźiczel Ńchiedrich po porucźnosći łomiteja album ł podobisłami a nahladny dar ł pucźowanju do łupjel. Łnjes superintendent Ruring pŃchŃneŃe jako łstapjeł zyrkwinskeje rady ŃoźopŃchecza zyleje woŃady a rjany ćzaŃnik wot łerbŃŃich wjełnych woŃadow a bibliju wot duchownych. Łnjes diałonus łłowal pŃchepoda dar wjełneje woŃady Bluno. Depu-tazija ewangelŃeŃeho muźŃeŃeho a młodzeńzoweho łowarŃtwa wobradzi ɣwojemu dolłolėtnemu pŃchodhdy pol duzentu ɣłėbornych jėdźnych a pol duzentu łhofejowych łicźłom. S hnutyimi łłowami ɣo jubilar Ńa mnohe wopokałma poćzesćowanja podźatowa. Wnohe telegramy a ŃoźopŃchecza ł daloka a bliska pŃchindzechu. Ćzi łnjeza, łotŃiź bėchu ł ŃoźopŃcheczu pŃchŃchłi, wostachu hiŃcće wjazn hodził ł jubilarom a jecho ɣwőjbu w pŃcheczelnej łabawje hromadze. Bōh lubny Łnjes ćzyl Ńpoćczić, so mohł lubny jubilar, kał hacź dołal, se ɣohnowanjom w ɣwojej woŃadze łłłowacź.

R rospominanju.

Ma mału łhėzku teź Boze łłoncźko ɣwėczi.

Wutroba ma huŃto ćzėŃe njesć hacź łhribjet.

Wōcźko a ɣwėdomjo jenal mało Ńnjełetej.

Šy-li špěwal,
Pitnje džělal,
Štrowja cze
Šswóšny štatof,
A twój šwjatof
Šradny je.

Ša šlaw špróžny
Najoj móžny
Lubofež ma;
Bóh pať šwěrnny
Pšes špať měrnny
Čzerštwofež da.

Njeť ty špěwafš,
Šwěrnje džělafš
Wšchědne dny;
Džeň pať šwjatny,
Dušči dath,
Wotpoczu ty.

Š njebješ mana
Njeť czi šhmana
Žiwnofež je;
Žiwa woda,
Niž Bóh poda,
Wofšchew cze!

F.

Šerbske njeđželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjež knižiczišchczěrnj w Budyšcinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. doštač.

Cantate.

1. Pětra 1, 9.

Rónž wašcheje wěry, — dušchow šbóžnofež.

Čzerpicz, něšchto wutracz, tajkele něšchto dyrbi cziłowjeť wšchědnje šam na šebi šhonicz. Wofmu šebi šwoje lube šwjate pišmo do ruki a pócziuu šebi w nim wot špocžatka hač na kónž wšchě štrony pšchěncz a šebi wšchěch wobhladač, wo kotrychž šo nam tam powjeda; njenamašam w nim štoro nikoho, kiž budžišche ženje njetrjebať šwój kšichž nješcz. Šwjate žiwjenje a pódla wšchelaka šrudoba, woboje je i cziłowjeťom tať dołho šjenocžene, doňž wón pšched tymi šamymi durjemi nješteji, i kotrymiž mohť do wěcžnofeže wuńcz.

Šwjatny Pětr wě nam tež něšchto wo tym se šwojeho šhonjenja powjěđzić. Wle runje tehdy, jako mēješche Pětr šwój kšichž nješcz, je wón šhoniť, šchto Bóh i tajkim šwojim kšichžom šechze, a kajki ma cziłowjeť se wšcheho teho šwój wužitk.

Šechzeli mačz, šo dyrbjalo jejne maľo džěcžo k njeť kšwatajo pšchiběžecz, poťaže jemu wona něšchto rjane blyškotate, wojerški wšchšchi pať na wójuje šwojim wojerškim lubi, šo chze jim, jeli mužnje wojuja, šo bēđža a dobudža, czeštno wušnamjenjenje dacz. Runje takle šwjatny Pětr nam kšchěscžijanam jako wojeršam w našcheho Šnješowej kšlužbje, lubi, šo junu žiwu kšonu (to rěka: wěcžne žiwjenje) doštanjeny, kotruž šebi wocžafamy, hdyž šmējemy wšcho šwoje czerpjenje tu na šemi pšchětrate. Šlej, to je krašny dar, ša kajkiž mamy šo našchemu Šnješej džafowacz, kajkiž je nam wón se

šwojim czerpjenjom a se šwojeť kšmierczu, kaž se šwojim horještanjenjom dobyť. Tónle dar a toľe rjane kubľo nihdy ženje nješandže kaž te šemiške kubľa wšchě do wšchitka; pšchetož te tu ša druhich na šemi šawofštanu, hdyž šo ty šwoju putnišku draštu wušleczešch. Šemiške kubľa šu hušto i hrěchom woplufštane, toľe kubľo pať niž. Wone czi tež nješwjadnje, kaž rjane šemiške kwěťki, a žadny wichoť czi jo njepolemi, kaž šo tu hušto někomu šendže, kiž je šwoju nadžiju na něšchto štajiť a šwoju wutrobu na něšchto powišnyť, šchtož šo jemu potom podlemi. Našche krašne kubľo je šbóžnofež w njebješach, tajki mēr a pokoj, kajkiž ničto nješhubi, nješachodne wjekele, kajkež je nam našch šbóžniť se šwojim czerpjenjom, wumrjecžom, i horještanjenjom a se šwojim šwětwodženjom wudobyť.

Našch lubny wšchšchi mēšchniť pať toľe kubľo ša naš doťal pšchi šebi kšhowa, se šwojim šłowom naš napomina, nam šam poťaže, kajzy dyrbjeli tu žiwi byčz, naš pošhľnja, šo mohľi we wšcheť šrudobje šo šami šapřecz a šhľni šawofštačz.

Ničto wojerški žanu kšonu njeđofštanje, kšhiba šo bē šo mužnje bēđžiť a dobyť. Najpředy dyrbi něchto wumrjecz, potom haľle móže něchto druhi ša nim herbowacz. We tebi pať dyrbi přeni twój štary hrěšchny cziłowjeť wšchón wumrjecz, potom haľle budžešch šam kšhmany, šwoje wěcžne žiwjenje doštač. W tamnym mēšcže horka na njebju, kiž ma šwoje hašny, w nim Bóh ničzo šapřofšchene, šamašane, nječžište nječžerpi, — wšcho nječžište dyrbi i tebe přiečz šo mohľa šo czi twoja wěra kaž cžište šľoto šwecžicž. Kaž šľotniť šwoje šľoto šechťrje, šo by šebi jo wucžifšcžit,

taf naß naßch Anjes i plómjenjom žwojeje srudobny a tyschenja wuczisćzi. Duż wostań czichi pschi wschëm žwojim czěrpienju. Njemóžešch pať skoro wjazny wutracz, pohlehn žo twojemu sbóznikej na klin. Tyschi cze wón hórje a hórje, tehdy dži a klapaj žo wo jeho durje a ty směješch žwoje wumóženje. Čzafaj khwilu na njeho. Wón cze wěšće póndže pošylnič.

Luby Anježe, scziń naß swólunowych, so móhli žwój kšchiz ja tobu njescz, a pschi tebi wutracz. Sacžer i naß wschë morkotanje a wschë czelne napscheczimjenje. Stup žo nam psched wocz i twojej scžerpnosćzu a twojim žwojatym czěrpienjom, so móhli wot tebe nawuknycz scžerplimi wostacz, pošylnjenje dostacz a žwój mēr wobkhowacz.

Boža krašnosć.

Rhodzjach i nalēcžom po semi
Teho puchu wohladacz,
Wukhwalach ju i khěrluschemi,
Chznych žo na nej sadowacz:
Ale krašnišchi žy, Božo! —
Běšche moje wusnacze,
Najwyschšche žy moje sbožo,
Khěrlusch mój a wješe!

Čzopnych krajow wjetšchu krašnosć
Duch mi staji psched wocz i,
Kajta hagle barbow jašnosć
Ze tam a žwět jaronski:
Ale krašnišchi hacž skutki
Ze jich wulki stworicžel,
Wón wsmi khwalbu, wón žamlutki,
Semu duscha wopor scžel.

Narodniščeža žbrkow, rěkow —
Hory, doły pschecoczach,
Ssěrbach tam žrjedž butow, schmrěkow
Čžisty duch a womłodzjach:
Ale krašnišcha je ruka,
Kotraž to wscho natwari,
Ze to wotscžěń jeno buka.
Borno Božej krašnosćzi.

Morjo schumicz žlyschach w duchu,
Hróšby ma a potajnstwa;
Klakn žo! klinčesche mi w wuchu,
Kajta mōz to wulkotna:
Ale krašnišche je mjeno
Teho, kiž knjes morja je.
Masch strach psched nim? pošl'chaj jeno,
Lubosć wón žo mjenuje.

Pohladach na krašne, mōzne
Bože džimny i wjecžora,
Widžach hwěsdne njebo nōzne —
A hlōb we mni jawola:
Dijchče krašnišchi je teho
Trón, kiž knježi nad nimi —
Wacžka procha podžlōncžneho!
Wón ma stol tež we tebi.

Kak tam budža hagle krašne
Bydla našchej sbóznosćze!
Ma žwět rjeńšche něšcto cžafne,
Kiž wón pscheddom njebja je? —
Ze pať přeni dom taf rjany,
A rjeńšchemu žo narodžu —
A tamnym honam powołany
Kad žo jednam se žmjercžu!

Tež žmilny Samaritiški.

Wulkotny je skutk wschědneho wojaka i Měza. To běšche psched něšcto lětami, jako w prošdnji našymje tón wojak po hařach města Měza khodžesche. Duż wuhlada i stolpej pschilehne-
neho hólza w rostorhanej dračže něhdže 9 abo 10 lět stareho, kotryž běšche wot symy wschón prosty. Poľny žobuželnosćze pošficz i wbohemu džěscžu žobu hicž; wón chznych jeho do čzopleje jstwy domjesč a jemu jěscž a picž dacž. Hdyž tam pschindže, woprascha žo ja wobstejnoscžemi teho džěscža a žoni, so je hižo doľho žyrotka a so žo psches proščerstwo a psches druge niz cžiscže prawe žrědki sežimi, wožebje pať, so wo Bohu a wěry ani najmjeńšche njewjedžesche.

Duž žo wojak roškudži, wopuschčzenej žyrotky nan byčž. Wón hospošu proščesche, teho hólza na nōz skhowacz, na drugi džen chznych wón rano jašo pschincž a žo sa druhim praschecz. Ale na drugi džen njeběšche hólz nihdže namafacz, wón běšche cžetnyl. Wulžny srudny bēžesche wojak psche wschë hařy města, so by hólza jašo namafal. Doľho wón podarmo pytasche a pschezo wjetšcha bu jeho bolosć. Na dobo wuhlada maleho cžeknježa. „D derje so mam tebe jašo,“ jemu napscheczimo wolasche, „nětko pať tebe wjazny njepuschču“. A kaž jara žo hólz najpriedy wobarasche, wón jeho sa ruku wša a do wustawa ja sanjerodžene džěczi domjedže, kotryž běšche hižo lěta doľho njestōncžnje wjele dobreho skutkował. Hdyž tam pschindže, da žo i direktorej wustawa domjesč, jemu wo tym hólzu powjedasche a jeho wutrobnje proščesche, so by jeho pschijať.

Ale wustaw běšche žyle wobžadženy a i temu, praji direktor, dyrhjesche hólz wožebitu wuczbu mēcz, dokelž žo žwojeho žyleho sanjerodžena dla i tym druhim pschidacz njemóžesche. „Mō, dha wostajče jeho tola i namjeńšcha tu nōz jow; ja wam žlubju jutsje jašo pschincž, abo —“ wón to njewupraji, pschetož na dobo běšche wotmžhlenje w nim wotuczilo, kotrož chznych hiščeže tón wjecžor do skutka stajicž. Direktor po jeho proštwje cžinjesche. Kak jara pať žo džiwasche, jako jemu wojak na druge ranje 800 frankow pschepoda i tymi žlowami: „Ja prošchu waš, te pjenješ wšacz a hólza we wustawje skhowacz. Wšmicže směrom pjenješ, pschetož ja žym je na spravne wašnje dostať. Požlu-
chajče, taf žym i nim pschischol. S dženknišchim dnjom je moja wojeřka žlužba i kōnjej a ja mōžach žo dženska do mojeje domišny wrócžicž. Dokelž pať mōžu žwobodnje skutkowacz, žym žo i nowa ja wojeřtu žlužbu pschistajecz dať, so bych i tymi pschistajekšimi pjenješami woczehjenje a wuczbu teje žyrotky ja-
placžicž mōhl.“ — Direktor i wješkoscžžu žylšy plakasche, hdyž wo žmilnoiczi tuteho wojaka žlyšesche.

Stawišny rekruty i lěta 1813.

(Po franžowskim piša —ó—)

(Poćracžowanje).

Ležachmy w wschěch wjetšchich domach a mējachmy nimale kōždy džen howjase a žwinjaze mjašo abo polčž. Burški khlēb běšche jara dobry a wino teho runja. Někotři wot naß pať, kiž chznych na tajke wašnje knjesow hracž, rēcžachu, kaž so by wschitko jara hubjene bylo. Ale žo mylachu, pschetož žlyšchach mēščeža-
now po němskim prajicž:

„Nježbu doma ničžo druge hacž proščerjo! Hdy by jich něchtō w Franžowskej wopytal, by w jich schalupach žame žuche bėrny dostať!“

A w tym mējachmy prawje; žym husto spōsnať, so, schtōž je pola žyřch jara kōščeži, je doma khudy rawž!

S krotka, ja sa moju wožobu bēch jara spokojom. Ležach i dwēmaj rekrutomaj pola wjeřneho pōstneho mišchtra, kotremuž bēchu jědni wschitke konje přjecž wšali. To žo jemu, wē žo, njeje spodobalo, ale wón ničžo njeprajesche, ale kurjesche wot ranja hacž do wjecžora sa khachlemi žwoju trubku. Žeho žona běšche wulka a žylna a jeho dvě džowžny jara rjanej. Ze žo naß bojachu a roščžefachu, hdyž žo i exeržerowanja abo se stražowanja wrócžichmy.

Na schtwōrthym dnju wokolo wjecžora, jako bēchmy runje po-
wjecžerjeli, pschindže wokolo žednich schēdžiwž i bēlej hlōwu a i cžescžownyh woblicžom i nam. Naß postrowiwšchi prajesche wón po němskim i pōstnemu mišchtrej:

„To žu nowi rekrucža?“

„Žaj knježe“, pōstny mišchtr wotmolwi. „Tutych ludži cžafž

živjenja njemotbudžemy. Najradšcho bych wšchitkich hromadže sajědojczil!“

„Ja ho na to směrom wobroczych a prajach:

„Košymju němžy . . . Njeprajče po tajsim tajke wězy.“

„Lědma běšche póstny mišchr moje słowa sašlyšchal, dha jemu pschi kamym dolha trubka i ruki padže.

„Wy seže jara njejedźblimy i waschimi rěczemi, knjes póstny mišchrje!“ prajesche schědžiwz. „Womyšlcze bebi, sčto by ho stało, hdy by waš něchtó drubi hacž tutón mlodženz srosuil.“

„Ach to běšche jenož tajke prajidmo“, snapšhecžiw póstny mišchr. „Sčto bebi chzeczje? Sdnyž cžlowjetej wšchitko wosnu, hdyž ho cžlowjek lěta dolho wobkranje, na kónzu wjazy njewě, sčto šmč prajicz a rěczy hluposczje.

Schědžiwz, kiž ničtó drubi njeběšche hacž wješny duchowny, mje na to postrowi prajizy:

„Mój knježe, wy seže nadobny muž! Budžče pschewědčeny, jo knjes póstny mišchr njemóže nikomu žaneje schiwdy czinicž, tež niz šwojemu njepšhecželej.“

„To wam wěrju, mój knježe, hewał tež njebych jeho kolbasiki jědł!“

Pschi tutych słowach ho póstny mišchr, šwojej schěrotej ruzy na brjuch kladžo wótšje wušmja a sawoła:

„Njebych nihdy wěrıl, jo budže mje něhdy Franzowša i šmječu pohnučž.“

Mojej towarškej woteńdžeschtaj, dofelž dyrbjeschtaj na stražu. Sa wostach šam. Nětko džěšche póstny mišchr po bleschu stareho wina, šydný ho sa blido a chyziche ju so mnu wupicz, sčtož jara rady cžinjach. A wot tuteho dnja šem mējachu tuczi ludžo jara wjele doměry te mni. Na kóždym wječoru šedžachmy wokolo kachlow a šebi powjedachmy. Tež farať a mlode holzy pschindžechu pschipošluchacz. Mějeschtej wobej žolte wlošy a módrej woczzi, jena běšche wóšomnacze lět stara, druha šnano dwazyczi. Běschtej po mojim šdacžu na šhatržintu podobnej, sčtož mi wutrobu jimasche.

Wjedžeschtej, so mam doma njewjestu a teho dla jimaj žel cžinjach.

Póstny mišchr jara na Franzowšow škoržesche a knjes farať prajesche, so je to štaženy narod a teho dla budže ho tež žyly němški lud pschecžiw nam šbėhnyčž.

„W přenim cžafu“, wón te mni prajesche, „rěczeschče wy i nami wo šwobodže a my to radži šlyšchachmy a modlachmy ho radšcho sa wasche wóško hacž sa pruišeho krala a awštrijšeho thěžora. Wy seže wójnu i naschimi wojakami wjedli, ale niz i nami, wy seže sa myšle wojowali, kiž bėchu wulke a nadobne, a teho dla njebėchu narody waschi njepšhecželjo ale jenož jich knježa, Dženša je to wšchitko hinał, žyła Němcžina budže marschėrowacz. žyła mlodžina ho posbėhuje a my, niz Franzowška, budžemy wojowacz sa šwobodu a prawdu! Sčtož w mjenje tutych myšlow rěczy, je pschezo tón šylnišchi, dofelž ma jenož njekšmanitow wšchitkich krajow pschecžiw bebi, sa šebje pak mlodžina, šhróblocz a pschichod. Dolho seže to wšchitko sa šebje mēli, ale wy jo nješcže wjazy chzyl mēcz. Sa ho na tón cžaf dopomnju, hdyž waschi generalojo sa šwobodu wojowachu, tehdy woni w bróžnjach špachu, na šlómje, kaž wšchėdni wojazy, to pak bėchu tehdy wulzy mužojo! Dženša pak trjebaju woni pólštrowane meble a ho bóle hordža hacž našchi pjenježny. To pschindže i teho, dofelž je nětko wójna rjemješlništw, kiž bėšche přjedy wopor, wumjėłštw, lubocz. Nětko pak chzemy my wo šwobodže wo wótžnym kraju rěczecz, a teho dla šebi ja myšlu, so budžeczje wy w tutej wójnje pschehracž. Wšchitzy šdžėłani ludžo, wot jenotliweho študenty, hacž i wucženemu profesorej bohošłowštw budža pschecžiw wam marschėrowacz. Wy macže drje na waschim cžole najwjetšeho nawjedowarja žyłego šwėta, my pak mamy sa nami wēcžnu prawdoscz. Wy šebi myšlicze jo macže Šafšich, Šaworšich a druhich sa waš, — ale ho mylicze: džēczi stareje Němškeje derje wjedža, so je to hrėch a najwjetšcha hańba pschecžiw šwojim bratram wojowacz. Njech ho kralojo štowaršcha, ludy budža štajnje waschi njepšhecželjo. Woni budža šwoju krej a šwój kraj šchitacz. Wšchitzy budža waš nadpadnyčž. Ludžo šrosymja, so wužit kralow dawno njeje tež wužit luda.“

Takle duchowny i šhutnosczu rěczesche. Tehdy jeho rěczy doscz njerosymjach a šebi myšlach: Šłowa šu šłowa a tež šělšne wutšele šu šělšne wutšele. Sdnyž w bitwje jenož naš študentow a profesorow bohošłowštw trjebaja, potom hižo wšchitko pónđže. A sčtož to druhe nastupa, tych Šaworšich a Šafšich budže hižo

dišciplina wotdžeržecz. so njewotpadnu, kotraž naš Franzowšow hnucz i ho bicž, hacž runje ho nam to njespodoba. Njepošlucha wojak korporalej, korporal šeržantej a tak dale hacž horje i marschalej, kiž cžini, sčtož thěžor chze? Widžu, so farať ženje šlužil njeje, hewał by wón wjedžał, so njeje ideja ničto, ale pschikasnja wšchitko. Ale njecham jemu napšhecžiw rěczecz, hewał mi póstny mišchr žaneje blesche wina wjazy njepšchinjeshy. Njech šebi myšlitaj, sčtož chzetaj, ja šebi jenož pschaju, so na nětko druheho njetrjechu, hacž na theologow.

Pschi tajkich rěczach dostach nadobo 27. mēřa rano pschikasnju wotpuczowacz. Mój bataillon nozowasche přeni křocz w Šauterbachu, drubi křocz we wšy Šeu-Kirchen. Marschėrowachmy pólšochi. Bėch marschėrowanje dospolnje šwufnył. Njeczujach i žyła wjazy moje pólšta patronow, mój torništ moju šělšbu na ramjenju — haj ani njewjedžach, hacž hišcže kłazam.

Wy njebėchmy šami duzy po puczju, wšchitko marschėrowasche a ho hibasche. Trjechichmy žyłe polki, wotdžele jėdných, kanony, pólšrowe cžahi. A to wšchitko cžehnjeshche do Šurfurta, kaž po wulkim deschczju tyšazy malých rěczkow se wšchitkich štron do wulkeje rėki šhwataju.

Mašchi šeržantojo mjes šobu prajachu: „Wy ho bližimy . . . wěž je štraschna.“ A my šebi myšlachmy: „Šžim lėpje! Tucz i Šrušojjo šu na tym wina so šu naš do wojakow wšali, hdy bychu směrom wštali, bychmy hišcže doma byli!“

Tuta myšl naš rošhorjeshche.

A potom namšajch wšchudžom ludži, kiž ho radži bija. Šlipšl a Šebedej njerěczach wo ničim druhim, hacž fak chzyschtaj i Šrušakami wojowacz a cži drušy cžinjachu tež tak, kaž bychu ho na to wješelili; nochzychu sa bojajnych placžicž.

(Šofracžowanje.)

Mačšerna lubocz.

Šako ho w Šalifornišej pytanje sa šlotom šapoczja, wopušcž i mlody muž šwoju mandželštu a šwojeho maleho šynka a šhwatašche do tamnje krajiny; wón šlubi, so budže, jeli so ho jemu derje pónđže, pišacz a pjenjesh pólšacz, so byšchtaj wonaj sa nim pschischłoj. Žona cžakasche a cžakasche, ale ani list ani pjenjesh njepšchindžechu; pschetož jemu ho tak njecžinjeshche, kaž bėšche šebi w šwojej lačnosczzi sa pjenjeshami nadžał. Šłonežnje pak to žadanje dónđže. Žona šebi w Šew-Yorku jėdnu šhartu kupi a puczowanje na kóžzi nastupi.

Duzy po puczju nasta na dobo wołanza: Woheń, woheń! Wodu plumpachu a do wohnja šylachu, ale pschi wšchėm próžowanju ho dale rošchėrjeshche. Na kóžzi bėšche pólšrowy šklad; hdyž budžishe woheń tam dšchol, njebudžishe mohł žadny cžlowjek živy wostacz. Šžolmy ho do wody pušcžichu, najšylnišchi i šhwatkom do nich škoczichu a cžolmy bėchu hnydom polne; nětotši pak dyrbjachu polni šadwėłowanja na kóžzi wostacz, mjes nimi tež macž se šwojim šynkom. Šedny cžolm po druhim wotjėdže; jako ho pošledni hibasche, wołasche wona i wutrobu lamazym hłošom: Mějczje tola šmilnoscz jo mnu a i mojim džěščom!“ „Nėwėrno“, bėšche wotmolwjenje. Wona pak dale prošeshche. Duž pošbėže ho hłoš: „Šsnano mohli tola ho šwažicž.“ „Nė, ně“, drušy wołachu. „Šenu wošobu mohli šłonežnje hišcže šobu wšacz“, prajachu drušy. „Derje, jedny móže pschicž, ale jenož jedny.“

Macž šwoje džēczo i wutrobje cžišcžeshche, jo wokošcha, potom jo dele da a praji:

„Mój šyno, hdyž ty i twojemu nanaj pschindžesh, rjekł jemu, so šym ja sa tebe wumrjela.“ Šžolm ho wotwjeshy bóršy po tym kóžž rošbuchny a šwėrna macžerna wutroba wjazy njekšapasche. Tajka wutrobna, ho woprowaza lubocz, kotraž je hotowa živjenje wostajicz, — to je to, sčtož šwėt džėnšnišchi džėn trjeba.

Něšto wo Mohamedu a jeho wuczbye.

Sdnyž ho šcheshčanstwo w nawjecžornej Šuropje thěšfe a daloko rošchėriło a wobkrcžilo, jemu w narašchich krajach nowy štraschny njepšhecžel nasta: Mohamed se šwojej wuczbu.

Mohamed narodži ho w lėcže 571 a hižo šahe šwojej šaršchej šhubi. Š jeho mlodosczje je nam hewał malo šnate, šhiba to, sčtož šu pošdžišcho mnohe powjeshcže a bajki pschidale. Mohamed bu pschepuz a woženi ho w šwojim pječž a dwazhtym lėcže i bohatej wudowu Šadidžu, pola kotrejež bė sa pschepuškeho pomocnika byl.

Prënje „šewjenje“ mješche Mohamed w lécze 609. Runjež s woprédka sam do nich njewěrjesche, je sa hōle wumyšlene wězŷ mējo, wobrécza jeho wošebje jeho mandželsta k temu.

W foranje* je nimale wscho, sčtož je Mohamed wučil, napišane; duž je koran Turkam to, sčtož nam biblija. Zŷla tale kniha je na sto a sčtyrnacze „šuraw“, to je: něhdze „štawow“, roszđželena a wopschija bješe wscheho porjadka wučzby a šewjenja, šakonje a postajenja, modlitwy a špěwy, přėdowanja a powjedanczka. Tónle zŷly wobšah je s Mohamedowych pošlednich dwazhyczi lět. Runjež je šo potajkim nimale wscho napišane šđzeržalo, šo tola pšchezō a wschudze wěcze wušlėdžicž njechodži, sčto je po prawom profeta sam wučil; pšchetož napišal wón sam ani pišmika njeje, ale je to wscho jeho našlėdnik kalifa Abu-Bekr (632—634) šesbėracž a šestajecž dał a šo je tón něšchtožkuli pšchemėnil, šo šterje hōdži, hacž niž.

W Arabiskej bė drje hižo šahe šchescžanstwo šnate, ale pošđžišcho pšchedobu šo šašo pohanstwo a tež židow bė tam wjele. Mohamed chzŷiche, kaž nětotši je wschēm prawom mēnja, wėru do jenicžkeho Boha, kotruž bėchu jeho wótzwojo wušnawali, ponowicž.

Teho dla rėfa tež přėnja šakladna šada zŷleho nabožništwa: „Šenož jedny Bōh je a Mohamed je jeho profet.“ W šwŷjatej Trojizy ani rėcze njeje. Mōjšaš a Šhrystuš drje štaj jemu wulkaj profetaj, ale wón sam je pšches njeju. Špodžiwny narod našcheho šbōžnika, jeho džiwy a do njebjes špicze pšchidawa, ale šo by Šhrystuš je šwojej šmjerczu na šchizju naš wumozil, wo tym jemu ničō wėdomne njeje, dokelž šo šebje šameho ša šrijedžiczerja mjes Bohom a hrėšnikami wudawasche. Dale wėri Mohamed do dobrych a šlych jandželow, do horjestacza mjaša (czėla) a šudneho dnja. Tež ma njebješa a helu, tola — sčtož je wošebje politišzy wažna wěz — knježi nad zŷlym człowjecžim žiwjenjom naššurawišchi a naškrucžišchi wošud (šatum), tak šo je kōždemu hižo pšchi narodze postajene, sčto budze šle abo dobre škutkowacž, hacž tak abo hinał šemrje, hacž do njebjeskeho raja abo do hele pšchidze.

Dobre škutki šu wschė, tak rjez, šwontowne, runjež jich mało njeje. Tak dŷrbi kōždy Turka** pječ rafow wob džen, hladajo na tu štronu, hdzež je arabiske město Mekka, šo modlicž, hušto a kručze šo pošcicž, jałmožnu dawacž, ša zŷle žiwjenje s najmjeńšcha jumu do Mekki pučzowacž, pjatt šo, kaž pola naš njeđžela a pola židow šobota, šwjeczi. Najwubjernišchi počink a naššwjeczišcha winowatosč pał je, šo wschėch nješcheczelow abo njewėriwych hanja a s wōhnjom a mjecžom pšchescžehaja, doniž šo njenašajaja a jich wėru nješchowošmu. Tež je jim šakajane, šo nješmėdža wina picž. Zŷly mēšaz „ramadan“ je k pošcėnju postajeny, škōnz tehōle pošta je šwjedžen „bešram“ a druhi tajki bešram bė k wopomnjeczu na Abrahamowy wopor.

To šu s kōtka najwažnišche wučzby Mohamedowe. Šsnadno kōždy widži, šo tale wučzba ničō cziscze noweho nima, šo je po prawom jeno s pohanskich myšlicžkow (wošud), je židowskich kručow a wošebje s mnohich šchescžanskich wėruošcžow šlėpjena mēšchėnza.

Sčtož Mohamedowy šarakter nastupa, šu nahladny jara wschelake. Nětotši mēnja, šo bė jebał, druhy, šo bė sam šjebany. Najšprawnišcho drje je, šo mamy jeho ša woboje. Mohamed mješche mjes šamny Arabami, kōšiz šu hižo hewał jara nadaczi a wošebje bašnišzy wuhotowani, jara wulku a žiwu šantasiju, kotraž je jeho najšterje jebala, tak šo mješche to, sčtož šo jemu jenož šdasche, ša czistu wėruošcž. Šo jeho šłowach drje je jemu jandžel Gabriel bōjšte šewjenja šđželował, po jeho šłowach je Bōh sam s nim w njebjesach rėcžal, ale to jemu hižo rojenkojo wėricž njechachu, ale chzŷchu jeho škōnzowacž. Mohamed pał jim w lécze 622 s Mekki do Mediny czekny a po tymle lécze licza mohamedanojo hišchcze dženša šwōj czah, kaž my po Šhrystušu. Šo jeho roškasu bėchu jeho wėriwi hižo dwanacze nawjednikow wušwolili, kōšiz wschitzu pod nim štejachu w duchowinych wězach tak derje kaž w šwėtnych. Bė po tajkim woboje, wulki mēšchni a kral.

* Arabiske šlowo koran wošnamjenja to, sčtož dŷrbi šo czitacž; pšchir. „šczenje“, po prawom „czczenje“, to je: czitanje, lectio, wot „czitacž“.

** Kōšiz do Mohamedoweje wučzby wėria, rėfaja mohamedanojo abo mošlemitojo, a dokelž nimale wschitzu Turkojo do nich šluscheja, tež Turkojo šami šebi prawowėriwi rėfaja. Ššlam, t. j. pošcizŷnjenje (Bohu) rėfa jich wėra.

Najprijedy wschaf bė jeho horška ludu mała a njenahladna, ale wón jich s wobrotnym šłowom a rjanymi šlubami šahoricž wjedžesche, a duž šo šta, šo šebi ša kōtki czah zŷlu Arabisku pošcizŷny, šamo město Mekka do jeho rukow padze. Mētk poruczi, šo dŷrbja wschitzu pohanjō w Arabiskej ša sčtyri mēšazy šo pšchibōjštwu wotrjez; sčtož njeje šo ša tōu czah hišchcze našašal, ma wėstu šmjercž.

S tym pał, šo mješche Mohamed hnydom je špočatka telko šboža, bywasche džen a hordžišchi a mješche myšle, šebi zŷly šwėt pošcizŷnycž. Šsam drje to njedokonja, ale našlėdnizy, Kalifojo mjenowani, roššchėrichu šwoje knjejštwō tak, šo šrijedž wošmeho lėtštotka wot Šndišteje hacž do Šchpaniskeje, wot Šawkaškich horow hacž hluboko do afriškich pušciznow šahasche.

Lėta 632 Mohamed šemrje. Mēšajka židowka, kotrejež bratr bė w duellu s Ali-jom, Mohamedowym pšcheczelom, žiwjenje pšchibadžił, chzŷiche šo ša to wjeczicž. Duž jemu s jedom šawda, šebi myšlo: je-li šo je profeta, to sam špōšnaje, je-li pał je naš šjebał, chzu šwėt wot njeho wušwobodžicž. —

Dženša drje šmy štrach a bojošcž pšched mohamedanami šhubili, ale njeje hišchcze jara dolho, šo zŷla Europa pšched nimi dŷrkotasche. Š šo mješche jom jich nabožništwo wjele wliwa, sčto chzŷł nad tym dwėlowacž?

Koran lubi tym, kōšiz na wōjnu czahnu, njebjeski raj. Šich „šuna“, t. j. sčtož w foranje napišane njeje, praji n. pšch.: „Lėpje je šwjatu wōjnu wjesč, hacž 70 lět doma šo modlicž.“ „Šunu na wōjnu hič, je lėpje, hacž 50 pobožnych pučzowanjom.“ „Šparadis je pod šcženom mjecžow.“

Tola tež mošlemitojo dolho pšchesjeni njewostachu. Šeni wėryjachu do šuny, druhy ju šacizŷnychu a tak nastachu wošebje Šsumnitojo a Šchitojo; s nětcziškich mohamedanow šu Turkojo, Šsumnitojo, Šeršojo pał Šchitojo.

Škōnczŷje špomniny hišchcze na to, šo Turka šwojeje wėry dla hižo ženje šo s šchescžanami šnjescž nješmė a njemōže, dokelž dŷrbi njewėriwych kašyčž a niczicž. Dŷrbja-li nětko Turkojo našchu šđželanošcž pšchijecž, njemōža Turkojo wostacž. Š wopravdze je Turka hišchcze dženša bjes mała tajki, kašiz pšched lėtštotkami.

Lutherowe šamolwjenje.

Šunu prašchescche šo jedny wučeny muž dr. Luthera, tak budze wón to na šudnym dnju šamolwicž mōž, šo je tak wjele wučenyh ludži mēnjenja a wučzby šacizŷnył? Na to Luther šo šmėjo wotmolwi: „Takle budu šo šamolwicž: Luby Šnježe Šesubo, budu prajicž, šo bėchu woni wschitzu wučeni, to derje wjedžach, ale ja czinjach tak blašnje a mējach domėrenje k tebi, šo šy ty, Šhrystcze, bōle wučeny a mudrišchi, hacž woni a wschōn šwėt; šy mje ty šawjedł, dha šym ja šawjedženy.“ — Na Lutherowym pomniku we Wittenbergu šteji:

Še Bōži škut, dha wostanje.

Še człowšti škut, dha šahinje. —

Wschelake s bliska a s daloka.

— Šral Šurij je šo šandženu njedželu do Drjeđžan wrōcził a bu wot wobydlerjom wutrobnje poštrowjeny. Šral je hnydom 10,000 hriwnow Drjeđžanskim šhudym wuštajil.

— Šrijedawšcha šronpŷnžeka Luša je džowecizku porodžila.

— Šantor Šmoła w Budestežach je šwoj 25 lėtny štaštojški jubilej šwjecził.

— Wėšta wěz je nětko, šo šo želejniza wot Šatež do Woje- rjez natwari. Wobej wŷchnošczi štej twar wujednalej. Duž šo nadžijomnje s twarom 1904 šapocžnje.

— Šaž šlyšchimy, šo na Šupjanske šarške mēštno ničtō šamolwił njeje. Šduž je šo Šupjanska zŷrkej s wulkimi woporami natwarila, je to czim bōle wobzarowacž, hdy by šarške město tam wošhoczene wostalo. Wulka wina wschaf w tym leži, šo hišchcze k temu dōšchlo njeje, šarške město w Šupoji štatne šcžinicž.

— Lėtka šmėje šo wulki šwjedžen Drjeđžanskeho šlowneho Šustav-Šdolšskeho towarštwu wot 29. junija hacž do 1. julija w Drjeđžanach. Šustav-Šdolšske towarštwō w Šakškej podawa ša minjene lėto šcžehowazu rošprawu: Šahromadžilo je šo 108,910 hr., t. j. 4460 hr. mjenje hacž w šrijedawšchim lécze. Wŷsche teho je šo 62,000 hr. wot pobožnych towarštwow na ewangeliškich w roš- prošcėnju roszđželito.

Essy-li spěwał,
Pilnje džělal,
Strowja cze
Eswójbnj statof,
A twój šwjatof
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoř móznj
Lubosć ma;
Wóh pať šwěrnj
Pšches spať měrnj
Čzerštwosć da.

Njěch ty spěwašch,
Eswěrnje džělašch
Wšchědne dnj;
Džeń pať šwjatj,
Dušchi datj,
Wotpoczj ty.

S njebjěš mana
Njěch czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiz Wóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Szerbiske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Esmolerjez knižiczišczerńi w Budyšchinje a je tam sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Ma Bože špicze.

Jap. št. 1, 1—11.

Erosymjenje sa wulki podawł Božeho špicza nam šandže w pohladanju na Khrystušowych wučownikow. Šo štjstniwch dnjach šu woni teho Knjesa 40 dnjow mjes šobu mēli, nētko dyrba jeho šako šhubicž, šo bychu jeho cziw wēšczišcho mēli. Wot nich hladamy na naš jako štawy Božeho kraleštwā. Šcho nam Bože špicze praji, to šłowo šwjateho pišma nam šjewi: wón šedži k prawizy Božej, a pšchistaji: wón šako pšchindže. To dyrbimj wēricž a we wērije rospominamy:

Wožnosć Božeho špicza sa jeho kraleštwō:

1. Wón šedži k prawizy Božej.
2. Wón šako pšchindže.

1. Jesuš šo pod cžělnymaj woczomaj tych šwojich šhubi a tak dale mjes nimi njekhodži. Pšchi wožnych wōkomiknjenjach hišcze wustupi. Šchčžepan jeho wohlada w šwojej šmjertnej hodzinje, Sauluš pšched Damastušom, tež jeho hlōš tu a tam šašlšcha, kaž Pētr we widženju w Šoppe — ale wón je prjecž wšatj. Š tym pať šo wšchšche šjednocženštwō šapocznje: Šlaj, ja šym pola waš wšchitke dnj hacž do škōncženja šwēta. Wón je potajšim woprawdže pšchitomny a my to se šwjatej radošcžu šacžujemy. A džēnša je tōn džēń, na kotrymž je wšchēhomōznj prajił: Ššydnj šo k mojej prawizy. Šo šdacžu pšchēczjwjenje pšchēczjwō tutemu kralej na šemi: Šidženje, šurowosć, njepōczjwosć, paduščštwō. Ale cžicha a tola wēšta dže

druha mōž pšches šwēt a cžēmnosć prjecž cžišcžēzi a šjewi šwoju mōž. Wjy to šami na šebi cžujemy, hacž my cžišchšchi, cžišcžišchi a lēpšchi bywamy a pšchēczjwō štaremū cžłowjetej wōjujemy.

Š temu dar powyšchēneho pšchindže. Bože špicze leži šrijedž njedželow šogate (pšchēcže) a Šraudi (wušlšch), t. r. tōn, kiž je k njebjū špił, modlitwj wušlšchi. Tak prēnja šchēšcžijanska wōšada štajnje pola njehō wuškowanje namala — k njemu džēchu wšchitzy štjstni a šrudni. A tež my štejimj pod jehō pšchitrcžom. Šdyž tež džēnša pšches šwēt kliczi: rostorhajmj jich šwjastj, hdyž tež šo šurowa mōž pšchēczjwō šchēšcžijansštwō šbēha, ša naš rēla: Tōn, kiž je w njebjēšach, šo jim šmēje. Njebjēški nawōdžowar kōdž šwojeje žyrkwje wēšcže pšches wšchē štrachotj wjedže. Š temu da jej tōn Knjes najwšchšchi dar: „Wjy budžecze mōž šwjateho Duča dostacž!“ To bu šwjatki dopjeljnene. Nētko mōže šebi džiwajo na šwōj wulki wopor kōždy dar wot šwojehō Wōtza ša tych šwojich žadacž. Wjes Božeho špicza žane šwjatki. W nim mamy to rukowanje, šo šo našche modlitwj wušlšcha, powyšchēny je rukowar ša to.

2. Pōšluchajmj na pšchipowjedanje njebjēškich pōšłow: „Wjy Galilejšzy mužōjo, šcho wy štejo do njebjēš hladacže? Tōn Jesuš, kiž je wot waš horje wšatj, budže tak pšchincž, kaž jehō widželi šcže k njebjēšam horje špicž (11).“ Jesuš praji: Wjy budžecze moji šwēdkōjo (8), w tym wjyšōke powōlanje, hižo teho dla, dofelž je wjyšōka cželēž, pōšłany teho powyšchēneho byčž. Kaž wón šam praji: Šchož mje widži, tōn widži teho Wōtza, tak dyrbjalo wo jehō

wuczownikach rěcač: Šchtóž jich widži, widži wumóžnika. My dyrbimy nasche žiwjenje po jeho woli słožic, sa nim kłodžic a jeho sakoń dopjelnic. Wobhladniju dyrbimy na kłodžic, so jemu częscz činimy. Wobhladajmy na Jesuša, kiž je spoczatk a kónz nascheje wěry. Džělajmy w Božim kralestwje, hladajo na teho, kiž sašo pschindže. A temu napominaja naš Jesušowe pschirunanja wo džělaczerjach we winizy, wo kłodnych wotrocžkach, wo kłodjerju. Nasche džělo dyrbi so stacz w službje lubosče. Džělajmy, dokelž džěń je, pschetož nóz pschindže, hdžež nihto njebudže móž džělacž.

Potom wuroščje nam i jeho k njebju=stpicža prawy troscht. My smějemy kłodjate žedjenje po jeho sašo-pschindženju, kotrež budže nascha nadžija. Tak budžemy my junu i naschimi kłodpami pschi puczju stejecz, hdyž wón sašo pschindže, my móžemy je temu powyschenemu w ponižnosčzi pschinjesč. W tajkej nadžiji shladujemy hižo pschesčaznosč do tamneho wěczneho kralestwa, hdžež je Jesuš nam prjedy schoł, so by nam wěcznu domisnu pschihotował. Samjeń.

Khryštusowe k njebju-stpicže.

Na Khrysta k njebju-stpicže
Sa kručje sałożam
Tež moje sa-nim-hicže
Tam k sbóžnym bydlenjam;
Mje sa sobu ta hlowa,
Šwój staw, tež pocžehnje
A pschi kebi mje šhowa,
Hdžež nětko i trónom je.

Na Khrysta k njebju-stpicže
Sa wschón so domerju,
Mi i dwělowanjom džicže
A kłodnej mudrosčju.
Khryst date ma nětk mozy
Tych kłodjich pschekraščic,
A jich po čzmye a nozy
Do kłodka pschekradžic.

Na Khrysta k njebju-stpicže
Sa něhdy wuščnyč chzu;
Najlubische wscho mi wsmicže
W tym semstym pschebhtku:
Tón poklad dyrbi wostacz,
Tón kłod so njehnje,
So žiwjenje mam dostacz
Tam, hdžež mój pastyr je.

Na Khrysta k njebju-stpicže
Duž rady spominam,
D sbóžne domojhicže,
So sabwam so sam —
D kłodko, měr a hnada!
Šmjercz čžekaj se strachom —
Mje domoj něhdy hlada
Tón samy wótz a dom.

D mročžalki, wy jašne,
Wy wošy njebjeste,
To bėchu kłodby krašne,
Kiž wy tam činjesčeže.
Na jenej kłodi tam knježi,
Kiž i hrěcha wumóže,
Na drugej kłodhoj k rejži
Mi k njebju smahuje.

Duž měrny chzu so spěwacz
We wěrje do njebja,
Šmjercz njemóže mje hněwacz
A stajicž do stracha;

Se Khryštus jeno hnadny
Mi kłodom' hrěšnikaj,
Sa troschta nješnym žadny
We dobrejšej.

Budž, Khryščje, tebi kraščje
A kłodba najwyschšcha;
Šny naschich dušow jaščje
A droha do njebja;
Pod nohomaj nětk žyla
Čzi semja hołduje,
Čžescz twojom' mjenu spěwa
Dženš a do wěcznosče.

W Jesušowym mjenje so modlicz.

Šhto to rěka, je juntrócž něhdušcha póhanka najšepje wuložila.

„Nó, maczi Šana,“ tak praji mišionar k tej i pohanstwa wobročenej, „praj mi, šhto to rěka: W Jesušowym mjenje so modlicz?“

Wona da ščehowaze wotmolwjenje: „Sa njewěm, wotrocžto Boži, hač budu so wo tym prawje wuprajicž móž. Ale ja chzu tebi prajicž, tak kebi to myšlu. Ty dyrbiš mje potom dale rosmučicž:

Hdyž mam ja naležnosč na wulkeho krala, ja, jako stara, zusa žona, hnedom bje wscheho k njemu bėžecž njemóžu. Duž pytam kebi najprjedy wyškeho muža a teho so prascham, šhto wón k mojej próstwje praji, hač móže so psched krala pschinjesč. Najradšcho bych so na kralowe džěcžo wobrocžila. Wone krala najšepje šnaje. By-li kralowe džěcžo ke mni prajilo: „Šaj, twója próstwa da so kłodšecž,“ potom bych je prošyla, so mnu psched krala hicž. Čžini-li to, potom so krala wjazy bojecž njetriebam, ale móžu stroschtnje psched njeho stupicž. Potom stupju so sadu kraloweho šyna, a tón sa mnje rěcži; ja ničžo rěcžecž njetriebam. Njedyrbjak-li kral „haj“ prajicž? Wěščje. Wšchaf stara žona njeprošy, ale wyšoki muž, kotrehož kral lubuje, jeho šyn. Šlaj, hdyž ja w mjenje Božeho šyna prošju, potom móžu stroschtnje prošecž. Sa wopšchijam Bože džěcžo a šym jeno i nim, duž mje Bóh šazpěcž njemóže.“

Šawěščje rjane wukladowanje teho kłodwa „w Jesušowym mjenje so modlicz“. Mišionar ničžo wjazy pschistajicž njemóžesče.

Štawišny rekruty i lěta 1813.

(So franžowskim piša —e—)

(Potracžowanje).

Na dnju 8. haprleje šaczahny našch bataillon do twjerdžišny Erfurt. Město bėšche jara wobtwjerdžene a bohate. Štajnje budu na to myšlicž, tak w Erfurčje list dostach. Šnydom špóšnach kłodatžinžny rukopiš, a to mje tak jimasche, so mi kłodni kłodpotaschtej.

Sebedej wsja moju kłodbu, prajizy: „Bóž!“

Šso tež jara wjekelesche, powjesč i Šwalzburga dostacz.

Bėch kłodi list do saka tyknył. Wšchitzy moji krajenje ja mnu džěchu, pschetož chžychu jón čžitacz kłodšecž. Ššnydnych so na kłodje kłod, hdyž bėch kłodju kłodbu wotpoložil a šapoczach. Ššnyšy so mi psches liza romjachu, dokelž kłodatžinka mi kłodbželešche, so so sa mnje modli.

Sako to moji pschecželjo kłodšachju, woni prajachu:

„My wěmy, so so našchi doma tež sa naš modla!“

A jedyn rěcžesche wo kłodjej macžeri, drugi wo kłodjich kłodtrach, kłodčzi wo kłodjej njewjesčzi.

We liščje bėšche knješ Goulden hiščje někotre ryncžki pschistajil, pišajo, so ma so wšchitko w mēščje derje, so dyrbju so šthroblicž, so tute hubjenstwo njebudže dolho tracž. Wokłebje mi poručesche, mojim towarščam šžělicž, so na nich špomnju a so so jich štarschaj rudžitaj, so hiščje nještaj wo nich ani kłodčžka kłodšchaloj.

Tutón list bėšche i wulkim troschtom sa naš wšchitkich.

A hdyž na to špomnju, so bėšche to 8. haprleje a so so bitny bórny šapoczachju, mam tón list sa pošlednje Božemje i domišny sa položju wot naš rekrutow; položja wot naš njeje wo

šwojich starschich, wo šwojich pscheczach, wo wschitkim, šchtož na šwěcže lubowachu, nicžo wjazy šlyšchala.

XII.*

To wschitko běšche, kaž našch seržanta Pinto prajesche, jenož šapoczatk kellijske, pschetož reja dyrbjesche šo bóršy šarejwacz.

Nětko pak dyrbimy hišcže i druhim bataillonom jenož šwoju twjerdzisnu štražowacz. Ale po někotrych dnjach praji seržanta Pinto, kiž mje lubowasche, ke mni:

„Pšcheczelo, kžězor Napoleon je pschischol.“

Nichtó njbějšche hišcže něšchto wo tym šlyšchala. Ša jemu po tajkim wotmolwjach: „Ale šym tola runje w forczmjje šchlenzu palenza wupil, tam nichtó wo tym njerěcžesche!“

Pinto pak mikotajesche i woczomaj, prajizy:

Wschitko šo hiba . . . wschitko thwata. To hišcže njerofumisch, refruta. Ale wón tu je, ja to čuju hacž do kónzow šwojich porstow. Doniž tu wón njeje, mamy šwojatok, ale nětko hladaj tam delkach šhurčrow nimo šhwatač . . . Wschitko dobywa šebi nowe žiwjenje. Wotčakaj jenož přeni džek a to špóšnajesche: Kžězorszy a kofakoj šwojeje nawocži njetrjebaja, šo bychu widželi, hacž tu je abo niž.

Pšchi tym šo seržanta do šwojeje dolheje brody wušmja.

Ša šo nad tym runje njeswjěšelič, ale dyrbjach tola wjěšete woblicžo pokafacz.

Seržanta šo njemjšesche. Na tym šamym dnju popołdnju wokolo tšjoch šo wschitzy wojazy na pucz podachu a wokolo pječich dyrbjachmy tež my dale. Našch maršchal, wjerch Moskowski, šaczahny je šwojim štabom do města, a bóršy po nim pschidže tež general Souham, štary žyle šchědžimy wysch, dyrbjachmy psched nim šo pokafacz. Š wótrym hložom, kiž móžachmy wschitzy šrofumicž nam pschiwola:

„Wojazy! Budžče džek avant-gardny šecžeho armeekorpsa. Njesabudžče šo šče šranzošoj.“

Šnydom wschitzy wolachmy: „Šlawa kžězorej!“ A wschitke wokna šaschczercžachu i tutym žalofnym wolanjom.

Potom šo general i wyschom Šapfelom wotšali.

Hišcže w tej šamej nozy i druhimi wojakami Erfurt wopuschczichmy. Wokolo šchescžich rano widžachmy město Weimar. Runje šlónzo šhadžesche a wobšwětlešche šahrodny, žyrkwoje a kžěze.

Tudy šmédžachmy šebi lěhwo napravicž, mješ tym, šo našchi husaroyo do města jěchachu. Šdyž wokolo džewjeczich šebi jědž wariachmy, šlyšchachmy našdala i dobom tšelecž. Našchi husaroyo běchu w měscže pruslich husarow trjehili, šo bojachu a i pistolemi na šo tšelachu. To pak běšche tak daloko, šo nimale nicžo wo bitwoje nještymy.

Šo hodžinje šo našchi husaroyo wrócžachu, běchu dweju mužow šhubili. Tak šapoczča šo našcha wójna.

Wostachmy tudy pječž dnjom, mješ tym šo žyly šecži armeekorps do předka džěšche. Dokelž běchmy avant-garda, po tajkim přeni džek žyneho korpsa, dyrbjachmy hacž do Sulza a Warthau do předka. Tam widžachmy přeni křócž njepšcheczela: Kofakow, kiž pak pschezo našdala wostachu. A čim dale šo woni wrócžachu, čim wjetšchu šhroblosčž my dostachmy.

Mje pak rošněwa, šo mój pscheczcl Šebedej pschezo šo rošhorjo wolajesche:

„Tucži dundakoj nočzedža čakacz, šo naš boja!“

Ša šebi myšlach: To je tola najšepje ša naš, my dobudžemy a njetrjebamy šo bědžicž.

Štónčnje pak tola šastachu, na druhim brjošy kžětro šchěrofeje, hłuboseje rěki. Widžachmy šo čzedža naš do křuchow šbicž, jeli šo rěku pschecžimy.

To běšche na dnju 29. hapleje a šapoczča šo mišchtricž. Ženje nješšym widžal šlónzo šo rjěšcho šhowacz. Na druhim boku rěki wupšchěštrjewašche šo njepšchewidomna runina a na čerwjnym

* Tuto powjedancžto bu špižane wot dweju šlawneju šranzowšleju špižaczelow Šmila Šradmanna († 1832 w Šfalzburgu) a Šlexandra Šhatriana († 1826 w Šoldestenthalu pola Šfalzburga). Wobaj čžyšchtaj pokafacz, tak šchłódna je šlawa (gloria) a tak je mēr žórto wscheho šboža. Š nimaj šapocznje šo nowa doba šranzowšleje litteratury. Šrofumitaj derje pschologizy wjěšne a wójniške žiwjenje wobrašowacz. Wjěšelimy šo, šo móžemy tute jara dobre powjedancžto našchemu ludej podacz. O. W.

wobšorje widžachmy wulke čžjody tutych jědných še šelenymi kaba-tami, malými, pod pažu wišazymi patronowymi tošchemi a njebjomódrymi šholowami. Dale šady widžachmy tež někotrych hlebšonšcherjow. Šinto jich šnajesche. To běchu Šulžy jědni hoštwjerjo a kofakoj. Šnajesche tež rěku, prajizy, šo je to Šsolawa.

Wližachmy šo tak daloko hacž móžno i rězy, šo bychmy na jědných tšeleli kiž šo po šhwili wrócžo šczahnychu a šo w rašschich šerjach šhubichu. Šotom wuhotowachmy šebi pšchi rězy lěhwo a postajichmy štraže. A lěwizy ležesche wjěšta. Tam šo wotdžel poda, šo by špytal ša dobre pjenjesh mjašo kupicž, pschetož, hdyž běšche kžězor pschischol, běchmy pschitafnju dostali, wschitko šaplaczicž.

We wšy, jako šady wariachmy, pschiczahnychu pschezo nowe polki našesche divišje. Šozowachu teho runja pšchi rězy. Wóšnjowe šmuhi, we wodže šo šlyškotaze, posticžachu rjany napohlad. Šitomu nočžnyče šo špacž. Šebedej, Šlipfel, Šürst a ja šedžachmy wokolo jeneho póšneho kofakoa a prajachmy, na šebje pohladajzy:

„Šutšje šo šapocznje, hdyž čžemy rěku pschecročicž. Našchi pscheczelišo w Šfalzburgu, kiž w forczmjje šwoje wino pija, šebi wěšče na to njemjšla, šo tudy na brjošy rěki šedžimy, šwój křuch křuwjazeho mjaša jědžo, a šo na nahej šemi ležimy, a šo na šwoje štare dny wicž dostanjemy, najebacz ranow, kotrež šu jutšje ša naš postajene, a kotrež šuano předy dostanjemy, hacž šebi to myšlimy.

(Šofracžowanje.)

Budžče šprawni.

„To mi nicžo njepomha, bibliju čžitacz, ja ju tola njerofšymju,“ praji pschekupž i nětomu, kotryž jeho napominasche, šo by pilnišcho w nej čžital.

„Šchto dha wy njerofumicže?“

„Ničžo, wona je mi čžišče njerofšymliwa.“

Tón, kiž powjedasche, běšche psches to šnath, šo pšchi wifowanju hujto doščž šprawnny njeběšche.

„Nó, mój pscheczelo, duž čžemoj šebi juntrócž loškosšofšymliwy šchpruch namafacz,“ drugi džesche, a w bibliji phtajo položi porst na šlowa 2. Šlójš. 20, 15: „Ty njedyrbišch křadnyčž.“ To je něšchto, šchtož móžecže rošymicž, ně wěčno? Na to pschidže, šo tež po tym čžinicže.“

Ššo wě, to je nušne, šo my žyly bibliju rošymicž nawuštjemy; ale to najwážnišche tola je, šo my po tym, šchtož šamóžemy šapšchimnyčž, čžinimy, potom nabudžemy džek a wjetšesche jašnosče. Nječžinimy-li to, potom nam tež ničžo njepomha, žyly šlowo Šože šrošymicž. Čžinimy-li pak, potom budže nam Šóh po našchim trjebanju šrošymjenje ša jeho šlowo wotšamknyčž.

W drohim čžaku.

„Ša šmy drejwa našběrala, a du nuts a čžzu mi a mojemu šhnej pschihotowacz, šo bychmoj šjědłoj a wumrjeloj.“

Tak wotmolwi wudowa w Šarpadže Šliakaj a šjewi i tym šadwělowanje šwojeje wutroby. Šěščž — a wumrjecz. Ale wona běšche pohanka, i wotkal dyrbjesche jej nadžija pschidžicž? — Pšchi tym wschčm pošluchasche na hłóš profety, kotryž jej w mjenje a po poručnosčži Šože pschitafa, najpředy něšchto ša njeho, a potom šama ša šo a ša šwojeho šyna něšchto napjecz. A hdyž wona čžinjesche, kaž běšche jej pschitafane, njebě muša w kalbašu šjedžena a woli w šaranje njewotebjerasche.

Štarosčž ša žiwnosčž, šadwělowanje w šemškim powołanju, njeradžene špekulazije — tak móžesch to wschědnje w nowinach čžitacz, hdyž nowiny wo šamomordacštwach pišaja. A wone šo šlawaja šjedža w šchescžijanštwje, hdyž šo wěže i njebjěšam šběhaja, hdyž šo i šlětkow drohi ewangelijon předuje, hdyž wot malosčže šwiate pišmo šnajesche.

„Nó haj“, rěka, „šow macže žalofne šchody našchich wobšejnosčžow, bohacži maja wscheho doščž a šhudži dyrbjča ruku na šo šložicž, hewak dyrbjča hłodu wumrjecz.“

Ššalmista wotmolwi: „Ša hišcže žaneho praweho wopuschczeneho widžal nješšym, ani jeho šymjo po šhlěb šhodžicž!“ Niž to, šo tu šhudži a bohacži, ale šo štej njewěra a bješbóžnosčž šhudnyč a bohacnyč tak wulkej, to je čžěžka šchłoda našcheho čžaka.

W mojej wšy widžach žonu pšchi rózku štejecž, hdyž mějesche listynosčecž nimo pschidžicž. Š šlědym špadnjnym woblicžom tam

steješche a hladasche po haſty, doniž liſtynoſchei njedbóndže, kotryž hižo ſ daloka ſ hlouu tſchapeſche. Potom ſo žona pomalku ſa-
wróczi a domoj džeſche — wona czežto ſtupaſche, kaž by czežto
njeſcz męla. — Wona woczafowaſche liſt wot ſwojeje muža, kiž
beſche pſched męřazami je ſwojeje lóđu na morjo wujěl a dyrbejeſche
tam dawno bycz. Lóđž beſchtaj ſebi ſ pienjeſami, wot žony do
mandželſtwa pſchinjeſenymi, natwariloj, ta beſche jeju jenicžke
wobſedženſtvo. Guſto beſche muž ſ njeje hižo wujěl a ſwójbje to
nuſne domoj póřlal. Nětko lóđu powjeſcz wumofća. Pſchi tym
wſchēm tam žona lóđu popořdnje ſtejeſche a woczafowaſche liſt.
Wona ſo wobaraſche do teho žalořneho węciz, ſo je muž ſnano
ſ lóđu do njeſboža pſchiſchol, ſo dyrbjala wudowa bycz a ſe ſwo-
jimi džećzimi nuſu męcz. Wona beſche cziča, do ſo ſamknjena
duſcha, wona ſwojim ſukodam nicžo wo ſwojeje ſrudobje njepraji,
to beſche jej czežke, wo pomoz prořnycz, woua by ſebi pſchezo
myřlika: „Wón dyrbi piřacz — wón dyrbi ſam pſchińcz.“

Alle wón njepiřaſche, wón njepſchińdže. Pſchezo mjenje bu
wſcheho. Nuſa bu džen a wjetſcha. Ludžo drje pytnychu, ſo wona
nuſu czeřpi, ale dokelž wona niomu dobre ſlowo njeđa a beſche
zuſa wo wſy, ſo wo nju ničo dale njeſtaraſche. Tež žadny
profeta Elias njepſchińdže. Alle Bóh luby ſnjeſ ma hiſchcže
druhich póřlow. Tón křocz beſche to ſamožita burowka, jej męra
njewoſtaji, wona beſche tu wudowu tež lóđu džen tam pſchi rózku
ſtejo widžala a to blęde woblicžo jej pſched woczzi ſtupi, hdyž wona
ſchle ſ tuczny mlotom nalowaſche a je na blido ſeſtaja. Duž
ſo jedny džen naſtaji a wſa ſ dohom horny mloka ſobu. To
beſche pař tež czař, nuſa beſche najwſchſcha. Nětko pař ſo ſta,
kaž ſ wudowu w Zarpacze: „Nuſa w kalbařu njebu ſjedžena a
wolij w karanje njeuotebjeriſche, pſchetož burowka praji: „Nětko
pſchińdžeſch lóđu ranje po mloko ſa ſebje a ſwoje džećzi.“ To
beſche kaž deſchczit po ſuchocze. Duſcha žony noweje nadžije nabu
a pſchiklad burowki namaka druhich, kiž po njeje czińjachu a nje-
ſtroſchtana bu wukhowana. Tař je ſo ſtało, kaž w czařu Eliſo-
wym „po ſlowje teho ſnjeſa.“

Paramelle a jeho kuſtařſki prut.

Lęta 1818 pſchińdže duchowny Paramelle ſa kapłana do
Franzoweſkeho wotrjeřa du Lot. Tale krajina je k ranju wlóžna,
k wječeru pař ſucha. Węſo pſchińdže tež naſch młodny zuſobnit
bóřny do teho a pocza ſa winami ſuchoty ſlędžicž. Duž pſche-
pytowaſche wořebje po brjohach řetow Lot a Dordogne wjchē
žóřla w ſwojeje wokolnoſczi, ſ czehož nawukny, ſo kužoly w ſkalach,
ſ wotkeř ſo wudobrywaja, ſwój dom nimaju, ale ſo ſ deſchcžo-
weje wodny nahromadžeja. Tař pſchińdže jemu na myřle, ſo dyrbja
wodome žilki we wobemaj polořzomaj wokoliny, hdyž ſo tola
na wſchē rózki jenaf wjele deſchczika nańdže, jenaf rosdželene bycz.
Czeho dla duž njedyrbjal tež na tamnej ſuchej wapnowzowej (kalko-
wej) runije žóřla namafacz. S nowa wobhladowaſche ſebi pilnje
ſkaly a wſchelake druge węzy pſchede wſchēm pſchi tajkich žóřlach,
kotrež ſu ſame wot ſo naſtale, a pſchepytowaſche, czeho dla ſu ſo
runje tu a niž druhdže na ſwječch pſchedrele, czeho dla wſchudžom
jenaf ſylnje njećerja. Se ſpróznivym dželom nadobu ſebi telko
nawjedžitocze, ſo mžeſche ſa džećwjeć lęť ſ wulkej węſtoſcžu
wſchudžom męřtna woinamjenicž, hdyž ſo nękajka wodowa žilka
pod ſemju czehnje, a tež kař hluboko a kař ſylna.

Nękotre lęta pořdžiſcho pſchepoda Paramelle generalnej radže
wotrjeřa du Lot piřmo, do kotrehož bē ſ křótka ſeſtajał, ſchtož
bē naſhonił, a praji, ſo cže wſchudžom, hdyž wodny njeje, darmo
na pomoz pſchińcz a proſcheſche, ſo by ſo mały pienjeſ na to
nałožił, tař ſo bychu ſo ſtudnje gmejnam a jednotliwcam ſa poř
pienjeſ wurycž mohle; pſchiſtaji pař tež, ſo njecha a njemóže ſa
to dobrny bycz, ſo ſo poſpny wſchē radža. Generalna rada na-
mjet pſchija a pſchiſwoli 600 frankow a woſjewi to po žylej wo-
kolnoſczi. Tola jenož 8 wřow chzyňche nęſchto křoſchcow na
ſpytowańcžto wažicž; a tež ſ tnych czińjeſche jenož pjeć po Para-
mellowej radže. Wſchudžom pař ſchlachczeſche ſo węz na najrjeń-
ſcho. Sedny ſ tnyhle kužolow, w Recamadeurje czeři, kař tam
ludžo praji, tař mőznye, ſo by woda ſa žyly wotrjeř dořahala.
Węſo „bē na to wulke wjeřele w ludu iſraelfkim.“

Wo tnyhle tař derje radženych přenich poſpnytach pſchepořny
generalna rada Paramella, ſo by jej tež ertnje ſwój křumſcht
roſeſtajił, a jej najlępſche křędki radžił, ſ kotrymiž mőže ſo
tež w ſuchich krajinach nałořowacz. To ſta ſo w poředženju

1. ſeptembra 1829. Wſchednoſcht ſkóncziwſchi proſcheſche Paramelle,
ſo ſebi njebychu dobreho ſapoczatka dla myřliki, ſo budže ſo
pſchezo tař ſbořownje ſpytowač mőz; ale praji jenož ſa dwē
tſeczinye dobro. „U by-li ſo lędma polořza radžiła“, wotmolwichu
jemu, „wopofařacze žylemu krajeje njewurjeřnitu dobrotu.“

(ſkóncženje pſchichodnje.)

Rhutna myřl.

Nękotrny mjeſ nami ſebi ſnano hiſchcže ženje na to pomyřlił
njeje, telko njedželow je hižo w ſwojim žiwjenju poměl. Na
ſydom dnjow pſchińdže jena njedžela; to řęfa wot lóđuňch ſydom
lęť manny polne lęto njedželow. To ſa 21 lętneho hižo 3 a ſa
35 lętneho hižo 5 lęť njedželow wuczini. Snydomdžeřaczlętny ma
po tajkim 10 lęť njedželow.

Nař ſmy my tele wořebite huadne czařny nałožiłi? Nař daloka
je lóđuň mjeſ nami w tnych njedželſkich lętach w ſwojim duchow-
nym žiwjenju do přędka pſchiſchol?

Tale myřl ſo k temu pſchihodži, nař poniřowacz. Telko
njedželow budže na tamnym dnju ſwój hlóř pořbēhnycz a nař
wobſtoržowacz, ſo njeřmy Bohu a jeho ſlužbje pořwječzeny džen,
ředny džel naſcheho žiwjenja te lęta njedželow ſwęcniſcho a pil-
niſcho k naſchemu a naſcheho bliřſcheho ſbožu nałožiłi, jón ſnano
wotřwječzowali a ſ tym — ſ wjedženjom a bjeſ wjedženja —
jenož ſchodu naſcheje duſche pytali. — Duž ſebi na pſchichod
ſwęcru na to myřlmy, kajke ſamolwjenje ſebi te njedžele wot
nař žadaju — haj, nawukłmy pſchezo bóle ſwjaty džen ſwječicž.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Wulka wójna je ſo ſapoczala. Wólby do křęřorſtwoweho
řejma ſteja pſched durjemi. Wořebje ſozialdemokratojo ſo wulkeho
dobyeča nadžija. Naſchi Eſerbjo, kiž ſu pſchezo pod khorhoju
„S Bohom ſa křęřora, křala a wſchnoſcz“ budža, kař ſo węřcže
nadžiřamny, ſažo ſwoju ſtary ſwęcnoſcz wopofařacz. Wulka hanba
by byla, hdy by ſo w Eſerbach prajicž mohlo, ſo ſu tež tajzy
mjeſ nami, kiž ſu ſozialdemokratej ſwój hlóř dali. W Budyřkim
wotrjeřu wuſwoli ſo wot ſwęcnych Eſerbow kņeř Gräfa w Biſko-
piřach a w pruiſkich Eſerbach kņeř hrabja Arnim nad Muřakowom.

— Sjednocženje žyřkwiniſkich ſpęcmanſkich chorow męjeſche
ſwoju ſhromadžinu ſańdženu řjedu w Budyřchinje. S radoſcžu
ſo na to ſpomni, ſo je ſo nowy žyřkwiniſki chor w Raſeczaniſkej
wořadže ſałožił. Wulzy džaťomne je, ſo ſo ſpęcwanje wutrobu
jimazych žyřkwiniſkich ſpęcow lęto a bóle ſpęcuje.

— W Amſtriſkej je wot ſpoczatka noweho hibanja 40,000
duſchow k ewangeliſkej žyřkwi pſchęſtupilo.

— Wotmyřlene wotſtronjenje wrócnych billetow w Sařkej
ſo njeſawjedže. Sa to pař ſo placziřna wo 6 procentow powyřſchi.
Drohota hiſchcže billety pruiſkich želeſniřow njedozpije. Sa to pař
maja pruiſke želeſniřy wrócne billety ſa tuiřchu placziřnu, kotrež
ſa njedželu placza. K temu tež wſchitke billety w Pruiſkej ſa
ſpęcne czaři bjeſ powyřſchenja placza. Sčto je nętko lępſche, ſo
ſ czežka rořbudži. Wſcho ma ſwoje dobre. Sdyž tola malo ludži
je ſpęcnych czařom iřdži, je to wjele žadane tule placziřnu wot
wſchitkich žadacz.

K roſpominanju.

Na kęmſchazym pucziřu roſcže wutrobne ſelo.

Sčtož křudemu dařch, czi we wlóžicžny narocže.

Džen bjeſ modlitwy je džen bjeſ žohnowanja.

Wępſchi je hodleř, kiž k njebjeřam leczi, hacž křot, kiž pod ſemju
lęřy.

Wutrobu w njebjeřach, njebjeřa we wutrobje.

Daliſche dobrowólne dary ſa wbohe armeniſke křyoty.

S Bukeczaniſkeje wořady pſcheſ kņeřa ſararja Kubizu:

R. M. ſ B. 10 hr.

W mjenje wobohich křyotow wutrobny džař

Gólcž, redaktor.

Šy-li spēwat,
Pílne dželat,
Strowja cze
Šwójbnj statot,
A twój kwjatos
Šradny je.

Sa šlaw špróznj
Naposj móznj
Lubosčj ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čerštwosčj da.

Nječ ty spēwajš,
Šwěrnje dželajš
Wšědne dnj;
Džen pať kwjatos,
Duški datj,
Wotpoczj ty.

S njebeš mana
Nječ czi šmana
Žiwosčj je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wotšew cze!

Šerške njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knižicziščeženi w Budušinje a je tam ša ščtwórtlětnu pšedplatu 40 np. dostacž.

Gradi.

Šap. št. 1, 18—26.

Tole šlowo kwjateho pišma šteji prawje šrijedža Božeho špicža a kwjatkow. Šrijedj je šo nam Bože špicže wupowjedało a nětko šlyšchimj wo wošadže wučownikow, kotšiz šo hotuja na kwjatk. W jenej myšli šu hromadže a tale bratrowska lubosčj móžesche cziw wutrobnišča byčž, dokelž běšche wošada wučizšena wot wscheho njeczisteho pšes šud, kiž běšche na Judascha pšišchoł, a nětko šprawnosčj wutrobny wjasasche. Duž šo woni tež kručže šnjewonjch pšikafsnjow džerža pšes wušwolenje noweho japosčtoła na Judaschowe město. Ale wušwolenje šame woni temu šnjesej pšewostaja a jemu jo poručža w modlitwje.

Šrěnja ššesčizjanska wošada šo na kwjatk hotuje:

1. w bratrowskej myšli;
2. w šprawnyj šmyšljenju;
3. w šwěrnej šwědomliwosčzi;
4. w šhromadnyj modljenju.

1. Woni běchu w jenej myšli hromadže. To běšche šwjast šrěnjeje wošady. W tutej myšli tež Šětr k nim rjeknje: „Wy mužojo a bratsja“. Wón zylej wošadže tu naležnosčj pšednješe, šo by w jenej myšli wuradžala. Tale lubosčj běšche tón twjerdy šwjast, kotryž wošadu hromadže džeržesche. Do tajšewe wošady móžesche kwjaty Duch pšičněčž, pšchetož wón je Duch lubosčje. Tale

šrěnja wošada — našch pšičkjad. Šokasuja nam tež našche wošady tón šamy lubosny napohlad? Tam duch lubosčje — jow duch hidženja a dželenja. Šětr praji: „Moji bratsja“ — witasch tež ty w tej myšli šwojeho šobuššesčizjana? Šena myšl — pntaj ju w našchich domach!

2. Bratrowska lubosčj tamneje šrěnjeje wošady móžesche cziw wutrobnišča byčž, dokelž Judasch wjazny w nej njeběšche. To běchu wščitko šprawne dušche, kotrež běchu šo pšes cziwotowu cziweho pjatka k jasnyj jutram pšedobnyke. Judasch — tónle nješprawny — cžeňje na šo šakluženy šud. Ššchetož jeho hrěch je hrěch pšechizmo kwjatemu Duchej. Šprawnosčj — je wona tež hešło našcheho žiwjenja? Nječamj šo jenož š pšechizwjenjom wot Judascha wotwobročizčž — ale šami do šo pohladacž, hacž tež koruščl Judaschoweho hrěcha w naš njetčzi. Ščto wjedžesche Judascha do škaženja? Lubosčj k šwětej — jemu šo njelubjesche šnjewome žadanje: „Šapřej šo šam!“ Šeho dla wón Šbóžnika ša 30 šlěbornjch pšcheradži. Duž špěwajmy: „Wobhoň mje, Božo, a špntaj moju wutrobu!“

3. Š tajšewe šprawnosčje wušhadža šylna šwědomliwosčj, w kotrež šo ša to štarachu, šo by šo prošne japosčtolske město šašo wupjelnilo. Šich wabjesche to šlowo šnjewome: „Šeho bishopštwow dyrbi druhi dostacž.“ Duž wošada cziwjesche šwěru wo šnjewomej pšikafsnj. Šeho kasnju dopjelnicž, běšche jej kwjata pšičižluschnosčj. Štejmy tak šwědomliwi tež k Šesuwonjw kasnjam, šo měra nimamj, šrijedj hacž nješšmy jeho wolu dopjelnili

hacž do poslednjeha pišmika. Storži drje so w našchim
čzašu na spadovanje kichesczianskeho žiwjenja — ale
kmy dha tež my kame kwěrnj pschecziwo Božim kasnjam?
Bože kłowo je a woštanje tón jačožk, na kotryž twarimy.
Biblija dyrbi sažo kwoje stare prawo dostacž w našchich
domach a wošadach, so w njej pytamy wolu a pschikasnju
nascheho lubeho Sbožnika. To je to prawe lěkarstwo sa
rany nascheho čzaša.

4. Ale niz po kwojej woli wuřwola noweho wuczow-
nika. Temu Knjezej jo porucža w nutrnej modlitwie.
Njeje to dobra wuczba sa naš? Hdyž my stejimy pschi
ropucžu, so kbebi kam radžicž njewěich — njebudž po
kwojim rošomje, ale porucž temu Knjezej kwoje pucže a
modl so: Knježe, pokaž mi, ichto je twoja wola! A tón
Knjes tajku proštwu wuřlyšchi a nam pucž pokaže, kiž
t naschemu sbožu wjedže. A temu je nuřna prawa nje-
khabłaza wěra, so so podamy do jeho ruki. Duž prošchmy
w naschej modlitwie wo tajku njekhabłazu wěru, kajtuž je
tón Knjes dał přenjej wošadže, so chyzł ju tež nam
wobradžicž. Potom sbožne kwjatti nam sžadžeja, pschetož
kwjaty Duch budže našch wutrobny hōsčž, kotryž naš
pyschi se kwojimi darami, so bychmy kwěrnj kwědkojo
byli nascheho Knjesa a Sbožnika Jesom Khrysta. Hamjeń.

Usoje knjejskwo.

Tsi kotry knježa po scherokim kwěczi,
Sich knjejskwa szeptar mōžny, miły je;
Pod njón so sjednocžeja kwětkla džeczi
A wuřiwaju sbože njebjeste;
Schtož njej' pod schitom tychle trōjnikow,
Tón žaruj wurubjeny radosčow,
Na čžescžach kwōjby kichesczianskej'
Tón nima džěl, staw jejnny njej'.

Ta přenja kotra jako hwěda wodži,
Khōd čłowski i božim kwětkom roškwětkla,
Mōž ryčžerstu a mēr do duschow plōdži
A i procha čłowstwo t bōjstwu posbēha.
Sōdž žiwjenja so nihdy njellemi,
Hdyž jejna ruka je pschi prawidli.
To ky ty, kichescžan jawola,
Ty nascha wěra njebjesta!

Ta druha kotra, i njebjest narodžena,
Tu khudu semju čžini t njebjestam,
Mōž jejna we wutrobach sahoržena
Je khlmišcha hacž kmjercž, to njeludam,
We tyžazkrōčžnych pruhach blyščžiči so
A wschēdnje womlōdžuje čłowjestwo.
O lubosčž, knježna kralowa,
Pšches twōj dych kčže tež pusežina!

Hdyž placžo džemy čžmowu drōhu čžagnu,
Hdyž dostatk požadanjow hinje, mrje,
Hdyž plomjenja we mlōdym wōczku hažnu,
Pať kmjercž, pať žiwjenje naš rošwjedže:
Nam pschichod, tšecža kotra lubostna,
We rjeńschim kwēmku, kwětkle pokasa.
To stota je ta nadžija,
Troscht čžecže i jeje kelicha!

Duž, kmjertni, kragnej holdujcže tej wěri,
Trōn jejnny pyschcže, stwjerdžcže, powyschcže;
Tu lubosčž i žeržcže — lubosčž njech wař čžeri,
Je lubosčž sbože, sbože lubosčž je;
A kschcže nadžiju, tu troschtarfu
Pšches žiwjenje a kmjercž wam pschecželnu;
Njech wěra lubosčž, nadžija
Nam semju i njebjom sjednocža!

Stawisny rekruty i lěta 1813.

(Po franzowstim piša — 6 —)

(Potracžowanje).

„Haj!“ jawola Klipsel, „tajke je žiwjenje. Sa kbebi nicžo
i teho njecžinju na mjehkich pjertach ležecž! Hdyž chžesch wopravo-
dže žiwny byčž, dyrbi so čži dženša derje, jutše schpatnje hicž —
a na tajke waschnje wotmēnjenje swjekebi. A ichtož rany nastupa,
kotrež dostanjemy — to i wěstosčžu wēm, so runje telko wudžělu,
kaž dostanu.“

„Saměscže,“ džesch Sebedej, „kwoju trubku natykujo so na-
džiju, so njepadnu, dokelž njejsym doščž wojowal a so wobarał.“

Takle so rošrēcžowachmy dwē abo tsi hodžiny.

Sara posdže wuřnych a Klipsel dyrbjesch mje rano tšchascž,
so bych wotucžil. Wschudžom so t hromadženju trubjesche.
W nožy bēchu so mosty twarile, so mōžachmy rēti Solawu psche-
tročžicž.

Stōncžnje tajesch. Kōždy khwatašche kwoju tšělbu wurjedžicž
a kwōj mantl skulečž, so by jōn na tornister pschijwajal. Pom-
hachmy kbebi a potom stupichmy do rjada. Bēsch drje rano wo-
kolo schtyryoch. Mroki, kiž i rēti horje stupachu, wschitko, kaž se
schērym schlewjerjom wōdžewachu. Dwaj batajllonaj, wojazy
we wudžělach, a wyschžy a khorhomje w kriedža, hižo psches mōst
džěchu. Sich stupy wuhotowachu hluchu haru. Sa nimi wjesechu
so kanony a wořy i muniziju.

Hejtman Florentin bēsch nam runje pschikajal, čžerstwy pōlwr
nařypacž, hdyž generalej Souham a Chemineau, wyschł Zapfel a
našč komandanta pschidžechu. Gladach pschezo, hacž Kuřojo hiščcže
njepschijčhaj, ale — nicžo so njehibasche.

Hdyž bēsch polk na druhi brjōh dōščol, wōn jasta a tworje-
sch po kharcže. Wokolo pjecžich bēsch nasche žyle wōjsko psche-
schlo. Sōlōnzo rošschēriesche mroki, a wohladachmy knano tsi
schtwōrcž hodžiny daloko stare schēre mēsto i kōncžojtymy tšechami,
i kulojtej se schifrom krytej wēžu, kiž kchiz noschesch, a dale sady
widžachmy stary hrōd. To bēsch Weisensels.

Mjes nami a mēstom čžehnjesch so hluboki sarēs do kraja.
Maršchal Mey, kiž bēsch runje dōščol, chžysche rady wjedžecž,
schto w tutej hlubinje tsi. Teho dla wupōřla tam dwē kompaniji.
Mey druřy pomalku jčžehowachmy.

Kōždy so tuteje hlubiny bojesche, čžim bōle, dokelž bēchmy
džēń předy tudy wulke čžryōdy jēdnnych widželi. Njebēsch tola
mōžno, so bēchu so tute hacž do kōnza tuteje wulkeje runiny,
kotruž mōžachmy dospōlnje pschewidžecž, wrōczile. Tež ja so ženje
bōle njebojach, hacž tehdy. Wocžafach nēkajke pscheklapjenje.
Ale naš takle w runej kmuřy, i natykaney tšělbu, je smahowazej
khorhomju, bjes pschekhwatanja a bjes bojosčže do přēdka hicž wi-
džecž — to wutrobu posbēhowasche. Prajach pschi kbebi: „Ssnano
woni čžekaja, to by ja nich a ja naš najlěpje bylo.“

Stejach přēdku w druhim rjedže, sady mojeho pschecžela
Sebedeja, mōžecže mi potajkim wēricž, so wocži wudžerach. S khwi-
lemi pohladach na boť na druhi karec, kiž w runej kmuřy i nami
do přēdka džesch, a wohladach kriedža w nim nascheho maršchalla,
je kwojimi wyschłami. Wschitžy bēchu kwoje wulke tširōžkate
klobuti na přēti stajili a nacžahowachu schiju, so bychu widželi,
schto so nasdala stawa.

Našči wupōřłani wojazy bližachu so hlubinje, kiž bēsch
i čžernjemi porosčžena. Hižo nēschto mjēńschinow předy bēch sady
nēschto so blyškotacž a hibacž widžal, jako žito, psches kotrež wētr
wēje, a bēch kbebi myklič, to so knano Kuřojo se kwojimi hlebije-
mi a teřakami — ale bēsch mi čžěžko, do teho wēricž. Ale
w tym wolomiku, jako našchi tšělzy so kerkam bližachu a na wjazo-
rych mēřinach so sapocža tšēlecž, widžach jasnje, so bēchu to hlebije.
Bōřny po tym so psched nami sablysta a so i kanony wutšeli.
Kuřojo mējachu kanony, bēchu runje na naš tšēleli, a jako so
wobrocžich, njewēm kajteje haru dla, widžach w našchim rynku
přōsdne mēřno.

S dobom sařlyšchach hlōř nascheho wyschł Zapfela, kiž mēr-
nje wōlasche:

„Sso rošdželicž!“

A hejtman Florentin wōřpjetowasche:

„Sso rošdželicž!“

To sta so tak spēschnje, so njemējach khwile, dale myklič.
Ale polsta tročel dale so i nowa sablyškota a te kame storkanje
w našchim rynku — bēsch kaž mōžny wichor, kiž nimo wēje —
a sařy widžach přōsdne mēřno, tutōn kōrcž na prawizy.

Na dobo jawoła general Chemineau, kiž bēšče do našeho karreeja jastupil, je žalostnym hloškom: „Halt!“

Widžach Rušow we wustich rynchach na naš jēchacz.

„Prēni rynch . . . na kolena! . . . wsmicže bajonett!“ wołašče general. „Stofu!“

Hdyž bēšče so Sebedej klatnyl, stejach tak rjez w prēnim rynchu. Mi je, kaž bych hiščeže dženka tutu czrjōdu koni a Rušow mi napscheczīwo jēchacz widžal, kiž so, tešak w pjasczi, do prēdka khlilachu, a kaž bych hiščeže pschezo generala jady naš mērnje pschifasacz klyšchal:

Redžbuicže na wufas woheń. — „Matykajče . . . woheń!“

Wschitke schtyri bataillonu bēchu i dobom wustělili — bēšče, kaž by so njeby powalilo. Lēdma bēšče so fur trochu šhubil, jako Rušow czēfacz widžachmy. Ale nētko hrimachu našče kanony a kule bēchu ipēschnische hacž jich konje.

„Matykajče!“ jawoła general.

Zane džēlo nješym tak rady czinil.

„Blaj, hlaj, czēfaju“, prajach pschi šebi.

A se wschēch stron so wołašče Vive l'empereur! Šklawa khezorej.

We wjēkēlosczi kwojeje wutrobny wołach i druhimi na pschemo. To trajesche drje mjeńschinu dolho. Potom wschitke wotdžēle sašo do prēdka džēchu, mēnjo, so je wschitko nimo. Zako pač bēchmy hiščeže 200 abo 300 kroczel wot hlubiny šdalen, nastā žalostny holk, a general pschifaja sašy:

„Halt! . . . na kolena! . . . wsmicže bajonett!“ . . .

Rušojō pschiczērjachu i hlubiny na naš kaž šle njedobre. Pschińdžechu wschitzy hromadže. Semja ržesche pod pōdkowami jich koni. Njerōsumjachmy žadny wufas wjazy, ale pschinarōdženy rosom franzowskich wojatow nam prajesche, so mamy do tuteje czrjōdy tšelecž, a tak našče tšēlby prastotachu, kaž hdyž so na bubonach bubnuje. Šchtōž to njeje šam klyšchal, šebi to njemōže pschedstajecz. Nēkotji Rušojō pschińdžechu hacž do našchich rjadow. Widžachmy, kaž so w turje posbēhujā, ale bōrny po tym ničō wjazy njewidžachmy.

So nēkotrych mjeńschinach, hdyž bēšče so pospochi natyko-walo a tšēlalo, posbēhny so w tutym holku hobrši hloš generala Chemineaua, klyšchachmy wufas: „Pschestacz tšelecž!“

Lēdma šebi šwērichmy poskuchacz. Šōždy khwatašče, tola hiščeže junu wustělicz. Zako pač bēšče so fur rosčzahnyl, widžachmy žalostnu czrōdu jēdnich po druhim boku hlubiny horje czēricz.

Hnydom džēchmy do prēdka. Bubony ržachu, kanony hrimachu.

„Do prēdka! . . . Do prēdka! . . . Šklawa khezorej!“

Džēchmy psches hromadny konjow a wojatow, kiž so po jemi wijachu dele do hlubiny a khwatachmy na druhim boku sašo horje do mēšta Weisenselsa. Wschitzy Rušojō czēfachu. Bitwa bēšče dobyta.

(Potracžowanje.)

Paramelle a jeho kuslaški prut.

(Štōncženje.)

Paramelle prózowasche so pilnje dale, so by prawje mnoho gmejnow, kotrež mējachu dotal jeno wodu i lužow, kiž bēchu po deschēžu so nabēžale, je štrowej czērštwej wodu wobdaril. Dospolnej jeho nješebicžnosczi džiwachu so wschudžom. Nunje tak pschīpōšnawachu nješmērnū pilnoscz, i kotrež wurywanja pokasanych kužolow wōdžesche. So by so jemu šurowa próza jenož trochu wotrūnala, darichu jemu škōncžnje 2000 frankow.

Njesbožowna revoluzija, kotraž bōrny po tym wudyri, šadžerža tež našcheho dobrocžerja na khwilu w tak šašlūžbnym škutkowanju. Bōrny pač woczichny hara, a generalna rada wobšamtny, Paramellej ja kōžde wuzlēdžene žōrlo 10 frankow wuplacžicz a wuda šakon, kotryž wschēm gmejnami pschifasowasche, so dnybja ša lēto ša wschēmi pokasanyh žōrlami hacž do prajeneje hlubiny rycž.

Nētko kłodžesche Paramelle rad lubje wschudžom, hdyžkuli so ša nim prastachū. Dofelž hake so schtyrnaty pospyt we wšy šortunae njeradži, powjedachu po žylym wokrejšu wo jeho wumjēkstwje. Dowera i njemu pschibjerasche džēń wote dnja; mējachū jeho ša njesmylneho, cžehož drje so wōń pschezo je wschēj mozu wobarasche, pokasujō na nēkotre pospyty tu a tam, kotrež so njebēchu radžile. Tola podarmo; bē džē jich tak malo, so

bēchu pornjo wāžnosczi radženyh ničō, kotrychž liežbu a mōž hiščeže na wšchē mōžne wāšchnje pschēhnachu.

Paramellowe mjeno pschīpōšnawachu tež hižo šwonka mjejom du šotšlich. Dofelž so jeho džēń a wjazy wo radu prastachū, prošesche šwojeho bīšopa, šo by jeho se šlūžby pušchēzil, myšlo, šo mōže wjele wjazy dobrego škutkowacz, hdyž njesbožowny, tradazy lud i wodu šastaruje, dyžli w šwojim šastojństwje.

Bjese wschēho šadžēwta pušchēžichū jeho se šastojństwa; na cžōž wōń hiščeže wokrejšy de la Corresc a de l'Uvenron, posdžičho tež Durdogne pschēhōdžowasche. Wschudžom mējesche telko šboža, šo mējesche wschēdny lud jeho wumjēkstwo ša džiw. Wschudžom pschīnješe žohnowanje, a cžesč a šklawa šczēhōwasche jeho.

Hdyž wjele štow radženyh pospytow ša jeho wuschitnoscz šwēdēžesche, pschēhōdži wōń po nēčim na 40 frankowskich wokrejšow, tež pohlada tu a tam psches mjesy. W pschīhōdnyh krajinach mōžesche tšeczīnu próštwow dopjelnicž, w hubjennyh lēdma šedmy džēl.

Tak pučowasche Paramelle wot 1832—1853 lēto kaž lēto wot 1. mērza hacž do 1. julija a wot 1. septembra hacž do 1. dezembra wschēdny i wufacžom njedželow a šwj. dnjow wot ranja hacž do cžmy a popšcha šebi pschi tym jenož pschīpōšdnju jeniczku hōdžīnu wotpocžinka. Wēcznje pučowasche na konju. 64 lēt šтары šasta šhorowatošcze dla se šwojim džēlom a špiša šwoju wēdomoscz wo žōrlach.

Prēni krōcz wokolo semje.

Wokolo semje dojēc, njeje ša našče cžāšy ani psches mēru cžēška ani šmjercž žadna wēž. Šakle njedawno so bohata jendželšta šwōjba i džēcžimi a i cželedžu i šwojemu wjēšelu wokolo semje pschewješe, a šdžēli, jchtožtuli špodžiwneho a šajimaweho nashoni, w rjanym špišu tež tym, kotřiž nimaja škladnoscz, tajke nēšchto šebi šami wobhladacz. Šak daloko je tola kōdžnistwo ša pošledni cžāš pokrocžilo! Prēni, kiž wokolo semje jēdžechu, trjebachu na to lēta, nētk došahaja mēšazy. Wulke štrachi na prjedawšchich pučowanjach šu so minyle. Šawēšcže budže ša teho abo tamneho šajimawe, nēšchto maleho wo tym šhonicž, kak je so prēnjemu, kiž wokolo semje dojēdže, šeschlo.

Portugisa Fernando Magalhaenš wotmyšli šebi l. 1519 do dalokeje kupy Malucco w ranšchēj šisškej a to po nawjeczōrnym pučzu dojēc. Nunje kaž bē so šolumbej šchlo, džēsche so tež Magalhaenšej: wschudžom prošesche wo podpjeru, wschudžom bu wotpokasany, doniž škōncžnje wot šchpaniškeho knježerstwa pjecz kōdžow dosta, šo mohł šwōj wotpohlad wumjēcz. W mēšcže Sevilla, nad rēku Guadalquivir, wuhotowachu kōdže, a 20. sept. 1519 pušchēzi so šwāžliwz i 237 mužemi do morja. 13. dezembra pschińdžechu i nētcžišchemu pschīštawej Rio de Janeiro, hdyž so ša pschēkupzow wudawachu a tak šebi wschēlate plōdy kraja ša tuni pjenješ namjenjachu. Šo dwēmaj njedželomaj trjēchichu pola rēki La Plata hobrow, kotřiž ludži žerjechu. Šedny i nich bližesche so rejo abo lēpje „rujo“ kōdžam, cžēkny pač potom šaš, hdyž na što mužī i kōdžow na kraj wustupi, šo bychū so i džiwimi ros-rēčželi. Magalhaenš pschēdewša šebi, w pschīštawje St. Julia, kiž kufš dale i pošdnju ležesche, šymu pschēczafacz. Š woprēdka bēchu tu Šchpanjenjo cžisčže šami, po dwēmaj mēšazomaj wuhladachu hobra, kotremuž lēdma hacž do paša došahachu. Bōrny so druy hobrojō pschitowaschichū a i zušbnikami wjele wobkhadžowachu; tola druhdy i nimi tež niz runje jara pschēczelnje nješakhadžachu; powjeda so džē nam, šo šu jeneho kōdžnika i jēdōjtm klotom šatšēlili, tak šo na mēšcže wumrje. Šchpanjenjo nēkotrych hobrow jatych wšachu. Ale bēchu to i šoha jēdžy, šo kōždy wob džēń pošny korb žwibaka pschetrjeba a poš bowa wody bješ wodyhny-nja wupi. Pošdžičho nastā na kōdžach šbēžt; Magalhaenš wotšudži nēkotrych i šmjercži a najnjemērnischich wo klowu krotšchich šczīniwšchi, jēdžesche w septembri a oktobri 1520 po patagoniškim brjōšy dale. 21. oktobra mōršku drōhu namaka, kotraž i atlantiškeho morja do cžicheho wjedže a ša kotrež bē wjele šakrašnjennyh njedžel šlēdžil. Nētk pschēpytowachu drōhu na wšchē rōžki; mjes tym pač twochny Gomes, kiž na jenej Magalhaenš-owej kōdži poručesche, se šwojimi ludžimi do Šchpaniškeje. Magalhaenš pschē-jēdže psches drōhu a wobroczi so šrjedu, 28. novembra 1520 je šwojeje kōdžu „Wiktoria“ do wulkeho ozeana. Škucže šhubi so ameriški kraj kōdžnikam i woczow, kotřiž wo šchērošwiczī tehole morja niz to najmjēšche njewjedžachu. Škoro šchtyri mēšazy trajesche jēšba po njemērnich wōdach; žyropa a woda bēchu wuschle.

„Zwibał, kiż jędzachmy,“ powjeda Bigafetta, kotryż je tole puczo-
wanje wopisbował, „njebė hiżom khlėb ł jėdži, ale hamón proch
a czerw, kiż bė ł zwibakom tak każ hotowy, a nimo teho hišcze
satrašnje smjerdzėsche. Njėchachmy-li hlodu wumrjecz, dyrbjachmy
też koż: jėcė. ł kotrejż bė wulki powjas wodzety, so njeby tak wo
powjas šchlo. Teke czwaki koże bėchu tajke czaŝy na kłoncėku, na
wodze, na wėtřiku byle, so dyrbjachmy je schtyri, pjecz dnjow dolho
w morju namoczecz, so bychu trochu rosmofale; potom je na
wuhlu pjeczachmy a tajke jėdzechmy. Czasto bėchmy tak daloko,
so ani drjėwjany rėš njesazpėwachmy; myšche bėchu tak rėdke
pjeczenie, so ł schtufu po polklotym dawachmy.“ Schtoda, so
łodźnizy kraŝnu kupu Otahaiti, kotraž cziŝcze bliŝko pšchi jich schcėzzy
lejeŝche, smylichu, nadeńdzėchu jenoż dwė „njebożownej kupje,“
ł polnozy wot tamneje a namafachu haŝle wolozenie, hdyż bėchu
Ladrony nadeschli. Eso dżiwajo wopisbujaj nam puczowarjo, schtoż
bė na kraju a ludzoch dżiwne, kotrychż tu setkach. Czi pať nje-
bėchu, każ ŝo łda, dotal hišcze žaneho zuŝnika wohladali.
Stromy powėtr pať nadeńdzėchu haŝle na Philippinach a na jenej
kuŝodnej kupje wobkhadzowajŝe Magalhaens ł kralom jeneho
kultiwirowaneho ludu. Na kupje Sebu wotrėcza ł knjezerjom
swjať; a tón da ŝo se ŝwojimi smatymi tež kšeczič, saplecze pať
Schpanjenjom do wójny ł jentym kuŝodnym wjėtchom. S 49
wobronjenymi mužemi czehnjeŝche Magalhaens napischeczjo 1500
njeŝcheczlam. Borsy nasta krawne morjenje, w kotrymż Schpa-
njenje zofachu. Nadporucznik padze ranjeny na semju a wšcho
na njeho; hišcze někotre raŝy wobroczeŝche ŝo ł ŝwojim staro-
ŝewym, hač mōza hišcze czeťacz, potom ŝo swjese a hižo njebė.
Tak wumrje 27. haprjeje 1521 Fernando Magalhaens, jedyn
ł najwjėtŝich a najsmużicziŝich mužy wšchėch czaŝow — a prėni,
kiż je wokoło semje dojėł. Wón je ju wobjėł, wšchaf bė wot
Philippinow pucz domoj hižo smaty. Někotrėch ł towaršchow
Magalhaensa jahubi pšcherada krala nad Sebu, drusy czeťnychu
na kuŝodne kupy, ł wotkelż na Borneo dzeŝche, hdyż jich moham-
edanŝki kral hač na najŝcheczelnischo pšchija. Ale tež tu
łafajŝche pšcherada, dokelż dwė drugej łodzi, kiż jim kłuscheschtej,
29. julija ŝylneho njeŝcheczela setkajŝchtej, tola Schpanjenje
ł knjejom smostachu. ŝo dalŝchim pucz setkach gowernoura
Palabau-a, kotrehoż jateho wšachu, so bychu zprobu dostali. Nunje
tak wšachu pola Mingdanao łodź, na kotrejż bė bratr jeneho
tamniŝcheho krala, po ŝaŝaklej bitwje. 26. oktobra jahna wulki
wichor łodze do wulkeho stracha. „Wolachmy ŝo“, powjeda
Bigafetta, „ł Bohu temu knjeŝej“. 6. novembra dojedzechmy kupu
Malucco. Něťk podzafowachmy ŝo Bohu lubemu knjeŝej a
wjeŝele tšėlejo postrowichmy kraj. Tajku njeŝmėrnu radoŝcz nam
ŝawėŝcze kōzdy woda, hdyż ŝebi pomylili, so bėchmy jenoż jeje dla
27 mėŝazow bjes dweju dnjow po zuŝnych, njeŝnatych morjach
kłudžili a wulku ŝylu kupow wopytali.“

Štydom njeđel wostachu Schpanjenje na kupach pola
Malucco, ŝastarachu ŝo ł zprobu a ł druhimi plodami zuseje
semje a stajichu ŝo do Timora na pucz. Pšchi tym pať pšchi-
khadzichu ŝaŝ jenu łodź a tak wosta jenoż hišcze admiralska
„Wiktoria“, kotruż Sebastian el Cano pšches indiscki ozean wje-
dzeŝche. Rady bychu Schpanjenje na brjoŝy Mecambique wot-
pocznyli a ŝo ł uowej zprobu ŝastarali, kotraž bė hižo ŝaŝ nimale
wuschla, ale chycchu radŝcho hlodu wumrjecz, dylki Portugisam do
paŝorow pšchicė. „Tak wobjėchu 6. meje kap „dobreje nadzije“
a jėdzechu dwaj zplaj mėŝazaj dolho ł polnozy, ale mjes tym
semrje jim 21 mužy. Štōncznje njemėjachu cziŝcze niczo ł jėdži.
W najwjėtŝej nuŝy dojedze „Wiktoria“ do kapverdischich kupow,
hdyż w St. Sago ŝasta, bė dze pšches pjecz mėŝazow pospochi na
morju byla. Tu dyrbjachu ŝebi ł leŝczu pomhacz, dokelż bė kraj
— a je to hišcze dženŝniŝchi džen — portugiscki. Dyrbjachu
cziŝicė haťo bychu po wulkim njebožu ł Americki pšchicchi a niz
wokoło kapa „dobreje nadzije“ pšchicchi a haťo by Magalhaens
ł druhimaj łodzomaj ŝo do Schpanisťeje wrēcził. A wopravdze
dostachu tak dwaj czołmikaj ł rajŝom ŝa druge wėzy. Ale njemalo
dżiwachu ŝo Schpanjenje, so bė tam hižo schtwórtk, runjeż
dyrbjeŝche po dnjownikach „Wiktorie“ haŝle ŝjėda bycz; bėchu, każ
też to hinať bycz njemōze, pšcheco ł wjeczoru, potajkim ŝa
kłoncėkom jėdžo, jedyn džen ŝhubili, runjeż każ bychu džen dobyli,
bychu-li napischeczjo jėli. — Hdyż bė czołm tšeczi ras pšchi brjoŝy
po rajŝ, widzachu ł łodze, so Portugisjojo njeŝcheczelszy wustupja.
Jedyn ł łodźnikow bė potajŝtwo, so je Magalhaens wumrjėł a
so je „Wiktoria“ poŝlenja łodź ł tych, ł kotrymż je Magalhaens

wujėł, pšcheradził, a hižo chycchu „Wiktoria“ jahubicz, tola wona
rucze do morja czeťny a tak ŝwój pucz wopravdze dokonja.
Šobotu 6. septembra ŝasta pola Seville poŝledni krēc. Ale se
60 mužy, kotřiz bėchu wot Malucco wujėli, bėchu jenoż hišcze 18
wostali a tež czi storo wšchitzy khori. Tamni bėchu pať na Timorje
czeťli, pať kłōstniŝtwom dla ł smjerczi wotŝudzeni a morjeni, pať
ł hlodom na morju kōz wšali. Kōřiz bėchu wostali, stupichu
nasajtra boŝy a se ŝwėczkami na kraj do zyrkwje, każ bėchu to ŝa
czaŝ czerpienjow ŝlubili. Šwėt bė prėni krēc wobjėty!“ —
Ale 56 lėt ŝandze, doniż ŝwaŝliwu wėz ł nowa waŝachu. Tehdom
bė to Šendzelčan Franziŝ Drake, kotryż w lėtach 1577—1580
wokoło semje jėdzeŝche, potom jėdzechu tež Hollandizy na pšchemo,
a l. 1614—17 jedyn Nėmž, Jurij Spilberg, wėso na hollandskich
łodzach. Něťk drje je wėz ŝnadna a njeje niczo smjercz dżiwne
so ŝnadz njenadzizy ŝo ł někim setkajŝ, kiż je tež hižo wokoło
ŝwėta pobyl.

Wschelake ł bliŝka a ł daloka.

— S wulkej radoŝczu ŝmy w ŝwojim czaŝu nowu ewangelsku
zyrkej w Šmjeczkezach powitali. Wona je ŝwojeho duchowneho
dostala a duż bėchu po ŝdaczu wšchitke pšchecza dopjelnjene. A tola
na to bėŝche ŝabyte, tolo wokoło Šerbja bydla, kotřiz chzedza w
lubej maczernej rėczy ŝwoje natwarjenje namafacz. A něťko je tež
tole dozpite, so ŝo tež ŝerbŝte kemschenje w Šmjeczkeczanskim
ewangelskim Božim domje wotdzerzi. Prėnje ŝerbŝte kemschenje budze
Šwjatju Trojizy a je ł. farar Waltar-Wobŝlinczanski pšcheczelniwje
prėnje ŝerbŝte kemschenje na ŝo wšal. Šerbŝta spowjedz budze w 1/2,8
a ŝerbŝte kemschenje 1/2,9 hodzin. W 10 hodzin budza nėmŝte
kemschenje. Pšchecze Šmjeczkeczanskich a wokolnych Šerbow
je ŝo ł tym dopjelnilo. Nadzjomnje woni ŝwój dzał ł bohatym
wopytanjom ŝerbŝkich kemschenjom wopokaza. Hdy budze pšchichodne
kemschenje, ŝo w ŝwojim czaŝu ŝjemi. Wobebity dzał ŝluschaj
wodzerjeje naŝchecze ŝerbŝteje duchowneje konferenzy, knjeŝej fararjeje
ryczerjeje ŝakubej, kotryż je ŝo staral, so ŝo tele žadanje Šerbow
dopjelni.

— Šsrjedu po ŝwjatej Trojizy wotdzerzi ŝo ŝwjedzeń
ŝwontowneho miŝionŝtwa w nowonatarjenym Božim domje
w Hrodziŝchczu. Šerbŝte prėdowanje imje knjeŝ farar Sarjeńť
ł Khwacził a nėmŝte knjeŝ farar lie. Kencz-Ketliczanski. Pšcheczelo
miŝionŝtwa, hotujcze ŝo w prawym czaŝu na naŝch lėtny ŝwjedzeń.

— Šwjatki ŝo bliža a tehdom ŝo w Šaŝkich zyrkwjach ŝaŝo
ŝhromadzuje kollekta ŝa krajny zyrkwiny fonds. Njėch ŝo tale
wažna kollekta naŝchim Šerbam ŝaŝo wutrobnje poruczaje, hdyż
ŝo jim na wutrobu polozi: „Šwjatki proŝy „zyrkwiny fonds“ wo
dary. Nadzjomnje ŝo lubi kemscherjo bohacze ŝwjatki ŝėndu
a woporniwje ŝwój dar ŝa zyrkwiny fonds woprujaj. Wón nuŝnje
podpjeranje potreba. W kraju je stajnje potrebnoscz, pšchewulke
woŝady dzełiciz, nowe ŝałozič, zyrkwje twariciz, nowych duchownych
postajiciz, pomocnych duchownych posticiz. Woŝada ŝama to nje-
ŝamōze. Lėtne kollekty ł twarej zyrkwjow ł molom wšchitkim
woŝadam njedopomhaja, jenižy tym, hdyż je najwjėtŝcha nuŝa.
Druhe ŝrėdki zyrkwinsťeje wŝchnosczje dawno wjazy njedopohaju.
Duż mōze jeničzy zyrkwiny fonds pomhacz, pšchetoż ŝamyl jeho
žohnowaneho wustajenja je: „interėkam krajneje zyrkwje w tych
padach ŝluziciz, hdyż nuŝne ŝrėdki se statnych, woŝadnych a druhich
poŝladnizow njedopohaju.“ Duż dha, ŝwjatkwone woŝady, kiż
macze a chzecze ł dzałej ŝa Bože hnadne dary pomhacz zyrkej
Khrystuŝowu dale twariciz, woprucze ŝwólniwje bohate dary ŝa
naŝchu drohu ewangelsku zyrkej!

— Kral Jurij Šaŝki 26. meje do Łužizy pšchijėdze a ludze
popoľdnju w Budyŝchinje, hdyż budza jemu naŝchi Łužiczenjo
hoľdowacz prėni krēc po tym, so je na kralowŝki trōn stupil.

Rospominanju.

Kuku ŝa pluhom, wutrobu w njebeŝach.

* * *

Bōh njeŝlyŝchi hlōb, ale wutrobu, każ wón tež do wutroby
hlada.

* * *

Mōdlenie je dychanje duŝche.

žně hižo tajke bohate a so je šlubjenje Khrystuſowe, so budže jene stadlo a jedyn pastyr, ſwojemu dopjelnenju bliže pſchifchlo.

3. A ſkóncznye ſu ſwjatki pokutny džen. To ſo njech něotremu džiwno ſda. Wón ſebi myſli, ſo pokutne myſle ſo t wjeſelým ſwjatkam njechodža. Sa ſcheſczijana paſ ſo pokutne myſle ſtajnje hodža a ſcheſczijanska wjeſe- loſcz je hinaſcha hač ſwětna wjeſełoſcz. A runje ſwjatki naſ t pokucze wjedu. Hdž ſo wo japoſchtolach praji, ſo bėchu w jenej myſli hromadže, hdž ſo t tym prawe ſwjatkwone ſmyſljenje woſnamjenja — a my ſo pruhujemy a nadeńdžemy taſ mało jednoty domach, w ſtace, haj ſamo w zyrkwi, njedyrbjało naſ to t pokucze wabicž? Hdž ſo něotſi tehdom praſchachu: Šhto ſechze t teho bycz? a t tym njerošbudženi a njewěrjazny pſhecziwo ſwjatkwonemu džiwej ſo ſadžeržachu — a my ſo pruhujemy, ſelko liwkoſcze a połoječnoſcze je mjeſ nami, ſnano we nami: mohło to pokuta wuwoſtačž. A hdž ſkóncznye wo tamnych wuſmėwzach ſlyſchimy, ſo wo japoſchtolach budžachu: woni ſu ſo w ſlódkim winje wopili — a my ſebi myſlimy na džeczi naſcheho cžaſa, koſiž tež taſ myſla, njedyrbjało to pokutne myſle w naſ wubudžicz? D ſawėſcže, ſwjatki ſu pokutny džen.

W tej trojakej myſli, jaſo narodny, žnjomy a pokutny džen chžemy naſche ſwjatki ſwjeczicz: potom tež ſwjaty Duch t nam pſchindže! Šamjeń.

Sswjatki.

Witaj, ſwjatkwony nam cžaſo,
Pſchinjeſ frudnym troſchtarja!
Duch hnadny, puſchež ſo jaſo
Na naſ dele wot Boha!
Wutrobny ſu ſawutliſe,
Dokelž roſny nimaja;
Bój, ſo bychy t tebe pite,
Kėta, kraſna njebjewjeſta.

Šwėt, ach, khróbkly nam je rubil
Wjele dužny po pučžu;
So naſ žyle njeſahubil,
Bój t nam t twojej pomožu!
Š plomjenjow njech twojich paduje
Na naſ mila jaſna ſchra,
So nam ſeńdže nowe ranje,
Š nim tež luboſcz přeniſch!

Šmil ſo, dokelž wuſtawamy
Pod horjom a ſtaranjom!
Darow twojich potrebamy
Š kóždym lėtom, t kóždym dnjom.
Wótz a Šyn njech tebe ſeže
Tradazemu cžlowjeſtwu!
Duch hnadny, puſchež ſo dele,
Wuſlyſch naſchu modlitwu!

Naždružſcha krej.

My wyſoko doſcz drohu krej Khrystuſowu wukhwalicž nje- mőžemy, t kotrejež pſchekraſnjenju chžu wam ſežehowazy mały podawt ſdželicž. Wuczeť ſwojim ſchulerjam wo wſchewomozny Božej powjedawſche a praji, ſo ničžo njeje, ſchtož wón njeby wi- džecz mohł. „Woczi Božej widžitej na wſchėch měſtnach wobojich, ſlych a pobožnych“, a ničžo njemőže pſched jeho woblicžom pota- jene bycz. Přėny a duſchny hólczez ſwoju ruku ſbėchny, ſo by woſnamjenil, ſo chže něſchto prajicz. Wuczeť jemu dowoli a mały hólczez praji: „Knjeſ wuczerjo, něſchto tola je, ſchtož Bóh widžecz njemőže.“ „Šchto by to bylo?“ ſo wuczeť wopraſcha. Šólž wot- molwi: „Wón njemőže pſcheſ krej Khrystuſowu naſche hrėchi

widžecz!“ To bėſche žohnowana wėrnocž. Naſche hrėchi budža wot wujednazeje kwi Khrystuſoweje, taſ pſchifryte, ſo ſamo Bóh je wjazny widžecz njemőže; pſchetož wón jenož hlada na krej ſwo- jeho droheho ſyna a jeho dla wobhladauje naſ ja cžiſtny a woſmje naſ horje do ſwojeho kraľſtwa.

Stawisny rekruty t lėta 1813.

(Po franžowſkim piſa — 6 —)

(Potracžowanje).

Jaſo ſo ſabrodam měſta Weiſenfelſa bližachmy, jaſtachu jich kanony, kotrež bėchu ſobu wſali, ſady ſadownyh ſahrodow a po- ſhpachu naſ t kulemi. Šula roſſiſczėpi keferu podwyschka Mer- lina a wottorže jemu hłowu. Šorporalej Domaſchej kruč tuteje keferu ruku roſmjecze, kotraž ſo jemu hižo na tym ſamym wje- cžoru we měſcže wotrėſa. Šapoczachmy bėhačž, pſchetož cžim ſpėſch- niſcho dónđžech, cžim mjenje khwile maja cži druſny tlelecž — to kóždy mjeſ nami wjedžech.

Škóncznye na tſjoch ſtronach hač t měſtej dónđžechmy, hdž bėchmy ſo t wulkej prózu pſcheſ kerti a ſahrodny a khmjelowe žerdže pſchedobychali. Marſchal a jeho wyſchžny džechy t nami. Naſch polk cžehnjeſche nimo pohrjebniſchcža po topoľej aleji hač na torhoſchcžo.

Tam jaſtachmy. Mėſchczanowſta a jaſtupjerjo měſta ſtejachy hižo pſched radnižu, ſo bychy naſ powitali.

Jaſo bėchmy ſo wſchitžny jeſtupali, pſchijėcha marſchal, wjeřch Moſkowſki přjedy naſ a nam t wjeſelým woblicžom pſchwoła:

„Taſ je prawje! . . . To ſebi dam lubicz! . . . Šym t wami ſpokojom! . . . Khežor dyrbi wo waſchim dobrym ſa- džerženju ſlyſchecz . . . To ſo mi ſpodoba.“

A jaſo general Souhan jemu prajeſche: Š tuthmi pacholami ſo cžini! wón wotmolwi:

„Haj, haj, to teži w kwi, teži w kwi!“

Ja ſa moju woſobu bėch jara wjeſelny, ſo ſo mi w tutej bitwje njebėſche ničžo ſtało.

Bataillon woſta hač naſajtra we Weiſenfelſu. Woſpodowach- my pola měſchczanow, kiž ſo naſ žaloſnje bojachy a nam wſchitko dawachu, ſchtož ſebi žadachmy. Bėchmy jara ſpróžni. Hdž bėchmy dwė abo tſi trubki wukurili a wo ſwojich rjekowſkich ſtutkach rėczeli, lehnymy ſo, Sebedej, Klipfel a ja we džėlařni tyſcherja na hromadu ſłomy a ſpachmy tam hač do ſrjedž nožy, hdžez naſ jaſo wubudžichy. Dyrbjachmy jaſo ſtanycz. Tyſchec da nam palenz, a wotpucžowachmy. Deſchczik lijeſche ſo t kanami. Bataillon wuhotowa ſebi hiſchcže w tej kamej nožy lėhwo, dwė hodžinje wot Weiſenfelſa. Deſchczika dla paſ njebėchmy jara wje- ſeli. Tež khežor Napoleon bėſche do Weiſenfelſa pſchifchol, a ja nami cžehnjeſche žyly tſeczzi armeekorps. Žyly džen jenož wo tym rėczachmy. Něotſi ſo na tym wjeſelachy. Naſajtra bataillon wokolo pječich rano t nowa wotpucžowa a to jaſo avantgarda.*

Pſched nami bėſche rėka t mjenom Rippach. Njepytachmy haſle mőſt, ale džechmy hnydom pſcheſ wodu. Rėka bėſche kėtro hluboka. Hdž ſwojeje ſtupni t blóta cžahach, ſebi myſlach: Hdž by cži to něchto přjedy prajil, jaſo ſo ty pola knjeſa Gouldena bojjeſche hłowubolenje doſtačž a ſo ſa tydžen dwóžny nohajžy wo- buwaſche, njeby to nihdy wėril! Na ſwėcže ſo tola žaloſtne wėžy ſtanu!

Jaſo nětko na druhim brjoſy rėki po kercžlach džechmy, wo- hladachmy na hóřtacy t lėwizy cžrjodu koſakaw, kiž naſ wobkėdžbo- wachu. Naſ pomalku pſchewodžachy, ſebi njewěrjo naſ nadpad- nycz. Nětko ſpóſnach, ſo je blóto tola t nēcžemu wužitne.

Na tajke waſchnje hodžinu marſchėrowachmy. Bu žyle ſwėtko, jaſo naſ nadobo mőžne tlejenje a hrimanje kanonow pohnu na druhu ſtronu pohladacz. Naſch komandanta hladaſche ſe ſwojeho konja pſcheſ rohodžinu.

To trajjeſche kėtro dolho. Šeržanta Pinto mėnjeſche: „Naſcha diwiſija do přėdka dže a ſo nadpadauje!“

Koſakojo tež poſłuchachy a ſo ſnano po hodžinje ſhubichy. Potom widžachmy žyly diwiſiju w kolonach po runinje t prawizy do přėdka hičž a žyly cžrjody ruſkich jeſdnyh pſched ſobu honicz.

„Do přėdka!“ ſawola komandant.

Šapoczachmy bėžecz, njewjedžo cžeho dla. Dyrbjachmy nje- pſheczelej pučž pſcheſ rėku ſaraczicz. Ale pſchindžechmy poſdže.

* Taſ rėka džel wójjka, kiž najpřjedy cžehnje.

W tutej bitwie bu našch marschal Bessires i kanonowej kul morjennj.

Mějachmy potom bivať pola wšy Görichen. Pomjedachmy, so smějemy wulku bitwu, a so běšche to wšchitko jenož mały sa-pocžatf. Dyrbjach pokasacž, hačž móžemy tež we wohnju wutracž. Měžecze řebi po tajkim moje myřle pšchedstajecž. Zylh džen a zylh nůž myřlach na řhatrzinku a prožach Boha, so by moje žiwjenje řchital a mojej ruzy řdžeržecž chžyl, kotrejž řhudy čłowjet tola tať nuřnje trjeba, so by řebi řwój wřchědnj řhlěb řařlužil.

XIII.

Sadžělachmy řebi na brjořy pola Görichena woheń. Nětotři džěchu do wřy dele a přchijedžechu řti abo řchthri řuche řruwř ř řěřanju. Tola nětotři běchu tať řprůžni, so řo radřcho ř řpanju lehnjchu. Tež ja hnydom wuřnyř ale wotucžich po řóždej ho-džinje, přchetož na řtarej drůřy řady nař, řiž do Řipřta wjedžěřche, řřhřchach zylh nůž wulku řaru, řtajne řěřdženje wořow, řanonow a řóřwrowřch řarow.

Řeržanta Řinto njeřpařche. Řurjeřche řwoju řrubku a řuřche-řche řebi řwojeř nořy přchi woheńju. Řóždy řróčž, hdyž řo něčtů hibařche, chžyřche wón něřchto prařicž.

„Řł, řekruta?“ džěřche wón.

„Ale řóždy činjeřche tať, řaž by ničžo njeřřhřřchail, wobrocž i řo řhwajo a řařy wuřnyř.“

Na Görichenřtej wěži wotřiwajřche řunje řchěřčž, jaťo řařy wotucžich. Přchěř pucžowanje po řlócze běchu moje řořčze řyle rořmjatnjene. Řajebacž teho řo řhrabach, řwojeř ruzy na řemju řepjerajo: chžyř řo wohřjewacž, přchetož běřche mi jara řyma. Woheń řo řurjeřche, běřche tu jenož popjel a něřchto maľo wuhla. Řeržanta běřche řtanřl a wobhladowajřche řebi běku mrořojtu řuninu, přchěř kotruž řo někotře řlónčžne řruhi řařwěčžach. Wokoľo nař hiřchčze wřchitřy řpachu, nětotři na řhřibjecze druřy na řoku, nořy ř woheńju wobrocženej. Nětotři řmorcžach a w řonje řěčžach. Řako řeržanta widžěřche, řo běč postanřl, wřa wón řehľive wuhľo a řolož i na řwoju řrubku. Řotom wón praři:

„Řaj! řekruta, nětko řmy pořľedni!“

Řjewjedžach, řchto chžyřche ř tym prařicž.

„To čze rořdžřwa, řekruta?“ džěřche wón dale. Řy řmy tu wořtali, ale nařche řyle wóřřko je přecž, je nětko w Řüřenje. Počžehnjemř přěni do Řipřta, Řruřřalam na řchju.

Wokoľo ředmič řo wřchitřy ře řpanja bubnowachu. Džěchu do wřow po drjewa, řlomu a řhno. Řotom přchijedžechu wořy ř proviantom a muniziju. Řořdžělach řo řatrony a řhlěb. Tež dmě přchēdawařy přchindžěřchtej ře wřy, a doľelž mějach hiřchčze přecž toľeť, pořřicžich Řlipřlej a Sebedejeř řchľenřu řalenzä, — přchěř řařřchu řurjauu. Dowoľich řebi tež, řeržantej Řintoeř řchľenřu pořřicžicž. Wón ju přchija, prařizy: „řo řalenz na řhlěb řhřobľořčž wořřwja.“

Běčmy řyle wjeřeki. Řikomu njeđžřjeřche řo wo řalořnyřch wěžach, řiž mějach řo w tutej nořy řtacž. Ale řnano po řodžinje widžachmy nařdala doľhe mōdre řmuhi.

(Řokracžowanje.)

W prawym čařu ředžbliwř řčřinjenj.

Řajka powjeda, řo je řmjercž něhdy ř čłowjetom wucžinila, řo čze řeho do řeho pořľednej řodžiny ředžbneho řčřinicž, řo měľ řhwile řo na wumřjecze přchihotowacž:

Řeta řo minřchu. Řa dobo tu řmjercž řtejeřche a čłowjeťej řařařche řobu řicž. „Ale ty mje tola njeřřy ředžbliweho řčřinila“, mřējazy řadměľowanř řawoľa. „Řiz?“ řmjercž praři. Řóždy džěń řym tebe wubudžřla. Řjebuřchtej řwojeř wocž i po ničžim řľuřřchěj? Řjěřřhřchřch hubjeńřcho? Řjěřřu řo řwoje wlořy řeřchēđžřwřle? Řjěřhodžřřch njewěřčřřcho? Řjěřřu řo řwoje mořy řhubřle? Ř ty chžyl prařicž, řo tebe njeřřym ředžbliweho řčřinila? Řať huřto řym tebi wřřche teho pohřjebne čřahi w měřčze řetřacž daľa? Wřchēdnje řy w nowinach wo řmjertnyřch řadach čřital, wjazy hačž řoložja běchu řajzy, řiž běchu w řčžējazyřch ľetach wotwoľani. Řa řym do řwojeje řwójby přchřřchľa a ty chžyl prařicž, řo tebe njeřřym ředžbliweho řčřinila. Ř nětko řój řo mnu, hačž řy přchihotowanř abo niž!“

Duž, ľuby řchěřčřřjano, řotuj řo w prawym čařu na wumřjecze! Řudž tať řřwř, řo řy řóždy džěń řotowř ř wumřjecžy. Řředowanje řmjercze řřhřřchřch wřchēdnje.

Řřamoswonjate řwonj.

Bě 29. novembra 1378. Čřřcha a řrudna běřche řewat wje-řeka Řraha, a řunjež bě řaľle řř hodžiny po řařhadženju řlónza, řdachu řo řařy toľa řaž wotemřjete. Ale w domach řalachu řo hiřchčze řwěžy a wobudľerjo ředžachy w řwojich řřwach. Tola tež řudy řobrachowajřche řřwa rořmoľwa a řmējatř řort. Wřřcho běřche džěňřa tať řhřutne a čžčřkomřřľne, ř řóždeho wobľicžä řěčřěřche jenož řľēda řřchnořčž a řužna řarowčž. Řch běřche to řrudna nōž řa Čžechow!

Řhějor Řarl IV., řľawnř wōčžez čžřřchego řraja, wulř ľubřřchľ wřchěč wutřobow, ľežěřche řorka w řordnyř řralowřřim řrodže na řmjertnyřm řožu. Řeľarjo mēnjachy, řo řľēdy řandžel řmjercze bōřřy přchřřřpřu a duřha wulřeho wjēřcha přchēd řrōn wřřchřřchego řudniřa powjedže. Ř njeuwprařnje řrudno bě w řľuľo pořřwēť-ľenřym přchēbyřku. Řjelcžřřy wobřřejachy wulřy řraľeřřwa řhoreho řmjertne ľēhwō, mjeř tym řo řralowřře džěčř i řlacžřřy přchēd nim řľecžachy. Řrējazy řral řdžěľ i řm hiřchčze tať nětotřu mūdřu wucžbu a řotowajřche řo řotom jaťo řobozňy řchěřčřřjan na wulře, řotajnořčžow řoľne pucžowanje, ř kotřehož řo hačž doľal hiřchčze řadřy řputniř wřóčžřľ njeje.

Řřžo bě řemu duřownyř Wože wotřařanje řodaľ, a řotom ř čřřchřm mōďľenřom na řoľ řřpř. Čřřřche, ř čřahom řřwřateho mēra we wobľicžy, ruzy mējo nutřnje řřhřnjenej, tu řral ľežěřche, a tež w řřřwje běřche řajka čřřřchřna, řo řudžřřchē řamo řwēřdow řhōd po njeřju řřtnęčž mōhľ. Čřřřřch! njeřabřy řaľřincžä, řaž wot řotajneho řuřřa wotřřotowanř, ře wřchěč řřo wěžow Řrahi wulřy řwul řřwonow, řoľ minuty na to druhi, řotom řřecžř. Wřchitřo wobľēdnř a řařžä; jeno mřējazy řral ľežěřche řmērom, ř řunim řmēwřom we wobľicžy.

„Džěčř, moje džěčř!“ wōn řotom ře řľabřm wotemřewazřym řľořom džěřche, pořřľuchajčze, řřžo wōľa mje nařch Čbōžniř! Řa řřm řemu pořřľuřřchnyř — mēřčze řo řerje!“ To wurjeknyřřchř, wōn wocžř řaľdžěľ i a bě w tym řnjěľu řbōžnje wuřnyř. Čřo řdařche, jaťo by řunja řwēťľina wokoľo řeho řchēđžřwēje řľowř řřchēpřetala.

„Řwōřny!“ wōľachy ř hľubōľej řolořčžy přchřřřomni, a ľēdy bě řoď řřch řřřřami řřto řľowō wurjeknjene, jaťo na řene dobo na wřřřōľej wēži řathēdraľe ř Čřřwřatemu Řřteř wřchē řwonj řwonicž wocžachy. Ale řajke bě to řřwonjenje! Běchu to řřhřř řřčřřřy, tať njeuwprařnje řolořčřřwē, tať řhřujaze, řo řamo čřř muřřojo, řotřřž běchu hačž doľal nēmjē řwoju řolořčž we wutřobje řamřnjenu džeržěľi, nětko ř hľořom řľaľacž řapocžachy.

Čřřčřž řaľ řo přchi řřřřm nōžnyřm řřwonjenju najbōľe na-řřřōžä to bě řwōňľ řoľa řřřřwřčze Čřřwř. Řřta. Řako ř dořom wřřřōľo nađ řeho řľowu wřchřřte řřwonj, wot řobřřřchego řřwona hačž ř maľemu řmjertnemu řwōňčřčej, řwonicž řocžachy, tu wōn řjēř-řěčřny přchēd řřođžřwanřom řtejeřche. Wōn džē mēřeřche toľa řľucže ř řerje řaracženej wēži přchi řebi; řchto mōžěřche řebi teho řľa řwäřčž, w nōžnyřm čřäřu ře wřchēmi řřwonami řřwonicž? Č ľecžäřym řřhwatřom čžerjēřche wōn po wuřřim čřřwōřnyřm řřhōđže řorje. Tola řajři nařoľlad řo řemu řudř pořřřčřř! Řčřäřke čřłowřře řřwōřjenje njebēřche niđđže widžecž, jeno řařne řruhi mēřacžřa řadachy ř wōň-řom nutř; ale řwonj řřbařchu přchēzo hiřchčze řřwoje mjedžowē řařřř i a řľincžachy řať řolořřnje a řřewachy řať řrudnje, jaťo byřhu wu-řřobř mēľe, řotřčž mōžä řačžuwacž a řřwawicž. Někotře wōľomřři doľho řtejeřche tu řwōňľ řaž řřamjenjenř, řotom řaľ přchēbēhř řřwřata řřōřřba přchēř řeho mořřy a řořčze, a wot řřřřřa nađřađ-ňjenř wōn čřekny. Řřmāľe řjēřřřwřjenřř řo do řřwojeje řomōřy wřóčžř.

Řowjēčž wo řmjercčř droheho řraľa, řotřemůž řo w Čžechach řadřy řřřř njeřřna, rořřchēřjeřche řo ř wēťřwōřnyřm řřchřřľami po řřřřm řraju. Duž řelachy njeľicžomne wutřobřy a njeľicžomne wōčžřa řonřachy nařřōřčze řřřřy. Ale ř řřřřm řarowazřym pořľ-řřřřwōm čžehnjēřche ř dořom tež řowjēčž wo řřomņjenřm wulřy řřođžřřwōřnyřm řodaľřu přche wřchē mēřta a wřy. Duž džěřche řať nětotřy řobozňy muř ř nutřnyřm řoľladom ř njeřju: „To je Řōh řěčžal přchēř řřwoje řřwřecžene řřwonj!“

Řřřchčze mnohe, mnohe ľeta po řřm řowjedajřche řebi ľud wo řřamoswonjajřch řřwonach přchi řathēdraľi Čřřwř. Řřta, řotřčž běchu nađobněmu řraľej řřwoje řarowaze řořřwōřnyř džěľenja hiřchčze do wēčžnořčze řobu řľaľe. Ř tať nětotřyřřřřľi řřominařche na něhduřřchř „řľotř čřas“ wřóčžo a řoľňowajřche ř hľubōľim řhřucžōm řročř teho wjēřcha, řiž bě řwój řčžējazyř čžřřř řaj ľubowal, řaž nan řřwoje řjenicžke džěčžo.

A runjež je wot tamnych czařow hišćeje tač někotry czeřki wjetř wumrjel, dha tola swony na zyrkwi Szwjateho Wita ženje wjazny žame swonile njeřbu.

Wuřnacze!

A byl ja Marja Madlena,
Mój Šbózniko, a škała,
Če by tež moja wutroba
Tak lubje žalbowala;
Wšče na tebje bych wažil šchazy,
Te mařch pač žam a hišćeje wjazny:
Duž wonjo tamne naršdowe
Budž nětk mój psalm a řylřy džakowne!

A bych, kaž Josef, row tež měl
Do škały wulamany,
Ty, Boži morowy, njeby řměl
Wi tam byč pohrjebany;
Ja řahrodu a rózowišćežo,
Či lěpřče wěm ja pohrjebniřćežo:
Twój row a řparna řhowanka
Budž, řnježe, moja hnutu wutroba.

A budžech byl ja mróčalka
Na horje wolijowej,
Řiž řichilecža tam řluřowna
Řjeřč tebje ř Wótza řtolej:
Řak řbóžne bylo mi to džěto,
Ščto woko wuhladač by řmělo?
Ča jařna mróčalka čyř byč,
Řod nohu twowej w njeřbu rořplunycž!

H. Z.

Něřto wo řarobje rořtlinow.

Wřhitko na řwěče řtawa řo po wěřtych řakonjach, po řajřim tež nařtacze a wudokonyenje rořtlinow.

Š maleho řpocžatka nařtachu; řřhibjerachu na mozy a řylnořeři pomalu, ale we wěřtym pořtajenym řjedže. Čola cřlowjel to huřto ředžbu nima. Wón ředžbuje na řeženje a plód, porědko pač na řežěhi, řotrež wořřjedža řeža.

Rořtliny maju řwój czař, w řotrymž rořtu a řřhibjeraju. Něřotre řahe řahinu, druhe traja dlěřřchi czař a něřotre dořřahnu wyřřoke řěta. Něřotre dyrřimy řřčežo řařo ř nowa plahowacž, řeli čyřemy je na polach a w řahrodach mēčž, druhe řeno řunřrōčž.

Řajwřřřře řěta dořřahnu řčtomy a řeho dla tež najwřeřři rořwiv a wopřřijecze.

Řipny a duby řo w řutym nařtupanju wuřnamjenjuja. W řrei- burgu w řchwizy bu w řěče 1476 ř čzeřči dořřeža řitwy pola Wurtena řipa řadžena, řotraž w řěče 1831 nimalē 7 řohcži we wobřahu mēřeře. Druha tam řižo řehdom řejaza řipa řěče řara řchēřoka a mēřeře w řěče 1831 we wobřahu 18 řohcži. Wona je na 800—1000 řěta řara. Čež duby namařaju řo tu a řam, řotrež maja řak wyřřoke řěta.

Na woliowej řorje řřchi řerusalemje řteja woliowzy, řotrež mōža na 2000 řěta řare byčž.

W wulřich řěřach namařaju řo tu a řam řědle, řotrež řu řřchēř 1000 řěta řare a 7—8 řohcži we wobřahu řořte.

W řendželřkej je ředyn řčtom, *Taxus baccata*, řiž je na 3000 řěta řary a řotryž we wobřahu řřchēř 29 řohcži mēři.

Čež ameriřankře řyřeřy (*Taxodium distichum*) řu řo czařto na 60 řohcži wyřřoke a 20 řohcži řořte namařale. Řola mēřta Daxata řteji řena, řotrež řaroba je řo na 4000, řaj wot něřotrych na 6000 řěta woblicžila. Řaliřoriřki řamuthowy řčtom je 180 řohcži dolhi a je řo na 3—4000 řěta řary namařal.

Na řupje řeneriřřa nađēđže wulki a řlawny řřchirodořpyřniř ř řumboldt na řalmny podobne řčtomy (*Dracaena Draco*), řiž řěchu na 1000 řěta řare, řřchēř 30 řohcži wyřřoke a řřchēř 22 řohcži řořte.

Wyřřoke řěta maja řež řaobab (*Adansonia digitata*) řčtomy w řenegambiřkej a rořřčrjeju řo wulzy řara. Něřotre řutrych řčtomow dyrřija na 6000 řěta řare byčž. Čohcž-řořte řčtomy řu řižo na 30 řěta řare, a namařaju řo mjeř nimi řajke, řotrež řu we wobřahu řřchēř 45 řohcži řořte.

Džiwojo řteji cřlowjel řřchēř řutrymi řobřřimi řčtomami a řřwali wřchēřomōž nařčchēřo Wótza w njeřeřach, řotryž je řřworičřel řež řutrych rořtlinow!

Wřchelake ř bliřka a ř daloka.

— Šandženu wutoru je řral řurij řuřizu wopřtal. Dopoldnja najřjedy do řitawy řřchijēđže, řdžēž bu wutrobnyje pomitany. Řižo na pucžu do řitawy řo řemu wřchelake řohđowanje na dwōrniřčžach wopokaja. Na radnej řhēži řeho mēřchžanořta ř wutrobnyimi řłowami do řitawy witařče. Šwřatowčřna řořčřina mēřeře řo w řali radneje řhēže. Na to řo řral řařo na dwōrniřčžo poda, řo by do řubija řel, řdžž na dwōrniřčžu řohđowanje mēřta džakowneje řřchijwa. Řēđže $\frac{3}{4}$ řřchijēđže wōn do řtareho řudnyřčina. řudnyřčin řēře čřinił, řčtož řēře řamohł, lubořč a řwēřtořčž řwojemu řralej wopokajacž. Řřchi dwōrniřču witařču řeho wōjeřře řowarřřwa. Na řłownyim řorhořčēžu řpēwachu řemu řjednočřene řpēwarřřke řowarřřwa. Na to poda řo do radneje řhēže, řdžēž řebi řare pokłady a řiřma mēřta wobřlada. Duřy po pucžu řemu řud mōžnje řława wolařče. Š radneje řhēže džēře do řēřowřře řyřtwje. Řřchēř duryemi řeho ewangeliřke dychowňřřwo řudnyřčina řřchēř řnjeřa řrimarija Wřazku a w mjenje řerbřře ře řowowňřřwa řřchēřřyda nařčchēře řerbřře dychowneje řonfeřenzy pořřrowi. Šřajne řrawy řēchu wječřel wuhotořali, na řotrež řo řral wobdželi. Řod řławawoľanjom řuda wotjēđže $\frac{1}{2}$ ř hodž. řřchēř mēřchžaniřke řařy na dwōrniřčžo, řo by řo řařo do Drazdžan wōřčřil. Šral je, řaž je wupřajil, wulke wjeřeľe mēł nađ řwojim řuřiřkim řudom, řiž je řemu ř tym ř nowa řwoju njeřpomalnu řwēřnořčž řjewil.

— Šřjedu po řwřatřach dop. $\frac{1}{2}$ ř 10 řodž. řmēje řo řerbřřa dychowňřřa řonfeřenzy we řořčēřnu „winoře řičži“ w řudnyřčini, na řotryž řřchēřřyřřřwo najřřchēřčelniřčho řřchēřpōřřčuje ř džiwanjom na wāžne řo mēřaze wuřadžowanja. Řopoldnju řmēje řo, řaž řōžde řěto, řłowna řřromadžijna „řowarřřwa řomozy řa řřudowaznych Šerřow“, řotrež nařčchich řřudowaznych pođřjera. řowarřřwo je řwojim wāžnym nađawřom dyrřijalo řo hišćeje bōľe wot nařčchich řuřow pođřjeračž, řdžž řdžē řětny řřchinořčř řenož 1 ř. wuřřini.

— Wulke njeřbože je řo wot řoboty ř njeđželi nozy w řěřu pola řwřawy řtalo. Doľelž řēchu řubjeřniřzy řonjeřjo řjatt w nozy w řěřu řšēľi, řo řobotu wječřor řajniřki ařřeřřor řertel, řiž řēře w řwojim czařu wřiřři mēřchžaniřki řajniř w řwřeřku, a řěřowy nahładowar do řěřa pođařčtaj, ředyn wo duryim ničžo njeřjedžo. řēřowy nahładowar najřřerje řrēni na řertela řšēľi, řeho řa řubjeřniřkeho řonřtwjerja mējo, řertel řnyřom řařo řšēľi. Nahładowar řreččeny řwoje řiwjenje bōřřy wudnyřa, řajniřkeho ařřeřřora czeřko řranjenēho do řhorowneje dořjeřeču, řdžēž je řež wumrjel.

Ř rořpominanju.

Wobřřorženy wēřnořčze dla.

Řjedamno bu w řew-řorku řolž řřchēř řudniřa dořjedženy, řotryž řēře wobřřorženy, řo řēře řnjeřej, řotremuž řēře řeho mačž řeho do řłužby řala, czeřnył. Šřudniř řo řolza wopřařča:

„Řjeje řnjeř řřchēřčelniř był?“

„Řaj, mój řnježe“, wōn wotmōłwi.

„Řō, czeřo dla njeřy řola njeřo wōřtal?“

„Doľelž čyřře mje nuřowacž njeřwēřnořčž řēčžēčž.“

„Řjewēřnořčž řēčžēčž?“ řo řudniř džiwajo pōřčēře, „řak je řo mōžno?“

„Řaj, řdžž by wopřtal řřchijchōł, řiž řemu njeřy řpōdobny był, bych dyrřijal řym řudžom pōřicž, řo wōn řoma njeje a řo řa njeřmōžach,“ řōľēž powjedāřče.

řemu řōľēž wřřa czeřčž řłuiřa. Ale řajři řnjeř, řotryž wot řpōřwneho řłužobniřa řebi řada, řo dyrři řhacž, mēł řo řhořčāč.

* * *

Řłudry cřlowjel wjeľe řłowow nječřini.

* * *

řubořč w erčze a řapalž w řuřy řtaj řubjenaj pōřdarjei.

* * *

Šwēřny wotročř je pokład w řomje.

Esny-li spěwat,
Pilnje dželat,
Strowja cze
Eswójbnj statot,
A twój šwjatot
Eradny je.

Sa staw spróznj
Kajpoj móznj
Luboscz ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšches spať měrnj
Čerstwoscz da.

Njed ty spěwajch,
Eswěrnje dželajch
Wšchědne dnj;
Džen pať šwjaty,
Dušči daty,
Wotpoczj ty.

S njebješ mana
Njed czi šmana
Žiwnoscz je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšchew cze!

Szerbske njedželiske karpjena.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščežerńi w Buduščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Sswjedžen šwj. Trojizy.

Šap. št. 2, 38, 39.

My šmy šwjedženštu drohu czahnyli wot hodowneho šwjedženja pšches jutry hacž k šwjatkam. Nětko my na wjerchu stejimy, dženska na tym dnju, kotryž te tji rócžne czašy šwopschija. My hiščeže juntrócž wrócžo pohladamy, kaž to puczowať cžini, kiž je na wjerch hornj dóšchol, š praschenjom we wutrobje, šhto wucza naš rócžne czašy, šhto mamy cžinicž, šhto wopominacž ša našch nětcžišchi czaš? Š Pětrownych šło.wow štyšchimy to wotmolwjenje.

Šhto mamy cžinicž?

1. Cžinicže pokutu pšched Bohom;
2. wěrcže do Jezom Šhrysta;
3. Dajcže šebi šwjateho Duča wobradžicž.

1. Jako Jan kščenik wustupi, běšche jeho přenje šłowo: Cžinicže pokutu! Wón wjedžesche, šhtož běšche jeho ludej nušne, přjedy hacž móžesche k šbožu pščinčž. Šhto mamy cžinicž? praschachu šo wšchitzj, kotrymž Pětrowe šłowa pšches wutrobu džěchu. Jim Pětr to šame napominanje da: Cžinicže pokutu! To njeběšche nikomu w Šraelsu nowe, nješnate žadanje; kóždy wjedžesche, šo je to přenja krocžel ša teho, kiž cže šo šwójemu Bohu bližicž. Pobožni w Šraelsu šu š wutrobu ponižni cžlowjekojo byli, kotřiz běchu šebi teho wědomni! My teho šboža hódni nješšmy. Šhtó wě, kaž hušto šhrěšchi? Wodaj mi moje potajne hrěchi. Štmoť we mni cžistu wutrobu! kaž woni prošča.

Tež nam je tón šamy pucz potašany. Šhtóž šo w cžichej hodzinje šam pruhuje, kaž k šwójemu Bohu šteji, temu dyrbi štyštko bycz, kaž je murja mješ Bohom a mješ nim pšches hrěch, kotruž wón šam wotštronicž njemóže. To je lohke a špodobne wo Bohu jako lubym Wótzu powjedacž. Tola mašch dha tež prawa k temu? Pšched nomi šteji hrěch, kiž nam to prawo bjerje. Wutroba šo šmėrowacž njecha. My dyrbimy wušnacž: Ja šym pšched tobu šhrěšchik. Cžin pokutu! Tola šhto je rošlacže a pokuta bješ wěrnj? Kač šastróžaze, hdy bychmy prajicž dyrbjeli: To nam wšchitko ničžo nje-pomha; hrěch je a wostanje.

2. Pětr pšchistaji: Dajcže šo kóždy kšchěcžicž. Kšchěcženiza žada šebi wěru, wěru do šyna Božeho. Kšchěcženiza šu durje k šandženju do Šhrystušoweho kraleštwja; pšches nju šastupimy do štadla Šhrystušoweho. My šmy kšchěczeni; duž šmy Pětrowe žadanje dopjelnili. Ale mamy tež wěru? To je tola hiščeže šhutne praschenje, kotrež šebi šwědomliwe wotmolwjenje žada. Šelto ma jich kšchěcžijanške mjeno, šu pať wěru šhubili. Woni šu bješ rošmyšljenja abo šami nješpšchěcželjo kšchěcžijanštwja.

Kajta je twoja wěra? Ty šebi myšlišch, šo šwjate pišmo a katechizmus šnajesch. To móžesch drje w pomjatkú měcz, ale wutroba ničžo wo tym njewě. Wěricž, to rěka šakhowany bycz ša czaš a wěcznoscz. Wěricž, to rěka štrošchtnje pšched Boha štupicž š tymi šłowami: Šhrystuš je mje wumohł; duž wšmi mje w hnadže ša šwójeho; ja šym wucžiščeny wot hrěschneje winy; duž daj mi jeho dla š hnadny šuknju prawdošcže.

Tale wëra je żadna, ale jeniczi pucz, po kotrymż k swojemu kónzei dónóžemy. Khrystuſowu kſchiz je ſaložk. Tón, kiž ma wëru, móže jenož Bohu Wótž rëfacž a ſo jako jeho džëczó czucz. Shtó nam wo nim powjescž dawa?

3. To cžini ſwjaty Duch. Duž jeho trjebamy. Nichtó ſebi jeho ſameho dacž njemóže. To móžesz a dyrbiſch na to cžakacž, ſo wón naſchu wutrobu ſ noweji žiwjeńſteji mozu napjelni, kaž cži wuczomnižy cžakachu, ſo by tón Knjes ſwoje ſlubjenje dopjelnił, wón ſam je dar ſ wyſoka. Jeho powołanje chze naſ do wſcheje wërnoſcže wódžicž. Nichtó njemóže Jeſuſej Knjes rëfacž, khiba pſches ſwjateho Ducha. Wón wuczzi, troſchtuje, khoſta, polëpſchuje. My jeho wſchitzy trjebamy, ſo by naſ roſſwëczil, wuſwjeczil a pſchi Jeſom Khrystuſcže ſdžeržak. Wón wuczzi naſ žiwu bycz we wërje, w luboſcži, w nadžiji. Ty dyrbiſch jemu jenož wutrobu wotewricž a wot njeho ſo wódžicž dacž. To njeje cžëžke a njeje wjele žadane.

Tak naſch ſa pſchichodny cžakž žyrtwinohe lëta ſwój pucz pſched ſobu; kłodž jón ſ tym roſſbudženjom: ja chzu ſo džeržecž k temu trojenicžkemu Bohu. Ja chzu wolu Wótža cžinicž, wëru do Sbožnika ſdžeržecž, pſches ſwjateho Ducha ſo do wëczneje wërnoſcže a w njej ſdžeržecž dacž. Hamjen.

Či hwëſdy.

Či tam hwëſdy jažne, rjane
Na njebežach blyſcžca ſo,
A ſemi ſ wóczkom ſwobrocžane
Derje widža kóždeho.

Prënja ſprawnym ludžom ſwëcži,
Boži mër jim daruje,
Praji: Lube cžlowiſte džëcži,
Wóh waſch ſwërnny pſchecžel je.

Čsmëjtotate poſtrowjenje
Druha ſwërnny pſchifiwa,
Wola: Waſche wobudjenje
Budža jažne njebeža.

Čswëtleschto to rjane tſecže
Dobrocžiwny ch khwalicž wë:
Žažnu kónu ſa nich plecže,
Ča jich ſtutki luboſcže.

Čsprawny, ſwërnny, dobrocžiwny
Woftacž chzu ja ſ wutrobu,
Dónž pod ſlónzom budu žiwny
A te hwëſdy njehažnu.

Stawimny rekruty ſ lëta 1813.

(Po franžowſkim piža — 6 —)

(Potracžowanie.)

Seržanta Pinto nam hnydom wſchitko roſkladowaſche: „Wlacže wulke ſbože, rekrucža. Sdyž něchtó wot waſ žiwu woſtanje, móže ſo wuſnacž, ſo je něſchto wulkotne widžak. Kóžda tajka módra ſmuha je pruski polk. Licžu jich tžyžcži. To je ſchëſcždžëpacž tyžaz Bruſow; a tamle widžicže hiſcže dolhe ſmuhi jeſdnych. A cži druhy, kiž tam k lëwizy jëchaja, ſu dragunarjo a kuraſchërarjo ruſkeje kžëžorſkeje gardy. Sich je to ſnano dwazycži tyžaz. Čeſady nich, tutón lëp hlebijow, — to ſu koſakojo. Ča hodžinu móžemy ſto tyžaz muži napschecžó ſebi mëcz, a to tajkich, kiž maja najtwjedſchu głowu mješ wſchitkimi Bruſakami a Ruſkami. To je bitwa, hdžëž móžesz ſebi cžëſtny kſchiz dohycž. Njemëjachmy paſ wjele khwile, dale wo tym rëczëcz. Nadobo ſo ſe wſchëch ſtronow ſapiſka. Kóždy waſa ſwoju tſëlbú. Čtupichmy do rjadow.

Se wšow pſchicžëriachy kanony, kiž jeſady naſ na hórach poſaſta-
chu. Tež woſy ſ muniziju pſchijëdžachy. My bëchmy prëni, kiž
dyrbjachmy ſo do njepſchecžela dacž. Wohladajo tute hromady
Bruſow, ſ kotrymiž ſo hižo wobaj brjohaj cžornjeſchtaj, pſchi ſebi
prajach: Tutón krócž, Joſeſo, je wſchitko ſhubjene, wſchitko ſo
kónzei bliži . . . tu njeje žaneje pomozhy wjazy . . . wſchitko,
ſchtož cži ſbywa, wobſteji w tym, ſo ſo wjercžicž, ſo ſo ſatitaſch
a ſ nikim ſobuželnoſcž njëſnajeſch. — Wobaraj ſo . . . wo-
baraj ſo! . . .”

Jako tole myſlach, jëchajſche general Chemineau ſam prjedy
naſ wołajo: „Tworcže karee!“ Wſchitzy wſchzy, k prawizy a
lëwizy, woſpjetowachu tutón wuſas a tak tworjachmy ſchtyri kareeje
po ſchtyrioch bataillonach. Bëch tón krócž na jednym ſnutſkownyh
rynku. Wjëkelach ſo nad tym, dofelž mënjach, ſo budža Bruſojo
najprjedy prënich nadpadnyčž. Ale lëdma bëch tola domyſlił, jako
hižo kule kaž trupy do naſcheho wotrijada pſchilecžachy. Č dohom
ſapocžachy kanony, kiž bëchu Bruſojo na hórku k lëwizy domjeli,
rucž a to žyly hinał hacž pola Weiſenfelſa: Tón krócž to noch-
žyſche kónž wſacž. Tam ſtejachy ſnano 30 kanonow a móžecže
ſebi myſlicž, këlto wojaſow tute mješ nami poſſëlachy. Kule
hwidachy paſ wſche naſ, paſ do naſchich rjadow trjehichy, paſ
ſo do ſemje ſarychu, kotruž ſ wulkim hołkom roſpročachy. Naſcha
artillerija teho runja tſëleſche, ſo móžachmy lëdma položy nje-
pſchecžëlſkich kulow blyſcëcz, — ale to ničó njepomhaſche. Čte-
jachmy w žaloſtnej kurjawje a njebëchmy tola hiſcže ani raſ
wutſëlili. Prajach ſebi: „hdyž tudy hiſcže ſchtworcž hodžiny
woſtanjemy, ſmy wſchitzy morwi a njeſſmy ſo ani wobaracž
mohli!“ To ſdaſche ſo mi žaloſtne bycz. Ale nadobo pſchicžëriachy
prënje pruske kompagnije ſe ſchumjenjom, kaž pola wulkeho powo-
dženja. Snydom wſchitzy tſëlachmy ſe wſchëch ſtronow. Wóh wë,
këlto Bruſow je tam woſtało! Ale kaž žiwu cžercži tučzi tola na
naſ dobëžachy a kaž wrótni wołajzy: Waterland! Waterland! a
nam na ſto krocžel ſwoje kule do žiwota tſëlachy. Nëtko ſapocža
ſo wojowanje ſ bajonettom, wobrocžachmy tſëlbú, pſchetož chzychu
ſo do naſchich rjadow dohycž. Warjachy ſo ſ njemdroſcžu. Čakž
ſwojeho žiwjenja njëſabudu, kaž žyly bataillon Bruſow ſ boła ſo
na naſ da a naſ ſ bajonettom nadpadny. Wobarachmy ſo
ſe wſchej mozu. Poł ſta krocžel jeſady naſ ſtejeſchtej dwë kanony
a tutej žyly bataillon poſſëlaſchtej. Nëtko ſebi ničto wjazy nje-
ſwëri, ſo do naſ ſacžicžëcž. Ale kule lëtachy dale a naſ po
dwanatkach poſſëlachy. Generaleji Chemineaujej bu noha roſ-
mjeczëna. To njebeſche wjazy wutracž. Pſchifajachy nam, do ſady
hič. Móžecže mi wëricž, ſo to wſchitko radži cžinjachmy.

Tak ſhubichmy wjëſ Görſchen, ale wojowanje bu bórny
hiſcže žaloſtniſche. Ča jenož hiſcže na to myſlach, ſo wjeczicž.
Warjachy ſo tak rjez ſ hñëwom a ſ njemdroſcžu pſchecžimo tym,
kiž chzychu mi moje žiwjenje wſacž, žiwjenje, tuto najdróžſche kulko,
kiž ma kóždy tak derje wobkhowacž kaž móže. Sidžachy tutnych
Bruſow, kotrychž wołanje a napohlad mje roſhñëwa. Najebacž
teho paſ ſo wjëkelach, hiſcže Sebedeja pſchi ſebi widžecž a, dofelž
wjedžachy, ſo ſo wojowanje bórny ſ nowa ſapocžnje, ſawdach jemu
rufu.

„Čsmój ſbože mëlój!“ prajach. „Hdy by tola kžëžor bórny
pſchicžol. Če jich dwazycži krócž wjazy hacž my . . . a hdy by
tola kanony ſobu pſchijëdž!“ Gladachy tež, hacž tu hiſcže ſer-
žanta Pinto bëſche. Widžachy jeho, ſwój bajonett rjedžicž. Jeho
woblicžó njebeſche ſo pſchemënilo. To mje wjëkeleſche. Wychy tež
radny wjedžak, hacž tu Fürſt a Klipfel hiſcže ſtaj. Ale dyrbjachy
na druge wëžy myſlicž. Čawoła ſo: „dale!“

Mješ nami a njepſchecžëlemi ležëſche wjëſ, kiž ſo paleſche,
kur ſtupaſche hacž k njeju. Ča tžyoch ſtronach widžachmy nje-
pſchecžëlom. Bëſche ſnano wotoło dwanacžich, jako my wſchitzy do
prëdka džëchmy. Ča prawej a lëwej ſtronje wſy Görſchen wu-
pſchëſtrjechy ſo wulke cžryždy huſarow a jeſdnych honjerjow. Naſcha
artillerija, kiž jeſady naſ na hórach ſtejeſche, ſapocža žaloſtny
woheń pſchecžimo pruskim kanonam, kiž nam ſ tſëlenjom wotmol-
wjachy. Č naſchich kareejach ſapocžachy bubnarjo bubnowacž.
Člinčëſche jako by mucha w howrjazym wichorje bórëžala. Č dole
paſ wołachy Bruſojo poſpochi w chorje ſwój: Waterland! Water-
land! Dofelž wëſit na naſ wëjeſche, wobdawajſche naſ jich tſële-
nje ſe ſylnej kurjawu, tak ſo njemóžachmy ničó widžecž. Najebacž
teho paſ tſëlachmy. Njemwidžachmy a njeſlyſchachmy ſchtworcž
hodžiny dolho do žyła ničó wjazy. Nadobo paſ bëchu pruszy
huſarajo w naſchim kareju. Čak bëſche to móžno — njewëm.
Č krótká, bëchu mješ nami, jëchachy mješ nami kolo wokoło a

šhibowachu ho se hwojich małych konjom dele, so bnych nań nje-
hmilnje sarašyli. Kłochmy i bajonettom do nich, wutšělachmy na
nich nasche pistole — to běšche žalostne. Sebedej, seržanta Pinto,
ja a dwazyczi druhy i nascheje kompagnije dżeržachmy hromadže.
Sa hwoje žiwe dny njesabudu wjazy tute blėde woblicza, tute hač
t wušcham horje došahaze brody, tute nahłownizy i pašom pod
brodu pschipašane, tute konje, kiž so rjehotajo na hromadach ranje-
nych a mormych wojakow šbehowachu. Stajnje hlyšchu hiščeže,
kať nēmizy a franzowizy na ho wołachu. Stary seržanta Pinto
wołašche pospochi: „Njebojče ho, džēczi! Njebojče ho!“ Nihdy
njejšym sapschijecž mohł, kať hmy ho i tuteje mēščenzy wudobyli.
Spomnju jenož hiščeže na to, kať Sebedej pospochi na mnje
wołašche: „Pój, pój!“ Skóncznie bēchmy, seržanta Pinto a hēdmjo
abo wošmjo kameraczi na polu šesady hiščeže wojowazeho
kareja.

Mějachmy napohlad kať rēšnizy.

„S nowa pólwr našpacž!“ pschifasa seržanta. A nētkole
hale widžach kreč a wołhy na kónzu hwojeho bajonetta, jnamjo
ja to, so bēch w hwojej njemdrošczi žalostne rany wudžělil. Ho
mjeišchinje pofraczowasche Pinto: „Našch polk je rošschčēpjeny...
tuczi pruszny rubjeznizy hu položju wot naš morili... Pofdži-
šcho chzemy ho wjeczicž. Nētko pať dyrbimy njepšcheczelej wobaracž,
ho do tuteje wšy dohycž. Tu chzemy šdžeržecž! Do přēdka!“

(Pofraczowanje.)

Stworiczelowa mudroscž.

Kóždy rjany wobras khwali teho, wot kotrehož je dofonjany;
wumjēške twarjenje powjeda cžesč wušchitneho mišchtra: po škut-
kach kóždeho mērimy. Njepraji Bóh ham: „Seli mi njemēricze,
wērcze i najmjeišcha mojim škutkam!“ — Haj, žyla štwórba, žyla
pschiroda Božu wšchekomóž khwali a šlawi Božu mudroscž. Nje-
hmy tež my wšchekomóznemu to hamo winojczi? Šladajmy jeno,
šcho je jeho mudroscž nam t woli dofonjala! — Niz njechamy
pať jeho wulkotne dživny pschepytowacž, wo kotrychž nam hwojate
pišmo, wo kotrychž nam hwēšdarjo powjedaja a niz mudroscž,
i kotrejž Boža ruta žyle cžlowjestwo, tať dolho kať je, wodžesche.
Nē! Tu njeby drje našch šlabny rošom daloko pschijšchol. Wu-
šwolmny hēbi hnadnišche wēzy! „Ani wlošť džē bjes Božeje wole
i nascheje hłowny njepanje.“ Tež wlošť podarmo štworjeny njeje.

Tola šcho rēcžu! Telko khwile ničto wysche nima, so mohł
hēbi dolho nēšajti wlošť wobhladowacž. — Njebudž pať tež potom
wēž, hdyž ju njesnajesch; pohladajmy po tajtim tola khwilu na
njón!

Položišch-li wlošť pod mikroskop, šda ho czi dolhi kolik, kiž
je šnutiška prošdny. S teho kónza, kiž w koži težesche, mala kulka
wiša. Do njeje ho i žyleho cžēla wšchelaki cžēlu jara šchtódny
njerjad hromadži a hēbi potom pucž i njeho psches wlošť pnta.
Kajki wulki wužitk nam tuta šlužba pschinješe, nastēpje czi wjedža,
kotrymž wlošty šhorja, ho pacža. To pať njeje wšcho, wlošty
nasche cžēlo tež hrēja a wodžewaja. Ho wobwoczomaj wotčahuje
pót po lizu, tať jo njemóže wóčzku šchtodžecž. Mikawczi woba-
raja prochej; po tajtim tež wóčzko šchitaju. Šcho hu košmy
šwēriatam, wēmy; bjes nich drje njeby ho mjedwjedž w lodže
dolho podnurjal; bjes nich drje by hōbolej a wjelkej wuhlo bóršy
wustudlo. Tať pať lišchka niz jeno hama hwoj kožuch nje-
trjeba, ale tež hiščeže dyrbi nam wón w šmje šlužicž. A kať
hale stara ho wowzka wo naš, položju nascheje drašty nam se
hwojej wołmu wobradža. Kelko wužitka po tajtim maja wložy,
kotrež tola tež i jenotliwych wloštow wobšteja!

Šchož wlošť, to tež nohcž powjeda — Božu mudroscž.
Cžeho dla, myšlišch hēbi, niamy na kóncžkach porštow nohcze? —
Šawēšcze podarmo nješku! — To nihdy, ale wjele maja šastaracž:
maja najžucziwišche a najmjeišche štamczi pschitrywacž, dofelž
i kóncžk poršta wupšchestrjewaja mošhy, i kotrymž cžujemy a ma-
šamy, najdrobnišcho pod cženkej kóžku. Njewēšch, kať njekrašnje
boli, hly-li hēbi nēšajti šchpak abo kocht ja nohcž šakol? So pať
ho to njeby tať rucze štało, hēbi nohcze ženje cžijcze hač do
mjaša pschitšihacž nješmēšch.

Tu nješmny hiščeže hotowi: Tež kóčka ma nohcze abo
lēpje pašory. S cžim by ho hewak wobarała, i cžim nad my-
šchemi knjejštwo mēla? To wšcho je štworiczelowa mudroscž tať
šradowala.

Prijedy špomnichmy, kať jenotliwe košmiczi wóčzko šchituja,
wostašmy khwilu pschi nim, wšchak je tež na nim nēšchožkuli

mudrije wuwjedžene. Kať šipre nasche wóčzko je, mi trjeba powje-
dacž njeje. Šanje-li nam hnadna šuntworka do njeho, kať to
boli! Šcho hale by bylo, by-li wóčzko na cžole abo i žyla
nēhdže šwjetcha štało? Bychmy-li ho hōže štorcžili, šchož mohlo
ho tola lohzy štač, by bylo po wóčzku; tať pať je šchowane ša
krutymy košczemi do kola wokoło. Kať rjenje pať hale je šnutiška
šestajane, to cžlowjek rjeł njeby. So mohł pať wšcho dorošmicž,
kať jene pēšnje do drugeho pschima, wo to budž pokoj. Ale tola
dyrbimy hēbi, byrnjež tež jeno trochu, wobhladowacž, i cžeho je š-
stajane. Žyle wóčzko wobdawa fruta, kulowata koža, ša kotrejž
je wšcho druge šchowane. Wot přēdka je pschewidomna a pschezo
i mošchinu wobēžana koža, kotraž ju špochi myje a woplofuje, šo
cžišta wostawa. Šady je wona njepšchewidomna. Šchož we
wóčzku bēle widžišch, je džēl tuteje kóžki. We njej druga podobna,
ale šady cžijcze cžornje barbjena leži, w přēdku pať pišana,
i wjetšcha módra a bruna, kať to tež hōžo šwonta na kóždym
wóčzku wuhladajch. Do tuteje je podobhojta šchmara wurešnjena,
kotraž ho posacžinja abo powotewrja, ša tymž hač hlynišche,
šlabšche hwełto do wóčzka pada. Sa tutymy wrotami šteji šchleń-
cžojta cžóčka, kotraž pruhi hwełta hromadži a potom dale šcžele.
Ho předy špomnjenej cžornej koži wupšchestrjewaja ho mošyr, kiž
wot šady do wóčzka šastupuje. Ššredžijna wóčzka je wupjelnjena
i mutnej mošchinu, psches kotruž pruhi t mošham pschitšupuja. To
by bylo, i cžehož wóčzko wobšteji. So pať je kóždy i tutny džē-
low šašo i mjeišchich, hiščeže dživnišchich a nēžnišchich šestajany,
drje ho hamo rošmy. Cžijcze ničto, a niz to najmjeišche, šchož
we wóčzku je, njeje podarmo; a tola tam tež šašo ani mēštacžka
prošdneho njeje. Kať mudrije je štworiczel tola to wšcho škladł!
Šajkale mala kulka, a tola je ša žyle cžēlo a dušchu taťle wážna!

To hamo, cžijcze to hamo, njepředuje to tež jashť? Tať
mały, kať je, šcho wón njedofonja? Šcho wšcho njewuškutkuje
šlowo? Hōžo stary mudry pohan praji, šo ho wšcho, šchož ho
i mjecžom wucžinicž, tež se šlowom wuškutkowacž hodži. Kať
mudrije njeje dale nascha ruka štworjena do kóždeho džēla!

A nēkotsi bnych najradšcho prajili, šo je ho to wšcho hamo
tať wutworilo, šo Bóh njeje. Seli pať mēnja, šo maja tola prawje,
šo hu wjele mudrišchi, dnyžli tón, kiž je njeby a šemju štworil,
njech dha nam jene jenicžke pschēncžne šornjatko šestajeja a na-
štwarja wóčzko, ruku, jashť abo — nēšcho tajke hēbi hale žadacž
njechamy — wšchalo tola jara derje wjedža, i cžeho hōmješcho
je. Hiščeže wjazny chzemy jim t temu dacž, njech hēbi jene
pschēncžne šorno roštruhaja, abo jeli šo ho jim i jenyj jenicžkim
hubjenje cžini, njech hēbi wošmu, wjelež chzedža! Njech nam
potom šornješcho tola šašo w hromadu šlepja, tať šo by se šemje
šhadžalo a plody pschinješlo! Šotom, hdyž hu woni to dofonjeli,
potom budžemy jim wēricž!

Ludwik XVI.

Lēta 1789 ho franzóska revoluzija šapocža, kotraž wšchē štare
pomēry špowrocžiwšchi ša krotki cžasž cžijcze nomny cžasž šaloži.
Šajprijedy kral konštituziju došta, ale pschi tej dolho njewošta,
hižom 21. septembra 1792 ta šašo hwoj kónz wja a Franzowška
bu republika pod knjejštwom šhromadžijnny, kotraž ho „narodny
konvent“ mjenowasche. S tym pať ho tež tamne šurowe tyranštwo
šapocža, kotrež ma w žylych štwarišchach lēdy hwojeho runjecža.
Krala Ludwika XVI. po tajtim na wšchē cžasžy wotšadžichu, kotre-
muž niz hinať hač tyran njerēlachu. Wotpóšlanž St. Jušt w
pošedženju konwenta wupraji, šo je kraleštwo šawinjenje, pschēčiwio
kotremuž móže ho kóždy cžlowjek šbehnyč. Se štrachom a bojocžy,
kotrejž wšchudže roššchēriachu, bēchu republiku šaložili a i tymaj
hřēdkomaj knježachu tež nētko najhōršchi šurowyž, Šakobinojo, jena
i republikanškich štronow; wot nich ho tež kmašichi Girondištojo
tať šatrašchicž dachu, šo, hač runje bēchu po mnohošczi a po nadacžy
psches tamnych, pschēčiwio jich njeprawdže štanycž hēbi njewēriachu.
Cži njechachu ničto dale, šhiba republiku a i tym bēchu tež špokojom.
Tež jim nihdy na myšle njepšchindže, krala hameho t hōmjerczi
wotšudžicž, ale Šakobinojo bēchu hōžo žyly franzowški pōbel se
wšchēch mēštow do Šariša šwołali a nētko móžachu kóždemu, šchtóž-
kuli ho jich woli špeczi, hrošnyč. Duž ho šta, šo konvent krala
wšchelakich winow dla wobštorži. Špomnicž hnydom chzemy, šo
bē jow konvent ham šfóřžbnik a tež šudnik. Šostaji ho šchtyri
a dwazeczi šobuštamow, šo bnych dopoľajšy a winy pschēčiwio
Ludwikovej hromadžili. Ale njemóžachu dale ničto šwješcž, šhiba
lišty a dopižy jeho pschiwušnych a pschēčelow a nēkotrnych wot-

poślazow. W tych papjerach ani niczo njebe, sztoż by na nęajtu kłóć się pokajowało; dofelż to jemu nichto ja kło męcż njemóžesche, so chyzysche sažo kwoje kralowske prawo febi dobyć a pscheczivo republiży wustupicż. S zyla pał woni kwojeho krala po kamej konstituziji k kmjerczi wotbudżicz njekmędžachu, dofelż bę wotkudżenje khostanje, hdy by kral i wójskom kwojeje wóteżinje hrosyl.

Wschę winy a praschenja bęchu sestajane a Ludwik bu 11. de- zembra l. 1792 do konwenta pschijewjedzeny, so by je klyschal. Hdyż po njeho pschindżechu, na niczo pschihotowany njebe a njewjedzesche, szto dyrbi so i nim stacz.

Wschę woczichny, hdyż psched kwojich kudinow stupi. S klobukom w ruzy psched tymi jasta, kotyż bęchu halle i krotka jeho poddanjo byli. Pschedkhyda Barrere pocza: „Ludwiko, franżowski narod je Waš wobskorził. Konwent je porucził, so budżecze Wy wot njeho kudinow. Nętkle budże so Wam japiš Wašich kłóćčow čitacz, kotrychž dla scze wobskorzeni. Wdżecze so khyncz.“ —

Runje talle hluboko ponizeny so Ludwik wulkotny potasa. Sacžrunje bę jara hubjenje šhotowany, bę na nim tola jeho wysofa dostojnosć snacz a na jeho woblęču mę a pokoj widżecž, dofelż bę njeminowaty. Praschenja drje bęchu jara jaschmjatane a wu- schitnje sestajane, kaž kofyda na popad, ale runje tak wotmęriene a doradne bęchu kralowe wotmolwy. Tola to wscho niczo nje- pomhasche, njepscheczelo, kiž wschę prawa i nobomaj potęptowachu, chyzchu jeho kmjercz a duž jeho tež kudinow dónť doczaka — dónť kudinow kmjercze.

So burowym pscheklyschowanju sažo do kwojeho jastwa Tempła so wróćiwšchi, šhoni, so njekmę kwoju kwojibu ženje sažo widżecž. Sa prozeš jemu konwent jastarow dowoli. Ludwik k temu klawneju rěčnikow Target-a a Troucheta wušwoli. Dofelż pał so přeni japowje, to stary dostojny Malesherbes na so wsja, kotryž bę hišče sa lępsche čašy minister byl. Kajki bę to kudinow napohlad, hdyż wbohi stary kwojeho přjedawšeho knjesa a krala takle a tajkeho saš wohlada! Dofelż pał bęchtaj wobaj jastup- nikaj hižo staraj, febi hišče mlódscheho prawisnika Debesa sa pomoznika wuproschytaj. A čile tjo mužoj wsachu njemale dżelo a prózu na so, sa tydžen wschę akty šjadowacz a krala psched jeho mordarjemi jastupicž.

(Potracžowanje.)

P o k o j .

Duscha, starosć sabudž,
Wopušćez kudinow,
W Božej štwórbje nabudž
Možy k wješelu!

Slaj, kał kote ranje
Kawa po nožy,
Štacžkow jaspęwanje
Kži psches haj a wšy.

Wošlčaj! dži po honach,
Slaj, kał pschne ku,
Widžich po wschęch štronach
Lubosć njebjestu.

Tón, kiž semju pschi,
S desčezom wobstara,
Tebje widži, klyšchi
A čje lubo ma,

Je tež čmowa šchęžka,
Kiž čzi tudy da;
Na pucž, do wotnjeschta
Šwěžki jastwěčza.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Šrijedu po kwojatkach mějesche so nascha nalętnja konfe- renza kerskich duchownych. Sacž na tjoch, kiž bęchu sadžewani, bęchu so wschitzy dopoldnja w 10 hodž. we winowej kiczi sešli. Knjes pschedkhyda farač rycerž Jakub wotewri konferenzu i nutrnej modlitwu a postrowi dweju jastojnskeju bratrow, kotryž bęchtaj přeni krotč w naschej kriedžinje, knjesa fararja Mrosaka-Budyschinsk- skeho a knjesa duchowneho Noweho-Budęčanskeho. So pscheczu, pschi poslednim šedženju konferenzy wuprajenym, bęsche knjes

pschedkhyda dwe petiziji na konsistorstwo jestajal a wotrijebnemu hejtmansktwu pschepodal. Šeju myšl, so njebny so dale kollekt sa ewangelšich we wukraju na kmjertnej njedželi šberala, dofelż je tale njedžela sa šberanje kollekty njepschihódna a so nochzyla žyrt- winsta wšchnosć wot industrie wuprajenemu žadanju k woli być, so by so kwojeden tjoch kralow šbēnyl abo na njedželu pschepoložil. Petiziji stej i wulkej wustojnosću a rajnosću se- stajenej a konferenza na namjet knjesa fararja rycerža Kencza- Kretlicžanskeho knjesej pschedkhydže džak wupraji. Wotrijebnje hej- mansktwo je so, přiedy hacž so petiziji na konsistorstwo wotedašchtej, pola druhich kuziškich konferenzow sa jich nahladom naprašalo, so mohlo potom myšl duchownstwa žykeje Kuzizy konsistorstwu pschepodacz. Nadžijomnje šmeje dobra wěz dobrny wuspěch. S ra- doječu klyšchimy, so pschi wulkim mišionškim kwojedenju, kotryž je kóžde lęto w septembrje w Draždžanach, wječorna mišionška šhromadžina šdžeržana wostanje, kotraž je pscheco, wosębje sa pošlucharjom, šajinawa byla. Wobžarowacz pał bęsche, so je wódžerstwo šnutškowneho mišionstwa so pohnuć dalo, dwe diafo- nižnje pošlacz do klužby mišionstwa w Šndijskej, nětko, hdyž pola naš domach hišče tak jara na diafonšach pobrachuje. Knjes farač Mrosak-Šrodžiščęžanski pscheproschuje na mišionški kwojeden kriedu 10. junija w Šrodžiščęžu, hdyž budže popoldnju w 2 hodž. kerska Boža klužba i předowanjom knjesa fararja Šarjenta a popoldnju w 4 hodž. němška i předowanjom knjesa fararja rycerža Kencza-Kretlicžanskeho. Wot 29. junija hacž do 1. julija šmeje Draždžanske hlowne Gustav-Adolfske towarštwo kwoj hlowny kwojeden w Budyschinje. Duž knjes farač Kada rospominanje namjetuje, kał męli so Šserbja na tymle kwojedenju wobdželicž. Duž so wobšamnje, kriedu 1. julija dopoldnja w 9 hodž. kersku kwojdenšku Božu klužbu w Michalskej žyrtwi wotdžerjecž. Na pschipiš hlowneho bibliškeho towarštwa wo biblišich kwojdenjach w poslednich lętach je knjes pschedkhyda wotmolwenje dal a namaka so woczisčęzane w rosprawje towarštwa. S radoječu klyšchachmy, so čisčęz noweje kerskeje biblije potracžuje a so knihicžisčęznja nowe typy pschi čisčęz nałoži. Šaplacženje tuteho polepschenja knjes pschedkhyda w kwojeje wulkej woporniwosći sa wažnu wěz na so wosnje. Knjes pschedkhyda poda šlicžbowanje wo kerskim pobocznyim bibliškim towarštwje. Dokhodow je bylo 364 hrinow a wudawkow 200 hr., tak so bę 10. januara 1903. 164 hrinow w potladnizy. Na rewišiji nascheje kerskeje blibije čzemy dale dželacz, so by w kwojim čašy dokonjana byla, hdyž k jeje čisčęz dónđe. Wulku radoječ šbudži tež to wosjewjenje, so budže w Šsmjecžezach, hdyž je čzjoda ewangelšich Šserbow, so pschi- chodnje tež kerske kęschenje wotdžerjecž. Přenja kerska Boža klužba budže na kwojeden kwojateje Trojizy wot knjesa fararja Waktarja džeržana a pschilubi knjes farač Wjazka-Wujsedžanski, hišče ras w tutym lęče tam kersku Božu klužbu džerjecž. Nadžija je nětko, so so Šupjanske duchowne městno našemu sažo wobšadži. Wo žeremonijach Kuziškich wosadow šmeje so wuradžo- wanje Kuziškeho duchownstwa we Wjelecžinje a budže knjes farač Domascha w mjenje kerskich wosadow so na wuradžowanju wobdželicž. Wulka konferenza Kuziškich duchownych budže 9. sept. w Šabrachęzich a prošy knjes pschedkhyda wo bohaty wopyt. Konferenza i wulkim džakom pschihótnaje, so je so knjes pschedkhyda pschi powitanju nascheho krala w Šęrowskej žyrtwi wobdželil a je nasche lube kerske wosady pschi holdowanju psched kralom jastupil. Dofelż so loni knihi knihowneho towarštwa wudale nej- šu, so žane šlicžbowanje pschedpoločicž njetrjeba. Wulki džak pał ma so i nowa prajicž kwojdenju pscheczelej nascheho knihowneho towarštwa, kiž njecha mjenowany być, so je čisčęz bibliškeho pucž- nika šaplaczil. W bratrowskim šhromadžebęčju je sažo konferenza wo naležnosćach naschich lubnych kerskich wosadow wuradžowala. Šak wjele rjanych plodow je hižo i tutych šhromadžinow wurostlo! Wulki a hnuty džak klyšcha pał wosębje našchemu lubemu psched- khydže, kotryž kaž nan so stara sa kwoju lubu kersku konferenzu a kotryž nasche wuradžowanja sažo w kwojeje šnatej žiwosći a rajnosći wódžesche.

Daliske dobrowólne dary sa wbohe armeniske khyroty.

Psches knjesa fararja Mateka w Šarcze:
M. M. i Šutojny 10 hr.

W mjenje wobohich khyrotow wutrobny džak

Šólč, redaktor.

Šsy-li spěwał,
Bilnje dželat,
Strowja cze
Šswójbnj statot,
A twój šwjatot
Šradny je.

Ša staw špróznj
Napoš možny
Lubošez ma;
Bóh paš šwěrnj
Ššes spaš měrnj
Čzerštwošez da.

Njech ty spěwaš,
Šswěrnje dželaš
Wšchědne dnj;
Džen paš šwjatj,
Dušči datj,
Wotpoczj ty.

Š njebješ mana
Njech czi šmana
Žiwnošez je;
Žiwa woda,
Riž Bóh poda,
Wotšchew cze!

Šzerbške nje dželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knižničyščeženi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

1. nje džela po šwj. Trojizj.

Šap. št. 2, 42.—47.

W 1. pšalmje czi tamy, šo je bohobošajny cžłowjet jako drjewo, plodžene pšchi wodownjch rěkach, kotrež šwój plód dawa w šwójim cžaku a jeho ličzo nješwjadnje, a wšhitko, šchtož wón cžini, to šo derje radži. To paš njeplaczi jenož wo jenotliwnjch džěšču Bóžim, ale tež wo žylych wošadach.

Šdnjž Čzech. 47 šo rěczi wo wodze, kotraž bėži wot tróna Bóžeho a pšchi jeje brjošy šu wšchelake plódne šchtomj, kotrychž ličzo nješwjadnje ani jich plody nješhija, ale k jědži a lěkarštwu škluža, šměny drje šebi myšlicž na rěku šwjateho Duča, kotraž bu na šwjatłownym šwjedženju wulata a kotraž tajke czerštwě duchowne žiwjenje plodži. Tež Šan, tón profeta (Šjem. Šan. 22, 2), widži tajku žiwu wodu, pšchi kotrež brjošy šteji drjewo žiwjenja i nješachodnym plodami. Tajka žiwa kčězjaza wošada je wošada w Šerusalemje, wo kotrež nam našč tekst powjeda.

Šrěnja šchěščizjanska wošada w Šerusalemje našč dobry pšchiklad

1. w šwójich strownjch korjenjach;
2. w šwójich lubošnych plodach;
3. w šwójim žohnowanym wliwje.

1. Strowe korjenje. Šsu-li šchtomowe korjenje šhore, je to na žylym šchtomje widžecž; šu-li paš strowe, móže šchtom bohatty wužitk pšchijješez. Šchto šu strowe korjenje Šerusalemškeje wošady? Woni wostachu wobštajni

we wucžbje japošchtołow, to běšche jich duchowna žyropa, jich maczetne młoto a i njeho czerpachu móž k wšchemu dobremu škutkej a niž i nještrownjch žylych wucžbow, kotrež šo i wulkim hłošom pšchipo-wjedachu. Woni džeržachu šo twjerdze bratrowskeho gmejštwa, pšes kotrež jedyn drugeho podpjerajše, šo tón abo drugi na wopacžne pucze nješchindže. Woni wostachu we łamanju šhlěba, pšes kotrež šwoje šwišowanie je šwojej powyšchenej hlomu žiwe šdžeržachu a pšchezo nowe mozy a duchowne žiwjenje dostachu. A škóncžnje džeržachu twjerdze na próštwje, pšes kotruž šo wšchitkich dobrjch a dokonjanych darow wěščzi cžinichu.

Šsu tele korjenje pola naš tež hišchje strowe, abo šuche a wotemrjete? Te njechadža šo wjazj pod šłowo, ale wyšche šłowa štajicž — a tak šo jeho žohnowanie šhubi. Šak je bratrowska lubošez wustudnyła; ničto njecha drugeho pošhlyničž, kiž chze wumrjecž. Wšchudžom šo wješele a pošhlynjenje pyta, tam paš mjenje, hđez je naj-bohatičho dostacž w šwjatym šakramencze. Šak liwke je modlerške žiwjenje. Šaj, w někotrych domach je modlitwa žyle wotmjelka. A tola runje w tym šylne korjenje našchje mozy leža.

2. Lubošne plody. Tam w Šerusalemje džěšche žyle po tym šhěrlušcu: „Dušcha i dušchu šjednocžena, měr w Bošy pytaju“. Wěra njeda k šebicžnoščzi pšchicž, ale mješ nimi rěkašche: jedyn ša wšchitkich a wšchitzy ša jeneho.

Š teho pšchindže, šo šwoje kubla pšchědachu k podpjeranju šhudnyh. To drje šo jako dobre nje wopokafa, dokelž wošada wotšudny a šawoł byrbješche pošdžišcho

w Korincze sa nich dary hromadzić. Ale sašada stromeho wošadneho žiwjenja je pschezo: Dobrotu činič a šobu-
dželič njesapomnicze, pschetož tajke wopory šo Bohu derje
špodobaju. Bohata woporniwosć je dobra mēra snutšlow-
neho žiwjenja wošady. Derje, šo mamy mješ nami tež
tajke wošady.

Sich pobožnosć šjewi šo we wješkelošci a džakowno-
šci. Woni šebi wažachu, tajke bohastwo mējachu we
Šhrystušu a dawachu jemu čješć.

3. Sich žohnowany wliw. To šlowo: Šdyž
šo nětoho pucze temu Šnjesej špodobaju, wón tež jeho
njepšhecželow š nim špokojenych čžini, dopjelni šo na žylej
wošadže (43). Woni buchū čješćeni.

Tajka bratrowska lubošć, tajka njebeška myšl, tajka
šwētpšcheminjaza wēra, tajka dobročiwosć njebechu hiščeže
byle a to dobry šacžiččč čžini. Wošada bēšche mēsto na
horje (Mat. 5, 14). Woni bēchu šól šemje a šwētko
šwēta a ludžo jich dobre štutki widžachu a Boha w nje-
bješach šhwalachu.

Tajki pschitkad njemōžesche bješ wušpēcha wostacž, to
mējesche wliw a tōn Šnjes pschida wšchēdne te j žyrkwi,
kotšič bēchu šbōžni.

Šo by Boži duch tež tajke plody mješ nami pschi-
nješl, šo bychu našche wošady oasj byle w puščžinje wo-
brocženja wot Boha, šo bychu tež psches pobožne šhodženje
štamow tež š wonka štejazn pschiwjedženi byli š Šhrystušej
š wēčžnemu šbožu. Šamjen.

Wušlischjenje modlitwy.

„Mōj bratr“, tak powjeda duchowny, powjedasche mi podawš,
kotryž bēšche šo mužej š jeho wošady, kiž bēšche šo psched krōtkim
š Ameriki wrōčzil, štal. Wōn dnrbjesche psches rēku a wušwoli, šo
by pucze lutowal, želesniški mōst. Wōn bēšche pschēšwēdcženy, šo
w tym čžahu čžah njepšchijēdže, wēštosče dla pak šo š wuchom na
šemju lehnj, šo by nēšajki wrještot lēpje šlyšhecž mohl. Wšchitko
bēšche čžicho. Wōn šo šhwatajžn na pucž nastaji. Šhētije
a wēšče wot jeneho proha, na kotrymž kolije ležachu, na drugi
pschēškozji. Pschetož šrijedžny rum pschifrytnj njebešche. Wōn bēšche
hižo na položju pschijchol, jako na dobo hrimotazn wrještot čžaha
šady šebje šašlyšcha. Šemu šo, to pytnywschi, w štyšnosći wšchōn
duch šhubi, a wōn šebi myšlesche, šo je jeho šmjertna hodžina
pschijšcha. Wōn šebi rošmyšli, šchto dnrbi čžinič. Špody šebje
torhazu rēku, šady šo pschithwatajžn čžah, š bole j škōčžič, bēšche
njemōžne. Wōn mōžesche jenož: Bohu šwoju dušchu porucžič
a jeho wo pomoz proščč. A dale džēsche w šhwatnym bēženju,
pschi kotrymž dnrbjesche wšchitke mozy ducha a čžēla napinacž, šo
njoby wopat šupil, hewat by do nawalneje rēki padnyl.
Čžah pschezo bliže pschijna a wōn mējesche hiščeže daloto hacž
š tamnemu brjohej. Duž šo šdasche, kaž by čžah kusť pomalšcho
jēl. Wōn nadoby noweje šhroblošče a mējesche nowu nadžiju.
Šōnž mosta bēšche hnydom dozpity, ale tež šady šo mējesche lofo-
motiwu. Duž, hacž by škōčžil š bole j na nahly brjoh? Šchto wo
to, hdyž šo tež nēšotre rasy psches hlōwu pschēčžijny; wšchaf
bēšche jeho žiwjenje wušhowane. Šady njeho čžah nimo šehna,
wōkomit hiščeže, a wōn bēšche rubješstwo šmjercže.“

Šchto bēšche jeho wušhowalo? Ššnano bēšche wōdžer lofo-
motiwu hiščeže w prawym čžahu pytnyl a teho dla špēšnosć
čžaha šadžeržecž mohl. Šak loško by šo štacž mohl, šo jeho
pošdže wohlada, a jeho prošny, čžah špinacž, bēchu podarmo. Nje-
wērjazn čžlowješ šebi šwoje wušhowanje š naturšich pschicžinow
wujaknjuje. Šchēščžijan pak wē, šo je tajke wušhowanje džiw a
šo ma šo jeno Božej hnadže džakowacž, kiž jeho modlitwu wu-
šlyšchi a wobšejnosče tak wōdži, šo bē wušhowanje mōžne. Duž
prošchmy — potom nam Wōh pomha.

Štawišny rekruty š lēta 1813.

(Šo franžowštim piša — ē —)

(Šotracžowanje.)

Džēchmy psches šahrody a šastupichmy do šhēže. Šejne šadnje
durje šawrije šeržanta š wulšim kuchinškim šlidom. Džēchmy do
najštwy. Mējesche dwē wofnje do wšy a dwē do pola, hdyž šo
hiščeže wojowasche. Šurjamy dla ničzo njewidžachmy. We šitwoje
štejesche njepōščelane ložo a psched ložom kolebka. Ludžo bēchu
bješ dwēla wšchitko štejo a ležo wostajizy do bitwy čžēfali. Ale
pod šawēšchkami šufasche na naš maty poš š bēlej wopuschu a
dolhimaj wušchomaj. To wšchitko šda šo mi kaž šōn!

Šeržanta bēšche wofno wōčžiniš a tšēlesche hižo na drohu
hdyž dwējo abo šijo pruszny hufarōjo šrijedž wōšow a hnojowych
hromadow štejachu. Šady nich štejachu drusy a šatachu, šwoju
ššēlbu mērio. Do wšy šhwatachu pschezo wjazn wojakow. Nē-
šotšij šo dužy po pucžu pschezo š nowa wobrocžachu a šwoju
ššēlbu wuššēlachu. Džēchu do wšchitšich šhēžow a tšēlachu bōrsny
je wšchitšich wofnow. Bōrsny pschidžē nam pomoz. Šaršchal
Šey pschidžē se šwojim wōjškom a Pruszny dnrbjachu šo wrōčžič,
njemōžachu našchu wješ nabbēhowacž. Wōheš pschēšta na wobemaj
štronomaj. Wny wopuschēčžichmy wšchitžny šwoje šhowanti a šhwa-
tachmy š šwojemu polke j. Šēdma šo š njemu namafachmy. Šteje-
šche pola wšy šaja. Čžitachu šo mjena. Wot našcheje žyleje
šompagnije bēchu tu jenož hiščeže dwajaschtyržyčzo mužōjo.
Mōj pschēčžel Šürst tu wjazn njebešche, ale Šebedej, Šlipfel a ja
bēchmy šbožownje wucžetli.

Ale bitwa njebešche hiščeže nimo, pschetož Pruszny šapocžachu
nětko tež našchu wješ šaja nabbēhowacž. Šako čžyčchmy šo runje
šrijadowacž, pschibēžachu 18,000 šarych wojakow pruskeje gardy škofu
na naš. Šošchachu nahlownižny našchich mōrných pschēčželow jako
šnamjo dohycža na šwojich bajonettach. Žyla runina bēšche je-
ničžka mrōčžel procha a šura, š kotrejež widžachmy druhdy nahlow-
nižny a hlebije po tyšazach šo blyškotacž. Džēchmy pschezo dale a
dale do šady, jako na dobo nēšchto kaž blyšť a hrimot nimo naš
jēchafche. To bēšche šaršchal Šey; nihdy njēššym tajke woblicžo
šako widžal. Šeho wōčži šapafschte j hnewom. Šeho hlōš rješche!
We wōkomitu bēšche žyle wōjšto pschemēril. Wšchitko ša nim
džēsche. Njēcžēfachmy, ale džēchmy Pruszam napšchēčzo a po
džēšacž mješšchinach bēšche wšchitko we wohnju. Ale njepšchēčžel
štejesche šrucže. Mējesche šo ša dohycžerija a nochžylche čžēfacz,
čžim bōle dofelž bēšche nowe pošhlnjenje doštal a dofelž bēchmy
psches tutu pjecz hodžin dolho trajazu wōjnu hižo mucžni. Našch
bataillon štejesche tutōn šrōčž šady a wšchē šule wšche našchich
hlōwow hwišdach. Hiščeže wjele wjetšcha šara bēšche pak šlepo-
tanje šulkow we našchich bajonettach. To hwišdasche žalōžnje.
Šajebacž teho pak džēchmy tež my do šrēdka wōlajo a tšēlejo.
Štupachmy psches hromady mōrných, džēchmy š nowa do wšy
Šōršchen. Šam wojowasche muž š mužom. Šo žylej wješnej
drōšny njebešche ničzo wjazn widžecž, hacž tšēlby a generalōjo na
rjehotaznych šonjach, kiž se šwojim tešatom rubachu, kaž wšchēdny
wojak. To trajesche nēšotre mješšchinny a prajachmy hižo pschi
šebi: „Wēž šo čžini . . . wēž šo čžini . . . pschidžemy do
šrēdka!“ Ale na pruskej štronje bēchu drusy wōjazn, kiž hiščeže
njebechu wojowali. Duž dnrbjachu drugi ras čžēfacz a tutōn šrōčž
bohūžel tak špēšnje, šo nēšotšij hacž do wšy šaja čžēfachu. Mējach
bitwu ša šhubjenu. Šež šaršchal Šey dnrbjesche wrōčzo jēchacz.
Wōjazn ščžiničny š tšēlbow marj a nošchachu na nich ranjenych
wšchškow š bitwy. Čžēfach tež do šaja, pschēškozich nēšotre ploty.
Šako pak čžyčch nimo nēšajšejne brōžnje bēžecž, widžach na hōržny
šnano pošta wšchškow na šonjoch. Dale šady nich pschicžerjachu
wulke čžrijōdy šanonow. To mje pošnu, tam šako pošladacz, a
nětko špōšnach šhēžora Šapoleona, kiž nēšchto šrijedž tnych druhich
na šwojim šonju šēdžesche. Šsedžesche na šwojim bēšym šonju
kaž na štolžu. Špōšnach jeho pod tutym šchērym nješjom žyle
derje.

Ššo ani nješibafche a wobšēdžbowafche bitwu, kiž šo pod
nim bijesche, se šwojim dalotowidom. To mje tak šwješeli, šo
se wšchē j mozu wōlach: „Ššlawa šhēžorej!“ Šotom bēžach šrijedž
dwēmaj šarymaj šhēžomaj po wješnej drōšny. Wēch mješ šrēnimi
a widžach hiščeže, kaž wješni wobhšlerjo, mužōjo, žony a džēczi
do pinzow šhwatajžny lēšechu. Šlipfel, Šebedej, šeržanta Šinto a
wšchitžny, kotryčž š šompagnije šnajach, bēchu hiščeže wōnfach, a
šlyšchach tajku žalōštnu šaru, šo šebi to njemōžesch pschedšajicž.
Šolšty šur walesche šo po tšēchach, žyhele šraškotachu dele a pa-

dachu na pucz. Kule rosbivachu murje abo roslamachu se žalostnym holkom pschatra. S dobom pschikhwatachu wojazy se wschittich stronow do wšy, so i khwilemi wobroczo a tšelejo. Skafachu psches płoty. Tudy njebešche žaneho porjada wjazy. Běchu to wojazy wot wschittich polkow, bjes nahlownizy, rostorhani, krawi, njemdri. A dženša po telko lětach spomnju hiščeže na to. Běchu to wschitzny džeczi, saměšče džeczi. Mjes pjatnaczi abo dwazyczi njebešche ani jedyn wuřud — ale Franzowsej je khrobloscz pschinarodžena.

A jako pruszny wojazy pod nawjedowanjom starych wyschlow, kiž pospochi: Do předka! Do předka! wołachu, pschiběžachu kaž czrijoda wjelkow, kiž bebi na khribjet skocza, so bychu skerje do předka pschischi, sapoczachmy něhdže dwazyczi abo tizyczi muži wot rózka nělajšeje bróžnje na nich tšelecž. Nam napšhecziwo bě jahroda a w nej male kolče a wulke kčejaze wischnjowc shtomy. Widžu je hiščeže dženša. Tuczi pruszny wojazy chyzchu murju pschelěcz a wješ dobycz. Njewem, kelto i nich sařy do jich czrijodny dele padny, hdyž běchu na murju pschischi. Ale pschilěchchu pschezo sařy drusy. Kule hwiřdach nam wołoko wuschow a sarychu so do murjow. Kalk padašche se scženow. Sstoma wiřasche i pschatra. Wulke wrota k lěwizy běchu wot kulfow zyle rosbite. W bróžni pólwr nahypachmy a potom porjady i bróžnje wustoczichmy, so bychmy do czrijodny tšeleli. To trajesche jenož krótki wokomik, a tola běšche hižo pjecz abo sčescz wot naš padnylo. Dežachu i wobliczom na semi. Ale našcha njemdroscž běšche tak wulka, so na to njeledžbowachmy. Jako ja džepaty krócž wustoczich, padny mi tšelba i ruki. Boshilich so ju sběhnycz, ale pschi tym padnych psches nju — mējach tulu w lěwym ramjenju. Krej bēžesche mi psches wutrobno kaž czopla woda. Spytach stanycz, ale mōžach so jenož k muri lehnycz. Nětko bēžesche mi krej hač k nohomaj, a myřlach, so mam tudy wunrjecz — pschi tajkej myřli lojesche mje lodowa jma. Moji kameraczi tšelach pschezo hiščeže psches moju hlowu a Pruzsojo bjes pschestacza wotmolwjachu. Dokelž so bojach, so mohla mje druha kula dospolnje moricz, lěsch pomalku dale a padnych takle do maleho pschěrowa, kiž wodu i drohi do jahrody pusčesche. Moja lěwa ruka běšche czežka kaž wołoj. We hlowje so mi wjerczesche. Sstlyšach drje hiščeže tšelecž, ale jenož hiščeže kaž wo řnje. To trajesche bjes dwēla khětro dolho.

(Bokracžowanje.)

Božeje zyrkwje narodny džēn.

Sswjatk, řwjate wješele,
Bohu řaspěwajče;
Džak, czejcz, khwalbu, modlitwy
Žohnuj dale, prajče.

Sswjatk ma džēn narodny
Zyrkej Khryřtuřowa,
Sswjaty Duch tu pošlany
A řiwjenju ju woła.

Sswjatk zyrkej Řnjeřowa
Přēni řohnowany
Miřioniski řwjedžen ma
Sswjeczič křonowany.

Tehdy na ři tawřnt řu
Duschow pschiwjedzene
Temu Řnjeřej k dobytku,
S hele wumōžene.

Dženš řišeže, kaž řiwy jow,
Ssyla džeczi jeje
Wjele tawřnt řwjedženjow
Mēla je, a řmēje.

Hač wschōn řwēt je Řhryřtuřa,
Pohleni tež pohan,
Pšes skutk Ducha řwjateho
Ssedžo jemu k noham.

Sswjatk zyle řiwjenje
Sswjecziř zyrkej tudy,
Sswjatk w njeřu wješele
S Bohom řwjecza ludy.

Narodny džēn zyrkej twōj
Sswjecziř řwjatk, řjany;
Miřioniski řwjedžen řwōj
Řhwalisř dokonjany.

Řhwalisř Božej lubosči
Bože řbōžne skutki,
Wōtče, Ssno, Ducho řwmi
Sa wscho czeřč řamlutki!

H. H. i B.

Ludwik XVI.

(Bokracžowanje.)

S nimi Ludwik 26. dezembra 1792 pošleni řas do konwenta pschindže. Deřese mēšesche řakitanřku řeč, kotraž je jenak wubjerna po wobřahu a po formje, tak so řo hōžji i najřlawniřchimi

wudžētkami pschirunacz. Rař wuschitny dyrbjesche hiřom tehodla bycz, so by czistu wěrnoscz řečo tola Franzowřow njeřranil! Hdyž bē wscho dorosestajal a wschē winy a pschicziřny řa kralowu nje-winowatoscz wujasniř, dorēcza takle:

„Franzowřojo, hdyž je tamny narodny řharakter, kotryž wař hewař tak debjesche, tamny wulotny a nadobnje řmyřlenny řharakter? Čhczče Wř řwoju mōž na to naložicz, so byščeže njeřbože teho muža dokonjeli, kotryž řebi řwaži, řastupnikam řwojeho naroda řo dowēricž? Mēnicze wy, so řebi najwjetřche njeřbože ani najmjeřšesche řobuzelnoscz njeřařluža? A njeje Wřam kral, kotryž je pschestal kralowacz, hižo tak řam njeřbořowny wopor hrubeho dōnta, so dyrbjalo řo wam njemōžne řtacz, jeho njeřboža hiščeže pschisporjecz? Řevoluzija, kotraž je wař pschetworila, je wulke pozczinti we wař řbudžila; ale hladaječe řo, so by wona we wař czlowiře czucze njepořlabila, bjes kotrychž ani jedyn prawy pozczint bycz njemōže! Sstlyščeže hižo nětko řtawisřny, kotrež budža něhdny potomnikam powjedacz: Ludwik bē w řwojim dwazetym lěče trōn nastupil, a w řwojim dwazetym lěče bē wōn na trōnje pschilad czisteje pōžcziwoscz. Wōn njemēšesche pschi tym ani jenicžesche řhostanja hōdneje řlaboscz, ani jenicžesche řchōdliwje řadořcziwoscz; bē řlutniřny, řsprawny, řhutyřny, wopokasa řo ludej pschezo jako řwēřny pscheczel. Lud řebi řadašche, so by řo czežki dawř wotřtronil; wōn řōn wotřroni. Lud řebi řadašche, so by řo robota řbēhnyla: najpředy řu na řwojich kublach řbēže. Lud řebi řadašche porjedjenje w řakonjach czēlneho řhostanja, so by řo i wobřorženyř lěpje wobřhadžalo: wōn je to polěpschil. Lud chyzřche, so bychu tyřazy Franzowřow, kotrychž běchu našche řrute wařchnja hač dotal i řrajanřscho prawa wuřamle, tele prawa dostali: wōn je řim se řwojimi řakonjemi da. Lud chyzřche řwobodu mēcz: wōn řu jemu da — wōn řo jemu řameho woprowařche. A tola řo nětko w mjenje tehole řameho luda řada — řrajenjo, řa to dowurēcžecz njecham. Mjeliczo wōřtanu psched řtawisřnami řtejo. Pomyřlicze řebi, so budža řtawisřny něhdny Wāř řud řudžicz, a řo je řich rořřud rořřud wjchēř řtolēcžow!“

Hdyž bē Deřese dorēcžal, hiščeže Ludwik řam wschōn hnuty praji: „Řrajenjo, řunje řu řo wam, mje řakitowaze winy psched-noschowale. Mjecham je řow wospjetowacz. Ssnadž pošledni řas k wam řečo wam praji, so mi moje řwēdomje nicžo njeporořuje, a řo njeřřu wam moji řastupniřny nicžo řhba wěrnoscz prajili. Sso řiřny wobarař njeřřnyřny, so by řo moje řadzerjenje řjawnje njepřchepytowalo; ale to chze řo mi wutroba puřnycz, řo řu mje w řkōřžbnej liřczinje wobřkoržili, řo řym chyzř ludowu krej pschelecž a řo řym řa njeřbože 10. augusta* řawinřl. Ssny řo nadžijař, řo mje mnohe dopokasř, kotrež řym kōždy czař ludej wo řwojej lubosči a řwojim řmyřlennju dawar, na wēczne czařny psched řakim porokom řakitaja.“ Pšchi tym jemu řyřly we woczomaj řtejachu. Hdyž běchu řo na řejmje dořho wadžili, hač dyrbi lud řam w řhromadžisřnach wo kralu wothłōřowacz, pschindžechu řlōncžnje 14. wulkeho rōžka k rořřřowanju wo řjoch wēzach. Pōřtajič mēšesche řo, hač je Ludwik Řapet — tak jemu po prawōřzu kralowřesche řwōřby řeřachu — winowaty? — Dyrbi řo rořřud wo nim ludej k wobřrucženju pschedpōložicz? — Řakje řhostanje je řebi kral řaklužil?

Na přēnje praschenje nimale wschitzny „haj“ wotmolwicu, druhi namjet pschijaty njebu. Wo jeho řmjerczi hařle potom wothłōřowachu, hdyž běchu řakon tak pschemēnili, řo tež řam jenicžki hłōř psches pōložju hižo dořaha, mjes tym, řo dyrbjeschtej předy dwē řečzinje hłōřow řa to bycz, dyrbjesche-li řo řadny k řmjerczi wotřudžicz. Wjeczōř 16. wulkeho rōžka řapōřlanyř wothłōřowacz pōczachu. To bē řurowa, řrudna nōž. Řapōřlanyř řhodžachu řamyřleni won a nuts. Na galerijach kolowokolo bē hrořny hōř a hara. Wjele řich bē, kotřiz chyzřchu kralej řiwjenje řdzerčecz, ale řtrach řa řwoje řamřne řiwjenje bē hiščeže řyřniřchi a pschemo řich, hačřrunje běchu pschēřwēdczeni, řo njeje řebi kral řmjercž řaklužil.

Řobespierre, jedyn i najhōřřich řurowow, dopokasowařche řo je Ludwik Franzowřku pschēradžil a wukrajnym njepřcheczelam do mořny dacž chyzř a teho dla dyrbi wumrjecz. „Ludwikowa krej dyrbi pschelata bycz, řo by to tyranow řatraschilo.“ 361 hłōřowachu řa řamu řmjercž, 360 řa wotřtorčenje abo wuhnanřstwo.

* 10. augusta 1792 pomōlachu řakobinojo se wschēř rōžkow zyleje Franzowřesche najnjehmaniřchich řudži do Řariřo, pschi czimž wulki řbēž nastā i wulkim pschelecžom křwē.

Esy-li spěwał,
Pitnje džěłal,
Strowja cze
Sswójbnj statot,
A twój hwjatot
Stradny je.

Sa staw spróznj
Napoј móznj
Lubosć ma;
Bóh pał hwěrnj
Pšes spat měrnj
Čerštwosć da.

Nječ ty spěwałch,
Sswěrnje džěłach
Wšědnje dnj;
Džeń pał hwjaty,
Duschi daty,
Wotpoczi ty.

S njebeš mana
Nječ či hmana
Žiwnosć je;
Žywa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščerjni w Budyschinje a je tam sa štwórtlětnu pšedplatu 40 np. dostacž.

2. njedzela po swj. Trojizy.

Jap. št. 3, 1.—10.

To je prěni džiw w japoschtoliskich skutkach. Pětr a Jan ludej dopokasataj, so je knjesowe flubjenje wěrne: wón wobtrucezi słowo hwójich wuczownikow pšes zejchi, kiž scžehowachu. Njeměra wschał přeje, sčtož wona nje-widzi. A tola našch tekst na naš to napominanje staji: „Čińcze po Pětrje a Janje! Čińcze po nich!“ Tajke džiwny drje niz — ale džiwny modlitwy, wěry a lubosće. To dyrbišch jenož woczi měz widžecž a wuschi posłuchacž!

Alle hišcze w drugej myšli dyrbi historija wo wu-
hojenym khromym naš napominacž. Wot njeju chzemy
wuknječ. Nawuknemy, kał my na prawe walchnje hubjenstwu
a njesbožu na hwěcze napschecziwo stupimy. Duž nječ
ku wonaj našchj wuczerjej.

We wojowanju i hubjenstwom hwěta
je nam trjeba:

1. japoschtoliska wěra;
2. japoschtoliska lubosć;
3. japoschtoliska rošbudženosć.

1. Pětr a Jan džěschtaj hromadze horje do templa
pšchipolniju, hdnž so k Bohu modlachu. Duž pšchi
templowych durjach khromy šedžesche a prošesche wo
šmilne dary. Ssnano je japoschtolow hižo huseczišche
prošny. Alle dženska je woschibity džeń sa njeju, kaž sa
khromeho. Hdnž wón jich dženska wo šmilne dary prošny,
japoschtoliska wěra jeju wutrobje šahori — wonaj na dobo
šacziujetaj, so je jow wyschšcha pomoz nusna a so je blisko

pšches Božu mōz! Duž wěra na jn čebo pomhazu ruku
Božu wysche khoreho wupšchestrjemu wobhlada — duž wěra
pōsnaje, so staj wonaj grat Boži.

S tajkej wěru a i tajkim pšches wěru rošjawnjenym
wócžkom dyrbi kšesćizian k wschemu hubjenstwu pšchi-
stupicž, kotrež jemu tōn knjes do pucza wjedže. S krutej
wěru: Jow mōže, jow dyrbi so pomhacž, dyrbi
so wustupicž. Hdnž to čłowjekojō njemōza, Bóh
to mōže. Hdnž Bóh po čłowškej myšli pomhacž njecha,
— wón ma hwōju radu a pucž. Alle dwělowacž nješmemy,
jo Bóh pomhacž mōže — potom hałle mōžemy sa-
pšchimnyeč, hacž a kał Bóh wo našchu službu k hwōjej
pomozy rodži. Tak ku wschitzu ryczerjo kšesćizianskeje
lubosće, woschibje ryczerjo mišionstwa na polu nusy a
hrěcha k temu dōschli, hwōj skutk šapocžecž. To bēsche
jim skutk wěry, skutk Boži. Jenož tam, hdnž wěra do
skutka čžeri, jenož tam so radži — ale tam so tež
woprawdže wschitko derje radži — to je japoschtoliska wěra
hižo wjetšchu, krašnijchu Božu pomoz našonila, wjetšchu
hacž tu, kotruž mōžeshtaj japoschtolaj khromemu pšchi
templowych durjach pšchipowjedacž, kotrymž rěłaju te rjane.

2. S wěru, kotraž je wěrneje pomozny Božej wěsta,
šjednoczi so lubosć, kotraž šebi tule pomoz sa bratrom
žada, kotraž Bohu služo a w jeho mjenje šama ruku
poskiczi. Hdnž wěra praji: Bóh je tudy jako pomoznik
— praji lubosć: Alle ja šym tu tež, šym pola njeho,
mam pšchiklušnosć, jemu se šłowom a se skutkom pomhacž.
To tebi Bóh njesbožowneho na twój žiwjenški pucž pōšczele,
hubjeneho na čžele abo na duschi — khromeho, nječ je,

so jeho nošy wjazy njenješetej, abo so bu fšhidla jeho dusche wofhromile a štamane. Wšcho jene, kajke to nješbože swontownje — lubošć dyrbi šebi prajicž: „Staraj šo!“ Šow nješmješch nimo hieč kaž mješchuit a lewita — jow rěka šastacž, kaž Samaritiski.

My dyrbinmy šo šami wabjeni czucž: Bóh chze, šo šobu pomhamy.

3. Mamy-li tajku lubošć, potom tež Bóh prawu šylnoscž da, kiž roššudžena w prawej mudrošći do škutka štupi. Tež w tym štaj japošchtolaj naškej muczerjej, tež hdyž šmy šebi teho wědomni, šo tón Knjes jenož wošebje wušwolenych, kaž japošchtolow, ša šrednikow džiwneho škutka Bóžeho pomola. Tež ša naške jednore wšchědne šluženje mamy wšchelake wot japošchtolow wufnyčž.

To praji Pětr k thromemu: „Pohladaj na naju!“ Šcho je wón wohladal? Dwe wobliczi japošchtolow — šo šwěczateju we měrje a lubošći. Ale to džě běšche najwážnišche, šo je juntrócž tajkej měrje a lubošći do woblicza pohladač. To tež nam płaczi. Došć njeje, šo my š jašnym wócžkom polnym wěry a lubošće hladamy na hubjenych a jich hubjenstwo — my dyrbinmy na to džiwacž, šo čzi nješbožowni tež nam, naškej wěrje, naškej lubošći do wócžka pohladaja. Wot teho wjele wotwišuje, šo tajki šhudy na jene dobo pytnje: Woni šu bratsja, kiž maja lubošć k tebi, kiž do pomozy a wufhowanja wěrja — ja to na jich woczach widžu. Wojowanje pšchecžimo nješbožu dyrbi pšchede wšchěm wojowanje byčž pšchecžimo małonadžiji.

Najwážnišche je paršchonške šastupjenje. Pětr ša pšchijawšchi jeho ša jeho prawu ruku, pošbže jeho. Ššlěboro a škoto wón nima, ale wjele krašnišche! To je pokiw. Ššlěboro a škoto njeje najprěnišche a najwážnišche — kaž dobra je tež hušto tale pomoz. Derje temu, kiž móže prawje dawacž. Šk temu njetrjeba ničto bohatty byčž. Šenož hotowy byčž, bratra ša ruku šapšchimnyčž kaž Pětr. Dótknjenja šo nješmješch bojecž. W tym jim wjele pobrachuje. Ššam šastupicž — w tym leži móż a wušpěch lubošće. Šchtóž je k temu hotowy, tež bórny druhe šredki nawuknje. Tak šu to wulzy mužojo a žony lubošće nawukli.

Škutkej dyrbi šlowo pšchicž. Pětr rěčejšche w Šesukowym mjenje. Duž móžejšche thromy thodžicž. Tak dyrbinmy tež my prajicž: W mjenje Šesom Šhryšta poštaš a thodž. Šdyž tež tón Knjes na tajke šlowo čželnu štrowošć njewobradži, w kóžnym padže da wón šwoju móż, kiž je w šlabnych šylna, kiž jim pomha, tež pod ššchizom derje doběhacž.

Tak štanmy k šobudžělu — k měrje, k lubošći, k roššudženošći! Lubošć pač je najwjetšcha mješ nimi — to je wodnych wěczneho žiwjenja w naš. Šamjen.

W ě r a .

Luby Šesu, hnadu daj
 Tym, kiž prózuja šo šwěru,
 Šo by pšelnil šo twój raj.
 A jich wjele pšchischlo k měru;
 Pšchewodžej jich prózu hnadnje,
 Šo jich wuštyw rošće radnje.

Luby Šesu, šwětlo daj
 Tym, kiž w šmjertnym ščěnje šedža,
 Šwjastki šluda rošwjajaj,
 Šo čže pšnajaju a wjedža,

Wjedž jich na tu prawu drohu,
 Šesu, wěrnny pučžo, k Bóhu.

Luby Šesu, mozy daj
 Tym, kiž mucžni wuštawaju,
 Troschtne šlowečžo wšchal jim praj,
 Šo na pomoz počataju,
 Šo šo ryczeržy pšchěz' bēdža
 A ša tobu ščerpnje šlědža.

Luby Šesu, lubošć daj
 Tym, kiž we liwkošći thodža,
 Šahor jich a pokajaj,
 Šak š tym šej a tebi šchodža,
 Š twojej šlužbje, k twojom' šlowu
 Šahor wšchědnje lubošć nowu.

Štawišny rekruty š lěta 1813.

(Šo franžowštim piša — é —.)

(Šotracžowanje.)

XIV.

Šdyž wotucžich, běšche šrijedž nozy. Wtróczele čzahachu po njeby a mēšaz hladasche dele na wupušćěnu wješ, powrócžene šanony, a nathopjene čžela, runje tak mērnje, kaž wón hewal na pluštotazu wodu, na šelenu trawu a w našymje na padaze ličže dele hlada. Čžlowjek njeje ničto pornjo nješchodnej štworbje — to šrošymi mrejazy čžlowjek šepje hačž žadyn drubi.

Njemóžach šo hibacž a mējach žalostne bološće. Šenož prawu ruku móžach něšal wobrocžecž. Najebacž teho šo mi radži šo šbēhnyčž a widžach něšto hačž hluboško do drohi nutš hromady čželow. Mēšacžk je wobšwěczesche še šwojim šlědnym šwětłom. Bēchu bēle kaž šnēh. Mēšotre mējachu rōt a woczi daloko wocžinjenej. Druhe ležachu š woblicžom na šemi, patronowu tošchu a torništ na šhribjecže, ruku do trawy šarywšchi. To žyle jašnje widžach a ššchijach še šubami š bojocžju a hrošu.

Čžyž po pomoz wołacž, ale šašlyšchach jenož čžēnki hloš, kaž hloš plakazeho džěicža a padnych šašy šadwělujo na šemju. Ale čžēnki hloš, kiž bēch w čžichošći nozy wuwolač, š šhwilemi druhe wubudži a roššchěrjesche šo do wšchitkich štron. Wšchitžy ranjeni šebi myšlach, šo šo pomoz bliži a šchtóž móžejšche hišchže wołacž, wołajšche. Tuto wołanje trajesche něšotre mješšchiny dolho, potom wšchitžy šašo wocžichnychu. Ššlyšchach jenož hišchče konja rjehotacž, kiž w mojej bliškofčji pola něšajšeho plota ležejšche Čžyžšche štanycž, widžach, kač šwoju hłowu š dolhej ššhiju šbēhny a potom šašo wrócžo padny.

Dofelž bēch šo pšchi štawanju napinal, bēšche šo moja rana šašy wotewriła a čžujach š nowa kreiw pod pažu wuběžecž. Šašdželach woczi, šo bych wumrjel, — dopomnich šo na dobo na wšchitke šašdžene podawki š mojih džěczazyčh lēt — kaž moja njeboh macžet mje na šwojimaj rukomaj kolebasche a do špara špěwajšche, na mašu štwicžku a čžistu komorku, na našcheho pša, kiž šo mnu hrajšche, na nana, kiž wječžor, še šeferu na ramjenju, domoj pšchidžje, mje šbēhny a košchjesche. Ma to wšchitko šo dopomnich, kaž wo šnje.

„D woha macži! . . . o wohi nana . . . šebi myšlach, hdyž byšhtaj wój wjedžalaj, šo waju džěčžo jenož teho dla š tajkej lubošćju a prózu wufublašhtaj, šo by něšdy šchpatnje wo žiwjenje pšchischlo, šame daloko wot kóždeje pomozy! Šak byšhtaj wój tyčh tamalaj, kiž wamaj tajku šrudobu hotuja! . . . D hdy byšhtaj wój tu tola byłoj! . . . Šdy mohł ja waš wo wodacže prošycž ša wšchitku nušu a prózu, kiž šym wam čžinił!“

Tež na šhatržinku, čžetu Marhatu a lubeho droheho Šoul-denez nana myšlach. A to bēšche žalostne. Widžach jich džiwanje a bojocže, hdyž powjescž wo wulkej bitwje doštanu, widžach, kač čžeta Marhata wšchědnje po wulkej prózy džě a na pōšt šhwata, mješ tym šo šhatržinka šo modlo čžata, widžach, kač knjes Šoulben šam w šwojej šštwi šedži a w nowinach čžita; šo je ššeczi armee-korps bóle čžerpil hačž wšchitke druhe, kač wón powšchi hłowny po šštwje thodži a šo halle pošdže k šwojemu džělacžejškemu šlidu šhndje. Moja dusche bē pola nich we wótcžinje. Widžach, kač lištynošchēš šredo še šwojej tošchu pola njeju šastupi a čžecže Mar-hacže wulki lišt poda. Šhatržinka šteji šady njeje, šlěda kaž ščžena. Moje šmjertne wopišmo je runje pšchischlo. Ššlyšchach šhatr-

žinku žalostnje plakač, bēšche na semju padnyla, a blyšchach cžetu žalosečič a klecž, so na hwēcze žaneje prawdy wjazy njeje, so Bóh wšchitlich dobrých ludži wopuščeži! . . . Dobry Goubenez nan bēšche pšchischol jich trošchtowacž. Ale jako bēšche wón sastupil, sapocža tež wón, kaž cži drusy plakač, a wšchitzy plakachu a wołachu:

„Wbohi Sojefo! wbohi Sojefo!

To mje we wutrobje bolešche.

Potom na to myšlach, so tšizycži abo schtyrzyčiči tyžaz žwójbow we Franzowškej, w Němškej a Ruskej tužamu powjeseč dostanu, a so ma nětotryžkuliz wot tutych mormych nana a maczer. To sdašche žo mi jako poklecze, jako wulki sadmélowazy hłob žyheho cžlowjesta, fiž žo t njeju woła.

Potom spomnich na tamne wbohe žony, fiž pšchi wulkim wróczenju i Ruskeje w Pšalzburgškej žyrkwi žo modlachu. Myšlach na to, so budže tež Rhatržinka žo leta dotho takle modlicž a na mje spomnicž . . . Haj, to bēšche moja myšl, pšchetož wjedžach, so žo hižo wot džěczazych lét žem lubujemoj a so mje ženje njesabudže. Bēch tak hnuty, so dnyrbjach pšchězo plakač. Wjedžach, so budže mi žwěrna hačž do schědžiwych lét a so žo njebudže ženje wudacž.

Wotolo ranja sapocža roža padacž. Kapasche wot tšěchom, w jahrodže a na dróšy. Tuto kapanje rožy wožiwjesehe tutu cžiščinu. Myšlach na Boha, fiž wot wšcheho spocžatka žem pšchězo to žame cžini, kotrehož móž žanych mjesow nima, a fiž hrěchi wodawa, dofelž je žama lubošč. Eso nadžijach, so budže tež mi widacž.

Druhdy blyšchach we wšy murju žo hromadu swjeseč. W žuřodnej hródži mjadotasche toša, a wulki pastyrški poř bēžesche wopušch powšchi wokolo a wobčžuchasche mormych. Wón sapocža nadobo žalostnje rjehotacž. Esnano myšlesche, so je to wjel a poř cžetny.

Dopomnju žo na to wšchitko jara derje, dofelž mrějo wšchitko widžič a blyšchich. Prajič žebí: „Sšlyšch a pošluchaj . . . pšchetož bóřy na tutym hwēcze ničžo wjazy njewidžič a njeblyšchich“.

Ale wjele bóle je žo do mojeho pomjatka něšto druge sarulo. To nihdy njesabudu a budu-li sto lét stary . . . Sšlyšchach nasdala cžlowške hłobny. Kaž nětko pošluchaj! Kaž cžatach tola na pomoz. Kaž žo sběhnych, so bych wo pomoz woła. Bēšche hiščeže cžma, ale hižo sapocža žo t ranju někał žwitacž. Někałka žwěza noschesche žo po polach, tu a tam cžatajo, a potom widžach cžorne postawy žo hibacž a druhdy žo pokhilecž. Ale tež drusy widžachu tutu žwězu, pšchetož na wšchitlich stronach pošbēhny žo žalowčzenje a skorženje. A bēšche drje tak žlabe, kaž by plakanje małych džěcži blyšchal, fiž po žwojej maczeri wołaja.

Tež ja cžyuch wołacž, ale žadny snt njemóžach wuprajicž. A tola žebí prajach: Woni cže blyšcha, woni du! . . . Sdašche žo mi, so widžu latarnju po šchěžžy w jahrodže pšchicž a so žo žwěza po kóždej krocželi powjetšchi.

Padnych do womory.

XV.

Sdyž wotucžich, ležach we wulkej kólni, nětko da mi wino a wodu picž, sčtož žo mi jara spodobasche. Sdyž wocži wocžinjach, widžach stareho wojaka se schěrej brodu, fiž moju hłowu pošbēhowasche a mi schleńzu t hubje džeržesche.

„Nó“, džesche wón dobrocžiwje, „je cži lěpje?“

Božmewach žo, so žym hiščeže živy. Wutrobno a lěwe ramjo bēšchtej sawalenej. Cžujach drje hiščeže na tamnych městnach kšětre palenje, ale to bēšche mi wšcho jene, bēch hiščeže živy. Sapocžach žebí pšchatra wobhladowacž a tšěščne žyhele, kolowokolo mje na žlomje ležachu wulke hromady ranjonych a mjes nini džělasche stabowy lékař i dwěmaj pomoznikomaj, i nahimaj rukomaj. Na wulkim kuchinškim bšidže wotřěšachu někomu nohu. Ranjony stonasche. Sady njeho ležesche wulka hromada wotřěšanych rukow a nohom.

Pječžo abo schěčžo pšchzy dawachu ranjonym picž a mējachu t temu wulke karany. Najwjetšchi sacžičeč cžinjesche na mje stabowy lékař, fiž njekežbuizy na škóřby wbohich ranjonych rešasche. Mějesche wulki nož, žuche liza a žwarjesche pošpochi na žwojich pomoznikow, fiž jemu kšwatnje doščž nóž a plat njepodawachu a krew spěšchnje doščž njewotřěwachu. Najebacž teho pał widžach, so wón spěšchnje džělasche. Sa schtwórcž hodžiny bēšche wón hižo dwě nohy wotřěšal.

Wonka pšchi wrotach štejesche wulki wós se žlomu.

Bēchu runje schěčž stopnjow dołheho rufkeho jědneho na bšido položili, kotremuž bē kula sady wucha do hłowy šajěla. Lékař žadašche nóž, so by jemu ju wurčšal. W tutym wofomifu džěšche druzi stabowy lékař nimo. Bēšche to mały tołšty muž. Mějesche listowu tošču pod pažu a sasta bšitko woša.

„Hej! Šorelo!“ jawoła wón žortujo.

„Šlej wšchak, Wš tu tež šče, Duchene!“ wotmolwi našch lékař žo wobrocžiwšchi. — Kětko ranjonych?“

„Sšydomnacže abo wóřomnacže tyžaz.“

„Pšej škobano! — Nó, džě žo wam dženkša derje?“

„Haj, pytam runje forcžmu.“

Našch stabowy lékař wustupi i kólnje, so by žwojemu pšchěčžej ruku sawdał. Wobaj žo mernje rošřěčowasčtaj, mjes tym so drusy lékařjo wino pijachu. Wbohi Ruža pał i bojoščžu cžakasche a žalowčžo wocži wudžěrasche.

Tamle, Duchene, wy trjebacže jenož po dróšy dele hičž . . . napšchěčžo studni . . . hladajcže tamle!“

„Derje!“

„Runje jej napšchěčžiwu forcžmu namašacže!“

„A, derje, žo lubje džakuju! . . . Tam pothwatam!“

Druzí stabowy lékař woteńdže a našch ja nim wołasche.

„Dajcže žebí šlodžicž, Duchene!“

(Šotracžowanje.)

Ludwik XVI.

(Šotracžowanje.)

Našajtra rano, 21. wulkeho róžka, hižo do šchěcži štany a dosta žwjate wopravjenje. Wozazy hižo žo bližachu, kottšž dnyrbjachu porjad šđeržecž. Šakle pošdže pšchicžěch komiřaroyo po krala, so bychu wopor žwojeje njesprawnoščže a bohašabčžiwosčže na wotprawiščžo pšchewodželi. Ludwik cžyšche hiščeže žwój testament pšchepodacž. Ale hdyž t jenemu komiřarej pšchistupi, prajizy: „Pšošchu Wařch, pšchepodajcže tole piřmo kralowej — mojej žonje“, wotmolwi žurowž: „Mi je jeno porucžene, so bych Wař na wotprawiščžo domjedł.“ Na to kral: „Na, duž pójmy.“ Šalěšy do woša, do kotrehož žo tež jeho špomjednik abee Edgeworth, rodženy je Šchottiškeje, a dwaj polizajej kndžesčtaj. Šomalu jědžesche wós po hažach, kotrež bēchu i wojakami a kanonami wobšadžene. Kral hladasche kručže a nještróžicže, šrudoby na nim wjele widžecž njebē. Tola bu jemu štyřniwo, hdyž jeho katojo žufnju šlěchachu. Ale duchowny Edgeworth na njeho jawoła: „Sšyno žwjateho Ludwika*, krocž t njebjekam!“ A na to bjeje štracha na wotprawiščžo horje džěšche. Katojo jeho pšchimnychu, so bychu jemu wlořny wottšihalí a ruzy na škribjet šwjasali. Ale to žo jemu dowolicž njechajche, škóncžnje pał žo do jich wole poda, dofelž bē špomjednik naspomnil, so budže na to waschnje žwojemu Šbóžnikej hiščeže podobnišchi a špodobnišchi.

Duž štupi na kromu a wojeřškej hudžbje žiwny, šb by mjelčžala. Šerzy wotmjelknychu a kral porēcža pošlednje žłowa tak wóťje, so bē to daloko blyšchecž.

„Franzowšoyo, ja semru njewinowaty. Wodawam žwojim njepšchěčželam. Nadžijam žo, so Bóh tež jim woda a so budže moja žmjerčž šbože Franzowškeje pšchisporjecž.“

Pošlednich žłowow blyšchecž njebē, dofelž da general Santerre sabubnowacž, mēnjo, so by tyran hiščeže junu franzowški narod šjebacž njespytal. — Sa schěčž mjeňšchindw bē kral mormy. — Wšchitzy wołachu: „Šława narodej, žława žwobodže!“

Sšydom potom lud wokolo šchibjeńzy rejmajche. Ničto žebí njeswaži blyšcžtu wuronicž. Wječžor bēchu wšchē džiwadla kšopate polne.

Ludwik bē mlody muž w najlěpškej štarobje, 38 lét a pječž měžazom. Šlóbčž drje žo jemu ani jena porotowacž nješmē, sa to pał to, so bē mjehki, tak so kšostacž njemóžesche, a so wjele pucžow sapocža, ale ani jeneho njedokrocži. Za žława pał jemu wořtanje, so wulki semrje, hačžrunje tež to jeho njepšchěčželjo přějachu.

Kral Ludwik bē žwoju njewinowatu krej pšchelał a nětko bu Franzowška — republika, hačžrunje bē to po prawym hižo dawno byla. Hižo tónle jenicžki škóřny škutk, so Franzowšoyo

* Šswjaty Ludwik, franzowški kral wot léta 1226—1270.

ſwojeho krala, kotryž bě taf dobročiwny, na taf ſurowe waſchnje morichu, bě po wſchey Europje hróſbu roſnjeſt a wſchitzy rojen-kojo ſo džen a bóle bojachu, ſo mohle ſo tamne bjeſbóžne ideje tež dale roſſchěrícž. Tež pſchibjeraſche ſwonkowna móz noweje republiki hladaizy, a teho dla pſchimachu ſo wjazy hačž položja europſkich wjerchow brónje l. 1793, ſo bychu Franzoſow ſflu-
džili a kralowu ſmjercž wječžili. Ale wjazy bě njeſchecželow a wjazy bě franzoſkich wojałow a wjetſcha jich ſmužitofčž a wſchudže dobychu jich wójjka. To paſ mejeſche hiſchčež hórſchi wliw na ſnutkowne rewoluzije; tyranſtvo bě ſurowiſche hačž hdy prjedy, ſo frej taf mjenowaných „podladnych“, kotſiž chyzchu, taž ſebi republikaſo myſlachy, ſaſo krala mečž, ſo i rěkami lijeſche. Ani ſe ſłowom ſo njechodži wuprajicž, ani i pjerom wo-
piſacž, ſchto je Franzoſka ſa tamne dny wohladała: wjele ſtow tyſaz iprawných a njewinowatých dyrbjeſche pſche ničžo a ſa ničžo ſemrjecž. Mjes tymle njeſbožownymi bě tež Marja Antonietta, džowka kježoroweje Marje Threije a ſwěrna mandželſka Lud-
wika XVI.

Ta bě hačž do kónza julija l. 1793 ſe ſwojimaj džečžomaj w Templu pſchewnacž dyrbjala, doniž tehdom knježazy „wubjer!“ ji tež tale jenicžke wjeſele, jeje džečži, i rukow njeuwidje. Kajka bě to radoſčž tymle nječžucžiwym tigram! Hiſchčež wo-
brjedž nožy dyrbjeſche ſo jich roſtaſ dopjelnicž a jich rubježni wotrocžny čehnjechu na ſwoje žadlawe džeło. To bě wutrobu hnujazy napohlad: nihdy njechajſche macžerſka luboſčž ſwojeho najdróžſcheho poklada do njeſchecželſkich rukow puſchecžicž a ſe ſwojim žiwjenjom ſchitajſche Marja ſwojeho ſynka. Ale to bě podarmo: i dobom hrabny jedny jeje džowčžicžku, hrožo, ſo ju hnydom ſakole, je-li ſo jemu maleho Ludwika njeſchepoda. A jenož to macžerſnu wutrobu ſamo, ſo ſa jene džečžo druge da, ſo by jenemu žiwjenje ſdžeržala. To bě jeje najwjetſcha ſrudoba; dofelž ſchtož ſo ji potom ſta, na to bě ſo hižo dawno i krutej wěru a ſylnej nadžiju wobronila a čžim bóle, dofelž bě to pola ſwojeho njeboheho mandželſkeho wſcho naſhonika.

Džečži wotwjedžechu, ju paſ ſa krótki čžadž revoluzionſtemu tribunalej abo ſudniſtwu do mozy dachu. Něhdy móžna kra-
lowa ſtejeſche nětko wſcha ſtorhana a w hubjenej draſčeje pſched ſudnikami, kotſiž běchu haſle pſched krótkim čžadžom jeje poddani byli. Se ſtarofčž a ſtruchlym dóntom běchu jeje wložy jeſchědži-
wile, ale i jeje ſadžerženja a wuſtupa bě hiſchčeje prjedawſchi ſtam, jeje ſdželanofčž a doměra do Boha ſnacž, a ſamych ſudnikow to pohnu, kotſiž ſo nad jeje krutym ſharakterom njemalo nježiwachu. Wſcho drje ji wumjetowachu, ale dopoſajacž a wobſwědčicž ji ničtó ničžo njemóžſche. Eſama ſo ſakitowaſche a to taf doraſnje, ſo po žylej lubi na ſudnikow bórcžachu a čži ſo dale praſchecž hižo njewěrjachu. So ſkónčžnje wuſud hinaſ rětacž njeſwědžjeſche, hačž hewaſ, bě jene. Duž džeſche 16. oktobra l. 1793 tež Marja Antonietta po ſamym krawnym pučžu do njebjeſkeho raja ſa ſwojim lubym mandželſkim, kotremuž bě we wſchěch podendženjach ſwěrna woſtala hačž do kónza.

Seje ſynka Ludwika doſta někajki ſchewž Simon do rukow, kotryž dyrbjeſche jeho wotežahnyčž, ale hižo l. 1795 wumóži jeho ſmjercž i kruteho wotrocžſtwa. Seje džowka paſ pſchindže, dołhi čžadž w jaſtwe pſchewyſchi, poſdžičho do Awſtrije; tola bě derje widžecž, taf ſrudne běchu jeje mlode lěta byle, dofelž njebē ſa čžadž žiwjenja ženje prawje wjeſela. Seje mandželſki bě wójjwoda Angouleme. Eſkónčžnje dyrbjeſche tež Ludwikowa pobožna a boha-
bojaſna ſotra Hilžbjeta runje taf taž druhy i kralowſkeje ſwójbny ſwoje žiwjenje „ſwobodže“ a „runofčži“ woprowacž.

(Potracžowanje.)

Wſchelake i bliſka a i daloka.

W Budyſchina. Hlowne Guſtav-Adolffke towařſtvo w Draž-
džanach ſměje wot 29. junija hačž do 1. julija t. l. ſwój lětu-
ſchi ſwjedžen w Budyſchinje, kotryž wobſteji w powitanſkej ſhroma-
džiſnje 29. jun. wječor w hoſčženju „krótny“, i hlowneje ſchadžo-
wanſki 30. junija dopołdnja, i žyrtwineho konzerta popołdnju a
wječorneje ſhromadžisny, a ſkónčžnje budže 1. julija dopołdnja
w 11 hodž. w Pětrowſkej žyrtwi kemschenje, na kotrymž budže knjeſ
ſaraſ lic. theol. dr. phil. Müling i Lipſta ſe ſwjedžeſkim předa-
rjom. Mjes tym ſo budže dopołdnja w 9 hodž. Woža ſlužba ſa
ſchulſke džečži w Marinej-Marcžinej žyrtwi, ſměje ſo w Mičhalſkej
žyrtwi kemschenje, na kotrymž budže knjeſ ſaraſ Mróſaf

i Grodžičeža předowacž. Eſerbszy duchowni ſu wo to proſyli,
dofelž njedoſaha, ſo ſo na němſtim kemschenju pſchi pſchepodacžu
darow jenož krótko kemschenje ſłowom porěčži, a jara lubje je knjeſ
wſchſchi konſiſtorialny radžicžel D. Dibelius do teho ſwolil. Duž
ſo nadžijamy, ſo ſo luboſčž naſchich Eſerbow i ſkutkej podjeranja
evangelſkich wěrybratrow w roſproſchenných wufrajnych woſhadach
prawje rjenje poſaže. Towarſtvo, kotrež je ſa jene lěto (1901/2)
56 modleſkich domow poſwjećilo, kotrež ſo njebudžichu mohle
bjeſ jeho pomogy natwaricž, je tajſeje luboſčže hódne! Tež
w Eſerbach, a to we Lupoji, je Guſtav-Adolffke towařſtvo žyrtkej
natwaricž pomhało, kotruž hiſchčeje lětnje bohacžje podpjera, teho
runja w Eſmjecžtezach, hdžež ſu nětko ſapocželi kemschenje
džeržecž. Wóh tón knjeſ chyzł ſwoje žohnowanje ſpožčicž, ſo by
ſo ſwjedžen po derje domkowaných ſynowých žnjach hódnje
radžil!

— Wot 29. junija hačž do 1. julija ma ſo wulki ſwjedžen
hlowneho Draždžanſkeho Guſtav-Adolffkeho towařſtwa w Budyſchi-
nje. Naſche kemschenje woſhady chzedža tež dar ſa naſchich evangelſkich
Eſerbow w roſproſchennju na tymle ſwjedženju pſchepodacž a
wone budža to čžim radſcho čžinicz, dofelž budže ſo tón dar ſa
evangelſku woſhadu w prufej kemschenje Lužicy, kotraž bjeſ druho-
wěrjazyjni evangelſkeje žyrtwe potriebaja, pſchepodacž. Duž wo-
čžakuja ſo bohate dary naſchich evangelſkich Eſerbow, kotrež móžja
pola ſwojeho duchowneho hačž do 23. junija wotdacž.

— Bohužel ſu ſozialdemokratojo pſchi wólbach do kježorſtvo-
weho ſejma njenadžity wuſpěch měli, woſebje w Saſkej. Wob-
žarowacž je, ſo je ſo naſch lud wot tutých njeſchecželow ſchecžiči-
janſkeje wěry a žyrtwe taf ſaſlepicz dal a woſebje ſrudne je, ſo
ſu tež kemschenje dželacžerjo, taž dyrbimy i wětoſčžu myſlicž, ſo ſa-
wjeſčž dali a jim ſwój hlož dali. Eſchtož ſa nich hložuje, i tym
wupraji, ſo je pſchewyſene i tymi, kiž chzedža wěru naſchich wótzow
ſanicžicž a powróčicž ſwěrnofčž te kralej a kježorej, kotraž je
pſcha naſcheho luda byla wot jaſtarſkeho čžadža. Kaſ je móžno,
ſo naſch lud njepoſlucha na ſwojich najlěpſchich pſchecželow, ale
na tutých žnjach ſawjednikow poſlucha, kiž jón do njeboža njeſeja.
Jara rjenje je ſo pſched krótkim wupraji, ſo je jenicžka ſmilna
ſchecžičjanſka ſotra, kotraž khorých hlada, wjazy ſa ſwojich ſobu-
čžlowjeſkow čžinila, hačž wſchitzy ſozialdemokratiſzy wóžerjo hro-
madže ſa dželacžerjom. Dofelž ma ſo w Budyſtim wokrjeſu
ſchtwórtk wufalanſka wólba mjes naſchim dotalnym ſwěrnym ſa-
ſtupjerjom knjeſom Gráfu a mjes ſozialdemokratom, pſchewoſamny
hiſchčeje juntrócž naſchemu ludej: „Njedaj ſo ſawjeſčž!“ Eſchtož
ſozialdemokratej hlož da, ſaprěje ſwoju wěru! Duž lubi Eſerbja!
njepoſluchaječe na liſchecželſke ſłowa tutých ſawjednikow, kotſiž
drje wam wſcho rjane lubja, ale nježerža, ſchtož ſu wam lubili,
ale ſtupče je ſwojim hložom na boſ wóčžinſkeho jaſtupjerja knjeſa
Gráfy w Biſkopizach.

— Tež we Wojerowſko-Róſborſkim wokrjeſu je tón ſamny
džen wufalanſka wólba mjes hrabju Arnimom nad Mužatowom a
ſwobodomýſlnym Wenzelom. Wny ſmny lubym Eſerbam hižo
piſali, ſo ſu ſwobodomýſleni najhórſchi njeſchecželjo naſchich
ratarjom. Duž daječe wſchitzy ſwój hlož knjeſej hrabi Arnimej
uad Mužatowom.

Bibliſke hróncžka.

Kaž kžeža žana jenicžka
Eſo ſama njeje twarila,
Taf ſwět ſo ſam nej' ſčžinil;
Hdžež jeno wóčžlo pohladnje,
To wſchudže Wóh wſcho ſtworil je
Wiſches ſwoju móž a mudroſčž.

Wóh, dofelž wſchitko ſtworil je
A i ničeho wſcho ſčžinil je,
Wóh ſtworicžel ſo njenuje.
Njech wocži Boha njewidža,
Te ſkutki jeho poſaža;
Haj žyla ſtwórbu wucži čže:
Wóh móžny, mudry, dobry je.

Wóh je, Wóh je! čži powjeda
Tu ſemja, morjo, njebjeſka;
Wóh je, Wóh je! to praja čži
Tež ſwětki, žita, tramicžki.

Čy-li spěwał,
Pitnje dželał,
Strowja cze
Čswojbnj statoł,
A twój kwjatoł
Čradny je.

Ča staw spróznj
Napoł móznj
Lubosč ma;
Bóh pał śwětnj
Pšes spać měrnj
Čzerstwošč da.

Njech ty spěwaš,
Čsweńje dželaš
Pšedne dnj;
Džen pał kwjatoł,
Duški daty,
Wotpocznj ty.

Č njebieš mana
Njech čzi kmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšew čze!

F.

Šerhske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Čsmolerjez knižničičežerńi w Budničinje a je tam ša ščtwórtlětnu pšedplatu 40 up. dostacž.

3. njedžela po kwj. Trojizj.

Čap. št. 4, 8.—22.

Młode kšesčizjanstwo prěni króč se šwětnej mozu hromadu trjechi. Čapostoli šo teho njewostajichu, wo kšrystušku předomacž — a nětko běšče šo džiwne wuhojenje kšromeho stalo. Čo jich předomanju pšed ludom prawu móž da. Čo ludžom k wutrobje džěšče, jako Pětr ludej wuložěšče: Niz my to běchmy, ale tón Čnješ čam a wěra do jeho kwjateho mjena, tón kšoremu strowošč da. A temu šo wěšče to wubudžaze šlowo pšchisamkny: Čak nawukńe tež my k Česubej šo modlicž, šo bščešče strowi byli na čzele a na duški.

Čo wyschlich luda rošhori. Woni njechadža mjeno Česuba kšyščecž, kotrehož šu kšizowacž dali — to jim kaž hamor na šwědomnje bje. Woni njechadža ničžo wjedžecž a kšyščecž wo horjestacžu, pšchetož š tym jim druge šlowo wo šudže do duške kšincžěšče. Čuczi čapostoli dyrbja mjelcžecž wo wščem tym, duž šo šajachu, hdyž tež praweje pšicizny njemějachu.

Dženka je š njewěru runje tak. Wona šo hněwa, hdyž šo kšrystušku předuje jako žiwj šyn Čoži — bóle hiščešče šo hněwa, hdyž pytnu, šo šo ewangelij jako móž w žiwjenju wopokasuje. Kšesčizjanstwo čzedža na boł storčicž. Čo šame hidženje je kaž tehdom: „My njechamy, šo by tón nad nami knježil“. Ale jich hidženje je podarmo. Čwangelij tola dobyčzet wostanje. Č temu pał kšlyšča, šo kšrystuškwu wučžomnižy dwoje džerža, ščtož na Pětrje dženska wohladamy: Wěricž a wušnacž. Čo

kšlyšča k kšesčizjanstwu, šo by dobyčž mohšo. Ččtož ty wušnacž, dyrbiš wěricž; a ščtož ty wěriš, dyrbiš tež wušnacž, hewał šy njekničžomny wotrocžk.

Wěricž a wušnacž je šwět pšchewinjaza móž.

My widžimy na Pětrje:

1. jeho ponižnošč wěry;
2. jeho wěstošč wěry;
3. jeho wutrajnošč wěry.

1. Pětr na šebi nima ničžo wot hordosče, kotruž widžimy druge pola kšesčizjanow, kotřiž šebi na to něščo wjedža, ša teho Čnješa wopor pšchincž. Čež niz, šo by Pětr hordy byl na štutk wuhojenja, kotryž je w Česubowym mjenje dokonjał. Č jeho šlowow kšincži ponižnošč se žiwjeje wěry won porodžena, ponižnošč, kotraž je wěsta, šo šama móž ničžo, ale tón Čnješ wščitko šamože. Čajka ponižnošč, kiž temu Čnješej wščitko dowěri, wščitko wot njeho wuprošy, wščitko wot njeho dostanje, je šałožne žadanje ša kóždy wopravdžity štutk lubosče, potom pał tež ša kóžde pšchewědčaze wušnacž wěry. Čo nam Pětr pšed šwojimi šudnikami počože. Wón ma tajke šajne, čzište šwědomnje, runje dofelž je šebi w ponižnoščzi teho wěsty, šo šu woni jenož jako grat kšrystuškwu štutkowali. W tym leži dobyčžetka móž čapostolow: ščtož šu woni w Čnješowym mjenje čziniłi, móža pšed kóždym šudom šastupicž, teho šo pšed nimi hańbowacž njetrjebaja.

Čak dyrbimy tež my pščežo bóle nawukńeč, wščitko w jeho mjenje, w jeho mozy čzinič. W jeho mjenje

šamym dyrbi šo runje najlěpsche stacž, šchtož my jako šchesczijenjo, jako jeho wuczownizy samožemy. Šchtož šo wopradowže w jeho mjenje stanje, móže psched kóždym šudom wobštejecž. Na jich płodach dyrbicže jich póšnacž, to płacži tež wo šchesczijanškej ponižnosći.

2. Krašna wopofasuje šo tež wěstosć a radosć wěry japoschtolow — šchtož je druhe žadanje ša wěru a wufnacže. Kaš džiwuje, šo tón šamym Šětr, kotryž w nozy k tamnemu cžichemu pjatkej šwojeho Šbóžnika šapřeje, nětko tajki wěšty psched šwojich šudnikow štupi — nětko, hdyž je to wjele štrašnišche hacž tehdom. A kajki wón wuštuji! Tón wšchědny muž — kajki je wón šylny a wěšty! Kaš měrne a wěšte je jeho šłowo psched tymi wošebnymi pošłucharjami, kaš trjehi wón šwědomnje šudnikow! „Wy to šcže, kotšiz šcže jeho šchizowali — ale wy widžicže, šo wam ničžo pomhało njeje. Wón je žiwý a škutkuje, tón šchizowany, horještanjny, powyščeny. Šišes njeho šteji tón šhorý psched wami štrony.“ A potom šahłošuje šynki pašalma wo tym šamjenju, kotryž wot cžěšlow šacžišnjeny, je šo rózžny šamjen šcžinił — a wšchitku radosć šwojeje wěry wopšhija wón do tych šłowow: „a njeje w žanym druhim šbóžnosć; tež njeje žane druhe mjeno pod njebjom date cžłowjekam, w kotrymž my mogli šbóžni bycž.“

To je japoschtolška wěstosć — radosć wěry! Kaš nufna je wona nam! Tajkich šmužitnych šchesczijanow my trjebamy w měščenžy našeho błudžazeho cžaka. Šeno hdyž šmy wěšči a wješeli, šo je w nim wšchitko žiwjenje, šwětko, dobycže — jeno potom my dobudžemy. Wóh daj nam tajku wěstosć a radosć wěry!

3. A temu paš tež trjebamy Šětromu wobštajnosć a wutrajnosć we wěrije. My dyrbimy twjerdže stacž, tež hdyž chzedža nam hubu šatřacž. Šětr wupraji to rjane šłowo: „Šsudžcže šami, hacž psched Bohom je prawje, šo bychmój waš bóle pošłuchałoj dnyli Boha.

Japoschtol, šchesczijan pošłucha rad wyschnosći, ale mjesa je tam štajena, hdyž jašna pschikašnja Boža šłowu wyschnosće napschecžimo šteji: Žana móž nješmě šchesczijanštwu wobaracž, šwědcženje wotpołožicž wo Šhryštušu, wutracž we wojowanju ša jeho kralestwo.

To dyrbi jašo prawidło bywacž w našich wošadach: Šwangelij šłuscha won do žiwjenja. Wšchudžom dyrbi šo žiwješka móž ewangelija wuliwacž do žiłow ludoweho žiwjenja. Wot žadanja, Šhryštuša pschpowjedacž, njedamy šo wottrašhecž — ani psches wyšotich — ani psches šwoju šhrobłu wutrobu. Šchtož wutraje hacž do kónza, budže šbóžny. Tehdom měješhtaj Šětr a Jan rjany wušpěch.

Wěra ma štajnje šlubjenje. Prošchmy wo tu móž, radosć, wěstosć, wutrajnosć a ponižnosć Šětromu — tež našche je šlubjenje dobycža! Šamjen.

Redžbuj!

Šchcžipaj róže, dóńž je cžak,
Jutšje dženkša njej;
Špěšchmu hodžinku šej paš,
Wjer ju k wužitke!

Škladnosć dženkšnu šebi waž,
Wšmi ju do ruki;
Wóh wě, hacž ju jutšje mašch
A šy na šwěcži.

Dobre cžinicž nješkomudž;
Šajawkow to da.
Cžak ma šchidła, dže šwój pucž,
Nikoh' nječžaka!

Štawišny rekruty š leta 1813.

(Šo franžowškim piša — 6 —)

(Škóncženje.)

Nětko pschistupi wón šašy k ruštemu wojakej, kiž na njeho cžakafche, a šapocža jemu mjašo se šchije hacž k ramjenju wotřěšacž. Ššwarjesche pošpochi na šwojich pomoznikow: „Šhwatajčže tola, moji šnježa, šhwatajčže!“

Wóžecže šebi myšlicž, šo ruški wojak jara štonafche. Ale lětar na to ani nješedžbowafche. Škóncžnje cžišny šulu na šemju. Wón wobali ranu š płatom a šawola:

„Wotnjescže jeho!“

Nješechu wojaka š blida, položichu jeho k druhim na šłomu a položichu drugeho na blido.

Njebych ženje wěrił, šo móža šo tajke wěžy štacž, ale widžach hišcže žyle druhe wěžy, na kotrež budu štajnje špominacž.

Něšchto šrocžel wote ninje šedžesche štary šorporal š ranjenej nohu. Mikotajche š woczomaj a prajesche šwojemu šušodej, kotre-muž běchu ruku wotřěšali:

Rekruta, pošladaj tam na tutu šromadu. Ša wjetuju . . . šo ty šwoju ruku, kiž tam leži, wjazh nješpójnaješch.“

Rekruta, kiž běšche šmjercžblědy, a kiž běšche tola wulku šhrob-łocž pschi wotřěšanju wopofašal, tam pošladny a hnydom do wo-mory padny.

Šorporola šo wušmja a pschšpomni:

Še ju tola šejnal . . . Še tamna ruka š módrym šna-mješchom . . . To ma pschczo tón šamym šcžěhwk.

Wobdžiwajche šo šam, šo běšche ju wunamkał, ale ničto šo šobu nješmješesche

W kóždym wokomiku wołachu ranjeni:

„Picž!“

Hdyž jedyn šapocža wołacž, wołachu wšchitžy druhy šobu. Štary wojak nje šjes dwěla lubowafche, pschetož hdyž nimo džěšche, mi pschczo šaran pošćicžesche. Njeběch dlěje hacž šnano hodžinu we kólni. Šady přenjeho woša štejachu šnano dwanacže rjebłowa-nych wošow. Šurjo š wokoliny w šomoczanyh šitlach a je šchě-rymi šlobukami cžakachu, šchud na ramjenjach a šwoje šonje ša wotěšku džeržo. Wóšny pschijěcha něšchto šušarow, podwysch šćocži š šonja, šastupi do kólnje prajžny:

„Nježiwajčže, šnješ štabowy lětarjo, ale tu mam pschikašnju, dwanacže wošow ranjenych do Šüzena pschewodžicž, — mam tule ranjenych wotwošcž?“

„Šaj, tule“, wotmolwi lětar.

Hnydom noschachu ranjenych na wošy. Šrijedy paš, hacž naš šburja a noscherjo šbčhnychu, dachu nam hišcže juntrócž picž. Hdyž běšche jedyn wóš pošny, wón wotjedže a drugi pschijědže. Šsedžach na šćezim w přenim wotdžele pschi rekrucže, kotremuž běchu prawu ruku wotřěšali. Šady naju pošbrachowafche druhemu noha, šćezemu běchu šłowu roššcžěpili, šchtwórtemu brodu roššbili a tak dale.

Běchu nam našche wulke mantle dali, ale, hacž runjež šłónžo šwěcžesche, naš tola tak šyma šojesche, šo šo žyle do mantlow ša-walichmy. Ničto njerěcžesche — kóždy myšlesche šam na šo.

Šušarajo, kiž šobu jěchachu, šurjachu, šo šmėjachu a rěcžachu wo bitwje, na naš ani nješedžbujjo.

W nozy dojedžechmy do Šipška. Tam mje donješechu do lazareta. Tu šhonič, šo běšche šo mi kóšcž w lěwym ramjenju rošššlila. Šacž do 1. oktobra dnybjach nětko w lazarecže psch-bymacž. Ale moja rana šahoji tak derje, šo móžach na tutym dnju šhorownju wopušcžicž a šo šašo k šwojemu poškej wrócžicž.

XVI.

Dnybjach šo druhimi dolho marščerowacž, přjedy hacž pola Šorgawy šwojich pschecželow šašy trjehich. Ale to běšche šrudne šašowidženje. Nješpójnach nikoho wjazh. Wšchitžy běchu tak hu-bjeni, šama kóšcž a koža. Šedyn štary kóšcžojty wojak š wulkim šchjwym nošom a je šchěrokimaj ramjenjomaj še mni pschistupi a na mje pošladawšchi prajesche:

„Šlej, ty tu hišcže šy, Šosefo! Myšlach, šo hižo šchtyri měšžazy dolho w šemi ležišch.“

To běšche mój pschecžel Šebedej.

Wóž pschitřad jeho po šdacžu hnujesche, pschetož nještany, šawda mi ruku a šawola:

„Šlipšelo . . . tu je Šosef!“

A drugi wojak, kiž pschi kušodnym kotole bedžesche, wobhladny bo prajiwšchi:

„Ty tu sy, Josefo? Haj wschať, nejšty po tajkim morny. A kajki mašch napohlad! Šsy tolsty kaž kud. To hebi dam lubicj. Šchtyri měšazy w khorowni.“

To bēšche moje powitanje! Nuša bēšche mojich pscheczelow skasyla. Mjyšlachy kōždy jenož na hebie. Sebedej pať bēšche hebi tola hwoju sprawnu wutrobu sakhowať. Dyrbjach ho t njemu hndnyč a s jeho kžizu s kotoła jēsč. Ale teho ho dźatowach. Mějach hiščeje w hwojim torniſtrje dwanacze kolbaſtow a wulki kruch khlēba a bleschtu palenja. Wocžinjach nētko hwoj torniſtr a wucžezch kolbaſti. Dach Sebedej dwē, ſchtož jeho t hylſam hnuješche. Chzych tež druhim pscheczelam nētotre dacž, ale to Sebedej šhuda, položi hwoju dwōn na moje ramjo prajiwšchi:

„Šdžerž hebi to! Njebudže to twoja ſchłoda. Njepraj ničžo!“

Bōrny dyrbjachmy ho na puč podacž. A ſašy ſapocža ho žaloſtne wojowanje. Buchmy ſbiczi. Dyrbjachmy zoſacž. Mōj pscheczēl Klipfel padny, a nētko bēchmy wot wſchitich Pſalzburgſkich rekrutow jenož hiščeje dwaj žiwaj. Pſchēhrachmy wulku bitwu pola Lipſka a nētko dyrbjachmy džen a dale ho wrōčzič. Ale bōrny njemōžach wjazy dale. Žaloſtna ſyma mje loješche.

Bēšche to na domojpučžu po wulkej Lipſčzanſkej bitwje, tji mile ſady mēſta Juldy. Njemōžach wjazy dale. Sebedej džēsche pschezo hiščeje ſo mnu.

„Khrōbloſč, Josefo! Šhrabaj ho! Bōrny sy doma.“ Tatle wōn ke mni rēčješche.

„Ale njemōžach wjazy a plafach.“

„Njemōžu wjazy!“ ſawoľach.

„Štań tola!“

„Šawēšče, mōj Božo, njemōžu!“

Džeržach ho jeho ruki. Semu ronjachu ho toľte hylſy psches liza. Špntaſche mje nješč, ale bēšche hižo ham pschēkľaby. Nētko ja jeho džeržach prajizy:

Sebedej, njemopuſchč mje!“

Šejtman Vidal pschistupi a pohladny ſrudnje na mnje:

„Šōlcže, wostań tu ležo, ſa pol hodžiny pschijēdu woſy, kiž čže bobu woſmu!“

Na dnju 15. wulkeho rōžka 1814 wotucžich w čzoplej iſtwje a w dobrym ložu. Widžach, ſo ho maľe wōknješcha s lodom pschikryte a prajach hebi. „Še ſyma!“ Š dobom kľyſchach hrimotanje kanonom a knyſtotanje wohenja w kľachlach. Nētotre mjenſchiny poſdžišcho widžach, ho wobrocžiwšchi, mlodu blēdu žōnſtu, ruzy ſtyknywšchi pschi kľachlach heđecž, a ſpōsnach Khatržinku. Tež iſtwu, w kotrejž bēch do wōjny telko rjannych njedželow pschēbnywať, ſašy ſpōsnach. Mjyšlach, ſo ho mi džije. Dolho ſhladowach na Khatržinku. Škōncžnje ho ſmužich a prajach žyle čžicho: „Khatržinka!“

Špēšchnje ho wobrocžiwšchi ho mje wona woprašča:

„Josefo, ſnajesch mje?“

„Haj!“ wotmolwich, podawšchi jej ruku.

Š wjekeľoſčžu tſchepotajo wona pschistupi. Šu wobjimach — dolho. Wobaj plafachmoj.

Šato pať ho s nowa s kanonomi tšēleſche, dajēšche ho mi wutroba.

„Šchto to je, Khatržinka?“ ho ju woprašchach.

„Maſche mēſto woblehnu. . . . Njepscheczēljo ho w Franžowſkej!“

Njemōžach žaneho kľowčka wjazy prajicž. Telko čžērpjenjom a čžwilow a bolōſčow! Telko hylſow! Dwaj millionaj morjennych wojakow na bitwiſchēžach — to wſchitko bēšche podarmo. Njepscheczēljo ho w Franžowſkej. Šawēšče, ſawēšče, džēšacž lēt kľawy ho droho ſaplacžene!

Ale kať bēch t hwojim pschiwuſnym pschischol? Šo Lipſčzanſkej bitwje jēdžachy dolhe rynki wojow s ranjennymi wojakami psches wjeľku Burgeš. Čžeta Marhata a Khatržinka ſteješchtej psched durjemi a widžeschtaj tutōn dolhi ſrudny čžah!

Mi njeje trieba, jeju myšle woprašč. Wjazy džyli 12,000 wojow bēchu hižo nimo jēle. Na tšecžim dnju ſpōsna mje Khatržinka.

„Tu wōn je! tam je Josef!“ wolaſche wona najdala.

Ale ničto njechaſche jej wēricž. Čžeta Marhata dyrbjēšche dolho na mnje hladacž, pjedy hacž mōžēšche wona prajicž, „haj to wōn je. Wšmicže jeho s woſa dele. To je naſch Josef!“

Donjēšechu mje do jeju kľēžki. Tu ſtaj čžeta a čžetka mje

wothladaľoj wodnjo a w nozy. Chzych jenož ſpacž a woľach pschezo: Wodu! Wodu! Ničto njewēriješche, ſo budu hdy wotkhoricž.

Šchēčž měšazow poſdžišcho, 15. julija 1814, ho woženichmoj, Khatržinka a ja. Kujes Goulden, kiž naju lubowaſche, kať hwojej džēsčzi, je mi hwoje kľamy wotſtupil. Bēchmy wſchitzy ſbožowni.

Wōjna bēšche nimo. Nēmžy, Rušoj a Awſtrižy ho domoj wrōčzachu. Kľēžor bēšche na kupje Elba. Ale hiščeje juntrōčž dyrbjach do wōjny. Kľēžor čžakaſche jenož na wōkomif, ho do Franžowſkeje wrōčzič.

To dyrbjēšche nam hiščeje mjele ſtarōſčje čžinicž. Koſumni kērbizy hoſpodarjo budža ſpokojni s tym, ſo hym hacž dotal hwoje ſtawuſny roſpowjedať, ſo bych mlōdžinje poľaſať, kaťka ſachodna je tola wōjniſta kľawa a kať jenož mēr, hwoboda a džēlo prawe ſbože tworja. Šdyž pať ho ho wam moje ſtawuſny lubile, a hdyž ſmēju kľwile, čžy wam dale powjedacž wo bitwje pola Waterloo. Na dženka pať Božemje wſchitzy hromadže.

— Kōnz. —

Ludwik XVI.

(Škōncženje.)

Tať ſakhadžachu Robespierre a jeho towarſchojo psches lēto poſpochi. Ale wēčnje wērno wotanje, ſo Bōh, kotruž žyly hwt wōdži, tajkim hurowzam tež mjesy poſtaja a tež jow widžimny, ſo revoluzija hwoje kľamne džēsčzi ſpōžera.

Danton, kotruž bē druhdy tola hiščeje kľmaſchi a tež mjele nadacžišchi hacž Robespierre, bē hebi kať druſy ſchwarne ſamōženje nahromadžil a čžyſche w mērje na wſach hwojeho ſboža wužiwacž. Šso ſažo do Pariſa wrōčiwšchi, bu se hwojimi pscheczēlemi wotbudženy a wotprawjeny. Marata, drje najhōrſcheho hurowza, bē Šcharlota Corday-owa ſkōnzowala, hebi myšlo, ſo mōže s tym hwoju wōtčzinu wuſwobodžicž; tola to ju žiwjenje kľoſchtowaſche. Duž bē nētko Robespierre ham jenicžki knjes žyleje Franžowſkeje. Ale Dantonowa kľmjercž bē tež jeho poſledni triumf.

Runjež hiščeje mnōhich na ſchibjenžu poſkla a hurowiſcho ſakhadžēšche hacž hdy prjedy, ſejnawaſche tola, ſo jeho mozy džen a bōle wotebjeraja. Teho dla njekhodžēšche ženje hinať s doma hacž s wobronjennymi mužemi. Tež hladachu Dantonowi pscheczēlojo ſkľadnoſčje, ſo bychu jeho s nēčžim popadnyli. Tať jeho pscheczēw- nitow džen wote dnja pschibnywaſche, hacž ho napoſledtu 27. julija nimale žyly konwent pscheczēwwo njemu nješbēže. Žyly čžah nješbē ho ničto ani ſwažil kľowčka piknyč, doľelž hroſba bē wſchēch pschewjala a ſatraſchila. Ale lēdma bē jedyn ſapocžal a wſchitzy mējachy kuražu. Robespierre a jeho bješbōžni wotrocžy tam t kľowu njepschindžechu: pscheczēwizy bēchu hižo dobyli a tať ho s wulkim hōľkom a haru s kľoſowanjom poſtaji, ſo dyrbi ho wōn s Henriot-om, namjednikom narodneje gardy, a s druhimi do jaſtwa wotwjēšč. Duzy po pučžu nadžijēšche ho Robespierre, ſo jeho lud wumōžy, ſchtož ho tež woprawdže ſta, a hižo myšlēšche hebi na radnižy, s druhimi radu ſkľaduju, kať mohľ ho nad njepscheczēlemi wjēčicž. Ale to bē pschēkwatana wēž — wſchitzy buch s nowa ſajecžy. Henriot ſalēny se ſtrachom psched kľmjercžu do nēkaſkeho wutoka, s kotrehož jeho s hrjēbłom wucžezechu. Robespierre ham čžyſche ho s piſtoliju ſaťēlicž, ale roſtšēli hebi jenož brodu, kotruž jemu nēkať ſažo pschiwjaſachu. Škōncžnje pať tež jeho s jeho towarſchemi t kľmjercži wotbudžichu a pod guillotinu poſkľachu 28. julija 1794. Prēni a drugi džen po tym ſčžinichu s 27 ſakōbinami runje tať.

Šchtož bēchu potajkim republikanojo ſaľožili, to hamo ſažo roſpadže: ſakōbinojo ſnicžichu Girondistow a jim nješēndže ho ničžo lēpje. Ša prjedawſche knježerſtvo, kotrež s konwenta a s „wubjerka“ wobſteješche (21. ſeptembra 1792—26. okt. 1795), pschindže nētko tať mjenowana „rada s 500 wobſtejaza“ a direktorij. Tyrantwo tež bōrny pschēſta a wſcho ho ſažo na kľmaſchi boť wobroczi, doniž ſkōncžnje Napoleon I. žyľemu knjeſtww kōnz ſčžini a ham wotežku do rukow woſa, na ničoho njedžiwajo, hacž na hwtēru hwojich wojakow.

Šwōſtawa nam hiščeje na nētotre ſnutſtowne wobſtejenja ſpomnicž. Šwōboda, runoſč. a bratrowſtvo dyrbjēšche parola noweje republiki byč, ale wotrocžſtvo, hebicžiwōſč a tyrantwo knježēšche. Bōha s žylym nabožniſtwom ſjawnje čžile bješbōžnižy wotkľadžichu, „roſom“ bē jich pschibōh, ale to ho dolho nje-

schlachetstche, Robespierre kam dyrbjesche se satonjom sašo postajic: Bóh je. Wšcha pózcžimoscž a wšchě dobre počžinki dyrbjachu so sahubicž; najwjetšche njelhumanstvo bu plawjene a khalene; tak daloko bčchu so se swojim „rosomom“ sabludžili. Haj, cžlowjet dyrbi so wopravdže džiwacž, so so to w tamnym wjelesdželanym kraju a cžahu hodžesche!

Scžehwki franzowsteje revoluzije bčchu dolho snacž a hu hišcže wožebje dženska widžecž; ani jeje knjeistwo so tam dolho njedžerži. Mimo hu tamne cžahy se wšchej swojej hruboscžu, ale my móžemy hišcže s nich wufnyč: Tak Bóh tych khosta, kotřiz so wot njeho wotwobrocžej a so pschecžimo temu spjecžuja, kotre- hož je jim sa knjeja a krala postajil.

Bibliske hróncžka.

Na měšacž, hwěsny pohladaj,
Kiž w nozy hwěcža krasne;
Schto je tam staji, džerži, praj,
Schto stwori plóncžko jasne?

Schto wětrej, blyškej, mrócželam
A desčecžej porucžuje?
To by ty, Božo Knježe, sam,
Tvoj skutk cže pschekrasnuje.

Krusch s najstarscheho šwětneho pišma.

W našim cžahu, hdžez liberalni, wožebje doprědkarjo, bohuzel kšecžijanstwa so dale bóle wotřekuju a filosofija sašo k starej pohanskaj wěrje abo njewěrje wožebje prastarych Hindušow so kčila, cžlowjecžej duschi wjele lubje Nirwanu, to hole ničzo, něžli wěcžne žiwjenje pschejo — je sawěrnje sajimawe, něščto wo starodawnej Hindušskej wědomoscži nawjedžecž.

Šlowjenje plušchachu w satarstu s Iranami, Hindušami, Gřekami, Germanami, Romjanami, Litwanami a Skeltami k jenej wjetškej šwójbje, to je k Ariskim ludam. „Arja“ wosnamjenja sanskritžy „šwěrní“, starobaktrijžy pak „arja“: „šwójbni“; tež mjenuja so Skeltowjo w Triskej hišcže dženz „Srowjo“. Najstarsche knihi po tamnych Ariskich wótzow rěči 2000 hacž 1500 do Křysta pišane hu „wědy“; wěda je šwjate nabožne wědomstwo. Wědy džela so na „Mantra“ a kšetro mlódschu „Bramanu“ abo na šchtwore wědy: „Rikwědu, Šsamowědu, Šagurwědu a Bramawědu“. Starscha Rikwěda, wokoło 1000 do Kř. dopišana, wopšhija 10 knihow a 1028 hymnow abo špěwow. S tutych so widži, kak bludnje wopaki po swojim šthodženlowatym wutworjowanju družinow Darwiniscžej cžlowjestwo jako šróstf s wopicžej družiny wudawaju, s nich so widži, so hu ludžo k Božej podobnosčej štworjeni s přjódka do jeneho Boha wěřili a po cžahu halle s teho wyschšeho štejšcžaja pšnacžja do bluda pschibožneje pluzžby šapadnyli. Tak na pschiklad w Rikwědže 10, 83 so špěwa:

Kiž našch je wótz, našch rodžicžel a štwórža,
Kiž snaje měštna wšchě, wšchě na nich bycža,
Kiž mjena nadawa sam lutki Boham,
A njom' wšchitžy pschikhadžuju, jeho praschecž. —

Hindušč rošesnawasche na hwěcže troje kralestwo: šemju, powětro a njebo, a bč teje wěry, so nad šemju rukuje bójške bycže s mjenom „Agni“ — kacž.: „ignis“, litw.: „ugnis“, starošlowjanšy: „ognu“ — Bóh wóhija. — Šemu je wjele hymnow pošwjecženyh, s kotřymiž so křwali, so s njebjeskich žolmow, s mrócželow rodženy s přjódka s blyškom so šjewi na šemi a potom, hdžez sašo so šthowa, wot měšteho Štatarikšana, Gřekšeho Šrometheusa, s nje- bjes k ludžom sašo by pschijekeny, wjelešlawjeny po swojim džiwnomnohotnym narodže, po kotřymž tež dvě drjewicžy jemu stej s rodžicželom. Mjenujžy přenjotne, najstarsche waschnje woheň šastrojenja bč: dwaj křuchaj drjewa, — najradšcho twjerdsche a mjehšche, — trěwasche so jene wo druhe abo jene psches druheho džeru pschetyknjeue šwjertowasche so do šhřecžja, doniž plomjo wudry. Tuto waschnje jako potajnstwo by wosnamjenjowane se šwjatym šnamješcho kšičža s mjenom: Šwasřita, šanscr. Šawisřita, kotřez nadešdžesch na Hinduški a Gřekšich pomnikach; jo nadešdžesch na wudobytkach Šchliemanowych s Šissarřika a s Wřyřenom;

jo nadešdžesch tež na starym lebijnym šonzu 1858 w Šsuschynje na Wolhynje namakanyh. Šchisřpomaju hišcže: tamne prastare waschnje, woheň šastrojicž je so tež w Šserbach nimale hacž do našchich cžahow šdžeržalo; s najmješšcha špišacžel wě wo tym, jako mějachu psched 50 lětami w Delnej Šuzižy hišcže šonjerja, wowcžerja šwinjerja, huřarja a wjele křumarjow, hu pastřjo cžasto na tajke waschnje šebi woheň šadželacž wjedželi; najradšcho naložowachu k tomu gasu, špinachu do njeje lucžlojty knebl a cžahachu po nim napoloženy postřonk tam a šem, doniž so nješapali. — Šle wrócžmy so k Šinduščam. Wěšche-li „Braman“ t. j. Bóh, abo žórlo žiwjenja přenje šlowo wot so dal: „Aum!“ t. j. kacž. „omne“, wšchón šwět! abo bčšche-li wón s přjódka na jaw šupil, so šjewil w šwěcže a šthowa so w nim, to je tež we wošřjedžnym kralestwie powětrowym wšchelake bycža šplodžil n. psch. „Šerganju“ t. j. pschiboha šrimateho (pschir šl. Šertun, litw. Šertuannus), wo kotřymž w Rikwědže 10, 168 so špěwa:

Šdže rodženy a s wotkal je wón pschibyl?
Dyč Boži šaduwazy po wšchěm šwěcže
Šso bójšy šbėhnje, hdžez so jemu lubi, —

Šoh' šchum so šlyšchi, widžecž ničt' šoh' njem'že.

(Schto by pschi tym njedyrbjal špomnicž na šwj. Šana w bibliji 3, 8?)

(Šotracžowanje.)

Wšchelake s bliska a s daloka.

— Kaž šmy hižom lubym cžitarjam šjewili, šněje so wulki šwjedžen šlowneho Draždžanského Šustav-Šdolřšeho towarštwu wot 29. junija hacž do 1. julija w Budyščinje. Šlowny šwjedženški dženi je šřjedu 1. julija. Na tym dnju je rano w 9 h. šerbške šemšchenje w ŠMichalškej zřřwi a potom šlowne šemšchenje, hdžez budža so tež našche darj sa našchich bratřow w rošpřšchenju pschepodacž, w Špěrowškej zřřwi. Našchim Šserbam je šon křecž so na tajkim žadnym šwjedženju wobdželicž a duž hotujecže so na šřjedu 1. julija, so bychmy tam w nutřnosčej a bratřowškej ewangelškej lubosčej šwoje wutrobny šahorili sa našchu drohu ewangelštu zřřkej a so dopomnili na našchu wyšoku pschiplušchnoscž, pomhacž šwojim wěrybratřam w rošpřšchenju.

Šdžez na to špominamy, tak wjele dobřoty sa žiwnosč naščeho luda hu nam bėrnny pschijekle, je wěcže wopomnjecža hódne, so je tuto lěto jubilejški šwjedžen sa tule wažnu zřřobu naščeho luda. Šěřša je 350 lět, so hu bėrnny k nam s wukřaja pschijewšli.

— Šlowny kral Špětr je do Šserbišsteje nutšcžahnyl. Šschudžom hu jeho witali. Šle hacž budže jemu tak lohko wokoło wutrobny, hdžez do kralowškeho šhrodu šacžahnje, hdžez hu wojazy, kiž bčchu šwojemu kralej šwěrnoscž pschikřahali, šwojeho krala morili? Ššchetož budže tež žohnowanje s tym trónom, kotřiz je so psches modarřku ruky dobyl? Šdžez je šerbški kral tež šwoje šlabosčje měl, jeho njepřawje pschelata křej k njebjekam woła. Šžebno budže nowemu kralej, hdžez tež Šwštrřka a Škuřowška šebi wot noweho krala žadatej, so by kralowškich mordarjow khostal, kotřiz hu jemu pucž na trón pschihotowali.

A rošpominanju.

Schtož njemóže pošluchacž, njemóže roškasowacž.

Bóh so cžesčicž njeda se šamym šlowami, došelž naš tež njeje se šlowami cželcžil, ale se škutkom a wopravdže; po tajkim dyrbimy tež my jeho se škutkami cžesčicž. Ša cžzu cžinicž, kaž ja rěcžu, a šlowa se škutkami wobkřucžicž. Tak cžinješche Šeluš. Šuf. 24, 19.

„Šombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchěch pschewawarňjach „Šserb. Šlowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Na šchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžišla so sa 4 np. pschedawaju.

Esy-li spěwal,
Pitnje dželał,
Strowja cze
Eswójbnj statok,
A twój swjatosł
Eradny je.

Sa staw spróznj
Naposj móznj
Lubosć ma;
Bóh pał swěrnj
Pšes spāt měrnj
Čzerstwosć da.

Njeh ty spěwalš,
Eswěrnje dželaš
Wšědne dnj;
Džen pał swjatosł,
Duschi daty,
Wotpocznj ty.

S njebež mana
Njeh czi kmana
Žiwnosć je;
Žywa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokšew cze!

F.

Serbiske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Esmolerjez knihicziščerzi w Budyschinje a je tam ja sčtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

4. njedzela po swj. Trojizny.

Žap. st. 4, 23.—31.

Wyšoka rada běšce Jana a Pětra puščežila s tym broženjom a pšikasnju, so njebyštaj dale žanemu cžlowjekej wjazny wo mjenu Jesuša něšto rěčaloj, ani wučžikoj w jeho mjenje. Duž so japosčtołaj k tym swójim podaštaj a pšhipowjedastaj jim, sčtož běchu wyschšči měšchnizy a starschi k nim prajili a sčtož běchu woni jim wotmolwili. Žaneje mjeńšcheje křoblosće, hačž wonaj staj počasloj, njenamakachu tež pola wošady; město teho so bychu so nastróžili, džiwajo na so pšhiblžowaze pšhesčěhanje, posběžechu woni swój hłob w jenej myšli k Bohu, wot njeho žebi móž a wutrajnosć wuprosžecž. Sdžez tajka radosć k modlitwje wošadu napjelnuje kaž kóždeho jenotliweho, kaž to dobyt k ja wschitkich!

Wobrocžmy so w horju a srudobje w modlitwje stajnje na Boha.

- Pšchetož: 1. bjes jeho wole žana wloša s nascheje hłowy njepadnje;
2. jeho hnada je w klabnych žylna;
3. a wón naž pschezo hiščeje napjelni se swójim duchom.

1. Młoda kšesčizjanska wošada s teho, sčtož běšce japosčtołow trječilo, derje cžujesche, so cžežke cžakny na nju cžakaju wusnacžža Jesuša dla. Wny tajkich pšhesčěhanjow so bojecž njetřebamy nascheje wěry dla, tola mamy ju w tyschnosćach wopokasacž, dokelž stare kšesčizjanske

prawidlo pschezo hiščeje płaczi, so mamy psches wjele tyschnosćow do Božeho kralestwa nuts hičž. Stajimy-li so w tajkej tyschnosći modlo pod pšikrym wschedomóžneho, kiž je njebo a semju a morjo a wschitko, sčtož w nich je, cžinił, kač cžujemy so to derje wukhowani: njeje tajke wěrjaze pohladanje k njemu wjele lěpsche hačž prósdne skorjenje a žalosćenje, kotrež móže jenicžny křoblosć podcžisčecž a wscho pohóršćicž, dokelž my s teho dobry troscht cžerpamy, so hdnž jeho wóčžko nad nami wachuje a jeho ruka naž wobarnuje, so nam bjes jeho wole to najmjeńšche stacž njemóže. To pokasuje nam Jesuškome žiwjenje, teho žalbowaneho, na kotrehož žu so šhromadžili Herodasch a Pontius Pilatus s pohanami a s Israelskim ludom, so bychu cžinili, sčtož twoja ruka a twoja rada je prjedny postajila, so by so stalo. To předuje nam Lutherowe žiwjenje, na kotrehož staj so bamž a kžezor sjednocžiloj, teho žwědka ewangelsteje wěrnosće podcžisčecž a jemu tola ničžo cžinicž njemóžestaj, dokelž běšce pod pšikrymom najwyschšcheho. Duž je krasnje spěwacž: Jed'n twjerdy hród je naš Bóh žam!

2. Modlitwa kšesčizjanskeje wošady w Jerusaleme ma tajke wyšoke myšle, so móže nam s pšikladom byčž. Woni njeproscha naprjedny wo wotwobrocženje, cho, hdnž by to tón Anješ w swójem radže hinał wobsamknył a hiščeje wjele mjenje, so by ruku wupšhesčreł njepšhesčelow žnicžicž: derje pał, so by psches swójmu hnadu w jich klabosći žylny był a swójim žlužobnikam dał, so bychu se wschej křoblosću jeho žłowa rěčeli a psches nowe žejchi a džiwny Jesuškome mjeno pschekrasnili, w kotrymž

dyrbja wschitzu sbóžni bječ. My dyrbimy hiščezje nětotru kroczel do prědka činicz a nasche duchowne žiwjenje dyrbi so rošwivacž, hač so w swojich modlitwach tał wyšoko posbėhnyemy, so bychmy pschisporjenje Božeho kralestwa prjedy nascheho derjehicža stajili; njechamy so psches tole pschirumanje čim wjetškej horlivosczi pohnuć dacž? Wołajmy so k njemu w pónacžu nascheje šlaboscze, potom so wón psches swoju hnadu w naš šylny wopokaže, wón budže nam prut a kij a budže naš dostojnych činicz k wschemu, sčtož móže jemu k čjesczi, nam a druhim k sbožu šlužicž. To je prawy šredk, so jako Jesušowy muczownik w naschich bėdženjach wopokafacž a tež druhich psches naschu wobstajnosć we wěrje pošylnicž.

3. Wschudžom pať, hdžež so wěra a modlitwa sjednocžitej, tón Anjes pschezo hiščezje šwojeho šwjateho Ducha wulwa: kaž bėšche to sa modlazu ščesčizjansku wošadu wotmolwjenje wot horkach, wón jeho tež na naš dawa, hdžž šmy we wěrje wobstajni w modlitwie. Wón čžyl k polnosćžu swojeho Ducha kóždeho šwojeho šlužownika wuhotowacž, so bychmy dale a bóle jeho šłowo k wješelosćžu pschisporjedali, so by nasche džělo podarmo njebyło w tym Anjesu; wón čžyl jeho bohacze wulecž na žyłu wošadu, so by sbóžnych činjazu móž ewangelija na šebi šacžula a dostojnje po nim šhodžila. Wschudžom, hdžež Boži duch duwa, hiba so tež nowe žiwjenje, so by Šhrystuš w naš wožiwil, nascha Boža šlužba była modlenie w duchu a wopravdže, my bóle a bóle šhromadžisna šwjatych bywali. To šebi dženska wuprošymy: wuššyšč naschu modlitwu Jesom Šhrysta dla. Šamjen.

Ranischi spěw.

Se šłódkich drěmkow stanu,
We měrje ščewjenty,
Duž šhwalbne spěwy čžahnu
Mi k wješ'lej' wutrobny.

Ty móž a derjehicze
Nam šlabym darjesche.
Ty džesche: „Š měrom špicze
A strowi stawajcže!“

Nětk radošč, žohnowanje
Na wschitko roššywasch,
A wschemu žiwe ranje
A nowy wodych dasch.

O Božo, jašne steja
We rošy šahony;
A hdžež mi wócžka džėja,
Šsu tvoje dobroty.

We hajkach a we lěšy
Šhor tebi šaspěwa,
A k njebyu šwětki nješy
Čži wopor wonjenja.

Tež my toh' Anjesa šhwalmy
We žylym žiwjenju;
A šhwalobne jom' psalmy
Nječ nasche škutki šy!

Kruschk k najšarscheho šwětneho pišma.

(Šłónczenje.)

Mjes wschěmi pať je najččasčischo šlawjenty „Šndra“ t. j. Bóh deščezja jako šdžeržer šwěta, jako wschěch štworjenjow šeziwjer ščezědry, jako Bóh móžny, kiž pina róšno njebyo a šemju, mrocžele

wodži a šrosčzenja dawa na šemi a ludžom rošom a šbože, šprawny šaplacžer dobrym a šlym.

„O Šndra žadny nje!“ tať mnohi praji, —

„Ščto hdy joh' wohlada? Ščto budžemy jeho čjesčicž?“
Tať mēnklowazemu wotmolwi pschibóh:

Tu šym, o mēnklerjo, mje wohlej tudy!
Šlaj, prawi k radoščžu mje posbėhuja;
Do šmjercze šaražuju bjesbóžnikow!

So tajkim wschitzu jemu spěwaju:

Šhwalcže šhwalbnyšodnoh' Šndru,
Tom' hospodarjej šaspěwajcže,
Najbohatschemu dobywarjej;
Joh' čjesčzi wschitko, sčtož je žiwe,
Joh' počjesčžuje se škutkami;
Šndra je, kiž wušwobodži!

Wschitzu ludžo, wschitke ludy
Ššlawja Šndru se spěwami,
Ššlawja jeho k šhěrlušchami.
Kiž najlěpsche šubla dawa,
Dawa šbože k wojowanju,
Dawa možy k dobywanju.

Wón nasch wodžer čžyl naš pschewjescž
K sbožu šłowotny na šodžach, —
Šndra na wschěch nješšecželow!
Šomhaj k twojim wuššewjenjom,
Šokaž puć nam dobročžiwje
A naš k šbožownosćži pschewodži!

We wuššchim jašnym njebjeskim kralestwje roššawaju so po Šikwědže wjazore bójste možy a bječja n. psch. Šurja = šłónzo, Šžas = gr. Šos t. j. šerja, Šužan = šeziwjer, Wžnu = škutkowar (Wžnu pať je jenicžki, kiž je tež pošdžischo w „trimurti“ t. j. w Šinduskej božej trojizy šdžeržany wostal). Wjšche tych wschěch a nad nimi wschěmi knježi jako bóh wjeršchny „Warna“ = wobpschijer šwěta — gr. „Uranos“ se šwojimi nješmjertnymi pomožnikami: Ancž = wudželer, Dajža = šhmany, Bagha — šł. Šog = ščtitowar atd., kiž bėchu pschimjenowani: „angiras“ — gr. angeloi — šwj. jandželjo. Wo tym wjeršchnym pať spěwa Šikwěda:

Wulku mudrosć šjewja jeho škutki:
Waruna šłóncžku puć je pschisporafal,
Šo žolmje žolma ščumjo wody lija, —
Wón čžaham twori dolholětne jich doby,
Še wodži jako žrěbiz šwoje šobly.

A nastupajzy jeho wschewowědomosć:

Wón šedžbliwje wscho pschewidži na šwěcže,
Kaž hospodar, hdyž bliško pódla šteji;
Ščtož škradžu čžini so w najpotajnišchim šucže,
Še wschitko boham wědome a šjawne.

Ščtožkuli šhodži, štoji, škradžu šasy,
Ščtož šhowanku šej' pyta abo čžěka,
Ščtož dwaj šej škradžu šedžo šradujetaj,
To Waruna tež ššyšči jako ššeczi.

Kaž šemja Warunowa je toh' škala,
Najdalsche šonzy njebya šy tež jeho;
Šlej, wobě mori tej stej jeho šedžbi;
Tať tu w šapzy wody wón tež bydli.

Čžyl dale ščěrošosćze njebya šhwatacž,
Ša njebych wušchol Warunej tom' šralej;
By k njebjek pschisšli jeho wobhonjerjo,
Kiž k tyšazorym wócžkom šwět pschewidža.

Mjes šemju sčtož je a mjes njebjekami,
To pschepyta, to šnaje šral Waruna;
Wón ličži čžłowškich woczow mišotanje
A džerži wscho, kaž šostku šracžk, w ruzy.

Kajka pobožnosć namata so tudy na 139. psalm a druge biblište wuprajenja! — Kať wjele podobneho na biblište „Tohu wa bohu“ wo špocžatku šwěta podawa Šikwěda w 10, 129 n. psch.:

Tu njebe bytnosce, niz njebytnosce,
Niz mróczo žane ani njebo nad nim.
Dže hiba so sčto a po czejej woli?
Bě woda juž a hlubocžina bjes dna?

Niz smjercze ani njesmjertnosce bėsche,
Džen njebe hišcže dželeny wot nožy,
Pať jeno dycha bjes nēczejoh' ducha
Ssamlutki duch a niczo njebe nad nim.

We mroćcže bě mróczo ponurjene,
We spocžatku wscho w mjerwoje žolmowasche,
A pustota bě na wsčhem žolmowanju,
Pšches czoplinu pať jeno doby ducha.

Sso pocža hibacž w nim přeni nahon,
Sso hibacž přenja schricžka žiwoh' ducha.
Smjast bycža wužlědži w njebytnosce,
Sčtož mudry i rošbudženjom pilnje bada.*

A přeti psche wscho pscheczeže so nitka:
Sčto dha bě deltach abo sčto bě hortach? —
Tu wótzowjo a tamle bójste mozy;
Tu domišna, — ja tamnym požadanje. —

Dosež na tym, žnadž hižo i teho so spósnaju bohate ašo-
nanžy a podobnoscež Ritwedy na nasche žwojate pišmo, so pať tež
spósnaje, so je — kaž linjesch-li čistju wodu do žudobja, čim dlěje
steji, čim wjazy so nakyda njerjada — pschirunasch-li Ritwedu
i posdžischi wědami a i nēczišchej Hinduškej pschiwěru, so je
čłowjestwo i přjódka mjele bliže stało pschi prawej wěry do
jehoho Boha, dnžli posdžischo pohanski žwět. Wóh dať, so by
nasch nēczišchi narod kroczele nječžiniť do sady, ale i lěpschim do-
předkarštwom (Bhil. 3, 13) sapomniť, sčtož i požleda je, a stejal
žwěru sa tym, sčtož i přjódka je!

Dónt stareho kandidaty.

Běch hižo 39 lět stary w lěcže 1806 džen 23. junija a bydlach
we wjetšchej wšy w Delnjej Łužicy pola žwojeje starušcheje
maczerki na jeje wumjeritu w niškej malej stwiczcy. Sato rano
wozucžich, šalincžachu swony blisšeje žyrtwoje: bě njeđzela. Běch
jara srudny, so dopominajo, so budu nalěto hižo 40 lět a pschezo
hišcže žaneho sastožništwa — bjes možnosce do mandželstwa
stupicž. Njenišchi džěl mojeho žiwjenja bě šaschol, a ja pschezo
hišcže niczo njeběch, hač wulžy wucženy magister, khudy kandi-
data. Róždy mje khwalesche, kóždy mějesche mje rad, ale nicšto
mi njepomhasche. Druhy, kotřiz so njeběchu tať prózowali kaž ja,
běchu sbožownišchi; mějachu sastožništwo, mějachu mandželstu. Ach,
mi pať běchu šaschle wschitke raje mlodošcže, mi špadowachu wschitke
žony rjanych šloty chazow! Róže kčēja, róže šwjadnu kaž we
štwórbje, tať we naschim žiwjenju. — A wboha Šilža! Tež wona
dyrbjesche wucžecž, kaž rjana kwětka na wškofej horje, hdžež nje-
snata je žwojimi psychnymi kčenicžkami čłowjestwe wócžko wofschewicž
njemóže. Ssulyšy stupichu mi do woczow, jako so na nju dopom-
niť. Šilža bėsche hižo 11 lět moja žlubjena njewjesta. Bělna
a pobožna Šserbowka bėsche wopuschžena a šabhta na žwěcže,
runje kaž ja. Na mnje wona — hižo 28 lět stara — jenicžy
čakasche.

Wschitko to pschemyšlowschi běch so swoblekať. S dobom so
šaklapa. Listnik šastupi. Wulki a czežki list mi pschepoda; dyrbjach
40 pjenježkow sa njón šaplacžicž — žadny to žnadny wudawť
sa khudy kandidatsku móschen. Sa wotewrich list a čžitach —
čžitach, a mojej wocži buschtej polnej šylšow. Položich list —
čžitach i nowa. O Šilža, o Šilža! Sčto moje šbože wopische?!
Kaťka radošcž, kaťke wjekele! Přecž čžekaju čžemne čžahy, kónž
na wscha nusa, wscho horjo, róžowy wotewrja so pschichod pschede
mnu. Pađžech na kolena, pokhilich žwoje čžolo a plakach přenje
šylšy njewuprajomneje radošcže we žwojim žiwjenju, džakowach so
Bohu i žylej wutrobu sa tajku wulku hnadu a dobrotu. List bėsche
mjenujžy wot jenicžeho pschecžela, šararja blisťo Wudyschina w
Šornich Łužicach. Temu bėsche so škónčžnje radžilo, jenemu hrabjei,
jemu pschecželnemu, mje naležnišcho sa šararja porucžicž. So

* Badacž = forschten.

tutym lišcže móžach so i wěstosčju nadžecž, so tamne město dostanu.
A temu mějach hišcže nadžiju, so mje, kaž mi mój pschecžel
pišasche, knjes hrabja sa wucžerja žwojeho jenicžeho žyna wušwoli
a so so psches to, sčtož bě w špocžatku mojeje Šilže dla jara
wažne, moje dofhody hišcže pomyscha. 15. oktobra dyrbjach
i wěstosčju do Lipska pschicž, dofelž tehdy knjes hrabja, wot
pucžowanjom so wróczo, psches tole město jěđžesche. Tam chžysche
mi šjewicž, hač mje sa šararja wušwoli, a hdy móžu nowe sastožništwo
nastupicž. Wofazija, wot hrabje podpisana, ležesche hižo w lišcže.
Tať bėsche njenadžijžy moje 15-lětne žadanje dopjeljnene.
Běch wěsty, so žym šrudne čžahy škónčžnje pscheminyť. Nowa
radošcž šhadžesche we mni, radošcž, kotruž njemóžach wuměricž.

„Džen mojih' bycža haťle žwita
A duch a mozy wozucža.“

Wofaziju w ruzy bēžach hnydom i žwojeje Šilži, kotraž kónž
nascheje wšy bydlešche. Sa namakach ju šamu. Wona so džiwasche,
jako mje wuhlada. Chžych ji žwoje wjekele wupowjedacž, tola
žaneho šlowcžka wuprajicž njemóžach. „Kaťke nješbože dha je
Tebye podeschto?“ woprašcha so škónčžnje Šilža šyšknijwe. „Ach
Šilža, ach Šilža!“ wuprašnych, „šrudobu a tšchnosčž drje žym
šwucženy, tola wjekele a radošcž je pola mje redko i hošcžom.“
— „Wjekele? Wjekele? šrosumich prawje?“ woprašcha so Šilža,
a wutrobna, džecžaza radošcž jašnyesche so w jejnym woblicžu.
Tať rjana hišcže moja Šilža ženje byla njebe. Pšchepodach
žwojeje pschecželnizy list. Wona čžitasche. „Sa du i tobu, hdžež-
kuli chžesch“, wotmolwi špěschnje a plakasche šylšy wjekelešcže.
Běchmoji šbožownaj, kaž jađželjjo. Wšach namaj nětko žiwjenje
polne róžow šakčžewasche.

Próža, strach a starošcže bēchu šabhte. Sato hišcže powjedachmoji,
i nowa šawoni, a tež mój džechmoji so Bohu džakowacž, so bě
naju próštwu dopjelniť. Šak derje namaj bėsche, jako šwony rjenje
žwoje jašne šynki psches pola a hona ščelechu a jako i tšžaz
ertow móžnje khěrlusch khwalby sa džakny wopor šaklincža!

Šaj, klincžcže, šwony klincžcže,

A hracže pišcžezele.

O šyncžcže, hlošy, šyncžcže

Šam rjane khěrlusche. — —

„Sso žamo rosumi“, prajach i žyrtwoje šupajo, „do šaršeho
domu nješastupajo bjes mandželšcže. Žrejam dobru, žwěrnju
hošposu. Pšches tebye dyrbi so tamny žyšy dom sa mnje do
pschecželneje domowiny pschewobrocžicž.“

Spšchecželeny mi bur, kotrehož džecži bēch wucžil, chžysche
mi žwój lóžki wosylť i pucžowanju do Lipska poččicž, sčtož
i džakom pschijach.

Bėsche runje jara njeměny čžah. Wšcho bě na bitwu hotowe.
Šruski kral štejesche w Thuringškej je žwojim wójštom pschecžowo
móžnemu khěžorej Napoleonej. Na to wschitko moja Šilža a ja
mało kěđžbowachmoji. W Barlinje bēchu wschitžy pschewědčeni,
so Franzowšoj došpolnje šbicži hnydom šako psches Rhein žofnu.
So bych přeni byl, kiž žlamu šruskeho wójšta šanoscha, bēch pschezo
do předka pjecž a dwazecži khěrluschow wudželal, w kotrychž krawne
bitwy a móžne dobycža nascheho wójšta khwalach. Tať mějach kě-
kóždemu khěrluschej jeno wješ abo měštacžko pschistajicž, hdžež bě
so bitwa bila. Nadžijach so, so mohł sa tute tať khwalobne
wójnške a dobycžerstwe špěwy wot nakladnikow něšcho štow hritnow
došacž. Pšchi pucžowanju do Lipska, so rosumi, njesmēđžach tutón
wažny rukopiš šabycž. Šsnano móžach tam hižo přenje čžišcžecž
dacž.

15. winowza džělích so wot žwojeje lubeje Šilže. Njewjedžach
hišcže, tať wulžy nješbožowny bě tutón dženi sa Šrušow. Tehdy
woprawdže njebych hišcže wěrit, so je Napoleon pola města Šeny
jich žyle wójšto šbil a šanicžil. Kať rucže so i Lipska domoj
wrócžich, dyrbjesche kwap bycž, a na to chžych se žwojeje Šilžu
hnydom nowe sastožništwo nastupicž.

(Šotracžowanje.)

Sprawnosčž so dani

abo

Běje mało i czeščju,

Džili mjele i leščju.

W Šromizach bydlešche Šurbanž Šurij, khudy muž, kiž
mějesche žonu a čžjódku džecži šejwicz. Šprawny pať bě, to
wschitžy wo wšy wjedžach. Teho dla, hdž mějach ludžo něšcho

w miesięce wobstaracz, dha woni Surja póbłachu. Sedyn dzeń bęšche jeho wjekny knjes k hebi sawolal a prajil: Surjo, dži hnydom do města, a wobstaraj mi tam tele listy. Surbanez Surij poda ho na pucę a dżęšche wjekelny po drósy do města. Wón be dobrny pęšchl a njedzeręšche ho horje. Na pucęu jemu wšhelke myšle pšches hlouu dżęchu. Wošebje spominašche na tón drohi czaš, so ho dżęci doma bóle ja khlěbom prašcheja, dżęli ludžo ja dżęlom, a so ma drje nóž w šafu, nicžo pak k franju ja wohe dżęci. Haj, w tym czašu be něotra nanowa a maczerina wutroba staroščiwia a tu próštwu: našch wšchědny khlěb baj nam dženša, někotryžkuli nutrišcho šychowajšche dżęli hewał. Tak ho tež Surbanez Suriej dżęšche na pucęu do města; wón tu šchwórtu próštwu nutrie spěwašche a pšchi tym na žonu a na dżęci myšlesche a na šwój žoldk, kiž móžnje šchczowkašche, dokelž be próšny.

Haj wšchat! prajesche wón na jene dobo a škilimšchi ho pošbže mały šwajst, do mđdreje papjery sawaleny, a na kotrymž stejesche: 100 tolet papjerjanych pjenjes.

W přenim wošomiknjenju ho myšle radošče w nim hibachu a wón pšchi hebi rjekny: hdyž je nusa najwjetšcha, je pómož najbližšcha, — 100 tolet — nětk by ty bohatty muž; — tak wjele hiščeže ženje měł nješky. Ale w bližšchim wošomiknjenju štylny-wšchi ruzny ho modlesche: njewjedž naš do špytowanja. Šhwiltu wón tak šmėrom stejesche a pšchi hebi myšlesche, tón, kiž je pjenjesy šhubil, je tež wěšče trjeba. Ša bych chyzł, so bych je jemu šašo dacž mohł.

Surbanez Surij ho wšchudžom roshladowašche, ale ničtó tu njebe, kohož by ho prašhecž mohł, hacž je něšcho šhubil. Duž tyžny wón tu papjeru do šafa a dżęšche dale. Ša pak jeho palešche kaž helški woheń a špytowať pšchezo šašo k njemu štupašche a chyzšche jeho naręčecž: šchowaj hebi te pjenjesy, te móža tebi wjele pomhacž; tak našch hnydom khlěb ja hebye a ja žonu a dżęci, a tón, kiž je te šame šhubil, móže je wěšče parowacž. Wón pak pšchezo šašo ho modlesche: njewjedž naš do špytowanja.

(Šotracžowanje.)

Njedžela a šwjaty dzeń.

Ruby Bóh je k njebež prajil:
 Šchęšč dnjow, cžłowcže, šym cži stajil,
 Na tych prózuj ho a dżęłaj —
 Šsedmy te mišchi kłodž a špěwaj:
 Čžęšč mój dzeń a šłowo šwjate,
 Twojej dušchi k šbožu date;
 Šchtož by šlyšchal njedželu,
 Dušchi khlěb je w tydženju.
 Šchtož to njecha, — žohnowanje
 Najlepšche šam hebi franje;
 Tole, lube dżęčatka,
 Šapiščeže do pomjatka!

Wšhelake k bliska a k daloka.

— Šandženy tydzeń kwjecęšche Draždžanške hlowne towařt-
 stwo Gustav-Abolškeho wustawa w Budyščinje šwój lėtuschi
 šwjedžen, na kotrymž ewangeliške žiwjenje, w našchim měsčje knježaze,
 na najrjenšcho na šjawne štupi. Šo bęšche kšchescžijanške žiwjenje
 w najwjetšchim šmyšle; ho njejednašche wo pšchimanje katholickeje
 žyrtwje, ale wo lubošč k rošpróščenym wěrnybratram w wutrajju;
 ho nješbėrachu pjenjesy, k kotrymž by ho njewėra pšhestupjazych
 katholicich mytowała, kaž ho nam porokuje, ale dary lubošče ho
 dawachu ja pošpynjenje ewangeliškeho žiwjenja, hdyžkuli ho hiba a
 pomozny hlada. Še wšchěch rėčžach a šwjedženškich přėdowanjach
 bu to w jenym duchu wuprajene. Ewangeliška žyrtwje ho nježivi
 k hidženjom Romškeje žyrtwje, ale k knjesowym cžišnym ewangelijom.
 Bóh je k nej — a my šmy tež kšchescženjo! Wjele duchownych
 k bliska a k daloka a wjele pšchecželow dobreje wėzy bęšche ho hižo
 pónđželu wječor w „kronje“ jeshlo, hdyž ho Draždžanške towař-
 stwo witašche a duchownaj k wječorneje Prusseje a k Bóšnanškeje
 wo hubjenych wobštejnoscžach w šwojimaj rošpróščenymaj wošado-
 maj rėčžeshtaj.

Wutoru dopoldnja wotewri knjes wyschšchi konsistorialny radžic-
 čel D. Dibeliuš hlownu šhromadžišnu k modlitwu k Bohu. Š jeho
 šahorjeneje poštrawjenškeje rėče, w kotrejž wón na Šana Bjedricha

Wulkomyšłneho potaša, kiž ho runje pšched 400 lėtami, 30. junija
 1503, narodži, budž jenož wušbėnjene, so je 2092 wošadow we
 wšchěch krajach, kotrejž chzedža wšchitke podpjerane byčž. Šon krocž
 ho 36,700 hr. wullich a mjenšchich podpjerow rošbželi. „Wulki
 dar“ (7000 hr. a k temu hiščeže 3271 hr.) došta Šadelsdorška
 wošada w Šobrškich horach. Šopoldnju bęšche žyrtwinški konzert.
 Še wječornej šhromadžišnje, na kotrejž ho tež našchi Šserbjo,
 kaž hižo wječor prje nj, w nadobnej licžbje wobdžěllichu, duchowni
 k diasporu (k rošpróščenja), jedyn po druhim wo nusy a pšchescž-
 hanju ewangeliškich wošadow mjes katholicimi rėčžo, šwėdčjenje wo
 mozy ewangelija wotpołožichu.

Šaž wutoru wječor, tak šakincžachu tež šrijedu rano w 7 hodž.
 šwony ewangeliškich žyrtwjom, so bychu ludžom hlowny šwjedženški
 dzeń pšchipowjedale a na kemsche prošyle. W 9 hodž. cžhujechu
 mēšchczanške a Židowške dżęci do Božje šlužby ja dżęci do
 Marijnejje Marcžineje žyrtwje, w kotrejž knjes wyschšchi konfi-
 storialny radžicel D. Dibeliuš přėdowašche. Š došom pjenjesche
 ho Michalška žyrtwje je šerbškim kemschermjemi. Šež knježa wučerjo
 k přenimi rjadownjemi Wulkomyšłowškeje, Šurkczanškeje a Šokol-
 cžanškeje šchule bėchu pšchichli. Žyrtwinški šhor pod wustojnym
 nawjedowanjom knješa kantora Šaplerja špěwašche: „Šchindž,
 šwjaty Ducho, k njebež k nam!“ Ššwjedženški přėdar, knjes šarat
 Šrósaf-Šrodžišchczanški, šažujujo šwoje přėdowanje na Šef. 49, 15,
 šwjedženškej wošadže pšchwoła: „Ewangeliška žyrtwje, nješapomť
 šwoje dżęci w zusbje! 1. Šostań, so by ty pošpynila te šbytkne
 dżęci w zusbje! 2. dopomhaj k žiwjenju tym nowonarodženym
 dżęčom, kiž chzedža žiwe byčž!“ Mjes wjazorymi šerbškim duchow-
 ny, kiž k wošadu hnuzajemu přėdowanju pšchipošłuchachu, bęšchtaj
 tež knjes duchowny Šerrmann k Nowomėšta pola Šiserškich hór a
 knjes Ulbiš, ja kotrejž wošadu ho kollekta šbėrašche. Šašchi ja
 wšchitke dobre škutki štajnje wopornimi Šserbja darichu 281 hr.,
 w kotrychž je šbėrka Šokolcžanškich šchulškich dżęci, 5 hr. wu-
 cžinjaza, wopšchimnjena. — W Šėtrowskej žyrtwi šažoji knjes
 šarat lic. theol. dr. phil. Šilling k Šipška, kotrehož nan je w lėče
 1880 na Budyškim Gustav-Abolškim šwjedženju přėdował, šwoje
 mózne přėdowanje na Šana 4, 35—38 a wuwjedowašche: „Šo-
 šbėhčže šwojej wocži a pošladajče do pola Gustav-Abolškeho
 towařtwa! 1. do bohacže žohnowaneho šymneho pola, 2. do
 žohnowanja pošneho žnjoweho pola.“ Šollekta wunješe 659 hr.
 66 np. Mjes darami, kotrejž ho pšched Božim woštarjom we wul-
 kej licžbje pšchepodachu, bęšche dar šerbškich wošadow najwjetšchi:
 1000 hr. Bóh šaplacž Šserbam jich pšchi wólbach a nětko pšchi
 rjanym žyrtwinym šwjedženju wopolašanu šwėru a wėru a šdžerž
 ju jim dale! Šamjeń.

— Knjes kantor Šatniš w Šufezach 1. oktobra na wumjeńš
 dže. Duž ma ho město w bližšchim czašu k nowa wobšadžicž.
 Město je jene k najlepšchich žyrtwinškich wučerškich městow.

— Knjes kandidat Wicžas k Šchichcz je k přenim julijom
 jako wučer w Šisłopizach wustupil, so by ho na šwoje pruh-
 wanje wólbokšmanoscže pšchihotował. Wón po šwojim pruh-
 wanju jako duchowny do Šupoje pšchindže. Šo je jara šwjekelaze,
 so Šupjanška wošada w bliskim czašu šašo šwojeho duchowneho
 doštanje.

— Našchi Šserbja šu ho pšchi wólbje jako Šserbja wo-
 pošalali — jako kralošwėrnny lud. Šišes Šserbow je Šraša
 w Budyščinje došyl a tež hrabja Arnim w Pruskej Šužizy.
 Wšchynoscž je k nowa našhoniła, so móže ho na šwojich Šserbow
 špuschczecž.

Dalšche dobrowolne dary ja wohe armeniške šyroty.

Š Katicžanškeje wošady:

N. N. k N.	5 hr.
N. N.	7 "
Šchipošłane. N. N. k B.	10 "

šhromadže 22 hr.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobny džak

Šólcz, redaktor.

„Šombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow
 duchownych, ale tež we wšchěch pšche-
 dawarňach „Šerb. Nowin“ na wšach
 a w Budyščinje doštacž.

Essy-li spěwał,
Pitnje džěłat,
Stromja cze
Sswójbnj statof,
A twój śwjatoł
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoł móznj
Lubosć ma;
Bóh pał śwěrnj
Pšes spał měrnj
Čerštnosć da.

Nječ ty spěwałš,
Sswěrnje džěłáš
Wšědne dnj;
Džěń pał śwjaty,
Duschi daty,
Wotpoczń ty.

S njebjež mana
Nječ czi kmana
Žiwosć je;
Žywa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšerw cze!

F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyšcinje a je tam ja šchwórtlětnu pšedpłatn 40 np. dostacž.

5. njeđzela po śwj. Trojizy.

Jap. št. 5, 34.—42.

Wyšoka rada je so sašo šromadžita wuradžecž, šcho bychu cžinili pšecziwo roscžazej zyrkwi a pšede wšchěm pšecziwo japoschtolam, kotřiz ewangelij pšchipowjedachu. Duž wišmawuczeny Gamaliel, mudry muž, wustupi a radu, kotraž ma dobru myšl, da: „Je-li rada abo štutk wot cžlowjekow, dha budže šahincž; jeli pał wot Boha, njebudžecze wy to móž škasncž.“ Wudrosć a bohabojnosć ležitej w radze — a tola je hubjena rada, dokelž cžlowjek w duchownych wězach i měrom pšchiladowacž nješmě, ale dyrbi so rošbudžicž.

Gamalielowa rada:

1. mudra rada;
2. ale tola hubjena rada.

Ta rada, so cžlowški štutk šahinje, je wěrna. To cžitamy w knihach biblije: „Wšchitko cžělo je jako trawa.“ To cžitamy w knihach štwórby, kotraž je wobras wšcheho cžlowškeho rošwimanja a hinjenja, to cžitamy w knihach šwětnjeje historije a Gamaliel poda šam dwaj wšchitkaj i njeje — wo Thudašu a Judaschu, wo tymaj dwěmaj šběžkarjomaj, kotřymajž je lud pšchwišal a wonaj staj kónz wšalaj, dokelž běše jeju štutk cžlowški štutk. Šdže staj wštalaj Ninive a Babylon? Šak je se šwětnej mudrosću, kotraž wulke wucžby jako wěrnosć pšchipowjeda? Dženka tajki šwětny mudry šwoju mudrosć do šwěta trubi, ludžo jemu pšchipadnu, jutšje pšchindže drubi a na-

wopacžne dopofaja. „Jeli rada wot cžlowjekow, dha budže šahincž!“ Kunje tak prawje: „jeli wot Boha, njebudžecze wy to móž škasncž.“ Šcho je so wšchitko šapocžalo, šchescžijanštu zyrkej šanicžicž! Wyšoka rada, romšy kžěžorojo, njewěra šu pšecziwo njej štanli, ale wona ma tola to šlubjenje, so hěške wrota ju njebudža móž wšchemož. Dokelž je wona wot Boha, budže wona wobštacž. Šajki to trošcht wošebje w našchim cžaku, hđžež so nješchecželjo pšecziwo zyrkwi šbehaja. Gamalielowa rada naškej zyrkwi płaczi.

2. A tola je tale rada po šwojich ščěhwěkach ša teho, kotřž so po njej šložuje wopacžna, a jebaza. Wón praji: „Šedžbujcze na tych cžlowjekow, šcho byšcže měli cžinicž.“ „Dajcze wołoj tym ludžom a pušcžcze jich!“ To rěka: cžakajcze! To je wopacžna rada, ale tak jich dženkša hšcže wjele tyšaz myšli w šchescžijanštwje. To rěka, wutrobu džělicž a mješ šwětom a tym šnjesom tam a jow šhablacž. Ale š cžemu to wjedže: „Woni šawołachu japoschtolow, šchwitachu jich a šakasachu jim, so bychu njerěčeli w mjenje Ješukowym a pušcžichu jich.“

Woni so njechadža rošbudžicž a tola šakasaja japoschtolam rěcžecž. Woni njechadža pšecziwo Bohu wojowacž a tola šchwitaja japoschtolow. Tak loško nje-rošbudženosć do nješchecželštwja wjedže. We wězach wěry nješměšch pšchiladowacž; pšchetož žiwjenje žane džiwadło njeje. To wuczi naš Gamaliel. Wón njeje daloko wot Božeho kraleštwja, ale dokelž cžyšche cžakacž, wón nuz nješchindže. Duž wšmijmy šebi š wutrobje tu wucžbu: niz cžakacž, ale so rošbudžicž. To by wopak bylo, hdy

by ty haſle na druhim wiďzecŷ chyzl, hačŷ evangelijon plody pſchinjeſe. Ty tola teŷ njeczakaſch, hdyŷ ſuſod žito ſyje, hačŷ je žito ſerawito, ale ty teŷ ſnjeſch, ſo by plody meł. A jow ſo jedna wo twoje weczne ſbože! Nichtó ſo hiſchŷe teho kał njeje, ſo je ſo ſahe ſa teho ſnjeſa roſbudžit — ale tyſazy ſu ſo kaſi, dokełŷ ſu dolho čaſali. Roſbudženi ſicheiŷčizienjo ſu čzi jawoſchtoſi, wo kotrychŷ naſch teſt ſcht. 41., 42. praji: „Woni ſ wjekełoſčŷu woteńdžechu wot woblicŷa radny, ſo bčchu doſtojni byli, jeho mjena dla hańbu čzerpicŷ, a njepiſchŷtachu kóždy džen w templu a po khezach wuczicŷ a předomacŷ evangelijon wot Jeſom ſchryſta.“ Woni ſu w ſchryſtuſu meł a ſbože namaſali, duŷ čzedža ſa njeho čzerpicŷ a ſtutkowacŷ. Na kotry boł čzemny my? Poďajmy ſo temu ſnjeſej ſ čžekom a duſchu a ſpewajmy:

Mój Jeſu, twój ja ſym, twój čzu ja byčŷ a woſtačŷ wobſtajnje! Hamjeń.

ſ ſnjam.

Džak a čžeſčŷ meł Bóh, tón miły,
Kiž nam bróſdu žohnuje,
S kóždym lětom nowe džiwy,
Móž a kraſnoſčŷ pokaže.

Džak a čžeſčŷ ſa žohnowanje,
Kiž na polu wiďžimy,
Jeho wótzne wobſtaranje
Deſchčŷ a ſlónzo wobradži.

Džak a čžeſčŷ tom' ſnjeſej dajmy
Spewajmo a we ſtutku,
Bratrow ſmilnoſčŷ njewoſtajmy,
Ssmilni ſmilnoſčŷ doſtanu.

Džak a čžeſčŷ! dóž ſemja Boža
Roſny plód nam potrebi —
Hačŷ do rowa, ſmjertnoſ' toža
ſhwalmy Boha wjekełi!

Sprawnoſčŷ ſo dani

abo
Pepje mało ſ čžeſčŷu,
Dyžli wjele ſ leſčŷu.

(ſkóncženje.)

Bo krótkej hodžinje, jako bě tał dale ſchoł a ſo je wſchela-
timi myſlemi bėdžil, ſaſlycha wón, ſo jedny ſa nim čžerjeſche.
To bě woſebny knjeſ, derje ſwobleſany, na kotrymž bě wiďzecŷ,
ſo jemu khlėba njepobrachowaſche ſa džeczi, hdyŷ bě žane meł.

„Dobre ranje“, praji wón k ſurbanez ſurjej, a rjekny:
„njejſy ty ničzo namaſal?“

„ſchtoha ſeže ſhubil“, wotmolwi ſurij, ſo by wěſty byl,
hačŷ je wón teŷ tón prawy. Swjaſk, do mōdreje papjery ſawaleny,
a na nim ſteji: 100 toleť, nutſka leži dwazeczi pjecztoleťſch,
džeſche zuſnik.

„Bohladačŷe: hačŷ to je!“ rjekny ſurij.

S wjekełym ſpodživanjom pohlada knjeſ na ſwjaſk a potom
ſaſo na ſurbana, maſny na to nutſ, wučžeže pjecztoleťſtu pa-
pjeru a da ju ſurjej. Tón ſ wopředka ničzo bracŷ njechaſche, da
ſo pał tola narēcžecŷ a wſa pjenjeſy ſ wulkim džatom. Zuſny
knjeſ pał praji, ſo ma ſo wón wjele bóle džakowacŷ a wopraſcha
ſo dale ſa tym, ſchto wón je, hdyč bydli, kał rėka, da jemu hiſchŷe
raſ ruku a wrėči ſo.

Namaſacŷ — namaſacŷ — ſaſo dacŷ — je moja njebo
macžerka pſchezo prajila — rjekny ſurbanez ſurij. A wono je
wěrnó, pſchetož to je teŷ tranjene, hdyŷ ſebi namaſane wězy
ſſhowaſch a wěſch, ſchto je je ſhubil. Tamne 100 toleť bychu mi
na duſchi palite, ale te pjecz, kotrež je mi tón knjeſ daril, ſu prawe
žohnowanje, a kał čzu ſo ja Bohu džakowacŷ, hdyŷ ſmeju dlėje
dyžli tydženi khlėb ſa mnje a ſa moje džeczi. Tón, kiž je ſo dženka
ſtaral, budže ſo jutſje teŷ ſtaracŷ. Halleluja.

Na to džėche wón khwatajo dale, a wutroba jemu tał loſka
a wjekeła hrajeſche, ſo w prawym čaſu do meſta pſchińdže. Tam
doſta wón pola tych ludži, hdyč mejeſche liſty wotedacŷ, pomaſku
a ſchleńzu piwa a daſche ſebi derje ſłodžecŷ. Na dompučzu bě
jemu hiſchŷe wjele lóžo, pſchetož w ſatu mejeſche wón dobru mſdu
a pjecz toleť wſyche. Žafo do ſromiz pſchińdže a pola pjekarja
nimo džėche, ſo jemu nowopjecžene pokruty pſched wofnom rjenje
do woczow ſmėſtotachu; wón kupa ſebi dwė a khwataſche domoj.

Kaſke pał tam ſwjekełenje naſta, hdyŷ nan ſ dwėmaj pokruty
tomaj khlėba ſ durjemi nuts ſtupi. Dženka bě tam runje poſtny
džen byl, dokełŷ žaneho kuſta khlėba njebėchu mełi. Duŷ juſtachu
wſchitke džewjecŷ džeczi a khwatachu ſa blido, ſo bychu jėdli. Ale
nan prajeſche, najpředny ſpewacŷ a potom jėčŷ. A to najmlōbſche
džeczo pocža ſpewacŷ: Bož, ſnježe Jeſom ſchryſčŷe, a budž naſch
hóſčŷ, a požohnuj, ſchtož ſy nam wobradžil. Žafo bėchu to
wſchitzy ſobu wuſpewali, wučžeže nan nōž a wotkra kóždemu a
wono jara derje ſłodžėche.

Wiſchi jėdži pomjedaiſche nan ſwojim džecžom ſtawijny ſ tyni
wjenjeſami, połoži te pjecz toleť na blido a ſo ſmėjo praji wón:
hlajčŷe, ja ſym ſto toleť temu zuſemu knjeſej požčil a wón je mi
hnydom na žyle lėto dań přjedny do předka ſaplačzil.

Bobožna macŷ pał ſtykny ſwojej ruzny a rēcžėſche čziſche ſe
ſwojim ſnjeſom. Potom džėche wona: hlajčŷe, lube džeczi,
ſprawnoſčŷ ſo dani a lėpje mało ſ čžeſčŷu, dyžli wjele ſ leſčŷu.

Bo doſonjannych žnjach ſaſta drohi čaſ a blėde liza ſurbanez
džeczi ſo ſaſo čžerwenjachu. Tež naſch ſurban ſaſo wožini a
khwaleſche Boha ja te pjenjeſy, kotrež bėchu jemu prawje k pomozny
pſchihle, ſ čaſom pał ſabny wón tu žylu wěz. Tał ſo hodny
pſchibližowachu. Godownicžtu bėchu wſchitzy te mſchi pobyli a jako
ſo džeczi Božeho džecžca ſwjekełachu, pſchibližowaiſche ſo k khezzi,
hdyč ſurbanezny bydlachu, poſtnik.

Tón ſo wěſčŷe myli, prajeſche macŷ, ſo wón k nam dže; my
tola wot nikoho žaneho liſta njedoſtanjemy. Ale tón poſtnik ſo
njemleſche; liſt, kotryž wón njekeſche, bě na ſurja ſurbana
piſany a bě porta ſwobodny a na nim ſtejeſche, ſo 5 toleť nutſka
leži. —

Duŷ ſo wſchitzy džiwachu a njewjedžachu, ſchto prajicŷ. Nan
čžitaſche napiſmo pſchezo ſ nowa, pſchi ſebi myſlo: to mōžno njeje;
jow je ſo wěſčŷe ſmylka ſtała. Ale hinał njebė; tu ſtejeſche: na
ſurja ſurbana w ſromizach; a jako wón liſt woczini, wupadže
pjecztoleťſka papjera a nutſka ſtejeſche piſane:

„Dokelž ſeže mi tehdy na droſny do meſta 100 toleť požčili,
mjenujzy ja bėch je ſhubil, a wy bėſchŷe je namaſali — dha čzu
ja džakownje dań wotwjeſčŷ, kaž je prawe a ſdobne. Nałožčŷe ju
derje a wučžeže ſwoje džeczi ſprawne byčŷ. W božemje — a
ſtrowe ſwjate dny!“

To bě liſt a hewał tam ničzo njeſtejeſche; žane meſto, žadny
datum, žane mjeno njebė podpřane.

Žafo bě nan to pſchecžital, ſapocža wón wjekele ſpewacŷ:
„Budž čžeſčŷ a khwalba wječſchnemur, kiž wótzn je wſchjeic
radny, kiž wſchelke džiwy čžini tu a dawa wjele hnady, kiž
huſto ſrudnym pomhal je a dale troſchtozacŷ jich čže, čžeſčŷ
Bohu ſnjeſej dajčŷe.“ A wſchitzy, žona a džeczi, ſobu ſpė-
wachu. Nan pał wſa tamne pjecz toleť a ſaplačzi ſwój dolh ſa
hoſpodu. Jecho wutroba bě poľna wjekeł a macŷ praji k džecžom:
wy džeczi, hladačŷe, ſprawnoſčŷ ſo dani, a lubny Bóh w njebjeſach
ſežele dań w prawym čaſu nutſka a wonka. Duŷ njeſapomněže
tu ſchtučŷku: „Mōdl ſo a dži po Božej ſchčŷežzy, čžin ſwěru, ſchtož
ty čžinicŷ maſch, dha budže ſbože w twojej khezzy, ty Božej hnady
wužiwaiſch; ſchtož Bohu wſchón ſo domėri, teho wón nihdy nje-
puſchčzi.“

Wot teho čaſa kóžde lėto na hodny liſčzil ſaſo pſchińdže a
pjecz toleť ſobu, a kóžde lėto bėchu wone khudny ſurbanez ludžom
wulka pomoz. Woni ſo Bohu ſa to wutrobnje džakowachu, a
wěſčŷe je teŷ tón njeſnaty dobročžiny dawacŷ požohnowaný byl,
pſchetož tón ſnjeſ w njebjeſach ſapriſche tajku luboſčŷ do knihow
žiwjenja.

Dónt ſtareho kandidaty.

(Počracžowanje.)

16. winowza jėdžech wjekeły ſe wſy won, knjeſ a pohoncŷ
w jenej woſobje. Wokazija a dohčžerſke hymny mje pſchewodžachu.
Njebo mi rjany džen pſchipojedaiſche. Hórkŷ, doły a runina
ſybolachu ſo w kraſnym bliſchčŷu raniſcheho ſlónza.

Njenje ptaczi jaspewachu,
Bohu cześć a chwambu dachu.

Puczewach throbale a pschindzech przeni dzeń hacz do Jutroboha, hdzeż pschenozowach. Też piachy halke tudy przeni list lubet Hilzi. Szamo w nozy njenamafach miera; dżerzach wożnje nastupne przedowanie. Nasajtra jedzech dale a pschindzech do hojczenza, hdzeż so wo wulkich bitwach nascheho krala i Napoleonom rēczech. W Thuringfich horach a lěbach — powjedachu — leża wšchudze częła Franzosow. „Kaf i Napoleonom steji?“ wopraschach so spěschnje. „Morwy!“ — „A marschal Cannes?“ — „Morwy!“ — „A Dovoúst?“ — „Morwy!“ — „A Mey?“ — „Morwy!“ — „Wšeho morwe! Duż njemózach so dżerzec, wuczezech swoje klawjaze ipewy a chęch je t cześci klawnych kranow wšchitkim czitacz. To pschitkili so schędziwz, sady mje ředżazy, te mni a řaschepta: „Ach, hdy by Boh chyzł, so by temu wšchemu tak bylo; tola ja wem, i wěstosęzu wem, Napoleon je dobył, nasch kral je řbity a nasche wójsko je řaniczene!“

To řaschawšchi řtrózič so a řabnych swoje tyrtaciste řpewy. Wulke njesboże — a ja do Lipska? Kaf lohzy mózesche Napoleon se řwojim wójskom prjedy w Barlinje bęcz, hacz ja w Lipsku, a tak mje a moju Hilzu dżelicz. — Ale wšchaf so tola hewaf wšchitzy řradowachu a wysłachu. řadyn dżiw, so tež so ja bórny řařo řmėrowach. So bęch řterje wěřtu powjesęz řhonil, puczewach dale, řetfach na dróřny czřjódki wojakow, kotřiz po řdaczu wot wójska pschindzechu a do Barlina řhwatachu. W jenej wřny bęsche so wulka czřjódka ludu řeschła; we wulkej řhęzi wuhladač pschi wofnach bramborskich wojakow, husarow; řunje řtejachu psched řhęzu.

„Šhto noweho?“ wopraschach so se řwojim wofom řastawšchi. „Ach, mój Božo“, řawoła řtara macęřka, „kral je wšcho pschėřraf, je řbity, řranzowřojo řu hižo na puczu do Barlina; řu řa řodżinu jow!“ Šso řosumi, njewėřjach řara řej řrudnej powjesęzi; tola dofelz chęch wěřtosęz wjedżecz, řastupich do tamneho hojczenza. Wós a řonja wofajich na dworje wofkach. Wšchitke řtwy bęchu pschepjelnjene i wojakami: pijachu, jedżachu, powjedachu, řakrowachu. řadyn njebė wjeřeky. Wšchitzy rēczechu wo řrawnej a njesbożownej bitwje, wo blisřim njepřcheczeli. řa njewjedżach, řhto czřinicz. Šsędzech so řřoncznje řa blido, řupich řebi tež řaranczł hubjeneho řiwra, so bęch i wojakami řo řosmofwjal wo bitwje a dohęczu. řo řhwilzy řaf hižo wjetřchi dżel i nich wofendze; bórny řhřschach, so dale jęchaju. řa tež řtwu wopuřchęzich a wuhladač — o řtrach! — so mój „řandauer“ i wulkim řhwatkow řřjedża mjes tyimi řęřdnymi jedze. „Wy řęze řo pschėřladali, to je mój wós“, wofach — tola podarmo. Wofomik — a ničo wjazy wot mojeje dróřki njewidżach. „Šmėřucze řo“, prajesche řřoncznje mužil te mni pschistupiwšchi, „řanjeny wyschł, řotrehoż řu do wascheho wofa řořožili, řpęczele wam i wěřtosęzu dżenřa řisčęze řonja a wós řafad.“ — „Šhto bė řon wojak?“ wopraschach řo; ničo nje wjedżesche wotmolwicz. „A hdze jedżesche i mojim wofom?“ řičo njewjedżesche. Bęzach po dróřny, po řotrejż bęchu wjazy wotjęchali; tola ani wofa ani řonja wjazy njewohladač. Dzeń řandze, a bórny řwitasche nowe ranje, ranje 19. winowza. D řrudny to dzeń řa mje, wot řotrehoż bęch řelko řboża řo nadżal. řadach, řrořchach wo wós; ničo mi njepořęzi. Šhto dęřbjach w řafkej nęř řapoczęcz? řodach řo řřoncznje řrudny do njesboża a dżęch řęschy dale do Lipska; męřlach, so budze řnjęř řrabja mi miłosęziwje řomhacz. Bórny řaspewach řebi řhėřluchł a nóżkowach wjeřeky do řředka. řusto řetfowach wojakow a wjele wofow, na řotřchż řranjennyh wjesęchu. řunje nimo wjetřcheje czřjódny dżęch, řalo mje nęchto i mjenom řawoła. Wřschł, po řdaczu wjedniř řhłeho řolka, pschistupi te mni. řęřko řakle řeho řeinach. Bęsche to mjenujzy řientenant, řotřny bė nęhdy w naschej wřny na řnjęřim dworje dołhi częř pschėřwaf. řortnje řeho řad „řhorlu Wulkeho“ mjenowach, dofelz řo i tym řhwalesche, so je tamny móřny řhęřor i wěřtosęzu řeho wóřz a so w nim řisčęze řeho duch řnjęzi.

„Dżę dha wy tola chęczę, řnjęř magister?“ woprascha řo mje. „Chzu dżenřa řisčęze do Lipska.“ — „To njeje wjazy móřno.“ — „Ale ja tam dęřbju — dęřbju tam řisčęze dżenřa.“ — „Mojedla, řeli chęczę njepřchęczęřte řajonnety řesnacž. Wjele řboża na pucz!“ řako to prajesche, jęchafchaj řunje dwaj řulanař nimo řař wofajo: „řranzowřojo řu řola řorgawny řobjo pschėřřli! Bórny řu řu!“ Wole hacz prjedy řisčęze řofasche nęřko wóřko, řotreż řhorla Wulki nawjedowasche; a ja — dofelz tola řam njepřchęczęła řajicž njemózach — częřnjęch i nimi. Wobroczo řrabjey a Lipskej řřibjet, řabnych řaru, dołhodny, řwaf, řamtu Hilzu, řwój řhłny řaj, na řotřny bęch řtajnje męřłil. řak bęch nęřko řařo řbożownje

kandidata, i řřodneju móřchnju, řhudřchi hacz řřřwinskę męřch; njewjedżach prajje, řchto je řiches bitwu řola řeny wjazy řhubil, hacz řramborřki řraf abo řa.

„řabudu řwoje njesboże a du i wami“, prajach t řwojemu pschęczęlej, „a řrořchu waf, řo bęřchęze mje řiwęho domoj dowjedli.“ — „řak je prajje! Šłę řo wam njepóndze řola řař. Wřchaf mam řisčęze mału řompagniju dobręch, řmuziwęch wojakow, řotřiz řo řaneho řranzowřkeho njewocżinka njeboja. řdy bęch tola řisčęze řanonu męł, woprowdze řo njebęch řřjoch řegimentow řajřich nje řrafnikow řojal. řbęczę, řnjęřę, wuřwolu waf řa řředarja řwojeho řolka. — We wulkej czřjódke dęřbich łudzi częřnjęch řa wojakami a řesnach bórny řarketendarřtu, řotřaz na wysłkow řara řwarjesche, řo řu i 200 000 wojakami tola řisčęze wot řapoleona řo řbicž dali. řa njemózach t temu wjele prajicž, dofelz i řajřim wulkim wóřřkom bitwu řhubicž, to dęřę bęch řřoncznje tež dořonjal.

Šchtyri dny bęchu řaschłe. řęjachny 200 wojakow, pschi tyimi řamo dęřę dragunarjow a řchtyřjoch řrompejarjow. řawno bęch řpóřnal, řo chęřische mój wyschł wafne węřny wumjesęz. Wjeczor bęsche řo pschibłizil, duż řawoła mje řhorla Wulki t řebi. „řnjęřę“, praji, „jeno we wóřnje móže wojak řwoje řboże czřinicz. Wóřkom łet hižo řym řientenant, mam to woprowdze řyte; nęřko abo niřdy dęřbju řo t generalej řosbėřnjęcz. řadżijam řo, řo prjedy hacz t Wódřje dóřndżemy, wóřko dęřę tyřaz wojakow nahromadżu. řadżi řo mi to, njepřchęczęlej hižo řhęřro řchřodżicž, a wřchelake řławne řkutki wumjesęz. řuto řwoje řrafřchne wóřřko řřoncznje naschemu řralej pschiwjedu. řižo widżu, řak řo wón mi a wam ře řhłřojřymaj wóczřomaj dżafuje a řak řientenanta řa generala řomjenuje.“ „řnjęřę“, dżesche dale, „řawno řym řytņyl, řo řředarřtowo prawe řowofanje řa waf njeje. řudżęze wojak, mój generaladutant! Wóřu řař đerje řřebacz. řam wam řablownik, móřru wofęřřku dęřřtu, mjęcz a řonja.“ — řtróřich řo řatrafřchne pschi řajřich řłowach řomęřłizny řebi na řwoju łubu řilzu. řola řchto řebi chęřch. řa dęřbi dzeń hižo ředżach na řonju i mjęczom řejhrawajo. Ale bęch wofřamřnył, řo niřko řřanicz njęcham. Mój nowy general řawoła řhłę wóřřko řromadu, wuřwoli řebi nowęch wysłkow a řodwysłkow a dżerżesche řřenju řahorjazy ręcž t řwojemu wóřřku. „řratsja“, dżesche, „řym węřny, řo řmy řowofani, řramborřke mjeno řařo t cześci pschinjęcz. Wem, řo řař wyschł duch naschich wulkich, móřnyh a řławnyh wóřřow napjelnja. řhłny nasch řraj wocżafuje wot řař řomoz a wumóřenje. Šchřoz chze řwėřnje wofujo řa řkala a řraj řhrobłę ře mnu řicž, hdzeż też by do řmjercze řchł, řawofaj ře mnu: „Šmjercz abo dohęczę!“ Wřchitzy wofachu řahorjeni: „Šmjercz abo dohęczę!“, a wřachu řebi to řłowo řa řarolu. řęž řarketenderka bė pschi tutyim wafřnym wuřřupje. Bė na jeje wobłiczu widżecz, řak řara řu řorjesche, řo řo řajřa wafna węř bjes jeje dowolenja wofřamřny. řa to dęřbjesche řo nęřak nad řhorlu Wulkim wjeczicž. řa dęřbe ranje częřnjęchny njedalofu řotsđama (řodřřupu). řhorla řrocżesche i njewuprajnej majęřtosęzu i řředka řař řraf; řa jęchach řorno řemu na řuchim, řosęřatym řrunaczřtu, łęđma řo nam nim řdżerżo. řichindżęchny t řospuczam. řa łęwiznywjedżesche řchėřofa dęřba do Barlina, na prajizy wuřřki pucz do řranřřurta — řa řař pucz t cześci a řławje. Mój — řa a mój imperator — njewobmęřło řo ani wofomik częřnjęchmoř jako řhrobłaj wojakaj t prajizy řęczęřtu řhwalby a cześci. řaju wóřřko, řo řosumi, częřnjęsche řa namaj. řako też na řořłedku řarketenderka t řospuczey pschindze, wuřwoli řebi wona řchėřofu dęřbu do Barlina. řęđma řaf řořłedni wojak wuhlada, řo wulka řiwowa czřwiza do Barlina puczuję, řo też wón řnyřdom wřóczę řabnyřchi cześci a řławne mjeno. Šsuřod řtorczę řřadżu řuřoda, a řak řwinuchu řo ředny po dęřbim wřóczę na řchėřofu dęřbu do Barlina, řawalaczni wřchitzy nóżkujo řady řiwoweje czřwizy. řasch imperator jenoż, widżo hižo ławřjenzy wofolo řwojeju řřonjow, a řa, řolny řrudobny wo łubu řilzu, a naschi řřjo řrompejarjo prjedy řař, częřnjęchny řenicżny řhrobłę do řředka. řhorla řunje řasche wóřřko řhwalesche, řo bė řo řak lohzy řahoricz đalo t řędżenju řa wóřřny łud a řraj, řwółniwje řa nim řroczo t řmjerczi abo t dohęczu, a dofelz chęřische nęřotre pschipóřnawaze řłowa t njemu ręcżecz, wobroczi řo. řuż wuhlada, řo řu jęho wřchitzy wot naj wyschłescheho wyschłta do najniřřcheho řęschka pschęřadżili a wopuřchęřili. řaj, widżesche, řo řhłę řławna armeja řady łubowaneje czřwizy częřnje, na řotrejż ředżo řarketenderka jako generalowa jęchafche a řosłafowasche.

(řofracżowanie.)

Ty dyrbiš nana a macz cześciz.

Schtóž tu cześciz macz a nana,
Tón je Bohu spodobny;
Dónič ho temu hańba žana
Njejmě jeho žiwe dny;
Bóh je flubil dobroczimny,
So tón budze dolho žimny
Rhodžicž tudny na semi
W lutej Božej lubosczi.

Schtó nam daty je sa nana?
Daty našchej lubosczi?
Schtó je macz nam lubowana,
Kotraž bydli mjes nami?
Narod lubny herbsti kamny
Sa swojeho nana mamny,
Sserbiska rěcz je našcha macz,
Dyrbi to tež sawostacz.

Schtóž nam druhe je wot Boha,
To tež hebi lhowajmy!
Něcz nam našcha wostań droha,
Doniž tudny žimny žimny!
Pravo našche je wot njeho,
Duž ho dżeržimny žiwěru jeho!
Nichtó njejmě nam jo wjacž,
Bóh kam chze nam sa to stacz!

Bychmy my džě hódni byli
Wótzow našchich sařarskich,
Hdyž jich s czařom sabycž chžyli,
S myřlow našchich puřchecžicž jich?
Stali řu we horžych bitwach,
Bědžili řo we modlitwach.
Popjel wótzow cześcizimny,
Hdyž jich řwěrne džěczi řimny.

Cześcizmy dha řej macz a nana,
Kaž řo Bohu spodoba!
Kroczel našcha žohnowana
Budze tak hacž do řónza.
Sřwět njech dale pravo řchimi,
Bycz my mamny dolho žimny,
Boži řlub nam daty je,
Wón tež stejo wostańje.

Hinařche dyrbi bycz.

„Něčo řo wjazny radžicž njecha! Hinař dyrbi bycz!“ tak řo se wřchěch bōřow wola.

„Hinař dyrbi bycz“, praji džělacžer. „Pjenježnizy nař wu-
žyžaja a my hłodu wumřimny.“

„Hinař dyrbi bycz“, praji pjenježnizy, „nařche pjenjeřny nam
wjazy dořcž danje njenjeřny a wudawřkow bywa přchezo wjazny.“

„Hinař dyrbi bycz“, rjeńnje hospořa, kotraž ma řo sa žyle
hospodariřtwo řtaracz, hdyž muž řwoju řařlůžbu w řorcžmach
přchepije.

„Hinař dyrbi bycz!“ W tym řu wřchitžny ludžo přches jene:
Džělacžerjo, bohaczi a řhudzi, sořialdemokratojo a republikanarjo,
wěrijazy a njewěrijazy, řtari a mlodži. A woni maja pravo. Wo-
prawdže, hinař dyrbi bycz.

Alle řchto je, řchtož dyrbi hinař bycz? W tym řu malo přches
jene. „Bohaczi řu wina“, czi jeni wolařa. — „To je wina wřch-
nořcže“, praji druřny. — „Mužojo řu to řawinowali!“ — „Ně,
žony!“ — „Wjele řorcžmow je na tym wina.“ — To je wina
teho a teho. — Kōždy winu pola tnych pyta, kōřiz řu jemu se
řadžewřtom a mjes tym řo řebi wobřkorženja mjes woczi mjetaja,
bywaja wobřtejnořcže přchězny hubjeńřche.

To řkorža, řo jim pjenjeřny pobrachuja — a kōždy řuri, pije
a czińi njenuřne wudawřki. To řkorža na hubjene czařny — a
přchi tym řwōj czař přcheczińja w řorcžmach a na hařach. To řkorža
na pobrachowaze řwōjbne žiwjenje — a tola řenje domach njeřku.
To řkorža na drohu drařtu — a řo tola hańbuřa w jednorej,
řarřchej drařcže řhodžicž. To řkorža na wjele towarřtwa a řwjeře-

lenja — a tola na kōždy řwjedžeń bēhaja. To řkorža na řkaže-
nořcž mlodořcže a dawaja řami w řlowje a řhodženju hubjeny
přchiklad.

Sawěřcže, hinař dyrbi bycz!

Alle „řchto“ dha? Wěřch ty řchto dyrbi hinař bycz? Niz to
řwontowne, ale to řnutřtowne. To njeje cžłowřski porjad, ale
cžłowjeř. Woni njeřku czi druřny, ludžo, řwět, ale ty a ja. To
njeje twoje pomowanje, twōj wobřhad, twoja řwōjba, ale najpředy
twoja wutroba, kotraž dyrbi hinařcha bycz.

Tařte myřle přchidžechu řměrnemu mēřchcžanej maleho mēřtacžka,
w kotrymž bēřche wulki njeměř mjes wobydlerjemi nařtał. Muž
řo na njeho wobroczi a řo jeho s řrutym řynřom woprařcha: „Sčže
wy tež powrōcženje?“ — „Wěřcže, mōj přchecželo.“ — „Dajcže
mi řuku, Wy řcže řchwarńny muž.“ — „Bomařku.“ wotmolwi tōń
druři, „wostańcže mi najpředy řhwile řo wuprařicž. Wny řriebamy
dokladne powrōcženje a přcheměńjenje, dokelž řu nařche wutroby
hacž na řorjeń řkažene. Přchi tym njeřmjemy řo řomdžicž a Wy
kaž ja mamoj tu přchidžluchnořcž, tej řchłodže wotpomahacz. Hdyž
to kōždy po namaj czińi, budze kōždy řpokojom a řadny wjazny
řkoržicž njebudze. Alle bjes tuteho přcheworženja bychu wřchitke
druhe přcheměńjenja bjes wužitka byle, dokelž řchłodu řa řorjeń nje-
přchimny.“ — Wy macže přchi řamym pravo,“ praji tōń druři,
řiz řo tej rěczi džiwajřche, řtrowjeřche přchecželne a woteńdže.

Rowonarod jenotliwego cžłowjeřa přches ewangelij je jenicžki
mōžny jałožř pomřchitřowneho towarřřneho wobnowjenja, jenicžke
žōřto praweho řboža řa jenotliwego, řa řwōjbu, řa cžłowřke towarřtvo.
Hrěřchni, řajžny řimny wot přchinarodženja, njeřmani, řo řamych
wobnowicž, dyrbjeli chžycž druřich přcheměńicž a přcheměńicž mōž?
Ně, my chžemy s tym řapocžecž, řo my Boha pōřimny, wōń chžyl
nařche wutroby přcheworicž a w nař tōń džiw řkutłowacz, kotryž
my nowy narod mjenujemy. A hdyž je řo to řtał, potom mō-
žemy na řbožu druřich džělacž. Wřchitko dobre, řchtož je řche-
řczińjanřtvo do řwěta přchinyęřlo, wulhadža se řwjatocže řesom
Řhryřta. Wōń je nam přchiklad wostařil, w kotrymž je wōń řam
tajki, řajřichž chze nař wōń mēcz. A runje s tym je nam wařnu
wucžbu řawostajil: budž tež ty řajki, řajřichž chžesč druřich mēcz.
Nařcha přchidžluchnořcž nēřto je, po přchikladže řwjateho řesuřa
řimny bycz a druřim přchiklad nuřneho přcheworženja dacž.

Wřchelake s bliska a s daloka.

— A rořprawje wo řjanym Gustav-Adolřřkim řwjedženju
w Budyřchinje ma řo hiřchcže dodacz, řo řu nařche řerbřke wōřadny
řwōj wulki dar wot 1000 řr. s tym pořtajenjom přchepodale, řo
maja řo Kulowřřkim ewangelřřkim přchipořařacz ř twarjenju ewangel-
řřcže řapalki. S twarom řo w bližřichim czařu řapocžnje, dokelž
je mēřtno řa řapalku řižo řupjene.

— Přchichodnu řřjednu řmēje řo pod wjedženjom řujesja wřch-
řcheho žpřtwińřřkeho radžicžela Meiera řonferenca řužřřřich duchownych
w Budyřchinje.

— Wulke rořhorjenje je řbudžilo, řo je řo wřchř mariny,
Hülřner, kotryž bē w řřenje dobrowōlnika, přchēd nim cžetazeho,
dokelž bēřche jemu porokowal, řo jeho řtrowil njeje, s řefakom řa-
řkōł, wot wřchřřcheho wojeřřkeho řuda jenož ř twjerdžijuje na
2 řecže řařudžil, hdyž bēřche jeho přeni řud s najmjeńřcha ř jařtww
na 4 řeta řařudžil. S tym je wojeřřki řud řařo nowy wolij do
řlomjenja řořialdemokratije nuts lał a hdy by řo tōńle njeřrowm-
lińny wuřud do řhēžorřřtownych wōlbow řtał, by wēřcže hiřchcže
nēřchto milijonow řořialdemokratiřřkich hłōřow wjazny byřlo. Młodny
pachōł, řiz chze to řa wojeřřřtu cžesč wudacz, dla cžesčelakomnořcže
wojaka moricž, njeje ničō druhe hacž mordar a jako řajki ma řo
řudžicž. Hdyž pał njeńcizomne řadžerženje řajřkeho cžłowjeřa hiřchcže
přches řahodne wuřudženje wojeřřkeho řuda řwoje wobřrucženje
dořtanjje, řchto mōže řo potom džiwacz, hdyž njeřpokojnořcž w ludu
přchibjera. W nařřchim czařu je wōřebje nuřne, řajře njedořtatki
wotwobrocžicž, řo njebychmy wodu leli na řořialdemokratiřřki mlyn.

— Baniž je cžěžto řřhoril a je řnano řižo njebohi, hdyž tole
řopjeno do řukow cžitarjom dōńdže. Řetarijo drje wřchitko řpyřaja,
ale najřřerje budža pořpyřny podarmo, dokelž baniž přchi řwōjich
wřřkōřich řetach pomalu řlabnje, řaž w řańdženym řecže nařř řral
Albert. Wone wřřchak řu cžłowřřkej wēdomořczi njeřny řtajene, hdyž
Bōh to řwōje praji: „Tak daloko a niz dale!“

— Nařch lubowany řhēžor, řaž kōžde řeto, ř řwōjemu wo-
cžerřřtwjenju w polnōžnym morju pucžuje. Bōh přchewodž jeho řařo
cžileho a řtroweho domoj!

Šy-li spēwat,
Pitnje dželat,
Strowja cze
Šwójbnj statof,
A twój šwjatof
Eradny je.

Sa staw špróznj
Kapoј móznj
Lubošć ma;
Bóh pał šwěrnj
Pšes špač měrnj
Čzerštwošć da.

Nječ ty spēwaš,
Šwěrnje dželaš
Wšchědne dnj;
Džen pał šwjaty,
Duški daty,
Wotpoczń ty.

S njebeš mana
Nječ či šmana
Žiwnošć je;
Žywa woda,
Riž Bóh poda,
Wolšćew cze!

F.

Šerhike njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišćerzi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

6. njeđzela po šwj. Trojizy.

Šap. št. 6, 1.—7.

Prěnja šchesczijansta wošada je rjany wobraš mēra a lubošće. W teje lubošći šo šchesczijenjo nuczeni čzujachu, wšchitko, šchtož na šemšćich kublach wobšedžachu, dacž ša tych, kotšiz mējachu mjenje. Čzim dale šo wošada rošchěrješće, čzim čzežo bu, tule pšchesczjenošć kublow wobšchowacž. Tež prjedawišča pšchesczjenošć w lubošći a mērje njewošta. Našch tekst powjeda nam prěnju njejednotu we wošadže. Šdnyž tež jara wobžarujemy, šo njewješta Šhryštukowa hižo tehdom bješ smylkow njebešće, leži tola ša naš trošcht w tym, hdyž našeho čzaka hrěchi a brachi hižo tehdom w łorjenju widžimy. Wny pał dyrbinmy tež te šredki nałožić, kotrež nam Bože šłowo ł wotštronjenju tajšeho nješchesczijanšeho wašchnja podawa.

Prěnja njejednota w šchesczijanškej wošadže.

1. Šejna pšchicžina;
2. jejne šmērowanje;
3. jejne ščehwki.

Šcht. 1. „A w tych šamych dnjach, jako wučzownizy pšchibjerachu, šta šo mōrcenje wot Griehišćich napšchecžimo Židam, šo jich wudowy we wšchědnej šlužbje šapomnjene bēchu.“ Griehojjo šu šchesczijenjo š Ešgyptoškeje, š Małoškišćeje, kiž mējachu griehišću rēcž ša macžernu rēcž. Tuczi bēchu nješpokojni pšchecžimo Židam, pšchecžimo tym šchesczijanam, kotšiz bēchu se Židow, w šlubjenym kraju šašndlenych, wušchli. Njejednota našta. Šchto

bēšće jejna pšchicžina? Še lube pjenješy, šwětne kublo. Njeje to pšchecžimo pšchicžina šwady a roškorj była? Špominajmy na Raina a Abela, na Šakuba a Ššawa, na Šudášča, na Ananiaša a Šaphiru. Wšchitko bēdženje w ludowym žiwjenju w štarym Šomje to dopočasuje. A dženkša? Čzehodla tak wjele njejednoty w šjawnym žiwjenju? Bohaczi a šhudzi šebi napšchecžimo šteja. Wašchnje je binášće a myšl njejednoty je ta šama. Šak šteji žyrkej ł temu wojowanju? Pšchibladowacž nješmē, to wuknjemy š našeho teksta. Roššudženi wučzownizy tu njejednotu šmēruja.

Šcht. 2—4. Pšchi rošczenju a rošchěrjenju wošady njemōžachu čzi japošchtoli wjazy šhudym šlužić kaž prjedy. Šak wšchak drje mōže dušchowpašć w małych wješnych wošadach šam šhudym šlužić, we wulkich wošadach pał je to njemōžne. Najwažnišchi nadawš dušchowpašć je, „pšchi modlitwje a pšchi šlužbje teho šłowa woštacž.“ Dobroprošćenje, wšchědna modlitwa je najšwjeczišča pšchišćušćošć dušchowpašćerjom. Bješ modlitwy žane dušchowpašćeršćwo, tež žane žohnowane pšchipowjedanje Božeho šłowa. Tež předomanje dyrbi wuprošćene byčž. Wēšo po mōžnošći tež dušchowpašćerjo we wulkich wošadach ša šhudnych šo štaraja. Žyrkej je štajnje macž šhudnych była. Šon Šbōžnik džē je šam prajil: Šchtož šće wy čzinili jenemu mješ mojimi najmješćimi bratrami, to šće wy mi čzinili. Tež štatne štaranje ša šhudnych je š ducha Šhryštukowešo wurošćko; dyrbi-li se žohnowanjom byčž, potom dyrbi „dobru šhwalbu mēčž a połne šwjatešo Duča a mudrošće byčž,“ kaž čzi

prëni hladarjo khudnyh (sht. 5), kotsiz bëchu požohnowani k swojemu pomolanju i modlitwu a ruku nakladženjom (sht. 6). To je pschiklad sa žyle hladanje khudnyh w kheszczijanskej myšli.

Sht. 7. „A to słowo rosczejche a tych wuczownikow w Jerusalemje bu borsy jara wjele. Też wjele wot tych mëschnikow buch u tej wërje pošluschni.“ S tymi-le słowami bo nam wulki wuspëch pschpowjeda. Ewangelion bo roscžeri. Licžba wuczownikow rosczejche w Jerusalemje, hdžež bëchu teho knjesa saczišli. Kajke džiwne Bože žohnowanje! Też wjele mëschnikow bu wërje pošluschnych, wërje do Jesuša, kiž je našich hrëchom dla kschizowany, našeje prawdosče dla sbudženy. A to wschitko bësche scžëhwf mudreho smërowanja njejednoty, psches kotryž bo hladanje khudnyh do rukow njeuchownych položy, hdyž czi japoschtoli słowu služichu. Wërypołne słowo psches modlitwu pošweczeneho přëdowanja sjednocžene se stutkami kheszczijanskeje šmilnosče ma pschezo hišcže tajki žohnowanja bohatty wuspëch. To dopokasaju nam mnohe pschiklady i mišionsteje historije. Hdž w našim čašu roštoro psches našch lud dže, kiž wutrobny džëli, hdyž je w towaršchnym žiwjenju swada — shtó chze pomhač a i tajkimi přëdkami? Słowo přëdowanja, stutki šmilnosče šu pschezo hišcže brónje, i kotrymiž bo cžłowške wutrobny pschewinjaja a roštoro bo wuhladkuje k dobycžu a mërej. Böh požohnuj wschudžom słowo přëdowanja a stutki lubosče, wón žohnuj pastyrja a wozny, wón wobaraj njejednocže a swjasaj wutrobny mješ šobu a i nami, kiž je našcha hlowa.

Wón je hlowa, wy te stawy,
Wón je šklóncžto, hwëšdy wy;
Wšmicže, hdyž wam da, tón prawy
Dobry kraj šam khwalobny.

Šamjeň.

Wschitko šaňdže.

Schtož Boža rada postaji
A jako dar nam wobradži,
Šaž' šaňdže.

Šaj, shtož najlubsche ludžom je,
Tež to šo na kónž hotuje
A šaňdže.

Nječ strowy stupasch daloko
A wschitkim prošam šmëjesch šo:
To šaňdže.

Nječ rōža cžerstwa cžërwjeni
Šso hišcže mlódna na tebi:
To šaňdže.

Budž na pjenjesach bohatty
A pschi wješelach šradowny:
To šaňdže.

Štej mješ kralemi wyšoko
A wobknjež kōžde wëdomstwo:
To šaňdže.

Šaž wulžy šebi towaršcha
A špntaneho pscheczela:
Wón šaňdže.

A kohož hewaš lubo masch
A komuž ruku podawasch:
Wón šaňdže.

Mëj powolanje špodobne
A šastojnistwo cžëščazje:
To šaňdže.

Nječ dom šy šebi pošajil
A do šboža šo šašydlił:
To šaňdže.

Šak do wschëch stronow pohladaj
A wo wschëch šemškich wëžach praj,
Šo šaňdu.

Hdyž šbōžnje paš šo pschewinjje,
Dha bydla nješachodnosče
Šso našdu.

Dr. Šful.

Hdže šu našche džëczi, hdže cželedž?

Šene najwažnišich praschenjow ša ludowe šbože je to: „Schto cžini našch lud njeđzëlu? Šo naprašchowanju ša njeđzëlskim mërom w lëcže 1885 hišcže položja našich džëlacžerjow njeđzëlu džëlasche. Bohudžakowëno je šo džëknijšchi džëni psches šakonje

ša njeđzëlski mër wjazny njeđzëlskeho mëra šawjedlo. Šle shtó šo i drohim prošdnym čašom šapocžnje? Kajke šo nam junu šudženje dostanje, hdyž budžemy durbjecž wotmolwjenje dawacž wo wschitkich njeđzëlach našcheho žiwjenja, kotrež nam Boža hnada wobradži! A jich licžba mala njeje! To je ekšempel ša džëczi lohko wulicžicž, šelko njeđzëlow a šwjatnyh dnjow ma žiwjenje wot 30 abo 60 lët!

Bohu žel njeje wjetšchi njeđzëlski mër tež k wjetšchemu šwjeczenju njeđzële wjedł. Šorcžmy a rejwanške lubje mohle wo tym najšëpje šwëdčicž w městach a na kraju. A Bohu žel je tola šak, šo tyšazy nje wjedža, šak durbja tón šwobodny čaš pschëcžinicž! Šnutškomne mišionstwo je šo ša to poštaralo i roscžërenjom dobrých knihow a špišow. Šajke prošowanje w myšli šnutškomneho mišionstwa je tež našche šerbške ewangelšto-lušerske knihowne towarštwo, kotrež dobre duchowne knihi w našim ludu wudawa. Našche kopjeno „Šomhaj Böh“ šo kōždu njeđzëlu roscžëria, šo bychu našchi Ššerbja je šwojimi domjazny natwarjaje cžitanje mëli. Šle wy hospodarjo a hospošny durbicže šwojich domjaznyh k temu wabicž, šo bychu šebi njeđzëlu cžitali. A to dobre plody nješe. Wy šlyšchimy, i tajkich krajnow, hdžež šo šajke špišny rošdawaju a šu šo tež ludowe knihownje šaložile, šo mlóžji, wotrocžny, džowki a wuczomžny njeđzëlu wjazny šak wokoło nješaza, hdyž šu špodobanje na cžitanju namafali. Šoni wječžor cžišche domach šydaja a drušny i družich domow pschikhadžaja, šo bychu i nimi cžitali. Duž hišcže juntrócž: Wy štaršchi a knježa, hdže šu našche džëczi, hdže je našcha cželedž! Šbo shtó cžinja woni njeđzëlu popođnju a wječžor? Dobre špišny, dobre knihi šu šak dobry pschëcžel. Šón dobry pschëcžel šo k nam šydnje, wón šo i nami štara a nowe powjeda. Wy mamy něšchto wot njeho, hdyž šo i nim rošrëcžujemy. Čaš šo nam pōdla minje, nam šo njewoštudži a my šebi na to njemušlimy, tuteho dobrego pschëczëla wopušcžicž a do šorcžmy hič a škazazemu šawješelenju šo pschewoštajicž. Š šajke šu to krašne hodžiny ša džëczi, hdyž nan jim něšchto cžita abo powjeda. Šwjazny cžitacž, wjazny přjōdčëcžitacž, to je nušne, šo by našch lud šašo bōle cžiche wješële šwōjby šesnal a lubowacž nawušnyl! Špntajmy to wschitžy! Šo budže i bohatty žohnowanjom ša našch lud!

Dōnt štareho kandidaty.

(Šklóncženje.)

To wuhladawšchi šacžërwjeni šo Šhorla i hušëwom a cžërjesche wrōcžo k šwojej cžrjōdže. Šola nješëri šebi marketenderku našwarič, dokelž bësche šam pola njeje i dołžnikom. „Šwojče!“ šahrma pschiblijuju šo k nješwërnikam. Šola ničtō nje pošluchajche, doniž šklóncžnje tamna generalowa nješasta. Šschistupjo k nim wušypowasche knjes general šwoju philippiku i mōžnym hlošom. Šwoprawdže, Šenophontowi a Šlutarchowi rjekjo šhroblišcho nješëcžachu. Šschitžy šedžbliwje pošluchachu — tola widžach, šo dnyš a dnyš hladachu, hacž tola cžwiza hišcže na štarim mëšcže šteji. Š dobom pschijëcha po drošny hušarski lieutenant. „Šdže tola čžecže?“ šawola wón. „Šarlin je hižo wot Šranžowsow došny!“ Šako to našche wōjško šašlyšcha, cžërjesche ša marketenderku je špëchom wrōcžo na wulki pučžil do Šrankfurta. — Š šak bësche šo wscho pschemënilo! Šruske mōžne wōjško šanicžene, krašny kraj ša něotre dny wutupjenty, hłowne mëšto wšate, a najšōrsche — ša hješ Šilže a šary generaladjutant Šhorle Šulkeho! — Čžehnjemy dale, Šhaumigrem, šamny hušarski lieutenant, i nami.

„Šwoprawdže“, praji mōj general k nowemu pschëczëlej a še mni, jako družny wječžor po tym w hubjenej wšny pschenozowachmy a runje pschi wječžeri šedžachmy: „Šwoprawdže, my hižo ššradžu Šnapoleonej w šhribjecže operirujemy.“ „Mōžno“, wotmolwi Šhaumigrem, „šeno šo nam hižo jutšje Šnapoleon na našim šhribjecže nješoperiruje!“ Mje šyma šatšchaje pschi šajkich šłowach, myšlach runje na Šilžu. Šo — shtó to bë? Še wšny šo i dobom počža ššëlecž. Šschitžy bëchu naštrōženi, žadny šłowëčka nješipny. Našchi ššjo šrompeštarjo wonkach šhribjach, šo wscho ržesche. „Šranžowskojo, nješpschëczëlijo! wschitžy won i lëhwa!“ wōlach ja. „Mëtk pošazče, šo šcže Šruškojo. Šwojmy wschitžy, šak šawy muž pschi muž.“ Šuto prajiwšchi špntach šurje. Šola — njewëm, bësche to štył a hroša abo prawe šahorjenje — nješnamafach šurje. Š šmjeršnym ššrasche špowalach a rošbich šklóncžnje, shtož mi přëki pschidže, pschezo wōlajo: „Šruškojo won, šmužiwji Šruškojo won! Nješpschëczëlej naššëcžiwjo! Šubi Šruškojo, njewopušcže wušcheho generaladjutanta!“ Šošpoša ružny šamasche, džëczi šštrëcžachu, poš a šočka cžëfajo ššocžičtaj psches šlido a

stoły na horze kachle. Za myślach, so fu Franzowsojo hižo wo istwoje. Budżesche mi tón króć pomhane, wopravdže czaš žiwjenja njechach wjazn adjutant bycz. General widžo, kať ja wo istwoje sakhadzam, myślesche, so je to jeniczy smužitocž. Tak bu teź wón sažo kbroblišči a stupi k wojakam, kotřiž běchu so psched kžežu shromadzili. Za džech sa nim. Ach kať derje mi bē, hdyž won stupich a cźma mje wobdawasche. Nětko mje tola nihto wjazn njewidžesche! Lohzy mōžach, jeli so nuša hiščeže powjetišči, cžetnyč. „Adjutant i dwazeczi mužemi k pohrjebniščežu tamle pschi malej zyrkwiczy“, hrimasche general. „Se dha tón bjes rosoma?“ myślach pschi febi. Tola nicžo njepomhasche, chwatach i mojej cžryjōdku wotřal. Lēdma bēchmy k zyrkwiczy dōšchli, wuhladach žyle wōjsto Franzowsoj, kotřiž hižo wōtre bajonetty nam napschecziwo tyfachu. Za skoczich na bok a sarejach, se smjertnym strachom hižo polmortwy, jenož hiščeže plowa: „Tšelejče, tšelejče!“ Lēdy bēch to murasyl, sašlyšchach wjazorych Franzowsoj „Bardon! Bardon! proščez, stupichu te mni, padžechu na kolena a pschepodachu mi brōnje. Nětk hake spōsnach, so strach tola tak psches mēru“ wulki byl njebē. Staru murju bēch sa njepšcheczelste wōjsto mēl, fuche cžerjowje haluň pak sa bajonetty. Sady murje bēchu so jenož tuczi sshowali. Bōrny cžerjnych wyřtajo i džewjecz jatym wrōczō k swojemu generalej. Tutōn wokoscha mje psched žylej kompagniju a džakowasche so mi, so bēch tak plawnje wojowal. Wažne mi bē, so w tej wulkej bitwje tola žanu krej pschelať njebēch. — Ranje šwitafche. Lēdma bēchmy se wšy, wuhladachmy i nowa franzowškich wojakow. Masch general nař hnydom řjadowa: „Bratřja“, džesche wōn, dženska njesabudžče, te kajtemu ludej pschifluschecze! Njemōžemy-li dohycž, to so tola njepoddamy. Šchorhowje drje nimamy, tola hladajče na mnje; ja wař stajnje k dohycžu wjedu! Pschezo bōle so Franzowsojo pschiblizowachu. S dobom prēnja njepšcheczelsta kula pschileczi. Wojazy wšchitzj hladachu sa generalom, kotryž bēsche jim pucz k cžesčzi pokafacz chžyl. Dofelž pak bē tutōn stajnje sady fronty, mēnjachu teź woni, so maja so wrōczicž. Duž jedny po druhim pschezo dale do sady stupachu, runjež general woľasche: „Do přēdka! Do přēdka!“

„Ach“, myślach ja, hdy bych so tola teź wrōczicž mohł.“ Tola ředžach na konju, a tutōn se mnu pschezo do přēdka stupasche. S nowa pschileczi kula i njepšcheczelsteho wōjsta. Mōj brunaczť drje bēsche so pschi prēnjej hižo trochu džiwat, nětko pak njemōžach jeho wjazn řdžeržecz; postoczi wyřoto a cžerjesche psche wšch horj a dolj do přēdka. Mnōsy Franzowsojo, kotřiž na mnje tšelachu, wrōczichu so, jako widžachu, so ja i mjeczom jim napschecziwo sejhrawam, a cželachu pschede mnu. Wjelež teź stonach, wolach, mōj konik lecžesche kaž djas se mnu sa njepšcheczelemi. D hdy by to moja šilža wjedžala! Pschezo bliže pschindžech njepšcheczelstemu lēhwu. S dobom škoczi brunaczť psches jenu hrjebju, a ja ležach delka, wōn pak cžerjesche dale. Gladach hnydom, so bych so psched njepšcheczelemi sshowal, a tak bēch wumōžemy.

Wjeczor pschindžech do jeneje wšy. Psched hosčenzom stejesche wōs i konimi a bē prōřdny. Sprōřny a hlōdny chžych so trochu wofschewicž. Tola i cžim řaplaczič? W kžeži ležesche burski tabat a stary klobuk. Wokomit — a bēch šwōj nahłownik a šwēcžaty wojerřki plafschč so wušleť a šwoje schwižne stawy do burskeho tabata řunul. Tak mōžach lohzy infognito puczowacz. So pak w tutym hosčenzu pschenozowacz njemōžach, bēch wēřty. Runje chžych twochnucž; tu wotewrichu so sady mje durje, a dwē pjaščzi cžujach na řhibjecze. Franzowša stupi te mni: „Allons, allons!“ storhnu mje, řadži mje na wōs, řloczi sa mnu a: „Allons! en avant!“ cžerjach i nim se wšy won. Mōje dla, myślach, řym k wšchemu řhmany: i woprēdka magister honorum artium, pschi tym kandidat, potom generaladjutant a řkōncžnje pohoncž. Cžim řhwatnišcho jēdžech, cžim huščzišcho mōj žuř knjes sady mje řwoje: bon! bon! woľasche. Tak se wšcheho spōsnach, so wōn lēpscheho řwēdomja njemējesche, hač jeho pohoncž. Hodžiny bēchu řaschle, pschezo dale jēdžech po drōřy do Šchlesyńskeje. Na dobo wuhladach psched řobu někotrych wojakow. „Stejče!“ řawola so, a řylu bajonetow widžach napschecziwo febi: „Řodajče so!“ Tola mōj knjes, řhroblišči hač ja, wuštoczi i wōsa, mjecz w lēmizy a pistolu w prawizy. Kulki hwidachu mi wokolo wušchom, konjej pak psches řaschu haru řplōšchenaj njemōžach řdžeržecz, lecžeschtaj po drōřy dale. S daloka řlyšchach hiščeže něščto krōcz řšelicž; na to wšcho woczichnu. Bēch sažo řam. Tola řchto i mojim řnjeschom? Dyrbjach so sažo wrōczicž? Ně, tak wulka moja řwērnocž njebē! ředžech dale, jēdžech, doniž ranje njepřwitafche. Škōncžnje pschindžech do jeneje

wšy, wobhladowach so a wobhladowach so, a hlej — to bē wopravdže W., moja narodna wjek, řastach psched domom řwojeje lubeje stareje macžerřki, řastupich a wotewrich řhwatnje durje; řascha radošč — wuhladach tam — lubu macžerřku a pschi nej ředžo řwoju — řilžu!

Řaske bē to řařowidženje! Řaske wjekle! Řascha radošč! Sa řhwilu džech won, so bych brunaczťaj wušchahnuł. Pschi tym pschepytach teź wōs, wotewrich řaschczit, namafach w nim wulku mōšchēn polnu řlotych. Šchto i tuteju řapocžecz? Tamny řnjes, řotremuž mōšchēn řluschesche, wēščze řaneje wjazn njetrjebasche. So pak bych tola wēřtu drōřu řchol, wōřewich moju namafanku we wšchitřich wjetřich nowinach. Mēřazy řandžechu, a nihto njebē so namafal k tutemu řublu. Duž bēch bohatschi, řacz bēch so to hdy nadžal. řilža bu moja mandželřka, a ja řupich sa řebje a řwoju lubu mandželřku řjane řublo w našchēj řrařnej řlotowřkej řrařinje.

Wo wopncze Božeho doma.

Šwony woľaja: „Řójče, wšchitko je hotowe! Řójče, řupujče darmo!“ Ale wulki džel ľudži so řamolwja i tym a tamnym a njepřchindže. ředny řraji: Sa nimam řaneje řemřchazeje drařty. Woni bychu wšchitzj na mnje hladali. Dha řlyšchče wo tamnym wobrocženym řarym řoranu w řřizy. řo wuprajenju jeho řynow, řishe miřionar, bēsche wōn něhdže 70 lēt řary a tola puczuje řōždžicžu njedželu řwoje pječ hodžin wot řwojeho bydla hač na miřoniske řudliřchčo, so by tam Božu řluzbu řobu řwječil. řacz runje řōždy řas pola nař psches nōž wōřta, dha so moje džēczi tola k njemu řwucžicž njemōžachu a bojachu so pschezo psched nim, hdy bychu jeho wuhladali. Wōn je dolhi muž, řhētro cžorny, řuchi kaž řōčč a řoža i dolhim cžornojtm woblicžom, ma jenož jene wōřo a dolhu brodu. Na hłowje ma řtary řhapu, ale wot řasčes barby, to njeje wjazn k wušlēdženju. Na cžele nořy řtary řutřjanu řasu, řiž je i ľuty řušřow a řuchow řromadu řeschita, so so bōle platač njehodži. řeho řrōťke řožane řholowj řu psches řtayne cžapanje tak džiwnje nacžerjnene, so so řda, jako by řchjewe nohi mēl. W jenej řuzy njeře řchakalřku wopušch, i řotrejž řebi pōť řřeje, w drugej řuzy džerži dolhi řij. Wokolo řchije ma řjemjeň, sa řotryž je nōž pschiwjajany. W jenej řnjeshlowej džerje nořy řwoju protřku, to je wušřa desčicžka se ředmimi džerřkami. řrēnja džerřka je njedžela a do teje řhřnje wōn njedželu řijeschť a te druge dny tak dale, so by wjedžal, hdy je njedžela. řsobotu podawa so na pucz, so by njedželu i cžasom na řemřchenju byl a prēni džakowny řhřluschť a to: tōn řnjes budž i wami, njestomdžil. Wřyche teho njeře hiščeže řtōlcžť na řhibjecze, so by w Bořim domje na nim ředžecz mohł.

To je řwērnj a řprawny řchescžan, na řotrehož řōždy i luboščžu hlada, hač runjež řanu řemřchazu drařtu nima. řředny bēsche wōn džimi řřikanar, něť je wuczomnik řeřuřowj a řobuherba njebjesčesje řrařnosčesje. řeho cželo je w hubjenej drařče, ale jeho duřcha je i prawdoščžu řeřuřowej wōdžeta a pschena a řotra pňcha dha je nuřniřcha?

Druřy so sažo i tym řamolwjeja, so do Božeho doma njepřchindu, dofelž řu řtari, řlabi, řrařni, so řu řchčezřki hubjene a so maja řara daloko do řřkwje. Nělotrym je w řřkwje pak řhřma, pak řorzow a tužno, runjež mōža na řejwanřkich řalach, w řorzocze, prōřche a řurje derje wutracž, řchtož maja huřto drohořřaplacžicž, runjež řu puczē daloke.

řunu desččowasche w jendželřim řudliřchču řerbize w polodniřchēj řmerizy řřoro řř mēřazy. S řonjemi mōžachu lēdy po puczach dale. Ale hubjene puczē njeřku wobrocženych cžornochom wot wopřta Božeho doma wōdžeržale. Tam bē młoda řōnřka jenož i jenej nořu, řotraž dyrbjesche po řodpřerach řhodžicž a tola w hubjenym wjedře řenje Božu řluzbu njesatomdži, runjež mējesche dwē hodžiny hač do Božeho domu. Wona pschikhadžesche hižo řobotu, džesche řashe řpacž, so by njedželu řprōřna a řparna njebyła. řodpřerje so jej pschi řōždej řrocželi do blōta řtōlcžičtej. řol řohčža wot delka bēchu i blōtom womasane. řunu pschindže teź řtary řlepy muž řobu, řotrehož sa řufu pschiwjedžechu. Na jeho řolenomaj bē widžecz, kať hluboko bēsche w blōcže řeptal. řow nihto prajicž njemōžesche, so je jeno něščto nowe widžecz chžyl a teho dla pschilřchol, dofelž bēsche řlepy. řenož jeho řnutřkowny cžłowjek chžyřche so rořřwēťlicž dacž.

Druhi miřionar i wječorneje řndiřesje řishe: řunu řrēdowach na řupje řortola w našchēj řapali. řako bēch řrēdo-

wanje dokonjal, džech won a chych so sašo na konja hndnyč, kotrehož bėch tak dolho wotkach pschitwjasal, ale kotryž bė so mjes tym wottorhnył a do lėša čzeknył. Duž dyrbjach so na rybafowym čzolmje domoj podacž. Dha pschistupi 70lėtna žona jeneho čzornocha, kotraž mje projchese, so bych ju sobu do mojeho čzolma wšal, dokelž bė s mojeje domisny. Za pał ju hacž dotal njebėch snal. W čzolmje mi potom čzeščomna žonka powjedase, so hižo dolhi čzaš kždu prjedu wječor žama lutka pėšchi wot žwojeje kupy na kupu Fortola khodži, so by předomanje hlyšchala a potom sašo domoj dže. Seje pucž džese psches wodu, hdžež pol lohcža hacž poldra lohcža spody wodny wulke kamjenje ležachu, po kotrymiž mójese so khodzicž. Po tutym pucžu khodzese wona, kij w ruzny džeržo, t Božemu domej, husto tež w nožny a pschi wulkim wėšje. Psched tutej žonu dyrbi so nėkotry kšescžijan hańbowacž, kiž ma Boži dom žyle blifko, abo ma dobry pucž do njeho, a tola ma tutu wurēcž a njeprichidže.

Sebyn čzorny w mječe Paramaribo džese junu: Wi jara žel čžini, so ja husčischo njemžu ke mišchi hicž, dokelž powjesč wo Bohu mojej wutrobje tak jara droha wostanje. Za bėch prjedy kaž žlepny, kaž škoczo, kiž ničžo njewė. Prjedy žym jenož šle žiwjenje wjedł, dokelž njewjedžach, so je šle. Hdž pał Bože žłowo hlyšchach, prajach pschi žebi: Šhto je to? Mój šnjes a Bóh, kiž žane khostanje njeje sažlužil, tón dže a dawa so ja mnje khostacž, wón rosła žwoju krej a wumrje sa mnje? Tak je po tajkim wšchitko, šhtož žym hacž dotal čžinił, žadlawe a khostanja hódne, dokelž je sa mnje tajku hórku žmjerčž woptacž dyrbjal, kiž bėch ja sažlužil. Nėtko je mi wšchitko wohidne, šhtož žym prjedy čžinił. Za žebi žadam, wot teho wumoženy byčž, so bych wodacže hřechow doštal.

(Potracžowanje.)

Dowėrjenje na Boha.

Twarimy, twarimy na Boha,
Wón budž hród a skala;
Bóh njech naž tu pschitrywa,
Najcha mój je mala.
Glaj, tak bórny njesboža
Nasche kubla štaža
A nam trónu wješela
S naschej' hlowny šraža!

Šłaba tež je wutroba!
Proschmy Božu hnadu,
So naž ničžo njesluda,
Njesawjedže t padu.
Njech so liščeži t wješelu,
Šmėjo na naž šaka —
S kacžom pał a se wšchej mšdu
Had na khorobnyh čžaka.

Mėjmy Boha t pscheczelej,
Wón njech sa naž rēcži;
Hada pschezo hlyšecž nej',
Kiž tu na naž hřeži!
Šsrjedža w naschim połoju
Njepschecželjo štanu,
Wjedu bitwu pschifłodnu,
Do winy naž čžahnu.

Lubocž, prawda pschibėraj,
Trónu doštan žwėrnocž!
Šloty mėr lošch wótžny kraj,
Šswoju čžecž měj wėrnocž!
Štrowocž, čžerstwocž, žiwjenje
Džaknje wužiwajmy,
Sa wšchė dary lubocže
Bohu kšwalbu dajmy.

Proschmy Boha wo tu mój,
So we naschim horju
Wobštacž mohli džek a nój,
Šako šakly w morju;

Šsrjedža w naschej starocži
Njech nam pomoz šhadža,
Hada, trošcht njech pschistupi,
So so škutki radža!

Radžicž, radžicž chžyl so dacž
Naschemu Bóh džek,
Naschu žiwnocž žohnowacž,
Hojicž wšchemu čžek!
Ššłonzo, deschčž a čžoplota
Njech we pravej mėrje
Semi plódnocž wobradža!
Njech žmy hlyni w wėrje!

Dželajmy a špėwajmy,
Dónž naž jemja nožny;
Dobry wužnyw ščerpłowy
Wšchal nam klošny nožny.
Tamny džek nam s miłocžu
Bože myto kšowa,
Hdž po žwėrnym džėlanju
Šsmjercž nam žwjatok wola!

Wšchelake s blifka a s daloka.

Se Šchčenžny pola Katež. Šańdženu njedželu žwječese žiwnocžer M. Nowak tudny je žwojej mandželiskej žwój šloty kšwaš. Wólta lėt bėšche so minyło, so bėšchtaj wonaj w Katežanskim Božim domje žwój wėrowanški šlub wobšamktoj. Šloty mandželski por pschidže, pschewodžany wot džecži a džecžicžecži, popoldnju w 2 hodž. do Katežanskeho Božeho doma. Šnjes šarať Šólčž mješche žwjedžėšku rēcž po žłowach psalmisty: „Šhwal teho Šnješa moja dušcha a njesapomń jeho dobrotow.“ W mjenje žyrkwinskeho pschedstejicžerstwa pschepoda wón rjanu bibliju a tež w mjenje pschichodneje džowki, kotraž bėšche so na hnujaze wajšnje sa wuhotowanje žwjedžnja starala, rjany šbožopschėjazy postrow we wobrasu wučžomnikow, do Šmauša pucžowazeju: „Šnježe, wostan pola naž, dokelž so t wječoru pschibližuje.“ Wobdataj wot škoteho wėnža 2 žynow a 2 džowkow, 22 džecžidžecži a 7 wnucžkow, kotrymž štaj wulki džed a wowka, žwječeseštaj žwój šloty kšwaš w lubym domje w Šchčenžny.

— Wšchnocž je 6100 hr. pschiswolila t pschitwarej šchule w Šchčenžny pola Katež. Šchulste pschedstejicžerstwo je tole pschiswolenje s wulkej radošču a džakom pschijało. Šwar je wulka potrebnocž. Sa twar so wšchitko w nasymskim čžaku pschihotuje, tak so móže so w sažnym nalēcžu hnydom šapocžecž.

— Šakša wšchnocž je pschipóšnala, so nowy šakski wólbný šakon porjedžnja trjeba. Šajke pschemėnjenje by jara trjeba bylo, so by wjetšche špokojenje do luda pschisčlo.

— Wamž je hiščeže živy a wěcže bychmy jemu wšchitny w myšli žwėrnnyh katholicow dalishe žiwjenje pscheli, hdy by wopravdže nadžija byla, mój kšorosče wotwobrocžicž a jeho pschi žiwjenju šdžeržecž. Šle po nēcžisčich powjesčach tola t temu ani nadžije njeje. Duž wšchal dyrbja so tež jeho žwėrni poddanjo tej wěstocži podacž, so budže Bóh tudny škarškej wėdomocži w prawym čžaku mjesu štajicž.

— Šsrjedu 22. julija šmėje so šhromadžina duchownych Wojerowskeho wokrejša we Wojereczach.

Dalishe dobrowólne dary sa wbohe armenishe žyroty.

S Bulečanskeje wogady psches šnješa šararja Šubizu:
P. s R. 10 hr.
W mjenje wbohich žyrotow wutrobny džak

Šólčž, redaktor.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola šnješow duchownych, ale tež we wšchėch pschėdawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje doštacž. Ša šchtwórcž lėta placži wón 40 np., jenotliwe čžiška so sa 4 np. pschedawaju.

Šy-li špěwał,
Pělnje džělat,
Štrowja cze
Š swojbnj statol,
A twój šwjatol
Š radny je.

Ša štaw špróznj
Napoš mójn
Lubošč ma;
Bóh paš šwěrnj
Pšes špaš měrnj
Čerštwosč da.

Njech ty špěwałš,
Šwěrnje džělaš
Wšědne dnj;
Džeš paš šwjatj,
Dušči datj,
Wotpoczj ty.

Š njebeš mana
Njech czi kmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Niž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihicziščetni w Budnišcinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

7. njedžela po šwj. Trojizj.

Jap. št. 6, 8.—15.; 7, 55.—59.

„Wj dyrbieže pšhipowjedacž pocziški teho, kiž waš pomolał je wot cžemnoščje na šwoje džiwne šwětlo!“ Šnajesh ty tule šwjatu šhesčizjansku pšikšluchnošč? Dwoje kłodjenje dyrbi předomacž tym, kiž wołolo tebe šu: hlejče, tak myšli a štutuje, tak je žiwj a cžerpi šhesčizjan, tak kłodži šhesčizjan ša šwojim Šbóžnikom. Njejšu tež šlědy teho, kiž je nam wopišmo wostajil, šo bychmy šlědzili ša jeho štopami, wjazj namacž na šemškich kłodach, na kotrež je jeho šwjata noha štipila, — wěrjazj šhesčizjan widži tola kroczel wot kroczele šlědy šwojeho Šbóžnika. Šdnyž je šo tež šwěczaze šlěncžto jeho šemšeho běha dawno khowalo w krejčerwjenej jašnosčzi hory Golgatha — jeho wučownikow žiwjenje a wumrjecze je wotblyščč jašnosčje jich mišchtra, kaž šo hwěšdy runje tehdom najjašnišcho šlěncžnu šwětlošč šo šabliščezja, hdyž je šo šlěncžto našchimaj woczomaj šhubilo. Kaž dolho Ješuš cželnje mješ tymi šwojimi běšche, hiščče někotry w ščěnu štejesche, kiž běšche potom postajeny, wušwoleny grat, šwěczaza hwěšda w Šhryštušowym kraleštwje bywacž. Tak tež Šchčžepan, wo kotrymž našch tekst powjeda.

Šchčžepanowe žiwjenje, cžerpjenje, wumrjecze jašnosč krasnosčje Šhryštušoweje.

Wohladašmy:

1. duchapolneho šwědka bójšjeje wěrnosčje;
2. jeho woblicž wot njebešjeje jašnosčje šo šwěczaze;

3. ša njepšchecželom prošcho na pošlednim kónzu;
4. ducha porucžazeho do Ješušoweju rukow.

1. Šchčžepan nještara šo jenož ša cželne derjehicze jemu porucženjch kłodnych jako hladač kłodnych, wón tež šo ša jich dušche štara. Še šemškim kubłom wón tež w hětach nušy duchowne žohnowanje šawostaja a š tym wobšwědčja, šo ewangelijon w hólch šłowach njewobšteji, ale je ducha žiwjenje a bójška wěrnosč a prawdosč. Njeje to jašnosč krasnosčje Šhryštušoweje? Ješuš šedži pšchi šamaritiškej žónškej a prošy wo wodu; hnydom rošwiva šo rošrěčenje wo wodze, kiž do wěczneho žiwjenja běži. Wón našyčzi tych 5000 a šloži jich myšle na jědž, kiž wostanje do wěczneho žiwjenja. Wón wubudži mornjch a praji: Ša šym horještawanje a žiwjenje. Wšchudžom je widžomny dar jenož šredč k wjščšchemu wotšknjenemu kónzej, jenož šnamjo njewidomneje hnadj, jenož šažožny kamjen ša natwarjenje dušche.

A š twojeje wutrobj, š twojich woczow, š twojich šłowow njedyrbjalo šo tež něšchto wot Šhryštušoweje krasnosčje won blyščezicž? A mješ tymi twojimi ty njedčač Šhryštušowej lubosčzi w tebi šo šjewicž dacž? „Dušcha lubosčje je lubosč k dušcham.“ Niž še šebicžnosčje a wot lubosčje Šhryštušoweje cžerjeni cžimny dobrotj jako žiwi šwědžy bójšjeje wěrnosčje.

Tak dobudze Šchčžepan nad šrěczniwoščzu šwojich pšchecžiwnikow. Šednore šlowo wo šchizowanym Šhryštušku šo krasnje wopokasuje jako bójška mój a mudrosč.

2. „Woni widžachu jeho woblicž jako jandželške woblicž.“ Kaž podobja š wjščšcheho šwěta šteji tu Šchčžepan.

Wokoło njeho satorhnjeni kudnizy, wot hněwa saczertwjene woblicza, njepšhecželste pohladanja, wjeczenja a krowelacznicy cłowjekojo, kaž by wyschšchi czert bytu swojich helstich duchow draštu mėschnikow a pišmaruczenych woblek, a brjedža mjes nimi bjes bojoscze Schczěpan a na jeho wobliczu měr, jandželika majestoscź. Tak wotendźechu psched krótkim czi japoschtoli wot woblicza rady, so běchu dostojni byli, jeho mjena dla hanibu czěrpicz. Tak Jezuś kam w Gethsemane kurowym wojakam i tajkej wyškoszczu napscheczimo stupa, so k semi padźechu, wošlepjeni wot jašnoszczu jeho njebjesteje krašnoszczu. Tež Schczěpanej, kiž je hotowy czěrpicz a wumrjecź, so njebjęša wotewrja, wón widzi Jezuśa k prawizy Božej, kaž je hotowy jeho horjemšacź k wěcznej radosczi.

Czertp tež ty jako dobry bėdžer Khrystuśowoy! Twój Sbožnik tež na twoje bėdženje dele hlada a je hotowy, tebe podpjeracz, hdyž khablasch, tebi kónu dacź, hdyž by so dobre bėdženje bėdžil. Tež i twojeho woblicza dyrbi so to wusnacze šwěczicz: „Tón Knjes je moje šwětlo a moje šbože, toho dyrbjal so bojecź? Tón Knjes je móž mojejho žiwjenja, psched kim dyrbjal so stróžicz?”

3. Schczěpan bėšche wot luda lubowany. To bėšche pschicžiny doscz, jemu sa žiwjenjom stejecź. Šo runym puczu so to poradžilo njebėšche, duž nastupi so kšichiny pucz lescze. Czertowste wotmyšlenje so poradži. Woni wopacžnych šwědkow najachu, kotřiz šwědcžachu, so je Boha lestromal. Tajke lestromanje pať so i kamjenjowanjom khostasche. Bjes praweho wuřuda jeho i męsta wustorkachu. A jow so ton šamy hnujazy podawť pokazę kaž tam na kšichizu. Jeho pošledne šlowo je dobroproščenje sa swojich mordarjom. A my? Wo lubosczi my wjele rěczimy, ale wobknežaza móž našcheho žiwjenja wona njeje. Najhubjenšche wot šobucžlowjeka myšlicź nam czežko njeje. Šle se šlym placzicz — to je hešło našcheho czaša. Radšcho njeprawo czeřpicź hacź cžinicź, šu nješrosymjene šlowa. A tola chzemy sa Jezuśom kšodžicz? Bližšchemu šluzicz a šebje šam šabycz, njeprawo šmėrom czeřpicź, žohnowacz, kiž naš pošleja, dobrotu cžinicź, kiž naš hidža, prošycz sa tych, kiž naš pschescžehaja, to rěka sa Jezuśom kšodžicz.

Kať je tón Knjes pošledne šdychowanie šwojeho šluzownika wuřlyšchal? Tam leži Schczěpan so krowawjo k nohomaj jeho njepšhecželow, kiž Jezuśa a jeho wořadu pschescžehaja a bórny leži druhi w prošche k nohomaj teho, kotrehož wón pschescžeha: Sauluś. Schczěpanowe czeřpienje a wumrjecze je žahadło bylo do Sauluśoweje wutrobny; jeho wobroczenje bėšche wuřlyščenje Schczěpanoweje pošledneje proštwy.

4. Š wjeřetej radosczi Schczěpan šwojeho ducha do Jezuśoweju rukow poruczi. Jezuś džę je tym šwojim šlubil: hdyž ja šym, tam dyrbi tež mój wucžownik bycz, a šwėrnny šluzownik, kiž hacź do kónza pschětraje, bėšche Schczěpan. Hdyž bėšche jeho kónz tež pošny cžwile, wón bėšche tola „wuřnjenje“. Do Jezuśoweju rukow porucžam šwojeho ducha, tam je derje šhowany, kaž džęczo w maczeřnymaj rukomaj, hacź na czaš wotuczenja.

Hdyž ty sa šwojim Sbožnikom džęsch w žiwjenju a wumrjeczu, potom je tež nóz t w o j e h o wumrjecza wot Jezuśoweje krašnoszczu wobšwětlena a ty mašch w Jezuśowej ruzy w šbožnym woczakowanju wotuczenje pschi Božej wutrobje.

Duřcha, horje k njebjęšam! Šamjen.

Wšmi kšichiz na šo!

Mark. 10, 21.

Šlej, k šbožnoszczu czeř
Pšches kšichiz džę, to wěr;
Se šczerpliwosczi
Nješ kšichiz šwój a nusu a šrudobu wšchu!

Kšichiz czeřki drje je,
A brėmjo je šle;
Wšchaf czeřlo a krej
Pšchah tajki rad njechatej lubicz dacź šej.

Kšichiz honidło nam!
Bóh trjeba jo šam;
Š nim pohanja naš,
So myšlimy šwėru na pschichodny czaš.

Šlej, kšichiz drje je prut
A Boži je kšchud;
Njech šdobny czi je;
Bóh lubuje tebe, hdyž pošhořta cze.

Kšichiz dobry pať je,
Hdyž i horjom tež džę;
Bóh nakladže jón,
So jemu by i dowėru poddal so wšchón.

Kšichiz wobtwjerdžuje,
Šlej, we wėrje cze;
Duž prošch Knjesa ty:
So sa nim tež šlėdžišch a šwėrnny jom' by.

Chzeřch lubowacz ty,
Kaž šlubil jom' by,
Pšchez' horzyscho joh',
Dha do pschaha kšichiza štaj šwólnewje so.

Duž njeboj so joh':
Mě, napscheczimo
Dži kšichizikej ty,
So luboscź by widžal Knjes miłoszczimy.

Kšichiz czeřtny to je,
Hdyž wobšwědczenje
Duch Boži czi da,
So Knjes ma cze sa hódnoh' kšichiznoscherja.

Duž kšichiza so kšwal,
A hrėchow so šdal,
Kaž Knjes žada šam,
So dostacz moht žiwjenja kónu tež tam.

Ty špóšnajesch tam.
Kať nuřny kšichiz nam. —
Duž kšroble to wěr:
So do njebjęš kšichiz je nam jenicžka czeř.

Šurij Broska.

Mašch wšchėdny kšlėb daj nam džęška.

We wulkim rózku lėta 1841 bė žalořnje šyma a hdyž šchtó nimo kšęže džęšche, kwicžesche šněh a šcžercžesche, kaž hdy by na šchleńzu štuřil, a hdyž runje bohaczi ludžo njebydlachu, tam šamo pschipołdnju woknowe šchleńzy rořtacź njechachu. — A tam daloko delkach, njedaloko wot Šolanda, leži wulke stare město Antwerpen. W tym měščze šu rjane, krašne hařy, ale pať tež hubjene, wulke hařki i cžmowymy kšęžemi, hdyž kšudoba se wšchėch kutow won hlada. W tajkej hařy bė kšęža, a w tej kšęži komora a w tej komorje šmjercžkšuda šwójba abo familia. W tej komorje bė runje tať šyma, kaž na hařy. W cžėńkich pošleščczach ležesche kšore džęczatko, a te wonhladašche, kaž by so bórny do druhého pošleščczę donješčz dyrbjalo, hdyž wjazy hlėb nječčėpi ani šymu. — Pšchi nim šedžesche mloda žona a mějesche wobej ruzy psched woblicžom, a bė kšuda a i hubjenej draštu woblecžena. Šewal bėšche i mužom

wot pobožneho luda. Za njewēm, sčto tam taf ředźesche, jeje ruzh bēschtej mokrej a woczi tež: najskerje bē plakała.

Ma jene dobo sawola něchtō wot symnych řhachlow řem: „Macze, macze, ja řym hłōdny!“ To bē hōlczez wot 3 abo 6 lēt, kiž taf sawola. — Ale macz ničō njepřaji a wosta kaž morwa ředžo. Džēcžo řařo řapocza a džesche: „D duž dai dha mi jeno kufť jēsč, ja řkoro wjazy wutracž njemōžu; macze, budž tola taf dobra!“

A něř pohlada macz horje a bē to pohlad, řajkiž mōžesč tu a tam widžecž, hdyž něchtō řhoni, řo je wotřudženy a ma wumřecž, a džesche: „Zandželko, budž Bože dla řmērom, ja řama hłodu mru, my Boha lubeho řnjeřa hiřcže njepřmny dořčž prořnyli.“ Ale tōn jandželť pšchezo řařo prořesche: „Daj mi tola mały kufť, ja cže prořchu, ja cže prawje řjenje prořchu.“

Macz wjazy wutracž njemōžesche, wona řpody řoža mařny a wuczahny řolacž řhlēba řa řroschit a praji: „Tu mařch, ja řym jōn řřhowala, řo bych twojej řotřicžy poliwku řwarila, — ale te wbohe řurjatko drje žaneje wjazy řřebacž njebudže.“

Hōlczez pořkoczi a popadny řolacž řaž mlody wjelť — a jako bē řarłiwje řolojzu řjedł, bē řōřčť ř jēdži pšchibjeral — a pšchijesche řolojzu maczeri řařo a džesche ře řlōdkim hłōřom: „Tu, ja řym to řa řotřicžku řbyřtne wostajil“ — a duž džesche řařo nařpiet ř řhachlam. — Řol řodžiny pořdžischo pšchindže nan domoj, řohlada na řonu ř hłubokoj řelnořču a džesche: „Řerta, mōj řmōj jara njesbožownaj. řa hižo žyře ranje ř mojej řaru pšchi řeřesniřy řteju a njepřm řebi hiřcže ani řroschta řařluzil. řa bych řhřyl, řo bych morwy byl, ja njewēm wjazy, řchto cžinicž.“

Wjes tym praji mały hōlcž: „Řano, ja řym taf jara hłōdny, njepřm ty řhlēba řobu pšchijesč?“ — Duž pohlada nan taf pořřmurjenje na řwoje džēcžo, řo řo hōlczez řtrōži a řjetny: „Řuby nanko, ja to wjazy cžinicž njecham.“ — A hdyž nan řwoje najmjeřsche džēcžatko wuhlada, řaf řo ře řmjercžu bēdži, bē jemu, jako by řo jehō duřcha podnuričž dyrbjala w řjesřōncžnym řorju a řolōřčach a pyřařche řodarmo wulhōd ř tuteje nuřy. — Řa pořledku praji: „řa njewēm hinař pomoz, řacž řo řwoju řaru na pšchēřadžowanje pšchedam. řuta bē jehō jeničřki grat, ř řotřymž řebi řhudy dželacžer řwōj řhlēb řařluzi.“

Řōždy řjatt je w Řntwerpenje na řorhōřchēžu řtajnje pšchēřadžowanje, ř řotřemuž mōže řōždy řobu pšchijesč, řchtož řhze. Řōn da řemu, řiž wuwōla, řwoju řaru a cžatařche řalořnje řrudny, řacž jehō řara na pšchēřadžowanje pšchindže. Řunje džesčtej tam dwē řnjeřřej, řohatej řnjeřni pšchēs řorhōřchēžo a jena praji ř druhej: „Řlaj, řaf tam tōnle muž řrudny řteji a pořřmurjenje hlada.“ Duž řtupisčtej řo blisřo njehō a řhřischesčtej, řo jedyň řnaty ř nim řecžesche a řo jehō prařesche, řchto tu cžini, a wōn jemu řwoju nuřu řkoržesche. řaf tamnej řnjeřni wřcho řhoniřchtej. — Řa to řo řořřecžesčtej, řchto řhřetej cžinicž, wonej řadžesčtej na řaru a dořtařchtej řu řa pořřchēřta řolerja; wřcho řo džiwasche, řo dwē řajfej wōřebnej řnjeřni řaru řupisčtej. Řwonej řnydom řaplacžisčtej a prařesčtaj řemu mužej, řo by řu řimaj domoj dowjelť, řo řhřetaj jemu to řaplacžicž. Řōn pař njehasche, a prařesche, řo ma něřchto nuřne wōřtaracž; pšchetož wōn řhřische řa řwojich jēdž řupowacž hieč. Duž řo jehō řej řnjeřni woprařesčtej, hdyž wōn byđli, a hdyž bē řimaj to prařil, wōřkručisčtej wonej, řo to řunje ničō wokoło njese, řunje tam řhřetej tež wonej na tu řařu. Duž wōn ř řaru jēdžesche, na řucžu dyrbjesche řastacž, řej řnjeřni řupowasčtej řēřny, řhlēb a řrijewa a řornž řrupow a řoložisčtej to na řaru.

řako bēchu ř řhēži pšchisřli, hdyž tōn muž byđlesche, mēņesche wōn, řo dyrbi hiřcže dale jēč, řcžahny řwōj řlobuř pšched nimaj a praji: „Dowoltaj mi, řo řhwilku nuts řařdu.“ Řnjeřni džesčtej řa nim do řřtwy a widžisčtej řalořne řubjeřřtwō. řona řeřesche řaž morwa na řemi a hōlcžil wōlasche: „Macze, dai mi jēsč, dai mi jēsč.“ — řōn muž mēņesche, řo je řona morwa a počza řalořnje řlacadž. Ale jena ř řnjeřnow da jemu řjenesč, řo by řnydom po řino řchol. Duž dachu řej řino picž, řatepicžu řhēřře, dachu džesčžu jēsč a džēcžatko jēdžische a řhladowasche lubōřnje na dawarķu a řona pšchindže řařo ř řebi. Něř řařle prařesčtej řnjeřni ř mužej: „Řara a wřcho, řchtož na nej je, je twōje a wy wřchitřy njedyrbicže wjazy řubjeřřtwō cžerpjecž. Mōj byđlimoj tam na — řkej řařy, pšchindže ře tam, taf řuřto řacž je řřeba.“ Řužej bē, řaž by njedyrbjal wēricž, řchtož řhřischesche, a njemōžesche řane řlōwo won pšchijesč, ale jeno řlacadž.

řa řhore džēcžo pař řlubisčtej řēřarja a duž džesčtej wōbej řnjeřni řařo precž, a na řucžu řromadže ničō njerečžesčtej, pšchetož řeju wutroba bē pšchēřara řnuta. Ale pořdžischo džesche

jena ř druhej: „řane řrařnische wjeřele tola njemōže byč, řacž hdyž jedyň jako pomozny a řchřitarřki jandžel něřomu w nuřy řomha.“ A wōbej řuřchtej něřko řorłiwiej a pyřařchtej řamej w řhudnyh řhēřach nuřu a řubjeřřtwō. — ř tym, řchtož bē řimaj Řōh ř řnady řohatřřwa dař, řuřchtej řuřto jandželej a wupomhařchtej řhudny a pořřēřnym ř řorja a řubjeřřtwō. Řa řajfe wāřchnje řomha cžlowjel niž jeno ř řemu, řo by řo řchřwōřta prořřtwō dořjelniřa, ale řomha tež, řo by řo Bože mjeno řwječřike, řo by Bože řraleřřtwō pšchisřlo a řo by řo Boža wōla řtala, řaž w njebju, taf tež na řemi.

Hłōř Boži.

„řo je pšchipad!“ prařa řudžo, hdyž řebi tōn abo druhi řodawř dowujasřnicž njemōža, wōni pař njewopomnja, řo je wřchitřko, řchtož řo řtawā, wot Řoha řrijedy řostajene. Řyřaf we wjesřy řola Řōđřny bēřche we wulfej nuřy a řřebasche řjenesč. Řōn bēřche řebi řam mały řiwnořčž wotnajal a bēřche ř tym řapocžal, řchtož bēchu jemu řmilni řudžo na niřku dař pořčřili. Řōn mēņesche wjeře řlacžicž, dař jehō cžisčesčesche a wōn řebi řady njewjedžische. řeho wuj bēřche jemu najwjazy, 2000 řoleř, pořčřil. řōn pař mēņesche ř njemu řajfe dowēřjenje, řo řebi ani dořřneho řista řadal njebēřche. Řa dobo tōn wuj njenadžuiřy na řfluenzu wumřje a jehō řona tež řunje cžeřko řhōra řeřesche. ři dny pořdžischo řo tež wōna miňy a wbohe džēczi, řijo mali hōřy, tu wōřhrocženi wōřtachu. řawōřtajeřřtwō řa džēczi řostajeny řōřminda do řukow wřa. řo mēņesche tōn řyřaf tōn dořh, ničō njewjedžische.

Duž řawjedniř ř njemu řtupi a jemu do wucha řchēřtařche: „Řjelcž! řotom je řebi ř řdobom řomhane!“ řjeře dnyow wōn we řlubōřich mřřlach řhodžesche — řacž by to cžiniř abo niž? řōn řly bu ř dořhčēřjom, wōn řo řořřudži, wo řych řjenesčach mjelcžecž.

Řa jenyň lubōřnym řēřnim řanju, jako řunje řwitasche, wōn ř řēřy džesche, řo by řwoje řncže pšchēřladal. řchēřo řebi na řwoje njepřawo mřřlesche a jehō řwēdomnje řo řmērowacž njemōžesche. řako po řucžu, nimo wřřōřkeho řita wjedžazym, řtupařche, blisřo pořpulu řařřisčha. Řōn řtejo wōřta a na řju pořřluchasche. řchto wōna wōlasche? „Řoj řo Řoha! Řoj řo Řoha!“ jemu řařnje do wuřchōw řlinčesche. Řōn ř řdobom na řinasčhu mřřil pšchindže, wōn bēřche Boži hłōř řrořřmil a w jehō wutrořbe řlinčesche: „řbēhū řo wote mņje, řatanje!“

řōn řamny džēř wōn hiřcže ř řōřminda řych řyřotow dořdže a jemu řjewi, řchto je winojřy a řenje njebēřche wjeřelřchi byl, řacž w řej řodžinje, jako řo domoj wōczi.

Řtaczł drje řpēwa, řebi ničō njemřřlo, a wjeře řyřaz na jehō řpēwanje pořřluchā, řjes řeho řo bychu řchto druhe řaczuli, řacž řo řo na řlōdkich řnyřach řraduja. Hłōř Boži pař bēřche, řotřyž ř řeho řtaczatka řecžesche, řotřyž mōžnje do jehō wutrořy řo dobu a jehō na prawy řucž wōbroczi.

Wo wopncze Božeho doma.

(řlōncženje.)

Řa řupje řamajřa we wječōřnej řndisřej, řotřaž ř lutyh řupow wōřřteji, maja řerrnhuřřy miřionisře řyđlisčēžo řēřřield, hdyž je řjana řyřřwicžka w lubōřnym dole, ř řohnowanju řa řyřly wōřřej. řam w blisřōřči je řublo řohateho řnjeřa řomlin. řrijedy bēřche wōn, řacž řunje mlody, řurowy pšchēčřiwniř řhryřřuřōřny, njewēřjazy cžlowjel a prawy řyřan pšchēčřiwō řwojim řchřlōřam, dořelž řebi tam wřchitřy řnjeřa řchřlōřow džerža. řeho řorda maňželřta bē řkoro hiřcže bōle řurowa pšchēčřiwō řchřlōřam. Řona řuřto řama řich řchudowasche, doňiž řej ruzy njewōřlabyřchtej. řchřlōřojo widžachu w řwojim řnjeřu jenož řwojehō cžwilowarja a řchēřjetachu, hdyž buchu ř njemu řawōłani. řha řo řta, řo řo něřōřři řchřlōřojo wōbrocžichu, řotřiž bēchu w řēřřieldže ře mřchi byli. řolho njetrajesche a řkoro wřchitřy počřachu řo ř pořucže a ř wēřje pořhilecž, a dořtachu řrejotu, řotřyž řwōřřownje njemēřachu, w tym, řiž jenož wēřnu řrejotu řobudžēli, to je řesuf řhryřřuř. řich lubōřčž ř njemu řořčesche cžim bōle, cžim bōle řich řnjeř cžwilowasche. Řōždu njedželu cžehniřu pšchēs řēřny a řorj do řēřřielda ře mřchi. řaf bōřny řacž řomlin to řhoni, řafasa řim twjerdže, řo jako ř miřionaram pođacz, a řo by řapocžany řřuř řlāřyl, wōn ř řpalenzom a druřimi řwēřnyňmi wjeřelemi pyřa-

šče, jich sažo wot wěry wotwobroczič. Ale podarmo! Woni wostachu fivěrní a njedachu šo wot Božeje služby wotwuczič. Dofelž žebi wodnjo wjazy njeswěrichu, khodzachu w nozy. Tomlin, kiž wo tym šlyšči, počnje jich sa to khostacž. Wschudžom staji wón kafarjom, šo bychu tych wuflědzili, kiž ke mšči khodzachu. To tež njepomhašče. Woni skradžu po schtryjoch psches huscžinu lažachu a njedzeli běchu tola sažo w Božeje službe. Tomlin a jeho mandželska daschtaj jich k schtomej pschijajacž, a schudowaschtaj jich, tak dołho, hacž móžeschtaj ruku hibacž. Ale tež š bolazyimi khribjetami a š rosbitymi stawami běchu pschezo sažo w Božim domje. Mišionarojo žami jich podarmo proščachu, šo njebychu wjazy pschijchli, doniž njeišu rany sažite. Woni wotmolwichu: „Massa (knježe), Bože šlowo je wjele šlōdsche, dnyžli puki bola.“ Tomlin wobkruczi jim, šo budže kōždeho škōnzowacž, kiž hiščeže juntrōcž ke mšči pōndže. Pschichodnu njedzeli pschepyta hěty schlofow a hlaj, woni šu sažo ke mšči. Šara rošlobjenaj podawataj šo š ludžimi, rjećasami a š schtrykami do Žehršielda, šo byschtaj tych njeošluschnych jimaloj a domoj wjedłoj. Wón pschindže do žyrtwje, šastupi se šwojeje mandželskej nuts a wšchitzy, kiž tam běchu, šo jich štrōžichu. Ale šhto je dale k wiđženju? Šich schlofojo leža sa šwojich knježich na kolenach w modlitwje. Tomlin a jeho mandželska chyšchtaj juntrōcž šlyšhecž, šhto šo tudy předuje, šo tole tak pschemōznje tych schlofow šem wabi. Mišionar předomasče runje wo lubosčzi nascheho Šbōžnika, kotraž wšcho pschewinje a kotraž nam mōž dawa, wišho pschewinycž. Tomlin a jeho mandželska čuješchtaj šo hnutaj, ale wonaj nochzetaj šo pschewinycž ani hnuče widžecž dacž. Šako jich schlofojo won pschindžechu, dataj jich došahnyčž a šwjajanyčž domoj wjesčž. Tomlin a jeho mandželska jěchataj na konjach domoj, pschi nich woblecžena stara čzorna žōnska, kiž je přjedy knjenina dōjšta była, a kotrež běšče kufł wjazy frejoty dowolene hacž druhim schlofam. Wona šlyšči, fak wonaj předomanje hanitaj a lestrujetaj a njemōže jo dlěje šnjesčž. Duž jimaj wona to šakasa, prajizy: „Massa (knježe), niž hanicž, niž Boha hanicž. To, šhtož šmy šlyšcheli, je Bože šlowo. My šmy hižo to nad nami šhonili. Šdnyž Massa domoli, dha chzu to předomanje hiščeže juntrōcž wam prajicž.“ Š wužmēschenjom domoli ji Tomlin, a hlej, tu bu tež starej čzornej žonje date, šo š tajkej horliwosčzu Božu radu wo naschim wumōženju a wo naschej šbōžnosčzi jimaj wuškładuje, šo šo jeju lōšymnej wutrobje hnuješchtej. Domach nētko wšchitzy štyšnje čzajaja, šhto budže Tomlin čzinicž. Ale hlaj, wón poruczi, šo dyrbja jatych sažo pušchczičž a žadajše žebi wot jeneho schlofow nowy testament. Šdnyž šo miny. Wšchitzy widžachu, šo je šo na Tomlinu a jeho mandželskej nēšhto štalo, a schlofojo sa tym pschindžechu, šo skradžu w bibliji čzitataj. Wšchitzy modlachu šo ša njeju k Bohu. Njedzela bē sažo a hižo šobotu běchu šo schlofojo do Žehršielda na pučž dali. Šdnyž do žyrtwje nuts štupja, koho widža? Tomlina a jeho mandželsku w kucžiku štejo. Šaž wšchekomōž bēšče jeju nēšhto do žyrtwje čzahnyło. Š šhto šo šta? Šla šamjēntna wutroba šo šlemi a še šylšowatymaj woczōmaj džetaj wobaj won. Domach dataj nētko starej čzornej žonje pschincž, kotraž dyrbjesche š nimaj rēcžecž a šo modlicž. Wulke pokutne bēdženje pola njeju nastanje, ale Boža hnada dobudže a Tomlin a jeho mandželska šo š hnutaj wutrobu wobroczišchtaj. Wot nētko wonaj kōždu njedzeli š wulkim čzahom šwojich schlofow do Žehršielda šobu džetaj a štaj najnutrnishaj pošluchariej. Mišionar psche wo nimaj: „Ženje njesabudu tamny hnujazy napohlad, hdyž šo knjes Tomlin a jeho luba knjeni š tajkim čzahom ludži k žyrtwi bližicž widžach.“ Wonaj nētko wšcho mōžne čzinješchtaj, šo byschtaj schlofam přjedawšchu njeprawdu sažo šarunadoj. Šdžej přjedy wot njeju čzivilowani škiwlachu, tam nētko hromadže šo modla a čzajaja Bože šlowo.

Šslepy muž.

Bēšče nēkajši stary, khudy, šlepy muž, kotrehož wšchitzy derje šnajachu, dofelž mējesche waschnje, šo po hašach pschi khēži šo dale mašajo khodzēsche. Šunu pschindže na wulki prošdny blat abo torhošcžžo, hdyž potom wjazy njewjedžišche, hdyž bē a tež šam njemōžēsche pntnyčž, hdyž mējesche šo wobroczičž, tak jara hacž tež mašajše a š kješčtom pntasche. Čzim bōle šo wjercžēsche a pntasche, čzim šlubnišči bēšče. Šudžo, kiž nimo džechu, jeho kēžbu njemējachu, ale kōždy mējesche druge wēžy we hłowje a nēkotši ani na njeho njepohladachu. Nēkotši jeho pntnyču, ale

hańbowachu šo, jeho sa ruku wšacž a wōdžicž. Šbohemu mužej šo pocža pschezo bōle štyšacž. Šedyn mały hōłž š napschecža w blisťosčzi kēdžēsche na šlōncžku, bēšče wjēšety a njestarasche šo wo nicžo. Šako tōn jeho wuhlada, kotrehož derje šnajēsche, pschiběhny k njemu a šawola; „Štary, hdyž chžēsč?“ Domoj, tam a tam, wotmolwi wón. Šōłž wja jeho sa ruku a džēsche: „Šōj, chzu čže domoj dowjesčž, wēm, hdyž šlyšchēsč.“ Š tym dowjedže jeho domoj. Nēlotši wulzy štejachu pōbla, jato šo to šta, a šo hanibujō šo šacžerwjēnichu, wotēndžechu a njewohladachu šo dale.

Šwoji lubi, to mōže šo kōždy džen štacž, ale nēšhto druge temu podobne štawa šo tež kōždy džen. Šly wulki pohanski šwēt je fak tajki stary, khudy šlepy muž, kotrehož wšchitzy derje šnajaja, dofelž je w šchulach, abo hewak š nowinom wo pohanach šlyšhecž. Štary je, dofelž hižom wot Šabana šem šo wo pschibohach powjeda; khudy je tež, dofelž pohanski šwēt žanu šbōžnosčž nima a žaneho Boha; šlepy je tež, dofelž pō čzime šo wokoło mašja pschi wšchēm, šhtož šbōžnosčž nastupa. Wón tu šteji a njemōže šchcžēžku namafacž, po kotrež by domoj do njebješ pschincž mohł. Wón šo wjerczi tu a tam, ale čzim bōle šo šabludži, a ludžo, kiž joh šnajaja, džēja wostajšči njeho. Woni maja šwōj lōšcht, šwoje šubla abo pjenješy w myšlach, abo njemōža jeho wuhladačž, dofelž šu jich wjazy psched woczōmaj jim, a rjeknu, šo njeje fak šlē š nim. Drušy mēnja, šo šo to ša tajkich wōšobnyčž, fakž šu, njehodži, šo bychu jemu pomhali, dofelž mohli šhto wē fakke pschimjena dostacž hdy bychu k mišionštwu pschistupicž chyšli. Ššchi tym bywa š tym šlepym pschezo hōrje. Duž pschistoczi džēcžaza wēra a prašča šo pohana: Šdže chžēsč? Wotwōlwjenje: Šch domoj. Duž praji wēra, dha šy na wopacžnym pučžu. Šōj, ja mam wot Boha widžazej wōči, ja chzu čže wjesčž. Šōh tōn Šnjes mi šwēczi se šwojim šlōncžkom, kotrež je Šesuf Škryšuf. — Fak wjedže džēcžaza wērjaza wutroba jeho dom, fak čžeri wēra mišionštwō, došcž jich je wot wōšobnyčž ludži, kiž dyrbja šo hańbowacž.

Wšchelake š bliska a š daloka.

— Šandženu šrijedu mējesche šo diōžesanski šhromadžišna Šwojerowškeho wōtrjēša pod wōdženjom knjesa šuperintendenty Šuringa. Šnjes šuperintendenty Šuring pschitomyčž postrowi a š hlubokosacžutymi šlowami na wobcžēžnosčže, kotrež ma duchowniški štaw w naschim čzaju pschewinycž, pokasa. Ššchednosčk mējesche knjes wyschšči farat Dahlmann š Šuhlanda.

— Wōdžēt wustawow ša šlepyčž, kotryž mējesche čzoplu wutrobu ša wbohich šlepyčž, knjes wyschšči inspektat Šerweit, je šandženu njedzeli w Draždžanach wumrjel. Šahe je tōn Šnjes lubeho nješpōžniwego muža k žebi šawolał.

— Šamž Leo XIII. je pōndželu popōdnju w 4 hedžinach wumrjel. Šjenadžižy tale powjesčž njepschindže, hdyž wón hižo dołho w mrēcžu ležēsche. Wón je šo narodžil 2. mēřa 1810 w italskim mēřcže Šnagni. Šeho přjedawšche mjeno bēšče Š Joachim Šecci. 20. februara 1878 bu wón ša šamža wušwoleny. 25lětny šamžiški jubilej je wón psched kōtkim šwjecžil — jubilej, kotryž jich mało šamžow docžaka, dofelž šo žadny ša šamža wušwolicž njēšmē, kotryž hiščeže 60 lēt stary njeje. 31. augusta šardinalojo w Šomje šhromadu štupja, noweho šamža wušwolicž.

— Š Šlesiškej je wulke powōdženje krajiny šapuscžilo, kotrež je nadžižy ratarjom na jene dobo šanicžilo. Džakujmy šo Bohu, šo je naž psched tajkim čžēžkim domapntanjom šahowak, šo mōžemy nasche žnē rjane domoj khowacž. — Tež wysche Šanichowškej krajiny je wulke njewjedro š šrupami pschischlo. Žnē běchu daloko šanicžene. Šrupy běchu fak hōłbjaze jeja wulke. Tež w južnej Čžēškej šu pod njewjedrom čžēpicž mēli. Šow běchu šrupy hiščeže wjēšche. Ššamo twarjenja běchu wōšchfōdžene a želejniza do Čhrynowa wjazy jēšdžicž njemōže.

„Šombaj Šōh“ njeje jenož pola knjesow duchownyčž, ale tež we wšchēch pschedawarňjach „Šerb. Šowin“ na wšach a w Šudyščinje dostacž. Ša šchtwōrčž lēta placži wón 40 np., jenošliwe čžišla šo ša 4 np. pschedawaju.

Esy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja cze
Sswójbny statof,
A twój šwjatof
Gradny je.

Sa staw spróznj
Napoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spat mernj
Čžerstwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Sswěrnje džělaš
Wšědne dnj;
Džen pať šwjatj,
Dušči datj,
Wotpoczń ty.

S njebjek mana
Nječ czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšćew cze!

F.

Szerbske njeđzelske koptjena.

Wudawa so kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišćezěrnj w Budyščinje a je tam sa šchwórtlětnu pšedplatu 40 np. dostacž.

8. njeđzela po šwj. Trojizj.

Šap. št. 8, 26.—39.

Čest nam powjeda wo čornym. Wón běšče minister kraloweje Šandaze w Athiopiskej. Wón puczo-
wałše domoj wot šwjedženja w Jerusalemj a cžehnje
wjěšelj šwoju drohu. Čžehámj tež mj tak šwoju drohu
do města se šlotymj hašami wjěšele.

Wjěšele džěczi Božich na jich puczu.

Woni šo wjěšela:

1. nad Bohom Wótjom, kiž naš šđerzi;
2. nad Bohom Šsynom, kiž naš wumóži;
3. nad Bohom šwjatym Duchom, kiž naš šwjeczi.

1. Wón jako pohan je bjes wjěšela, hdyž ma tež
wyšokje powołanje a pjenješ došč. Ale w jeho dušči je
žadanje po nješachodnym šbožu, po žiwjenju. Pšes židow
šwojeho wótzowišeho města drje běšče wo žiwym Bohu
šlyščať, kiž je wščitko cžiniť a šotryž je pšecžimo
čžlowjekam pšecželny, ščžerplivy, hnadny. To wóžiwj
jeho dušču. Wón šo wobdžěli na rócžnyh cžabach
w Jerusalemj. To je jemu radosć, Boha šhwalicž a šo
ť njemu modlicž.

Ščtož pohan halle jako muž šhoni, wufnjemy mj
hizo jako džěczi: „Ša wěrju do Boha Wótza, wšcheho-
móžneho štworicžela njebjekow a šemje.“ Wón je našče
šwětlo, našč trošcht, našča pomoz. A tola je jich wjěle
nješbožownyč, tať derje šhudnyč kaž bohattyč, wošebje hdyž
jim šmjercž do woczow hlada. A to, dofelž woni žiweho

Boha, jenicžke trajaze kublo, njepytaja. Pštajmj jeho
w poniznej proštwje! Pštajcže jeho w komoržj, w žyrkwi,
w štwórbje, w šwjatym pišmj. To nabywamy šylnosće
a bohobošosće.

Ščtož jeho pšta, namaťa jeho, niž jenož Boha
Wótza, ale tež — a to je ša naš hřeščnyč čžlowjekow
wošebje wazne —

2. wjěšele nad Bohom Šsynom, kiž naš wumóža.

Tón minister cžitašče. To běšče dobre pucžowanšče
čžitanje. Pušta t. r. prošdna je droha. Ščto wón čžita?
Šes. 53. šlaw. Wón čžita wo šastupowazym čžerpjenju
wotrocžka Božeho. Wón to njerošumi. „Wo šim rěczi
profeta tajke? Ščto čžerpješče tať njewinowacže a ščžerp-
šiwje? Ščto je živy po šwojej martraškej šmjerczi?“
Wón teho namaťa. Šošol bu jemu pošłany a Šilippus
jemu wuloži: Wotrocžk Boži je Šesuf Šhryštuf. Nje-
winowaty a ščžerplivy je wón hřeči šwěta nješł. Wón
je živy a knježi něť, jedny š Bohom. Šeho njebjeka šu
našč wotšknjeny kónž. Šimeon šhwalješče Boha w štemplu,
jako to džěcžatko Šesuf na rukomaj džeržješče. Šočobne
wjěšele cžehnješče pšes komornikowu wutrobu: „Něťko je
tu šbože šwěta, něťko móžu wěcžne wujednanje, wěcžne
žiwjenje dostacž.“

Wóšije šwěczi našče šwědomnje wo naščej winje
pšed Bohom: cžemna je wěcžnosć, žakostne šudženje,
naštróžaza šmjercž. Ale hlaj, mj šmj Šesom Šhryšta
namaťali, wujednarja naščej winj, pšewinjerja šmjercže,
njebjekšeho pšecžela a bratra. Wón je našča nadžija.
Š nadžiju je wjěšele šwjajane. Ščtož woboje nima, šam

winu nješe. Štož w swjatyh pišnje sa tym jnym njepta, w kotrymž su wschitke slobjenja haj a hamjeń, temu pomysłenje na njeho žanu nadžiju, žane wješele nješčinješe. Duž, wy smjertni podrožnicy, pytaće w pucžowanjskim pišnje, čiše, khotnje i pobjłami, kotrychž wam tón Knjes dženska hišćeže džiwnje sezele. Potom namafacze wy wschudžom w pišnje swojeho Sbožnika. Tak roscze wobsbožaza nadžija na Jesuſowe wěčne sbože — a tak so wam tež wobradži

3. wješele nad swjatyh Duchom, kiž naš swjeczi.

Komornik pytasche swjateho Ducha w kschćenizy. Ssnano bėsche prjedy hižo kschćenizy. Bohanjio buch u wjetšcha psches kschćenizy do židowskeje wošady pschijeczi. Ale Jesuſowa kschćeniza je něšto wošebne. To pschindže k wodze duch. Wón kschćije „se swjatyh Duchom a i wohenjom“. Tónle Duch wuczišči wutrobu, spožči nowu móž, šle pschewinycž. To šlyšči komornik a wón žada šebi po troščje, po mozy a žiwjenju ducha: „Hlej woda, šhto sadžewa, so njebych kschćenizy byt? Wón namafa, šhtož pytasche. Wón wusna swoje wusnacze a bu kschćenizy. Woda bėžesche wokoło jeho čžela. Duch žorlesche so psches jeho duschu. Wón sacžu w šebi nowe žiwjenje. Wón mješesche wěstosč woadča hrěchow a njebjeski mēr. Duž čžehnjesche wješeły domoj. Hacz je domach wo tym powjedał, wo tym so nam nicžo njepowjeda. Najwažnišche je: wón i tym, šhtož bėsche namafał, swoju drohu wješeły čžehnjesche do sbožneje wěčneje domišny.

To je tež sa naš najwažnišche. My šmy žiwjenje ducha sacžuli — pschi konfirmaziji, pschi spowjedži. Ale tola hišćeže w našchim čžele tčži wabjenje k hrěchej. Godžiny nješwěrnoscze pschindu. Duž pytajmy Jesuſoweho ducha w šlowje a sakramencze, w modlitwje, w swjatyh žiwjenju a bajmy mēsta Bohu Wótzei, Šsynnej a swjatemu Duchej. Wón naš i nowa wožiwj.

150 mil je wot Jerusalema do Ałthiopije — dolhi pucž sa komornika. Njeh je pucž našeho žiwjenja dolhi abo krotki, i Jesuſowym duchom wot Boha my domoj doždžemy. Hamjeń.

Ratarjowy džakny khěrlusch.

D džak či, mily Wótče, džak!
Ty šy naš skublacž žadał.
Šhwal ert a duscha jeho wschał,
Wón khlěba je nam nadał.
Čžescž, džak a šhwalba! jeho móž,
Ta džela sa naš džej a nōž
A da, šhtož nam je trjeba.

Ty štupi i milym deschczom k nam,
Šdyž rōlnik wobšy rolu,
A twoja móž bē blisko nam,
Šdyž toža žujesche w polu.
Čžescž, džak sa kōšku kōždžicžku,
Niž šyžkam žrijesche pod tožu —
Ty, Wótče, bē ju daril!

H. Z.

Wo mērje.

„Moje a twoje šbudžuje wschu swadu“, praji Seneka. Sa praju: Moje a twoje škludžuje wschu swadu. Wadži so Bōh so mnu a čže mje mojich hrěchow dla psched šud žadacž, moje a twoje dyrbi naju dželicž. Luby Jesu, moje hrěchi šy twoje hrěchi, twoja prawdosč je moja prawdosč. Šhto pytasch, njebjeski Wótče, na mni? Hrěch? Tón njenamafasch. Wschitke

moje hrěchi leža na Jesuſowym khibjecze: Sawěscze, wón nješesche našche khoroscze a nałoži šebi našche boloscze. Prawdosč? Tu mam. W tym Knjesu mam ja prawdosč a šylnosč. Čžercze, hněwasch so tež? Šhto čžesch? Twoje a moje dyrbi naju dželicž. Twoja je hela, moje šy njebjeska; šhowaj twoje a wostaj mi moje, dha wobaj nicžo prajicž nimamoj. Šsmjercž, hladasch kšale? Twoje a moje dyrbi naju dželicž. Daj mi twoje, wšmi moje; ja či dam moju próžu, daj mi twój pokoj; ja či dam moju šrudobu, daj mi twoje wješele. Š tobu, mój kšesčano, so tež nochžu wadžicž. Mój šmój bratraj, daj namaj psches jene byč. Twoje a moje dyrbi mjes namaj wschu swadu wotwobrocžicž. Ty šy tak bohaty kaž ja; ja šym tak bohaty kaž ty. Twój je Bōh, mój tež; twój Wótč, mój Wótč; mój je Jesuſ, twój tež, mój bratr, twój bratr; twoje šy njebjeska, moje tež; twoje herbštvo moje herbštvo. Mam ja kubla, čžescž a krasnosč: njeh či to nješnewa. To njeje ani moje, ani twoje. Bōh dawa, komuž čže. Sa mam, jako bych nje-měl. Dženka moje, jutsje twoje. Ssnano masch jutsje, šhtož ja dženska mam; šnano šy jutsje, šhtož ja dženska šym! Masch ty mało, ja wjele; wot mojeho wulkeho kubla mi wjažy nješlyšcha, hacž tebi wot twojeho maleho. Daj namaj psches jene byč, ty mój, ja twój, jena wutroba a jena duscha.

Šichel. Š. Žitawski.

Proščje, šhtož to samože.

(Šfeil, † 1784.)

Proščje, šhtož to samože,
Wschitko derje škoni;
Tež to, šhtož je najčžesče,
Šato lōžke šhoni.
Prōštwa pomha psche nusu,
Šsiche hubjenstwo wschitko;
Šsiche khoroscž a šrudobu
Špomha, haj, psche wschitko.

Prōštwa pomha pscheshwatačž
Šswēta štyštnu drohu,
Wē wschē šyčže rostorchacž,
Wjedže dusche k Bohu.
— Ale w Šhrysta mjenje wy
Proščje kōžde ranje;
Šhtož Šsyn sa naš wuprošy,
To so wěscze štanje. Šichel. Š. Ž.

Khudy Lazaruſ.

Šedyn džej, jako khudy Lazaruſ psched durjemi něfajteho bohateho muža ležesche a pšy jeho brjody lisachu, pschindže tōnšamy pucž druhi khudy muž, dželacžer Zadoł i mjenom, a wuhlada nimo dužy Lazara w jeho hubjenstwie. Duž bē jemu jeho wutrobnje žel a wón k njemu pschistupiwšči džesche: „Dacž či nicžo njemōžu; pschetož ja šym khudy kaž ty a mam čžrjōdku džeczi se-žiwicž. Ale ja nimam žanych brjodow. Duž daj mi swoje wot-hladanje se šwěratami, so jenicžy nad tobu šmilazhmi, dželicž, so mje dlēje nješahanibuja.“

Tak wón džesche, a šylsa šybolesche so w pscheczelnimym wōczku tehole šmilneho muža. Na to poda wón khudemu Lazarej ruku, prajizy: „Bōj so mnu, pschetož hlej, ja mam kšžku. Tam čžemy tebe wothladacž, tak derje hacž to šambžemy; a šapraji mi moje šamšne blido, dha čžu či drjebjeńčka i blida bohateho hromadžicž.“

Šato bē tele šlowa wurēcžal, poda jemu Lazaruſ ruku a rjetny: „Ša rady i tobu du, pschetož ty šy dla swojeje pobožneje wutrobny wušwoleny, mi njebjō wotewricž a pošlednje godžiny mojeho žiwjenja polbžicž. Ša wschał jeno hišćeže mało potrjebam; ale tak dyrbjal či tole žohnowanje rubicž? —“

Wonaj džeschtaj a pschindžeschtaj k wotležanej kšžy, je ščinu krytej, a Zadoł Lazara du njeje wjedžishe; Zadołowa žona pak jeho wutrobnje powita a pschihotowa i lisčza a mocha lēhwo w komoržy. A wonaj dowjedžischtaj wobohého Lazara do njeje na pōšlane lēhwo, a Šana, Zadołowa mandželška, pschijnješe šchlicžku mlōka, so by so Lazarej napicž dala.

Ale Lazaruſ rjetny: „Dajtaj so mi wody napicž, pschetož

mi chce ło picz a ja mam wulku horzotu w swojim smutkowym."

Duż bęzesche Hana a pschinjeke czerstwu wodu je żórka; Zadoł pał khlódžesche Lazarej lizy se selenej woliwowej halosu, kotruż tam a sem machasche.

A Lazaruś sapadže do hlubokeho drēmka, pschetož tužno bęsche a wokolo pschipołdnja. Zato wón nětko drēmāsche, Zadoł a Hana mucham wobaraschtaj a jeho wotkhlódžecž pytaschtaj. A Lazaruś kmejktasche ło w swojim drēmku. Duż Zadoł a jeho mandželsta na ło pohladnyschtaj a mjelcizy džeschtaj: Ach, so by wón pola naju wotkhoril!

Tak drēmāsche Lazaruś nětotre hodžiny. Zato ło džen nakhili, wón wozuczi, kwojej woczi posbēže a rjetny: „Wój lubaj cžłowjekaj, tak wój mje hladataj! Jenje njejsym khlódšcheho drēmka wužil, dnyli pola waju, we waju hēče. Mi ło dżijesche, so mje jandželjo njebechu. A njeje temu tak? Dobry cžłowjek, polny lubosče, njeje wón jandžel Boži na semi? Wój staj mi najkrafnišche a najkhlódšche hodžiny žiwjenja shtowaloj. Moja wutroba je polna pokoja a wobswženja. Teho dla sacžuwam, so je hodžina mojeho domojhica pschischa. Pschetož poslednja hodžinka khludeho je jemu spocžat a pschedčucze njejesteho žiwjenja.

Na to sawda Lazaruś Zadołej a Hanje ruku a wuřny s pschecželnym woblicžom, a kwojezi Boži jandželjo njebechu jeho duschu k wobudlenjam sbōžnosče. Zadoł pał a Hana plakaschtaj wo njeho a pschinjebeschtaj jeho cželo k cžichemu wotpocžintu.

A Lazaruś, sbōžnje dokonjaneho duch, bu jandžel-pęston Zadoła a jeho mandželsteje Hany, a jako wonaj na jenym dnju wurjeschtaj, wobdawasche wón jeju kmjertne ložo, a zumi dych khlódžesche jimaj woblicžo, a wonaj khlischeschtaj lubosny khlōš: Shtož kmilnosč wopokasuje, kmilnosč dořtanje!

F.

Bliže, mój Božo, czi!

Bliže, mój Božo, czi, — bliže pschez' czi!
Był-li tež wulki kchiz — ja rējel mi,
Spęwał bych s harfami:
Bliže, mój Božo, czi, — bliže pschez' czi!

Ležu we nōžnej cžmje — sprōžny a kam,
Kamjeń, kaž Satub tam — ja hłowal mam;
Njech ło tež dżije mi:
Bliže, mój Božo, czi, — bliže pschez' czi!

Sa ruku twoju pucz njejesti du,
Cžerpjenja pōblani jandželjo ło,
Kiwaju horje mi:
Bliže, mój Božo, czi, — bliže pschez' czi!

Wotzuczi duscha mi swježelena,
Kamjeń ja Bethel a woltař kwoj ma,
Prōstwy sa shtodženki:
Bliže, mój Božo, czi, — bliže pschez' czi!

Sdnyž je do njebežow dolecžala,
Spodny mje hwēšdy wschē swoblēdnjeja;
Wēcznje mi saklinczi:
Bliže, mój Božo, czi, — bliže pschez' czi!

Pschel. njeb. duch. Domařchka-Rořaczanski.

Marscha, pschirodna macz.

(Wjeřna stawiřna.)

Budychez Mērczin kēdžesche se kwojej kotru a se kwojej dżowku w njeđelžy cžistej stwoje. Mēschpor bē nimo, Mērczin mējesche wulku kwojbnu bibliju psched kōbu, s kotrejež bēsche runje žonomaj cžital. Wōrta (Dorothea), jeho kotra, kēdžesche jemu s napšhecža, kwoju kēdžblivosč na cžitane nastajo, mjes tym so Lejna pschi małym wotnjeschku stejesche a rosprōschena psches njo hladasche. Wōrta s hłowu wijo ło k nej wobroczi: „Tam nēt stajisch, Lejna, a hladasch sruđnje na deschčiz, a mařch kwoje myšle na to sčōzene, tak mohla k mlodym holzam a k swojim njeđelžim radosčam pschincž.“ „To mje runje nještara“, rjetnje Lejna cžischtinko, tola ło trochu sacžerwjeni. „Schtō dha hewal?“ wo-

prascha ło Mērczin posmēwajo. „Sa mējach tak wschelake myšle“, wotmolwi Lejna k semi hladajo. „Sa tež pomyšlich, so mohlo psche wjele ło nańcz sa naschu rožku; wona tak husta steji a hdyž ło ras lehnje, mohla s cžezka sašo postanyč.“ „Ej, dženka je njeđzela“, wsa Mērczin sašo kłowo, „dženka ło njeđdži staracz; dženka mam kwojeciz a ło w tym Knjesu wježelicz. Sdnyž wo tydženju rēka: „W pocze kwojeho woblicža dyrbiřch kwoj khlēb jēcz“, — dha njeđzela rēka: „Wschitku waschu starosč cžisčicze na njeho.“ — „To holeczo tola tak cžicze wopaf nima“, sapocža nětko kotra. „Pohladaj ras, kajke cžmowe mrōczele wysche srawzez dwora steja; powētr je tak tužny, so mōže hischcze sē nastacz; psches zny tydžen hižo je ło tak schlo, semja njemōže telko wlohi pschetrjebacz.“ „Wote wschitkich starosčow ło te wo wjedrie te najblasnišche, Wōrta“, sapadny jej Mērczin do kłowa, „pschetož k prēnjemu njemōžemu ani to najmjejšche pōdla cžinicž, a k druhemu je Wōh hacž dotal wschitko najlēpje wobstarał. My stari kmj to na dosč shtonili, ale tola rēka husto: Schtō-tež-to s teho wjele deschcža budže? Žito dyrbi na polu sħnicž; pał sašo rēka: O Božo, kajka horzota; tak wonka wscho pał a kmali, to wēscze dobre njebudže a pschinjeke hubjene žne! A tak ty tež sforžisč, Wōrta, a to kōžde lēto, a dyrbjala tola nětko storo k tej wērie pschincž, so tōn Knjes hischcze jenje ło pschekhladał njeje w swojim hospodarstwje. Wēro je, husto dawa bohacze, husto tež malo, ale s tym cže pokasacz woboje, so je niz jeno kmilny Wōczez, ale tōn Knjes, kiž ma mōž dacž a njeđacz, a so dyrbimy w cžasbu nysy na jeho hnadže wiřacz a bracz wot kłow, kotrež ma pschezo sa nař pschihotowane. A, Wōrta, wopomni, tele huadne cžasby bēchu tola pschezo žohnowanishe sa nasche wopravdžite sbože, hacž cžasby semsšeje polnosče, hdyž dyrbjachmy prořecz: Knježe, njewjedž nař do sptywanja. Njech jeno pschezo na tōnz semslich krafnosčow pomyšlimy, so, hdyž ło pominjaja, tola psche jara kħudži psched teho Knjesa nještupimy, dha nam to, schtōž hischcze nysne je, kamo wot ło pschipadnje. Luby Wōh,“ tak hischcze posmēwajo pschistaji, „nam wschaf hłoda wumrjecž njeda.“

Mērczin bēsche lēdy stōnciz, jako nahle sħumjenje powētr napjelni. Cžorne mrōczele buchu psches klyny wichor sħjemdrjene a deschcz ło kaž s kħanow lijesche. Žyhele lētachy s tšechow, stara kruschwina pschi wotnje kħilesche kwoje halosy hacž k semi a kōpjena a pldny lētachy do wschēch bokow. Nječajnik, kiž bē řebi hacž dotal s mērom na hłowu padacz dał, jalēse s kħwattom do hēty. Kury a holbje pytachy kħowanu, a huřy a kacžki ło sħružichy a tykachy pyři hluboko do pjerow. „Knježe Božo! sħiwk!“ stonasche Wōrta. „Knježe, kmil ło nad nami!“ Lejna nastrožana kroczel naspjet stupi a hladasche prořcze na satrašnu hru. Mērczin pał ło k wotnej pschibliži. Mjeliczo hladasche do dżiwje sħhadžazeho nje-wjedra, jeho hubje ło cžicho hibařchtej. Sdnyž po nēhdy džeřacz mjeřschinach wichor a deschcz trochu popušcžeschtaj, ale woda walesche ło po puczach, kamjenje a jemju a wschelaki njerjad se kōbu torħawšchi. „To budže sa nař cžas pruhowanja“, rjetny Mērczin pohibanj. Wōrta ruzy lamasche a klyny jej bohacze po lizomaj dele bēžachy. Pomalku deschczit žyle pschesta, njebo bu jařnische a wjeřne drohi ło wožiwjachu. Tu wutřny jedyn hłowu psches wotno, tam stupachy hižo psched dwōrste wrota, a spodžiwanja a sčōřenja buchu wot wschitkich bokow klyšhecž. Sednotliwi hospodarjo krocžachy se wřy won, kwoje pola wobhladacz, a tež Mērczin ło wulke sħlōrnje wobu, wsa cžapku a kij do ruki a džesche se sadnimi dwōrnyimi durjemi na polo won.

Mērczin bē sħrodnik w Brunořach, kiž bē male pschedolžene kuleschko wot nana pschewal. Khorosče a wschelake njeboža njeđachu jemu k wotplacženju dolha pschincž. Wunost k kłba lēdy dořahasche, dań a dawki wotwjesč a male hospodarstwo s jeho wschelakimi wudawkami dale wjesč. Senicžke prawje njebožowne žne dyrbjachy jeho nimale cžisħnyč. Kōn, dwē krowje, nětotre wowřy a kwinjo bēchu nysny sčōt, rolu w dobrym porjēdže džeržecž; pschedacz wot teho ničō njemōžesche, pschetož Mērczin bē dobry hospodar a njeđasche radny na najnuřniřchim pobrachowacz. A budžishe pschi kwojim pobožnym sħmyřlenju s telko wobhladnosčju a pilnosčju njehospodaril, njebudžishe drje hischcze tak daloko pschischoł. Wōn samoh kwoju kħorowatu kotru k řebi wjacž, kwoju žonu lēta dolho na kħorolōžu sčžeržecž, a pschi tym njeđasche pschi wocžerwjenju kwojeje dżowki na ničim pobrachowacz. Tak bē jemu luby Wōh jeho krate dowērenje pschezo saplacžil a psches wschelake sruđoby jemu pschepomhal. Alle dženka dyrbjesche tola wschitku mōž kwojeje dusche hromadu wšacz, so njeby sadwēlowal. Wotkach na polu to bē sruđny napohlad! Žyła rožka, kotruž bē

hiščeže večera wječor tak krašnu a w polnym teženju widžal, bē wot njewjedra do čizta saniczena. Rač wulku nadžiju bē runje na tole polo stajil! Dwe abo tola poldra brēmjenja budžišche mohł na wifki pschinjesc; i wješelom bē hižo na wschelake wuporjedzenja swojeho dwora myšli, a tak khudy na semskim sbožu, njebē jeho lētusche bohate zohnowanje na polu njehnuteho wostajilo. Wōrta, kiž tač hylneje wutrobny njebē, taž bratr, bē hiščeže wo wschelakich rjaných wězach rěčžala, kotrež dyrbjachu so nakupicž. Nowy sa-wěschł mējesche Mērczinowe ložo wo istwoje pschicž, a Lejna dyrbjesche mēcz nowe nježelske wobleczenje a to po nowej mōdže; pschetož Wōrta hižo dawno se želniwoscžu pschiladowasche, tač dyrbi wbohe holcžo w macžernej po sasterkej mōdže seschitej drascže khodžicž, runjež bē tež tale drašta po prawom hiščeže dobra a či stari ludžo wo wšy so pschezo sašo swješelichu, hdyž Lejnu w starej mōdže widžachu, kotraž bē tola po jich mēnjenju wjele rjenšcha dylži nowa. Esamo mlōdži hōlžy mjenowachu Lejnu pschi wschej posasterkej drascže najrjenšche holcžo we wšy. Ale Wōrta tola i tym spōkojom njebē, wono dže wjazy mōda njebē, a hdyž druhe sahrodnište holžy telko jamožichu, mōžesche to Lejna tež, a nje-trjebasche teho dla dacž druhim holzam žebi na nju hubu torhacž.

Mērczin bē na rěče wo tajtim wupyschenju smērom pošluchal, haj, wōn budžišche, hdy by jeho nadžija na te poldra brēmjenja so dopjelniła, tež to teho swolil. Nētč so swojeje blašnosče dohlada a stejesche hluboko sahašbjeny psched khostazym žudom teho Anješa, sa cžož swoje njesbože mējesche. Niz jeno rožta bē saniczena, tež wōwš a jeczmen bēschtej seslamowanaj, a jeno tam a žem hiščeže stwjelzo stejesche. A len, nad kotrymž mējesche Lejna hižo žyle lēcže swoju radoscž, te kotremuž bē tač nētoty wječor doběžala, jeho dolhosč mēčila a potom khoble wēschčžila, tač dolhi hiščeže dyrbjesche naroscž, — lēdy šlēd bē wo nim hiščeže widžecž. Mērczin stejesche žrudny psched swojim smicženym sbožom. Ale jeho wocži hladaschtej dale; wōn njebē žam potrjeheny, položza žylnych brunojškich polow bēsche njewjedro wupuscžilo. Žeho najbližichi žužod, polbur Nowak, runje i dolhimi žahami k njemu so bližesche.

„To je tola helška wēž, kmōtšje!“ wōlasche i wulkej nahłoscžu jemu napschecžiwu. „Wōwškorženo, schto dha dyrbi i teho nastacž? Sa mam i to, namaj je so najhōrje seschlo, ja žym žyle wo wscho pschischol; Wam žu tola k najmjenšchemu hiščeže kulki stejo wostale.“ „Haj, džakowano Bohu!“ rjekny Mērczin wješele. Nowak pohlada se spodživanjom na Mērczinowe mērne, Bohu pod-dane woblicžo. „Nō, kmōtšje, to dyrbiu prajicž“, jawola i hlōwu wijo, „Wšy seže mi tola dživny cžlowječ, mje tola to helške nje-wjedro do čizta cžizlo njeje, ja mam sterje hiščeže nēscho pschi-šadžicž; ale tač i Wami budže, to njewēm.“ „Sa tež niz!“ pošmja so Mērczin. „Do tač cžežkich wězow so tež njetylam.“ „Cžeho dla niz?“ praschesche so Nowak. „Nō, dofelž budže to luby Bōh drje lēpje rošymicž. Wōn je schitowat mojejho žiwjenja, wōn tež mje njewopuschcži.“ „To dyrbiu tola prajicž!“ rjekny Nowak i wospjetowanym hlōwuwicžom. „Seže wy druheje myšle?“ praschesche so Mērczin pošmewajo. Wēšte je, so pschi tajkich myšlach tač lohko hlōwu nješhubišch, a žebi pōdla tež cžežke brēmjo i wutrobny walisch. Hdyž so we wutrobje prawje smērujemy, pschi-džemy hiščeže najsterje na myšlicžtu, schto i Božej pomozu dale sapocžecž.“ Nowak budžišche jemu rad wotmolwil, schtož njewēra jeho wucžesche, tač n. psch.: Ach, tač mōže so luby Bōh wo kōžde polo we wschēch wšach staracž? a schto pomha potom jeho pomoz? Schtož je i deschēžom sapadane, je sapadane! Ale jeho bē hašba, wbohemu staremu mužej, kiž bē tač wjele šhubil, hiščeže jeho jenicžki troscht rubicž; a wysche teho bē nēscho w Mērczinowym waschnju, schtož jemu wēšte strachowanje nacžini, kotrež žebi žam prawje wuložicž njemōžesche. Wōn rjekny i hordym pohladom: „Nō, kōždy ma swoje waschnicžlo; ja pscheju, so by so Wam derje schlo.“ — S tuthimi žlowami krocžesche po brōšdže dale, a Mērczin so na dompučž poda.

(Pschichodnje dale.)

Sbožowny khudy.

Sunu džesche duchowny, schto a dže, to njeje prajene. Wōn džesche do žyrtwoje a nadenžje pschi žyrtwinych durjach khudeho cžlowjeka, kotrehož se žlowami postrowi: Bōh daj či wješele ranje! — Khudy so jemu džakowasche, a pschistaji: njewēm so dopomnicž, so bych hdy žrudne ranje mēč! — Na to džesche

duchowny k njemu: nō, dha či daj Bōh wjele sboža! — A khudy jemu sašo wotmolwi: knježe, ja hiščeže njejšym ženje njesbože mēč! Se spodživanjom džesche duchowny k njemu, so dyrbi jemu tola to wuložicž, dofelž tola wschitzy khudži na nusu a njesbože storža. To chžu radu, wotmolwi wōn; ty mi pschejesche wješele ranje, a ja prajach, so njejšym ženje žane žrudne mēč, a to je wērne; pschetož hdyž žym hlōdny, khwalu ja Boha; a hdyž je mi žyma, khwalu Boha; hdyž so knēhuje, blyška a wichori, khwalu ja Boha. Sa wschitko, schtož Bōh cžini, khwalu ja jeho, a tač tež nicžo sa mnje žrudžaje njeje, schtož so stanje. Ty mi potom pschejesche wjele sboža, a ja wotmolwich, so njejšym hiščeže ženje njesboža mēč; a to je sašo wērne; pschetož ja so wēm Bohu podcžifnecž, a žym wēšty, so wōn nicžo šleho njecžini. Schtož Bōh na mnje pošcžele, njech je žrudoba abo wješele, to mam ja najlēpsche, a pschijam jo i luboscžu; pschetož wono dyrbi wschitko k lēpschemu žlužicž tym, kiž Boha lubuja. Schto dha pač chžyl cžinicž, napschecžiwu duchowny, hdy by cže Bōh do hele sa-storcžil. A wōn mi wotmolwi: to Bōh cžinicž njebudže! chžyl-li jo pač cžinicž, dha mam dwē ruzy, rufu mojeje wēry a rufu mojeje luboscže, i tymaj bych so Boha sapšchimnyl, tač jo by wōn so mnu do hele dyrbjal, a mi tež tam njeby pola njeho šle bylo; pschetož ja chžu radšcho i Bohom w heli byčž, dylži w njebjesach bjes Boha!

Wažče žebi Bože žlowo!

Luther nēhdy prajesche: lubi ludžo, kupujcže, tač dolho hacž žu wifki; hromadžcže, tač dolho hacž je rjane wjedro; trjebajcže Božu hnadu a žlowo, tač dolho hacž jo macže; pschetož to dyr-bicže wjedžecž: Bože žlowo a jeho hnada je tač nahly deschēč, kiž so sašo njewrōcža. Bože žlowo je bylo pola židow, tam pač wjazy njeje. Pawol je pschinjekl Bože žlowo do Grichisheje, nētto maja tam Turku; w Romje je tež Bože žlowo bylo, nētto maja tam bamža. A wy, moji lubi ludžo, njetriebacže žebi myšlicž, so budžecže Boha a jeho žlowo wēcžnje wobthowacž; pschetož wasch nježal a sazpiwanje budžetej jo cžaka došč wuhnacž. Žeho dla pschimaj a džerž jo twjerdže, schtož to samōže. Lēnjej ruzy matej hubjene lēto. — Hiščeže na mału khwilku je to žwētlo pola waš. Khodžcže, dofelž to žwētlo macže, so waš cžma njenadpadnje. Schtož pō cžmje khodži, tōn njewē, hdyž dže! Jan. 12, 35.

Wschelake i bliska a i daloka.

— S džakownej wutrobu najchi ratarjo k njebjesam hladaja. Hdyž je jim Bōh luby Anjes rjane žnē wobradžil, tač je tež rjane klōncžne dny spožcžil, so mōža rjane žnē domoj khowacž.

— Sa dotwarjenje pschiswoleneje železnizy wot Wōšborka do Radworja so pschihotuje, tač jo budže železniza so w pschichodnym lēcže twaricž a nadžijomnje tež dotwaricž.

— Sa psches wulke pomodjenje w Schlesiskej snjesboženych je Pruski stat 1,6 millijonow hriwnow pschipotasal. Nēžor žam je 10,000 hriwnow daril. Dale pač so tež wschudžom po kraju žmilne dary šberaja a wēscže budža žmilne dusche rad pomhacž tym wobhim, kiž žu psches to njesbože hluboko trjeheni.

— Bamž je so žwjatocžnje khowal. Schto budže jeho na-šlēdnil, wo tym hiščeže nicžo žlyschecž njeje. 31. julija tač mjenowane konflabe, šhromadžina kardinalow, kotšič so samurjuja a wot žwēta wotšamknu, hromadu stupi, kotrež ma noweho bamža wušwolicž.

K rospominanju.

Raž hyazintha nad wodu, tač šacžewa nētota wutroba nad žylšami.

Tež i kwētki, we wētru so khablazeje, pčolka šlōdki mēč cžejnje.

Daljšche dobrowolne dary sa wbohe armenishe žyrotu.

M. N. i B.	6 hr.
B. i S.	2 "

hromadže 8 hr.

W mjenje wobohich žyrotow wutrobny džat

Gōlcž, redaktor.

Esy-li spěwał,
Pilnje džélat,
Strowja cze
Sswójbnj statot,
A twój šwjatot
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napož móznj
Lubosč ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čžerštwosč da.

Nječ ty spěwałš,
Sswěrnje džélaš
Wščědne dnj;
Džeň pať šwjatj,
Dušči dath,
Wotpječj ty.

S njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwosč je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotščew cze!

F.

Szerbiske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knižicziščžerni w Budyščinje a je tam ja ščtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

9. njedžela po šwj. Trojizy.

Šap. št. 9, 1.—9.

To je najwjetsche dobyče, kotrež je tón Knjes po bėdženju na Golgatha dobył, wobkrucenje profeczišeho šłowa: wón směje šylnych ja rubjenstwo. Duž japoschtolšte škutki trójzy wo Pawołowym wobroczenju pomjedaja.

Kšesczijan dyrbi wjedžecž wo šwojim wobroczenju — a duž wopomnny:

Kak bu Saulus Paulus?

1. Wyšoki na tonju — Saulus;
2. delkach w próšče — Paulus.

Tón komornik cžehnjesche i wješelosczu po šwojej dróšy. Dženka widžimy farisejskeho, kotryž wojuje pšecziwo temu Knjesej. Tam Filippus, kiz pšelstwo měra nješe do rostorhanych wutrobow — a jow Saul, kiz woheň nuts mjeta do mlodeje kšesczijaniskeje wošady. Wón šo se šwojim hroženjom a mordowanjom naduma hacž dale Jerusalema a šlubjeneho kraja. Do Damastona šo wón nastaji. Wot wóžow herbomanu wuczbu cže wón šakitacž pšecziwo nowej wuczby. Saul bėsche bjes poroka žiwy byl po šakonju a wón móže šo pošdžišcho šam na šwědženje šwojich njepšeczelow powołacž, šo je w mlodošči žiwy byl po šakonju. Ale tež cžlowjelojo, na kotrychž nihto ničo prajicž njemóže, trjebaja wobroczenja. Ale pšes škutki cže šebi wón njebeša dobyč, šwoju prawdosč cže šebi šam wudželacž. A wón myšli, šo trjeba jenož wumrjecž, šo by šbóžny byl. Njebudž hordy, ale boj šo! Wěsče móže tón Knjes wukhowacž kaž pšes

džiw; jemu ničo njemóžne njeje; ale hdyž dyrbi se Sauluka Paulus byč, žada šebi wón šwjatu kšutnosč; pntaj šwěru, potom ty namakáš; wón žada šebi Nathanaelomu wutrobu: jenož czi, kiz šu cžisteje wutrobny, budža Boha widžecž. Saulus je hordy a šamoprawy. Tak njemóže pšched Bohom wobštacž.

2. Město Damastus widži hižo i daloka. Duž šo šylny k semi potornje. Jeho nahle šwětko i njebeš wobšwěczi. A wón k semi padnywšchi šlyšchi hlóš: Saule, Saule, ščto pšesczěhaš ty mje? Tón šamy hlóš Boži, kiz w paradisu wołasche: Šadamje, hdyže šy ty? jeho i mjenom woła. Ššłowo šuda: Ščto pšesczěhaš ty mje? niz jenož na wuczownikach šy šo pšchepšchimnył, mje šameho šy ty bił; niz i kšesczijanami maš ty cžinicž, ale i kšryštukom šamym. A tola šynt h nady: Ščto pšesczěhaš ty mje? šłowo šranjeneje lubosče, kaž pohladanje Šbóžnika Šětrowu wutrobu rošesčtrě, kaž bolosč maczerje nad šabludženym džěščom, na kotrež je wšcho šložila, kaž profetowe šdychowanje: Ščto šym tebi cžinił, mój ludo? Nješym tebe i Egiptowščeje wumjedł a ty šy na kšiz powynyl šwojeho Šbóžnika? Čžehodla šaplacželch moju lubosč i hidženjom a morjenjom? Ščto pšesczěhaš ty mje? Pšesczěharjo, hanjerjo, tak kšinczi pšes jeho dušchu. Woššliwje kšinczi i jeho rta: „Ščto šy ty, Knježe?“ praščenje wěry. Ja šym Ješus, kotrehož ty pšesczěhaš; duž wón mormy njeje, ale je žiwy; žadny wopacžny profeta, ale šwjaty w njebešach. Tak šym ja pšecziwo njemu wojowal; bėda mi, ja šahinu; ja šym teho Knjesa wohladał. Ale wón džě Ješus rěka, Šbóžnik;

hdžež je hrěch móžny ſo ſczinił, tam je ſo hnada hiſcže wjele móžniſcha ſcziniła; duž to druge praſchenje, praſchenje poſlušnoſcže a tola tež ſlubjenje: „Anježe, dai, ſchtož ſebi žadaſch a potom žadaj, ſchtož chžeſch: Schto chžeſch, ſo bych czinił? nětko žiwjeńſke praſchenje. Piſchetož w ſkutfach dyrbi ſo kħutnoſcž wobroczenja wopotaſacz. Wón ſo poda žyle do Anjeſoweje ruki. Jako dobyczet chžyſche do Damaskona ſaczahnycz, jako ſwjaſany nuts czehnje: drugi budže tebe wopaſacz a wjeſcz, hdžež ty njechaſch. Tſi dny traje pohrjebanje ſtareho człowjeka, ale tole t heli dele ſtupjenje pokuty pſchińdže t njejuſpicžu wěry: ſwontownje ſlepy, ale ſnutſkowny žyle roſkwětleny widži Jeſuſa ſameho. Farizejſki bu žlonik, Sauluſ Pauluſ.

Nětoko ſo něhdy praſchachu ſa jeho wobraſom. Wón wotmołwi: „Stary wobraſ je groſny a nowy hiſcže hotowy njeje.“ Pobožny baron ſ Kottwitz piſaſche poſledni narodny džen do ſwojeho dženika: „Anježe, pomhaj, ſo ſo w tym lěcže ſkóncžnje t tebi wobrocžu!“ Hamjeń.

Boža pſchikaſnja: Čzehń dale!

(Spitta.)

Schtož, Božo, nochžy ch ja,
To ſy mi pſchikaſował,
Wot luboh' měſtaſcha
Ssy t druhemu mje wolał;
Sa wěm, ſo Ty jo ſy,
Kiž ſy mi kaſał: dži!
Duž ſym ja hotowy,
Schtož Ty chžeſch, ſtań ſo mi.

Sa myſlach piſchi ſebi:
Tu mam ſwój dobry ſtatok,
Sow podróžnikej mi
Tež doſtanje ſo ſwjatok;
Wſchał tudy měſto mam,
Kiž wuſwolich ſej tu,
Sow rolu wobdžělam,
Paſcz ſwoje ſtadło chžu.

Tež ſpožczil, Božo, ſy
Mi ſwoje žohnowanje,
Sa ſym mohł pſchinjeſcz Čzi
Tu přenje woprowanje;
Sso wjeſle na puč dach,
Sso ſ džaſom wróczich ja,
A pſchezo doſtawach
Sa próžu ſchewjenja.

Mój kralo najwyſchſchi,
Kiž wſchitko džeržich, plodžich,
Sa dowěrjam ſo Čzi,
Tež najmjeńſche Ty wodžich;
Haj, dolež Ty ſam mi
Nětka kaſaſch dale hič,
Dha ſy chžyl wěſcže mi
To lěpſche wuſwolicž.

Sa du nětka, hdžež ty chžeſch
Na Twoje ſłowo lóſchtny,
Hdžež Ty wſchał ſo mnu džeſch,
Tam wſchudžom ſym ja ſtroſchtny.

Sa wěm, ja budu Čzi
Schže wulzy džaſowny,
So džiwny kraſny mi
Pucz potaſał tu ſy.

Wo jene proſchu pał,
To dai Ty mi ſo doſtač,
Bjeſ teho njem'žu wſchał
Tu nihdže, nihdže woſtač:
Dži ſo mnu, hdžež ja du,
Ach, wodž a wjedž Ty mje
A woſtań mój Wóh tu
Nětka a tam na wěcžnje.

Pſchel. S. Žitawſki.

Njebudžcže, dha tež wy njebudžecže ſudženi.

(Luk. 6, 37.)

Prawoſław běſche jara nawjedžity muž a lubowaſche wutrobnje wſchitko, ſchtož bě prawe a dobre. Wyſche wſcheho pał dobu jemu częſcz pola ludži jeho nabožniſke ſaczucže, kotrež we wſykoj měrje wobſedžeſche. Sle hidžeſche ſ žyleje duſche. Haczrunje pał Prawoſława wjeke dobrych počinkow debjeſche, njebē tež wón bjeſ wopacznoſczow a bludow. Najwyjetſcha njeprawoſcz bē to, ſo njeſpominajo na Ebóžnikowe ſłowa: „Njebudžcže, dha tež wy njebudžecže ſudženi“, lubowaſche wſchitke czinjenja druhich roſſudžecz, a njeſnajeſche žaneho pſchelutowanja a žaneje miłocže pſcheczimo bludžazym bratram. Sle ſkutfi hidžo tamaſche tež ludži, ſkemu poddatych, ſabnyſchi tu wěroſcz, ſo dyrbiny człowjekow lubowacz, a jenož to ſle, ſchtož pola nich widžimy, hidžicž. Čžaſto tež w ſapalu pſcheſměrnej horliwoſcže wuprajowaſche: „Hdy bych ja móž w ſwěcže mēł, njebych hrěſchnikow a ſkóſtnikow czěrpicž, ale ſterje lěpje bych ſwět wot nich wucžicžil.

Seho pſcheczěl Ludomir bu ſ tajkim ſadžerženjom Prawoſława jara ſrudženy, ale wſchitke jeho prózowanja, ſo by teho ſameho wo njeſchibluſchnoſcži jeho czinjenja pſchepotaſał, běchu dotal podarmo.

Žunu wuhlada Ludomir wopytajo ſwojeho pſcheczela w jeho ſtwě stary wobraſ, kotryž byrnje ſkaženy a ſakurjeny, tola hiſcže wjele rjanocže mējeſche, hacžrunje ſo na přenje pohladnjenje ſdaſche, ſo žaneje hódnoſcže nima.

„Pſcheczelo“, džeſche po małym roſpomnjenju Ludomir, „njewěm kał móžeſch w ſwojej ſtwje czěrpicž tajki stary, ſakurjeny wobraſ, na kotrymž je lědma nětotre ſpodžiwne podobu widžecz. Kał hubjenje ſo wón pſchedſtaja mjeſ tymi drubimi wobraſami miſchtrſkeho ſerſchczowza (Piſnel). Sa bych tajku groſnoſcž ani kħwili w ſwojim domje njemēł, ale hnydom na ſmjecže czěrpicžil.“

Tak rěczjeſche Ludomir je ſamyſłom, dolež derje wjedžeſche, ſo jeho pſcheczěl jako ſnaječ a lubowač rjanych wobraſow, a t temu tež ſam wuſtojnny ſnamjenječ njeby ničžo njeſnycžomne czěrpicžel. Běſche dže to najwyjetſcha radoſcz Prawoſława, móžeſche-li hdže stary wobraſ doſtač a jón potom ponowicž.

„Ale ſchto ty rěczicž“, prajeſche je ſmēchom Prawoſław, „hdy by ty wjedžal, kaſkeho ſławneho miſchtra džeło tónle wobraſ je, kotryž ſym haſle wčera kupil, dha njebudžicže tał ſlě wo nim ſudžil a njebudžicže radžil, ſo dyrbi ſo na ſmjecže czěrpicž. Hdyž budže tónle wobraſ ſtarocžiwje ponowjeny, budže wěſcže najrjeniccha pycha mojeje ſtwy. Piſchińdž jenož ſa tydženi, potom wuhladaſch.“

Miny ſo tydženi, a Prawoſław woczatowaſche ſ njeſczěrponoſcžu pſchitħad pſcheczela, ſo w duchu wjeſelo, ſo jeho poħhoſta ſa jeho docžaſne wuprajenje wo wobraſu. Tón pał njeradowaſche

šo mjenje w nadžiji, šo směje dobru skladnosć Prawošlawje nje-pschibluschnosć jeho činjenja dopočasac.

„Šdže je tón hrosny, šacžornjeny wobras pschischol?“ praschjesche šo Ludomir, š pscheczelo šo postrowiwšchi. „Šlej, tónle je“, wotmolwi praschany, pokasujo š nutštownej radošću na rjany wobras. „Mějach drje njemało džěla, doniž to porjedžich, šchtož běchu czaš, město a wěšće tež cžłowjeczej ruzy šchłodžile, ale ša to widžišch psched šobu mišchtrške džělo. Budžejch šnadž nětko hišchće radžicž, šo bych tónle krašny wobras na šmjecze cžišnyl?“

Ludomir pohladowasche š wažnosću a radošću na rjany wobras, wješelo šo še šłódkej nadžiju dobyčža, a potom wupraji šo š tymile šłowami: „D njebudu cži to radžicž, drohi pscheczelo! Šle komu mamy šo džakowacž, šo tónle wobras šo na šmjecze njecžišuje, ale nětko ponowjeny wutrobu a wócžto wobhladowarja šajima? Šlej, twojemu šnajerstwu, pscheczelo, a twojej horliwosći. Šdy budžišche twoje wótre wošo hódnosć tejele mólbny njespóšnało, a hdy budžišche twója ruka šebi telko próžny njedawala š wo-cžišćenjom a ponowjenjom, a hdy budžišche twój rošom wo nim tak nješbudžil kaž mój: dha budžišche šnadž na wěčžne šahinyšo tole rjane aržhdžělo š wulkej šchłodže wumjelštwu naschjeje wótcžiny! Š hdyž“ — tu šo Ludomirown hłóš powyšchi a w šwjatocžnosći pschibjerasche — „hdyž tež nasch njebjesči Šótž podobnje šapocžina š wobrasom, šotryž je šam we cžłowjeczej dušchi wutworil, hdyž tež tónle aržymišchtr pschi wšchěm tym, šo je tónle wobras cžasto š prochom hrěcha a še šplawom šłóšče šanješchwarnjeny a wobšchłodženy, tola cžaka, šo by šo tón wobras wucžiščil a w přjedawšchej rjanosći šablyšchčil, dha tola...“

„Šchestań, pscheczelo!“ šawola Prawošlaw, „hižo wěm, do cžeho twoje šłowa šamerjeja. Prawje cžinišch, šo mi na tajke waschnje nje-pschibluschnosć mojeho činjenja špóšnacž dasch a mje ša to šhoštasch, šo šym dotal tak njesprawny šud džeržal wo najrjenšchim wobrasu, wo wobrasu Božim, šajkiž tola šóždy cžłowješ je, byrnje najwjetšchi hrěšchniš byl. Šabuch to, šo móže tež Šóš šwój wobras, byrnje najbóle wohrošnjeny a šakurjeny byl, š nowa wucžiščicž, ponowicž a do přjedawšcheje rjanosće pschiwjesčž, haj šo to niž jeno móže, ale tež chže. Šottal šym wuhojeny wot mojeho pschedšuda, ša cžož šo najwutrobnišcho džakuju najprijedy Šohu, a potom tebi, mój bratišje!“

To rěčžo wobjimasche pscheczela, a potom hišchće pschida: „Niž jeno dla šwojeje wumjelškeje hódnosće budže mi tónle wobras nětko drohi, ale hišchće bóle teho dla, šo bě pschicžina polěpschenja mojeje wutrobny!“

Šot teho cžaka starasche šo tež Prawošlaw, šłudžaznych ludži š dobremu wobrocžecž, a džak jeho lubosći š bližšchemu radži šo jemu někotryžkuli wobras Šoži t. r. cžłowjecžu dušchu wot brudow wucžiščicž a do přjedawšcheje rjanosće nawróčicž.

Pschi rowje šerbskeho dobročžela.

Šbóžni šu, kiž w šemškim doli
Šhudych rany šěfua,
Do nich lija wino, wolij
Šratrowskeho šmiljenja,
Š wutrobje jich nusu cžuja
Š jich brěmjo polóžuja.

Šryje tež šlin šemje cžmowy
Šopjel jich tón šachodny,
Džakny woltaš šu jich rowny
Š jich šlutf nješ šabny,
Šjena jich šu šohnowane,
Š Šožich knihach napišane.

Derje, šotrymž wěra dawa
Šajke mozy š lubosći,
Šo je š njeju šchčezška prawa,
Š palmam w Šožej šahrodži;
Šu daj, Šožo, nam tež šhodžicž
Š twój Duch chžyl naš ju wodžicž!

* * *
Šbóžni šu, kiž wušhwaju
Šorna šmilnej' dobroty;
Šjech tež cžěla prochnu, škaju
Š šłóšnej šparnej šomorzy:
Š džaknej ruku potomni
Šo žnjow džėja ša nimi.

Ššwoje džěčžo šemja wóžna
Šžišchinko je wodžela,
Šrěmaj měrnje, lubosć móžna!
Šorzy džak šwój woprowa
Šebi žyle Ššerbowštwu,
Šrohi šerbski wótcžinzo!

H. Z.

Šlarscha, pschirodna macž.

(Šjěšna šlawišna.)

(Šotracžowanje.)

Šjes tym bě Šóšta domach we wulkim njeměrje, a jako tónle njeměr wjazny šnjescž njemóžesche, džěšche bratrej napscheczivo, šo by šhonila, šchto je njewjedro nacžinilo. Šako bě Šóšta dom wopuschčžila, a Šejna cžišče šama wosta, štupi šašo š mašemu wošnjeshku a hładasche šanjšlena won. Ša njewjedro wjazny njepomyšli. Šrijedy drje bě na njo myššila, a cžecžine žalosćženje a nanowy šrudny pohlad běšchtej jej blisťo šchlej, ale wona měješche dobre dowěrjenje, šo šnadž tak šš njebudže, — kaž mlodošć wšchaf pschezo wšchitko šóžšcho wošmje a měni, hižo radu wjedžecž. Šejna šo štrowa cžujesche, nanaj a cžecže hižo šobu pschepomšacž. Šěšč běchu jejne myššle šobka na wulkim burškim šuble, jejna wutroba wššasche na Šošakež Šitklawšchu, jenicžkim šynu najbohatscheho bura we wšy. Šona tež wjedžišche, šo ju wón runje tak lubowasche, kaž wona jeho; ale wonaj to hišchče tajeshchaj, šokelž šwojeho šboža hišchče wěštaj nješchchaj. Šitklawšch bě šym bohateho šublerja a Šejna džowka šhudeho šahrodniša, a ništo drje na to njemyššlesche, šo budžetaš wobaj muž a žona, hacž wonaj šamaj. Šitklawšchowy nan bě hordny muž, a pschi tym bu hišchče šhětro wot šwojeje druheje žony, Šitklawšchoweje pschirodneje macžerje, wobšnježeny, kiž bě hišchče hordžišcha hacž nan, a kiž žyly dom po šwojej šłowje wjedžesche. Ša bě dawno wotšudžila, šak š Šitklawšchom budže, šo dyrbi šebi jenicžku džowku šolanškeho wuja bracž a šo šak do druheho šubla ženicž. Šeho mloda pschirodna šotra paš dyrbesche na nanowym šuble woštacž a šebi šyna macžernej šotry, Šobusež Šryžu bracž. Šitklawšchowy nan, kaž tež cži drusy wobdžěleni šaršchi to wšchitko ša jara dobre špóšnachu. Šwjetšchi džěš bohattych šurow njeprašchjeju šo hdyž chžedža šwoje džěčži woženicž, ša hódnosću cžłowjelom, a šak šo drje wutrobje hromadu namafaju, woni praschjeju šo wjele naležnišcho ša hódnosću šublow, a šak by šamoženje š šamoženju šo namafalo, hacž runje jara hušto na pschilšadach widža, šo jeno nješbože š tajšch mandželštwow pschidžž; haj, hacž runje to šami na šebi šhonja, dha tola na to njedžiwaju. Šo rěša: Ša ša šwoju džowku žadny dwór we wšy njewěm, šotremuž mošš šbože šwojeje džowki dowěrjeć, šotryž by jej šwěrnny wodžer byl a ša jeje wěčžne šbože šo šwěru šaral. Šaraj Šošakež tež pschi šaššaranju šwojeju džěščow mēnjeshchaj: „jeno šo prawje w polnym

bedžitaj, dha so wschitko druhe hižo namaka;" a njebudžičtaj drje njemalo njemdriloj, byschtaj-li Miklawšchowe myšle snałoj.

Miklawšch běšche tule njeđzelu popołdnju pola dobrych pscheczelow, hđžež bě tež Lejna s druhimi mladymi holzami pschińcž chzyla. Pschi tym njewjedrje pomyšli Miklawšch prjedy na Měrczinowe, dyžli na swojeho nanowe polo; lědy bě nimo, dha hižo won bēžesche, a widžesche to wupusczenje, prjedy hač Měrczin won pschińdže. Zyle nastrojany pschińdže dom, a jeho starškej njemóžeschtaj jeho srudobu sapschijecž, hdyž tola bēchu jich pola zyle njewobšchodžene wostale. Miklawšch jeno pschezo na žaloscž lóbrka pola Budychez myšlesche, a budžičske wutrobnje rad pomhał. Žako so sašmērny, bēžesche, so by i Lejnu porēczał, do maleje haški, kotraž nimo Budychez dwora do polow wjedžesche. Lejna bě jeho s dwora wustupicž widžala, woczini male komorzynne wońno a poda jemu radostnje ruku. Miklawšch jej hnuty ruku tlóčžesche a rjekny: „Leńka, njerudž so, ja Wam pomham.“ „Ze tak sčē?“ woprascha so Lejna. „Ty jo hišcže njewěš? Haj, sčē je, ale ja Wam pomham.“ S tym jej kožanu móšchnicžku do ruki stłóčži. „To daj nanej, ja to rady dam, sawěsčže!“ pschistaji hišcže, a jeho woblicžo so s wješelom rosjašni. „A Ty mēniš, ja mohla te pjenjesh nanej dacž?“ rjekny Lejna nastrojena. Miklawšch spodžiwany na nju pohladny. „Čžeho dla dha niz?“ „Dha dyrbjal so wón drje tola dživacž“, wotmolwi Lejna a bu woheńcžerwjena. „Ně, to njeńdže; ja to nihdy njeczinju.“ „Nó, derje, ja móžu jemu je šam dacž“, rjekny Miklawšch trochu mjersazy. „Haj, cžin to!“ rjekny Lejna troschtowajo. „Hdyž jow po sčēžezžy k polu won džesč, setkasč jeho i Wórtu. A wsmi tež mój wutrobnny džaf, Miklawšcho,“ cžišchinko pschistaji, a poskicži jemu ruku. Miklawšch jejnu ruku s wobemaj rukomaj džeržesche: „Sa Čže njepuschczju, Leńka, to mi wěć!“ prajesche, a wobrocži so s šhwatkom wot njeje.

Leńka sbožowna ja swojim šwěrnym Miklawšchom hladašche, a do myšlow ponurjena lědy pytny, jako nan a Wórtu do jstwy stupičtaj. Nan bě cžichi, Wórtu pač cžim srēcžiwischa. Wěstosč njesboža bě jej lóžscho njescž, hač njewěstosč, a psches wuprajenje chzysche šebi wutrobu polóžicž. „To njesbožo je tu, Leńka! ale s tym Anjesom chzemy jo šnjescž. Na Twój len pohladaj, je žaloscž. O ja wēm, sčto to rěka, hdyž druhe holzy wješele trēja a wochlujaja a swoju radoscž nad džěłom maju, a jedyn dyrbi próšdny pschihladowacž.“ Leńzy so šylsy po lizomaj ronichu, ale šamu šebje troschtowajo rjekny: „Mamoj tola hišcže wot lońsčeho lenu, cžeta; nimamoj ničžo druhe cžinicž, dha s cžafom pilnje pschedžemoj a mamoj pschichodne nalēcžo nad wulkim plát-błędženjom naju wješele.“ „Haj, něsčto wschał pschezo je, sčtož móže jeneho šwješelicž“, rjekny Wórtu, „jeno so so woczki woczinitej. Wulke sbože je, so šmy telko bėrnow wušadželi, duž jěmy pilnje bėrnny a sčot tež. Sčto s wboheho šwěrjecža, s teho lischaka budže, to njewēm. Wowša ani šornjatta nješyda. Ale tež to so namaka. Tola hišcže jene wješele dyrbjaju Čži šobudželicž, pschetož wono tola derje cžini, hdyž so dobrym cžłowjekam do wutroby pohladnje. Nunje jako so s pola wrócžicž chzyschmoj, pschińdže namaj Šokafekž Miklawšch napšchecžiwjo a chzysche nanej što tolet dacž, jako požczonku, kaž prajesche, a bē na nim widžecž, kaš rady by je wotbnył; ale Měrczin njechasche, a mējesche tež prawo.“ „Njechasche?“ praschjesche so Lejna zyle samolena. „Aj, kaš šmēdžesche pjenjesh bracz wot teho mlodeho pachola, taš mjelcžo stareju? Pschetož teho dyrbjesche so Miklawšch wušnacž, so taj ničžo wo tym njewěštaj. Wón pač mēnjeshche, so šu jeho nalutowane pjenjesh, a na Michala budže s polnymi lětami, tehdy doštanje šwoje zyle macžerne herbštwjo, a móže s nim šapocžecž, sčtož chze. Tola Měrczin pschi tym wosta, wón s nim njecha ničžo šradžu cžinicž mēcž. Ale ruku dobremu pacholej tlóčžesche, a šylsy jemu do

woczow stupichu, jako prajesche: Wóh Čže šwarnuj, Miklawšcho!“ Leńzy tež šylsy we woczku stejachu. „To mje bóle šwješeli, hač mje našche njesbožo šrudži“, rjekny na to. Wórtu na nju s boła pohladny. Lejna pač špěschnje štwu wopuschczži, šapodženu wjecžer pschihotowacž.

Měrczin dženša k jědži modlitwu nutrnischo špěwasche hač hdy prjedy; to bē jenicžke pschemējenje, kotrež bē na nim pšnacž. Šo wjecžeri wša šašo šwoju wulku bibliju do rukow, wschitžy tjo šešybachu so ša blido a Měrczin cžitasche Mat. 6, 24—34, hđžež wo šilijach na polu a wo ptacžkach pod njebješami šteji, a hđžež rěka: „Šytajcže pač najprjedy Bože kraleštwjo, a jeho prawdosč; dha budže mam to wschitko pschidate.“ Wórtu a Lejna nutrnje pschipošluchowaschtej, a jako so lehnycž džěchu, dyrbjachu šebi wschitžy wušnacž, so žanu taš psche wulku štyšnosč njescžuja; haj krute, wješele dowěrjenje bē jich wutroby napjelnilo. „Wono budže šepje hač šebi myšlimy“, rjekny Měrczin s jašnym pohladom, „špomátej na mnje, so šym to prajil.“

(Pschichodnje dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Anjes žyrtwinski wucžer Šećk w Malešchezach je so jeno-hłóšnje ja žyrtwinskeho wucžerja w Bulezach wušwolil na město šantora Šatnika, kotryž 1. oktobra na wotpocžink dže. Anjes Šećk so s tym do swojeje narodneje wošady pschegydli. Anjes šantor Šatnik chze šwój wotpocžink w Budyschinyje wužicž. Duž so žyrtwinske wucžeriske město w Malešchezach wupróšdni, hđžež je Anjes Šećk dolže lěta se žohnowanjom škutlowal.

— Nowy bamž je so wutoru wušwolil pschi šednym wot-hložowanju. Ša bamža je so wušwolil šardinal Šarto, dotal we Benedigu. Wón so narodži 2. junija 1835, je po tajšim 68 lět štary. Wón je rodženy s šhudeje ratašeske šwójby s Reese. Šdyž so jeho praschachu, hač to wušwolenje pschiwosmje, wotmolwi wón: „Tajšeho wyšokého šastojštwja ja hódny njekšym; ale hdyž je so Bohu špodobalo, hložy šwojeho škollegija na mnje wobrocžicž, so jeho woli podam, jeho pomozž so dowěrjo.“ Wón so mjenuje „Pius X.“

— Najštaršcha žona našcheho wótžneho kraja, macž wucžerja Šefarja w Binnebergu a kotraž je nětko w Šošlarje žywa, šwjecži 8. augusta šwój 108. narodny džen.

K rospominanju.

Šolna róža njemóže šamknjena wostacž; wona so wotewrja a šwoju wón daloko wokoło wupšchescžera.

Čžišcžiči cže cžežke cžerpenje, pohladaj do rěki; wona je twoje šnamjo.

Mježórli so najjašnischa študžen hušto s cžěmneho šamjenišcžca?

Daljšche dobrowólne dary ja wbohe armeniske šyroty.

Psches knjesa šararja Šubizu s Buleczanskeje wošady:
Šch. w Š. 6 hr.
W mjenje wobohich šyrotow wutrobnny džaf

Gólcž, redaktor.

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyschinyje dostacž. Na šchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžišla so ša 4 np. pschedawaju.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja cze
Eswójbnj statol,
A twój kwjatoł
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoł móznj
Lubošč ma;
Bóh pał kwěrnj
Pšes spať měrnj
Čerštwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Eswěrnje džěłáš
Wšchědne dnj;
Džer pał kwjatoł,
Dušci batoł,
Wotpocznj ty.

S njebješ mana
Nječ czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Serbske nježelske karpjena.

Wudawa so kóždu kóbotu w Smolerjez knihicizšcerńi w Budyschinje a je tam sa štwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostac.

10. nježela po kwj. Trojizy.

Žap. št. 9, 10.—22.

To běšče džiw pšchi wobroczenju Saula, dokelž běšče Saul k wurjadnemu skutkowanju powołan. Wobroczič pał dyrbišy so wschizy a je tola kóžde wobroczenje džiw hnady, a najwažnišči šredk k polnemu wobroczenju je pšchezo, so cžlowjeł prawy žiwy sacziščež wo Khrystuško-wej bójškej krašnosći dostanje.

Kajke to snutštwone pšchemějenje pšches ducha Božeho, widžimy na Saulušu.

1. Wón so modli;
2. Wón widži;
3. Wón kwědczi.

1. Wón so modli. Šchtož běšče Ješuž kam šapoczał, dyrbi staw wošady w Damaskonje dokonjeć. Ananias dosta poručnosć, Sauluša k polnemu pšnaczu šboža dowješć a jeho pšches ruku nakładjenje a kšchćenizy do kšchesczianškeje zyrkwe pšhijecž. Ananias so teho poručjenja nastroža. Žemu je, kaž by hlomu do lawoweje khlamy tyknył. Ale tón Anjes. jeho do přědka šměruje: „Tón tebi wjazy nješklodži; hlaj, wón so modli.“ Tši dnj so Saulus bėdžeshe. Jeho wutroba so šbėha pšchecziwo temu sacziščežej, kotryž je dostał. A škónczije so podda. Wón so modli. Štyknienej ruzy šu najpředy šnamjo, š kotrymž so pšchewinjeny wojowať na hnady a njehnady podda. Wón so modli, to je kwědczenje, so je najhořšči škłodžent khorosće pšchětraty, kaž to pót na cžole khorého pošasuje.

Hlaj, wón so modli. To je přenje šnamjo wobroczenja hišchće dženska. Njemobroczeny so tež modli, ale to je jenož bórbotanje a nashwilne šahorjenje. Prawa kšchesczianška modlitwa š hlubokeje wutroby, ponižne a tola džěczaze modlenie bjes bojosće, wobštajne modlenie w Ješušowym duchu a mjenje nadeńdžesč jenož pola wobroczeny. Pšchetož šchtož so prawje modli, š tym wobkwědcza, so pomozny potřeba, ale tež, so šnaje wschěhómózneho Wótza, kiž móže a chze pomhacž. Tam je prawe kšchesczianstwo, hđež je modlitwa šnutštwone cžerjenje a hđež wschitko, šchtož so stawa, bywa wabjenje k modlitwje, hđež so zyle žiwjenje do šwětkla Božeho štaja. — Hlaj, wón so modli! W tych šłowach cžujesč radošč dobrego pastyrja nad šako namašanej wozu. Šak to dowěrjenje šyni, hdyž wo druhim wěšch: Wón so modli! Nječ so tež šabkudži, wón so modli; Bóh ma móž nad nim a jeho šako na prawy pucž dowjedže. Modlitwa je potajny šwjast, kiž wutroby šwjasa. Šak krašne, to widžecž: Hlaj, wón so modli!

2. Wón widži. Šo bu šawoł na pucžu se šlepoczu bity k jeho poniženju, pšchetož kšrobly Saul dyrbi so kaž džěczo wješć dacž, dale pał dyrbi byč wabjenje k šamopruhowanju, so by pšnał w cžišchinje šwoje duchowne hubjenstwo. Wón šebi přjedy něšchto wjedžeshe na šwoje pšnacze a šwój rošom, nětko dyrbi pšnacž, so je hač dotal šlepy byl, šlepy ša krašnosć kšchizowaneho Khrystuša, ša šnutštwone wěrjaze žiwjenje kšchesczianškeje wošady, kotruž běšče pšchescžěhał. Šako Ananias ruzy na njeho položi, „padžechu wot jeho woczow

jako schupisny", tež wot jeho duchownych woczow — wón swoje dotalne błudy pósna. Kalko mjes nami je jich žiwych — se saczinjenymaj woczomaj! W semskich wězach so snaja, ale Bože słowo so jim samknjene knihi. Wopacznoscze druhich, wošebje kšeseczijanow woni widža, sa swoje błudy so klepi; woni so wusteja na swoj wužitk, ale schtož k wěcznemu měrej služu, je jich woczomaj potajne. Wobroczeny ma jasne wócžo, snaje šebje a swoje šlaboscze, šwět a jeho jebanje. Wón njewidži jenož kšostanje, ale tež wótzowstu ruku, kotraž prut dzerži, niž jenož lóšcht a njelóšcht wokomika, ale tež scžehwki sa čaš a wěcznoscz.

3. Wón šwědczi. Přenje wschaš běšče po jeho kšeczenizy, so wón jědž k šebi wša. Po posćenju wot tšjoch dnjow čželo swoje prawo žada. Potom pač džěšče wón hnydom mjes Damazenskich pšłow a so šjawnje sa nich wupraji. Tež to je nusne, so so wobroczeny kšeseczijan šwojich šobuškšeseczijanow njehašbuje. Štónčnje džěšče do šchule (židowskeho Božeho doma) a pšcipowjedasche šwojim přjedawšchim towaršcam, schtož bě so jemu štalo. Wnyšlicž šebi dyrbjeli, so pšched tajkim šwědczenjom wscho pšhecžiwjenje wotmjelkny. Ale tola buch wóni jenož šatorhnjeni a so rošhorichu. Schtož wěricž njecha, njewěri a hdy by so jemu Šhrystuš šam šjewik! Saul njeda so šatrašćicž, wón dale šwědczi w čzoplej lubošći. Tež to je šnamjo wobroczeneho, so so njeboji: Wón so pšhesecžehanja njestroži. Najbóle jeho bolešče, so tež kšesecžijenjo jemu njewěrjachu, so jemu šasachu mjelcžecž.

Wón wjedžesche: „Moja schtunda pšchindže.“

Šascha wěra je to dobyčze, kiž šwět pšchewinje! Šamjenj.

Šnješki šwjedžen.

(Do wěza.)

Čžescž přenja, Šnježe, tebi šluscha,
Džak, šhwalba š čžichej modlitwu!
To so te-dary, kotrež dušcha
Čži dženska nješe k woporu,
So šy naš šchčedre žohnowal
A rjane žně nam š nowa dal.

Twój mišy deschčž je š njebja padał
Na našču rolu wobšhtu;
A je šej wuššyw šlónžo žadal,
Šón čzople pruhi hrějachu.
Ty špožčži šhtwam šrosčjenje,
A twoja mōž je šitasche.

Tak je, schtož š nadžiju bu šyte,
Šso wschitko derje radžilo;
Nětk wšpjet Bože šlido šryte
Šasch pšched šobu, mōj kšesecžano!
Duž sa to Božu mišoscž šhwal
A jemu džakny wopor pal!

K. A. Fiedler.

Čši njewjesty a schtwórta ma kwaš.

Šolzhy maju so wudacž. Šslub mēcz, njewjesta byčž a škwašowacž je sa šolzhy wjěšchly podawš. Šamny šwěrnny wotrocžk Šbrahamowy, kiž rěšasche Čliešer, pšchindže jako braščka do Šarana do Bethueloweho doma a džěšče: njedžerčže mje horje, ale pušchčže

mje. A woni šawolachu Šebeku a džachu k njej: čžesč š tym mužom čžahnyčž? — A wona wotmolwi: haj, ja čžu š nim čžahnyčž! — 1. Mōjš. 24. štam. Tak tež nětko šolzhy š wjěšchlym praža: haj, ja čžu š nim čžahnyčž, hdyž prawy nawožen pšchindže, a njeje tehdom pola nich žane šomdženje a wotšakowanje. Ale moje šolčžki, wy dyrbicze so š pōczžiwoscžu ženicž kaž šamna Šarah, Šobiašowa njewjesta, Šob. 3, 17—20., hewak so čžert šobu mēšcha do wascheho wěrowanja a škwašowanja, a ššahš wam wasche šbože. Wón je tež hišchčze druhi nawožen hacž šón čžělny, kotryž čžze so š wami šwěrowacž; wy jeho namafacze wopišaneho w 439. šhěrlušču. Šdyž so tu š njebjěškim přjedy šwěrujecze, dha je a wštanje wam potom šón čžahny tež šwěrnny.

Šswět pyta to šwoje; ale šhudy je ščždy, kiž njeje bohaty w Šohy. Šuf. 12, 21. Bohata njewjesta njewštanje bjes nawoženje, šbššy so po njej a sa njej prašchaja, a braščka pšchilhadža do jeje doma. Ščždy pač so njeprašcha sa čžahnyš a šachodnyš bohatsšwom; ale so tež hišchčze šwěrne dušche, kiž pytaja šchazy, šotrež mole a šeršawž nježeru. Šajbohatscha pač je njewjesta, kiž je pošna dobrych pōczžinkow a šhrynež hewak čžerwjeneho šrosččka njemēla: kiž je pōczžywa, ščžerpna, šrjadna, šdobrocžywa, šželniwa, šmilna, džčława, šlutniwa, šródna, kotraž njeje šawištna, šorda a šhwalēška, kiž so njehadruje a nješwari a sa ššestami wokoło njebēha, kiž je bohata w lubošći Šhrystušowej. To je potom njewjesta, kiž je Šohu a wschitkim pobožnym čžłowjekam špodobna, a namafa wschudže šnadu. A šajke njewjesty čžu wam nětko pošasacž.

W Šilcžizach njedaloko Šreiberga bydlesche šemjanski knješ, š mjenom Šmilšawš Črnšt š Šufowin, je šwojej mandželskej, kotraž jemu šchtyri džowczicžki porodži; wschitke bēchu najrjēšcha pšcha ššaršchisłeho doma. Šmacž jim šahe wumrje; ale Šobh da jim druhu macž, kiž jim njebē mazochy, kaž je jara šušto k widženju, ale kotraž bēšche prawa macž: pšchetož wona so sa jich čžahne a wěczne šbože š wulkej pšozu ššaršchey; wona mēšesche šama Šhrystuša lubo, a pyšasche jeno w nim šwoje šbože a šwoju šbōžnoscz, a šwěczesche tak se šwojim šnamjenjom šwojim džowškam jako wěrna kšesecžijanka, a pošasowasche jim prawy pučž.

Mjes tutymi šchtyrimi knježnicžkami bē najmlōššcha, š mjenom Šenka, najpobožnišcha; w njej šjewi so pošnacze a šroschmjenje Božeho šłowa najšrašnišcho. Šlicžo ji njebēšche šubscho, hacž jan-dželske špowołanje, šmjenujžy: špěwanje rjaných šhěrlušchow. Ššycha, jako rjana drašta, ššote rječšasłi a pšeršchčženje a šwěšne šawješelenja š rejemi njebēchu ji ničžo, to wona njepyšasche, ale tež wo šwěšnu čžescž njerodžesche. Tež njebōczicžka macž bē k šwojemu mandželskemu pražila: „Šale džowczicžka njebudže namaj wotšoscž.“

Šak džiwnje druhdy šón Šnješ šwoje džččži k šebi čžehnje a wabi hižo w jich mlōšoscži: tuta džowczicžka mēšesche hižo jako džččžo wulke pošžadnje po Božim wotšasanju. W tehdomnišchim čžahš njebē pola pobožneho šemjanskeho luda waschnje, šwojim džččžom přjedy pšatnateho abo šchēšnateho ššeta dacž Bože wotšasanje wužiwacž, šdōkelž so šojachu, šo mlōšoscž šajki wožny ššutš šoscž njedorošymy, a mōšla teho dla šónšamny njedostojnje wužiwacž. Ššaschi něčžišchi kšesecžijenjo, wyšozhy a nižy, šo teho njeboja, ale njemōža nětko šocžafacž, šo jeno bychu jich džččži ššerje a ššepje k špowjedži pšchilchle; teho dla tež wotēbjera nětko kšesecžijanške žiwjenje dale a ššole, a njekšesecžijanšstwo so čžim ššole a dale roššchērja: hižo pšchilchodne šutry džččja mlōšži kšesecženjo, kiž so ššadženy čžichi pšatš přēni raš k Božemu ššlidu pošyli, na reje a pšchetrečhja ššaršchich kšesecžanow w ššornoscži! Š ššaršchi! wy jim to ššowolicž! —

D twoje waschnje ššaschne

Še, šwěczze, ššamopaschne;

Š nim wōššacž njemōžesč!

Ty har'wacž chzesch a skafacz,
Na hrěschne lóschty kafacz;
Duž s nimi k heli pocžehnjesch! —

Tehdomnišči duchowny w Mikčizach, Samuel Röhler, mje-
šče nětko lědom dwanaczelětnu Leńku pruhowacz, kať daloko ta-
kama w kšesčizijanski pónacžu je dofcrocžila, dofelž njepšchesta
prošycž, so bychu ji dowolili, šwjate wotkasanje lubeho Šbóžnika
wužiwacz. Tón šwěrnny wotrocžl Boži, hdyž bě Leńku pruhowal,
njemóžesche hinať, hačž so dživacz nad wulfej hnadu Božej, kiž
bě šwjaty Duch w jejnej wutrobje dofcronjať: pšchetož tať wjele
pónacža, tajku horjazu lubošč a šwjatu nutrnoscž, tajku radošč
w šwjatym Duchu a wutrobnu žadošč po hnadže Šhrystušowej
njebč wón pola wjele kšesčizijanow nadeschol, haj, kažž so wón
šam wufna pšchecžiwu šwojemu pšchecželej, duchownemu Šarbarjej
w Šofkizach, njebč wón šam na šebi šhonil. Tať hušto hačž
potom Leńka je šwojimaj štaršchimaj k Božemu blidu pšchistupi,
njemóžesche wona došč dofwalicž Božu hnadu, nam datu
w Šhryštužu.

Na tutej mlodej knježni běchu wšchitke plody wěrneho kšes-
čizijana w rjanej polnoscži widžecž: jeje wola bě podčizijana
bje wšchitkeho wuměnjenja jeje štaršchimaj, wona bě čičha pšche-
cžiwu wšchitkim a tež ponižna pšchecžiwu šlužownym, wutrobnje
šmilna pšchecžiwu nušnym a potrjebnym. Šchtož činjesche, to
činjesche wšcho s lubošču Šhrystušej, nježadache žaneho džaka
ani kšwalby wot ludži; jeje jenicžka žadošč bě, so by junu šbóžna
była pola šwojeho Šbóžnika. Pola njeje bě tať, kažž pola
maleho džěcža je, kotrež mješ zušymi ludžimi ja šwojej macžerju
placže; a hačž runje jemu derje rěčža, je majtaja a je tošcha,
dha wšchaf wone wo to njerodži, ale šdychuje ja šwojej
macžerju.

(Pšchichodnje šbóncženje.)

Macž a biblija.

(Kerner.)

Wšmi tute knihi s ruki macžerje!
Ze njejšu jeno na kšwilku čzi date,
Ně, lube džěcžo, žyle žiwjenje
Njech sawošanu pšchezo tebi šwjate.

Ach, pónaj, so šu s roda Božeho,
Wšmi jeho kščiž, hlej, šnamjo ponižnosče,
Šklysch powjesč: Lubošč, měr čzi šlubi šo,
A Boža hnadu ja čžlowjeske šlósče.

A hdyž čze, džěcžo, šwět hdy šrudžuje,
Čžekl s knihemi do čžichej' potajnosče;
S nich wufn, so Bóh Šnjes njelubuje čze,
Šdyž wješ'le da a žane šhyskniwosče.

S. Bróška.

Maršcha, pšchirodna macž.

(Wješna štawišna.)

(Šotracžowanje.)

Běšche wo žnje. Šofakowa mješesche na došč čžinicž, tch
kšětro wjele džělawych ludži našchecžicž. Šunje šedžesche s Bertu
— taťke wošebne mjeno bě šwojej džowzy daťa — w kšłódnjej
kšěži, wjecžet pšchihotowajo, jako šašo polna wjesba rožki do dwora
jědžesche. Šur pódla džěšche, a jako wjesba do bróžnje šajědže,
štupi, šebi pót trějo, do kšěže. „To je tola žalóžna horzota!“
štonasche. Nětko, Berta, rucže šchaltu kšofeja. Šena horzota dyrbi
druhu šahnacž.“ Berta došaze s kščinje wulku kšhanu kšofeja,

štaji ju na blido a kšlěb a butru pódla, a nan da šebi derje
šěšłodžicž. „S teju wjesbu šeže tola pšches měru dolho wostali“,
rjekny Maršcha (Margaretha) — tať rěfajche burowa — mjeršaza.
„Ale tať je, čžim wjazž ludži, čžim wjazž lěnjosče. Tón kšłódnny
lud by šo čžim dlěje, čžim lubšcho pola naš do šyteje wole najědł
a napil.“ „Macžerka, wono wšchaf je horzo“, rjekny Berta
trašchiwje, šwoje blěde woblicžo a šwojej žunje, brunej wócžž
k macžeri wobrocžo. „Džerž mi hubu, ty šmorže rošymišč!“
šarjemi na nju Maršcha, do šyđka drjebjo, a šašo k mužej šo
wobrocžiwšči, kiž jej runje s polnymaj ližomaj napschecžo šedžesche,
pošracžowasche taťle dale: „A potom, Šandrijo, šym pšchi wšchēm
prawje rošmjeršana: Miklawšch prajesche pšchi pšchedpošlednjeje
wjesbje: te dwazycži čžyli šebi kšroble s myšlow pušchecžicž, nětk
wšchaf ke kónzeje dže.“ „Ša bych myšlil, Ty mohla šo špokojicž
na našchich žnjach“, šapadnje jej Šandrij do rěče; „wšchitžy ludžo
na mnje wołachu, so mamy tať wjele. A wěrnno je, my šmy čzi
jenicžžy, kotrychž njeje w lěcže tamne njewjedro potrjechylo.“ „Ně,
nó“, šnapšchecžiwu wona, dženkā mi, jutšje tebi, praji pšchisłowo.
Ale šo mje na to njewjedro dopomnišch: Šchto šadžimaj, našch
Miklawšch ma wěšče šwoju ruku pódla, hdyž Budychozom lobrka
škradžu wjesbu rožki a hromadu lena do dwora čžišnychu. Mi
šo pšchezo taťke něšchto šbasche, ale dženkā wopowjeda mi štary
Šhryšcha, so je, jako tu šamu nóž na šyčenje džěšche, prošdnny
wós do Wješči jěcž widžal. Miklawšch běšche dwě njedželi prjedy
we Wješči pola Domlez wuja, a tón je taťki blašn, so mohł do
taťkich wrótnoscžow šwolicž.“ „Šchtož njewēm, to mje njepali“,
rjekny Šandrij šašo mernje. „A hdy bych ja to wšchitko wěricž
čžyl, šchtož šy Ty ša šwoje žiwjenje hižo wucžušchila, ja s wohnja
pšchischol njebych.“ „To wšchaf we šwojim žiwjenju hišchče wjele
wušlědžil njejšy“, wušmēchowasche wona jecho; „ale čžakaj jeno,
ja čžy hižo tu wěž na čžiste pšchinjesč. Njedawno rěčach s tej
štareje Wórtu, ta šo tať pošmēwowasche, ja budžich mohla šo
s hñēmom pušnyč. Tón prošchetški lud drje woprawdže myšli,
s tym Miklawšchom hišchče něšchto budže! Ale šawěšče, Bóh mje
šwarnuj, prjedy hačž to čžerpju!“ „Njerocž šo, macži!“ rjekny
Berta naštróžana; „hdy by nětk Miklawšch to tola ščinił a Wóž
jo pšchidacž dyrbjaloj —“ „Pšchidacž? nanihdy niž!“ šapadny
jej nan nahle do šłowa, a wša tať šwojej žonje šłowo s huby;
„tať wěrnno, hačž mi Šofakelž Šandrij rěfaju a ja wēm, šchto ša-
možu!“ „Tónle prak!“ pošracžesche Maršcha, „ja šo pšchi dróšy
na njón wohladacž njechala. Ša knježna šmē tať malo jow
w dworje šo pošafacz, hačž mojej nošy mje moje žiwe dny do
teje budki njeponješetej. Prawo dyrbi prawo wostacž.“

Šow poštróžena šasta. Š wěšthmi šrocželemi štupi Miklawšch
do kšěže. Šona na nim póna, so bě jejnu rěčž šlyšchal. Šón
bliško pšched nju štupi, tšny wobej ruzy do šožaných kšolowow a
rjekny kšutnje: „Ty tola wěšch, macži, so budu pšchichodneho 15.
t. m. 24 lět štary?“ Šaj to wēm“, rjekny wona trochu šamolena,
ale pšchezo hišchče hubata došč. „Ně, čžak je“, pošracžesche wón
s trochu njewěšthym hłóšom, so šwoju myšl wupraju. Ša čžyč
šo k přenjemu wudžakowacz ša wšchu lubošč a štarošč, kotruž šy
na mnje wažila, a ja twóž džakowny šy wostanu šwoje žiwe
dny. Ale k druhemu čžyč tež prajicž, so budu šo wot nětk šam
ja šebje štaracz a njecham žaneho drugeho čžlowjeka s tym wjazž
wobčežowacz. A s tej žentwu je Šantelez Šhatu ničžo njebudže,
to jeno šej s myšlow pušchecžtaj.“ Miklawšch hłuboťo wodnychny,
a rošmlowa šo pšchetorhny. Šan štaji šchaltu s ruki a čžinjesche
wulfej wocži; macž bu blěda a čžerwjena, a Berta bě k Miklawšchej
štupila a pohladowasche trašchiwje na štaršcheju. Šola jeno
wofomik trajesche. Macžeri šo žolč pšchela. „Njeprajach hižo
dawno?“ šawola roššłobjena: „ta wošoba, ta Šejna jemu we
hłowje tčži!“

So macz tole mjeno najpriedy wupraji, a to waschnje, i ko-
trymz to czinjese, i czini Miklawſchej wuſnacze lóžſche, hacz bė
ſebi to myſlił. Roſhorjeny ſaſtoczi jej do rėcze: „Haj, haj, tule
woſobu, tule Sejnu, ſebi woſmu, a žanu druhu.“ Potom pał
zunicho pſchiſtaji: „Ja i tym niomu bliſto ſtupicz njecham.“
Macz wuſmėchujjo ſo ſaſmja: „Niomu bliſto ſtupicz? Na tajke
hlupe rėcze! Ale to nėtko ſlyſch: Ta Sejna nanihdy jow njeſchi-
czehnje! Pał ja abo pał wona!“ Wo tym tez jow rėcz njeje“,
ſapadny jej Miklawſch do ſłowa, „Seńka njeſmė jow žaneho wu-
czijchczecz; ja myſlu, Budychcz Mėrczin nje rady do domu woſmje,
a hdyz ſwoje maczėrne ſamoženje pſchimoſmu, ſym do žyła ſpoko-
jenn. Ja nježadam ſa wyſoſimi wėzami; Berta wobſhowa dwór
a Wy mőžecze i nim ſaſhadzecz po ſpodobanju.“

Maczeri pſchińdzechu tele ſłowa pſchejara njenadžuizy. S wul-
timaj woczomaj a roſdajiwſchi hubu na Miklawſcha hladaſche;
tola we wołomitu ſrjadowa pſchi ſebi žyłu wėz i ſwojemu wužitku.
Berta bė ſo mjes tym luboſcziwje na bratra, kotrehoz pſche wiſcho
lubowaſche, ſlehnyła a rjektny plafajo: „Mė, Miklawſcho, Ty wo-
ſtanjeſch w dworje; ja Cze wuczijchczecz njecham.“ „Tajke nje-
roſomne dżeczjo! Do wiſcheho dyrbi ſo tyfacz!“ ſawoła Marſcha.
„Ty jeno mjelcz, to ſo hižo wiſchitko namała.“ „Haj, to ſo na-
mała“, rjektny nan, bliže i Miklawſchej ſtupiwſchi. „Mój jeniczki
ſym dyrbjal do ſahrodniſkeho dwora? — To by nėſchto bylo.“
„Hdyz Seńku jow mėcz njechacze, dha tam hižo dyrbju czahnycz“,
wotmolwi Miklawſch. Pſchetož to je wėſte, wona budze moja
žona a žana druha.“ Nan chyzſche runje trochu hrubje wot-
molwicz, jako macz jemu do rėcze padny: „ſeno niz tał horzo!
i tym njeje niczo pomhane. Wy chzemy tu wėz pſchemyſlicz;
jutſje je njeđzela, tehdy da ſo wiſchitko derje roſpomnicz. Miklawſch
je roſomny hólz, my hižo na jene pſchińdzemy.“ „Tez derje!“
prajese nan. „Ale to jeno chzu prajicz: ja žanu ſtopu lobrka
do kėže njeſtaju, na to ſpominaj, žanu ſtopu!“ „To hižo potom
luby Bóh wobſtara“, ſnapſcheczimi Miklawſch mėrnje. „Luby Bóh
njech czini, ſchtož chze a ja mőžu tez czinicz, a hiſchcze juntrócž
praju: i tym ludom tam njecham niczo czinicz mėcz, a cziniſch-
li jo tola, dyrbiſch wjedzecz, ſo ſy nana pomėł!“ „A tola, tola,
nano!“ rjektny Miklawſch i mjehkim hłobom, „Ty mój nan woſta-
njeſch.“ „Miklawſcho, mjelcz!“ macz ſapadny a wón czujese na
hłobu tutnych ſłowow, ſo ma ju na ſwojim boku. A tał bė. So
ſo Miklawſch kubla wotrjektny, bė jej doſcz; Miklawſchowy dónt
jej dale na wutrobje njeležeſche, a jeje ſranjena hordoccz, Budych-
zewo jako tał bliſte pſcheczeltwo widzecz, bu pſches jeje laſomnoſcz
pſchewažena. W poczahu na kublo bė ſo pſchezo hižo czežkoſczow
i Miklawſchom bojala; Miklawſch mėjeſche frutu myſł, a runjež
bė tez pſchezo pſcheczelniny a poſluſchny pſcheczimo njej, dha
wona tola jara derje wjedziſche, ſo ſebi do tał wažneje wėzy, jako
žeńtwa je, niczo rėczecz njeđa, a ſo bė ta ſa njeho wobſtarana
njemjeſta tał bohate hólczjo, njebė jeho tez nawabili, pſchetož wón
mėjeſche dżiwne nahladny, a Marſcha njebė nėkaſku potajnu hroſu
pſched Miklawſchom žyle pſchewinycz mohła. Niczo jej teho dla
lubſche bycz njemőžese, hacz na tał lohke waschnje ſwoje wot-
pohlady dozpicz.

Na druhe ranje, bė runje pod kemjchom, ſedzeſche Marſcha,
ſo lihczo Gandrijej ſnapſcheczja. Pſched nim ſtejeſche bleſcha
i palenzom, a jenu ſchleńczku po druhej wona jemu naliwaſche.
S kőždej ſchleńzu bywaſche wón ſwólniſchi, po jeje žadanju czinicz,
a bė napoſledku ſe wiſchėm ſpokojom. ſeno to ſebi wuczini, ſo
ſo dla teje wėzy dale ſtaracz njedyrbi, a ſo i Budychczami ani
próſchka czinicz mėcz njecha. So wo kpažu žana rėcz njebeſche,
ſo ſamo roſymni. „Czim wjetſchi budze Berczin“, ſmėjeſche ſo
Marſcha. „Ja dam jemu jeho maczėrne, a potom njech bėži“,
rjektny Gandrij. To bė Marſchi runje prawje, a wona njeptasche

tón hnėw ſaczėricz, kotryž Gandrij pſcheczimo ſwojemu ſynej mėje-
ſche, wjele bóle chyzſche jón i temu wužicz, roſeſtajeje ſa dżowku
tał dobre hacz mőžno ſczinicz. A tał ſo ſta. Bórch po tym bu
wiſchitko pſched ſudom kručze ſczinjene a kublo dżowzy pſchipiſane.
Miklawſch doſta wuſche ſwojich pjenjeſ hiſchcze ſahrodniſku žiw-
noſcz, kotraž bliſto pſchi Budychzewow ležeſche, a w kotrejež domſkim
kħuda ſwóžba na podružitwoje bydleſche, mjes tym ſo bė pola,
bróžen a hródž Gandrij w ſwojim hoſpodaſtwje ſobu wužitwal.
Marſcha ženje ſbožowniſcha a hordziſcha byla njeje, dnyli nėtko;
wiſchitko bė ſo jej po wołi radžilo, a wona mėjeſche, ſo nėtko
wjazy trjeba nima, ſa ſbože ſwojeho dalſcheho žiwjenja ſo ſtaracz.

(Pſchichodnje dale.)

Wiſhelake i bliſka a i daloka.

— Kral Jurij je knjeſej ſararjei Mroſakei w Grodžiſchczu
Albrechtowy ſichiz I. rjadownje ſpožeczil, kotryž bu jemu pſches
knjeſa wuſchſcheho žyrkwiniſkeho radžicžela Maiera pſchepodaty.
S radoſczu woſjewjamy tole poczeſczenje, kotrež je ſo duchownemu
ſerbiſkeje woſady doſtało a i tym tez to ſwėrne prózowanje pſchi-
póſnało, kotrež ma knjeſ ſarat Mroſak jako wodžet ſerbiſkeho
homiletiſkeho ſeminara.

— W tutym tydženju je ſerbiſki homiletiſki ſeminar w Gro-
džiſchczu pod wodženjom knjeſa ſararja Mroſaka w Grodžiſchczu
hromadu ſtupil. Na nim ſo wobdžela ff. ſtudentojo Kėſbał i Bu-
dychina, Bojz ſe Židowa, Kaplet i Budychina a Mroſak i Gro-
džiſchczja. Dale tez ſerbiſki ſtudenta i Pruſkeje na ſwoczowanjach
ſerbiſkeho ſeminara ſo wobdželi. Tón ſeminar, wot wuſchnoſcze ſa-
ženju, je wulke žohnowanje ſa naſchich ſerbiſkich ſtudentow a tez
ſa naſche ſerbiſke woſady, ſo w naſchej ſerbiſkej rėczi derje wu-
wuczennych duchownych doſtanu.

— Sa ſararja w Ruſchichowje bu knjeſ Káda ſe Sſlepeho
ſapokaſany.

— Turkowſki poližista je ruſkeho pőplanza ſaſčelił. Dolež
je mordat turkowſki ſaſtojnił, je ſkutk wulke roſhorjenje w Ruſow-
ſkei ſbudžil. To je hižo drugi mordatſki nadpad, kotryž je ſo
w tym lėcze w Turkowſkei na ruſkeho ſaſtojniłka czinił. Duž je
tež wulke roſhorjenje w Ruſkei a ma Turkowſka ſo hladacz, ſo
ſkőncznje kħoſtanje pſches wóžnu na ſo njeſloži.

— W Szerbiſkei pſchezo hiſchcze mėra njeje. Mordatſzy
offizėrojo, kotſiz ſu krala Alexandra ſkőnzowali, ſo naduwaju a
chzedža nėſchto lėpſchi bycz. To pał je ſažo roſhorjenje druhich
offizėrow ſbudžilo, tał ſo mőže lohke ſjawny njemėr we wóžku
wudhricz. Mordatſtwo pſcheczimo kralowſtemu trőnej ljubjene
plody njeſe.

— Sańdzenu njeđzeli bu nowy bamž ſwjatocznye křonowanju.
Nėhdže 80,000 ludži bėſche w Pėtrowej žyrkwi ſhromadžennyh.

K roſpominanju.

ſijalki njeroſtu tał wyſoko taž kopſchiny.

* * *

Tez ſloty kħelich mőže jėd tajicz.

* * *

Wón wuſtupuje tez i roſteptaneje rőže.

* * *

Kopjena mőža drje braſchniny džel jabłuka ſapſchikrycz, ale
pſched padnjenjom je njemőža wobarnowacz.

* * *

Njeboj ſo czernjom, jeli chzeſch rőže.

Essy-li spěwał,
Pílne dželał,
Strowja cze
Eswójbnj statof,
A twój kwjatoł
Eradny je.

Sa staw spróznj
Najoj móznj
Lubosč ma;
Bóh pał swěrnj
Pšes spáť měrnj
Čzerstwosč da.

Nječ ty spěwaš,
Eswěrnje dželaš
Wšchědne dnj;
Džen pał kwjaty,
Dušči daty,
Wotpocznj ty.

S njebješ mana
Nječ czi kmana
Žiwosč je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Szerbiske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Esmolerjez knihičisłochcejni w Budisčinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Žnjowj dżakny kwjedžen.

Psalm 67, 6.—8.

Žnjowj dżakny kwjedžen kwjeczimj, teho Knjeja khwalicz sa žnjowe žohnowanje, kotrež je tež w tym lěcze naschemu ludaj a wschemu kwětej wobradzil. Gduž pohanj so kwójim pschiboham sa žně džakuj, kak mohli my jako kšhesčizienjo tón džak podtlóčizč, kotryž temu kłuscha, kiž je so nam jako tón žiwj, wěrnj Bóh šjewit, wot kotrehož wschitkón dobry a dokonjany dar dele pschindže. Ty mašch kam najwjetschi wuzitt, hduž so džakujesch. Tón Knješ kam praji: „Schtož mi džak woprue, tón mje khwali a to je tón pucž, so jemu pokazju moje sbože.“ Schtož so džakuje, šmē tež prošycž a šmē prošycž wo žyle žohnowanje a šmē wuškłšchenja wěstj bycz. A wobojemu, k džakej sa Bože žnjowe dary a k próstwje wo dalishe hnadne žohnowanje tež w pschichodže, napomina naš tekstne słowo Ps. 67, 6.—8.

Dwoje napominanje na žnjowym kwjedženju:

1. k džakej;
2. k próstwje.

1. Wo žnjowym kwjedženju je pobožnj kšhesčizian prajit: „Tón džen je džen psalmow, hduž by chynł wschitke Boha khwalaze hrónczka kwjateho pišma twopschijecz, kaž róže a kwětki k rjanemu wěnzaj! Tajti rjany schpruch (hrónczko), lubosra róža w žnjowym wěnzju, je tole słowo psalmistj. Bjes dwěla je žylj psalm khěrlusch, kotryž so něhdu k pschekrašnjenju žnjoweho kwjedženja w templu

w Jerusaleme w kłubjenym fraju spěwašche; šnamjo teho, i kajkej radoščju a džakownosčju Israel na žnjowe žohnowanje hladasche, kotrež so jemu lětnje dosta. To pał je tež kwědženje teho, so woni wjedžachu, wot koho so žnjowe žohnowanje cžlowjekam wobradzi, schto jim wschědnj khleb lěto wot lěta dawa. Tu njerěka: „Šsebi kam ludj so džakuj“, o ně, „Tebi, Božo, džakuj so ludj.“ Woni wjedžachu, so žnjowe žohnowanje wot teho pschindže, kiž je njebješa a semju stworil a wschitko, schtož w nej je; wot teho wěczneho šwěrneho Boha, kiž je nam hnadne kłubjenje dał a kiž wschitke šwoje kłubjenja džerzi. A wón běsche něhdu, jako i Noachom po liježy kłub mēra scžini a k šnamjenju teho: barbojtu rjanu tuczalku do mróczelow staji, wulke kłowo bójškeje wótzomškeje šmilnosčje wuprajit: „Kaž dolho semja stacz budže, njeđrbj pschestacz šyw a žně, mjeršnjenje a cžoplota, lěcžo a šyma, džen a nóz.“ Tehole stareho kłubjenja je so Bóh džerzał hacž na džensnišchi džen; na to đrbimj šebi pomjšklicž, kaž hufto žnjowj kwjedžen kwjeczimj. Ženje sabycž nješmēmj, so je to hnadnj khleb, kotryž wón da. S cžim bychmj schto šašlužili? Na kóždym dnju, a wošebje na džensnišchim, đrbimj so Jakubej runacz, kiž džiwajo na Božu dobročiwosč a hnadne šastaranje a wschědne pschepomhanje ponizne wušnacze wotpołožj: „Knježe, ja nješkim dostojnj wscheje šmilnosčje a šwěrnosčje, kotryž ty nad nami cžinił šy.“ Haj džakujcže so temu Knjesaj a khwalcže jeho! D wopomni, twojja strowosč, twojja móž k džělu a wušpěch twojeho džěla — to wschitko wot njeho pschitkhadža, kiž žiwjenje a wodnych kóždemu dawa. D wopomni, hdu by

wón jene léto swojemu klónczku swęcizć nje dał a deszczika nje dał ani wošcherwajezje rošy, fajte hubjenstwo by nastalo a kóždy — tež mješczan — by saczał, tak žyłe wot Boha wotwišuje.

2. Džatowny šmė prošycź a ponižnje proščazy šmė wušklyščenja wěšty bycź. Na šwědženje wo džatu ludow w našchim psalmje pschińdže próšwa wo žohnowanje: „Božohnuj naš Bóh, naš Bóh! Božohnuj naš Bóh, a wšchón šwět njech šo jeho boji.“ Tále modlitwa pobožneho psalmištŷy a jeho s nim Boha šhwalazeho luda budź tež naša modlitwa. Božohnuj naš Bóh! To je naša modlitwa na žnjowym šwjedženju. Wón, kiž je naš se žnjowymi darami šwješeliš, žohnuj nam naše žnjowe dary, šo je prawje nałožimy nam a druhim k žohnowanju. Wón njech našch wšchědnŷy šhlěb wošmje do šwojich žohnowazych a šwječazych rukow. Wón njech wošebje do wutrobŷy špokojnošć da; pschetož „Špokojnošć je wošebite wŷšokė žohnowane kubło s Božej ruki. Božohnuj naš Bóh! Tajte žohnowane kubło mamy, hdyž šo nještaramy, niž lohšosmyšleni, ale wěšćzi bójškeje hnady, kotraž je šlubika, šo ša naš štaracź. Ta myšl, kiž wopomni: „Porucź temu šnješej šwoje pucze a měj nadžitiu k njemu, wón budže wšchitko derje czinić.“ Božohnuj naš Bóh! Wšchitko kubła, tež duchowne, pschetrejši na krašnosćzi lubošć. Bóh dai nam do wutrobŷy lubošć k našchim šobucžlowješam a šmilnošć, kiž šo nad hubjenymi šmili a na to myšli, šchtož šwjate pišmo praji: „Šchtož teho šwěta kubła lubuje, w tym teho Wótza lubošć njeje.“ Prawa lubošć šwětnė kubła do šlužby bližšeho štaja, druhich šwješelicź, zuše šylšŷy šetrewacź. Bóh požohnuj naš s tym pošnacžom, šo kubła šwěta nam pošne špokojnje njeošćicžuja, šo štajnje wopomnjamŷy: „Šytajće najprjednŷy Bože kralestwo a jeho prawdošć, dha budže wam to wšchitko pschidate.“ Haj, njeošwšmŷy šwoju wutrobu na kubła tuteho šwěta, a nješabudžmŷy, šo my wŷšche wšchědneho šhlěba tež wšchědnje njejškeho šhlěba potrjebamy, wot kotrehož je dušcha žitwa, jako kotryž je tón šnješ žiwjenje dawaze, žiwjenje pošylŷnjaze šłowo Bože wošnamjenil. Haj wopomnŷmŷy, šo je šesuš šam mjenował šhlěb žiwjenja. Šchtož tón šhlěb je, teho dušcha budže našćczena a wón budže šhlěb wěczneho žiwjenja jěšć, hdyž je czaš wěcznych žnjow pschišchol. Šamjen.

+ Šhwalbny khěrluš.

(S. Neander, † 1680.)

Šhwalba budź Wješchnemu, móžnemu kralej wškej šławy!
Tale budź štajnje, o wutroba, nadawš twój prawŷy!

Wšchitkón šwět pschińdź,
Ššaltar a harša nětk kincź!
Špěwajće, šchěšczanštwy šlawŷy!

Šhwalba budź Wješchnemu, šławnemu šnješerjej šwěta,
Kotryž cze wótzowšŷy wjedžišche psches twoje léta;
Wot njeho šŷy
Šdžeržany, šwarnowany.
Njebu czi dušcha s tym šhrěta?

Šhwalba budź Wješchnemu, kotryž cze štworil je rjenje,
Štrowošć czi špožćil, cze wodžil a nješabŷl ženje.
We nušy je
Šnadny Bóh šakital cze;
Duž njech džak k njejškam czehnje!

Šhwalba budź Wješchnemu, wón je cze žohnował wjele,
Lubošće rošy je padacź czi s nješja dał dele.

Wopomni šej to,
Šchtož twój Bóh šamohl je wšcho,
Kajtu wón miłošć czi šćeje!

Šhwalba budź Bohu! Šo bychu wšchitŷy ju dali!
Wšchitko, šchtož wodŷch ma, džakne njech wopory pali!
Bóh je czi wšcho,
Wutroba, nješapomni to!
Štajnje ert Boha njech šhwali!

K. A. Fiedler.

Ši njewještŷy a šchtwórta ma kwaš.

(Šklóncženje.)

Džeń 23. meje 1690 ššhori Leńka pschi wječeri. Šetra bėchu tehdom we wotolnošćzi a mordowachu mlodošć. Šejna mazochy hudasche šmolom, šo je to tuta nadpadowaza šhorošć, kiž je ju šajala. Domjaze pomocne šrědkŷy buchu nałožene a dwaj lėkarjej šawolanaj. Šnamjenja jětroweje šhorošće šo pošasowachu, a hać bu runje wšchitka próza nałožena, dha wšchaf šo njechachu jětra na czele wumjetacź; Leńka pschezo dale a bóle šlabnjeshche. Na dnju Božeho špicza, 29. džeń meje, šawola Leńka šwojeju štaršchaju k šebi, šo by jimaj božemje prajila.

Šejna pschirodna macź džeshche k njej: „Moja luba Leńka, njechafš dha ty pola naš woštacź?“

„Ně, maczi, nješeržcze mje; njejške wrota šteja hižo ša mnje wotewrjene.“

„Šhzešch dha ty nana a šotru wopušćezicź?“

„Haj, ja mam w njejškach Wótza; a šotry tam tež namam.“

„Njeje dha czi žel twojeho nawoženje? tón budže tola jara šrudny.“

„Šrajće jemu: njech šabudže hinitŷy pošjel; moja wutroba je šesušowa, kiž na mnje cžaka jako na šwoju njewještŷu.“

Wo nana to jara wutrobne a hnuzaje božemje prajeshche šwojim šotram a nanaj a maczeri; a šapšchija maczeru ruku, a wjedžeshche ju k šwojimaj hubomaj, ju kšchiwšchi, a džakowasche šo ji ša wšcho šwěrne wothladanje a powuczenje, a wošebje ša to, šo bė ji kmótra byla a ju tak pschinješla a podała šnješej šesušej. Š tak bė wona hotowa a wupšchena jako njewještŷa, a cžakasche na njejškeho brašćku (to je: na šmjercź), šo by po nju pschišchol a ju dowjedł k jejnemu nawoženju.

Šan bė woteshchol jara šrudny a šłakajŷy, pošawšchi trošcht w šamotnošćzi s modlitwu. Leńka paš proščeshche šwoju macź, šo by tola nana trošchtowala a pošyla, šo by jejne wotemrjete cželo nje dał šhowacź do šwójbneho pošrjeba; wona njecha wotpočžowacź nješ šmnyšmi murjemi, ale chze ležecź pod šwětkojšym trawnikom, kotryž budže wohrjewany wot Božeho šklónczka. Š šklóncžnje proščeshche, šo bychu ji nětko wocžinili wušchome šłoterynczi s dejmantowymi šwónczkami; wona nochze dale žanu pošchu mēcź, šhiba šhryšćowu krej a prawdošć. Ša to bė jara wješela, šo nadžiwšchi, šo budže ju hišćcze džehša tón šnješ šhryšćuš wotwołacź, na dnju šwojeho k njejšpicza; da šebi teho dla šłomu na šchpundowanje rošćlacź pschi wofnje, na kotrymž šlecźku bė šo hušto šleczo modliła w štrowych dnjach. Šako bė tam něšotre hodžiny pošležala, a widžeshche, šo tón šnješ hišćcze njejšchidže, dasche šo šašo do loža donješć. Šječžor bė ji šhětro lohšo, jědžišche tež něšchto, rošćčowasche a modleshche šo s duchownym; w nožy paš ššhori žalošnje jara a njeměshche žaneho mēra. Šak nastawasche ranje a Bože šklónczko ššhadžeshche. Šhora ležeshche nětko šmērom a proščeshche, šo ju nochžyli cžwilowacź s lėkarštwom;

a tak ležešče hač do džešateje hodžiny dopoldnja, a wuſny čzišče, 16 lēt a 9 mēšazow.

To bē prēnja njewjeſta. Nētko pſchindže rjad na druhu; to bē mjeſ ſawoſtajenymi tſjomi ſotrami ſaſo najmlōdscha, ſ mjenom Khrystina Dōrta. Taſama ſo 8. junija 1690 na khoroložo lehny, ſ kotrehož wjazy njeſtany. Sejna khorofcž bē taſama, kaž pola njebočzičkeje ſotry, a ſapocža ſo ſ molom ſ wulfej ſlaboſcžu a ſ womoru. Khora ſo ſmjercze njebojeſche, a njebē ſrudna a tyſch-niła na žane waſchnje; ale to ju moleſche, ſo ſo njemōžeſche we cželnej ſlaboſcži dopomnicž na wſchitke rjane ſchpruchi a kherluſche ſebi k troſchtej, a ſo tak k ſmjerczi pſchihotowacž, kaž jejna njebočzička ſotra. Dla teho ju knjeſ duchowny troſchto-waſche a džeſche: ſchtōž do Seſom Khrysta wēri w ſmjerczi a ſo jeha woli žyle podda, tōn je na prawym pucžu, a je derje pſchi-hotowanj. Sejna ſmjercž tak khwataſche, ſo jejne cžēlo hižo 11. junija wumrje. Ta bē ſwoju ſtarobu pſchinjeſla na 18 lēt a 3 njedžele.

To bē druha njewjeſta, tež nawoženj ſlubjena. Nētko bē rjad na tſeczej, a ta bē mjeſ ſawoſtajenymaj ſaſo ta mlōdscha, ſ mjenom Khatržinka Hilžbjeta, a taſama ſthori 11. junija 1690, na kotrymž bē jejna njebočzička ſotra wumrjela. Po noweho a jara mudreho lēfarja pōſlachu, jeha prōža njebē podarmo: jētra ſo jara rjenje wumjetachu, a wſchitzy ſo nadžachu, ſo je jich horze ſdychowanje wo ſdžerženje tuteje džowki wuſlyſchane. Ale cžlowiſke myſle njejſu Bože myſle, a Bože pucze njejſu naſche pucze; jētra hižo žijachu a trupy wotpadowachu, ale njenadžujzy pſchida ſo nowa khorofcž ſ womoru a ſ widliſchczami. Cželna bolofcž pola khoruje bē wulka, a žalōžne pſchihadowanje naſtrōža wokoło ſtejazych. W mērných hronach, hdžez bēchu widliſchcža khoru wopuſchcžile, praſchachu ſo ju pōdlaſzy: ty drje maſch tola jara wulku bolofcž? Ach nē, wotmolwi wona, tute bolofcže ſu hiſchcže k ſnježenju. A jaſo woni pſchi nej a ſa nju ſdychowachu, ſo wſchaf by wotkhorila, džeſche wona: mi njeje žel, wopuſchcžicž tutōn ſwēt; ale to je mi žel, ſo dyrbju ſwojeju ſtarſcheju ſaſo fru-džicž pſcheſ ſmjercž.

Njeje czi tež žel twojeho nawoženje?

Ach, ſchto je tutōn wēnz, kiž bōrſy ſwjadnje, pſchecžimo tam-nej frōni njejeſkej, kiž wēcznje woſtanje!

A wona prajeſche ſwojimaj ſtarſchimaj a jenicžkej ſotſje wu-trobne božemje. A jaſo wſchitzy jara plakaſchu, woſebje paſ nan, džeſche wona: to je Boža wola, ſo waſ wopuſchcžu; ja bych waſ rad teho khelicha pſcheſbēhnyła. Wōh paſ, kiž tole cžini, je tež mōžny doſcž, waſ troſchtowacž. A na to wobroczi ſo wot nich, ſtykny ruzy, a hladafche ſ proſtymaj woczomaj horje, ſo modlo. Tak, ſe ſtyknjenymi porſtami wuſny wona w ſtarobje 21 lēt a 16 njedžel.

To bē tſecza njewjeſta. Nētko je hiſchcže jena, najſtarſcha, ta njedofa jētra a woſta ſtrowa. Sejny nawoženja bē knjeſ ſ Hajniž, ſ kotrymž mējeſche kwaſ.

Dyrbju wam kwaſ wupowjedacž, kajta je njewjeſta byla? kaſ rjana a wjeſela, kaſ wjele dnjow je kwaſ mēla, a kaſ wjele hoſcži je na kwaſu bylo? Schto ſu k jedži a k picžu mēli? kajte kwaſne dary je doſtala? kaſ wjele herzow je na kwaſu bylo, a kaſ ſu rejwali? — Nē, to wam njecham powjedacž, ale jene cžzu wam prajicž: Njewjeſta bē cžebna knježna, bē bohobojna, a po-božnoſcž bē jejna najrjeſſcha pycha, a jeje lizy a cžolo ſo kraſniſcho blyſchcžachu, dnžli parle a dejmanty na jeje hłowje a ſchiji; teho dla bējche tež Bohu a wſchitkim pobožnym cžlowjeſtam ſpo-dobna a nad nej a jejnym domom wotpoczowafche Bože žohno-wanje. — Wojoſcž teho Knjeſa je ſpocžatk mudroſcže, a ſchtōž po tym cžini, teho khwalba traje wēcznje. W. 111, 10—11.

Marſcha, pſchirodna mač.

(Wjeſna ſtawina.)

(Potracžowanje.)

Lēto bē ſo ſaſo pominyło a bē tu ſamu njedželu, hdžez ſandžene lēto to njewjedro pſchindže. Mērcžin a Wōrta w roſ-młowje w hromadže ſedžeſchtaj. „Njeprawje drje je“, rjekny Mērcžin, „ſo naſ Kōſatezy na kwaſ pſcheproſyli njejſu, ale hiſchcže njeprawiſcho, hdžy ſo nad tym hnēwaſch. My mamy pſchi-cžiny doſcž, wjeſeli a ſbožowni bycž, a njeſmjemy ſebi žanu ho-džinku ſwojeho žiwjenja hōrtu cžinicž.“ „To drje je wērno, bratiſje“, wotmolwi Wōrta, „a ja ſo tež prōžuju, to wobkēdžbo-wacž, ale cžlowjeſ je wſchaf ſlaby a jara hroſnje tola tež wot tych ludži je. Hdžy wopomnju, jaſo mējeſche naſcha Wēnta w nalēcžu kwaſ, ſo Ty ſam lobr džeſche a jich pſcheproſy, — a ja mōžu ſebi hižo myſlicž, wēſcže pſchejara ſdōrliwje, a kaſ woni pſchi-tnmle pſcheproſchenju tak ſ wyſoſa, haj wopravdže žadlawje ſo mējachu.“ „Woſtaj wſchaf to. Schtō dha to praji?“ pſchetorže ju Mērcžin trochu mjerſazy. „Wēnta ſama je mi prajila. To dobre džecžo tak plakaſche. Wona Miklawſcha bōle lubuje hač ſtarſcheju. Szlowo po ſlowje mi wupowjeda, kaſ je jeje nan na Twoje pſchecželne ſlowa lēdy poſluchał a ſkōncžnje hordže prajil: Nō, nēt wōſtajcže mje na pokoj, ſuſhodže, wotcžincže Waſchu wēz w cžichim, mōj mamoj wobaj wotdžerženje. Marſcha je ſo pōdla wuſmēwowała a mjelcžo ſ porſtami na blidže bubnowala. To tola mjenuju hordofcž! A wonaj ſo bjeſady jow njebyſchtaj trjebałoj haubowacž, a pſchihotowala ſym wēſcže wſcho, kaž mōže ſo jeno žadacž.“ Mērcžin bēſche jej poſmēwajo pſchipoſluchał. „Widžiſch Wōrta“, rjekny, „Ty ſo tež hordofcže woſtajicž nje-mōžeſch, wuhotowanje kwaſa je Cži tola bliſko ſchlo.“ „Wſcho, ſchtož ſo ſluſcha!“ wotmolwi Wōrta kuſ ſamolena, bōrſy paſ ſo ſaſo ſhrabawſchi potracžowafche: „Marſcha je na wſchēm wina, je Sandrija naſchcžumala. Njeje to bjeſbōžnje, ſwojeho jenicžkeho ſyna tak ſaprēcž? Pſchetož njebudžiſche Wēnta nad tym wobſtala, njebudžichu dženka tež Wēntu na kwaſ pſcheproſyli. A pola Marſche njeje jeno hordofcž: Pſchetož po prawym wſchaf je wjeſela, ſo je Miklawſcha na tajke waſchnje wotbyła, a ſwoje pſchecža dozpila. Wola Marſche je ſawicž, hnēw a pſchekorny duch, wona njechafche Wēnz tajke ſbože popſchecž.“ „Nēt paſ njech je doſcž“, rjekny Mērcžin, „ja mam ſa to, mōj mamoj pſchicžinu k žyle hinaſchim roſmlowam. Pōmyſl na loſiſche lēto!“ Wōrta hnuta ſ hłowu ſwony, — jejna mjehka wutroba bē ſo ryhle k bratrowym myſlam pſchiwobrocžila. Tōn potracžefche: „Po-myſl, kaſ tu dženka pſched lētom ſedžachmy, na najhluſbcho fru-dženi a roſbicži; na najnuſniſchim nam pobrachowafche a nje-mējachmy žanu druhu myſlicžku, hač jenicžzy tu, kaſ by nam k pomhanju bylo. A kaſ ſo potom je žalofcžu a prōžu do džēla dachmy, pēſt a njerjad ſ pola ſrumowacž, a kaſ mje to cžezke džēlo pocžikny, a ja dyrbjach ſo lehuncž a tajki cžaſ cžezlofhory ležecž. My w naſchej ſtyſknoſcži dwēlowachmy, pſchetož my njewjedžachmy, kaſ derje tōn Knjeſ ſ nami mēnjeſche, a ſo dyrbjefche ſe wſchitkeho tajkeho njeſboža naſche ſbožo cžim ryhliſcho wuroſcž. A tak je ſo dopjelniło, ſchtož tehdy na dnju naſcheje najwjetſcheje ſtarofcže jow w mojim ſchazkaſchcžiku wotewrich,“ — Mērcžin wſa mału, do lože ſwjajanu knižku k ruzy a cžitafche: „Sa cžzu moje hnadne ſlowo nad wami wobtwjerdžicž: pſchetož ja derje wēm, kajte myſle ſebi wo waſ myſlu, praji tōn Knjeſ: Myſle mēra a niz nje-ſboža, ſo bych wam dał tōn kōnz, na kotryž woczakujecže. Wby budžecže ſo ke mni wolacž, a ja cžzu waſ wuſlyſchecž; wy bu-džecže mje pytacž a mje namaſacž. Sa cžzu waſche jaſtwo wo-brocžicž; pſchetož ſlowo teho Knjeſa je prawe, a ſchtož wōn ſlubi, to wōn wēſcže džerži. Pſchetož hdžy wōn rjeknje, ſtanje ſo; a hdžy wōn roſkaže, ſteji hižo.“ — „Hdy by ſo w nuſy tak loſto

wěřiko, so je Bóh prawy a wěrnny, cžeho dla dawa wón telko flubjenjom? Wěřich prawje, dha tež to wuczafasch, ale husto cžežko došč. Pšchetož pomoz so niz jeno njedniji, ale husto so jesda, jako by wschitko flubjenju napschecziwo schlo. Tehdy pomysl: To je Boži pucz, swoje słowo dopjelnicz, wón pschezo snaschecznje dže. Wón najprjódzy w snutskownym pomha, so by swonkowna pomoz prawje trjebana, sbóžna a tak nadwójna byla.

Bože słowo dyrbi wostacž;
Schtož nam Bóh sam flubil je,
Dyrbi tola sawěscže
Sswoje dopjelnjenje dostacž.
Bohu budž wscho sdowněriane,
Semu wschitko móžno je,
Seno niz, so flubjenje
Wostajicž mohł njedžeržane.

Měrczin položi knižku na bok a rjekny potom, styknjenej ruzy na klin položo, i hnutym hłozom: „Wórta, hdyž wopomnju, fajte dobroty je tón Knjes mi na moje krótkie cžerpjenje póbłal, dha dyrbiu i Salubom prajicž: Sa njejšym dostojny wschitkeje twojeje šmilnosče a šwěrnosče, kotruž mi, twojemu wotročkeji, by wopofasal; pschetož ja běch drje husto šlaby a šym dwělowal, a budžich wjazny downěriane k lubemu Bohu w njebješach mēčž dyrbial. Hdyž šebi tu hodžinu psched wocži stajam, hdžež tak hubjenje se mnu džěšče, a ja tam na ložu ležach a myšlach: Ty dyrbiš w nusy a starosčzi na dolhim khoroložu ležecž, a hdyž by njebohi, schto budže i Wórtu, schto i Leńku, i teho wboheho džěšča? komu šnadž do ruki padnje? a hišcže wjazny tajkich myšlow. Al strach a horzota pschezo pschibjeraschtaj a stupaschtaj pschezo bóle k wutrobje, a ja móžach lědy dychacž. W tym wocžinichu so durje — o ja mohł so i hańbu sacžerwjenicž, luby Bóh pschiwjedže mi jako poškoła, runje wot njeho póbłaneho — Miklawšcha. Hižo jako jeho šwěrne woblicžo widžach, bě mi to trošcht, a nětk mje wón postrowi. šapschimny moju ruku a rjekny i cžoplej wutrobu: Budychez nano, haj šym Waš dolho hižo jako nana lubowal, a nětk scže sestarili a wopšlabnyli, ja chzu Wašche džělo wobstaracž, ja šym strowy a pschi mozach. Haj, njech šym Wašch šym, a njech je Leńka moja žona. — Sa i woprědka myšlach, so je to šón, a prajach: Miklawšcho, teho mohł so tola kacž, Ty pschińdžesch jow tak prawje do kšudobny. — Kajte šle mješwocže tehdy scžini a rjekny: Sa mēnjach, Wy mje šěpje šnajecže; schtož šym ja šebi ras pschemyšlil, to šteji kručže; ja šym Leńzy hižo dobrny, jako bě wona 14 lět stara, a ja móžu rjez, moje smyšljenje pschecziwo njej njejšym ženje pscheměnil. Nima Leńka žane šemške kubla, dha mam je ja; ja mam ša to, to so derje hodži. Al hdyž budu njebješeho žohnowanja džělomny, kotrež nad Wašchim domom wotpocžuje, dha šym i tym derje špokojom. Tak dawajmoj a hjeřmoj wobaj a wuměńmoj naju kubla. Leńka je moje žiwjenje a moje šbože. — W tym wustupi Leńka i kucžika, wón poda jej ruku a pohlada tak wutrobnje na nju, mi šylšy i wocžow bēžachy, ja šapschimnych jeho ruku a prajach: To njejšym myšlil, so budže luby Bóh mje hišcže tak šbožowneho scžinicž a mi tajkeho lubeho a droheho šyna wobradžicž. Wy wschitžy šjo plakachny, a ja wuprošych žohnowanje teho Knjesa na naš dele; a tón Knjes je mje wužlyšchal, wón ženje šwoju hnadnu ruku wot naš njesčehnje a šbože našchich wutrobom kasycž njebudže. Al nětk, Wórta, hdyž je tón Knjes naš tak šbožownych scžinil, bychmoj tola prawje hjesbóžnaj byloj, mohlo naju to hišcže rudžicž, so na kwaš prošchenaj njejšmoj. Kala-li Cže Twoja šranjena hordosčž, dha pomysl, to je tón kol w cžěle, so by kóždy džěń šwoju wobcžežnosčž mēla, a daj namaj šedžbowacž, so nješchecžel namaj k hłowje njesrosčže.“ — Měrczin

hišcže wjazny rēcžesche a bě Wórtu bórny žyle šmėrowal. Tak šedžešchtaj nětko je špokojnej wutrobu w hromadže, mješ tym so kwašna hudžba lobrka pola Kofakež klicžesche.

(Pšchichodnje dale.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Město žyrkwinskeho wučerja w Malešezach je so wupišalo, došelž je so knjes kantor Keřk do Bukež wustwolil. Wopišma wo tele město maja so hacž do šapocžatka septembra knjesej schulskemu radžicželej Schūžy w Budyšchinje pschipóbłacž.

— Njedželu 30. augusta šmėje, so žyrkwinska wistazija w Budyšchinku psches knjesa wyschšeho žyrkwinskeho radžicžela Meiera.

— W Sprejzach šmėje so pschichodnu njedželu 23. t. m. mišionški šwjedžen. Ššerbska Boža šlužba šapocžnje so w 2 hodž. a němska w 1/4 hodž.

— Žnjomy džakny šwjedžen šwjecžimny w tutych njedželach. Bóh tón Knjes je nam bohate žně wobradžil. Duž wopofažmy šwój džak tež i woporom. Wón je wschelaki šmilny škuff, kotryž wo šobucžucže prošy. Pšchinješmy tež žnjomy džakny wopor, so by nam junu placžilo Knjesowe słowo: „Schtož scže wy cžinili jenemu mješ tymi mojimi najmješšchimi bratrami, to scže wy mi cžinili.“

— Hdyž hakle psched krótkim šlyšchachny je šrudnej wutrobu wo nješbožach na želešny, je so šańdženu njedželu šašo tajke šrudne nješbože štalo pola štajije Rotentkirchen w blisťosčzi Žwitowa. Wjěšeli běchu so do cžaha šndnyli a lědy běchu je štajije wujěli, duž cžah i kolijow wujědže a po hacženju so dele šwjesy. Šjo buchy hnydom morjeni a jich wjele lohko a cžežko šranjenny. Šute šrudne nješbože nam pschimoła: „Schto wě mój kónž, wón šnadž je blisťo.“

— Nowa, dotal nješnata khorosčž je mješ džělacžerjemi w podkoptach pola řeki Ruhr wudyrila. Wacžkowa khorosčž wona řeka a je jara natyřkowaza. Wacžka do cžěla pschińdže a cžlowjek pschi tym šlabnje, pschetož krej so šhubi, so cžlowjek škóncžnje na šlabosčž wumrje. Wot 190,000 džělacžerjom je hižo psches 50,000 šthoriko. Šulte hubjenštwó je psches tu khorosčž nastalo mješ kšudymy džělacžerjemi a štat dyrbi ruku poskicžicž, so by so wbohim ludžom pomhala. Pšchetož tole nješbože nicžo mješšche njeje hacž powodženje, kotrež je Šchlesštu potrečhilo.

— W Zabrze je so žadny podawš mēl. Tam štupi žona wot 103 lět jako šwědk psched šud. Štara macžerka hišcže dobrny šacžišcž cžinjesch. Wona praji, so je w lěcže 1800 rođena a so móže so derje dopomnicž na pschecžehjenje Franzowškich psches našch wóžny kraj w lěcže 1812 a 1813, tak šu woni hriby pytajo psches našche lěšy kšodžili. Štara žona je něhdže 50 lět i wudowu a je hewal cžika a pschi štrowym rošumje. Wocži štej hišcže tak dobrej, so nawocži njetrjeba. Še mšchi wona hišcže 25 mješšchinow daloko kšodži. Wona bydli pola šwojeho šyna, kotryž je tež hižo šchědžiwž.

K rošpominanju.

Šchlowroncžki špěwaju tež pschi šamrócženy mješju.

* * *

Koštorhacž ma so rola, jeli dyrbi plody pschinješčž.

Dalischje dobrowólne dary ša wbohe armeniške šyroty.

Žnjomy džakny wopor N. N. i R. 10 hr.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobny džak

Gólcž, redaktor.

Šy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Šwójbnj statot,
A twój šwjatot
Šradny je.

Sa staw špróznj
Najoj móznj
Lubosč ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čerštwosč da.

Nječ ty spěwałš,
Šwěrnje džělaš
Wšědne dnj;
Džen pať šwjatj,
Dušči datj,
Wotpoczj ty.

S njebeš mana
Nječ czi šmana
Žiwnosč je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Šerbske nježelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščezetni w Budyšcinje a je tam ša šchwórtlětnu pšedpłatu 40 np. dostacž.

12. nježela po šwj. Trojizj.

Šap. št. 12, 1—11.

„Šrjedža tu w žiwjenju šmjercz tu na naš lafa“ je hižo stary Nottker Balbulus w kłóštrje St. Gallen spěwał. Kaž dolho tu šmy, šmy w šmjertnym štrasche. Ale Bóh naš wobarnuje. Někotry je hižo wěšče tajku bójsku pomoz a wobarnowanje žiwjenja nashonik. Tajke wobarnowanje pošylni wěru kaž teho, kotryž je tu pomoz nashonik, tak tež teho, kiž wo tym šlyšči, dokelž šo wopokasuje, kať Bóh našch wodnych wobarnuje a šo š dobrnym prawom reka:

Ty dobre pucze wšchudze
A pomoz wudžělišč.

Tajki pšiklad tež tudj šlyšchimj w přenjej ššezcijanškej wošadze a duž wopomimj:

Bóh džiwnje žiwjenje wobarnuje.

1. Čzeje žiwjenje Bóh wobarnuje?
2. Kať wón žiwjenje wobarnuje?
3. A čzemu Bóh žiwjenje wobarnuje?

1. Čzeje žiwjenje Bóh wobarnuje? We wěštej myšli Bóh žiwjenje wščitkich čłowjetow wobarnuje a tola šašo žaneho čłowjeka žiwjenje, pšchetož „wščitzy čłowjetojo dyrbja wumrjecz.“ Wo to pať šo njejedna, ale wo to praschenje, komu Bóh wošebite wobarnowanje žiwjenja wudžěla. Wěšte wotmolwjenje wščať dacž njemóžemj, pšchetož Bože pucze šu njewušlědžene a njedopytane. Š dobrnym šamyšlom je nam pohladanje do šwojeho

potajnstwa šamknył, pšchetož to by ša loškomyšlennyh štraschne bylo, šo do šecheršnosče nuts šakolebacž. To je ša někotreho jara wužitne, hdyž njewě, šchto móže jeho kóždy wokomit trjedčicž a wón dyrbi spěwacž:

„D Šnježe, daj pšes Šhryšta krej,
Šo šo mnu w šmjerczi derje štej!“

To šo na žane wšchnje prajicž njehodži, šo Bóh žiwjenje wščitkich šwojich wěrjazyh wobarnuje, pšchecziwo temu rečzi šrawny kónz Šakubowy w našchim tekšče, kónz wjele pobožnyh w pšchescžěhanjach a pšes druhe nješbože. Tež šo wjele bjesbóžnyh hušto pšes našche šrošymjenje šdžerzi. Ale je tež jašne, šo Boža dobročiwosč jim hnadny čzaš pšchidlejšči a šo budža haťle přecz torhnjeni, hdyž šu wšchitke hnadne wabjenja šazpili.

Hdyž tón Šnješ temu abo druhemu powješč da: „Nětko je mi prawje, nětko móžesh pščinčž, šwěrnj wotrocžko,“ je na tym, šo móže tón Šnješ wotrocžka trjebacž ša šwoje njebešte kralestwo, hdyž wón drugeho, kotrehož žiwjenje wobarnuje kaž Šětrome, tudj nušnje trjeba ša šwoje kralestwo na šemi. Tak běšche to w Božej mudroščzi wošamkujene.

2. Kať wobarnuje wón žiwjenje? Hušto wščať Bóh tež čłowjetow trjeba, šo by šo wurjadna pomoz pšchinyšla, ale po prawom Bože wobarnowanje žiwjenja šo haťle šapocznye, hdyž je wšcha čłowšta pomoz wutriebana a podarmo. To běšche pola Šětra. Šerodasch jemu hrožesche a lud by šo wješelil, hdy by šo šakubzil, a štraža běšche tať šylna, šo šebi ničto na čžekjenje myšlicž njemóžesche. A Šětr to tež wužil njeby.

Soj bo po słowje dopjelni: Je-li so tón Anjes město njewobarnuje, dha wachuje wajchtať podarmo. Pšchetoz Pětr spafche. Wón běsche czišcže směrnj. Rať malo by jich to spacž mohło, hdyž řu njeprawje ř kmjerczi řa- řudženi a wjedža, řo na ranje jich pořlednja hodžinka bje. Rať bychmy my njeměrnj byli.

Přchi tajřich wodženjach řo dopjelni: Teho Anjefa řwětło řo řwěcžesche, rjecžasn padžechu, řtraže řpachu, jandžel jeho řpřehwodžesche, durje řo wotewriřhu a tola běsche řařo naturřjn, dokelž dyrbjesche řo Pětr najpřjednj řwobleřacz, řo džěřhtaj a njelecžišřhtaj, řo řo Pětr řkóncžnje řam wostaji.

3. Ř cžemu wobarnuje Bóh žiwjenje? Raž běsche cžezřo, na přenje prařchenje wotmolwicž, tať lořko je ř řecžim. To tež je ř cžesřcži Bóžej (Řan. 11, 4.). Wopofařma džiwnjeje hnadneje pomožnj Bóžeje maja řtajnje tón wotpohlad, wěru wofađy na wurjadne wařchnje po- řblynicž a tajře pořblynenje je wofebje w cžezřkich cžafach jara nuřny. Šjawnje běsche Pětr hiřchcže na řemi jara nuřny. Tež Pětrej dyrbjesche to jařne byčž, hdyž móžesche wón, džiwnje wuřhowany, dobrocžiwosčž řwójeho Bóha ř nowa řhwalicž a řam na řbože řwójeye duřche dale řkutřowacz. A řchto wě, na řotreho dyrbjesche tónle podawř dobrj řacžišřcž cžinicž? Njedyrbjesche řerodasřej prařicž, řo je tež jeho možnj mjeřa řtajena, njeběřche to wofařam řařtróžaze předowanje, njedyrbjesche to žyřemu ludej dopofařmo byčž, řo je tón řtary Bóh hiřchcže žiwj a řwójich řwjatjch džiwnje wodži? A řkóncžnje řklužesche ř přchekrařnjenju teho řłowa řa řo modlažu wofađu: „Wolaj řo ře mni w cžafu nuřj, dha řhžu ja cže wumóž a řy dyrbiřch mje řhwalicž.“ řamjen.

Njesapomń modlitwu!

Modl řo, řrudna wutroba,
řdyž cže řtjřř a horjo řtjřř:
řwoje řřóřžby, řdyřhjuřeńcžka
řsmilnj Wóčez w njeřju řhřřchi;
Wón cže, wofařch dowěrnje,
Wěřcže ř nuřj wumóže.

Přchitdže jeho prawj cžaf:
Wuřhřřchi wón řdyřchowanje,
Přchimnje ř móžnej řuku nař,
A nam řřhadža řjeńřche ranje;
Wřchitře řhřřj we wóčřku
řotom wuřuřřchene řu.

Duž přecž ře řtarořcžu wřchej,
Modl řo w řeřuřřowj mjenje;
Wěru řłož na jeho řrej,
řha mařch wěřte wuřhřřchenje,
Přchetoz jeho řařřlužba
Ř njeřju wrota wotanka.

řandžela Bóh pořcžele,
Wofařch řo we nuřj ř njemu;
řwoje řwjařki rořwježe,
řžafasř řtrowřhtnje, wěriřch jemu.
Njedwěluj, twař na Bóha,
řa wřchón řřchž wón pomož ma.

Mařch-li Bóha po řoku,
řha wřchě řtrachi řónža řměja;
Njeřh tež pučže w cžernjach řu,
řkóncžnje tola róže řcžěja;
Přtaj jeno ř modlitwu
Bóžu wóřžnu wutrobu!

K. A. Fiedleř.

Marscha, přchirodna macž.

(Wjefna řtawřřna.)

(Pofracžowanje.)

řam lořka w řu řhwilu wřchitřo tať měrnje njebě. řhofej- řpicže bě nimo, mužojó běřhu ř piwej a dřuhim řicžam pofracželi; řwójeye řrubki řurjo, řtejachu abo ředžachu w cžřjódřach, rořřecžowachu řo, řortowachu a řpřehwořachu cžišřhine řchepřanje řonom. řola hiřchcže přches niřh řkincžesche řudžba, po řotrež w pódlan- řkej řtwej mlody lud řejwařche. řikławřch a řeńka ředžesřhtaj w najcžišřchkej řtwej; řikławřch řecžesche ř něřotřymi řtariřchimi mužemi, a wón a řeńka njeměřesřhtaj řaneho řóřhta ř řejwanju. řež řerta, řa njewjeřta, ředžesche w řutej řtwej, wona njemóžesche řóřhtniwosčž mlodeho luda přcheneřcž, blěda a mucžna ředžesche w řwójim řóřřku, řaž hřřchřej wčnz a cžezža řwařneje přchi řu řa- řčišřchecž čhžřlej. řot nawoženje nuřřowana, nořchesche měřchcžan- řku dřařtu; řřjalko-móđry, řidžany řchřt bě po najnowřřchej móđze řesřhřtj, běřh řhawł wodžewařche řuchu řchřju a běře cžeńře řlažej- řulajřh ředžachu jej řubjenje dořčž na řukomaj. řawoženja bě řo tež tať wjele, řačž móžno, wjeřneje móđy wotřejřł. řón bě ř džěla w měřcže wocžehnjeny, bě wřchelke nawuřnyřł, běřche pať tež wřchelku mudrořčž a dřuhe přchuwocženja přchřwřřł, řotrež řudžřřche mořł řađřcho wulřo-měřchcžanam wostajicž. řěřł řtejesche wofřřjedž něřotřjch mlodych řurow, wjedžesche řłowo, řměřesche řo wjele a přche wóřřje, a bě póřnacž, řo bě pũřřch jemu řižo řhěřro ř hłowje řtupřł. řřchřchodna macž řarsřha na njeho řrucže ř řoka hładařche; řu mjeřřařche, řo tať řubjenje nawoženju cžinjesche a řertu přchezó řam u w řóřřku ředžo wostaji. řona přchřřtupř ř njemu: „řó, řřřřa, abo „řnjes řřřno“ dyrbju dře něřł prařicž“, přchecželnje cžinjó přchřřtaji, „wřchřř řř prawje řóřhtniwř! cžiniřch hiřchcže, jařo by mlody hólž byřł! njeřřh tola pofařnyřł, řo řh řo do mandželřřwa řtupřł?“ řřchi řřch řłowach pohlady na řertu, řiž řunje wocžinjenyřm duryam napřchecžřwo ředžesche, a řřřřa, řaž tež cži wofłólo njeho řtejazy, řhudacha ř jeje řłowow a ř hłóřa, ř řotřřmž to wupřaji, jejne wotpohladanje. „řaj, řnjeni přchřchodna macže, to wěm“, řnapřchecžřwř řřřřa ř dwořřliwosčžu, a řhěpařche do řřřřj, řdžez řerta ředžesche. řarsřha řo ř nowa hñewařche, a mlodži pařholjo, řiž blřřřo řtejachu, rořmjeřřachu řu hiřchcže bóle přches cžřche wuřměwanje. řako čhžřřche řo řřřřa ř řercže wobrocžicž, wuhłada žyřle blřřřo řeńku, řiž bě ř cžesřcži řuteho řnja hiřchcže řař řwójju řamřnu njewjeřcžřřřřku přchu řebi napořožřla a, wubjernje řjana, řřřřej wjele řěpje, řačž jeho řamřna řona, řo řpodořařche. „řj řeńka, řamle řcžřřch?“ řjeknj, řmějo, „řřř Čže tola jařo řejřojřu jehłu přtať. řěřł pój, njeřh w hromadže porejwamoj.“ řeńka, řiž jeho přches řicže přchřřb- řwazu řhřobłóřčž přřny a přched jeho hłupřimi řortami řo řtrachow- řařche, řjeknj řhřobłe: „řa řo tón řřóčž džafuřu, řřřřa, ja řřř hřžo řapojdžena.“ řřchi řřm řřłóčži řikławřchkej řuku. „řaj, řřřřa, řunje čhžřřchmoř řapocžecž“, řjeknj řikławřch, a pořřtanyřřchi řapřchřřny řeńku řa řuku. „řj“, wofařche řřřřa mjeřřařh, „řy wofřudłā přřłudřja, řdy by řłžđy ře řwójej řonu řejwacz čhžřł! řejđa, ř teho ničžo njeřudže! řeńka je moja řejwařka.“ řikławřch, řiž řřřřowu worařawosčž řnajesche a čhžřřche řo řwady řađnj řmřnyčž, řjeknj přchecželnje: „řeńka, wón ma jařo nawoženja dženřa přednjosčž, porejwaj ř nim cžesčžomnu řeju!“ řeńka tež widžesche,

so bē swolenje jow to najlěpsche, a džěšche s Fryzu. Miklawich so t Bercze hdy, ta na njeho tak srudna pohladny a klócžesche jemu ruku. „Haj, Berta, tón džěš je sa nawoženju a njewjestu pschezo njeměrnny“, rjekny wón troschtujo, „ale budže hižo sašo mērnischo.“ „Daj to Bóh!“ sdychny Berta, „o luby Miklawischo, Ty tola nje njewopuschčisich?“ prajesche dale a hylly poduhychu jeje hlóš, ale wona swoje bjeswoczšo wobroczi, so by nichtó jeje hylly njewidžal, a so rychle sašo hromadu sebra. Ale Marscha, kiž kedžblimje s jeneje stwy do drugeje khodžesche, bē runje tu rosmłowu widžala. Sej šē, kaž by so jej nóz psches wutrobu drěl a bē wjěkela, jako po někotrych mjěšchinach, hdžez Miklawich troschtowajo se kotru porěcza, tu so sašo pošmėwacz widžesche.

Marscha bē džěnša wotthynjeny kónz swojich pscheczow a požadanjow dozpiła. Sa tymle dnjom bē hižo lěta dolho žedžila, swoju džowku jako wobšedžerku wulkeho kubla a bohatemu muzej pschiwėrowanu widžecz. Bohata a krašna macžerna pomoz kotraž bē jej hižo dolho prózu a starosč nacžinila, ležesche w dwėmaj wulkimaj komoromaj t wobhladowanju roskladžena. Židžane a druge kufnje we wschėch barbach, wulke drohe wodžewy, haj tež židžana klobuť, dwanatł porow črijow a hišcže wjele njenušnych pschaznych wėzow, wšche njelicžomnych schlinzow platu a najdróžicheho domjazeho gratu. Burske žony s pscheczělstwa khodžachu se spodžiwanjom wot jeneho kručha t druhemu, a to bē Marschijnej hordej wutrobje njemalo derjecžinjaze. Tak bėšche šebi to wumyšlila a tak bėšche chžyla kóna wjėšnych macžerjow, najšbožownišcha žona na šwėcže byč. — A bėšche dha to wopravdže? — Wona so šama na so hñewasche, so to tola njebėšche. Zeje macžerne šacžucže njebē pod černjemi bohatstwa, požadnosče a hordosče tola hišcže tak dozyla poduschene, a s mozu bu jej druhdy wobraš žiwjenja psched woczłi stajeny, hdžez swoje džěczo šbožownišche widžesche. Leńka lobrka w šahrodniškim dworje, muža kaž Miklawischa po boku, njeje wona šbožownišcha? prajesche tehdy hlóš we nej; Leńka, kiž ani židžane kufnje, ani tajku pomoz njemėšche a teho dla nichtó ani se šawisču, ani se spodžiwanjom na nju njehlada. Miklawich bē hušto t nej prajil: Čłowjekojo a wutrobny a lubosč wuczinja šbožo, niz wulki dwór a druge šemške kubla. Wona bėšche t temu so šmjala, a jako wón ju krotko psched Bercžinym šlubom na Fryzowy kharakter kedžblimw ežinjesche, bē so wyšoko šaroczala, so je Fryzowy kharakter jej runje prawy a so šo šbožowna čuje, tajkeho pschichodneho šyna mēcž. Haj, tak drje bē šo šaroczala, ale hižo w druhim wotomiku dymbjesche šebi wušnacž, so pschi tym s žyla na Fryzowy kharakter pomyšlila njebē, ale jeno na jeho bohatstwo. — Runje džěnša jej tale rosmłowa a tole šarocženje jako šamjeń na wutrobje ležesche, haj hdyž Fryzu widžesche, tak so khablajo tam wokolo schmatašche, wobladny so traschivje sa Bertu, a jako nětl hylly we woczku swojeho džěšča widžesche, chžylche jej to wutrobu šaduhyč. Nětl štejesche Fryza mjes rejwazy, wón mēšesche Leńku sa ruku, čžrjesche wschėlke hlupe a njepšhistojne žorty a šmėšesche so bjes pschestacža; ale jeho šłowa rošymicž njemőšesche, a to bē jeno derje, pschetož wona njeby so nad nimi jara šwješelila. „Budžishe Berta jeno pol tak rjana byla kaž Ty, Leńka!“ rjekny wón šmėjo; „jeneho grawuje, hdyž ju tam kaž hromadku nješboža šedžecz widžisich.“ Leńka na njeho kšutnje pohlada: „Fryza, Fryza, ja tola nochžu wėricž, so Ty wopravdže tak mēnisich, hdyž wo grawowanju rēcžisich! Ty šy wėšcže džěnša dobreho hižo psche wjele wužiwat, a njemėšich šhto rēcžisich, pschetož sa tak šleho Čže tola džeržecz nochžu, so mohł psched woltarjom žu rēcžecz. Šlej, to Čži wobkručžu: hdy bych ja tak pobožna a čžicha byla, jako Berta, ja chžyla so šbožowna čžucz.“ „Mó haj, s tym masch wschaf tež prawo“, šnapscheczłwi jej wón, „prawje dobročžiwawona je, po macžeri njeje radžena, pschetož to je wopravdžity

čž—.“ „Ale Fryza!“ šapadny jemu Leńka hrožo do rēcže. „Ma, Leńka, hdyž masch pscheczłwio temu něšcho“, rjekny wón, „dha je kšanje na Tvojim boku. Žyla wješ wē, šhto do Xanthippy wona je. Ale ja chžu šebi ju hižo našdala džeržecz, ja chžu ju mores wuczicž. Ty nješmjesch wo tym dale ničžo šlestacž, Tebye runje tak blisťo nastupa hacž mje.“ „Sa bych so hrėcha hańbowala, tak rēcžecz!“ šnapscheczłwi Leńka nahle; „Ty dymbisich nana a macžer čžecžicž! Nětl je wona naju macž tak derje kaž Miklawischow a Bercžina. Wot Miklawischa wėšcže hišcže žane njepokorne a njecžesčowne šłowo šlyšchal nješšy, a ja šym žyle na jeho boku a so nadžiju, Ty so tež hišcže lěpscheho dopomnisich a šwady a šwary do šwójby njepšchinjesch. Pschetož hdyž na nēcžej šadžerženje škoržisich, čžinisich pať se šamyšłom runje tak, šy hišcže hóršchi hacž tón drugi, kiž drje s pschekšwatanjom tak čžinjesche.“ Fryza so šmėšesche. „Mj, kaž wulko-myšłnje mőšesich Ty rēcžecz! Ty dymbjala ras šlyšchecz, kaž macž druhdy na tebye čžehnje. Šišcže njedawno wjecžor ju šalasche, so dymbjesche Ty pōdla byč, a ja šym hišcže trumpf na to štajil, so dymbjesche Tebye pscheprošycž. Tehdy do teho šwoli. Wona so pať s tym potroschtowa, so chže šwój hñew hižo na druge waschnje nad Šamaj wofšłōdžicž. Do Wascheho domu nanihdy nještupi, a nan tam tež nješmē, tón dymbi rejwacz, kaž wona piška.“ „To moja wina njeje, a šhtož moja wina njeje, to mje ničžo nještara“, rjekny Leńka. „Ale hñewacz Waš tola dymbi, so Šam tajku hańbu nacžini“, pschistaji Fryza. „Šańbu?“ prajesche so Leńka špodžiwana. „Šdyž jedyn hubjenje a njeprawje se mnu wobkšadža, na kotrym boku je tehdy hańba?“ „Ty to jara mudrje wobrocžisich“, rjekny wón. Leńka wotmolwi: „To je tak mój nahlad, a chžesšli wobradženy byč, čžin tež tak. Šedžubjesch Ty na swoje šadžerženje, so Čže to njewonjecžesčzi, dha njech drusy ludžo piškaja a rejwaja po špodbanju, to Tebye potom ničžo nještara.“ „To rėka, mudrikojta pať mőšesich tež byč“, pschetorhny ju Fryza. „We wschej pscheczelnosčzi!“ šnapscheczłwi Leńka šmėjo a ščahny žyl wēž do žortneho. „Bój, njech porejwamoj a wschitłon hñew šapomnimoj.“ Wona so nětl do rynthow šacžischčeshtaj, ale Leńka bē wjěkela, jako sašo šastashtaj a wona do drugeje stwy čžeknyč mőšesche. Wona tež s Miklawischom porěcza, so tu tola psches žylu nōž wostaloj njebyšhtaj. Wobėmaj bu žyle domjazny mjes tajkim džiwim žiwjenjom. Fryza a hišcže nělotš hruhi mlōdži hólžy wscho mőžne njepšhistojne šanoschowachu a tak tež tych dobročžiwisich šawjedžechu. Wjėšna mlōdžina bē hižo hušto wjěkela w hromadže byla, ale pschi tym bē tež pōczłwa. Šišcže Leńžny kwaš bē tak rjenje w hromadže šwjeczłla; tehdy šanoschowasche Miklawich pola mlōdžiny a Mėrcžin pola starych. Džěnša Miklawich swojich šnatych a towaršchow lėdy sašo pōšna, tak džiwje hawtowanje bē nastalo. Ššami nanojo so psches mēru hicž dachu a mőžachu psches to malo respektu pola mlōdnych šbudžicž. Štary Šandrij jenu šleschu wina po drugej pschinoschowasche, wón nalawasche, hdžez prošdne šchłėžny namata, ale wón tež šobu pijesche, a jako Miklawich pschistupi a jeho štradžu t pschedhladnosčzi napominasche, šawola šmėjo: „Miklawischo, daj temu byč! džěnša je kwaš, a šhto wot žiwjenja mamy, hdyž je njewužiwamy? Ale,“ šchaptajo pschistaji, „ja chžu sa Tvojeho štareho tam lobrka tež por šleschow štajicž, mőšesich je potom pod jaku wsacž.“ „Sa so Šam džakuju“, rjekny Miklawich, šrudnje so pošmėwajo: „Mėrcžin šebi s wina ničžo nješčžini.“ „Teho dla je drje tež Waš kwaš tak jara kšuduczłi byl?“ wušmėšchowasche jeho Šandrij. „Šutšje rano chžemoj so ras sašo woprashecz“, Miklawich mērnje pschistaji; „Mėrcžin budže wjěkely a w dobrym troschcže, a Wdy budžecz so hubjenny šacžucz a wina a palenz šatamacž.“

(Pschichodnje dale.)

+ Rak Luther khornch na czěle a duschi trošhtowasche.

Esłužowna džowka, s mjenom Hilža, bě pola Měrczina Luthera pošlužila, ale bě službu pola njeho se šobami wopušćizila; wona uochyšče pobožna byč, jemu k lubu, a bě swoju duschu pošdžičo šamopaschnje czertej podala. — Tuta džowka na šmjercz šthori; a we swojim rženju a tšepjetanju žadašče ja Lutherom. — Žato tón k njej pschischedschi šo woprascha, šcho chze? wona džěšče: Ach, ja chzu wam moje hrěchi wotprošnyč; ale ja mam hišče něščto wjele čzežiče na wutrobje: ja šm šoju duschu štemu njepšheczelej podala!

Luther džěšče: To nicžo njeje! Šchoha šy druhého šhrěščila?

Džowka: Ša drje šm wjele druhého tež šhrěščila, ale to je najhóršče, to mi njemóže wodate byč, tak swoju duschu czertej čzišnyč!

Luther: Pošluchaj! Šdyž budžiče ty tehdy, hdyž pola mje služěšče, moju draštu a žyle šamoženje žušym rosdala, by to placžilo?

Džowka: Njebny.

Luther: Nó haj, twoja duscha ta njeje twoja, ale teho šnjěša Šesufa. Šak dha móžěš ty něščto precž dawacž, šchož twoje njeje? To tola njeplacži! Wobrocž šo k temu šnjěšej Šesufej a proš jěho, šo chžyl wón šwoje wumóžene, to je, twoju duschu šako k šebi wšacž; czertej pať pschicžiči, šchož je czertowe, njenujžy — woběndženy hrěch — tón jemu šlušcha.

Džowka čziněšče po jěho radže a bu šmėrowana.

Šlaj, wšhitke dusche šu moje, praji tón šnjěš; nanowa duscha je tak derje moja, jako šnuowa duscha. — Šzech. 18, 4.

Sšlónzo a měžaz.

(Parabola wot Šerdera.)

Š rady Wěczneho šatlinca štworjazy hlóš: „Dwě šwěžy njech šo na firmamencze blyščezitej, jako kralowej šemje, rosdžěleržy běžazeho čžaša!“ — Wón rjetny; duž šo šta. Šesthadža šlónzo jako přenje šwětko. Šaž nawóženja rano se šwojeje šomory štupa, kaž šo rycer wjěšeli na šwój dobyčerski šhód; tak tu wono šteješče, woblecžene s pychu Božej. Wěnz se wšchěch barbow debješče jěho šlowu; šemja wškasche, šela wonjachu, šwětki šo pišanjachu. — Še šawicžu šteješče druga šwěža tudy a widžěšče, šo tu krašnu pschěblyščezič žnjemóže. „Šcho dyrbitaj“, wona šorkotajo pschi šebi džěšče, „dwaj wjěčhaj na jentym trónje? Čžeho dla dyrbjach ja drugi a njemóžach přeni byč?“ — A hlej, na měščze šhubi šo, wot šnutškowneho rudženja šahnate, jejne rjane šwětko. Šrjecž wot njeje wulinž šo wono daloko do powětra a bu k šyle hwěšdom. Wobšlědnjeny kaž šomor, šteješče něť měžaz tudy, šahanibjeny pschede wšchěmi njebjštimi a plakajče: „Šmil šo, Wótcze bytnoščow, šmil šo!“

A Boži jandžel psched šacžěmnjeného štupi; wón rjetny k njemu šwjateho dšnta šlowo: „Dokelž šy šlónzu jěho šwětko šawidžal, njěšbožowny, budžěš pschichodnje jenož wot jěho šwětkla roššwěczeny; a hdyž tam šemja psched tebe štupi, dha budžěš pošojcžnje abo žyle šacžmity, kaž nětko, tudy štač. — Tola, džěčžo šluda, njeplacž! Šmilnoščze pošny štworicžel je čzi twoje pschěštupjenje wodať a je k dobremu wobrocžil. Dži, džěšče wón, pschirěczuj temu pošutnemu! Tež wón w šwojim blyščezu budž kral! Ššlyš jěho rošćazča budža šbalsam, kiž wšhitko lačzne woššewjuje, kiž to wot šlónčnych pruhow šparjene s noweju mozu pošnyšnuje.“ — Ššchěš tajti trošht šmėrowany, wobrocži šo měžaz, a hlej, duž wobda jón tamne šwětko, w šotrymž šo wón hiščeže

dženša šyboli. Wón jón nastupi, šwój čžichi šhód, kiž hiščeže nětko šhodži jako kral nožy, wódžer hwěšdom. Ššwoju winu woplakujžy, šobuželny ša šoždu šyšlu, pyta, šoho by woššewil; pyta, šoho by trošhtowať.

Džowka rjanošče, hladať šo šawicže! Šawicž je jandželom s njebja wuštorkala; wona je mileho roššwětlerja nožy, rjany měžacž, šacžmila.

F.

Wšhelake s bliska a s daloka.

— Čžičč „Šionšich hlóšow“ špěchuje, šo budžetať šo našch nowy pošelniť lutheršeho knihowneho towarštwu, Šenka s Wulkeje Dubrawy, kaž tež Ššwětoš w našymje na pučž podacž móž, šoržo žadane knihi rošnošnyč.

— Šustaw-Šdolšski šwjedžen je šo psched šrótkim w Šošacžizach měl. Wobžarujemy, šo njěšny rošprawy dostali, šotruž bychmy rad luby čžitarjam pošćizili. Šnjěš šarat Mahling s Šlětného je šerbški přědowať a w rjanej a jašnej rěčzi nušu našchich wěryšratrow pošlucharjam k wutrobje wjedť.

— Šruska wšchnošč ja škulške pošřebnoščze pošřebnym škulškim gmejnam wulke pošozny wudžěla. Šchčencžanskej šchuli je psched šrótkim k pschitwarej šchule 6100 šhriwnow pschiswolila a nětko šako ša šturnowanške graty 90 šh. To je wulka pošoz ša šhude šchule. Šdy bychu tež špružy wučerjo pošnali, kaž šo tež jim pošpjera wot wšchnoščze poštawa, njebnychu pschězo šako pytať do druhého kraja čžahnyč. „Wostaň w kraju, to čzi praju“.

— 15. oktobra šo šnjěš šantor Šeť s Šaleschž do Šufecz pschěšydli. Ššchi tej škladnoščzi je šo tež w Šufeczach šastupowanje šantora šarjadowať. To je tež jara nušne, šo ma šantor, šotryž ma wot tydžěň šwoju šchulu a njedželu we wulkej wošadže wobšchěrnmu žyrtwinstu službu, s najmjeňšcha ša 4 njedžele jemu njedželu šwobodnu. Ššchecž je, šo by šo tale pošřebnoščž w našchich wošadach bóle a bóle pschipóšnať.

— Šhěžor pschijědže šapocžatť šeptembra do Draždžan, dokelž šměje šo wulka parada šakšeho wójšta pola Žeithaina, kaž tež pola Šipška. Šo tym šapocžnu šo šhěžorške šmanevry, kaž šm je psched něščto šetami w našchej Šužizy měl.

— Šabrikški džělacžer pschinyšče šo šam w šwoju šinvalidnu šrentu. Ššchěš čžěžke šoldšowe čžěrpjenje bu wón njěšmanž k džělu a duž, dokelž jemu po jěho myšli žadny šekar wjazy pošhacž njemóžěšče k tak mjenowanemu „džiwnemu dokšorej“ džěšče. Temu wón po ššončženej šurje pošpřiša, šo „je šo po tydženskej šurje pola njeho šako wuštrwil.“ To šawěščazze towarštwu ššoni a wone wšafa, dokelž je tón muž šam wobšwědčil, šo je ššromy, šo dale šinvalidneje šrenty njedostawa.

Bože šlowo.

Dr. Šartin Luther raš džěšče: Duscha móže wšchě wěžy šarowacž, jeno Bože šlowo niz; pschetož šjes Božeho šlowa jej s ničim pošhane njeje. Ša-li paš wona Bože šlowo, dha ma tež na nim doščž: Šědž, radoščž, měř, prawdoščž, mudroščž, wěrnoščž, šwobodu a wšcho dobre w najpošnišchej měřje. F.

Daljšče dobrowólne darž ja wbohe armeniške ššyoty.

Š Šufeczanskej wošadny pschěš šnjěša šararja Šubizu:

M. s B. 10 šh. — np.

B. s B. — „ 50 „

šromadže 10 šh. 50 np.

W mjenje wbohich ššyotow wutrobny džak

Šólč, šredaktor.

Šy-li spēwał,
Pitnje dželał,
Strowja cze
Šmójbny statoł,
A twój śwjatoł
Šradny je.

Sa staw špróžny
Napoł móžny
Lubošć ma;
Bóh pał śwěrnny
Pšes spać měrnny
Čzerstwosć da.

Nječ ty spēwał,
Šwěrnje dželał
Wšědne dny;
Džeń pał śwjatoł,
Dušci daty,
Wotpoczi ty.

S njebješ mana
Nječ czi kmana
Žiwnošć je;
Žywa woda,
Kž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Serbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihiczišćečni w Budušinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

13. njedžela po šwj. Trojicy.

Šap. št. 14, 11.—22.

Šawoł běšče w Šystrje khorého wuhojit. Duž lud šebi myšlesche, šo štaj Šawoł a Barnabas bohaj, kotraž štaj š njebješ dele pšichštoł, a chychu jeju na pšhibójske waschnje czešćicž. Šak šo wonaj šadžeržitaj? Wonaj wopofasujetał japoštolštu ryczerštu šmužitoscž. Šdy by šo wobras wobrasował, na kotrymž byšchtaj Šawoł a Barnabas bytoł, kaštaž štejtaj šrijedž rošhorjeneho luda w Šystrje a šak šo potom Šawoł wot rošhorjeneje ludoweje hromady šamjenjuje a šak wón lědy wodychnywšchi šo šako wróći do mordašškeho měšta — ša kóždy tychle wobrasow njeby lěpšcheho podpišma byto hacž:

Šapostolška ryczerška šmužitoscž;

1. šmužitoscž, wěrnoscž wušnacž pšhecžimo wšchej pšhibójskej pšchiwěrje;

2. šmužitoscž, mješ pšhibójskimi wěrneho Boha předomacž;

3. šmužitoscž, czešćicž ša teho Šnješa.

1. Wbošy pohanjo w Šystrje šebi myšlachy, šo šu bohajo šo cžlowjekam podobni ščinili a š nim dele pšichšchi. Pšchi wščem bludženju pohanštwu widžišch tola žedženje po Bohy. Měšchnicy šo bliža a čzetža jimaj woprowacž. Ššto ma šmužitoscž, jim to wobaracž? To šu štraščne wobštejnosce. To je štraščne, lud š jeho šahorjenja wutorhnyčž. To šo šahorjenje do rošhorjenja lohko wobroczi, a dokež šo lud wohanibjeny cžuje. Šěda, hdyž měšchnik š Šystra, kiž woporne škocžo wjedže, dyrbi

šo šam ša wopor šwojeho njerosoma šesnacž. Ššto dyrbi Šawoł cžinicž? Njeby to lěpje byto mjelčecž, doniž šo wěššik lehnył njeje, abo njehiba šo hordoscž we wutrobje, kotraž šebi tež ras hōldowacž da? Nicžo wot teho pola japoštolow. W nimaj je živy duch wěrnoscže a duž tež šmužitoscž, wěrnoscž wušnacž, kiž kaž wichor mješ nich šajedže. Wonaj roštorhašchtaj šwoje drašty a škocžišchtaj mješ lud a na lud wołašchtaj, ššto njerosomneho cžini. To běšče šmužitoscž, wěrnoscž wušnacž. Ach, šo bychmy ju tež mēli. Šak wjele šo kšaje š dwórliwoscže, š woblicžazeje mudrocže. Šža knježi w šjawnym žiwjenju. Najšklupišche pšhibójštwo tyšazy wobknježi. Ale ša šchescžijana šo to njehodži. Wucžownik Šhryštufowy dyrbi mēčž šmužitoscž, wěrnoscž wušnacž — jeno niž njewěrnoscži šo poddacž. Šdyž je tež špodobnišche, na wofomit š wulkej hromadu bēžecž. Šmužitoscž, ša wěrnoscž wuštipicž, šebi wopory žada, šamo žiwjenje. Ša šchescžijana pał reka: Šadšcho wščitko šhubicž, hacž pšchibōšowacž wulkej kži a njewěrnoscži.

2. Potom budže tu tež šmužitoscž, šwědcženje wotpoložicž. To nam wobras japoštolow w tekšće pošasuje. Mješ wbohimi, šlepymy pohanštwu dušchemi předužetał móžneho praweho Boha. Šnydom wonaj wo Šhryštuku njerēcžitaj — ale wonaj štaj mudraj. Wonaj pohanom pšchimnjetaj ša jich šamšne wščedne našhonjenje: jedyn Bóh je, kiž wam wščitko dawa — dešćicž, šklóncžne wjedro, plóдне cžakšy; hdyž wěrnny Bóh w šachodnych cžakšach pohanam dopušćiczi, šo šu šhodžili kšwilu po šwojich pučžach, je nētko cžakš dopjelny, Bóh je šwojeho šyna

póblat, so bnych wšchitzy, kiž do njeho wěrja, šhubjeni njebyli, ale wěcne žiwjenje měli. Duž dyrbja so namafacž dacž wot Boha, kiž jich pyta!

Tajta smužitoscž kwědczenja je tež dženska hišcže nušna; niž jenož pola Chinesow, Indistich, Czornuchow wonkach. Tak derje pola naš mjes tyžazami kšcženymi pohanami — wotpadnjenyh mjes nami, kotšiz teho Anjesa kóždy wołomiš kwojeho žiwjenja i wjedženjom šapřewaja, dokelž je jeho mjeno wobskorženje sa nich. Duž trjeba tón Anjes kwědczenje kwojich wučownikow.

3. Ale tež smužitoscž čerpicž. Židzi w Dyrstrie maja kwojich potomnikow, kiž pschescžehaja wšchitkich, kiž ewangeliju wěrja. Čžitaj nowiny njewěrjazeho kwěta, kelto rošhorjeneho pschescžehanja kšescžijanstwa. A kelto tak mjenowaných kšescžijanow dawa so wot židowskich nowinow kobotorhnyč, na teho Anjesa a jeho kralestwo kwaricž. Duž njedajmy so wottraschicž. Pawoła wlecžichu i města won, ale wón so wobroczi a šašo nuts džěsche. „Jako čzi mrějazy a hlaj, my kmy živi.“ Njedyrbimy so hańbowacž psched tajkej smužitoscžu? Šchto so pruhowanja našcheje wěry dla pornjo tajtemu pruhowanju! A tak wjele šlabšchi pokasujemy so my! To pschińdu nětotre štorfi wětšika — a my hižo čžefamy. Duž proščmy wo tajku smužitoscž.

„My mamy psches wjele štyšnosčow do Božeho kralestwa nuts hičž,“ tak njepřaji šadwělowaza wutroba, ale prawa rycžerška smužitoscž. Šamjen.

Troscht w kšchiz.

(Šap. šl. 14, 22.)

Šwój kšchiz wšmi na so, kšescžano,
Krocž sa Šesufom kwěru;
Njech wětry homrja, mróčzi so,
Psches tyšchnoscž pónđžesch k měru.
Kaž Bóh čze wjedže, dži,
Wšcho i jeho ruki wšmi
A wješel so na tamny čžaf,
Šdžež šhadža dušcham wěcny kwaš.

Šchtož kšescžijan njescž šamóže,
To šnaje miłosč Boža;
Duž psches móž brěmjo njepónđže,
Kiž Bóh čzi napołoža.
Šchtož kladže na ramjo,
Bjeť i džakom, podwol so;
Ta wěstoscž šmėruj, troschtuj čze:
Šchtož čžini Bóh, wšcho dobre je!

Šsam Šhryštuš psches kšchiz, čžerpjenje
Še njebjja krašnosč dobył;
Duž čžłowjef žadacž njemóže,
Šo by tu w róžach pobyl.
Šlej, jašnosč njebjeska
Ta i čžernjow šalcžewa;
Šchtož njefše kšchiz sa Šesufom,
Šso woblecže tam i purpuro.

Njech Šbóžnik šchit a šlónzo je
Šam wěrjazym na šemi;
Šso jeho kšchiza troschtujče,
Kiž mozy hrěcha lemi.

Šchtož čžerpi i Šesufom,
Š nim pónđže junu dom,
Šdžež palmy wěja Šalemške
A kiwa krašne dobyče.

Duž bėdžmy so a ščerpliwje
Kšchiz njefmy w horju kwěta;
Wšchaf Boža luboscž dala je
Šón nam sa čžafne lěta.
Nad kšchizom na šemi
Šso křona šybol;
Šy šmėjesch, dušcha, šraduj so,
Šo šylšach Bože kralestwo!

K. A. Fiedleř.

+ Wěrna pokuta.

Džěcžo je so šabludžito wot wótzneho domu. Měniwšchi, so je na prawych, dobrych pucžach, dže pschezo dale a dale, ale to so wopacžne pucže. Šslónzo šahadža, nóz so bliži, čžemna nóz. Žana jašna hwěšda na njeby njekwěczi, žaneje wěščeje čžerje wjazy njeje. Š blislich lěšow šaklincžuje rucže šwėrin, so na rubjeństwo hotowazeje, a kwězy, kotrež džěcžo widži, so bludnicžki; ale wono sa nimi dže do džiwjeje puščiny, hač škónčnje špšna: wa: Šow dyrbiš kónza wšacž! Šeho wołanje ničto njeflyšchi; jeho šylšy ničto njewidži; štyšnosč jeho wutroby je wulka. Šlej, tu blisčezzi so jemu hišcže w dalinje kwěza napschecžimo. A tale kwěza so pschezo bóle a bóle bliži, a tón, kiž tu kwězu nješe, je pschecžel jeho wótzneho domu. Wón je wušchol, so by šabludžene džěcžo pytał, je jeho dla wjele prózy nadewšaf, je tošamo dolho wołaf, dolho pytał, a škónčnje jo namafa a praži: Wrocž so tola, dži k šwojemu wótznemu domej! Dokelž šabludžene džěcžo jeho derje šnaje jako nanoweho pschecžela, dha so jemu doměrja a i nim dže. A mjes tym so i nim dže, so nóz pschezo bóle minjecž pocžina, ranje kwita, a hlej, wono widži šašo kwóž wótzny dom. Duž do njeho šastupja, wěšo žyle trundlate a womasane, ale nan na wšcho to njedžima, nošy jemu nowe, čžiste woblecženja, a džěščžowa wutroba je nětko polna wješela, a jeho pschedewšacže je, ženje šašo i wótzneho doma njewotkhadžecž, ale pschezo šawoštawacž we wótznym domje. —

Žadacže tuteho wobraša wuloženje? Džěcžo, kotrež je wótzny dom wopuščžilo, je hrěšnik, a nóz, do kotrež fastupi, je nóz hrěcha. Bludnicžki, kotrež widži, to je kwět, kiž jemu kwoje šbože psched wocžomaj barbi a šlowo njedžerzi, ale do najšlubšcheho hubjenstwa, do štyška a tyšchnoscže šawjeduje, a kotrehož pucže so w nozy a hróšbje kónčza. Kucže šwėrin, to je šakon se šwojej křutoscžu, kotryž čže šudžicž, a kwěza, so jemu najpředy žyle šlabje napschecžimo blisčezžaza, je to a tamne šlubjenje štareho testamenta, kotrež wo miłosčiwym Bošy rěčži. Pschecžel wótzneho domu, to je Šhryštuš, kiž džě tež wulhadža, so by šhubjených pytał a šbóžnych čžinił, a so wješeli, hdyž jich namafa. A nowe woblecženja, kotrež woni dostawaju, so woblecženja šboža, a nowe byče a wostacže we wótznym domje, to je nowe šjenocženstwo i Bohom, kotrež so w plodach prawdoščže wošjemujuje.

F.

Šarscha, pschirodna macž.

(Wješna šawišna.)

(Šotracžowanje.)

Ma druhe ranje bė njebjja jašne a čžiste, šlónčto ščelešche kwoje škote pruhi psches pola a hole, roša blisčotafche so jako dejmanty na štwjelcžkach a kwětkowych podšawcžkach. Šitlawšch-

hnlneju konjom wjedzo, stejesche na rjeblowanym wosju, Měrczin hēdžesche pōdla njeho a wobaj spěwajstaj i jašnym hloškom: „Stań, wutroba, a spěwaj atd.“ Pšchi tym bě mēr a radoščj w jeju wutrobje a spodžiwanje nad krašnymi škutkami teho Knjesa. Sako bēšchtaj spěwanje wobsanfnyloj, rjekny Miklawšch: „Hdyž na wčzerawšchi wječor spominam, šo mi šda, kaž by wščitko pušty šōn byl. Rejwanje a škafanje we jstwach, picže a harowanie pōdla, nacžinjeny proch, spowalene blesche a šchleńzy — nē, to njebē žane šwjatocžne mēstno. Dha je jow w lubeho Boha domje šwja- tocžnišcho, hdyž je wščitko tak čžište a blyščežate, tak čžiche a mērne, a pšchi tym tola tak šwjēšelaze. Šohlej tu na kwētki, fak wone tak rjane w šlōncžku steja, a fak ptacžki tak lubošnje spē- waju. Mē, ja chzu što trōčj radšcho jow na šwoje wšchēdne džēlo šhodžičj, hacž tajke dživje a pušte šwjedženje šwjecžičj.“ Měrczin jemu pšchecželnje pšchibšuchowasche. „Šaj, mōj luby šyno“, rjekny, jako bē Miklawšch šlōncžil. „Ty mašch žyle pravo, a šo šy tak mlody hižo k tajkemu pōšnacžju pšchišchol, to je Boža hnada. Ty mōžesch nētk šwoje žiwjenje krašnje wužiwacž. Še drje pšchezo rēčj, šo my šhudži ludžo nicžo dnyli čžēžu a próžu a žaneho wjēšela na šwēče nimamy, temu pať tak njeje. Šprawy bohaty muž ma runje tak wjele džēla a próžy, jako šprawy šhudny muž, haj po prawym hiščeže wjazy; pšchetož šhudny muž šwoje pšchi- šlušchnošče lōžšcho pšchewidži, luby Bōh jemu njeje tak wjele na- položil, ale bohaty ma wjele wjazy pšchemyšlicž, šo by i puntami, wot teho Knjesa dostatymi, derje hospodaril, a jeho šamolwjenje je wjetšiche hacž našche. Teho dla rēka: „Šawērnyje, ja praju wam: bohaty i čžēžka do njebješkeho kralestwa pšchišdže.“ Čžēžko tež je, pšchecžimo šphtowanjam bohastwa poštanyčj a ponižny a njela- komny wostacž; šchtož teho dla to nastupa, dha šhudny pšchezo lōžšcho do njebješ pšchišdže. A ja mam ša to, šo mōže šhudny muž, hdyž je pobožny, hižo jow na šemi prawje šbōžny byčj. Džēlo njeje žane nješbože, nē, ja to wjēšele a radoščj mjenuju, wodnjo prawje pilnje džēlacž a wječor i dobrym šwēdomnijom a i wjēšelej wu- trobu w tym Knjesu šo k mērej podacž. A je šo tak tydžēn minyl, dha potom njedžela prawje derje čžini, hdyž wotpocžujesch a šwjecžičj a mōž hromadžičj ša nowy tydžēn. Sako jašna miša šlōncžna pruha dyrbi kōžda njedžela šo nam šwēčičj. Šena tajka njedžela šlēduje drugej, a bēšche tež kōždy tydžēn pošny próžy a džēla, dha tola jašny šlōncžny blyščeč nad nim wotpocžuje. A tōnle blyščeč je Duch teho Knjesa, jeho luboščj jeho hnada a jeho mēr. A tajki Knjesowy džēn, w jeho Duchu wužiwany, wofšchewja wutrobu, a mjese wšchēmi rošprōšchenjemi šemškeho powošanja ša- čžujemy hiščeže jeho mōž, a jeho mēr naš njewopuščēži! A kōžda njedžela, nad kotrežj tōnle blyščeč njewotpocžuje, je próšdna a pušta, žiwjenje je bje-wšcheje šepjery, rošprōšchene a pošne njemēra šo pominje.“

Šod tajkimile a podobnymi rošmlowami pšchi džēle bē šo ranje minyl, a Měrczin a Miklawšch hotowaschtaj šo na dom- pučj. Bēšche pať tež čžaj, Leńka bē hižo i platšlēdženjom na šahrodže pšchestała a jimaj kuš napschecžimo šchla. Tež Šōrta nētko i dwora wuštupi. „Mō, Leńka, dženšja našchej mužej dolho wostanjetaj“, pšchiwolašche tej, „dawno hižo je pšchewiwało, a bērny budža štwjerdnyčj.“ — Šōrta bē mjenužy hiščeže i hospošu w domje a Leńka bē pšchējara dobra a pšchidawaza, jej knježštwo wšacž, runjež mējesche k temu pravo. Leńka, hdyž tež druhdy žyle prawje njebē, šo pšchezo po Šōrcže šlōžowacž, čžinješche jo tola. Wona pomyšli, fak je ju tōn Knjes tak šbožownu ščžinił, a fak mōže ša to tajke šnadne wopory lubošče a pšchidawanja derje wot njeje žadacž. Wšchaf mējesche šwoje wobštaranja, wona šlēdžesche plat, kotryž bēšchtaj i Šōrtu šašdženu šymu napschadlej, wobštara šahrodu, džēlasche na polu a pomhašche Šōrcže w hospodarštwoje. Šunje tak šo tež Miklawšch a Měrczin w luboščji jedyn do

druheho namafaschtaj, a šchtož by widžal, fak wobaj tam i pola pšchijēdžeschtaj, fak bušchtaj najprjedy wot Leńki a potom wot Šōrty pšchecželnje postrowjenaj, fak Leńka potom Miklawšchej po boku do jašneje čžišteje štwy štupi, fak žyla šwōjba wjēšela a boha- bojašna pšchi šlōdže hēdžesche: tōn budžišche šo pšchewēdčil, šo je luboščj mēr a čžicha šbožownoščj jow i domom. — Šola Šōšatež lobrka bē w tu šhwilu kuš hinał. Šašne šlōncžko tu do puštych štwow šwēčesche, proch a njerjad ležesche na šlōdach a štolach, rošbite šchleńzy, krušči tyłanza ležachu na šemi; wšchitzy bēchu čžaj pšchepali, Marscha stejesche i puštej hłowu w jenej komorje a šbērašche i lašomnym wōčžkom te wšchelate šbytki. Pšchetož wčzera bēšche prēki a pōdlu šchlo; duž bē jej dženšja hižo štrach, a mējesche myšle, nētk čžim lēpje šašo lutowacž. W tym šastupi Šryza i šlēdym hješwocžom a še šchleńčžanymaj wocžomaj do komory. „Mō, macže, šchtoha dha šo jow pola naš próžujecže?“ rjekny wōn i šōncžojtym hloškom, „ja mēnjach, šo šče hižo wčzera na wumjeńk šačžahnyła?“ „Mēnišch to? dha šy šo šhētro mylił!“ šnapšchecžimi wona runje tak kažay. Šryza šo do hubow kušasche. Wōn derje pōšna, šo tak lohko njepōndže, tule pšchi- chodnu macž podšlēčičj. „Šchto dha je to jow do njeporjada!“ hnēwnje potračowasche; jako dženšja rano wozucžju, leži nan w mojej komorje!“ „Šaj to čžyła te žrady wjedžecž“, pšchetorhny jeho Marscha; „fak dha je to w nožy wšchitko šchlo? fak štaj wo- baj w komorje do pōštole pšchiščlaj, šo šym Bertu šobu na wu- mjeńk wšacž dyrbjała?“ Šryza šamoleny a mjelčžo k šemi hladajo rjekny: „Pšchitajškej škladnoščji — tehdy drje šo wšchelke štanje“. „A jenemu šlyšchenje a widženje šašdže!“ wušmja šo Marscha; „ja myšlach, šo je spodžiwanje nad tajkim njeporjadkom jeno na mojim boku. Čžin jeno nētk, šo šo myješch a čžēšajch. Šsy jako šcherjenje. Hdyž Čže Berta tajkeho wušlada, dyrbi šo pšchēd Tobu bojecž.“ „Mōj šebi wobaj nicžo wumjetowacž nimamoj!“ wuprašny Šryza a wopuščēži komoru, durje šaprašnywšchi. Marscha i hnēwom šchepjetajo stejesche, — jeno wōšomik, a wona bēžesche ša nim; ale wōn bē do šwojeje komory šašchol, a pšchēd čželedžu njechasche tola tak wōtšje rēčecž. Tak šo wōn šylneho šhōstazeho přēdowanja šminy. Čžim horžyšcho wušpny nētk šwōj hnēw na Šandrija, kiž bē runje i loža štanyl a nētk we jstwe na štole hēdžesche. Bē tola prawje šrudny napošlad, tajki šary muž še šchēdžiwymi wlošami a i wonjecžesčžajymi šlēdami wopilštwo na woblicžu! „Ši, hańbuj šo, šary hrēšniko!“ rjekny Marscha; „žylicžku nōž šy wyškal a šejhrawal a nētk mōžesch lēdy na noho- maj štejecž, njedyrbjała to jeneho na šmjercž hnēwacž: dweju taj- keju lidorakow w domje?“ Šandrij drje šwoju winu čžujesch, ale na tajke waschne njedyrbješche šo jemu pšchēd wocži štajecž. Šola hješbōžnyčj pať hinał njeje: kaž ty mi, fak ja tebi, a wšajomnje (wechšelšeitig) pšchinješku šo pšches šwōj hnēw pšchezo hlušcho do hrēcha. „Džerž mi šhlamu“, šawola Šandrij, „a pšchinješ mi šhōšej, Ty štara Šanthippa!“ „Šaj, ja chzu šo paščj, jeno jenicžku tročel ščžiničj! Šušnyčj šo mohla še šamym hnēwom. Šam knješ pšchichodny šyn, jow knješ pšchichodny nan, wobaj jenajšaj japošchtołaj. Mē, na tajku hańbu, fak šo tam wōšolo walataj! Ale tōn abo tamōn dyrbi po mnje pšchicž, hejšo to hinał njebudže!“ „Š Ty infamiška šhōšojta, jeli Šwoju hješbōžnu šhlamu njedžeržičj“, — i tymi šlowami štupi Šandrij pšchēd Marschu, kiž wot šwojeho hewaf tak ščžerpliweho mužja tajku špjecžiwoščj docžakala njebē; wona naštrōžena poškocži, jako runje Berta do jstwy štupi. Berta, šlēdšha hacž hewaf, šlecža k štaršchi- maj: „Bože dla!“ prošeschche, radšcho čžyła wumrjecž, hacž tajke widžecž!“ Wobaj štaršchej hładašchtaj na šlēde, pōbōžne džēčžo a hańbowaschtaj šo. Šandrij šhdny šo šašo na šwōj štol, Marscha wopuščēži štwu. Berta pšchinješke šhōšej, šestaja nanej wšchitko k ružy a bē tak pšchecželna a luboščjiva, šo wōn šwōj hrēch a

ſwoje njeſbože nad tym poſabny a poſny wjeſela na ſwoje dźećzo hładaſche. Też Fryza nětko ſaſtupi. „Dobre ranje, Fryza“, rjekny Berta pſcheczelnje, nětł ſo ſydn, ſym nana pſcheproſyła, ſo by hiſchće juntrócz pola naju khoſej pił, dokelž je wſchitko hiſchće w njeporjadku. To pał hinał njeje po tajkim njeměrje, my hižo bórny ſažo do rjada pſchińdžemy.“ Pſchi tym podawaſche Fryzej wſcho, ſchtož jeno ſebi žadaſche, a pytaſche, pſches ſwoje waſchnje a ſwoje ſłowa tu winu wobegu mužow ſapſchirycz a jeju na dobre myſle pſchinjeſcz. Chreſchazym je ſterje ſ miłoſežu, dylžli ſ twjerdoſežu pomhač. Też Fryza bė ſwoju winu jara derje ſa- cžuł, ale napſcheczimo zylenu ſadzerženju ſwojeje pſchichodneje maczerje mējeſche ju ſa jara ſnadnu. Bercžina cžichoſež a zunjoſež jeho pohnu, a bėſche pſchi ſaſtupjenju mōrcžaty a njeſrēcžliwy byl, dha bu nětko pſcheczelnj a ſrēcžliwy pſcheczimo Bercže, a jaſo wona jeho poſdžičcho proſcheſche, hacž njeby jej pſchi ſrjadowanju zylcho doma pomozny byl, cžinjeſche wōu to wōlnje a lubjerad. Tak bė w tym mlodym hoſpodarſtwje na wokomik ſažo dobry mēr. Niž tał w ſtarym. Marſcha bėſche wopravdžity jėd a žołež; wona bė ſo do ſwojeje ſtwy ſanknyła a Sandrij, jeli njechaſche hlōdny woſtač abo haru cžinicž, dyrbjeſche ſebi tōn džen pola dźećzo wuproſyč, hacž njemohl jeju hōič byč.

(Pſchichodnje dale.)

Kaž twój Bóh chze.

(S. Pfeil.)

Kaž twój Bóh chze,
Tak podwol ſo jom' ſczérpliwje!
Twój Wóczęz derje wodži wſcho,
Wo twoje ſbože ſtara ſo.
Kaž twój Bóh chze,
Tak podwol ſo jom' ſczérpliwje!

Kaž twój Bóh chze,
Tak podwol ſo jom' ſczérpliwje!
Twój budže kij a podpjera,
Sdyž nuja tebi naſtawa.
Kaž twój Bóh chze,
Tak podwol ſo jom' ſczérpliwje!

Kaž twój Bóh chze,
Tak podwol ſo jom' ſczérpliwje!
Schtož w žiwjenju wſcho doſtawaſch,
W tym wótznu ruku ſpōſnacž maſch.
Kaž twój Bóh chze,
Tak podwol ſo jom' ſczérpliwje!

J. Žitawſki.

Sa tych, kotſiž ſu wotkhorili.

Lėlat a haptykał pſchińdžetaj a žadataj ſwoje pjenjeſy. Selowa žona hižo pſchi prėnim dawanju pjenjeſy doſtawa. Tōn pał, kiž to ſtrowotne ſelo roſež dawta a ſdychnjenja wuſklyſcha, a bjeſ kotrehož žohnowanja žane lėlatſtwo nicžo njepomha, tōn ſ wjeſcha prōſdny wuńdže a nicžo njedoſtawa.

Wot jeneje ſchjeſečijanki ſym ſklyſchal, ſo je po ſwojim wo- czeſtwwjenju 40 toleč ł miſionſtwu darila.

Kał dha je ſo ſ tobu mēlo, jaſo ty abo twoje lube dźećzo ſtrowoſež ſažo doſtaſchće, kiž ty tute rjadki cžitaſch abo ſklyſchiſch?

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

W Budyſchinku mējeſche ſo ſańdženu njeđzelu zyrkwinska wſitazija pſches knjeſa wſchſcheho zyrkwinskeho radžicžela Meiera. Sa ſerbſku woſadu bėſche ſobu poſtajeny knjeſ Matel ſ Barta. W ſerbſkich ſemſchach rēcžeſche knjeſ ſarał Matel wutrobne ſłowa ł woſadže a w nēmſkich ſemſchach mējeſche knjeſ wſchſchi zyrkwinski radžicžel wutrobu hnujazu wſitaziſku rēcž. Knjeſ ſarał Mrōſał dźeržeſche prėdowanje wo njeđželſkim teſeče. Popołdnju w 2 hodž. mējeſche ſo katechiſmuſowe roſrēcžowanje ſ konfirmirowanej mlōdžinu a wobroczi ſo knjeſ wſitator na kōnzu ſ napominazej rēcžu na mlōdnyh. W ſchuli mējeſche ſo po tym ſhromadžina wjeſnyh hoſpodarjow. Pſchitomnaj byſchtaj knjeſaj kollatoraj tajny ōkonomiſki radžicžel Steiger nad Budyſchinkom a kralowſki komor- nił Sahrer je Sahr nad Ghrenbergom. Wſchelake praſchenja na zyrkwinske žiwjenje woſady ſo pocžahowaze kaž tež Boži dom na- ſtupowaze ſo wopominachu. Na to ſo Boži dom, pohrjebniſchćežo a ſarſke rumy wobhladachu. Pōndželu rano knjeſ wſchſchi zyrkwinski radžicžel w ſchuli wucžbje w nabožinje pſchipoſluchaſche Tak wſitazija ſwój kōnz dozpi. Poſlednja zyrkwinska wſitazija w Budyſchinku mējeſche ſo w lēcže 1892.

— Sańdženu njeđzelu mējeſche ſo rjany ſchulſki ſwjedžen w Komorowje pola Raſež. Pſchipołdnju w 1 hodžinje ſo cžah ſeſtupa a cžehnjeſche pſches Komorow do Trupina a pſchińdže nēhdže w 3 hodž. na ſwjedženſke mēſtno. Knjeſ wucžer Horliža bėſche dźećzi nanajlėpje wumucžil a wone pſchedſtajachu wubjernje nawuknjene hry. Knjeſ ryczerkubler Rōſing, kotryž bėſche ſe ſwojej ſwōjbu pſchijėł a tež nahladny dar ſa ſwjedžen woprowal, ſo tež žiwje ſ dźećzimi ſabawjeſche a jich ſwjeſeleſche. Pſcheczėljo bėchu ſo tež ſa cžėlne wofſchewjenje dźećzi poſtarali. Na kōnzu wunježe knjeſ wucžer Horliža ſławu na knjeſa ryczerkublerja Rōſinga a knjeſa ſararja Gōłeža, kotryž bėſche tež ſe ſwojej ſwōj- bu na ſwjedžen pſchichoł.

— W Hornym Wujeſdže ſo nowa ſara twari. Stara ſara je ſo pſchedala.

— „Schto wė mój kōnz, wōn ſnadž je bliſto“ je ſo ſažo na ſrudobne waſchnje dopjelniło. Generalny ſuperintendenta Nehmiž w Schleſynſkej, kiž je halke pſched 2¹/₂ lėtami ſwoje wyſoke du- chowniſke ſaſtojnſtwo naſtupił, wumrje poſlednje dny auguſta. A jeho pſchewodženju pſchijėdže praſidenta ewangeliſkeje wſchſcheje zyrkwinskeje rady ſ Barlina. Wōn ſtupi do žarowazecho doma. Tam jeho Boža rucžka ſaja, ſo bėſche na mēſeče mormy. Tak ſtaj ſo dwaj wyſokaj zyrkwinskaſt ſaſtojnikaſt Bruſeje ewangeliſkeje zyrkwije po Božej njeđowuſlėdženej radže tał khėtje minyloj.

— 2. ſeptembra mējeſche ſo wulka wojeſka parada 12. ſaſtkeho armeekorpa pola Zeithaina. Rkėžor bėſche džen prjedy do Draž- džan pſchijėł.

— Ludžo, kiž do hribow khodža, njech ſo tola derje wob- honjeja, ſo tež wēſeče jėdžomne hriby ſnaja. Bohu žel ſažo ſ wjele ſtron cžitamny, ſo ſu ludžo jėdojte hriby jėdli a na to wumrjeli.

Ptačatko.

Dr. Martin Luther widžeſche jedyn wjeczor ptačatko na ſchtomje ſedžo, na kotrymž cžyſche wono pſchenozowacž. „To ptačatko“, wōn rjekny, „je ſwoju wjeczer dźeržalo a chze nětko pėknje bjeſ ſtracha ſpacž, njecžini ſebi žaneho njemėra, ani nje- poſtara ſo wo juſiſchi džen abo bližſchu hoſpodu, kaž Davit praji: „„Schtož pod pſchiryczom Najwſchſcheho ſedži a pod khłōdkom Wſchehomōžneho pſchebhwa, tōn rjeknje ł temu Knjeſej: Moja nadžija ſy ty!““ Tak tole ptačatko na ſwojej haložny ſpokojnje ſedži a dawta ſo Bohu ſtaracž. Wono je mudriſche dylžli my.“

F.

Šy-li spěwał,
Bilnje džělal,
Strowja cze
Šwójbnj statof,
A twój šwjatof
Štadny je.

Ša staw špróznj
Napoј móznj
Lubofč ma;
Bóh pał šwěrnj
Wšes spał měrnj
Čerštwofč da.

Njěch ty spěwałš,
Šwěrnje džělašč
Wšědnje dny;
Džěń pał šwjatš,
Dušči datš,
Wotpocžń ty.

Š njebjěš mana
Njěch čji kmana
Žiwnofč je;
Žiwa woda,
Kž Bóh poda,
Wofšerw cze!

F.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knižicziščerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

14. njedžela po šwj. Trojizy.

Jap. št. 15, 6.—12.

Šawot předomasche evangelij mješ pohanami. Duž šo jich wjele tšesćizjanow, kotřiz šu wot židowskeje wěry pšchistupili, hóršča, šo šo wot tych wobřešanje najprjedy nježada. Duž rostora hrošy. Ale japosčtoli prawy pucž wjedža, ju wotwobrocžicž. „Japosčtoli a štaršči šo šendžechu, šo bychu šo wo tu rěč roshladali.“ To běšche přěnja žyrkwinska šhromadžišna w Jerusalemjě w lěcze 52. Ša běšche jara nušna, dokelž mješesche šo wulžy wazna wěž rošbudžicž — kotry je pucž do njebjeskeho kraleštwaja? Duž Pětr štaže a da prawe wotmolwjenje, kotry je našč pucž do njebjeskeho kraleštwaja: „My wěrimy, šo pšches hnadu Knješa Jesom Khrysta šbóžni budžemy, runje jako tež wont.“

Našč pucž do njebjeskeho kraleštwaja:

1. š hnadny;

2. pšches wěru do Jesom Khrysta.

1. Š čaša reformazije mamy wobraš. Šam je njebjeske kraleštwajo jako wulka kžeža wobrašowana. W durjach, kotrež delkach do kžeže wjedu, šteji Khrystuš, kaž je runje durje woczinił a ludžom kiwa, šo bychu nuts pšchisčli. Ale do tšěchi šu džěry lamali. Š tych bamž a jeho biskopja won hladaja a ludžom kašaja, šo bychu horje šalěšli a wot horkach nuts lěšli. Šo pał šo žanemu nje-poradži. Wobraš čže prajicž, šo jenož pšches hnadu Jesom Khrysta a niž pšches šwoju prawdošč a šakonja škutki do njebjeskeho kraleštwaja šańdžemy. Šón šamy

wobraš wobrašuje Pětr w šwojej rěčzi pšched šhromadžišnu w Jerusalemjě: my wěrimy, šo pšches hnadu Knješa Jesom Khrysta šbóžni budžemy. Šnada nam pucž do njebjěš pšchihotuje. Njedyrbjeli šo wješelicž, šo šo nam durje tał lohko wotewrja — a čžyli šwój pucž šami njetrjebawšči wobčezicž! Ššami pšches šwoju móž my nješandžemy. Šo dyrbinmy pošnacž. Ša šonle pucž šboža Pětr pošafuje: Duž mjelcžesche žyła šhromadžišna. Šoni šo ponižowachu pod tole šłote prawidlo: „My mamy ša to, šo čłowjek prawy budže bjes šakonja škutkow, jeno pšches wěru.“ Šot teho čžaša je šo šašo hušto wo tym wojowalo. Šatholšta žyrkej napscheczimne wuczi, šo pšches dobre škutki šbóžni budžemy a Luther je Pětrowe předomanje wospjetował: „my wěrimy, šo pšches hnadu Knješa Jesom Khrysta šbóžni budžemy.“ Štejmmy twjerdže na tymle šažožku evangeliskeje žyrkwje. Šež mješ nami šu tajžy, kiž čžedža š druhimi durjemi nuts — š dobrými škutkami — šo hordžo, šo šu lěpšči hač drušy a šebi myšlo, „iich pobožneho žiwjenja dla dyrbi Bóh jim hnadny byčž. My špěwamy: „Ša šbóžnofč jow š nam pšchihadža wot Šožej lutej hnadny, te škutki pomhačž njemóža, w nich nimasč žanej radny.“

2. Ša wěra Khrysta šapšchimnje,
Kž ša naš wšchěch došč čžinił je,
Šón je šon prawy šřědnik.

Pšches wěru. My šo hišchže juntrócž dopomnjamy na šamny wobraš š reformaziskeho čžaša. Šam šteji Khrystuš w durjach a kiwa. Šich wjele tam dže. Šle

niz wšchitzy pšchindu. Kotřiž jeho sa šwojeho Šbóznika a wumóžnika pšnaja, jemu šo doměrja, pšchindu do njebjeskeho kralestwa. Wěra je noha, š kotrejž š njemu džesč, a ruka, š kotrejž hnadu Božu a šašlužbu Šhryštušowu šapšchimnjesch. Njewěra hnadne durje šamfnje, wěra je wotamfnje. Tamnym šo šdasche, kaž bychu pohanjo hnadu pšche tunjo dostali, hdyž šo jenož wěra wot nich žada. Šětr jim wotmolwi: „Bóh njeczinijesche žaneho rošdželenja mjes nami a mjes pohanami a wuczisčesche pšches wěru jich wutrobny.“ A je dha pucž wěry tak jara lohki? Wona dele šadža wote wšchitkich šebicžnych myšlow. Je dha wěra bjes šprawneje pokuty móžna? Móžesch pokutny byčž bjes ponižnosče? Ty dyrbišch najprijedny čžucž, kaš khudy šy, potom budžesch šdychowacž: „Božo, budž mi hrěšchnitej hnadny!“ Košlamanu wutrobu dyrbišch pšched hnadne durje š Jesušu Šhryštušu pšchinjesčž. Mamny my drohe šubło hnadny? Šdyž by naš Bóh dženska na šhoroložo položil a šmjercž šo bližila, my bychmy šebi na Boži šud myšlili a našche hrěchi bychu šo wokolo naš lěhale. Šcho čžyli čžinicž? Še myšle podtlóčžicž my njemóžemy. Wone pšchezo šašo wo našche šwědomje škapaja. Čžjesch je šawoštajenštwom, kotrejž khudym dasch, wotplacžicž? Šchož čžorne je, woštanje čžorne. Jenož hdyž je muž, kotryž tebe š hnadny do njebjes pšchecži, móžesch do njebjes pšchincž. A šon je Šesuš Šhryštuš, šwój prut a šij. My wěrimy, šo pšches hnadu Šnješa Šesom Šhryšta šbóžni budžemy. Šamjen.

Wo wužitku kšchiža.

(G. Tersteegen.)

Kšchiž tola dobry je,
Šacž runje boli čže:
Wšchal luby Wótž jón ščele,
Duž kšchiž tež lubuj wjele,
Měj nad nim wješele!
Šchož hórzy šlodži hubi,
Šo š nutška štrowoščž lubi,
Kšchiž dobry, dobry je.

Kšchiž tola krašny je.
Šcho paš to pšnaje?
Pšches kšchiž šy pocžesčženy
A š Šhryštom pšchekrašnjeny.
Šad šyly jandželške
Ša tebe pohladaja,
Šdyž šwoju ščžerpnoščž šnaja.
Kšchiž krašny, krašny je.

Kšchiž š Bohom štowatšchi:
Myšl šwoju roššwětki,
Šiž wšchal šo lohzy moli
A do šleho rad šwoli —
Šětk paš šo šhromadži,
Šlaj, šwětej božnje rjeknje
A žyle š Bohu čžeknje:
Kšchiž š Bohom štowatšchi.

Kšchiž šwětko čžini wšcho.
Ty njesefnajesch šo,
Šaž dołho kšchiž ty hidžišch;
Šaj, pšches njón jenož widžišch

Šež Bože woblicžo.
Kšchiž tebe prawdu wucži
A š jašnosčži čže nucži;
Kšchiž čžini šwětkle wšcho.

Kšchiž dušchu wuczisčži,
Wšchu šašchnosčž wuczěti,
A hrěchom potajnosčže,
Šež wšchitke bjesbóžnosčže
Čži šrucže wšjewi.
Kšchiž ššosče domuščtrěje,
Šiž šwoja dušcha šměje,
Kšchiž dušchu wuczisčži.

Kšchiž tebe pokhili
A tebe womehečži;
Ša šwjerda šamšna wola
Ššo potom čžišche tola
Wšcha Bohu podwoli.
Dušcha čže žyle roštacž,
Wšchem luboščžiwa woštacž.
Šaj, kšchiž čže pokhili.

Kšchiž pšchezo pomjenšcha,
Šle šbacže šahubja,
Wšcho horde naduwanje
Še kšchižu domotpanje.
Šaš wutnjesch nižišchi
Ššož Boha pošbēhowacž,
Ššo w jeho hnadže šhowacž.
Kšchiž pšchezo pomjenšchi.

Kšchiž š nusy wuwjedže
Pšches šbóžne wumrjecže.
Šdyž šo ty temu poda,
Šiž wšcho na kšchižu doda,
Šež šwoje žiwjenje,
Dha pšchindžesch š měrej šrucže
A wješ'le šu čži pucže.
Kšchiž š nusy wuwjedže.

Kšchiž luby lubuju;
Čžzu w šwjatym čžěrjenju
Wšcho šwětkne šbože woštacž,
Šo mohł ja šwoje dostacž. —
Ša kšchiž šej wušwolu,
Šo kralo kšchižowanu,
Ššym tebi šapišany. —
Kšchiž luby lubuju.

Kšchiž wjedže š njebjesam;
Šow čžerš — mašch dobytł tam!
Šdyž šronu šebi žadašch,
Šjech na Šesuša hladašch,
A džerž kšchiž šwjerdže šam.
Šo Šesu, njesh jón šobu,
Šacž šunu pšndu š tobu
Pšches kšchiž šwój š njebjesam.

S. Žitawski.

Jakub Weller.

W čžaku Šana Šurja I. bēšche w Draždžanach wucženy a pobožny wšchšchi dwórski předač žiwny, kotryž Šakub Weller rěkašche. Šětko knježachu tehdy w Draždžanach mnohe a wulke

njepocziŋki, a tež w kurwjerchowŋim hrodže ŋo pschezo zyle czeŋtne njeŋtutkowasche. Woŋebje pschi dworje wopikŋstwo knjezeŋsche, a ŋamo kurwjerch ŋo teho ŋameho njeŋdalowasche. Duž Weller pschi ŋebi pomuŋŋli: „A tajŋim ŋjawnym hręcham tola mjelczęcz njeŋmęm. „Wón přędowasche teho dla w Božim mjenje pschecziwo njepocziŋkam měŋta Draždžan, a zyle ŋjawnje rjeŋny, ŋo dyrbjeli tež kurwjerch a jeho ŋkluzobnižy měŋŋchęzanam lępschi pschiklad dawacz. Węŋo jemu to jara ŋa ŋlo wŋachu, a ŋamo kurwjerch ŋo nad tym jara roŋhori. Duž poda ŋo Weller ŋam k kurwjerchej. Saŋo nětko psched ŋwojim krajnym wótzom ŋtejesche, ŋo jeho woprascha: „Se Wascha Kurwjerchowŋŋa Saŋnoscz s wjedzenjom mojego ŋastojuŋŋstwa ŋpokojom?“ „„Haj“, wotmolwi kurwjerch, „„ja ŋym s nim ŋpokojom, hdy by wón jeno trochu psche kručze a taŋ husto pschecziwo piczu njeŋurowil a ŋebi s tym dwórstwo njeŋjepscheczelil.““ „Mam-li jeno Boha ŋa pscheczela“, ŋnapschecziwi Weller, „dha mi zyleho dwórstwa, haj ŋamo wjerchowa njeŋnada niczo njeŋŋtodži.“ Ministra, kotryž běŋŋe runje we iŋtwje, mjersasche tuta wutrobita wotmolwa. Saŋo Weller nětko pŋtŋny, ŋo tón kurwjercha pschezo bóle roŋhoricz ŋpŋtowasche, wuczęze wón ŋwoje ŋastojuŋŋŋe ŋapikŋmo, položi jo na blido a dęŋŋe: „Towle ŋteji piŋane, ŋo dyrbju ŋebi ŋwoje ŋastojuŋŋŋwo ŋwęru dacz naležane bycz, ŋa Wascheje Saŋnosczę a Seje pschuwuŋnych drohe duŋŋe ŋo staracz, na nje kędžbowacz a niczo njeŋakomdęcz, ŋchtož je k ičy ŋbóžnosczęi nuŋne. Nětko ŋym toŋama hacz dotal ŋwęru czinił a budu to hiŋŋcęze czinič; jeli-ŋo paŋ mi to dowolene njeje, dha njemóžu tež ŋwoje ŋastojuŋŋŋwo s dobrym ŋwędomnjom wufonjecz, proŋŋu wjele bóle najpoddaniŋŋo, Wascha Saŋnoscz chęyla mje s mojego ŋastojuŋŋŋwa miłosczęwje puŋŋczic.“ „„Ně“, wotmolwi kurwjerch, „„Wj ŋcę ŋpravny a ŋwędomity muž a měnicze lępe ŋo mnu, dęžli zyle dwórstwo. Přędujczę jeno dale, kaž to Wasche ŋastojuŋŋŋwo žada. Węŋo ŋmy węžy psche wjele czinili; my ŋo wuŋpravnjecz njemóžemy, trjebamy wjele bóle porukowanja a napominanja. My Wam w miłosczęi poŋhileni wostawamy.““

F.

Marŋcha, pschirodna macz.

(Wjeŋna ŋtawisna.)

(Poŋraczowanje.)

Dwę lęcze běŋŋtej ŋo minylej. Marŋcha, pschecziwo přjedy kętro blęda a ŋucha, ŋędęŋŋe s Ĥandrijom wo iŋtwje na wumjenku. Wona czitasche pilnje w nětajkim dokumencze a Ĥandrij ŋędęŋŋe jej napschecziwo, s dobrym ŋpodbanijom se ŋŋkleńczki pohluŋchazy ŋchczipat ŋrębajo. „Tónle człowjek naju hiŋŋcęze s naju ŋamŋneho doma a dwora wuczęri. To je ŋatrasŋnje! Ĥandrijo, cził, ŋo ŋo ta węž ŋaŋo pschemęni; Berta a Fryza mataj ŋo roŋwęrowacz, to ŋapikŋmo njeŋmje niczo plačzic.“ „Haj, cził ras!“ rjeŋny Ĥandrij mjersazy, to je bórŋy prajene. Eŋo runje dopomnjam, ŋo s teje ŋameje ŋŋkleńcy pijach, jaŋo ty mi pschiręczowasche, ŋo dyrbju to ŋapikŋmo ŋczinič dacz; wobŋi Miłkawsch dyrbjesche s dwora tam na ŋahrodniŋŋwo a tónle njeŋniczomnił k naju njeŋbožu ŋem. Nětk ŋy dwór ŋwojemu ŋŋwarnemu ŋotŋinemu ŋŋnej na ŋŋiju cziŋnyla, a mój mójemoj naju bręmjeschko ŋwicž abo ŋo na ŋmjercz hńęwacz, kaž ŋo namaj ŋpodoaba.“ Marŋcha mjelczęŋŋe wofomil. Haj, wona jara derje ŋwoju njeprawdę cziwesche. Se žadlawymi ŋrędkami bě ŋwoje wotpohladanje dozpila, s tym paŋ ŋebi ŋamej ŋamu žaloscč pschihotowa; nětk dyrbjesche tón ŋamy ŋrędk jej s tejele žaloscčę wupomhacz. Fryza, kiž bě hižo přjedy w potajnym pil, bě ŋo nětk zyle do picza podał, ŋwada a pschęfora w domje běŋŋtej jeho k temu cęerilej; pschetož hdyž Berta w ŋpoczatku wŋŋo mójne cziwesche, ŋo by męm ŋđeržala, dha Marŋcha se ŋwojim nutŋmęŋŋenjom a kuŋanjom dobrý ŋtut

zyle ŋaŋo ŋŋŋy. Saŋo bě Marŋcha na wŋŋem poŋledku taŋ daloko pschijęŋŋla, ŋo do Fryzoweho doma wjazy ŋtupicz njeŋmędžische, bě tež Berczina mój psche ŋlaba, ŋo by nad tym nětko pschezo hłubiŋŋo padazy męŋŋto ŋamohla. Berta bě nětk to woporne jehny, kotrež běŋŋtaj nahrabnoscz a hordoscz ŋarŋŋeju tam podalej. Džowžynemu cęępjenju a njeŋbožu pschihladowacz, bě ŋa Marŋchu krute kŋostanje; wona chęzŋŋe temu nětko s mozu wotpomhacz. Berta dyrbjesche ŋo dacz roŋwęrowacz a Fryza se ŋwojim nutŋpschijęŋŋem ŋaŋo do ŋwojeje domisny cęahnycz. Marŋchina mudroscz paŋ ŋo ŋlemi na Fryzowej a jeho pschuwuŋnych woli. Fryzowa macz ŋama bě ŋo s Marŋchu, ŋwojej jeniczkej ŋotru, teho dla ŋnjepscheczelila: wona myŋŋlesche, Berta wŋŋaŋ dołho wjazy žiwa njebudže, a njeŋasche ŋwojeho jeniczkeho ŋyna, kotremuž tola kublo po pravym pschipadny, teho dla pschikrótscheneho widęcz. Marŋcha derje wjedžische, kaŋ te węžy ŋtejachu, ale s tej horzotu, s kotrež pschemęnjenje žadasche, nadžijesche ŋo tež, ŋo hižo ŋrędk k dopjelnjenju ŋwojeho pschecza namafa. „Ty jędęŋŋ jutŋŋe k justizkommiŋarej“, rjeŋny k Ĥandrijej a nala jemu ŋŋkleńzu ŋaŋo polnu, ŋo by jeho napoł ŋapity roŋom ŋaŋo wožiwila a jeho k ŋtutkowanju nawabila; czi khadlojo ŋu polni lęcze, a ŋo drje nětajki ŋrędk namafacz da, ŋo tehole bjeŋbóžnika wotbudžemy. Paŋ wón, paŋ my; taŋ pschidęze, to mójŋŋ mi węricz. A tu haŋbu tola njeby ŋnjęcz mohł, ŋam khdny proŋŋer a hiŋŋcęze pschihladowacz, kaŋ naju kublo a ŋamoženje ŋo roŋmjeta.“ Ĥandrij k temu ŋmęjo s hłowu pschikŋny a porjedži ŋebi hiŋŋcęze ŋŋkleńczku. Duž Marŋcha poŋraczowasche: „Sa czi polny korb nalkadu, tón dasch temu knjeŋej hnydom s wopřędka. Mójŋŋ jemu tež hiŋŋcęze ŋloty do ruki ŋlęczic.“ Tu bu wona psches mójne wolanje pschetorhjena. „Mój Božo, Berta wola, Fryza ju bije!“ žaloscčesche a bęžesche psches dwór k Bercze. Wona namafa ju wo iŋtwje w jęnym kucziku ŋtejo. Tschępjetajo dęeržesche ŋwojej ruzy psched ŋo, ŋo by ŋo pschecziwo Fryzy, kiž jej kętro blisŋo ŋtejesche, wobarala. „Hiŋŋcęze ras mi wo roŋwęrowanju ŋpomń!“ wolaŋŋe wón s cęęŋim janykom, s blukimaj wudžerazyŋmaj woczomaj na nju hladajo, „potom węŋŋ ŋchto temu ŋlęduje!“ Wón je cęe bil!“ wolaŋŋe Marŋcha pschi wuhladanju Berczineho hiŋŋcęze ŋo palateho liza; wón je cęe bil, Berta, to cęe wot njeho dęeli! Čakaj jeno, ty njekraŋniko, to czi ŋŋiju ŋlemi!“ Pschi tym ŋlęcza k Bercze, ŋo by ju s jejneho ŋtracha wumohla. Fryza ŋo k nej wobroczi. Wón bě ŋplnje napity, ale bjerjesche ŋo w hromadu. „Čhto? ja Bertu bil? wuŋmja ŋo hrubje; ŋchto chze to wobŋwędęczic?“ „Wobŋwędęczic?“ dręjesche ŋo Marŋcha dęiwje, „njepali ŋo jejne lizo jaŋo wohen? Berta, praj, njeje węro, wón je cęe bil?“ Wostaj jeno, macze, wostaj jeno!“ rjeŋny Berta. „Ně, ně!“ ŋapadny jej Marŋcha hiŋŋcęze dęiwischa do ŋłowa. Fryza ŋtupi s pschęnjenej pjaŋczu psched nju, ŋo jej ŋłowa w hubje težazy wostachy. „S ty helŋta khlama, ŋchto je tebi kaŋal, jow loŋr pschidęcz?“ Pschi tym sejhrawasche jej s pjaŋczu pschezo bliže psched woczomaj; Berta nětko wóŋŋje žaloscčesche a Marŋcha wolaŋŋe po pomozh. Duž we wofomiku najwjetŋŋeho ŋtracha wotewrichu ŋo durje a Miłkawsch ŋstupi; Fryza nastróžany ruku dele puŋŋczęi a ŋŋmataŋŋe ŋo někotre kroczele s boŋa. Miłkawsch s węŋŋymi ŋahami a s krutym pohladom pschibliži ŋo k njemu. „Fryza! Fryza!“ rjeŋny hrožo, ty by hódny — ale wŋŋaŋ twoja hubjenoscz je kŋostanja doscz.“ S wobžarowanjom ŋo wot njeho wotwobroczi. „Bój, Berta, pój, macze, wot jow přjecz“ — wobroczi ŋo nětko k žonomaj. „Haj, cziŋcęze jeno, ŋo mi s woczow pschidęczęze, to zyle paŋmo!“ bórčesche pjaný Fryza; „ja pschihaham, ŋo ŋo ta khdobjta njeŋmje wjazy w mojim dworje poŋasacz. A teho ŋtareho wóŋla tež wjazy žiwicz nochzu!“ wobroczi ŋo k Ĥandrijej, kiž runje s durjem nutŋ ŋtupi. Ĥandrij bě, psches wolanju nastróžany, s dobom k myŋŋlam pschischoł. Bě to jaŋny wofomil w jeho ŋaczmitym roŋomje, a jaŋo

nětk tšepjetazu Marschu a blědu, swjadnjenu džowku widžesche a t temu Fryzowe słowa blyšesche, saczu na jene dobo zyłu wulkość swojeho hubjenstwa. „Mój Božo! mój Božo!“ šdychny a blyšy ronjachu šo jemu po lizomaj. Miklawšch šapšchija jeho trošchtowajo ša ruky a wjedžešche jeho se jstwy. Miklawšch, haj Miklawšch, kiž tak čerštwy a blyšny jemu šwěrnje t bošu steješche, bě wšchaf hiščeže jeho jeniczke šbože, jeho jeniczke wješele. Šaf rady budžišche nětk tónle dom wšcheho nješboža wopuščežil a loberka pola Miklawšcha měr a pokoj namafal! ale jeho šaroczenja a šawěščenja, šo do Miklawšchoweho domu ženje štipicž nochže, padachu jemu čžežko na wutrobu. A Marschi šo runje tak džěšche. Miklawšch bě hiščeže jejna a Bercžina jeniczka pomoz pschecžiwu Fryzowym hroženjam a wo Bertu měješche wjazy stracha a štarosče hacž wo šebje šamu; šaf rada by š nej nětk š Miklawšchom šobu šchla! pschetož tež na wumjenku dyrbjachu šo psched Fryzowym šafhadženjom a njemdrjenjom bojecž; ale jejne prjedawšche bješbžne a horde rěče stejachu nětko š plomjenjazymy šłowami psched jejnej dušchu. Miklawšch tele myšle šawnje na jejnymaj woblicžomaj čžitašche a šaczu hluboše šobucžerpjenje š tymaj nješbožomymaj. Wón prošesche jeju a Bertu, šo bychy š nim šchli, doniž Fryza šašo štróšby nješbudže, a Leńka, kiž runje do dwora štupi a Miklawšchowe šłowa blyšesche, prošesche runje tak pschecželne, šo bychy tola loberka wot šwojich štróželow wodychnyčž chžyli. Šandrij pohladny na Marschu a ta na šwoju nješbožownu džowku, kiž měješche lědy hiščeže mozy, šo něšaf šdžeržecž a polna stracha na woczinjene wofno hladašche, š kotrehož Fryzowe šelenje pschezo hiščeže klicžesche. Marscha šwony š šłowu haj a džěšche š rošbitej a šlamanej wutrobu lober do šahrodniškeho dwora, do teje prošesčeje hěty, šaf bě prjedy tak hušto prajila. Štary Měrcžin bě widžal wšchitlich psches dwór pschicž; wón džěšche jim napšchecžiwu, powita jich luboščiwje a pschewodži jich do mlodeju štwy. „Štano Měrcžino!“ šapšchija Miklawšch šwjatocžnje šłowo: „Wy drje šče tola špokojom, hdyž mojej šarschej ša přěšchi čžaš jow w naju komoržy woštanjetaj, a ja a Leńka t Šam do wulkeje komory šacžehnjemoj? Wšchaf je w lěče, a wono drje wšcho pónžče. Měr a pokoj je tola šłowna wěž, a ta dyrbi šo Šamaj, lubaj šarschej, jow bohacže došacž. A šaf wjele hacž w najchich mozach šteji, chžemy Šamaj žiwjenje lohke a špodobne ščžinicž a Šaju trošchtowacž pntacž we Šaju nješbožu.“ Mješ tym, šo wón šaf rěčešche, bě Berta š prošchazymaj woczomaj na njeho hladała. „A mje, lubny Miklawšcho, tola nješechžejch šastorcžicž?“ prajesche potom, a lědy bě to prajila, padže njemóžna Marschi do rukow. Šejne šłabe mozy njemóžachu šelko horja šujescž. „Berta, moje džěčžo, njewumt mi!“ žaloscžesche Marscha a plakajšche hórke blyšy. „Wona wšchaf njewumrje, ale je jeno do njemozy padnyła“, trošchtowšche Leńka a pošhwata, š Miklawšchowej a š Šandrijowej pomozu tu šhoru na šwoje šamšne ložo položicž. Berta wotewri t troščeže nješbožowneje macžerje bórny šašo woczzi, a jako šelko pschecželnych a džělbjerjaznych šłowom blyšesche a bě teho wěšta, šo móžesche jow w pčju wošacž, šelhy štyšny ruzy a šbožowny měr pschicžidže na nju. Ššchi tych wšchelaticch šradowanjach šo džěš bórny pominy. Šandrij a Marscha rad do Miklawšchoweje štwy čžehnišchtaj, šo byšchtaj šaf hńewanju a horju, šotrež bješchtaj dwě lěče dołho pschetracž dyrbjaloj, š pucža šchloj. Šajnušniške wěžy buchy š Šofafčž dwora jow šnošchene, Bercžine ložo bu do jstwy štajene, šarschej lěšafchtaj pódla w komoržy. „D šo móžu nětko jow šaf měrnje wumrjecž!“ šchepny Berta Leńžy, šotraž, jako bješche jej wšchitko lubošnje a rjenje pschihotowala, nětko š džěšbranjom pschi jejnym ložu stejšche.

(Pschichodnje dale.)

Wěrnoscžiwoscž.

Šchwajcarški reformator Ulrich Zwingli šebi wěrnoscžiwoscž w šłowje a štutku wyšoko waješche. Šas wón powjedafšche, šo je jemu pschi přěnim wozucženju jeho ducha ša myšl šelšhadžala, hacž nima šo ša po prawym šrucžišcho šhostacž dnyli paduchštwu. „Pschetož wěrnoscžiwoscž“, wón pschicžitaji, „je tola macžer a žórlo wšchěch pocžinkow.“

Wšchelake š bliska a š daloka.

— Do Woržyna na přenje wucžerške měštno je šo wušwolil dotalny Ššowjanski wucžer šnjes Šbert. Š tym šo šašo Ššowjanski wucžerške měštno wupróšdni a je prašchomne, hacž tam Šserba doštanu. Šaž jara je wobžarowacž, hdyž by Ššowjanski šchula šerbškeho wucžerja njedošala, je tola tež pschecž, šo by pschecžahowanje šerbškich wucžerjow š Pruskeje do Šafškeje pschestało. Ššchetož šchto woni šudy pomhaja, hdyž šo tam šchule wot šerbškich wucžerjow wošhrocžuja? Š temu tež woprawdže prušžy wucžerjo w šu šhwilu žaneje pschicžiny nimaja, š Pruskeje do wufraja čžahnyčž, pschetož pruška wyschnoscž šo w šu šhwilu bóle ša derjehicže šwojich wucžerjow štara. Š šu šhwilu chže wona w našchich šerbškich šchulach šafkladne wucžerške došhody na 1150 hr. a t temu tež štarobnu pschilohu powyšicž. Duž šo našchi wucžerjo w Šafškej ničžo lěpje nimaja hacž w Pruskej. Šadžijomnje pschelhadžowanje pschestanje našchim šerbškim wobšejnoščžam t wužitku!

— 20. šeptembra šměje šo 3. šerbške šemšchenje w Dražžžanach w šchžžnej žyrtwi a chžyli šarschi a drušy, šotšž maja džěčzi a šnatnych w Dražžžanach a wofolnoščži, w prawym čžašu listnje jich šedžblimych čžinicž na šerbške šemšchenje, šo mohli šo na nje hotowacž.

— Čžaš šermušchow šo bliži. Šřenja šermušcha — Šodžijšta — budže pschichodnu njedželu.

— Wólby do šafškeho šejma šo bliža. Wušwolenje wólbných mužow ma šo hiščeže w šymle měšazu šacž a wušwolenje šapóšlanža 15. oktobra. Š tym šamym 8. wotřežu, hdyž měješche šo pšledni šróčž wušwolenje, ma šo tež šašo nowy šapóšlanž wušwolicž, došelž je dotalny šafšupšer Ššmola šwoje šapóšlanštwu šložil. Ša kandidatu je šo poštajil šnjes Šoba-Čžornjowški.

— Psched šrótkim je šo rjany Ššmaršow pomnik w Dražžžanach šwjatocžnje pošhwjecžil. Bohužel ma napišmo pomnika šmyšl, došelž šaf šłowa šteja: „Š dopomnjenju na 22. junija 1892, hdyž najwjetšchi wulkeho čžaša šudy pschewywasšche.“ Ššmarš šaf bješche 18. junija 1892 w Dražžžanach.

— W Šalbizach hotuja šo nowu šaru šatwaricž. Štara je šhětro došžeržana. Š nowej budže š dobom byšlenje ša šaplana.

— Šordarški škutk šralowych šordarjow w Ššerbiji najšterje w bližšchim čžašu šafšluženu ššdu namafa. Šffžžerojo, šotšž šo nejšbu na šordarštwje wobdžělili, šebi šrucže šhostanje šordarškich šffžžerow a jich wuštorčjenje š wójška žadaja. Šucži šaf šašo šralej hroža, šo wotřhja, šo je wón šam wobdžěšeny pschi šordarštwje 11. junija a šo je nitki pschifšahantšwa pschecžiwu šralej Ššalexandrej w ruzy měl. Ššal je w žalošnej čžěšnosčži. Wón šteji šřjedž dweju wohnjom. Wšchědnje doštawa hrožaze listy, šrawonu šrónu wotpoložicž, šotruž šu jemu šordarjo na šłowu štajili. Š žyšym wójštu je žalošna měšchěža. Ššal Ššetr budže šo dyrbjecž šróna wotřez, hdyž nješcha w šajnym šrašche byčž, šo na šo šame waschnje šónž wošmje, šaf Ššalexander, na šotrehož štwi chžyšche šwój šrónu šwaricž.

Dališche došwólne dary ša wboše armeniške šyroty.

Š. Š. š Š. žnjowy dar 10 hr. — np.
Š mjenje wbohich šyrotow wutrobný džaf

Gólčž, šedaktor.

Tónle czeżkopruhowany, ale jako śwěrnny ƚo wopokajany wjetch wuŝny 3. měrza 1554 we Weimaru, jako bė jemu krótko přjedny jeho rjetowŝka mandželŝka pŝhes ƚmjercz do wěcznoŝce wuŝchla.

F.

Rak Gellert ƚwoju njedzela ƚwjeczěŝche.

Hdyž njeboh Gellert, kotryž 1769 jako profesor w Lipsku mumrje, kóždy wŝchědny džen ƚwjeczicž pytaŝche, dha bėŝche jemu tola woŝebje njedzela ƚwjata. Hižo jako mlodzenz wón ŝjawnu Božu ƚlužbu pilnje wopytowaŝche a da tuto pobožne waŝchne ŝwuczenje ƚwojeho zyleho žiwjenja bycz. W Lipsku ƚo tehdy ƚamo wŝchědne dny, woŝebje w raŝŝich hodžinach, Bože ƚlužby ŝ přėdowanjom wotbhwachu, a tež w tyhle tydžėŝŝich přėdowanjach bė Gellert huŝto nadeŝcz. Njedzela mőžejŝche jeho jeno ƚhorocž wot ŝjawneje Božeje ƚlužby wotdžerzecz. Šchtó njebudžicŝche hižo ŝhonjenje cžinił, ŝo ludžo duzy wote mŝche tež hnydom ƚwoje roŝkudy nad runje ƚlyŝchany m přėdowanjom wurjekuja? Senemu je ƚo přėdowanje lubiło, druhemu ƚo njeŝpodobaŝche; jedyn ma to, drugi tamne na nim wuŝtajecz. Tak to pola Gellerta njebė. Wot njeho ničtó roŝkud wo přėdowanju njeŝhoni, kotrež bėŝche runje ƚlyŝchal. Wón ŝ Božeho domu cžicŝche domoj džejŝche a ƚlyŝchane ƚłowo we ƚwojej wutrobje roŝpominaiŝche. Tež ŝbytkny džel njedzele wón Bohu a jeho ƚłowu poŝwjeczěŝche a ƚo nad tym jara rudžejŝche, dyrbjejŝche-li widžecz, ŝo mnohy ƚwjatemu prawu njedzele plačicž njedawachu. „Mny ŝ njedzela“, tak ƚo wón nchdy wuprajowaŝche, „pŝche loŝkomyŝluje wobŝhadžamy, a ja ƚym pŝchewědcženy, pobožniŝche nałoženje tejeŝameje je njeparomny a ŝ dobom najlėpŝŝi ƚrěd ŝa roŝczenje w pobožnoŝci. Tónle džen ƚo wŝchědneho džela wŝdawacz, ƚwoju wutrobu pruhowacz a ƚ njebeŝam poŝbėhowacz, ju ŝ wěrnocžemi wěry žiwicž a poŝlynjecz, rėka: ju ŝa zly tydžen ƚylnicž a ƚo na prawe wufonjenje ƚwojeho pomolanja pŝchihowacz. Šchtóž njedzela derje nałoža, tak mőže tón druge dny ŝlė wobeŝcz? Šchtóž pał ju hubjenje nałožuje, tak mőže tón wėricž, ŝo je jeho pŝchyluŝchnoŝcz, druge dny derje nałožicž? — Sabywaj njedzela ŝejŝke malicžtoŝce. Sačuwaj Bože dobroty, ŝbože fromnych pŝcheczelow a jich roŝrėczowanjom, radoŝcz pŝchirody a jejneje kraŝnoŝce. Modl a džatuj ƚo, pŝchepytuj ƚwoju wutrobu, pŝnawaj, ŝo maŝch wot Boha ƚameho mozy ƚ ƚwojemu wėrnemu derjehicžu. Pŝtaj je ponižnje wot njeho, a budž džakomny ŝa te, kotrež doŝtawaiŝch. Mny ƚwoju ƚlaboŝcz a njedoŝtojnoŝcz pod hołkom wobŝtaranjom a naležnoŝczow žiwjenja jara loŝko ŝabywamy, jeli ƚebi cžaf njepoŝtajamy, ƚwoju njemőz a mőz a miłoŝcz Božu, ƚwoju njedoŝtojnoŝcz a ƚnjewowu cžejcz a wŝpoŝoŝcz pŝnawacz. Tutemu nadawkej ma njedzela ƚlužicž. Wona je džen modlitwy a wotpocžinka, w cžimž duŝcha jenicžny ƚwoje wėrne ŝbože nabywa.“

F.

Marŝcha, pŝchirodna mač.

(Wjeŝna ŝtawisna.)

(Poŝracžowanje.)

Ma wjecžor ƚedžachu Mėrcžin, Worta, Miklawŝch a Leŝka, kaž pŝchezo, ŝa wulkim blidom w Mėrcžinowej ŝtoje, ŝo bychu w hromadže džen nutrnje wobŝamkli. Mėrcžin ƚwoju knižku wocžini a cžitaŝche: „Njemowuŝcz mje, Božo, w ŝtarobje, hdyž ŝeŝchědžiwju. Wobarnuj moju duŝchu a wumoz mje; njedaj mi ƚ hanibje pŝchicž; pŝchetož ja mam nadžiju ƚ tebi. Šwėrnocž a prawdoŝcz nječ mje ŝahowa, pŝchetož ja cžakam na tebe. — Bože wotmolwjenje: Poŝlychajče na mnje, kiž wy budžecze wote mnje w žiwocze noŝcheni, a w mojej mačžėrnizy ležicze; haj, ja cžzu waŝ noŝycz hač do ŝtaroby, a hač wy ŝeŝchědžiwicze. Sa

cžzu jo cžinicž; ja cžzu waŝ ŝbėhacz a noŝycz a wumoz. Šchtó je hdy ŝahanibjeny, kiž na Boha je nadžiju ŝajil? — O troŝcht, cžeho mohł ƚo bojecz?

Zato worjoł ƚwoje mlode
Se ŝchidkami pŝchitrywa,
Tak mje ŝtajnje Boža hnada
Zato w ŝahłwczku wohrėwa.
Hdyž ja hiŝczę njebėch žiwny,
Da Bóh mi to žiwjenje
We mačžėrnym žiwocze;
Pŝhes njeho ƚym hiŝczę cžily.
Ma ƚwēcze wŝcho ŝahinje,
Boža luboŝcz wotauje.

Moja duŝcha je cžicha ƚ Bohu, kotryž mi pomha; pŝchetož wón je moja ŝkala, moja pomoz, mój ŝchit, ŝo mje žadny pad nje-pobije, tak wulki hač wón je. Teho dla ŝpŝchecžejczę ƚo kóždy cžaf na njeho, lubi ludžo, wuŝhpajczę ƚwoju wutrobu pŝchod nim. Bóh je naŝche domėrjenje. A bylo tež naŝchich hrėchow wjazny, hač pėŝka pŝchi morju, jeho hnada je tola wjetŝcha; a dyrbjeli rjez: Moje hrėchi pŝchėndu moju hłowu, jako cžęžke brėmjo wone mje wobczęžuja, dha tón ƚnjew praji: Hlaj, to Bože jehnjo, kotrež ƚwėta hrėchi njeŝe, a: Hlaj, ja ƚym twój hrėch wot tebe wjal.

Mój Šbőžnik je troŝcht hrėŝchnika,
Hdyž jom' wot brėmjenja tej' ŝłocze
Niž cžłow'ł, niž jandžel njepomha,
Hdyž naŝtrőžane ƚu wŝchė koŝce,
Som' cžėŝny je ƚwět ŝchėroki,
Se ƚej a Bohu ƚ hroŝnoŝci,
Wot Mőjŝaža přecz ŝacžibjieny
A ƚ horzej heli wotžudženy;
Hlej, ŝa teho je ƚhowanka
Mój Šbőžnik, tón troŝcht hrėŝchnika.“

Hižo mjes tym, ŝo Mėrcžin cžitaŝche, bu Miklawŝch pŝchezo wužŝcho wokolo wutrobny, ƚylly ronichu ƚo po jeho ližomaj; Leŝka ŝ dželbranjom na njeho gladaŝche, hiŝczę ženje njebė jeho plačacz widžala. Zato bė nėt Mėrcžin ŝčoncžil, njemőžejŝche ƚo Miklawŝch ƚwojeho pohibanja wjazny ŝdžerzecz, wón položi wobė ruzny na woczi a plataŝche ŝ hłoŝom. Wŝchitny mjelczachu. Po ŝhwilzy wŝa Mėrcžin troŝchtowajo ŝaŝo ƚłowo: „Luby Miklawŝcho, to njewbože je wulke, ale tón ƚnjew mőže pomhacz.“ „O nano, ja wŝchal horja dla njepłakam“, ŝnapŝchecžiwny Miklawŝch pohibany; „ja dženka tak ŝjawnje widžu, ŝo tón ƚnjew pomhacz cžze, a to mje ƚ ƚylŝam hnuje. Wona ŝtaj mojej ŝtarŝchej, dyrbjal jeju hubjeneju a ŝhubjeneju widžecz? Sa cžnych jeju wumoz a njemėjach tola žaneje pomozny. Duž myŝlach: ƚnjew, dha pomhaj ty! A to ƚym ja krucze wėrił, tak ŝ zylej wutrobu, hdyž tež njewjedžich, tak dyrbjal wón pomhacz. Me wón radu wė, a jeho dobrota a hnada je wulka. Haj wón budže wobohimaj ŝhubjenymaj ŝtarŝchimaj pomhacz, ja pŝchewidžu nėt jeho hnadne wodženje. Pŝhes cžėlnu ŝrudobu je jeju wutrobu a hordu myŝl roŝbił, cžęza ƚam-ŝnych hrėchow nad nimaj wotpocžuje a jeju potula, ale wonaj hiŝczę ƚwoje hrėchi pŝnajetaj, a Bóh budže jimaj hnadny. Mjeje wėrnjo, nano, wón ƚam mőže wumoz? Wón mőže hrėchi wodacz a ŝtyŝnoŝcz ƚwėdomja a cžwilu hrėchow wot naŝ wŝacz. Wón jo radny cžini, jeno ŝo ƚ njemu pŝchilhadžamy.“ „Pőjczę ƚem ƚe mni wŝchitny, kiž wy ŝpřozni a wobczęženi ŝcze, ja cžzu waŝ wofŝchewicz, praji tón ƚnjew!“ tak ŝnapŝchecžiwny Mėrcžin ŝ hłoŝom. „Bóh daj ŝo byŝchaj pŝchilchaj, haj, ŝo byŝchaj wėŝczę pŝchilchaj!“ ŝdychowaŝche Miklawŝch. „Modlcze ƚo ŝe mnu, ŝo wón ƚwój ŝtuff do-čłonczi, wŝchal je prajił, ŝo cžze naŝ wuŝlyŝchecz.“ Dale njemőže-

ſche, ſylly poduſychu jeho hlóſ, wón padže na koleni a wſchitzy jemu ſlédowachu. Měrczin wa ſłowo a modleſche ſo: „Haj, ty luby Ebóžniko, pſchińdž ſ tvojim žohnowanjom, pſchińdž ſ twojej mozu, napjeli naše wutroby, woſebje tvojich troſchta najpo- trjebniſchich, ſahoj wſchě khore wutroby: ty to móžeſch, hdyž chžeſch, tebi je to něſchto mało. Ty wſchaf njembžeſch ſo wotwobroczič wot próſtwom ſwojich džěczi. Pomhaj, pomhaj, Knježe, bjeť ſo po tych wobohich hrěſchnikach horje; pójcel ſwětlo do cžemneje nozy wutrowow, ſmil ſo nad nami wſchitkimi. O ty luby, luby, Ebóžniko, wſchaf ſmy twoje džěczi, nicžo dale nochzemny byč, w tebi chzemny wotpoczowacž, w tebi woſtacž, ty dyrbiſch naše žiwjenje wodžicž, ty wjedžeſch naſ do ſtyſknoſčow a naſ ſ nich ſažo wumožeſch. Knježe, ty ſy naſ wuſlyſchal, twój Duch puſchcža ſo dele na naſch cžichi dom. Džak budž tebi, haj džak tebi ja tvoju ſwěrnofež. O Knježe, pomhaj pſchezo dale hacž tam k ſbóžnej wěcžnoſčzi! Hamjeń.“ Měrczin, Miklawſch, wſchitzy ſ wjeſelny pohladam poſtaunychu. Tón Knjeſ bě jich modlitwu, wuſlyſchal, žadny nad tym njedwělowaſche.

(Pſchichodnje dale.)

Tón Knjeſ klyſchi jich wolanje a pomha jim.

Miſionar Fraj, kotryž běſche tójiſchto lět w Indiſkej džělał, dyrbjeſche ſo khorowatoſeže dla do Europy domoj podacž. Žako běſche jeho lóž ſbožownje hacž k polodniſchey Afrizy pſchijěla ſběhny ſo wulki wětr a njewjedro, a žolny pſchelamachu na jonym bofu džěru, tať ſo ſo nutſlijaza woda wjazy wuplumpacž nje- hodžeſche. Nižo ſo lóž pomalu do hlubiny nurjeſche. Kapitan pſchijěže k miſionarej a džěſche k njemu, ſo dyrbi pučžowarjam to powjedžicž, ſo po někotrych wotomiknjenjach wſchitzy žiwjenje ſhubja. Mjeſ nimi běſche mandželſka jeneho indiſkeho ſudnika, woſebna knjeni ſ pjecžimi džěcžimi, kotraž khora ležeſche. Žako wona powjeſež doſta, počža žaloſnje wolacž. „Dyrbju dha ſo ja ſe wſchitkimi mojimi lubnymi džěcžimi dženzha w morju tepicž? Njeddyrbju dha ſwojeho mandželſkeho w Indiſkej ženje wjazy wo- hladacž? Ach, mohla ja wodacže ſwojich hrěchow doſtacž? Sa ſym pſchezo teho Knjeſa na ſtronje woſtajila!“ To běſche jene žaloſčenje jene po druhim bjeſ pſcheſtacža. Fraj poſaſa ju k Deſuſej. Pſchezo bliže pſchijěže ſmjercž. Dwe džěſczi pſchim- nyſchtej ſo twjerdže ſwojej macžeri wokoło ſchije. Jene wa miſionar do rukow a jene jejna ſlužobna džowka. Tať cžakachu na poſlednje wotomiknjenje. Šmjercž klapaſche ſurowje, kaž ſ wulkej pjaſežu, wontach pſchi lóžzi. S tymi džěcžatkami a ſe ſlu- žomnej holzu padže nětko miſionar Fraj na kolena a proſheſche: „Knježe Deſu, ty ſy we dnjach ſwojeho cžěla we runej nuſy ſwojim wučomnikam wupomhał. Ty ſy pſchezo hiſchcže tónſamny. Pomhaj tež nam! A hdyž na naſ ſtarých hrěſchnikow njechaſch pohladacž, dha pohladaj na tute małe džěczi, kiž hiſchcže njewjedža, ſchto je ſle abo dobre, a wumož naſ!“

Žako ſo tať modleſche, hlaj, dha wobroczi ſo na jene dobo wětr a ſwali tu lóž na drugi boť, tať ſo džěra wyſche wody woſta a žana woda wjazy nutſ njeběžeſche. Nětk wučerpachu wodu ſe wſchej mozu, lóž bu ſažo próſna wot wody a džěru móžachu ſa- tyſacž. Duž kapitan ſam, kotryž běſche hewať njewěrjazy cžłowjeť, kaž junu Žarao pójna: „Sawěſeže, to je Boži porſt!“

Tať pomha miſionſtwo ſtarým a mlódyim hrěſchnikam wot ſmjercže cžěla a doſtaw wot Knjeſa nad žiwjenjom a ſmjercžu hiſchcže hnadny cžaf k poſucže ſa njepoſutne wutroby.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Sańdženu njedželu je ſo jenohłóžnje knjeſ wučer ſollat w Njeſwacžidle ſa žyrtwiſkeho wučerja w Maleſchezach wu- ſwolil. Wny pſchjemny jemu wjele ſboža do noweho powołanja, kotrež ſ wulkim doměrjenjom noweje woſbady pſcheſ jenohłóžne wuſwolenje na ſo woſmje. Duž ſo 2. wučerſke měſtno w Nje- ſwacžidle wupróſbni a pſchjemny Njeſwacžidliſkej ſchulſkej woſbadže, ſo by ſažo ſerbſkeho wučerja doſtała.

— Šerbſke kemſchenje ſměje ſo, kaž prawje w poſlednim cžijěle ſjewichny, pſchichodnu njedželu 20. ſeptembra pſchipołdnju 1/2 12 hodž. w ſchiznej žyrtwi w Draždžanach. Špowjednu wučžbu ſměje wodžer naſchich ſerbſkich kemſchenjom, knjeſ ſarať rycžer Žakub ſ Njeſwacžidla a přědowanje knjeſ ſarať Wjazta ſ Hornjeho Wujeſda.

— Pola Goleſchowa rańſchi cžah ſ Katež do woſa ſjědže a tonja pſchjeje, tať ſo dyrbjachu jeho ſakłóž. Wodžerja cžaha žana wina njetrjechi, dofelž je ſwonil a njeſu we woſu na pſchibližowazy cžah ledžbowali. Njech je to ſ pomučženjom ſa druhich.

— Wichory w tym měžazu ſu wulku ſchodu nacžinile. Š wjeſchta je wſchón ſad dele ſmjetany a naſyma ſo móžnje pſchipojeduje a lěto ſo ſažo ke kónzej pſchibližuje.

— Sańdženu njedželu mějeſche ſo rjany ſchulſki ſwjedžen w Delnim Wujeſdže, wuhotowany wot knjeſa rycžerſublerja Ró- ſinga a jeho mandželſkeje. Šimaj ſluſcha wulki džak žyleje ſchul- ſkeje woſbady!

— Njedželu 27. ſeptembra ſměje ſo Guſtav-Abolſſki ſwjedžen w Božim domje w Delnim Wujeſdže, na kotryž ſo wſchitzy pſchecželjo ſkutka ſchecžijanſkeje ſmilnoſeže wutrobnye pſchepoſchuja.

Wſchitko pſchijěže wot Knjeſa.

Šhudžič a tež ſbohacžič,
Knježe, ty wſcho poſkiežič;
Ponižič a poſběhnjeſch,
Morič a ſaž' ſbudžujeſch.

Pomjenſchich a powyſchich,
Šchtož chžeſch, na naſ dopuſchcžič;
Dawaſch a ſaž woſmjeſch tu,
A to wſchitko ſ luboſežu.

Roſlamaſch a ſahojič,
Šrudžič mje a ſwjeſeliſch;
Twoja wěcžna rada chže
Wobſtoržicž wſchaf ſtajnje mje.

Pſchezo woſtanjeſch mi ty,
Kaž ſy ſlubil, luboſny.
Kaž ty ſ njebjeſ hladatſch mje,
Š nadžiju tať pytam cže.

Šda ſo něſchto cžežke mi,
Šo ja njemžu ſpójnacž,
Dha wſchaf ſhonju junu tam,
Kať wſcho kražnje wjedžeſch ſam.

Wiſel. Š. Žitawſki.

Daliſche dobrowólne darj ſa wbohe armeniſke ſyroty.

Š. Š. žnjomy dar 3 hr. — np.

W mjenje wobohich ſyrotow wutrobny džak

Gólcž, redaktor.

Esy-li spěwał,
Pitnje dželał,
Strowja cze
Sswójbnj statoł,
A mój šwjatoł
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pał šwěrnj
Pšches spał měrnj
Čzerstwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Sswěrnje dželaš
Wšćedre dnj;
Džen pał šwjatš,
Dušči datš,
Wotpocznj ty.

S njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšćerw cze!

F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóđu šobotu w Smolerjez knihičiziczerńi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

16. njeđzela po šwj. Trojizy.

Šap. št. 16, 22.—34.

Wobroczenje jastnika w Filippje nam tekst powjeda. Pawoł a Silas buschtaj do jastwa czišnjenaj, dokelž bėšchtaj wėšćezėrizy mobarali, dale wėšćezicž. Jastnik wsja jeju po dostatej pšchifasni a czišny jeju do najhlubšeho jastwa a samtny jeju. Šacžrunje bėšchtaj šwjasanaj, njesadmėlujetaj, a nam šo powjeda: wonaj šo k Bohu modleschtaj a khwaleschtaj Boha. Nječ bėšchtaj jataj, jeju wėra jeju šnutškwonje wušwobodži, šo horje hladaschtaj k šwojemu Šbóžnikaj, kiž bėšće jeju šylnosć. Tón Anjes póbła pomoz. Wulke šemjerzenje šo šta. Na mėsće šo jastwome durje wotewrichu. Duž šo jastnik nastroža a chyzšće šo šam škónzowacž. Pawoł jemu mobarasche. Tak bu jastnik pšchemóženj a padže Pawołaj a Silasaj k nohomaj s tym praschenjom: „Ščto mam ja czišicž, šo šbóžny budu?“ a dosta wotmolwjenje: „Wėč do Anjesa Jesom Šhryšta, dha budžesč ty a twój dom žiwj.“ Wonaj jemu pucž pokasujetaj k prawej šwobodnosćzi.

Wobroczenje jastnika w Filippje — šwėdczenje ja wušwobodžazu móž ewangelija.

1. Šapostolaj štaj jataj — ale tola prawje šwobodnaj;
2. wušwobodženaj šapostolaj dopomhataj jastnikaj k prawej šwobodnosćzi.

1. Šapostolaj buschtaj do jastwa czišnjenaj. Ša šwou lubosć dyrbitaj w jastwoje šedžecž. Nječ to pšchicžina była morkotacž? Ale wonaj nještaj šrudnaj, ale

jeju woblicžo je wješeke, ani šłowo morkotanja s jeju rta nješćhındže; ale: wokoło polnozy pał šo Pawoł a Silas k Bohu modleschtaj a khwaleschtaj Boha; a jeczi to šklyšchachu.“ Šak bėšće to móžno? Šwangelij bėšće móž wutrobny. Wonaj wėštaj, šo je tón luby Šbóžnik bliško. Š jeju wutrobny klineža jako hwėsda wysche nozy šrudobny šłowa: „Šacž ja runje kłodžu w cžėmnyj dole, njeboju šo žaneho njesboža, pšćetož ty šy pšči mni, twój prut a kiz troschtujetaj mje.“ Wokoło polnozy, w jastwoje tale džiwna Boža šklužba. To naš dopomnja na tamne podšemiste Bože šklužby w pohrebnisćezach w Romje, w tak mjenowanjch katakombach, w kotrychž šo přeni kšćesćizienjo pšči rowach šemrjetnyh šhromadžowachu a Boha khwalachu. Woni šu nam s pšchikladom, kiž my kšćizėj cžėkamy. Šak dostanjemy tule móž, tež w kšćizju Boha khwalicž, nawušt-njemy tež w jastwoje w Filippje. Pšćetož:

2. šwobodnaj šapostolaj wjeđzetaj jastnika k prawej šwobodnosćzi. Šwonkwonje bėšće jastnik šwobodny muž, ale jaty bėšće w šwojej pohanskej pšćiwėrje. Šemjerzenje šo šta. Jastnik šo tak nastroža, šo chze šebi žiwjenje wsacž. Pawoł jemu wobara. Wón cziuje niemėr šwojeje wutrobny a štaji to wulke praschenje: „Ščto mam czišicž, šo šbóžny budu?“ Derje temu, kotremuž je najwaznišće praschenje, kotrež štėji wysche druhich praschenjom ja šwėtnym šbožom. Ale wsčak tež dyrbi šo prajicž: Škomuž tole hlowne praschenje wsčitko njeplaczi, temu nicžo njeplaczi. Tole praschenje wjeđe k prawej šwobodnosćzi, pšćetož wono wotwijaš wot šachodnyh šubłow tuteho šwėta, wot šwėtneho wješela, wote wsčėje šamo-

prawdoscze. Pawol da wotmolwjenje: „Wěr do Anjesa Jesom Khrysta, dha budžes ch ty a twój dom sbóžny!“ To je ewangelij, kiž nam pramu swobodnosć da, jastnikej a wschitkim, kiž wěrja. Jastnik da šo kšchczicz se swojim zplým domom. Schwatajmy k Jesušeji we wěrje kaž tón jastnik, sapschimíny jeho s ruku wěry, potom dawa nam móz, wschitke czežkoty pschewinnyč, potom naš wuřwobodzi wot najwjetšheje czežkoty, wot swjastkow hrěcha. Wusnajmy se rtom a žiwjenjom Pawolowe wusnacze:

„Ja šo njeħanbujewo ewangelija wot Khrysta; pschetož móz Boža je, sbóžnych čžinicž wschitkich, kiž na to wěrja.“ Ğamjen.

Wěry Ğwadna msda.

(Ğap. st. 16, 30—31.)

D trošht! ja wěm, šhto čžinicž mam,
So duřcha sbóžnosć směje:
Ja na Khrysta šo šalozam,
S tym moje sbože kežeje
Sa čžaknosć tu, ja wěčžnosć tam;
Wšchak s wěru Khrysta prawdosć mam
A Boži mēr we duřchi.

Pucž drubi ničtó njepytaj
Přchincž do Božeho raja;
Wřchu šamoprawdosć na boř staj,
Sow skutki njepomhaja.
Ğlej, pomoz je we Khrystuřu,
Přches njeho duřche k njebju du,
Ğdyž w twjerdej wěrje steja.

Duž Khrysta jeno pytaježe,
Kiž čžecze sbóžnosć dostacž;
Wřchi nim, kiž duřchow Sbožnik je,
Njech kóždy žada wostacž.
Wón je naš droho wufupil
A Boži raj nam wotewril,
Eso teho šraduj, duřcha!

Ğdyž duřchu křija mrokoty,
Eso hrěchow dla mi stjšchcže,
Dha šlónzo, balsam wutrobny
Mi šy, o Jesom Khrystcže!
Ty moje rany wobalesch,
Mje sa njebjęša lěkuješch,
Měj džak sa tajku Ğnadu.

D wostañ pschi mni, Sbožniko,
Tež Ğdyž mje křichž tu tjšchi;
Mi šwěcž šo twoje woblicžo,
Njech duřcha twój Ğlób šlyřchi.
Wjedž s horja mje tam k wjeřelu
A psches šmjercž junu k žiwjenju,
Ğdžež wěru křóna debi!

K. A. Fiedler.

Bože wobarnowanje.

Ğhuda, ale pilna, pobožna žona běřche šobotu popořdnju popřlednje pařmo šwojeho tħdženřkeho džęla dopřchadla. „Se-li čži prawje,“ džęřche wona k šwojemu křoremu mužej, „donjeřu pschewinnyč do męřta, šo bych něřhto pjenjes sa pschichodny

tħdžen dostala. Ğutřje dħrbjala kemsch škomdžicz.“ — „Se Ğižom posdže,“ męnjęřche muž, „a do męřta stej dwe dobrej Ğodžinje. Ty wjele wot dnja do njeho njepřchinjęřch, a wróczę pschindžęřch w čžmowej nozy. Pucž přches lęř wjedže; to směju starosć wo tebe, a džęczę mi tež wuřchi polnej nastorža.“ — „Luby mužo,“ rjekny žona, „džęczę ja šobu wosmu, šo męř tež njęř tym dobrty pokoj. Šo mojim šdacžu mamy něřhto męřacžka, a pucž ja špiřy namakam. Budž Ğjes starosće, my bórřy šařo pschindžemny.“

Wona džęřche, pschewinnyč a šwoje najmlóbsche džęczę w korbje na křibjecže, dweju čžileju Ğólzow pschew šobu. „Njesabęžtaj šo, džęczę,“ rjekny wona, jako běřche šwoje pschewinnyč w męřcže wotędala; „ja čžu jeno Ğišchcže k rěřnikej po pol punta mjařa a k pjariej po jenu žaktu škocžicz, šo męř waju křory nan jutřje dobru poliřwu. Potom křwatamny, šchtož móžemny, šařo domoj.“

Šlónzo běřche Ğižom šakħadžalo, a čžorne mřóczęle šo wot deleka na njebjo posbęhomachu. Ğlacž męnjęřche, šo s napinazym křwatkom šo bližazemu njewjedru Ğišchcže wuřdže; tola wětr, kotřyž šo šbęže, špřęřniřcho džęřche dħžli wona. Wón nadpadže jich w lęřu se šatrařchnej nawalnosćžu. Wě to šchumjenje a Ğowrjenje! Šędle ropotaju; šwottorhane Ğalořy wokoło lętaju. Wřřk ja blyřkom! Ğrimot ja Ğrimotom! Móz je džęř póžřjela. Šeno Ğdyž blyřk njebjo rořtorħuje, čži wbořy widža, šo žaneho pucža wjazny nimaju; a čžęmnota je čžim čžorniřcha, čžim šwětljšchi běřche blyřk. Džęczę w korbje wola žalořnje. Taj Ğólzaj wřřaschtaj na maczerinej šufni a daschtaj šo šobu dale wlez. Bojořcž a mucžnota běřchtej jimaj móz a rěcz wšalej. Wona dořpije šlóncznyje wřřchinu a šo njemóžna k šemi šwjese. „Dale njemóžu — modltej šo, džęczę,“ wona šdychowajęche, „modltej šo, šo naš Bóħ wumóže! Ach, mój muž, moje džęczę! — Šchto šym šawinowala, šo dħrbju takle kónž wřacž?“ — To běřchu myřle, kotřęž šo pod Ğrimotom njebjęř psches jejnu špřóžnu wutrobu dřeřachju. Polmorwey džęczę fleczęřchtej a šwojej woblicži w křinje maczerje šřhowajęchtej.

Ğlej, našdala šo njebjo čžęřwjenjęřche! „Džęczę, Bóħ pomħa; tamle męřacžk šřhadža!“ Tola čžęřwjenosć bu pschewo žęhliwřřcha. Wohenjowę płomjenja šo posbęhuję, Ğařchewu, šařo Ğorje šapaju. Šwomny pschewiwaju! „Nježe Jesu! Bóħ budž nam Ğnadny! Nařcha wjeř šo pali! Ach, mój křory muž! Mój domik!“ Ğišchcže njebę žana kapka deřchcža padnyla. Męřto čžęhnye šo njewjedro nad dořom dale, a deřchcž šo s čžurami s njebja dele lijęřche. Płomjenja šo leħnyřchu. Š bořa šo Ğrima. Njebjo šo jařni, a męřacžk s někotřymi pschewczęřlnymy Ğwěřdami Ğižom pucž rořřwětla.

Ğdyž šo wot nětajkežkuli tjšchnosćę wawęe mozy nalemjene bycz šdadža, dha dajęe jeno Ğišchcže wjetřchej šřřřnosćę na wawę pschincž, a ta wubudži tak-ręz se wřchęř Ğłubofich kucžitow čžęla a duřche nowe mozy, abo wona wam šmjercž pschinjęře. — Na šemju šwjęřena žona šo šřaba. Bojořcž, šo je šo wotpalila, ju špřęřniřcho čžęřjęřche, Ğačž přjedny wřchor. Wona se šwojimi džęczęmi domoj dóřdže, a — tu steję jejny mały domik kaž pschewlutowana šwjatniža. Wřchę ščęřny běřche wohen poliřal. Ğbęže k prawizny a k lęwizny w popjele ležachju. Nawalny šřiwř bę jejny dom pschew wohnjom wobarnowal.

Duž ju wřřoke šahorjenje šapschija. Wona rěczęřche kaž profecžina: „Ğlejčę, džęczę, to běřche Ğnjeřomny jandžel, kotřyž s wóřym blyřchcžazym njecžom nad nami čžęhnyjęřche! Pschew nim šurowy wřchor, šo šo šchtomny lęřa pod nim šřibowachju; ja nim čžęřke šřařy Ğrimanja, šo šemja jeho blřřřosć šacžuwajęche. My małowěřni myřblachmy, šo je to šmjercž. Wě to wumóžeř! Wón nam do přędka křwatajęche; džęřčęřche polne promjenja njebjęř, a pschewinnyč žadławza, kotřyž čžyřchew našch dom póžřjecz.

Šařicže na kolena a džęakujęče šo temu Ğnjeřej! F.

Marscha, pschirodna macz.

(Wjefna stawisna.)

(Potraczowanie.)

Haj, tón Anjes bė jich wuſtlyſchal; jeho Duch puſchczi ƚo dele na tón czihi dom. — Zobrka w pódlanſkim twarjeniczkŷu ƚe-
dźeſchtaj Handrij a Marscha pſchi Berczinyŷm ložu, na jejne czihe
ŷymnizowe ŷpanje ƚedźbowajo. W jentym róžku ŷtwy ŷtejeſche ko-
lebka, w ƚotrejž Leńžyna poldra-lėtna dźowczička w ƚłódkim ŷpanju
wotpoczowasche. Na Berczine a wowożne žadanje da Leńka temu
dźeſczi jow bydlicz; mono bėſche ƚo jara bórŷy wobėmaj lube a
drohe ŷcziŷilo, a bė woŷebje we wutrobje lubeje wowki žórlo jaŷo-
luboſcze ŷbudźilo, ƚotraž tej hacž dotal luboſcze-próŷdnej, twjerdej
wutrobje nėtk jara derje cziŷeſche. Tu wozuczi Berta je ƚwojeho
lohkeho drėmanja. „Wóž ŷtaj pſchezo hiŷcze jow?“ praŷeſche
ƚo i luboſczi; dha dźitaj wŷchal teŷ t mėru!“ Handrij ŷdych-
wasche. „Ach, ja tola ŷpacž njemóžu! praji wón; „ja dženka czežu
na ƚwojej wutrobje cziuju, ƚotraž mi wotpoczowacz njeda. Marscha
njelczeſche, ale jejna czeža njebė drje nicžo lóžicha. „Berta“, po-
traczeſche Handrij, naŷche njeŷbože je wulke, ale my ƚmy jo ŷaŷlu-
žili, — haj mój wobaj, Marscha a ja. Mój njeŷmėdźichmoj
woboheho Wiŷlawŷcha i domu a i dwora wuhnacž.“ „D to je
moja najwjetŷcha wina“, pŷchetorhny jeho Berta, „ja ƚym jeho ŷa-
hnała, teho dla trjehi nje nėtk Bože poklecze. Ale to wŷchal
ƚamo njeje, o moje žyle žiwjenje bėſche hrėŷchne. Wot mlodoſcze
ƚem myŷlach, jo ƚym wjažy hacž druŷy ludžo, ja bėch horda a ƚym
huŷto doſcž na ƚhudnych ludži ŷapomnjala, i czeledžu ƚym njeluboŷnje
wobŷhadžala, pŷchezo jeno na ƚwoju draŷtu, na jėdž a picze myŷlila
a teho Anjeŷa pódla ŷabyla, haj ƚym drje teŷ drubich pobóžnych
ludži wuŷmėŷchala a hanila. A teho dla dyrbiu tał czerpicž a tajke
ŷrudnje žiwjenje wjeſcž.“ „Ale Berta!“ ŷawoła Marscha žalooŷcziwoje,
tola dale nicžo prajicž njemóžeſche. Njebė dha to wona, kiž bė
ƚwojeje dźowożne hubjenŷtmo ŷawinowala? Njebė wona jej wot
mlodoſcze ƚem kaŷala, tał cziŷicž? haj njebė wona jej bjeŷbóžny,
hrėŷchny pŷchitkad dawala? Nė, Berta bė njewinowata, a njewino-
wacze dyrbeŷche ju tał czeŷte njeŷbožo potrjehicž! To móžeſche
jejna maczeŷna wutroba lėdy ŷnjeſcž. Kał cziwilowachu ju Berczine
ƚamowobŷkoržowanja! Ale jejnej twjerdej wutrobje njebė móžno,
ƚwojeje ƚamŷneje winy ƚo wuŷnacž. Berta cziŷasche ƚóždu myŷł
w maczeŷnej wutrobje. Wona poŷticzi jej ruku a rjekny troŷchtujo:
„Macze, my wŷchitzy ƚmy winowaczi. Dopomnjecze na naŷche
pominjene žiwjenje naŷ jara cziŷczi, haj dopomnjecze na naŷchich
hrėchow winu, a my ƚmy wŷchitzy połni njemėra, a njewėmy, hđze
ƚo ŷchowacz. Njeje wėrno?“ rjekny wona, t wuŷnaczu nuczižy,
a hladaŷche praŷchejo na nana a maczeŷ. „Haj, haj!“ rjekny Handrij.
Marscha ŷdychny, a wuŷnacze bė jej we woczomaj cziŷacz. „Nėtk
pomnyŷłtaj raŷ“, potraczeſche Berta, „my wŷchitzy tŷjo ƚmy tał
wobezeženi a roŷbiczi, a móžemy tu czežu, ƚotraž naŷ cziŷczi, lėdy
pŷcheŷ žiwjenje njeſcž. Tola tu muž pŷcheczelnje t nam ŷtupi
a nam rjeknje: Dajcze mi jeno to brėmjo, ja chzu ŷa waŷ njeſcž,
wy dyrbicze bycž ƚwobodni, a pucž waŷcheho žiwjenja dyrbi bycž
lohki a ƚłódko. — Ale my wŷchal cze njewinowaty, Anježe! rjeknjemy
my naŷtróženi, my czi ženje nicžo dobre wopokaŷali njeŷmny, ženje
cze naŷyczi, napowili abo woblekli, njeŷmny teŷ twojim pŷcheczelam
ženje žaneje luboſcze wopokaŷali a ty chžyl tał luboŷcziwoŷy a ƚmilny
pŷchecziwo nam bycž? — A my ƚo njewinowaty, to i jeho rufi
wŷacz, cziujemy ƚo teho njedostojni a njewėmy, kał mogli jemu to
jaŷo ŷarunacz. Ale tón Anjes t nam pŷchezo pŷcheczelniŷcho rėczi,
a luboŷcziwoje nam hiŷcze bližo ŷtupa, jaŷne ƚwėtko jeho luboŷcze“
połneho wóczka pada nam tał cziople do wutrobny. Ženo lubowacz
nje dyrbicze, praji wón luboŷcziwoje. — Nicžo dale, hacž cze lubowacz?
o ŷchto nochžyl tebe lubowacz! My padnjemy t jeho nohomaj,
wupŷcheŷtrjemy ƚwojej ruzy: Anježe, Anježe, tu ƚmy, o ty luby

miłooŷcziwo Anježe, tu maŷch naŷchu wutrobu! Twoja luboŷcž chze
naŷche hubjenŷtmo wot naŷ wŷacz, twoja luboŷcž chze nam žiwjenje,
to njeŷboža-połne žiwjenje ƚłódko ŷcziŷicž. Tu ƚmy twoji do
wŷcheje wėcžnoŷcze! — D luby nano,“ wobroczi ƚo wona t Handrijei,
„tón ŷbnytny pucž naŷcheho žiwjenja budže wėcze hiŷcze prawje
wjeŷely po tał wjele ŷrudnoŷczi.“ Njes tym jo Berta tałle
rėczeŷche, hladaŷche Handrij ŷtyŷnje na nju a ƚimny cziho i hłowu.
Marscha pał zyle ŷproŷtnjena a njelczo jej po bofu ƚedzeŷche.
„Macze, njechajŷch dha Ty i namaj hič?“ wopraŷcha ƚo Berta
zunje. Marscha ƚo njechibny. „D macze, Ty njekmjelch ƚama
dale tón pucž hič, hđny ja tam t ƚwėtkym njebjeŷam du. D macze,
Tebe na wėcžnje wjažy njewohladač: nė, nė, to njeŷnjeŷu;
pomnyŷł tola: na wėcžnje wjažy ƚo njewidzeč! Ty tola ƚwoje
jenicze dźeczo wot ƚo ŷtorczič njemóžeŷch? Nė, macze, bjeŷ Tebe
wŷchal ja teŷ ŷbóžna bycž njemóžu.“ Marscha bu ŷaŷchaŷena. ŷako
miła roŷa padachu tele luboŷcziwo ƚłowa do jeje palazeje wutrobny.
Wona klaŷny ƚo pŷched Berczine ložo. „Hđny bych jeno mohla,
ja drje rada chžyla,“ ŷdychny wona. „D hđny jeno chzeŷch, dha
je wŷchal ƚo hižom ŷtalo,“ wołaŷche Berta i wjeŷelom ƚakajo
a waŷa ŷe ŷbóžnej radoŷczi maczeŷnu a potom teŷ nanowu ruku,
a jej t njebju wupŷcheŷtrjemoŷchi praŷeŷche wutrobny: „Tu, luby
ŷbóžniko, tu ƚmy wŷchitzy tŷjo. Nėtk dzerž naŷ kruce, my wŷchal
ƚmy ƚłabi a woprawdže njewėmy, kał mogli bjeŷ Tebe dale
pŷchicž. D ŷpožcž nam móž, naŷchej woczki ja Tobu hladataj.
Prjecz ƚwėt, pjenjeŷy, kublo a ŷemŷte ŷbožo, wono je ƚo nam ach
tał hórke ŷcziŷilo; nėtk ƚy Ty naŷch troŷcht a naŷcha pomoz,
a Twoje njebjeŷa ƚu naŷcha jenicze nadži; Ty naŷ horje woŷmjelch,
pŷchi Tebi wŷchitku ŷrudobu ŷabudžemy a budžemy ŷbóžni. Haj,
Anježe, my pŷchidžemy, — a ja bórŷy pŷchidnu!“ pŷchitaji wona
nėtk i czihim, ale ŷbóžnym hłóžom. „Berta, Ty njekmjelch
wumrjecž!“ ƚakajoŷche Marscha horzo. „Wumrjecž? ŷchto je
wumrjecž?“ ŷnapŷchecziwi Berta; pomnyŷł tola, my mamy tu jeno
wobezežne pucžowanie w hromadže t tej domiŷnje, hđzež we wėcžnej
ŷbóžnoŷczi w hromadže žimi budžemy. Wažu pucž teŷ jara dolhi
wjažy njebudže, a pŷchidnu ja nėtk nėŷchto prjedy tam, a budu
wŷcheje ŷtarooŷcze a próžy pŷcheŷbėnjena, dha móžetaj to mi rad
popŷchecž. „Haj, haj, ja czi to wŷchal popŷcheju,“ rjekny Marscha,
pŷchezo hiŷcze ƚakajo; „ale ja bjeŷ Tebe tón prawy pucž namaŷacz
njemóžu!“ „ŷa ŷze njepuŷchczi, hđny teŷ czełnje wjažy pola Tebe,
njeŷmny,“ rjekny Berta troŷchtujo; „moja duŷcha je pŷchi Tebi
a hđny ƚłudžiŷch a prawy pucž njewėŷch, tehdny chzu ŷzi ŷiwacz
a wupŷcheŷtrjemoŷcz ƚwojej ruzy napschecziwo: „Macze, luba macze,
pój ke mni! tał chzu Tebi pŷchidowacz, a chžyle poŷkadny žyleho
ƚwėta ŷze ŷawjeŷcž, Ty tola ŷa mojim hłóžom pódzeŷch, Ty, luba
macze, pŷchidzeŷch t ƚwojemu dźeŷczi.“ „ŷa pŷchidnu, ja pŷchidnu,“
Marscha cziŷche rjekny. ŷaŷna, cziopla pruha padny nėtk do jejneje
duŷche, haj wona ŷaczu, ŷo mohla žyly ƚwėt ŷazpicž a luboŷcziwemu
wołanju ƚwojeho dźeŷcza wŷchitto woprowocz. Tole ŷacžucze poda
jejnej roŷlamanej wutrobje móž, wona ƚo prėni krocž ŷwaži, ƚwojej
woczki njebjeŷam pŷchidowroczič. „Ale Ty tał bórŷy wumrjecž
njeŷmjelch.“ — potraczeŷche wona: „ŷa dyrbiu ŷze hladač, ŷo jaŷo
wotkhoricž; ja dyrbiu jaŷo ŷarunacz, ŷchtož ƚym na Twojim ŷbožu
ŷawinowala. Hđny by Ty wjažy na ƚwėcze njebyla, njemėla ja
nicžo wjažy cziŷicž.“ „Ty dyrbiŷch nėŷchto lėpŷche cziŷicž, hacž
tajku ŷwiadnjenu ƚwėtku wothladowacz, na ƚotrejž nicžo wjažy
dobycž njeje,“ poŷmėwtoŷasche ƚo Berta. „Hładaj tam!“ — wona
poŷaŷa na drėmaze dźeczo w kolebzy — „hlej, tam tu mału Hanu,
tule ƚwėtku dyrbiŷch hladač, dyrbiŷch ju ŷa njebjeŷke kraleŷtmo
woczahnyč a temu Anjeŷej pŷchidwjeŷcž; Ty dyrbiŷch jej ƚwoje
ŷhonjenja prajicž, kał hórki a njemėrny tón ƚwėt a kał pŷcheczelny
a miły tón Anjes je a kał móže jenicžy wón nam mėr a wjeŷele
w próžach tuteho žiwjenja a ƚwėtko w naŷchej czełnoŷczi dacž.“

Berta wošlabjena na wołomik posasta. „Nětk njech wotpoczujemy,“ rjekny czicho, „ale njesapomítaj šo modlicz, modlicz šo wjeczor, rano, a modlicz šo pschi wschém, šchtož czinimy, šo šmy stajnje pschi tym knjesu a wón pschi naš.“ Sandrij a Marscha šo lehnyšchtaj. (Pšichodnje skónczenje.)

Někotre podawki se žiwjenja Napoleona I.

Wulki kžezor Napoleon I. njeje šo hakle w tych dnjach, hdžež wón na pustej kupje Helenje pschewywasche, na Boha dopomnił; ale hižo tehdy, jako jeho hišcže njenahytneho pschescžeharja zykeje Europty mjenowachu, je wón druhdy do nabožnych myšlow šo ponurjal.

Ša čaš, w kotrymž Napoleon I. na najwyschichim wjerštku šwojeje mozy a šwojeho šboža stejesche, bu wón junu (taš powjedasche general Drouet šam arzybiskopej Donnetej š Bordeaur-a) wobdaty wot šwojich najwošebnišchich generalow a najšwěrnijšchich wojowarjow, š kotrychž někotši najšpodžiwnišche dny šwojeho žiwjenja w rošmołnje wopominachu.

Kžezor někotre wołomiki pschipošluchasche. Š dobom pschewata jich š tym praschenjom: „Wěcže wy, moji knježa! kotry je najrjeišchi a najšbožownišchi džeń mojeho žiwjenja?“

Wšchitzu wokolo stejazy mjenowachu paš tón paš tamny džeń, na kotrymž bě wón šwoje najwjetšche wójniške wumjelstwo wopofasał a najšlawnišche dobyčza wudobyl. Někoti hudachu na bitwy Marenga, pola pyramidow, pola Austerliž a Wagrama, drusy paš na džeń jeho kónowanja.

„Wy jo njeišcže šhudali, moji knježa! To běšche džeń mojeho přenjeho woprawjenja!“

Wšchitzu šo pošmėnkowachu dla tajkeho wošjewjenja, š wuwšacžom jenicžkeho generala, kiž běšche kžezorowym šlowam š powažnosčzu a hnutosčzu pschipošluchał.

Napoleon poklepny jemu na ramjo a prajesche: „Bravo Droueto, bravo! Ša šym šbožowny, šo šy ty mi šrošemil!“

* * *

Pšched něhdže 80 lětami pschewywasche biskop Š. strowjenja dla na šawoyškej kupje Aiz-u, hdžež šo wulkeje dowěry mješ ludžimi šwoješelešche. Junu pošlachu š njemu, šo by š mrežazej kžorej pschischol, kotraž běšche šawostajena džowka jeneho generala š Napoleonoweho wójška. Šdyž ju biskop š šmjerczi pschihotowasche a na Božu miłosč a lėpšchu wěcžnosč špominasche, špójna š šwojej wješelosčzi, šo je wona we bójšich wěrnosčach derje šnata. Šlubofo hnuty woprascha šo, šchtó je ju takle rošwuczil. „Knježe, wotmolwi wona, ša Bohom mam šo je wschitkeho, šchtož wo Křyštufowej wučžbe wēm, kžezorej Napoleonej džatowacž. Ša pschewywach se šwojimaj štaršchimaj na St. Helenje, hdžež jeho čašto widžach. Šdyž běch něhdže džepacž lět, prajesche mi njebohi kžezor: „„Luba holecžka! ty šy rjana a budžeš ja někotre lěta hišcže rjeišcha; ale pschi tajteje rjanosčzi čaša wjele špytowanjom na tebe. Wěrišch šebi jim napschecžiwio hieč a je pscheminyč, hdž nješy wopašana š bronju kšescžijanstwa? Š šchtó mohł na tutej wopušcženej kupje tebe rošwucžecž? Twój nan niž, a twoja macž hišcže mjenje! Ša čžu jeju winowatosč na šo wšacž; pschihadžuj še mni!““ Šasajtra džěch š njemu a wot teho čaša kždy tydžeń wjazwřócž š katechismom. Wón mi wschitke wěrnosčze po rjedže a po móžnosčzi roškladže, taš šo mi šdasche, jako by mój rošom na špodžiwne wajchnje š čēmneho španja wozucžal. Šo šjoch lětach rjekny kžezor še mni: „„Lube džěcžo! nětko šo mi dospołnje rošwucžene šdasch a mašch šo š přenjej špowjedži a š Božemu šlidu podacž. Š temu dam duchowneho š Franzowškeje pschicž, šo by tebe š šwjatym šakramentam, mje paš š šmjerczi pschihotował.““ Šaž běšche prajene, taš šo šta.

Duchowny pschidže a došonja, šchtož bě kžezor šapocžal. Ššm-li derje rošwucžena, dha je Boža hnada na mni škutkowała.“ Šaš powjedasche tuta šnjeni wo wulkim kžezoru wězy, kotrež někotre mužkuli dotal šnate njeběchu.

* * *

Na kupje St. Helena, na kotruž bu Napoleon I. w lěcže 1815 šapofasany, wón bórny kžoricž počinasche a hinjesche pomalu šwojej šmjerczi napschecžiwio; tola jeho frute čželo hišcže 6 lět dołho wudžerža. Wošebje w pošlednim lěcže šwojeho žiwjenja wón jara čžerpjesche a husto škoržešche: „Šadny šřěd š tu njeje, kiž by tón woheń wuhašnyč mohł, kiž mje kónzuje!“

Přenje lěta běšche šwoje wójny wopišal; ale to njeje nihdže špomnił, hacž je šo w pošlednim čžabu hišcže š Bohu wobrocžil abo niž. — Tola mamy se rta tych, kiž běchu tam wokolo njeho, džiwne šwědčzenje wo nim. Šrabja Montholon a general Bertrand běšchtaj jemu šwěrnaj hacž do šmjercže a wot njeju šmy šhonili, šchtož tudy šdželuju. Šaš šo woni wo kšescžijanstwe rošrěčowacž počachu a Napoleon džesche: „Alexander, Časar, Škarl a ja šmy wulke kraleštwu šažožili, ale š čini? š mjecžom! — Šesuf šam je šwoje kraleštwu na lubošč šažožil, a hišcže dženska bychu millijony ša njeho do šmjercže šchli. Šu njeje ani džěń ani bitwa, kiž je kšescžanstwo šapocžala, to je kraleštwu, kotrež je šo š Šesufom šapocžalo a psches šapochtolow roštko a kiž hišcže rošcže a budže rošč! — Še to bėdzenje, w kotrymž na jenej štronje steja kralojo a wulzy na šemi, na drugej paš njewidžu žaneho wójška, ale potajnu móž, kotraž je po wschém šwěcže roššchějena a šo na šwjaty kšicž šepjera. — Ša wumru a moje čželo budže hnicž: to je kónž wulkeho Napoleona! — Šajki rošdžel mješ mojim hubjenštwom a wěcžnym kraleštwom Šesufa Křyštufa, kiž je lubowany, kotrehož přėduja a šo š njemu modla! Ška to wumrjecž?“ — Šako ničtó njewotmolwi, pschistaji Napoleon: „Bertrando, njeje-li Křyštuf Bóh, dha šym njeprawje čžinił, šo šym Waš ša generala poštajil!“

Takle dyrbjesche šo móžny Napoleon hišcže psched šmjercžu pokorjecž psched tym, ša kotrymž šo njeběšche ženje praschal! — Šacž paš je šo š zykej wutrobu š njemu wobrocžil, to njewēm a nochžu tež to roššbudžicž.

Wšchelake š bliska a š daloka.

Š Draždžan. Šjedžela 20. šeptembra je nam Ššerbam w Draždžanach a wołnosčzi šerbške kemsche w lubej kšicžnej žyřtwi wobradžala. Bóh bě najrjeišche wjedro š temu dał. Šopolnja 1/2 12 šapocžachu šo našche kemsche w lubowanej macžernej rěczi. Šnjes šaraš Wjazka š Šornjeho Wujesda přėdowasche nam, hdž bě předy š. šaraš Šakub š Škěšwacžidla špowjednu wučžbu wotměl. Šicžba kemscherjow bě wulka, š Božemu wołtarzej šupi 158 špowjednych, 57 mužow a 101 žónšich. Šješ pošlednimi bě tež mloda Delnjolužicžanka w rjanej narodnej draščje. Bóh budž a woštań se šwojej hnadu dale pola naš!

— Šmanevry šu š kónzej a wojazy, kotř šu šwoje lěta wušlužili, šu šo domoj wřócžili. Bórny pschidže čžaf, šo šašo šynojo š doma du a do wojakow šastupja. Šyřtwina wušchnosč je š džiwanjom na jich duchownu pošrebnosč poštajila, šo šo woni njedželu do šwojeho wotkřada do žyřtwineje modlitwy wobšamšnu. Š temu čžyli šo štaršchi pošlednju njedželu se šwojimi šynami wokolo Božeho šlida šhromadžicž a budže šo tež w špowjednej wučžbe napominanje tym mlodym pschiwolacž, šo bychu tež w zušbje šwěru šo džerželi š žyřtwi a š Božemu šlowu. Š štaršchim njech je na wutrobu pošožene, šo jim tež modlěške knihi šobu na pučž dadža, šo njebychu šo šobu torhnyč dali wot žołmow šwěta.

Esny-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Sswójbny statol,
A twój hwyjatol
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoј móznj
Luboscz ma;
Bóh pał hwyerny
Pšhes spał měrnj
Čzerstwoscz da.

Njeh ty spěwałš,
Sswěrnje džělaš
Wšchědne dny;
Džeň pał hwyatj,
Duschi dath,
Wotpoczj ty.

S njebieš mana
Njeh czi kmana
Žiwnoscz je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh pada,
Wotšchew cze!

F.

Szerbiske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždu šobotu w Smolerjez knihicziščječni w Budyšcinje a je tam sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacz.

17. njedzela po šwj. Trojizy.

Šap. št. 17, 16.—31.

„Njeje w žanym druhim ta šbóžnoscz a njeje tež žane druge mjeno cžlowjeŝam date, w kotrymž mohli šbóžni bycz,“ wěrnoscz tehle šłowa wopokasuje japoschtol Pawol tež pšhes šwoje wustupjenje w Athenje. Wón wobšwědzczi šdžělanemu a wot šwětnjeje wědomosczje našyczenemu ludej, so jenož ewangelij wot Khrysta žedjenje cžlowškeje wutrobny staja, so je šama wěra do Šbóžnika hrěšnikow, kiž cžlowjeŝa cžlowjeŝa cžini.

Prědowanje Pawołowe w Athenje i dobom prědowanje sa našch cžaš.

1. Našche ludowe žiwjenje runa šo we wschelakim nastupanju žiwjenju Athenškeho luda. Kaž Athenszy, je tež našch cžaš na wschěch polach cžlowškeje wědomosczje do prědka kroczil. S teho pšchindže hač do nižšchich ludowych škłodžentow šo roššchěrjaza nadutoscz, šamospokojnoscz, kaž czi Epifurszy a Stoizzy prajachu: „Šchto chze tón njebolał prajicz?“, na druhim boku wobštajny njeměr, šwjětschne łojenje sa nowym bješ hlubokeho šapschimnjenja. S tym je šjednocžene, so lud wotpada wot wótzowškeje wěry a pyta sa druhim Bohom, sa tym nješnatym Bohom (šcht. 23). Šdyž běšche tole w Athenškim ludu šo pokasowaze podobne šjewjenje dobre pšchihotowanje sa pšchijecze ššchěšcžijanštwa, je sa našch cžaš to šrudžawe, so šo našch lud wot wěrnosczje wotwobrocza a so hrosy do hlubiny padnyč, i kotrejež žane a umoženje njeje.

2. Duž to napominanje na našch cžaš, so njebychny pšhes hordostnu mudroszcz do hluposczje šapadnyli. Na cžož je našch cžaš hordy, je pšchepytanje a wobknježenje šwěta a štwórby. Wěda temu, kiž šo i tym špokoji, kiž porst njewidzi, i kotrymž kóžde štworjenje Bože i njebiešam pokasuje. Šakšlepjena hluposcz wššokoscz šwojeho naroda (šcht. 28) tał daloko pšchepóšnacž dawa, so cžlowjeŝ wjazy najhlubšche žedjenje šwojeje wutrobny (šcht. 27) nješrosymy.

Duž pšchikaze tež dženska tón šnjes wschitkim cžlowjeŝam na wschěch kónzach pokutu cžinicž. To niczo njepomha, so chzešch na šhudobu šwojeho duchowneho žiwjenja i mudrymi myšlicžkami, pšhes šamocžinjenu wěru (kaž Stoizzy a Epifurszy) šchlewjeť powššnyč. Škóncžnje šo tola šchlewjeť roštorhnye a šchtož potom wostanje, je šama wěrnoscz, šudjenje, kotrež temu, kiž šo šbóžnyčcžinjazej wěrnosczzi šamknye, hrosy.

Duž wobrocžmy šo, dokež je hišchže cžaš. Čžinny pokutu, so by našch šnjes, kiž šemju šudži po prawdosczzi, naš junu se šudjenja wšal a našch Wumóžnik našch Šbóžnik je a wostanje. Šamjen.

Hlupi praja w šwojej wutrobje: Bóh njeje!

(Ššalm 14, 1.)

Astronom Athanasius Kirchner měješche pšcheczela, kotryž Bože byče prěješche a šo pšhes žane dopokasny nawabicž dacž nochžyšche, wot šwojeje hluposczje pušchěcžicž. Naš nětko tónle Boha šapřěwat

astronoma Kirchnera wopyta; ale tón mějesche nusne a so w swo-
jich džělach molicz njedawasche. Tak mějesche tamny czaß, so
w Kirchnerowej stwje roshladowacz. Pšchi tym phtny w jentym
róžku jara rjany globus njebjesny (globus coelestis), kotryž
běsche tam Kirchner s wotpohladom stajil. S radosću šebi jón
wobhladowasche a so rucže woprascha, komu tónšamy šluscha a
šchtó je jón čžinil. Kirchner spěšchnje wotmolwi, so jemu nješluscha
a so jón tež ničtó čžinil njeje, wón je tam dyrbjal pšches něfajki
pšchipad pšchińč. „To je šměšchnje“, Boha-sapřewar wutwola, a
bu na Kirchnera hněwny, dokelž čžyjsche jemu něšchtó tak hlupu
nabarbicž. Nunje to pač Kirchner čžyjsche, a rjekny nětko: „„Wš
nochzeczje wěricž, so je tónle mały, šnadny pšchedmjjet, kotryž je
jeno šlaba podoba wulkeje krašneje njebjeschčiny, wot šebje šameho
nastal. Šak móžeczje měnicž, so mohł wjele wjetšchi, krašny origi-
nal wot šebje šameho, pšches pšchipad tajki nastacž, fajkiž jón
nětko widžimy a wobdžiwamy?“ — Na to njemóžesche jeho
pšhecžel ničzo wjazny šnapscheczšiwicž; wón bě wo šwojej hlupošči
pšchewědcžentny a so prózowasche, so by s potracžowazym šlědženjom
prawe pšnacže dozpil.

Boža wšchudžomnošč.

(Šap. št. 17, 27, 28.)

Bóh wot naš njeje daloko,
Wón je nam bliško wšchudže;
Š nam jeho woło šhila šo,
Šmy tudy abo druhdže;
Wón je naš čžiwjel, w kotrymž šmy,
W nim žiwimy, šo hibamy
Šaž ryba w čžerštwěj wodže.

Ty wulki Božo wšchudžomny,
Šy we njeju a w šwěcže
W tymšamym czašu džělawy,
Šwědk wšcheho w hrodach, w hěcže;
Šaj, twoja wšchudžomnošč ta wě
Tež škutki tajne, šłowa wšchě
Š do wutrowow hlada.

Wšcho horjo, kotrež čžiščezni naš,
Še tebi, Šnježe, šnate;
Ty widžiš šbožownoščje czaš,
Tež wěcžko šylšowate.
D šbožny trošcht, so pšchi naš šy
Š my we twojej ruzy šmy,
Tež hdyž šo njeju mrěcži.

Duž njeboju šo nješboža,
Šdyž w čžěmnytm dole šhodžu;
Mje žane štrachi njetrašcha,
Šso w duchu s Bohom wodžu;
Šij jeho tón mje trošchtuje,
Wšchał wón mi štajnje š bošu dže,
Mje jeho ruka šita.

Ša we džěcžazej bojoščzi
Šžu pšched nim tudy šhodžicž,
Šo šwěcži jeho hnada mi
Š Boži měr mohł šlodžicž.
Wón pšchi mni je, mje wodžesche,
Duž wostanje tež w pšchichodže
Mój Bóh ša czaš a wěcžnošč!

K. A. Fiedler.

Bóh je wšchedomóžny štworicžel.

Běsche to w lěcže 1527, jako Dr. Luther s někotrymi druhimi
bohawucžentny na poručnošč nješapomniteho šurwječcha Šana
Wobštajneho šyrkwinstu wšitaziju w Šuršafškej džerčesche. Wón
wo tym šam rěči w počatku pšchedšłowa š swojemu mašemu
šatechšimej, hdyž rěča: „Šomhaj, luby Božo, šak někotru žalosč
šym widžal, so wšchědny muž tola s žyla ničzo njewě wo šche-
ščanzškej wucžbje, wošebje na wšach; a bohuzel šu mnošy šararjo
nimale njewuštojni a njekšmani š wucženju, a dyrbjaj tež wšchitžy
šchěščenjo rělacž, šchčeni hycž a šwjataj šafamentaj wužiwacz,
njemóža ani wěcženasch, ani wěru, abo džěšacz šasnje.“ Šacž
runje pač Luther tule njewědomošč hluboko wobžarowasche,
wjedžišche wón tola tež šlabych njescž, šaž móže naš šlědowaze
šrotke powjedańčko wucžicž: Něhdy pšchińdže wón mjenujžy pšchi
tamnej šlawnej šyrkwinstej wšitaziji do jeneje šafškej šyrkwinstej
wšy, so by nawjedžil, šak s šchěščanzškim pšnacžom wošadnych
šteji. Wón teho dla ludži da do šyrkwje pšchińč a šapoczja šo
s nimi rošrěcžowacz. Wón rěčesche wo přemim artišlu a woprascha
šo nětko jeneho bura: „Šchtoha rěča: Bóh je wšchedomóžny
štworicžel?“ „„To ja njewěm,““ prašchany wotmolwi. Duž
džesche Luther: „Ty šy pravje wotmolwił, hdyž prašišč: To ja
njewěm. Ša to tež šam njewěm, a wšchitžy wucženi a doktorojo
to njewjedža, šak je Bóh štworicž mohł njebjęša a šemju a wšcho,
šchtož na nej je; ale wěr ty jeno we šwojej wutrobje, so je Bóh
tež šebje štworil je wšchěmi štworjenjemi a so je wón twój dobry,
miłosčživy Wěcžez: to je lěpje hdyžli wjele wjedženja.“ F.

Šacžucže w našymje.

(Šerok.)

1. Šor 7, 31.

Špróžna šlěncžna jašnošč!
Wlěda módrina!
Wo šhubjenu krašnošč
Šeli tramina.

Š róže šo tež hnuje
Wšcžo šlědnjene,
Šene šaž te druge
Š tež pošlednje.

W šłotej barbje šhinje
Šyča lěšowa;
Šdyž šo mój czaš minje,
Šad čžu wumrjecž ja.

S. Žitawški.

Šlaršcha, pšchirodna macž.

(Wjěšna šlawišna.)

(Šlěncženje.)

Na druge ranje šapoczja Berta: Šchto jeno šobrka pola Šryžy
je? Šiščezje w nožy šlyšchach, so šo dwórne wrota wocžinjachu
a ludžo šhodžachu tam a šem, a tež dwaj wošaj šym hižo šly-
šchala jěcž.“ Šlaršcha wo ničžim ničzo njewjedžišche. Duž
Wšlawišch šastupi. „Ša Šam nochžu dlěje potajicž, šak šobrka šteji“,
— rjekny s šhutnym pohladom. „Tu nóz šawola mje wotrocž
š Šryžy; tón hiščezje, šaž wčžera, na šanapeju ležesche, ale Šam
nochžu dale wopišowacz, šajki napohlad mějesche. Ša pšnacž, so
s nim šlě štejesche a pošlach hnydom po jeho macžer a po šekarja.
Šeho macž šłafa w šadwělowanju, pšchetož po šekarjomym wu-
šprajenju Šryža wjele czaša wjazny nima, Boža rucžka je jeho
šajala, jedyn šok je žyle morwy a tež šašy šlemjenny. Nětko,

maczi, chychy so Eze woprasheczy, Miklawich proscho pschistaji. „hacz nochzyla k swojej kotije hicz a ju pomhacz troschtowacz, a pschindzeli k najhorszemu, jej pscheczelnje k pomozny stacz?“ Marschine woczko na njeho wotrje pohlada: „K tej dyrbyju hicz?“ jawola nahle, „kiz je mje i domu a i dwora wuhnała, kiz je tak sle pscheczimo nam sathadzala?“ Miklawich na nju srudnje hladasche. „Maczi“, rjetny Berta proscho, „njech wschaf sabudzemy, schtoz jesady naß je, ja naß a ja druhich.“ Wona jej luboscziwje wobě ruzny posficzi a rjetny czichinko: „Dzi, luba, luba maczi“. Marscha se sobu wojowasche. Wona pomyhli na wczeraschi wjeczor a dzjesche i czeztej wutrobu. S zyle hinaschimi saczuczeni pschecroczki proh swojeho stareho wobhdlenja, hacz tehdy, hdyz be jo wopuschczila. Tehdy pjelnjesche dzimi hnew a wjeczimoocz jejnu wutrobu; netk be duzy, wulkomyhlny skutk wurjescz. O tak jej to wjele bole derje czinjesche! wona i nowa czujesche, so dobra a pobożna bycz je wjele kłodscho a pschijomnischo, hacz czelu a jeho kłoczki k woli bycz. S zunymi saczuczemi stupi do jstwy. Fryza, hizzo napol czelo, lezesche na lozu, jeho macz, i wuplakanymaj woczomaj a ruzny lamajo, bedzesche podla njeho. Marscha sarza. Sako popledni kroczy kotru widzesche, besche ta wufmehowaza, horda a kalata, — žana moz na sweczje njedyrbjesche jejneho Fryzu i teho dwora pschinjescz; ale wona na to njepomyhli, so ton Anjes to czinicz jamoze. Netk bedzesche pichi rospadantach swojich nadzijow. Haj, wona je njesbozownischa hacz ja, pomyhli Marscha; ja mam tola jandzela na thoro-lozu, a wona — shubjene dzeczjo. „Pomhaj Boh, Marija“, rjetny Marscha zunje, k plakazej stupiwischi, njech wschaf sapomnimoj, schtoz jesady naju lezi, a njech so wsajomnje troschtujemoj!“ Za kotra, kiz se klabym kharakterom so runje tak lohko k klemu, kaz k dobremu poda, bu psches Marschinu njenadzitu wulkomyhlnoscz hluboko hnuta. „Ach, ty luby Bozo!“ plakasche netk, tak Ezi to saplaczu? Sa kym tak wjele na Tebi samowala.“ Marscha mjesesche jaso sboczne saczucze we swojej wutrobje. O tak je wodawacz tak kłodko! tule kłodkoocz njebě wona hacz dotal hischeze zenje snala. Wona posficzi kotije ruku a reczesche hischeze wjazny sjednazych kłowow. Tez Handrij a Miklawich pschistupischtaj, a wschitzy tjo tu njesbozownu macz troschtowachu, hacz Fryza skoncznje na wjeczor swojeho ducha. spuschczji.

Netk wschaf by wscho jaso pschi starym bycz mohlo, Handrij a Marscha budzischtaj mohloj i Bertu jaso do wulkeho dwora czahnycz, — ale wschitzy tjo to nochzychu. Berta nochzysche to mesto wopuschczicz, hdyz be se starschimaj tak sboczne hodziny živa byla. Marscha swoli do Berczinnych pscheczow. I Handrij chychsche swoju njeprawdoscz pscheczimo Miklawischi, tak rucze hacz mozno, jaso dobru sczinicz. Woni wostachu na malym jahrodnisim kuble, Miklawich a Lenka pak czechneschtaj na ton wulki dwor a napjelnischtaj jon borsy i tym czichim a pobożnym duchom, kiz lobrka tu malu khěžku wobhdlesche. Handrijowe swjadnjene czelo, kotrež hacz dotal jeno psches palenz so trochu be dzerzalo, borsy podleza, jako won i dobrej wolu a pod stajnym na so kedybowanjom so palenzpicza zyle wostaji. Won wumrije, a hdyz tež jeho psches picze woflabjenny duch zenje wjazny i pravej mozu myhlicz njenawutny, dha mjesesche tola w kmjertnej hodzinje tu weru, so budze junu se swojimaj dzjesczomaj tam horjela w hromadze sboczny. Berta be so hizzo na thoro-lozu, swerna w tym Anjesu, po swojim nanje i njewustawazej luboczju horjebrała; wona pytasche jeho powuczecz a tak k temu Anjesej pschuwjescz, hacz do jeho kmjercze. Marschinny žiwjeniski pucz njebě tak krotki, a jej njebě tak lohko kaz Handrijej, po tym nowym puczju khodzicz; jejna wutroba a zyle pomyhlenje beschtej w hręchach stwjerdnylej. Ale ton Anjes ju njewopuschczji. Psches wjeleletne czerpenje pschi Berczinym thoro-lozu won ju kaz na wufdže dzerzesche, hacz

Berta skoncznje wumrije i tej wesztej nadziju, so ton Anjes maczernu wutrobu hischeze dospolnje wuhoji, hdyz tež niz na tutym sweczje, dha tola tam horka w swojim njebjeskim rajju.

W—o.

Legendje wot Herdera.

1. Rapaf Noachowy.

Stytnje hladasche Noach je swojeho pluwazeho kachczja a czakasche na rosbęzenje wodow lijenzy. Ledy pokasowachu so teho dla wjerchi horow, jako won wschitku pjerinu k sebi jawola: „Schto“, dzjesche won, „chze mjes wami poßol bycz, hacz so nasche wumozenje bliži?“

Na to pscheczisheza so rapaf psche wschu ptaczinu i wulkim wolanjom; won sledzesche po swojej najlepschej zyrobie. Ledy bu wokno wotewrene, wulecza won a njewroczi so jasy. Ton njedzakowny sabu wumozerja a swoje poßelstwo; won wifasche na sezerbje.

Alle khostanje njewumosta. Hischeze be pometr wot jedoitnych parow polny a czezte dymy stejachu nad jeschnymi czelami; te sczmichu jeho widzenje a sczornichu jeho pjerja.

Ke khostanju jeho jabyczimowosche bu tež jeho pomjatk czmowny kaz jeho woko; ani swoje narodzene mlode njesesnawa won a njewuziwa nad nimi žaneho nanowskeho wjekela. Nastrozany psches jich wobidnoscz czela won prijecz a wopuschczja je. Ton njedzakowny plodzi njedzakowny splah; parowacz dyrbi won najrjesisheho myta, dzaka swojich dzeczji.

2. Holb Noachowy.

Wobom dnjow besche wotz noweho sweta na jaso pschindzenje lenjeho rapaka czakał, jako won i nowa swoje byly k sebi jawola, so by wobhonjerjow wustwolał. Struchle slecza holb na jeho ramjo a chychsche dacz so wupoblacz.

„Ssyno swernosczje, dzjesche Noach“, ty by mi wesceze klužomnik dobrego poßelstwa byl, tak pak chzesch ty swoje puczowanje czinicz a swoje poßelstwo dopjelnicz? Rak, jeli so twojej kschidle woflabnjetej, tebe wulki wetr nadpadnje a czichnje tebe do mutnych žolmow czemneje kmjercze? Tez hidzitej twojej nosy panjeschczo a twojemu jasykej pscheczimwja so njeczista jedz.“

„Schto“, dzjesche holb, „dawa mucznemu moz a khlnosczje doscz klabemu? Buschcz mje, ja budu tebi wesceze klužomnik dobrego poßelstwa.“

Holb wuleczi a letasche tam a sem, ale nihdže njenamafa mestno, hdyz mohł wotpocznycz, jako na jene dobo hora paradisa so psched nim posbenny se swojim selenym wjeschskom. Nad nej njebechu wody lijenzy žaneje mozy mele, a holbjej be wuczel k nej njefakasany. Wjescele khwatasche won, lezesche tam a pusczzi so poniznje pschi horje dele. Njany wolijowz kczjesche tudy; wot teho wotlemi won mlodny list, lezesche poßylnjenny naspiet a poklozi jon na wutrobu dramazeho Noacha.

Noach wozuczji a czujesche won paradisa.

Duz wofschewi so jeho wutroba; seleny list mēra wofschewi tež jeho swójbnnych, hacz so jemu jeho wumozer kam sjewi, wobtwjerdzujzy holbja dobre poßelstwo.

Wot tuteho czasa sem be holb klužomnik lubosczje a mēra. Rak sledboro klyschczitej so jeho kschidle, praji spew, je to hischeze sybol wot jasnosczje paradisa, kotryž jeho na tamnym puczowanju wofschewi.

Pschel. F.

Khrystufowny kschiz wuczji wodawanje.

Ludwig XII. mjesesche, prjedy hacz bu i Franzowski kralom, jara wjele njepscheczelow, kotryž bechu jemu pschezo napscheczimni.

Sako bē wón na trón stupil, da řebi řapiř tychřamnych přchihotowacř a pořnamjeni kōřde mjeno ř czornym řchizom. To řhonichu tamni njeřřchecřeljo, buch u wot wulkeho řtracha řajecři a cřeknychu. Sako Ludwig to řlyřřchecře, da jich ře řawěřczenjom řwojeje řnady wrōcřo řawolacř, prajizy: řa řym ř wacřim mjenam řchizř přchifstajil, řo bych řo přchi tym přchezo na řhryřtuřowu řchizř dopomnjal, ř kotrehoř dele ře řłowa řlincřachu: „Wōtcře, wodař jim; woni nje wjedřa, řchto cřinja!“

F.

Sbořowu ratar.

Pobořny ratar ře řchēřizymu włokami wulřhodřowacře řo ře řwojim wnuřom na polu w cřařu řnijom. Duř řortowacře řchēřizwř ře řnjenřariemi, řa řu woni jeno dřēcři pornio njemu, řiz je wjazy dnyřli řchēřcřdřebacř řnijom přchemořil. řa to jemu jedyn řnjenřar řwoju řořu poda; řchēřizwř pař ju wřa a pořhycře riad ř řemi, řař cřily młodřenz. řnjenřario wylřachu a řlonjachu řwoje řořy jemu ř cřeřcři.

Młodřenz, jeh o wnuř, pař řo jeh o woprařřa: „Mōj dřēdo, ř wotřal macře řajřule dobru řtarobu?“ Duř dřēd wotmōlwi a dřeřcře: „„Hlej, mōj řhno, ja řym řo wot młodocře řem Bohu dowēřjal w dobruř a w řlyř dnjach; přchēř to řym řebi tu cřerřtwu myřl wobarnowal. řa řym piřnje řwojeh o powoľanja hladař a řwērnje dřēlař; přchēř to dobruř řebi cřēľnu mōř a Bože řohnowanje. řa řhodřach w pobořnořcři přchēř Bohom a wobřhadřach pořojnje ř ludřimi; přchēř to řebi mēř a radořcř řhotowach. ř lēřami je řo to wřřo we mni pořhynřlo a wobtwjerdřilo. řziř tehorunja, mōj řhno, dha budře řwoja řtaroba podobna poľnym řnopam, řotreř řo ř radořcřu do brōřnijom řhromadřuja.““

F.

Pobořny wojak.

We 7 lēřnej wōjnje přchindře řatholřki řroata ř evangelřkemu přēdarjeř w řhocřeburu a řadařcře řebi řwjate wotřařanje wot njeh o. řōn duchowny wobarařcře řo ř wopřēdřa, jo jemu řa řo řatholřkemu wudřēlicř. Duř dřeřcře řroata ř njemu: „řa wēřju do řnjēřa řeřuřa, řnaju jeh o řizom doľho, nje dořřach pař přchi mořim wotłocřahanju doľho řanu řkladnořcř, řo ř mořim řbōřnikom řeřuřom řhryřtuřom řjednocřicř; nje budřecře-li mi Bože wotřařanje wudřēlicř, dha macře jo wy nēřdy řamolwicř.“ řa to řwoli duchowny do jeh o pořřadanja, řroata pařny na řwojeř koleni, řpowjedacře řo ř wulkeř nutnořcřu a dořřa Bože wotřařanje pod wjele řhlyřami. řřchi woteřdřenju dřařowacře řo řiřchcře wulřy jara a řjeřny ř duchownemu: „řa mam řnjēřa řeřuřa wulřy jara lubo, mařř ty jeh o teř lubo?“ ř řa řo duchowny wotmōlwi, řo ma jeh o teř lubo, dřeřcře řroata dale: „řjēř dha řmōj bratrař a řa mam cře teř lubo, nje řh ty řatholřki abo evangelřki; přchēř řeřuřa řamolutzu řhzemny řbōřni bycř. řłoa njeh o w njeřju widřimōj řo řařo.“

K.

Wřhelake ř blřka a ř daloka.

— řa nowy řhđřēř pōndřelu, wutoru a řrijedu wulřwola řo wōľbni muřojo, řotřiz maja potom řapōřłanza do řařřeh o řejma wulřwolicř. řōndřelu wulřwola řo wōľbni muřojo 3. riadownje, wutoru 2. a řrijedu 1. riadownje. řjēř řo řōřdy wobřoni, řdy a w řotreř riadowni ma wolicř. ř řerbřkej řuřizy wulřwoli jenoř řōn wotřejř, řotřiz je řa ř doľal řnjēř řsmōla řařřupil, řotřiz je řwoje řařřojřřřtw o řłořil. řa noweh o řapōřłanza řu řerbřizy ratarjo řnjēřa řobu w řčornjomje pořřajili a doľelř řo řadyn řruhi řandidat pomjenowal njeje, mōře řo řa wēřře mēcř, řo řo wōľn wulřwoli.

— řucřerřře mēřřno w řtrōři pola řakeř řo wupřōřbni, doľelř je řo ř. wucřer řuchholz do řařřeje řa wucřerja w řaute-waldže pola řjelecřina wulřwoli.

— řořebje wulřnamjenil je řo w manevrař 103. regiment, w řudnyřchinje řeřazy. řōn je 7. řeptembra přchi 30 řřhodřenkach řorzořy wot řipřřa řa ř do řeřřenřella marřřirowal, to je 48 kilometr, nēřdře 10 řodřin, a tam přchifchēřřchi řo řnyřdom řiwje na manevrirowanju wobdřēli.

— řot 1. oktobra řařo nowy řeřdny řlan na řeľeřnizy do pľacřiwocře řtupi. řa řařřich řeľeřnizach řo teř pľacřřna dřeňřřich billetom powyřchi.

— řařdřenu njeřđelu řwječřeřcře řo řustav-Mōľřřki řwje-dřeň w řelnim řujēřdře. řnjēřřřwo bēřcře řoři dom najřjeřřřcho wupyřřicř dalo. řłodocřē bēřcře cřeřne wrořa pořřajila, a přchi pucřu ř řořemu domeř řteřachu řelene brēřy. ř 2 řodř. cřehnjēřcře nahladny řwjedřeňřři cřah, wobřřteřazy ře řchulřřich dřēcři, młodocře, wōjeřřřeh o towarřřwa ř řarje, řdřeř duchowni do cřaha řařřupichu. řēmřře přēdowanje mējeřcře ř. duchowny řchmidt ř řuhłanda a řerbřře ř. duchowny řaling ř řlēřneh o. řohata řolleřta řa řřuff bratrowřřeje ewangelřřeje lubocře řo nard a.

— ř twarom řeľeřnizy wot řořerēř do řrōdřka řo w blřřřchim cřařu řapocřnje.

— řořhorjaza je powjeřcř wot řrijudowanju podwylřřka, řotreř řu wōjazy přchēčēřpicř dnyřjeli. řso wē, řo je to řařo woda na mlyň řořaldemokratow, řdyř mōře řo to w nařřim wōřřku řřacř. řhlyřřchi wōjeřřři řud w řarlinje mējeřcře řobu wulřudřicř přchēcřiw o podwylřřkej řreidenbacheř wot 4. garderegimenta. řot přēnjeh o řuda bēřcře řo řōnle řurowř dla 1500 řrijudowanjom a cřwulowanjom pōddanřy ř 3 lēřam a 6 mēřazam řařřwa řařudřil. 300 cřwulowanjom bēřu jara cřeřke, řo bēřcře řebi řamo jedyn wōjař dla teho řurowza řiwjenje wřal. řřchēčřiw o řemu wulřudej bēřcře řebi řařudřeny řwāřil powoľanje řapōľicř. řōn řo ř tym řařřitowacře, řo njeje wjedřal, řchto cřini. řřud jeh o powoľanje teř řačřřny a řhořřanje powyřchi na 8 lēř řařřwa. řřatny řēcřniř bēřcře 10 lēř namjetowal. řōnle řurowř najřřucřřřřchē řhořřanje řařřuři. řřim bōle je wobřarowacř, řo řruhi wulřud řpořojenje nje-přchijneřy řa řačřuwanje ľuda. řodwylřřč řuřřener, řiz je jeh o dobrowōľneh o, doľelř jeh o řrowil njeje a řo řpjecřowacře, ř nim na wachu řicř, wot řady řařřol, je řo na dalřřim wulřudřenju wylřřřchēř wōjeřřřeh o řuda, řotrehoř přēni wulřud bēřcře řhēřorřřřowny řud dla wulkeje młocřcře řačřřnyř, toľa řařo jenoř ř twjerdřřřnje řařudřil. řřchi řařřim wulřudře wobřřowa wōn řwoje cřeřne pľawa a mōře řa ř wylřřč dale řłuřicř, řa ř runje je wōn ř wot-pohladow cřłowjeka řmjertnje řranil. řobřarowacř je, řo ř. dnizy řebi přchemyřřili njeřřu, řo ř řařřim wobřřacřom na wopacřnyřch nahladach, řotreř ľud njeřřořumi, njeřřpořojnořcř řiwja — a to w nařřim cřařu, řdřeř řu nam wōľby do řhēřorřřřoweh o řejma řhřřnu řēcř řēcřale.

— ř lēřřřchemu powodřenřy w řchleřřnyřřej řu nēmřře wōjeřřře towarřřwa 80,000 řřiwnow nardale.

— ř twarom řeľeřnizy wot řořerēř do řrōdřka řo w blřřřchim cřařu řapocřnje.

„řombaj řōb“ njeje jenoř pola řnjēřow duchownyř, ale teř we wřchēř přchē-dawarňjach „řerb. řowin“ na wřach a w řudnyřchinje dořřacř. řa řchřwōřcř lēřta pľacři wōn 40 řp., jenořřłiw e cřřřřla řo řa 4 řp. přchēdawaju.

Esny-li spěwał,
Pitnje džěłak,
Strowja cze
Esmójbnj statot,
A twój kwjatos
Eradny je.

Sa staw spróznj
Kapotj móznj
Lubosć ma;
Bóh pak kwěrnj
Pšes spat měrnj
Ezerstwowesć da.

*

Njch ty spěwa,č,
Eswěrnje džěłasč
Wšědnje dnj;
Džen pak kwjatos,
Duschi daty,
Wotpocznj ty.

S njebjes mana
Njch czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokšew cze!

F.

*

Serbske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždu sobotu w Esmolerjez knižiczišczerńi w Budyschinje a je tam ja sctwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacć.

18. njedzela po kwj. Trojizy.

Žap. st. 19, 23.—40.

Baroł je w lubosći k Židam a pohanam ewangelij mēra pschipowjedat. Sa džak so sběžk pscheczimo njemu sběhnje. Hacžrunje je tón podawł srudzazny, wón je tola tež powuczazny, dofelz naš wuczzi, tak šebi kwět a kšesćizjanstwo napscheczimo stejitej.

Kšesćizjanstwo w bēdženju kwěta.

1. Wojowanje kwěta pscheczimo kšesćizjanstwu.

Kšesćizjanstwo šu wot spoczatka hanili, ale tež i roshorjenjom pscheczimo njemu wojowali. Kšesćizjansta wěrnosć tola njemóže tak šłaba a kniczomna być, tež niž we woczach njepscheczelow. Pak so wot kšesćizjanstwo šhibuja a wuzija jeho žohnowanje, pak pscheczimo njemu wojuja. Žaposhčotł je šłowo šboža pschipowjedat. S dobom njepscheczěljo pod wódženjom bohateho fabrikšeho wobšedzerja wustupja. Tón mējše i pschedacza šłěbornych klětkow Dianj wulki dobytł. Duž so wo šwoje bohatstwo boji, wón haru sehna. Tak je dženska hišcze. Bohaczi, wuczeni wódza lud, drusy pschibłokuja. Niž wutroba a kwědomje, ale džiwanje na staw a šaklužbu ma šłowo. Duž dyrbi so wěrnosć mudrowacć dacć wot tajkich ludzi, kiž šu jenož wšědnje šloženi, so lědy dopomnja: „Ščto je i Žesukom? Ščto je i njekmjertnej duschu? Ščto je i wěcznosću? A tola tak czežto njeje, roššud dostacć. Hladaj na džiwne nastacće a mózne roššerjenje kšesćizjanstwa pschi wščem nabběhowanju kwěta. Eswět ma jenož šwój wuzitł we woczomaj. Demetrius, kiž šam do

Dianj njemēri, wudawa starosć sa nju. Se šłowami šdžěłanosć, pokraczowanje so ludžo šawjercza a so wot wěrnosće wotwodžuja. Ewangelij mjenuje so bajka sa stare žony. A tyšazy šabudu, ščto je trošcht jich wótzow, wješele jich mlodosće było. Ščto je i tym dobytł? Šrawa radosć a špokojnosć, prawy trošcht a šbože so minu. A kónz je? Šzma a nóz? Duž njedajmy so šaplesć. Wojowanje se kwětom njemuwostanje a njch pschińdže, wono wjedže k dobremu kónzej, hdyž kšesćizjan kwěru wojuje.

2. Wojowanje kšesćizjana pscheczimo kwětej.

S prawej šmuzitosću dyrbi so šapoczeć. To dyrbišch druhdy mjelczeć. Baroł by wěšće rad psched ludom wustupit, ale lěpje je, so so wot šwojich pscheczelow wróczo džerzeć da. Šdžež šu wutroby roshorjene, je sa wuczownika Žesukoweho lěpje mjelczeć. Kšesćizjan pomoz w nusy namaka. Baroł našoni žohnowanje dobreje wyschnosće. Kanžlet je rošomny šastojnik, kiž lud šmēruje. Tak mamy so tež my sa dobru wyschnosć džatowacć a sa nich wo žohnowanje prošecć. A hdyž je lud šmērowany, Baroł dale njepřecuje, ale přecć cžejnje. Wón šebi myšli: Ša šym wušywał, Bóh dyrbi roscć dacć. A woprawdže nastja w Ešefu kčžejaza wóšada. Kajka to wuczba sa předarjom, sa šarschich, sa kóždeho kšesćizjana! Šhoshanje šame njecžini. Kóždy cziń to šwoje a daj Bohu tež cžinicć. Najpředy šwědcenje a potom ščerpliwosć, to je prawy puć. Baroł bēšche duchapołny šwědk, ale wón je wot wobštajneje modlitwy sa šwoje wóšady wjazny woczakował hacć wot duchapołneho přēdowanja. A wón

je wulke dobycze dzerzał. Młodlitwa wjele samože. Czinnym po jeho pschikładze, potom budžemy wojowacz dobre wojowanje wery a dozpicz: Pschindz k nam twoje kralestwo. Samjen.

Mojej duschi chze so picz.

(Spitta.)

Psalm 42, 3.

Prashejczje so, czeho tradam,
A shto wulzy boli mje?
S wutrobu kej Boha žadam,
So nim picz so duschi chze,
Wsho mi dajczje! — tola khudy,
Hubjenny hym bjes Boha;
Lacžny, hlódnny w hwěcze tudny
Wludžu ja bjes pokoja.

Bohatstwo a hwěta hlódnoscž,
Cžescž a ióschť a krašnoscz wšcha
Njespokoji dusche hlódnoscž,
Wutrobje móž njedawa.
Možy k wěrje, k wuřwjeczenju,
Troščť pschi hwěta šoboczi,
Wjeř'lu duschu k wucžehujenju
Bóh mi jeno posčiczi.

Šwjeczo šlepe, pschibóh khudy,
Kž je s ruku scžinjenny,
Njem'ze bolosne mi kchudy
Nihdy šbalicz s wutrobny.
Šwětny myšle, mudrowanje,
Tutoh' cžaka pschibohi,
Njewošmu mi požadanje:
Jeno Bóh to špokoji.

Ach! hdy budze so mi dostacz,
Widžicz Bože wobliczo?
Hdy budu móž pschi nim wostacz
Šwobodny wot sachodnoh'?
Hdy ja šapschimnu tam jeho,
So wjaz' njeb'dže wsate mi?
Ach! hdy směju ja tak jeho,
Kaž mi šlowo polubi?

Hdy b'dže polnoscz Duchu data,
Kž mje k templej wuřwjeczi?
A hdy jeho wola šwjata
Moju duschu pohani?
Ach! hdy budze wšchitka žadoscz,
Šso w tej jenej pošhubicz,
So bych ja byl jeho radoščž,
A mohł jeho pschekrašnicž?

Wěm, so wostacz w dusche klini
Njeb'dže cžwilna žadoscz mi;
Tón, kž duschu lacžnu cžini,
Šunu lacžnoscz šastaji.
Hdyž hym s puščžiny tu pscheschli
Do njebjeskej' šahrody,
A so k rěkam žiwym šeschli,
Dha wjaz' lacžnoscz nimamy.

S. Žitawski.

+ Wažnoscz berbskeje rěcže sa Bože kralestwo. w Šserbach.

Wulka dobrota sa Šserbow šu berbske Bože šlužby. Šo so bychu šebi teho dla wšchitzny Šserbjo předomanje Božeho šlowa w macžernej rěcži wyřozny wažili a tu dobrotu s džakom wužiwali, kotraž so s nim jich njeřmjertnym duscham psches Božu miloscz dostawa! Bohužel pať je w našchim cžaku doscz tajkich Šserbow, kotřiz šwoju berbsku rěcž s njeprawom jako njewužitnu a njena-hladnu šazpivaju a šo teho dla tež na to wašchnje k Němžam džerža, šo na němške kemšche khodža, šebi myšlo, šo šu potom něščto lěpschi abo wošebnišchi. Tajke smyšlenje ma šo najkruczišcho šařudžicz; pschetož wono šwědczi

1) wo cžornym njedžaku /pschecžimo Bohu. Našcha luba berbska rěcž je drohi dar njebjeskeho Wótza, kotryž teho dla njeřměny šazpivacz, ale mamny jón k jeho cžesczi džakownje wužiwacz. Tež w naškej berbskej rěcži je šebi Bóh tón šnjes šwoju šhwalbu wustajil, dokelž je to jeho šwjata wola, šo bychu tež berbske jashki pošnale, šo Šesuf šhryšuf tón šnjes je k cžesczi Boha teho Wótza (šil. 2, 11).

Špomnjene smyšlenje ma šo tež šařudžicz, dokelž je wono

2) pschestupjenje Božeje šchtwórtje kasnje. Šo šwojej mudrej radže je Bóh lubny šnjes to postajil, šo šmy šo wot berbskeju šarscheju narodžili. Ššwojeju šarscheju pať mamny po Božej pschikasnji cžescžicz, šchtož šo s tym štawa, hdyž šebi jeju rěcž jako drohe šawostajenstwo wyřoko wažimny. Šchtož šo po tajkim šwojeje berbskeje rěcže hanibuje a ju šazpiva, tón s tym pschecžimo Božej šchtwórtje kasni hrěšchi a šo tak wo jejne šlubjenje pschinješe.

Škóněžnje tajki cžlowjek, kotryž šo šwojeje macžernej rěcže wšdawa, tež

3) na šwojej njeřmjertnej duschi šchłoduje. Pschetož lube Bože šlowo jeno w macžernej rěcži prawje k wutrobje dže; w zušej rěcži džeržane předomanje cžlowjeka žyle šymneho wostaja. Teho dla tež tajkich Šserbow, kotřiz běchu psches wobšhad wšchědneho žiwjenja němškeje rěcže derje doscz móžni, hušto prajicz šlyšachmy: „Němški žyle derje rošymju, ale s němškeho předomanja njemóžu šebi ničzo wšacz ja šwoju wutrobu.“ Macžerna rěcž šo cžlowjekej hižo se šožnym džěcžatštwom tak do dusche a wutrobny šašchcžěpuje, šo wona pošdžišcho jeho žyle šačuwanje a myšlenje wobšnježa. Woprašesch šo wěrjazeho Šserba, w šajkej rěcži šo wón modli, dha cži wěščje wotmolwi: „Ta rěcž, w kotrejž ja se šwojim Bohom a Šbóžnikom rěcžu, je moja luba berbska rěcž.“ Hižo šwjeczi japoschtoljo předomachu w možny šwjateho Duchu šóždemu ludej wulke džimny Bože w tej rěcži, kotryž wón jako šwoju macžernu rěcž najlěpje rošymjesche, a s teho wuřhadžesche ša duschu wulke žohnowanje. Tež mišwiarojo wobohim pohanam ewangelion Šesufowny w jich macžernej rěcži pschipowjedaju, dokelž wón jeno na to wašchnje w jich wutrobach klini šbudžuje, kotrež jim psches duschu du. Bože kralestwo pať w Šserbach twaricz a rošchěrjecž, je šwjaty nadawł našchego wyřokodostožneho berbskeho duchownštwu. Duž bližimny šo jemu w mjenje mnohich Šserbow tudny je šjawnej wutrobnej proštwu: wono chžylo móž šwojeho šastojenštwu a na podložtu šakonja šwěru ša to šobu škutkowacz,

1) šo byschtej šo w našchich šchulach berbske cžitanje a berbska nabožna wučžba na žane wašchnje njeřschikróšchalej, kaž tež

2) tajkich berbskich šarschich, kotřiz chžedža šwoje džěczi na němšku pacžeršku wučžbu šlacž, šhutnje a naležnje napominacz, šo tola s šajkej njeřwědomitosczu njebychu šwojim džěcžom najrjenšche žóřlo žohnowanja a duchowneho wošchewjenja šanknyli.

Š tak žyršwne žiwjenje cžěpi, kať dyrbi wěra a pošnacze,

pobožnosť a bohabojnosť schodowac, hdyž lud njemóže knihi a pišma swojeje maczernej řečje čitac, kotrež jemu jeniczy prawje k wutrobje du; hdyž so s Božim słowom we swojej maczernej řeči natwaric njemóže; hdyž dyrbi w próšce ležo wostajic te krašne drohe knihi, kotrež ma wot swojich pobožnych wótzow w maczernej řeči! Najte je to pschehršehenje, hdyž so na to njehlada, so berbske džěczi Bože słowo do wutrowow njeberu, ale jeno němske słowa do pomjattka! Kak móže so tak dozpic, so njebieska móž Božeho słowa w džěczazyh wutrobach do krawě a žiwjenja pschěndže? W maczernej řeči dyrbja so tež džěczom Bože wulke džiwny pschpowjedac, hewaf wostanje wutroba džěczi hymna a njehnuta. Jeno s pomozu maczernej řeče móžetej schulsta a paczersta wuczba mlodošne dusche prawje sapschijec, je duchownje wopłodžec, s kšesčizjanskim pónacžom wobohacžic a jich wolu do Božeje služby stajic.

M a r j a.

(Wjeřna stawisna.)

„Ty luby Božo! je to tola žalosc, tak swojich schěsc džěczi sawostajic a wotšal dyrbjec“, prajesche jena kmótra s čizha k drugej. „Haj, to ja tež praju“, wotmolwi druha sdyhujo. Wobej stejelštej pschi čžele runje semrjeteje žony bura Džětmarija. „Dha je woprawdže njeboha?“ woprašča so tšecža kušodniža, kiž s durjemi sastupi. Tej žonje s hłowu kownyschtej a pokasachtej na njebohu, kaž tam ležesche, blědej ruzy na plascže, hłowu zunje na sahłowkach. „Wutrobu hnuzazy napohlad!“ Haj, budžichu jeno wutrobny sa njebjesča so hnucž dale, budžichu klyšchale, schto tole čželo předuje: „W kšabosčzi šym wuřynte, stanycž budu rjenje nowe“, a budžichu jenož napominanje a trošcht mohle sapschijec! Wschitke tji žony njewjedžachu šebi ničeho trošchtneho prajic: Se to tola šrudoba! — haj to je žalosc! — ale hinaf njeje; — bluke sacžucže, so po šmjereči hišcže něschto šlěduje, a schtož tam drje pschidžže, čžini je tšepjetaze, něschto satšchajuje jich dušchu, tola ju njedošbudža; njeboha bu pohrjebana, tón hnuzazy wobraš je nimo a bóršy sabytj. Se to tola šlě, so wschitko wokoło jeneho tak wotemřewa, a jedyn njewě, na čžim je.

Wódla wó jstwe wudowž s čžasami wótije šaplakowasche, a žaloscženje wobohich bu psches to pschezo šylnišche. „Dyrbimy tola ras k njemu postupic, čžemy jeho potroštowac“, rjekny jena wot tych žonow.

„Mó, kmótsje, šmėruj so jenož“, praji jena, „nětk wschaf jedyn ras hinaf njeje.“

„Ach luby Božo, ty luby Božo!“ wolašche wobohi muž! njepomyšli pať pschi tym na lubeho Boha, ale na to, schtož bē šhubil

„Se to tola prawe nješbože“, rjekny druha.

„Mój so tola pschezo tak derje wobeńdžechmoj“, žaloscjesche wudowž.

„Wěrnno je, wona bēšche dobra žona a bē hišcže tak mloda!“ praji tšecža wot tych žonow.

„Kak móže jeno Wóh to čžinicž, ja tola nikomu žaneje schiwdy čžinił nješšym!“ škoržesche wón šašo.

„A te lube njewinowate džěczattka; haj, tola pať na šwěcže hinaf njeje“, rjekny přenja šašo.

W tym wotemřichu so durje a nahladna žona sastupi. To je wudowža Džětmarijowa šotra; nó, pschi tajkich škladnosčach so wona hodži, pomyšlichu šebi žony, wona je šebi wot šararja wothladała; ale tak merna wonhlada, a bēšche tola najlěpscha pschecželniza njebočžicžesje! Wona džěšche k bratrej, postičzi jemu ruky a prajesche wutrobnje: „Luby bratsje, Wóh luby knješ, kiž čži tónle schiž je napołożil, pomhaj čži jón tež nješč.“ Šotom pschistupi k džěczom. Šilžbjeta, najštaršcha 16lětna holza, mějesche najmješšche na ruzy. Čžeta dowjedže muža a džěczi k semrjetej.

Šlajcže, fak tu leži, tak mernje a šbožownje, haj mernje a šbožnje, dofelž bēšche bohabojasna, a dofelž je we wěrje do našcheho Šbožnika Šesom Šhrysta wumrjela. Šohlajcže nětk tak prawje na maczer, wona praji: „Džěczi, budžcže bohabojasne, so šmėju waš junu wschě šašo, so tež mernje a šbožnje wumrjescže.“

Šilžbjeta, kiž hewaf čžecže dobra njebē, dofelž bu šradowanje jeje mlodošcže psches čžecžine pobožne šmyšlenje hušto pschitřótschene, bēšche nětk hnuta, tajte řeče klyšchecž; wona da jej ruky, pschitřótschi so k nej a wuplaka so na jeje wutrobje. Tež bratr mějesche nětk šłowa klyšchecž, kotrež dyrbjachu jeho je štareje liwšosče a njewěry wutorhnyč, a wón šwólniwje na nje pošluchasche; bēšche to tola něschto trošchtne w jeho próšdnocže a bješpomozj! Ššamo žony, kiž hišcže našdala štejachu, pschitřótschowachu s hłowu. „Haj, haj, wono dyrbjalo hinaf byč; žana šwěrnosč, žana wěra wjazy w šwěcže nješ!“ prajachu šdyhujo, ale so tež pola nich wo tym pobrachny, na to njepomyšlichu a woteńdžechu k swojemu wschědnemu džělu.

Njeboha bu pohrjebana, njemėr najpřěšichich dnjow bē nimo, wschitko bē šašo w štarej koliji a Džětmar namaka we wobštaranju hospodarštwu něschto rošpřóschjenja. „Alle hišcže niž došč“, prajesche jeho šwaf Bětnať, „wón dyrbi wjele wjazy mješ ludži, so so jeho myšle dale bóle wot teje wězy wotwobrocža.“ Ššwoju žonu njemóžesche wopšchijec; ta ničžo wo rošpřóschjenju myšlow wjedžecž njechasche, wjele wjazy šebi wschu móžnu próžu dawasche, so by bratr prawje hluboki šacžišččž swojeho kšičža šchowal. „Wóh jemu tole nješbože podarmo póštal nješ“, prajesche mernje, „a wón je hišcže kucže došč šapomni; čžemy hladacž, schto šmėje prawo“.

Njebē přeni křócž, so bēšchtaj mandželštaj tak dwojakeje myšle, haj Bětnať bē swojej žonje s wjetšcha pschezo napschecžiwu, a njebudžesche wona tak sa wuschomaj mēla, kaž šam prajesche, budžišche jeho myšl a wola štajnje placžila. Tola čžasj, hdyž žona so nješwajesche, žaneho šłowčžka šobu prajicž, bēchu nimo, a to so tak šta.

Šako so w hromadu dawaschtaj, bēšchtaj wobaj jeneje myšle. Wón bē najbohatschi bur wo wšy, rjanj, mlody pachol; tež wona bē bohateho bura džowka, a jeje nan prajesche: „Ša šym muž, ja móžu čžinicž, schtož čžy, a móžu so jeho tež wostajic; ja šedžu w polnym, mój šyn šedži w polnym, a sa pschichodneho šyna njerodžu žaneho naheho.“ Młoda burowka bē w tej šamej myšli živa a špušcžesche so na bohatswo; s mužom so jara derje wobšhadžesche, pschetož wonaj bēšchtaj jeneje myšle. Nětk so poda, so šary duchowny wumrje, a mlody bu póšlanj, so by próšdne město na šhwilu wobštaral. To pať bē džiwny muž, čžertowy předar, kaž jemu naprajichu, s tym žane wobeńdženje njebē. Dobry šary duchowny, rēšasche tu, tón žanemu čžłowjeskej šleho šłowčžka njeprajesche, a my jemu tež ničžo na pučž njepołożichmy a wschitko tak dušchnje džěšche; tónle pať pschinoschuje njemėr a njepoťoj do žyšje wšy. Tež do Bětnarjež domu njejednotu pschijnješ; pschetož wēšte bē, so bē mlodu burowku wrótnu předowal. Haj wona tak čžišche wokoło šhodžesche, wjedžesche hušto bludne řeče a čžyšche wschelle nowe waschnja w žiwjenju šapocžecž, kotrež bēchu tola šmėšchne. Bětnať so nad tym rošhněwa, šahhadžesche bóršy šlě se žonu, a wboha bu pschezo bóle šamyšlena. Šłowy duchowny čžyšche ju trošchtowacž, ale njemóžesche, dofelž žadny čžertowy předar njebē. Šejny nan so nad tym pschejara šrudži, pschetož jenicžka džowka bē jemu droha jako wóčžko we hłowje, a njemóžesche jeje waschnju šrošhmicž: wona bē tola w tym šamym padže jako wón, móžesche wscho čžinicž a tež so wscheho wostajic a bē tola tak nješbožowna. Škóncžnje šej pola nana wudoby, so šmėdžesche s malym džěščom, krašnym dwělětnym hólzom, do Šórki k swojej čžecže šapucžowacž. Bětnať šam špóšna, so dyrbi

šo rozpróschic, a na druhe myšle pšchic; wšchał wutrobunje rad chyzšche, šo by šo šašo wulěkowała a wšchitko kaž prjedy bycz mohło. Šo je tam tež čertowy předař, wo tym nan pšchichodnemu šynjej njespomni; pšchetož w tym padže budžišche Bětnar čezžy do pucžowanja šwolil. Žona bč wóšom njedžel prjecžkach, pšchicndže šašo a bč zyle wulěkowana. Raž prjedy pał tola njebč; wona drje wjele rěčow wo tym nječinješche, bč pšcheczelnawa a šrěčliwa š kóždym, ale pšchi wšchem tym šhodžesche šwoje šamšne pucže a měješche šwoje šamšne myšle, a hđžež šo šhmana škladnošć pokafa, wupraji šo wo tym š wušchilnymi a pšchihódnymi šłowami. Mjes tym, šo nětk nowy duchowny ničzo na pucž nje položi, činješche jo wona, taš šo ta mufarčka, kaž jej bórny narjeknychu, tola hiščeže někotre žony nadoby, kiž bčchu š njeju prawje jena wutroba a jena dušcha. Ššwojeho muža njedobu, wonaj nje bčchtaj we wulkej pšchekorje žiwaj; pšchetož wón runje najhóršchi njebč, a wona bč rošomna došč, po móžnošći wšchitku pšchicžinu š swadže wotštronic, ale tola bčsche wón wšchemu jeje žiwjenju a činjenju napšcheczivny a to bč wšchudže pytnyč, najšrudnišcho pšchi wocžehnjenju jeničžeho hólza. To džěčzo bórny pytny, šo staršchej pšches jene njebčchtaj, a dofelž nan jemu žiwjenje wjele lóžšche a špodobnišche činješche, džeržesche šo hólz nana a bu wješokny pachol kaž wšchitny drušny wješni hólzy. Wón runje pšchewulke hrošnosče nječinješche, dofelž šhětro wjele na čzejč a pšchistojuošć džeržesche — bč dže najpřenišcheho bura jeničžki šyn: ale mjes tym šo duchowny na flěžy čžerta přejesche, čžerješche tón šamy we wošadže šwoju lóšchtinwu hru, a pola starých a mlodych bč nimo wšchitkeje čžesče a pšchistojuošče bjesbóžne a njeduščne žiwjenje šo šažralo.

Njeboha Džětmarijowa tež š tym čžichim šlušchesche; wona džeržesche šo š šwafowej, a tale šwafowa, hačž runje najměrnišcha pšchi wšchej šrudobje, čžujesche ju najhłubšcho, pšchetož jej bč wulki trošcht w žiwjenju wotemrjel. Taš někotru hodžinku bčchtej wobej žonje, hđnyž mužej w korežmje šedžeschtaj, w hromadže pšchebnyškej, wonej bčchtej mčr tuteju mužow, domjazny mčr a šbóžnošć šwojich džěčzi w hromadže na wutrobje nošnyškej, bčchtej šo trošchtowalej, hđnyž šo wšchitko taš nje poradži, kaž bčchtej rad mčlej; pšchetož runje kaž pola Bětnarjež šyn šo š naněj džeržesche, taš bč Šilžbjeta w pošlednich lětach šlabej macžeri wotrošła, a hđnyž tež wobej macžeri š nanomaj jeneje myšle bčchtej, šo šo wobaj pšchichodnje bradž dyrbješchtaj, dha tola bjes šrudoby na pšchichod tuteju džěščow pomnyšlicž nje móžeschtaj. Nětk bč šwěrna macž njeboha, Šilžbjeta bč šama šebi šawoštajena, bč hiščeže džěčzo, hđnyž tež niž po wulkošći, dha tola po šmyšlenju. Džětmar to šam špóšna a bč šwolniwy, na šwafoweje radu pošlucháč; jeho džěčzi dyrbjaču mččž druhe wothladanje a wobkedžbowanje. Nichtón šo š temu lěpje nješhodžesche hačž Našdaliz Marja, bliškeho wujowa džowka, kotrejež staršchej bčchtaj hižom njebohaj. Hižom wjele lět pšchebnyšche pola šwojeje čžety w Šórzny, bčsche tej šamej w hošpodarštwje a pšchi džěčžoch pšchezo jara pomozna była, a móžesche šo nětk parowáč. Hačž runje hašle dwaznyčzi lět stara, bč tola dowěrna a šchtož je najwážnišche, wěrjaza.

Marja pšchicžahny, džitwne powjedanja bčchu hižom do přědka wo nej šlušhecž, haj š wjazorych štronow bu Džětmarijej wotradžowane, tajku mufarčku, tajkeho čžěmnika šebi do domu bradž. Tón pał šnapšcheczivi, wšchał bčsche moja njeboha žona tež modleška šotra a ja šym š nej jara derje šo wobeschol; moja šotra, kiž runje taš myšli, rošymi wěšče w žiwjenju wšchitko najlěpje šapšchijecž. Wšche teho š Marju taš šlě bycz nje móže, bčsche tola wušnamjenjene, duščne a pódla čžerštwje a žiwjenja wješele hólčzo.

Bětnarjež Šandrij trošchtowášche šwoju čžetku Šilžbjetu abo Šilžicžku, kaž bu we wšny mjenowana, a prajesche: „Redžbuj, nětk šo pola Waš hašle žort a wješele šapocžnje, Marja šo tajka

nješda, jako horny polnych myšchi; šchto wč, to wobohe hólčzo je w Šórzny dyrbjało šo modlicž a špěwáč wušnyčž, nětk budže rad š nami škafáč a rejmáč.“

Šilžicžka pał š hłowu wješche, pšchetož pšchi wšchej lóšchtnošći Marja hušto wulkej wocži nastaji, hđnyž chyzšche Šilžicžka po šwojim wašchnju šanjescž.

Marja bč pilna wot ranja hačž do wječžora. Wona namafa tež tóšchto džěla, a Džětmar měješche ša to, šo je hiščeže rošhladnišcha hačž jeho njeboha žona; wona pał bč tež wjele wjetšcha a bóle pšchi mozach. Šilžbjeta šo přenje dny hromadu šebra, wona chyzšche šo čžecže w džěle runáč, nichtón ju njebč prjedy taš hanjecž a bčhačž widžal kaž nětk. Bětnarijowa bč šbožowna a pomnyšli, wono wšcho derje pódžze. Marja je wuštojna, wona ma pał tež wutrobu na prawym měšče. Raš luboščivje a štaroščivje wobšhadžesche š mólcžkimi! Najmješšche wja do plaščeža, ale nimo teho špody ružny wutnyšny, šo móžesche šchalš woploškowáč, a šmčjo lažesche druhe mólcžke jej na šhribjecže, abo wona wulicžowa jim a špěwášche š nimi, kaž to njeboha macž bč činila; haj, džěčzi mčnjachu, čžeta je taš dobra kaž njeboha macž, jenož šo móžc bóle žortowáč.

(Pšchichodnje dale.)

Wšchelake š bliska a š daloka.

— Šbnyž oktobra šašo nowa šerška protyša wuńdže. Duž chyzli Šerbjia na to džitwáč, šo nje bychu šebi němšku protyfu šupili, hđnyž šo jim tež tajke pošicžuja.

— Bibliški pucžnik na lěto 1904 šo pšchihotuje a je knješ farar Mateš-Šucžinjanški špišanje šerškeho pucžnika pšcheczelnje na šo wšal. Wón budže w prawym čžazu hotowy a šobuštowny knihowneho towarštwja jón pšches šwojich knješow duchownych doštanu. Tež tajzy, kiž šobuštowny nješbu, móža šebi jón ša 15 np. šupicž.

— Hašle šańdženy tydženi čžitachny džal, kotryž džakowna žyrkwiniška a škulška Bulečžanška wošada šwojemu došholětnemu šantorej a wučerjej knješej Šatnikej, hđnyž šona wotpočžink poda, pšchiwola. Wón njeje šwój wotpočžink došho wužicž mohł, tón knješ je jeho wotwołal š wěčžnemu mčrej. Džal jeho wošady dže ša nim do tamneje wěčžnošče!

— Wólby wólbných mužow do šafškeho šejma šu škóncžene. W Budnyškim měšchčžanškim wotřežu šo naziionalliberalny pšchefupž Šartmann wušwoli. Ša poštajneho konšervativneho kandidatu knješa wušchšcheho šeminarškeho wučerja Šreibšcha je šo jara malo wólbných mužow wušwolilo. W krajnym wotřežu šo š wěštošču knješ Šoba-Šžornjowški wušwoli. W tutnym wotřežu šo nješbu nowi wólbní mužoj wólili, dofelž je knješ Šsmola šwoje šapóšlanštwjo šložil a wólba wólbných mužow na 6 lět pladži. Tež w Šruškej šo na wušwolenje do šejma hotuja. Wólbní mužoj šo w bližšchim mčžazu wušwola.

— W Budnyščinje w měšchčžanškej šahrodže šmčje šo wot pjatka hačž do njedžele jubilejška wuštajenža šadu, dofelž šadowe towarštwjo jubilej šwojeho wobštačža šwječzi. Ša plahowanje šada šo štaráč, je ša ratarja dobra a wužitna wčž. Šchłoda, šo je šo wuštajenža taš pošdže položila, pšchetož pšchi lětušchej horzocže bčsche šad do čžajša šrały a š temu je wichor wjele šadu nješfrawešho dele šmjetal. Duž tam na wuštajenžy telko šadu, njebudže kaž mohło šo tam hewaš dacž.

Dališche dobrowólne darj ša wobohe armeniške šyrotj.

Š. D. 8 hr. — np.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobny džal

Šólčž, redaktor.

Essy-li spěwał,
Bilnje džěłak,
Strowja cze
Sswójbnj statot,
A twój śwjatoł
Stradny je.

Sa staw spróznj
Napoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pał śwěrnj
Bjches spać měrnj
Czerstwosć da.

Njěch ty spěwa, ch,
Sswěrnje džěłasch
Wschědne dny;
Džen pał śwjatoł,
Duschi daty,
Wotpoczj ty.

S njebjěš mana
Njěch czi hmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa ło kóždu łobotu w Smolerjez knihicizschězerni w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

19. njeđzela po śwj. Trojizy.

Łap. št. 20, 17.—38.

Niz w bojosćzi psched cžłowjekami, ale w mudrej wobhladnimosćzi Pawoł do Efesa ło njewróćzi, ale da staršich zyrkwoje do Mileta samołacž. Wón njehasche hněw luda hišćeže junkrócž sbudžicž, ale s cžicha dušchow-pastyršće kłowo ł swojim śwěrnym łobudžělaczerjam rěćczěž. Žich mjena njejkun mjenowane. Dosć je, so łu w njebjěšach sapišane. Jeho rozžohnowaza rěć njeplaczi jenož tamnym staršim — wona wobrocza ło na wschitkich pastyrjow a wuczerjow a džělaczerjow w Božim kraleštwje, kotřiz w Anjesowej službje steja, kiž je prajił: Paš moje wozy! Jeho rěć je

japoschtolski testament.

1. japoschtol dawa wotmolwjenje wot swojeho pomolanja;
2. wón dawa pschiklad praweje śwěrnosće wěry;
3. wón wuczi na Božu pomoc twaricž.

1. Pawoł je dolhe lěta swoje japoschtolske pomolanje fastal. Tsi wulke mišionste pucžowanja łu jeho wulke polo próžowanja. 3 lěta je w Efesu džěłak. Wón je swoju službu w pokornosćzi fastawał. Wón je služil s wjele křislami a spytowanjami, kotrež łu jemu pschisćke wot Židow (šcht. 19). Tajke mužowe křislj njejkun hańba. Židam a Grichistim je wón wobšwědczil pokutu ł Bohu a wěru do nascheho Anjesa Jesom Khrysta. Potuta hrěch precž storka, wěra sapschimnje wěćzne sbože. Wón je njawnje žyłu wěrnosć wuczil a nicžo njesamjelczał s bojo-

sczu psched cžłowjekami (šcht. 20). „Bjšane steji“, to běsche jeho hešło. Pawoł cžuje ło cžisty wot křiwě wschitkich, t. r. wón nima nikoho na śwědomnju, kotrehož by do błudow samjedł. Wěra do Jesom Khrysta je jadro jeho předomanja. Žane předomanje njeje bjes njewjenedho Khrystuša: Bóšnjaju prawje tu Jesuša šam a we dušchi njebjěšku mudrosć tež mam.

2. So by Pawoł ło bojo psched horjom do Efesa njepšchisćol, steji temu napschecziwo, so wón w Jerusaleme wjele wjetšim šrudobam napschecziwo dže. Duch jemu wobšwědczi, so swjastki a tyšchnosće na njeho cžakaju.

Tola jeho dušcha jemu šamemu njeje droha. Wón sa Jesušowymi stopami šlědži. Wón wě, so wuczobnik njeje psches swojeho mištra a je teho dla hotowy, swoj běh dokonjecž s wješelosćzu a službu šako do rukow teho podacž, kiž je jemu ju spožćil. Wón je smužiczišchi hacž někotry mojak, kiž derje wobronjeny do wojny cžehnje. Tež dženska dyrbi někotry služownik Božeho kłowa tyšchnosće wot šwěta czerpicž. Sslužba teho Anjesa steji pod křizjom. To je njedostojne, pol pucža stejo wostacž. Šchtóž swoju ruku ł plubej pschiloži a wobhada ło nasad, njeje dostojny sa Bože kraleštwu. Sswěrnosć wěry wutraje hacž do šmjercze.

3. Pawołowe pucžowanje do Jerusalema rozswjasa šwonkowne swjastki, tola wošada wobkřowu swoju powyšćenu hłowu. Wón poruczi jich Bohu a temu kłowu (šcht. 32). Dubi bratřija, tał jich tudy mjenuje. Wotwišnosć wot njeho jako japoschtola pschěstanie. Žyrkej žane nješrale džěćžo wjazy njeje. Wón praji: Ša porucžu Paš t. j.

ja njebeč wafche fwečko a wafcha móz, ale tón, kiž je prajit: Hlaj, ja fym pola waš wšhitke dny hacž do fšonczenja fweća. Se fahodneho da Pawoł fšaršchim na nješahodne hladacz. S tym jich wjedže pšhes bolofcz dželenja na fašo wohladanje we wěcznošči. Wón fo fašo na fwoj pšchiklad powoła: „Sbóžnišcho je dacž dnyli bracz.“ Tak je zyrkej wot lubofcže fwjasane, na wěru do teho Anješa fałožene fjednoczestwo.

Fšoncžnje fłaknu fo wšhitzy na fwoje kolena. Woni, kiž fo džela, fwjasaju fwjast, kotryž žane dželenje nje-rostorhnje. Dych fylli wopofafaja móz modlitwy. Woni Pawoła na kóž pšchemodža. Wón jědže f čžerpjenju a wumrjecžu, pšhes morjo čžafnošcže do wěczneho měšta Božeho, hdžež fo podfemški kij pšchemobrocži do palmny mēra. Hamjeń.

+ Bože džěczatstwo.

(Romšk. 8, 14.)

Chžešch Bože džěczo bycz, mój fšhesčžano,
Schčžep Šhryšta wobras do fo hluboko,
So čži, kaž jemu, hrěchi hrošnošcz fu,
Čži lubofcz, niłofcz blyšchčži we wóczku;
So ty kaž poštraw Boži f njebieš fy
Do fweća hidy, hrěcha fšajeny.

Nječy jeno Boži Duch tak wódži čže,
So to fo w fłowach, fšutkach pokáže;
Budž w kóždy čžaf kaž Sbóžnik fmyšlenny,
Dha woprawdže ty Bože džěczo fy,
Kiž fbožnošcz fłodži hižo na femi
A f Božej hnadu tež we wěcznošči!

K. A. Fiedlef.

Jan Chrysoſtomus.

Mjes zyrkwintymy wučerjemi stareho čžafša njebe Jan Chrysoſtomus, arzhibiškop w Konſtantinoplu, jenož pšhes fwoju wulku rěczniwošcz, f kotrejž febi mjeno: „fłotoert“ doby, wulzy wuwolany, ale wón fo tež se fwojej wulkej lubofcžu f Bohu, kotraž nje-famožefche niłofcz a fmiłnošcz Božu wufhwaličž, wufnamjenjowafche. Žeho žyle žiwjenje na femi be fhwalba Boža. Žafo jemu fhěžorka Gudoxia, kotraž be jeho najfšurowišcha a najmóžnišcha nje-pšchecželka, něhdy fa žiwjenjom fteješche, wobkručžowafche wón fšawnje f wutrobitej wješelofcžu, fo jeho ničžo džělicž njemóže wot Božej lubofcže. Wón džěfche: „Chže mje fhěžorka f piłu rošrěfacz dacž, dha nječy mje rošrěže; to je fo tež f profetom Šefaiafom fšalo. Chže mje do morja čžifnyčž, dha myšlu na Žonaša. Chže mje do wohenjowej pjezy tyfnyčž, dha čžerpju f tamnymy tšjomi mužemi Božimi. Chže mje torhazym fwěrjatam pšchepodacz, dha budu na Daniela w lawškej jamje fšominacz. Chže mi hłowu wotčžecž, dha mam fšchčženika Žana f towaršchkej. Chže mje kamjenjowacz dacž, dha nječy to čžini, njeje wšchaf fo tež fwojatemu Schčžepanej lěpje fešchlo. Chže mi wšcho moje famoženje wšacz, dha nječy je wofmje; nahi fym f macžerneho žiwota pšchifšol, nahi tež fašo se fweća pónđu.“

fhěžorka Gudoxia be fšoncžnje tak dalofo pšchinješla, fo dychješche Chrysoſtomus do hubjenštwu čžahnyčž. Ale tež tudy jeho twjerda wěra, wutrobny trošcht, horža lubofcz f Bohu njewopuščžči. Žola jeho čželne mozy dale bóle wotebjerachu, tak fo jemu hišchčže na čžekanjy fšmjertna hodžina bijefche. W bliškofcži jeneho fštoma wudychny wón fwoju nješmjertnu dušchu; ale jeho pošlednje

fłowo, kotrejž wón f wokoloftejazym rjekny, be: „Šhwalenty budž Boh fa wšcho!“

F.

fhěžor Alexander I.

Na fwojim pucžu pšhes Bólfu be ruški fhěžor Alexander I. njedaloko měšta Wilna ras fwojemu pšchemodštwu fšam něšchto do přědka nakhwatal. We nafbalnošči wuhlada někotrych ludži, kotřiž po fšaczu něšchto na brjóh maleje rěczki wlecžechu. Wón f fhwatkom f wofa wufšocži, džěfche f tym ludžom a widžefche, fo mējachu f morwym čželom fšepjencho čžłowjeka čžinicž. Ničtó jeho nje-fnajefche a kóždy fo džiwafche, jako febi tón wšchf, fa čžož jeho mējachu, žadašche, fo dychja teho morweho fašo f žiwjenju pšchinješcz pštacž. Šaj pošficžichu jemu jeno liwku pomoz, jako fšam to čželo f wody dowucžezže, jeho mokru draštu wufšletowafche a jemu přědku na wutrobnje a fštrónje pilnje a kručže rybowafche. Wšcha jeho próža be pak mjes tym podarmo. Žeho pšchemodštwu be jeho mjes tym doščžehnylo, a w tym bešche tež pódla wjeřcha Wolfonšteho a hrabje Šievena fhěžorowy přeni kašenf dr. Wjedli. Wšhitzy fšthryjo fšednocžichu nětk fwoje próžowanja w jenajšim wotpoohladanju. Kašenf nałožowafche wšchě hrědki fwojeje wědomofcže a wufšojnošcže; fhěžor a čži drušy džeržachu čželo a pštachu jemu ruzy fšrěcz. Ši hodžiny bechu hižo jich próžowanja trale, jako lékar praji, fo je fšepjenž bjefe wšchjeje nadžije morwy. fhěžor nochžyšche pak to hišchčže wěricž, ale pšchifafa, temu wotemrjetemu žilu rubacz. To fo fšta a hlaj, Alexander mējefche to njewurjeknite wješele, krej bežecz widžecz a bórny na to fšlabe fšychnjene fašlyšchecž. S najwjeřšchkej radoščžu wuwola tón nadobny monarch: „Luby Božo, to je najfšobožnišchi džěń mojego žiwjenja!“, pšchi čžimž fo jemu fšlyšy wješelofcže po ližomaj ronjachu. Nětk buch u próžowanja podwojene, a fhěžor fawjafa jemu se fwojim fšamšnym rubiškrom ruku, hdžež bechu jemu žiwu wotewrili. Šotom dašche jeho pod kryw pšchinješcz, derje faštaracz a dari jemu pšchi woteńđenju wšchě pjenješy, felkož jich runje pšchi febi mējefche, kaž tež pšchilubjenje dobreje penšije fa njeho a fa jeho fšwójbu, kotruž tež bórny potom doštachu.

Štyškanje.

(Spitta.)

Próšdna je nam wutroba
Žow we hrěšnym fwěcže,
Mašcha žadošcz fšej wšcha
Tam po wótznej hěcže.

Na drohářškej draščže je
Pšchezo porjedženje.
Štupnje pócžnu bolofnje
Čžinicž wobčžezjenje.

Prjecžku čžahnyčž žadamy,
Anješa doštacž čžemy;
Ach, fo bórny f nušy my
Žyle wučžeknjemy!

Wšchjeje winy fšwobodni,
Hrěcha tež na femi,
Chžyli Anješej w krašnošči
Šlužicž f jandželemi.

Ale, Anježe, komdžišch fo,
Maš tu f febi wołacz,
Špožčž, fo doštojnišcho fo
Mohli pšchihotowacz.

Ach, kak derje, hdžž fmy tu
Prawje wojowali.
A wotpocžinkej wješlemu
Šnadu doštawali.

Š. Žitawski.

M a r j a.

(Wjeřna fšawifna.)

(Šotraczowanje.)

Tak pšchidže přenja njedžela. Marja hišchčže njebe f domu pšchifšchla a be malo wjeřnych ludži widžala, pšchetož čžaf, hdžež holzy na pšchafu fhodžachu, hišchčže njebe. Wona džěfche fe mšchi, tež Šilžbjetu wša fobu, pšchihotowa pak přiedy wšcho tak, fo bechu

dom a džeczi wobstarane. Zyrkej bě khetro prósdna a duchowny džeržesche přédowanje, kotrež so jej prawje dolhe sdašče, ale w nim njebě nicžo pschecziwo Božemu słowu a wona bě s pokojom. S jnym pak s pokojom njebě: horkach na łubi, hdžež běchu mlodži hólzy, bě taf njeměrnje a bu stajnje scheptane; jako ras bjeswólne horje pohladny, běsche runje Handrij, kiž se kmejatym mjeswoczom fleksasche. So bu tam jeniczy wo nej taf scheptane, jej do myšlow njeschindže, ale wboheje Bětnarjez cžety běsche jej zel, kiž dyrbjesche jenicžeho kyna taf bjesbóžneho widžecž.

Knyes duchowny běsche neschpor ja dorosčene holzy pschipo-wjedal. Marja doma spomni, so tam s Hilžu popoldnju pónđe. Ta pak so sašmja, prajizy: „Dwě lécze kym tam khodzila, nětk pak so ja mnje wjazy njehodži. A nětk hatle Ty! ja mam sa to, duchowny so cži wušmjeje, jeli tam pschindžesč.“ Marja so s woprědka njemalo spodžywa, praji pak tola, so tam pónđe.

Nětk Handrij pschistupi a spytasche s wušmewanjom a s kałatym žortami Marijne wotpohladanje k nicžemu sežinicž, haj wón k Hilžiczy praji, jako běschaj šamaj, so je Marju dokladnje wu-škowal, tej je wěsče wschón lósch sašchol, tajke nowe mody do wšy pschinjesč, ale Hilžbjeta prajesche: „Sa kym pschekwědčena wona tam tola pónđe.“

Haj wopravdže, jako so sašwoni, džěiche Marja w dobrym měrje na neschpor a stupi s někotrymi 14 a 15 lětymy holzami psched woltať. Duchowny šam sdašče so nastrožany, jako ju wu-hlada; wona pak jemu khoble do woczow hladašče a s tajkej radošču wotmolwjowasche, so dyrbjesche so wón šam wješelicž. Haj, so bě šamo Handrij se wschēm khwattom cžrjódku mlodnych hólzow hromadu sehnał a na łubi šašo wschelki holk cžerjesche, ju njesmoli; jenicžki ras pohladny wobžarowajzy na njerodnikow, so so šačžerwjenichu. Ma dompučzu dyrbjesche hišče na wschelke šmėchi pošluchacž, ale wona cžinjesche, kaž by je nješlyšchala a bě doma radošna kaž prjedy.

„Dženš wječor wěsče šobu k Masulizom njeschindže“, prajesche Hilžicžka k snatym, kiž s nej sady pschi šahrodžinych durččach stejachu; „pschetož so so tam na nju pocžehnje, da so myšlicž, hólzy šu cžisče njemdri na jeje blašnosče.“

Wo wječeri woprascha so ju Hilžicžka pomjelkuje, hacž njeby šobu k Masulizom šchla, tam je tójšcho mlodnych holzow a hólzow šhromadžennyh. „Haj, to so wě“, prajesche Marja, „je tola škoro cžas, so so trochu jow sehaj.“

„Ta je hlupa, so mohł s nej durje pschedyricž“, pomyšli Hilžicžka pschi šebi; pschetož hewak dyrbjala dawno wjedžecž, taf te wězy steja. A s nekajkej wobžarowalošču da Hilžicžka něotre šłowčka šašlyšecž. „Ach njeboj so“, šašmja so Marja, „ja kym cžisče bješe wscheje hrosy, pój jenož!“

Hólzy stupišchtej do mlodostneje bješady, kotraž běsche hižo dospólne šhromadžena. Masuliz Šaňža, prawje šchibale holecžo po-wita ju najpschecželnischo. Marja postupi ke kóždemu a pošicži snatym a njesnatym pschecželnischo ruču. Seje jašne mčne wócžto sežini na dobrocžinych w bješadže wšebith šačžisčecž, woni budžiču najradšcho widželi, so budžiče šmėch a šchěškanje žyle sady wostalo; šam Handrij hladašče se spodžowanjom na duščne, jašnje wokoło so hladaže holecžo. Ale Masuliz Šhryšcha, wucžinjeny nje-rodnik, pschedre hacženje.

„Wó, wěsče tola, so je nowy Abjecejar do wšy pschicžahnył.“

„Haj“, praji drubi, „a to khetro wulki.“

„Ale šchtož Šank njenawukny, Šan wěsče njenawuknje, šhiba so jemu pravu hrosnykowu tytu darimy.“

Hólzy so wšchčerjachu, hólzy teho runja a Šhryšcha bu pschezo hóršchi se šwojim šmėchom.

„O Šhryšcha“, šapšchimny wschitkim k spodžowanju Marja šlowo, a taf mčne, kaž budžiče rasfa njepytnyła, so wschón

šmėch jej placži; „hlaj, ja dyrbju tola abjecejarje pomhacž, psche-tož je tež trochu šary pschi šwojim lóschče k wuknjenju, dha je tola šepje hacž lěni, nješnicžomni njerodnikojo, kiž ani wuknyč nochzedža.“

Šagne šmjecže šledowasche tym šlowam, a kaž pschi taf bjes-jadriwych cžlowjekach je, Marja mješesche wschitkich šmėerjow šašo na šwojim boku a Šhryšcha kušasche so do hubow. Ale hišče so jaty njeda. „Šow wo lěnich njeporadnikach žana rēcž njeje“, prajesche, „ale wo ludžoch, kiž šu šwoju šažnu mlodosč k wuknje-nju wužiwali a wscho w prawym cžaschu nawukli.“

„Aj, Šhryšcha“, šapšchecziwi Marja šašo, „tehdom so khetro molisč; pohlej ras, pschisłowo praji: Nischto taf šary njeje, so njemohł hišče cžyč pschuwuknyč. Wšchaf hižo w bibliji steji, so jenož blašnja so ja mudrych džerža.“

Šašo šmjecže. — Šola teje šy rjenje pobyl, wolachu neu-tralni, Handrij pak, Hilžicžka a Šaňža mjesšazy mjelcžachu.

„Sa šej pschuwuknjenje khwalu“, rēcžesche Marja dale, „teho dla kym tež dženska psched woltať stupila a budu jo kóždu njedželu cžinicž, hdž na naš holzy rjad pschindže, a ja cžyła tola šlyšecž, hacž njebychu tež ludžo, kiž so ja hotowych a dowuknjenych džerža, na džensnischim neschporje něschto nawuknyč njemohli.“

„Marja ma prawo“, wša nětk pachol s derjeměnjazym po-hladom šlowo. Běsche to Wóžtez Michal, a po prawym najšepšchi w žylej Bješadže. „My wschitzy hišče mohli pschuwuknyč, hdž jenož bychmy cžyli.“

„Sa so cži podžakuju“, prajesche Marja, poštam a pošicži Michalej ruču, „hdž je jedyn taf cžisče wopuščeny, to tež derje njeje.“ Seje hubje rčeschtej pschi tych šlowach, a bě derje widžecž, so mješesche pschi wschej šwonkownej mčnosči tola šylne hibanje we wutrobje. Handrij šaču kašnenje a myšlesche, je tež njeprawo, jich telko pschecziwo jenej. Marja pak so hromadu šebra a prajesche pschecželnischo dale: „Bjeť so jenož po wbošim Abjecejarjom horje, a praj tež, so cži wuwuknjeni duščne na kěžbu wosmu, šchtož šu nawukli, a Bože šlowo a Boži dom w cžesči džerža.“

„Haj, pošluchajče ras“, wša Michal šlowo, „je wčno, kym so dženska šam hašbowal; to tola bě njekhmanštwo na našej łubi.“

Handrij poškozči horje, wón so winowateho šaču, a njemješesche pschihilnosče wjazy, wo tym šlyšecž. My tu pschisšli nješmy, na přédowanja pošluchacž, cžepła tež, nětk je cžas, so šapocžniemy hracž.“ — „Haj, haj, hracž!“ rčasche se wschěch bokow a na dobo žiwjenje do bješady pschindže.

Marja wscha nastrožana šapocžatkej hry pschihladowasche. Šóždy hólz wša jemu holzu na klin, a Michal nakasa Marju, so k njemu šydnycž. Marja jo pak njesčini. Wschitke wčipnje na nju hladaču: tu stejesch woheščerwjena hacž pod cžolo. Wona so hašbuje a my so njehašbujemy, wolašche tehdom w někotrym-žkuliž mlodym holecžu, a bjeswólne poškozčichu horje. „Haj, wona so hašbuje a my so njehašbujemy“, — jejne šadžerženje mčznischo přédowasche hacž frute šlowa.

„Šchto dundyra dha to šaš je?“ šawoła Handrij hněwny. Marja pak hišče šačžerwjena so wobhladowasche, jeje hubje šašy šchepjetaschtej: „Ši na tajke holzy!“ praji a wopuščeži bješadu.

Nětk šbėny so wulka hara w bješadže. — „Šužod horka a šužod delka je tež hrosna hra!“ prajachu něotre holzy. — „Masche maczerje pak šu ju tež hrale“, prajachu drubi a Masuliz Šaňža přenja mješ nimi: „čžecže šnadž lěpsche byč hacž našchi štari?“ — Tam a šaš bu rēcžane a cži, kiž drubich pschewoščachu, mješachu prawo a hra šašo do khoda pschindže. Hilžbjetu kušasche šwědomnje, ale Handrij bě ju našwaril, a taf mješesche, so je

čestna došč byla a hrabje dale. Či najbóle lohkeje myšle bčhu najdžiwischi pschi hraczu, so bč Marijne postupjenje so sterje do žyla sabylu; to so jim njeporadži. Něotre holzy bebi pschezo prajachu: „Wona so haubowasche, a my so njehaubujemy; si na tajke holzy!“ A či holzy skoro wschitzu myšlachu: „Duschna, čestna holza Marja tola je. Haj, Gandrij čzujesche to najjašnijcho pschi wschēm swojim swonkowym napscheczijewjenju, a holzow džiwje wyskanye a smjecze bč jim nashwilnje prawje wohidne. Bšche dha jeno tale hra, kotruž Marja njepschistojnu namaka? Ne, žyle wobedženje mjes mladym ludom bč lohke a bjesbóžnje. Gandrij wscho prawje derje wjedžesche, pschetož hdyž tež jeho macž jeho wotdžeržecž njemóžesche wote wscheho, schtož sapocža, dha bč tola jemu wo wschēm woczji wotewrila.

Gandrij džengsa sažo hacž hewaf domoj džesche. Čžeho dla, bč jemu samemu njepapchijomne? W jenyh Marijny wobras psched sobu widžesche, kaž s tschepjetazymaj hubomaj Wójtez Micha- lej ruku poda, a kaž tež prajesche: Si na tajke holzy! njemóžesche bebi pomhacž, dyrbjesche něotre kroczele naspiet k jejnemu woknu pschistupicz a nuts pohladacz. Marja bedžesche žyle sama, hlomu mješesche s ruku podprētu a čzitašche w knihach. Druhdy pohladny horje samyhlana psched so. Gandrij s pukotazej wutrobu wscho widžesche; halle hdyž nekajke schrotowanje sašlyšcha, čzicho woteidže.

Sako sažo skoro pornjo Masulizom pschidže, šlyšesche snate wołanje a smjecze hižo nasdala, a hacž runje bčhu holzy wokno se schbrzuchom samšlyle, widžesche tola došč. Šak tola te holzy tak horjaze a džiwje wonhladachu, haj, Šilžbjeta, mjes wschēmi najmlódscha, hewaf duschne holeczo, schčžekasche so s Masuliz Šhryšchu tak njepschistojnje, so bu Gandrijei žyle horzo a wón pschi woteidženju do wokna šaklapa.

Na druhi dženi bebi tu wčž hinaf pscheloži, wošebje jako šlyšesche, so so we wsch wo Marijnym sadžerženju rēcžesche a na nekotrych mštnach na druhe holzy šwarjesche. „Čj“, myšlesche, „budžichuli wschitke holzy kaž Marja byle, by so mi ta wčž tola wostudžila; hdyž je jedyn mladny, dyrbi tež wješely byč.“ Wón pak jenož tak njepomyšli, ale tež rēcžesche, a dokelž bšche wustojny pachol, narēcža sam so a druhich, so so na prawym puczju, kajtiž ma mlodošč hicz.

„Pošluchaj ras“, prajesche mjelczo k Šilžiczju: „hdyž čzehiščeže juntrócž s Šhryšchu tak wohladam, kaž tamón wječxor psches wokno, dha je won s namaj.“ — Šilžbjeta so sacžerwjeni, wona derje wjedžishe, schto wón meni; jara derje bč pytnyła, so bšche wón, kiž wčžera do wokna šaklapa. S bohатыm wujom njeby bebi rad škasyła, ale hdyž wón pschipódla njebč, spodobasche so jej Šhryšcha tola tež jara derje, wón móžesche bledžicz pornjo Gandrijei a bč pschi tym wjele pscheczelniwischi a lubošnischi.

(Pschichodnje dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Šandženu šrijedu wotmč so nashmsta šhromadžisna šerbsteje předawšesje konferenzy. Šnjes pschedšyda, s wutrobu sa naschu konferenzy a nasche šerbste wošady šahorzenej, šastojnskim bratram wažnu wčž wuradžanja pschednješy, hdyž bšche s nutrnej modlitwu šhadžowanje wotewril. 22 šerbstich duchownych bšche so na konferenzy šeschlo. Šdyž bšche so psched něschto létami jako dženi šhadžowanja 2. šrijeda w oktobrije postajila, wobšamtny so, pschichodnje schtwórtk po druhej njedželi w oktobrije, dokelž so w nekotrych wošadach tule šrijedu hižo pacžerška wuczba šapocznje. Šnješej pschedšydyže je so poradžilo, šerbstu agendu, peritony a chorálne knihi sa Šsmjecžšecžansku žyrlej wobštaracz a wón je so tež sa šerbsteho šantora sa šerbste Wože šlužby w Šsmjecžšecžach

postaral. Pschichodna šerbsta Woža šlužba w Šsmjecžšecžach směje so 1. adventa a budže wot jeneho Šhodžisšeho knjesa duchowneho džeržane. Šnjes pschedšyda rošestaja, tak je nusne, so so ewangelska kapalka w Škulowje natwari a so je so Škulow do podšjeranja Šustav-Šdolššeho towarštwu wšak a so so šerbste wošady w Šakškej 1000 hr. sa Škulowštu kapalku namdale. Konferenzy je psches knjesa pschedšydu wo šdžerženju šwjedženja šjoch šralow prošyła a proštwu je wuspěch mčla psches to, so budže so konsistorštwu sa to štaracz, so by so nam luby šwjedžen šjoch šralow šdžeržal. Druhdy proštwu, kotruž bč konferenzy wuprajila, so by so šrajna šollekta wot šmjertneje njedžele pschepoložila na 2. pošutny dženi, je žyršwinstka wyschnošč wotpošasala. Šswjedžen sa mišionštwu mjes pohanamami budže so k létu, dali Wóh, w Šchwaczizach šwjeczicz. Šnjes pschedšyda prošy, so bychu šastojnszy bratšija wschēch, kiž do Dražžžan čžahnu, na šerbste Wože šlužby w Dražžžanach šedžbliwych čžinili. Šapjekti, na kotrychž so njedžele Wožich šlužbow naspomnjene, knješa duchowni rad šwojim wošadnym, kotšiz so do Dražžžan pscheshyda, sobu dadža. Tež bibliški šwjedžen směje so, da-li Wóh, w pschichodnym lécze. Wón budže so njedželški dženi šwjeczicz a to w Budštezach. Šowoczisšecž biblije, pod njepšrozniwym nahladowarštwom knjesa pschedšydy, so, da-li Wóh, w bližšchim čžaku došonja. Wohužel je šwada w Šipšczanskim mišionštwu wudyrila a móže šnjes pschedšyda k radošči wschitkich pschitomnych šjewicz, so je ta šrudna wčž psches knjesa šararja Šólšchera wujednana a so Šipšczanske towarštwu w bližšchim čžaku došladnu rošprawy poda. W naschich šchulach ma so pschichodne jutry nowa čžitanka šawjesč. Wo jeje wudacžu čže knjes pschedšyda s pschedšydstwom Macžizy Ššerbsteje jednacž. Šnjes šarar Šrygar je šwoju šonšordanzu (pschehlad podomnych a w myšlach bebi runych šhčrlušchow a šchtucžkow) s wulkej prózu došonjal a wón ma nadžiju, so so jeje čžiščež wuwjesč da. S džakom konferenzy tole wošewjenje pschimosnje. S čžoplej wutrobu je konferenzy sažo wuradžowala wo šbožu naschich šerbstich wošadow a wo špěchowanju nascheho duchowneho žiwjenja. Nasche wošady wčšče s džakom pschipóšnawaju prózowanje nascheye šerbsteje konferenzy pod wodženjom jeje šašlužbneho pschedšydy knjesa šararja rječerja Šakuba.

— Šnjes žyršwinski wučer Šerš je šandženy schtwórtk do šwojeho noweho šastojnsštwu so pscheshydlil a bu wot Budšczansšesje wošady najwutrobnišcho poštrowjeny. Šowowušwolony žyršwinski wučer do Šaleschcz, knjes Šolaf, so tam šapoczatk nowembra pscheshydlil.

— Pschichodnu šrijedu směje so dióžesanska šhromadžisna sa Budyšski wotrješ w Budyššinj.

— Pschemenjenje stanje so w tych dnjach w šastaranju katholicškich šerbstich wošadow. Šotalny knjes šarar Šur w Šadworju pscheshydlil so jako šarar do Budyššina a pschewošnje šarštwu šerbsteje katholicšesje wošady wot šanonika šcholaštika Škale. Sa šararja do Šadworja poda so s Budyššina knjes šaplan Šowaf a na jeho mšsto w Budyššinj stupi knjes šaplan Šndriški, šotal w Šalbizach.

— Wuczahowanje se Šakšesje je w lécze 1902 šhčtro pschihjeralo. To je dopokasmo, so so žiwješke wobštejnosče pošhubješšile. Šdyž 1900 jenož 876 a 1901 1108 wošobow se Šakšesje psches morjo wuczahny, je jich 1902 wuczahnylo 1623 (1047 mužškich a 576 žónškich). Wot nich bšche do šjenocznych amerišansšich štatow 1315, do Šrasilisšesje 104, do Šrgentinsšesje 42, do Šustralisšesje 29, do Šfriti 5. S žyła s Ššemsšeho šhčžorštwu 1902 wuczahny 32,098. Duž je Šakška wobdžšlena s 5,06 procentami. Na Šakšku šamu licžene je wuczahowanje w lécze 1902 pornjo 1901 wo 46 procentow pornjo 1900 šamo wo 85 procentow pschihjeralo. To so licžby, kiž k wopomnjecžu hnuja.

Esy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja cze
Sswójbnj statot,
A twój kwjatoł
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoł móznj
Lubosć ma;
Bóh pał śwěrnj
Pšes spał měrnj
Čerstwosć da.

Nječ ty spěwa,č,
Sswěrnje džělasč
Wšćědne dnj;
Džej pał kwjaty,
Duschi daty,
Wotpoczi ty.

S njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšćerw cze!

F.

Szerbiske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščerzni w Budušcinje a je tam ja sčmórtlětnu pšedpłatn 40 np. dostacž.

20. njedzela po kwj. Trojizy.

Jap. st. 21, 8.—14.

Krašny kónz teje epistole: „Da wola teho Knjesa so stań!“ Ach, so by to tež poslednje słowo bylo pšchi našich starosćach, pšchi wšćem našim škorženju a šdychowanju. Kaž plakaze džěcžo w kolebzy woczichnje, hdž macž jo na ruzy wosnje a do spanja spěwa, kaž Jesuś w Gethsemane je šrudny hacž do šmjercze, ale budže i měrom a se šylnosću wuhotowany, jako šwoju wolu do Knjesoweje wole položi, tak tež my to našonimy, hdž se wšćěch starosćow a bolosćow wuczeł pytamy w rukomaj šwěrneho Wótza, potom móžemy i frutym doměrjenjom prajicž: „Wón je tón Knjes, wón nječ cžini, ščtož so jemu špodoba. Da wola teho Knjesa so stań!“

Derje temu domej, hdžej we wjekele a šrudobje Knjesowu dobru a hnadnu wolu pošnaja a praja: „Da wola teho Knjesa so stań!“ Derje temu cžłowjetej, kiz do najčěmnišćeho pšchichoda i móčkom wěry wjekele hlada: „Da wola teho Knjesa so stań!“ Derje wutrobje, kotraž njewotstupi krocželki wot šwojeho doměrjenja k Bohu a so teho džerzi: „Tym, kiz Boha lubuja, dyrba wšćitke wězy k lěpšćemu šlužicž. Da wola teho Knjesa so stań!“

Da wola teho Knjesa so stań!

Tole hežło je:

1. Kšesćizjanskeho doma najrjeńšća pšča;
2. Čžemneho pšchichoda jakne kwětko;
3. Šłabeje wutrobje šylna móž.

1. Ščt. 8—9. Kał rady našč Knjes a Šbóžnit

wosta w domje w Bethaniji, hdžej Marth a Marja so prózowasčtej jemu šlužicž, jeho wotšewicž po prózach a wón jich nakyczi i khlěbom žiwjenja! Tak běšće Pawolej tež wokoło wutrobny, hdžej móžesče po dołhim pucžowanju i wjele štrachotami mješ šwěrnymi dusčemi w domje ewangelisty Filippa, kiz je pošdžišćo komornika i Muristeje kšćezil, pšchewnacž. Kał rjenje běšće tam! To běšće cžab prěnjeje lubosće, hdžej so wohen wěry hišće horzy na woltarju palešće, hdžej wobraš Šbóžnika hišće žiwy pšched woczomaj štejesče. To běchu hišće kwjate duchowne dary: i jasytami rěcjecž a wěšćezicž. Teho doma najrjeńšća pšča běšće: „Da wola teho Knjesa so stań!“

Wot teho doma pohladamy na kšesćizjanske domy našćeho cžaba. To widžišć dom, hdžej drje hromadže bydla, jědža a pija, hromadže džělaja, ale hromadže nje-džerža w lubosći. Tam dom, hdžej žona plaka na šuro-weho muža a muž na šy žoniny jasyt a wonaj staj w njejednosći žiwaj. Sa nich njeplaczi Knjesowa wola w mandželstwie. Šjenjesu abo cželne lóšćty šy jich hromadu wjedle, ale niz Knjesowa wola. A kał potom i woczehnjennom džěczi? Kšća: Da wola teho Knjesa abo teho džěscža wola so stań! Škuttuje kwjaty Duch šobu pšchi woczehnjenu džěczi, duch lubosće a bohabojošće abo duch njejednosće a njelubosćiwosće? Je něšćto rjeńšće na šwěcze, hacž šwójba, hdžej šy staršchi a džěczi w bojošći teho Knjesa šjednocženi, hdžej jene druhe pyta šobu do njebeš pšchijnescž, hdžej njeje hole šłowo, hdžej so spěwa: Tvoja wola so stań w njebešach kaž tež na šemi!

2. Czëmneho pschichoda jašne šwětło.

Scht. 10—11. Czëmny pschichod wěšczi Agabus japoschtolaj, hdyž jeho paš wa a swjasa jeho ruzn a nosy a praji: Teho muža, kotrehož tón paš je, budža Židža w Jerusaleme tak swjasać a podać do rukow pohanow. Kelto czwilow a domachpntanjow, knadno šurowa šmjercz na njeho czakaju! Druhi by šo wšchón wustróžal, ale Pawoł, kiž pišce: „Šhrystuš je moje žiwjenje a wumrjecze moje dobycze“, steji na šlowje: „Ta wola teho Šnješa šo stań!“ a rjeknje: „Ša šym hotowy, šo bych wumrjel teho mjena dla teho Šnješa Jesuša.“ Mjeno Jesušowe šwěcšesche šo jemu i czëmneho pschichoda!

O wy šrudne dušce, kiž počne starošczow do pschichoda hladacze, pschichod drje je czëmny, ale nješteji derje inate mjeno i blišchczatymi pišmikami wysche našcheho pschichoda pišane, mjeno, kiž nicžo druhe hacž šbože a šbóžnoscz pschichowjeda, mjeno Jesuš? Šdyž špody wažneho pišma mjeno wyšokého muža steji, wy na płacziwošczi njedwělujecze, to wam wěštoscz dowěrjenja dawa. Nješteji w knihach našcheje šandženoscze a tež pschichoda na kóždym łopjenju mjeno Jesuš, i jeho krowu pišane? Njerufuje wam mjeno ša to, šo kóždy džen, haj žyly wasch czëmny pschichod, žohnowanje, šbože a šbóžnoscz pschiješe, hdyž pod pschicrnczom teho mjena wuczeł pytaće a šcze hotowi w tym mjenje živi bycz, czetpicž a wumrjecz? Duž w jeho mjenje štrošchnje a bješ bojošcze do czëmneho pschichoda hladamy. Jesuš Šhrystuš wczera a dženša a tón šamy, kiž wón byl je, do wscheje wěcžnoscze. Ša wola teho Šnješa šo stań dženša a pschezo!

3. Škłabeje wutrobny šylna móž.

Scht. 12—14. Woni šu jemu wutrobu wobczěžili i płakanjom a tjšchenjom. Šeho wutroba tež wofomil wofłabny. Čzeho dla hižo wumrjecz? njeje lěpje, hišcze žiwy wofšacž a w žohnowanju škutkowacž? njeje to njerofomne, njepšczechelam do rukow bježcz? Ale hlóš w nim wóšje praji: „Wóš to čže! Tón Šnješ wola tebe do Jerusalema!“ „Ša wola teho Šnješa šo stań!“ Šo jemu móž da.

A šak my? My hacze na rěczenje našchich pscheczelow njeczakamy, my šo šami wot šebje šchiza bojimy, mamy škłabu wutrobu, šo myšl naš hižo naštróža, Wóš mohł něšcto čžežke wot naš žadacž. A hdyž tu potom je, tón lubny šchiz, hdyž je Šnješowa wola, nawucženych hrěchow šo wofšajicž, něšcto nam lube wot wutrobny dacž, šwěta hidženje šnješcz — šcto wot naš praji potom še šylnej možu a i wješelej wutrobu: „Ša wola teho Šnješa šo stań!“ My bychmy najradšcho šchiz wofšchabli a dokelž šo to njehodži, wutroba šo łama w škłaboczi. Škła to: šchescžijan bycz, ša Jesušom hič, šchiz ša nim njescž? O wěčny wšchitkim w šchuli šchiza wopofšanyh šchescžijanam, kóždy wufšaje: mojeho doma najrješšcha pŕcha, mojeho pschichoda jašne šwětło, mojeje wutrobny šylna móž je a wofšanje hešło: Ša wola teho Šnješa šo stań! Šamjen.

Pak w njewěrje, pak w pschiwěrje.

Šap. šf. 17, 22.

„Ša widžu, šo wy we wšchěch wěžach jara pschibóšny šcze.“ Šak móže šo to wšchelafim prajicž! Něšcto wšchaf dyrbi čłowjek wěricž. Ale hdyž wón do Boha njewěri, tam rošcze pschiwěra. Do Wóššafa a profetow bohaty muž njewěri, ale hdyž

by Lazaruš šak šcherjenje šo wofšaf, dha bychy jeho bratsja do njeho wěri. Voltaire, kiž Boha a jeho šlowo hanješce, šo pschezo šrudny dom wrocžesche, šak husto bē rapaki i lěwizy wofšach wuhladał. — Wóšwodca Šhilipp Orleanski bēšce w franžowškej revoluziji pomhal lubeho Boha wofšadžicž a bēšce jich wjele šmjerczi pschepodał. Šako pał napofšledku šam do jašwa pschindže a šmjercze šo štrachowšche, da i šhošejoweje šadžby šwojej štwštknej wutrobje wěšcžicž, hacž budže pušchčženy abo wofšbudženy. — Šak wjele hinak šwěczi šo šnamjo hrabje Šilhelma Šešenskeho! Šako čžyšce jemu jedyn wěšcžecž šmjertny džen šjewicž, wofšofšafa wón teho čłowjeka i tym šlowom w psalmje 31, 16: „Wóš čžaf steji w twojej ruzn, mój Wóžo!“ Š. Š.

Rosžohnowanje.

(Špitta.)

Šap. šf. 21, 13.

Ach, štajcze płaczej mēru,
Mi dušchu njetyšcže,
We Šnješu wšchaf psches wēru
Ššmy štajnje w hromadže.
Tón swjaš, kiž dušce šwježe,
Tu nicžo njedželi;
Šdyž tebe mamy, Šnježe,
Ššmy njerosdžělomni.

Drje šawdamy šej ruzn,
Šak bychmy rošno šchli,
A wofšanjemy dužny
Wšchaf w šwjatej bliškoscz.
My pohladamy na šo,
Šak byl ras pošleni,
A wofšanjemy šako
Wšchaf w Šnješu šjednani.

My jow, — a ty šaf' druhdže,
Ty džesh — my wofšachmy,
A tola šrawy wšchudže
Na jenyh czěle šmy.
Šcže junšrocž žohnujemy
Ššo šak na rošpucžu, —
A tola wšchitny džemy
Pucž jedyn i žiwjenju.

Ššto dha šo rudžicž čžemy
A šylny wurošicž?
Wšchaf Šnješa wufšajemy,
Š nim čžemy wšchitny hič.
Wón wšchitkich jenaf hlada,
A jenaf wjedže naš:
Na jenyh pucžu žada
Naš wješcz na šbóžny šwaf.

Duž dha šo rošžohnujmy
Něš i dušchu štrošchniwej
A i nowa wofšwjerdžujmy.
Ššlub i čžesczi Šnješowej.
Šdyž šej joh' wufšwolimy
Ša krašne bohatswo,
Dha nicžo njeshubimy,
Šdyž mamy dželicž šo.

Troscht w horju.

W czichim wobhdlenju pobožneho ratarja ras sta natyrowaza khorosć kurowejſche, jeho i mandželſkeje a se ſchtyrimi dźećimi na khorokožo cziſnywſchi. Dwě dźećicy kurowej khorosći podležeſchtej: jeho najstarſchi ſyn a jena holcška, kotraž bėſche maczerina podpjera. Pſchi tym bė ſo pólne dźeło ſatomdžiło a poſljenja wulutowana hrimna pſchetrejebala.

Tola ſkónčnje ratař wotkhoru a ſebi pſchedewſa, přeni křóć na ſwoju rolu dóńć, kotruž tať doľho widźal njebėſche.

Tako chyzſche nětko se ſwojeje žonu na polo wuńć, hlej, dha ſo njewjedro poſbėže, a jara ſo blyſkaſche a hrimaſche, a ſynny deſchć padže. Duž wonaj czaſaſchtaj, doniž njewjedro nimo njebė.

Bo woczichnjenju hrimanja a ſaſtaczu deſchćžowanja rjekny ratař: „Njech dha nětko dźemoj! Wólna wón budže cziw lubojniſcha po tať doľhej kuchocze.“

A jako nětko na polo dóńdžeſchtaj, hdžež bėſche rož hižo kľoſy dobyła, jimaj pólna wón czerſtwje a lubojnje napschecziwo ſtupaſche, a daloko na módrnym njebju wiſbachu roſtorchane mróćzele, i kotrychž hiſchće blyſki ſapachu, a ſeſady cžemneho mróćna ſo w doľhich ſmuhach ſlónčne pruhi blyſchćzujzy i ſemi dele žoľmjaſchu. Młode kľoſy a ſtwjelza, wot paczerkojtych křepkow poczežene, pať ſwoje hľojćki poſhilowachu, a trawa bėſche i noweje młódnoczu ſdraſćena.

Duž ſapſchija ratař ruku ſwojeje mandželſkeje a pohlada i njebju do blyſchćžazeho mróćna a jaſneje ſwětliny, a džeſche: „Ach, Rnježe, tež namaj ſy ty njewjedro póſlať — o daj, ſo ſmój tež kaž tónle žitny ſahon. Mój kľodžachmoj a plaſachmoj; ach, daj namaj tež drohe ſymjo roſkřiwacž, ſo mohľoj potom i wjeſeloczu pſchińć a ſwoje ſnopy noſyć!“ — Tať modleſche ſo ratař, jeho mandželſka pať plaſaſche a džeſche: „Hamjć! Tať budž!“ A wobaj ſo troschtowanaj domoj wróćiſchtaj.

M a r j a.

(Wjeřna ſtawisna.)

(Boſtracžowanje.)

Bo něčim dóńdže czaſ, ſo holzy pocžachu na pſchaſu kľodžicž, tehdom pſchińdžeſchu hiſchće huſćziſcho i hólzami w hromadu. Marja ſo wot tamneho wječora ſem wot nich žyľe ſdalena dzeržeſche, a njebu tež nucžena, do tejele bjeřady pſchińć, pſchetož ſkoro wſchěm bė czerń we wóćžu.

Alle tež doma ſo Marja derje njemėjeſche. Šilžbjeta, wot Ĥańže a Rhrjſche naſchćzowana, cžinjėſche jej i lubu, hdžež jenož móžeſche; tola Marja ſo i tym potroſchtowa, ſo je wuj i jeje wobkľadženjom i dźećimi ſpokojom. Ĥaj, pola Džėtmarja bė njemało derje napiřana, — a ludžo hižom ſchepťachu: Šilžicžka chyzła ſo jenož na kľóžbu bracž, wona mohła lohko Marju hiſchće i pſchirodnej maczeri doſtać, i cžimž by ſo wſcho wobrocžilo. Šchtož Bėtmarjowa i temu myſleſche, bė njeſnate, a jako ſo Ĥandrij, kiž mėjeſche wulki lóſcht, wo tej wėžy rėćecž, pola ſwojeje maczerje wobhonjowaſche, dha wona wo tym ničžo wjedžecž njechaſche. Zeje ſwawowa je lėdom ſymna a jeje bratr ſwėtej tajku ſekľiju njeda, a dyrbjale tajke rėće hiſchće dlėje ſlyſchecž być, dha Marja na mėſće přecž pocžehnje. Prawje bė, ſo Džėtmar po žoninej ſmjerczi tať huſto wjažy do korežmy njeſchodžeſche kaž přjedy, ale to tež ničžo dživne njebė: jeho ſotra jeho huſto doſć napominajſche, tať ma něť ſa ſwoje wbohe ſyrotki živy być a je wopuſchćzicž njeřmė, a jeho wutroba bė wot žonineje ſmjercze hnuta doſć, tole wobkľóžbowacž.

Bė Marja ſama, dha džeſche i koleſtom i Bėtmarjez cžecze a ta dobu to holcžo tať lubo, ſo ſebi wumyſli: hdyž ſo Ĥandrij

woženi, dha woſmu to holcžo i ſebi na wumjeńť a i jeje wulkeje radoſći bė muž w tym i njeje žyľe pſches jene.

Šedyn wječor pſchińdže ſama wot cžety. Bė to runje w tym czaſu, hdyž tež młody lud róſno džeſche, a naſdala hižom ſlyſcheſche, tať jej napschecziwo džeſchu. Zej bu trochu groſa, woſebje pſches Rhrjſchu, kiž bė hruby, dživni pachol a kiž ju hidžeſche hiſchće woſebitych pſchicžinow dla. „Ženož kľrobleje wutroby“, rjekny i ſebi ſamej, „i wutrobitoſczu ſo najłėpje pſches ſwět pſchińdže“, a tať džeſche w doľrnym troschće dale.

Pſchi wulkeje ſchćžezny pſches blóćany pucž poſtaji koleſto, ſo by towarſchow přjedy pſchepuſchćžila. Bėſche jaſny mčſacž, ſo bė kľóžy pólſnacž. Žena wot tych młodych holzow pſchi njeje poſaſta, wona bė ſo hižom dny a dny i Marju widžala a ſpodobanje nad njeje namakala.

„Tať ſama?“ ſo ju pſchecželnimje wopraſcha.

„Ĥaj, to ſym“, ſnapschecziwi Marja, „pſchińdž jenož nje druhdy wopytać, ja ſym prawje rad w bjeřadže.“

„Sa wėſće w bližſchim czaſu pſchińdu“, prajeſche ta holza jaſo, „to budžeſch widžecž.“

Wójtez Miſchal, kiž hnydom ſa njeje pſchińdže, bė te ſłowa ſaſlyſchal a rjekny: „Šmėm ja tež pſchińć?“

„D wėſće, komuž je moje towarſtwo lube, je rad powitany“, ſnapschecziwi wona.

Ĥandrij, kiž tež bliže ſtupi, to widžeſche a ſlyſcheſche, a njebė jemu tať prawje. Ĥižo dawno bė pytny, ſo mėjeſche Miſchal kľóžblime wóćžo na Marju. Tale žėntwa by ſo derje hodžila: Miſchal bė ſahrodnik, mėjeſche jenož hiſchće ſturu macž pſchi ſebi; wón budžiſche tež i cžezka bohacžu holzu haćž Marju doſtať, ale Ĥandrij mėnjeſche, jeho to hnėwa, ſo je roſomny cžłowjeť na ſwėće, kiž ſo i Marji dzerži. Tať džeſche ſwój pucž a Marja chyzſche na druhi boť; něť haľle pytny, ſo bė bjeřada tam ſo roſdžėliła, a pſchi maľej cžriódžicžny, kiž na tamnym boťu woſta, wuhłada tež Šilžbjetu a wobeje Maſuliz. Tať bė, Rhrjſcha chyzſche jej něſchto i lubu ſežinicž, wón ſtupi pſched wulkeje ſchćžeky a praži ſchibaľny: „Žow ſteju ja a ty džeſch tam.“ Pſchi tym poſaſa pódla na blóto.

„D ja mam kľwile“, prajeſche Marja mėrnje. „A ja teho runja“, ſaſmja ſo Rhrjſcha.

Šilžbjeta a Ĥańža ſo wuſmėwaſchtej a dwaj žyľe młodaj hólzaj, kiž mėjeſchtaj wſchitko ſa žort, ſmėjeſchtaj ſo tež.

Marja ſebi pſchemyſli. „Ma toho pſchińdže wſcha hańba, hdyž dyrby ja pſches blóto?“ prajeſche hiſchće junkróć mėrnje. „Wo hańbje tu žana rėć njeje“, ſmėjeſche ſo Rhrjſcha, „jenicžny wo blóće, a to wėſće na tebe pſchińdže.“

Miſchal a Ĥandrij buſchtaj pſches to roſrėćžowanje naſpjet wabjenaj, a Ĥandrij, jako najpřeſchmiſchi, ſtejeſche pornjo Marje, jako chyzſche runje pſches blóto. „Šłupohólćaze ſchťuť ſo wo wſy njecžerpja!“ ſawola nahle: „Tať ſlė i nami tola hiſchće njeſteji, — hańbuj ſo, Rhrjſcha!“ Ma to wſa Marjine koleſto a pſchenjeſe je haćž na doľru pucž a woteńdže, džat abo wotmolwjenje njewocžakuj. — Wójtez Miſchal hiſchće na Rhrjſchu poſwari, tón pať žyľu wėž ſa žort wudawaſche, a mėnjeſche, ta ľėna křježna ma wutrobitnych rycžerjow.

Wot teho czaſa bu Rhrjſcha Marji pſchėzo njepſchecželnimyſchi, wona pať ſo njeda ſatraſćicž, haj se ſwojim jaſnym wóćžtom na njeho tať křucze pohłada, hdžež jej do pucža pſchińdže, ſo ſo wón naboja a pomyſli: „Pſched tej dyrbiſch ſo na kľóžbu bracž.“ Ĥaj, jara mėjeſche ſo na kľóžbu bracž, pſchetož wona bė dawno jeho wotpohładanje pſchewidžala, a wjedžiſche prawje derje, ſo ſa Šilžbjetu kľodžeſche; wón derje myſleſche, teje pjenjeſy mohle jeho pſchedoľženemu kľbleſchťu wupomhacž.

Godny běchu nimo a jedyn džen po druhim bě czišche wotejšol, wješ bě hluboko se gněhom sawěta a njebě šo hewaf nicžo wošebite podalo. Ale kaž hluboko tež sawěta ležesche a kaž czišcho šo we wschěch domach šdafsche, we wutrobach bě njeměrne hibanje a wošebje bě mjes mladym ludom špodžiwne hromaduběhanje. Běšche jenu njeđzeli kónz wulkeho rózka, běšche tak šyma, a tołsta kurjawa šadžewasche ša žyly džen rošjašnjenje. Marja bě šašo š konfirmowanymi holzami psched woltarjom byla a wyšche njeje hišcže dvě wjetschej holzy, kiž běšchtej šo psches Marijnu wutrobitošč tež škroblikej a na žadyn šměch njekeđžbowaschej. Njebě pak tež wjazy tak šlě; Marja stejesche w nahladnošči, šchtož wošebje šhryšchu psche wschu měru mjeršasche. Na tón džen bě wón ša nju něšchto wumyšlił: wón bě škónčnje došahnył, šo šo tež š Hilžbjecze njeđzelska bješada šendže, hacž runje běšche šo Marja teho dawno wobarała. Hacž tež woteńdže? O ně, wona budže šo pasč, wona š měrom wostanje a myšli: š woteńdženju je pschezo hišcže cžaša došč, hdyž widžišč, tak šahadžeja. W czišchim mějesche nadžiju, dženša dyrbjesche ras š rošrišanju pschińcž a cžrijóđžicžka jej derje šmyšlenych šo wotđželicž a niz najmjeńšcha wostacž.

Marja bě mjeńšche džecži do loža pschinješla, wjetsche běchu š hwojim towašcham wuschle; tež bě Džetmar hižom do forczmy, pschetož štaršchi šu wschaf blašnja, šo runje lohkošmyšlenej mladžinje polo rumuja, šo mohla bjesšadžewnje šwoju dživju hru cžericž. Marja docžafanja-polna šedžesche, cžaš bě blisťo, šo dyrbjachu cži hoščzo pschińcž. Džiwno tola je, šchto Hilžicžka něť hišcže pola Mašuliz cžini; šchto tež mohli tam š wuradžowanju mēcž? Pschi tym pohlada hišcže juntrócž do cžmoweje komory ša mólčžkimi; wschitko bě czišcho, wona dale štupi a stejesche šamyšlena pschi zunje špižych. Duž šašlyšcha na pucžu šchepťanje, mjelčzo powocžini komorne wofno, bórny pomyšli na Hilžicžku a šhryšchu. Běšche tołsta cžma, ale — pošna hlošaj, haj wonaj běšchtaj, a běšchtaj do luboščiwych rěčow ponurjenaj. šhryšcha rěčesche wo šwojim pschitšilenju a wo šwojim wulkim šahorjenju je šłowami, wyšoko šo pošbėhorawym; to dyrbjesche lubošnje klicžecž a klicžesche tola tak hlupje, a jenož dobrocžiwu wowza kaž Hilžbjeta mőšesche temu wěricž.

Luboščiwym šłowam šlėdowasche hišcže wótre napominanje: „A dženš wjecžor“, prajesche wón, „cžinišč, kaž šym cži prajił. Pschecžiwu šandrijej šy kaž pschezo, — jako wuchacž“, šmėjo pschistaji; hlupy liba dyrbi jo hagle pytnycž, hdyž je cžaš. A na to žonisťo šo mi ani njewohladašch, my budžemy cžinicž, jako by wo jstwy njebyla; wschaf ju ničtón njeđžerži, a sechze-li Michal šo po nej horjebrač, dha njech šo š nej šhubi.“

Marja něť bješwólne pschi wofnje šaschrótowa, Hilžicžka wscha naštróžana postkoči a wopuschcži šwojeho šawjednika. Šdyž do jstwy štupi, bě jej Marja š šhribjetom pschiwobrocžena, wona bě hišcže žyle šawjercžana wo tym, šchtož bě šlyšchala, a pschepołożowasche, šchto dyrbjesche cžinicž. Ale žyle šaprěcž to žyly wjecžor njemőžesche, wona šo wobrocži a pohlada na Hilžbjetu, tu šatraschne naštróženje šapopadže, jako jej na wutrobu padny, Marja je šnadž pošluchala.

Marja ju dolho w njewěstosčzi njewostaji, džesche š nej, šapschija jeje wobej ruzy a prajesche šprawnje: „Ša šym wschitko šlyšchala, wboha Hilžicžka! Šchto cže š šwojeho škaženja wumőže?“

„Njepraj tola jenož nicžo, njepraj tola jenož nicžo“, pľafajche Hilžbjeta.

W tym šo dworowe wrota wocžinichu, a wobej holzy mějeschtej na došč cžinicž, šnutsčowny njeměr šastajicž. Tola tak žyle šo jimaj njeradži, šjawnje bě widžecž, šo bě Hilžicžka pľafala, a šo tež Marja š próžu něšajke hibanje we wutrobje potľčžo-

wajche. Šóždy šebi tu wěž tak wulkadowasche: Marja je šwarila, šo je Hilžicžka šebi bješadu pscheprošyla, a šami šěpschi buchju na Marju mjeršacži, pschetož woni mēnjachu: Marja dyrbjala šo w jich towaštwje derje šacžuwacž, a šandrij, kiž šo hižom něšotry cžaš šnutsčownje hnuty cžujesche, wošebje pschistojny byčž, šo by Marja psched nim hrosu došala, haj kiž šo narěcža, šo ma wona hižo hrosu, bu psches šwoje wobkedžbowanje jara mjeršazy a prajesche pschi šebi: něť pak na nju wjazy pohladacž njechasch.

Marja da wschitkim pschecželniwje ruku: „Ša ludafowa!“ myšlesche kőždy.

„Dženša dolho pschi pschedšłowje stejo njewostanjeny“, praji šandrij, „ale šapocžnjemy hnydom hracž.“

„Šsušob horka, šušob delka“, praji šhryšcha. „Šo dženš niz“, šnapschecžiwu Hilžbjeta pomjellnje. „Ščeho dla dha niz?“ šawola šhryšcha nahle. Wón tež mějesche ša to, Hilžicžka je šo wot Marje šeschericž dała.

Wschitzy š jeho boka šapocžachu něť ša hru rěčecž, šandrij bě něť na jeho boku, hacž runje něšotry cžaš mjes wobėmaj potajna napschecžiwnošč klicžesche, haj šam Michal da šo nawabicž wot potajneho hněwa pschecžiwu Marji, kiž běšche horda a naduwaza a jim niz próščka dobrego njedowěrjesche. Šenož Marijne pschecželnizy wostachu pschi nej, wone šhdyňchu šo š Marju na cžiche měštacžko pola šhachlow a prajachu: „Šdyž druge hry na rjad pschińdu, tehdom budžemy šobu hracž.“ šhryšcha cžujesche šo prawje w šwojim žiwjelu, wón drje šapschijecž njemőžesche, šchto bě Michala a šandrija hnuło, na jeho bok štupicž, ale wón wyškasche a šahadžowasche a jeho žyle waschne bě džiwische hacž hdy hewaf.

Marja bě jara šrudna, šo bě šo tak mylił; wona myšlesche, šo ma hižo wjele wjazy wliwa na mladý lud; tola temu tak njebě. Š małym wumēnjenjom běchu wschitzy jenaf džiwu, a šandrij, kiž běšche hižo něšotre cžašy tak rošomny a dušchny, pošafa šo dženša šaš žyle hinať. Ša jene dobo Marja poštany, wona šebi njemőžesche pomhacž, štupi š nim a prajesche: „Temu šo tola wjazy pschihladowacž njemőže, kaž šy šwjatu njeđzeli wnjecžesčicž.“

„Šy wschaf tu byčž njetrjebasch“, šapadny jej šandrij do rěcže: „dži tola š mojej macžeri, tam mőžetej w hromadže špěwacž.“

(Pschichodnje dale.)

Wschelake š bliska a š daloka.

— Šnjes kandidat Wicžezł š Pschischez je pruhowanie wólbošmanosčze psched konšistorštwom w Draždžanach šhwalobnje wobštal a w bližšchim cžašu psches knjesa žyrkwinskeho radžicžela Meiera duchownu šwjecžišnu doštanje a šo jako duchowny we Šupoji šapokaže.

— Šónz teho měžaza wuda šo š nowa našcha šerbšta protyka „Pschedženaf“ na lėto 1904. Wona je jara rjenje špižana a š rjanymi wobrasami wuhotowana. Našchi Šerbja njech šebi ju w prawym cžašu wobštaraja, a je wona doštacž w Šsmolerjež knihicžisčezěni, kaž tež we wschitkich pschedawatnjach Šerb. Nowin.

K rozpominanju.

Křiwdy, tebi činjene, piš do pėska; dobrōty, ěi wopokazane, zarywaj do marmora.

* * *

Wobhladuj svoje kubľa jako požčonku z ruki Najwyššeho, jako srėdk, sebje a druhich dokonjenišich a zbožownišich ěinić.

Šlucžit ša šacžansťo-šerbške pišmo: z = š, s = š, š = šch, e = ž, ě = cž, ě = cž, ř = šch (po p a k), š, šj, šch (po t): zub, syn, šat, cworn, ěerń, ěrij, pľah, křud, tři, třo, třasě.

Esy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja cze
Eswójbny statot,
A twój šwjatot
Eradny je.

Sa staw spróznj
Naposj móznj
Lubosć ma;
Bóh pał šwěrnj
Pšches spat měrnj
Čerštwosć da.

Nječ ty spěwa,č,
Eswěrnje dželašć
Wšćědne dnj;
Džeń pał šwjaty,
Dušći daty,
Wotpoczń ty.

S njebješ mana
Nječ czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kž Bóh poda,
Wotšćew cze!

F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihičizščezěni w Budyšćinje a je tam sa šćtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostać.

21. njeđzela po šwj. Trojizy.

Šap. št. 24, 10.—16.

Šawoła šu pšched bohodom Felixom wobšćoržili. Wón drje w šwjastach pšched šudnišćim stolom steji a tola šo njeboji. Wón je šnutšćownje šwobodny. Duž šo šměrom samolwjuje a šćóržby wróćo pošasuje. Wón móže šměrom šwoju šańđenosć wotkryć. Wón ma šwědomnje bješ poroka. To jeho pošylnja, šo wón tež šćošćtne do pšćichoda hlada. Šćt. 15.

Š Šawołeje šakitanšćeje rěćze pošnajmy hódnosć dobreho šwědomnja.

1. Wono dawa měr w pošladanju do šańđenosće.
2. Wono dawa móž w našawšćach něćzišćeho czaša.
3. Wono dawa nadžiju pšći wuhladže do pšćichoda.

1. Krašny dar žiwjenja je šwědomnje bješ poroka. Čzim žalostnišće je šće šwědomnje. Šćtóz ma šće šwědomnje, žaneho měra njenamaka. Šćhorla IV., šćotryž w žalostnej Šartromowej nožy Šwangelšćich šćónžowacž da, šćwawe wopory jako šćžen pšćed šćobu widžesće a wone wšćudžom ša nim džěchu. Šćelšći wohen we wutrobje šćo wuhakšnyć njeđa. Šćak žyle hinasći Šawoł pšćed Felixom. Šćertulluš, pošćlanž Židow, bješće jeho cžěžćo wobšćoržil. Šćle Šawoł šćo njeboji. Šćeho šwědomnje da jemu měrnemu bješć. Duž móže wšćo najšćhroblšćo wupowjedacž. Wón je najšćěpšće šćwojich šćobucžłowjekow šćajnje we woczomaj měl. Šćměšćć je pjećza cžinił a je tola pošćol měra był. Šćtempl je pjećza wotšćwjećowal a tola je do Šćerusałama

pšćišćol šćo modlicž. „Woni njemóža to dowješć, cžehož dla něćć na mnje šćorža.“ Šćdnyž hłóšć we wutrobje tebję njewobšćorži, móžesć šć měrom bješć. Šćo by tak šćměrom bješć mohł, dyrbišć šćo prošćowacž, šćwědomnje bješć poroka měć. Dyrbišć šćo prošćowacž, pšćed cžłowjekami dobre mjeno měć. Šćdnyž pał czi njerošćymja, dyrbišć to šćměrom pšćhecžerpjeć. Šćjedn je, kiž wšćitko widži. Dobre šćwědomnje je dobry šćakłowecžć. To móžesć šćměrom wuhšnyć, hdyž šć dobrym šćwědomnjom do šćańđenosće hladašć. Šćstarajmy šćo, šćo mohli prajicž: „Našć trošćt je, šćo mamy dobre šćwědomnje.

2. Šće šćwědomnje tež cžłowjeka nješćmaneho cžini, něšćto hódne šćutkowacž. To je kaž žentnařšća cžęža, kiž cžłowjeka šćadžęwa, šćwoje možy prawje našćozić. Šćpšći najmjensćim hibanju šćo cžłowjek šćroži. Wono cžęri do šćadwělowanja. Šćpošćladajmy pał na Šćawoła! Šćak wutrajnje wón w šćwojim pošćowanju džęla! Šćak rycžęřšćy džę wón pšćes cžakšy cžerpjenja! Šćak šćmujity wón džęnšća pšćed nami steji! Šćšćamo w šćudnišćej šćali wón šćwoje wuhšće pošćowanje nješćabnywa, šćo dyrbi šćwěđć Šćhryšćušćowny bješć, a wuhšćawa, šćo šćšćesćęžijanšćtwo žana šćetta nješće, ale dopjelnjenje šćlubjenjom šćareho šćluba. Dobre šćwědomnje je žćorłó jeho možy. Čžesćli w pošćowanju prawu šćylnosć měć, prošćuj šćo šćwědomnje bješć poroka měć. To je dobre wušćnje, šćo šćšćesćęžijenjo, prjedy hacž cžęžći pucž žiwjenja nastupja, šć Božemu bliđu du. Šćdnyž šćy pšćes Šćhryšćušćowu šćrej wucžišćęžny, cžujesćć nomu móž, šćwoje pošćowanje šć nowej radošću dopjelnicž. Džęřž šćwoje šćwědomnje w možy wěry cžiste, pošćom móžesćć wješćele šćhěrłušće

spěwacž, hdyž druhy skorža. Tule mōz my wšchitzy trjebamy. Ty prajiš: Kač je mōžno, mērne ſwědomnje mēcž, hdyž ſmy wšchitzy hrěšnižy? My mamy tola wšchitzy teho Šbōžnika, kiž našču wutrobu wučiščuje wot wšchitkich hrěchow, a w nim mōžemy mēcž ſwědomnje bjes poroka.

3. ſcht. 15. To pokasuje na poſlednje ſudženje, hdyž budže ſylniſchi na ſudniſkim ſtole ſedžecž hacž tōn bohōt, mjenujzy tōn, kotremuž je data wšchitka mōz w njebjeſach a na ſemi. Pawōl w nadžiji hlada na tōn džen. O kač derje jemu! Hdyž tale rōža w naškej wutrobje kče, potom ſtroſchtne ſwoju drōhu čehnjemy. Wona pač ſakčewa tam, hdyž je ſwědomnje bjes poroka. Duž prózujmy ſo po pſchikladže Pawōla, ſo bychmy mēli ſwědomnje bjes poroka pſched Bohom a pſched nim ſtejecž mohli jačō či prawi, kotſiž doſtanu wēcžnu ſbōžnoſčž. Šamjen.

Naſyma prěduje ſachodnoſčž.

Njany počaſ ſo na wotkhad hotuje. Poſlednje ſlōncžne dny, kiž naſymje wotſachu, ſpěšnje wotebjeraju; khlōdniſche wětry ſaduwayu; ſlōborny mrōs wobčahuje poſdne ranje, čžemna mhlā pſchikrywa wječzor. Pſchiroda ſo ſwōj ſwjedženiſki ſchat ſlōta; wuhafcha ſwoje barby; dawa ſebi ſčžerpliwje poſlednje plody bradž, kotrež hiſčje jačō ſbytki bohacžc kryncho blida wyſche wotſachu; pſchewoſtaja tlaču, ſchtož čžlowjeſ i jejneje ſčžedriweje ruki wſacž ſazpi abo ſapomni. Trawa wjadnje; kwiťki wotpaduja; liſčje, kotrež ſchto my lēpa a ſahrodow debjeſche, je wětrow hra. Štacžina pod njebjeſami wottal čehnje, ſtabla ſwoje paſtwiſčjeza wopuſčježuja. Na nēmnych honach je wjeſele pſcheſtało, a wyſtanje wjeſelnych wotpocžuje. Kraj je hōly a puſty; kolowokoło leži rjane nalēcžo, w tyſkaz roſpadantach roſlemjene a ſahubjene. Mōžy lēta ſo minu; pſchezo pomalſcho to žiwjenje pufoze, kiž ſo pſcheſ ſwēt wuliwaſche. Mjell ſmjercže dale bōle wokoło ſebje pſchima, a ſlōncžnje je wſchudže čžicho kač pſchi kaſčježu ſemrjeteho.

Tač ſo pſched naſchimaj wocžomaj ličžba dnjow dopjelnja. Šene lēto po druhim wožiwja a ſaſo wotemrēwa. My njeſamōžemy je ani ſdžeržecž, ani podlěſhičž. Šhromadžowacž mōžemy ſemine plody pod wěſtu tſěchu ſa čžaſ njeplōdneje ſymy; ale ſo lēta wotkhal ſhwataju, ſo kōžde je ſwojim wotkhadom džen naſcheho žiwjenja ſobu woſmje: pſchecžiwō temu njepomha žane pſchecže, žana próſtwa, žana próža. Kač liſčje naſymnemu wichorej, tač ſu naſche dny ſahubjazemu čžaſej pſchewoſtajene; tōn nač na poſledku wſchěch ſobu prječž ſwotwjeduje.

To njech nač wueži, ſrjedž ſachodnoſčje ſlōdžicž ſa njeſachodnymi kulami. Čžaſ derje naložecž, mudroſčž pytačž, prawje ſkutkowacž pſched Bohom: to nač poſbēha nad wotmēnjenje lētow; to troſchtuje w želenju nad njeſadžeržomnej minitoſčju; to wodži k wēcžnemu, k njeſmjertnemu žiwjenju, ſa kotrež ſmy wšchitzy powoľani pſcheſ Šeſom Šhryſta. Naſch njebjeſki Wōčjež nač k temu poſhlnij a ſpožčž, ſo by kōždy džen nam dobytk byl ſa wēcžnoſčž!

W naſymſkim wotemrēwanju pſchirody mamy pač tež ſwōj ſamſny woſbud poſnawacž; mamy ſwoje ſnamjo wobhladowacž w tym dolhim ſčžehu ſachodnych podobow, kotrež pſched naſchimaj wocžomaj woblēduja a ſandu. Šhromadu ſkružene, ſuche lopjeno, kwiťka, kotruž wichor wottorchnje abo mrōs mori — wobej k nam rēcžitej ſe ſłowami ſjewjenja: „Čžlowjeſ je w ſwojim žiwjenju jačō trawa. Wōn kče jačō kwiťka na polu; hdyž wětr na nju ſaduje, dha wona wjazzy njeje, a ſwoje mēſto wjazzy njeſnaje.“ Šaj, junu tōnle čžaſ tež ſa tebe pſchiūdže, o čžlowjecže! Wotmērjene lēta a

dny wotebjeraju — ſ kōždej hodžinu, ſ kōždym dychom ſo džen twojeho žiwjenja minje — je twōj čžaſ wotbēžal, dha čže mōžna ruka ſapſchimnje a dele do rowa ſčžehnje. Šwjaſti, w tu ſhwilu čželo a duſchu hromadudžeržaze, ſo roſtorhnu. Njech je twōja mōz, twōja mlodoſčž, twōja ſtrowoſčž a čžerſtowoſčž tač kruta hacž čže; njech ſy ty tež ſtrachi khorofčže hacž dotal ſbožomnje pſchewinyl: jena hodžina pſchiūdže, kiž žaneho pſchepuſčježenja njeſnaje. Še to naſcha poſlednja hodžina na ſemi.

Njeſpodoba ſo tebi puſta, wotemrjeta krajina kolowokoło? Šlej, woſbud ſemje budže tež tebe domapytacž. Kač powětr a lēk wonēmjataj, tač junu tež ſlōwo na blēdowazymaj hubomaj twojeho erta wonēmi. Kač žolma woſrjedž ſwojeho bēha, tač tež krej w twojich lōdſymnych ſtawach ſproſtnje. Duſcha w twōjim hladže wuhafnje, twōjej wocži ſo ſandželitej, twōj dych budže ſo hacžicž a womjeltnje w wuſprōžnjemym wutrobnje. Šsnadž hiſčje tōn abo tamny twojich bratrow nad twōjim čželom plače, prjedy hacž ſo do rowa puſčježi; ale potom ſo wſcho ſa tobu ſamknje, a tlače a hnicže ſapſchimnje w čžemnoſčži twōje ſtawy.

Tola kſheſčžijan troſchtuje ſo i tym ſłowom Božim: „My wēmny pač, jeli naſcha ſemſta kēža roſlamana budže, ſo wot Boha nowe twarjenje mamy, dom, kiž i ruſomaj njeje ſčžinjeny, a wēcžny je w njebjeſach.“ Šacžuwaj to, ty ſy wjetſchi hacž tuto ſahubjowanje, ty jemu njepodlěžiſch: ty ſy njeſmjertny. Mōžy, kačjež je njebjeſke duchi maju, noſhſch ty w ſwojim ſnutſtownym. Šraj božmje kwiťkam honow — wone do čžiſta wotemrēwaju; w jich próſche njebydli žana ſchtricžka wēcžneje duſche. Trjechi žahadło ſmjercže jich wutrobu, dha na pſchezo wotpadnu. Ty ſwōj bēh dale wjedžeſch, hdyž wono tebe dozpēje. Twōje čželo woblēdnje, a ludžo je do hlubiny rowa dele puſčježa; tola čželna plachta, ſamkjeny kaſčecž, wyſoko naſhpana ſmjertna hōrka twōju duſchu njepoduſcha. Wona dycha dale; wona nad rowom jačō njebjeſke plomjo radoſčžiwje k hwěſdžinje ſtupa; wona žanu myſl, žadny ſkutk na ſemi njeſawoſtaja, a wotemrja ſo w ſwojej dalokaj wōtčžinje pſched ſwojim Bohom a Wōtžom. Potom ſo wſchitke ſlubjenja dopjelnja; nadžija ſwoje žnē džerži; my widžimy, ſchtož žane čžlowſke wočo wohladało, žane wucho ſhſchalo a do žaneje wutrobny pſchikſchlo njeje: to, ſchtož Wōh je pſchihotowal tym, kotſiž jeho lubuja.

Šnjeſowa luboſčž wōdž naſche wutrobny. Njech nač wona wſchēdnje wabi, jehō ſwōjatu wolu čžinicž. Pſchetož ſbōžni ſu, kotſiž ſwoje žiwjenje w Boſy wjedu; kotſiž w poſluſchnoſčži a po nižnoſčži pſched nim kłodža. Tajzy troſchtne tu hodžinu wocžafuja, hdyž jich Wōh wupſchehnje. „Šbōžni ſu či mōrwi, kotſiž w tym Šnjeſu wumru. Šaj, tōn Duch praji, ſo woni wotpocžuja wot ſwojeho džela; jich ſlutki pač du ſa nimi.“ (Šjew. Žana 14, 13.)

K. A. Fiedleſ.

Wo ſazpienju Božeho ſlōwa.

(Duchowne wotſchewjeſki.)

„Ach džerž, ſchtož džeržecž mōže.“ Šdyž jo ſazpimy, dha je ſhubjene. To lube ſlōwo Bože ja mēnju, a tu hnadu, kotraž ſo nam w nim poſticža. Ubi kſheſčženjo, kupujče, dofelž ſu wiſki pſched durjemi; khowajče dom, kač dolho ſlōncžko ſwēcži a macže dobre wjedro; trjebajče Božu hnadu a Bože ſlōwo, dofelž tu je. Bože ſlōwo a Boža hnada je kač naſhy deſčecž, kiž ſaſo njeſchikūdže, hdyž je juntrōčž byl. Wōn je pola Židow byl; ale nimo je, woni nētk nicžo nimaja. Pawōl je jōn pſchiknēſl do Griciſteje; nimo je, nētk maja tam Turku. Rom je jōn tež mēl; nētk maja tam bamža. A wy njetrjebacže ſebi myſlicž, ſo budžecže wy jōn wēcžnje mēcž. Njedžal a ſazpiwanje wam jōn njeſawoſtaji. Duž ſapſchimū a džerž, ſchtož džeržecž mōže; lēnje ruki maja ſle lēta. Ach, moja wutroba plaka, hdyž wopom

nju, tak jara so Bože słowo sarpwawa. Dofelż ty njechafch w śwětłe khodzicę, Bóh tón Anjes śwětło precz wośmje a tebe jašlepi. Abo je naš kraj lěpſchi dnęli druhe kraje? Bóh tebi njeprawdu nječini, dofelż ty tak hrofnje Bože słowo sarpwawa a je swojim pohanskim žiwjenjom jo pſched zplym śwětóm k hanibje činiſch. Kaſ so dęatujefch, hdyž či ſchtó tolet dari! Hdyž Bóh dawwa předomacę ſwoje słowo a zplę njebjefte kraleftwo poſticęuje, dha ſo tak malo namaſaja, kiž ſo teho wjeſela a do njeho pſchincę ſebi žadaja. Njedyrbjało ſo Bohu jumu woſtudžicę, dlęje tajki poklad ſa tobu noſyčę? Kaſ rucę pſcheſtawafch ty, hdyž ſo tebi druſy njedęakujaja ſa twoje dobroty. Bóh njedoftawa ſa mſdu niž jenož dęat, ale wyſche teho teſ hiſcheęe wulki njedęat; njedyrbjał teho dla pſcheſtacę, ſwoju hnadu dale ſa tobu noſyčę? Sa ſo ſpodžiwam nad Božej ſčęepliwofčęu. Ach, ſapſchimá ju, kaſ dolho Bóh hiſcheęe tebi ſwoju hnadu ruku poſticęuje; ſchtó wě, kaſ dolho? Dęerž tola, ſchtóž dęeržecę móže. Dęeržčęe, lubi ſcheſčęenjo, ſe ſwojej hubu a njeſcheſtańčęe ſdychowacę: „Dęerž, Anježe, ſwoje ſłowo nam (khecl. 161.)“. Dęeržčęe ſe ſwojimaj rukomaj, a doſonječęe ſtutki, kiž ſebi Bóh žada we ſwojim ſłowje. A čęemu pomha pucžnik, hdyž na njón nječędžbujefch? A čęemu ſwěza, hdyž čęeſch w čęęmnoſčęi woſtacę? Ach, Anježe, ſchto ſmny my khude wacęki, hdyž twoje ſłowo njebhchmy měli? Lępje, hdyž ſo njebhchmy narodžili, hacę hdyž bhchmy twoje ſłowo ſhubili. Schto dha mohło naſ troſchtowacę, poſhlnicę, roſſwęcęicę, ſbóžnych čęinicę, hdyž twoje ſłowo jo nječęini? Ach, Anježe, nje wſmi w hněwje wot naſ poklad ſwojeje hnadu. Daj nam widžazej wocęi, ſlyſchazej wuſchi ſeſom Khrysta dla.

S. 3.

Dęerž ſwěru Khrysta mjena ſo.

(S. Dęer.)

Dęerž ſwěru Khrysta mjena ſo
Pſchęz' wjeſelſcho a ſtroſchtniſcho;
Hdyž wſchitko druhe ſahinję,
To — do węcęnoſčęe woſtanję.

We Khrysta mjenje modl ſo,
We nim maſch pomoz, ſchlit a wſcho;
Hdyž jeho w nuſy ſawoſaſch,
Dha dobru čęer teſ namaſaſch.

Pſchęs Khrysta mjeno węcęęe ſy
Wot wſcheho horja ſwobodny;
Sly njeſchęčęel je njemóžny,
Hdyž jeho mjeno čęeſčęiſch ty.

Na Khrysta mjeno ſcheſčęan tu
Eſo ſapjera kaſ na ſkału,
A jeho ſhwali, poſbęhnje
Teſ kóždu čęaſ tak wutrobnje.

Pſchęcl. S. 3.

Marja.

(Wjeſna ſtawifna.)

(Poſtracęowanje.)

Handrij bęſche, kaſ ſmny w poſlednim čęiſle powjedali, k Marji, ſo nad jich wotſwjećęenjom njedęele pſchęs njeſchiftojne hry wobčęęowazej, prajił: „Ty wſchaf tu bhčę njętrjebafch, dęi tola k mojej macęeri, k tej móžętej w hromadęęe ſpęwacę.“

„D Twója wboha macęerka“, ſnapſchęčęiwi Marja.

Nętk bu k wulkej haru pſchewoſana. „Mny žani ſwjećęi

njeiſmny“, wolaſche Khrysta, „mny čęęęę jako dobru mlodęi hólžy žiwi bhčę.“

„Dobrych mlodnych hólžow ja teſ ſnaju“, wſa Marja rucęe ſaſo ſłowo, „čęi ſo pał hinał ſadęeržujaja, a woni budęichu ſa hańbu měli, k holzami wobſhadęecę, kiž tajke ſebi lubicę dawaju.“ — „Aj, poſluchajčęe tola na tu!“ wolaſche Gańža hněwna.

W tym wofomiku ſtupi mlodny hólž ſady Marje a čęinjeſche, jako by ju wofofchęčę čęęł. Čęi druſy jeho pſchęs ſnamjenja wabjachu, ale wón ſo tola njeſwěri. Duž Handrij rucęe pſchifſtupi, položi ruku Marji wokoło ſchije a ju wofofcha. Wofofchitkowne ſwjećęe wobſwęcęęi jemu pſchipad druhič, Marja ſo ſpęſchnje wobrocęi, wofomik ſo dopomni, a plifta paleſche ſo na jeho lizu.

„Bóh Čęi wodaj“, praji Marja a k hněwom jej ſlyſy we wocęomaj ſtejachu: „to bę njebolafowa ſchuka.“

„To je wěrnó“, prajeſche Michal roſhněwany, „hańbuj ſo, Handrijo!“

„D Ty ſy hubjeńſchi hacę wonhladaſch“, poſtracęowafche Marja, „a budęiſche tajku dobru macęer njeměl, wěrju, dyrbjał ſhubjeny bhčę.“

„Schto, ſmny dha tak njeſnicęomny? Kajke ſe ſtutki dha ſmny čęinil?“ praſchęſche ſo Handrij, ſwoje hańbowanje potajo; ſwojeho njeſkutka bę jemu hižo žel, njechafche pał to widęecę dacę.

„Ty ſy bjeſbóžny pachol“, ſnapſchęčęiwi Marja, „Ty Bože ſłowo a kaſnje wonječęeſčęiſch, haj Ty ſam ſwoju macę pſchęd bjeſbóžnyhmi čęłowjełami wuſmęſchęſch.“

„To tak ſlę męnjene njebę“, rjekny Handrij. — Wón bę wuprajenja wo ſwojej macęeri hižo dawno ſo kał, a jeho čęerjeſche, ſo ſaſo čęiſteho ſmnyčę. Marijne kſtoſtaze předomanje ręſaſche jemu do čęeſčęelafomneje wutroby. A nječęinjeſche jemu njeprawo? Njebę wón woprawdęęe poſledni čęaſ huſto pſchęčęiwo Khrysti poſtannł a Marju na někotrych měſtnach ſaręcęowal, teſ dobru rjad dęeržal tak derje w zyrkwi na lubi, kaſ teſ pſchi ſeńdęenjach mlodęo luda?

Runje čęęęche ſwoje ſafitowanje ſapocęecę, jako Khrysta ſmęjo Hilžicęku wopſchimny, ju wofofcha a rjekny: „Slejčęe, to je roſomne holčęo, to telko woneho wo tajkej mólcęloſčęi nječęini.“

To Handrija tola njemalo do wutroby kłó. Hilžbjeta plačęſche pſchęd ſwětóm jako jeho luba a wón teſ ju bęſche lubo měl, ale jejne waſchnje k Khrystu bę derje pytnł. Wo tajkim teſ wot teho bofa hněwany, praji nable: „Njewęc, ſo mam mjenje čęeſčęe w čęęle hacę Twóji dobru mlodęi hólžy, k hracęu a k žortowanju dam ſebi lóſe holžy hižo lubicę, teho dla pał je tola ſarpwawam a bracę ſebi węcęęe žanu wot nich njebudu.“

Su, kaſ tehdóm woheń ſaſapny! Gańža, kiž bę myſliła, hdyž ſebi jeje bratr Hilžicęku bjerje, woſmje ſebi wona ſnadž Handrija, da nětk ſwojej jędojtej hubje hič a nawoła njemalo na tajkeho žadlaweho khadlu, a wón ſaſo dęeržęſche w ſwojim hněwje na Hilžbjetu wſchitkim njeſhmanym holzam ſylnęe kſtoſtanſke předomanje. Marja poſluchafche ſe ſpodžiwanjóm. Wón wjele wjazy wupaji, hacę budęiſche ſo wona hdy ſwažila, a pſchęzo hněwniſchi wón bhwaſche a ſo zplę do nahloſčęe ſaręcęa.

„Hdyž Ty tak wo naſ myſliſch“, bęſche Gańža pſchi kónzu prajila, „dha wſchaf trjeba nimaſch, wjaz k nami hracę.“

„Aj“, ſnapſchęčęiwi wón ſaſ, „budęich ſo teho jenož dawno woſtajił! Waſche towaſtowo mje ſawěrnó polępſchilo njeje, pſchętož k wjełkami dyrbiſch wucę.“ — Handrij jow wěrnóſčę ręcęeſche, wón bę wopacęnoſčę ſwojeho žiwjenja dawno ſpóſnal, haj wón bęſche ſebi hižo k hnucęóm pſchęd wocęi ſtajił, kał bórny budęe k ſwojej macęeri prajicę: „Ty maſch prawo, ja čęę ſo polępſchicę.“ Prawa hodęinka jenož hiſcheęe pſchifſchla njebę, a jeho troſcht bę teſ, ſo tola hiſcheęe runje žanu ſlōſčę wobęſchol njebę. Marijne ſłowa

so je hóršči hač wouhlada, běchu jeho tať franíle, a jemu bě tať lohko, so móžesche ǰo pšched nej tať wuſprawnicǰ a tu pšchede wšchitkim ǰwětom wobǰwědčicǰ, so je Marijne bohabojaſne a čžeſtne waſchnje to prawe.

Wójtěz Michal, kiǰ běšche bjeſe wšchěmi najměrniſchi, waſa nětk ǰłowo: „Nětk njech ǰmy raſ roſomni; Sdyǰ tola jich telko mjes nami je, kiǰ wo tať dǰiwje ſaſhadǰenje njerodǰa, čžeho dla dha ſ tym ſapocǰinamy? Ale Ty, Marja“, wobrocǰi ǰo k tej, „ǰy dǰenǰa na wšchěm wina; budǰiſche-li Ty naǰ pšchecǰelniwje powitala, budǰichmy ǰo rad Tebi k ſpodobanju ſadǰerǰeli a ſtare wěǰy haſle njeſapocǰeli.“

„Sa Waǰ niǰ pšchecǰelniwje powitala?“ praſchěſche ǰo Marja ſe ſpodǰiwanjom.

„To bě tola ſjawnje, čžeho dla dha je ǰilǰicǰka plakała?“ ſnapšchecǰiwi Michal, „dokelǰ ǰy ju wuǰwarila, ſo je naǰ pšcheproǰyla.“

„Ně, to wěrně njeje“, praji Marja měrnje, „ǰilǰicǰka je dla něčžeho druheho plakała.“ — Wona pohlada pšchi tych ǰłowach ſ jejnymaj jaǰnymaj wóčǰkomaj tať krucǰe na ǰhryſchu, ſo tón naſtróǰany k ſemi pohlada, a wšchitǰy, kiǰ to widǰachu, ǰebi teǰ hnydom myǰlach, ſo něſchto druhe ſa tym teǰeſche. — „Praj wěrnosǰ, ǰilǰicǰka, ǰym ǰǰi dǰenǰa jene njedobre ǰłowcǰko prajila?“

„Ně“, — ſnapšchecǰiwi tale a běšche pšchi tym jaťo khuda hrěſchniza k napohladanju.

„Sa ǰym ǰo wjele wǰazy wǰeǰelila“, rěčžeſche Marja dale, „ſo dǰenǰa pšchindǰeſchěže; ja myǰlach, ſo ǰnadǰ někotrych pšchecǰelow mjes Wami namaſam, a wono ǰo ǰnadǰ tať ſčini, ſo wǰazy tať ǰama ǰedǰecǰ njetrǰebam!“

Wona to ſ ſchepǰetazym hloǰom prajěſche. ǰandrijej bu čžeǰko na wutrobje, ſo bě wbohému holcǰu jaǰo tať njeprawdu čǰinił, a tať nětotremu hnujěſche wutrobu, ſo Marja, kiǰ pšchězo tať hordǰe čǰinjěſche, jim jow napšchecǰiwo pšchindǰe a jim najprjedy dobre ǰłowo da.

„To dǰrbjachmy prjedy wǰedǰecǰ“, ſnapšchecǰiwi Michal wǰeǰel, „wot nětk w naſchěj bǰeǰadǰe wěſčze wšchitko tať póndǰe, ſo móžesch Ty pšchitomna wostacǰ.“

ǰhryſcha njepiſny; wón bě na ǰilǰicǰy ſpóſnał, ſo mějeſche to ſchrótowanje pšchi wóſnje ǰwoju pšchicǰinu a njemóžesche jo hiſchěže tať prawje wopšchijecǰ. Wšchěm k ſpodǰiwanju ǰydnny ǰo k hracǰu, kotreǰ běšche Marja, wot wjetſchěho dǰěla napominana, ſanjěǰla. — Šchto drje ǰandrij ſapocǰnje? wón bě ǰebi wšchěch k njepšchecǰelam ſčinił; Michal a čǰi dobroſmyǰleni hněwachu ǰo na to koſchenje, a čǰi druſy běchu jemu jeho wótre přědowanje ſa ǰlo wſali. Najradſcho budǰichu wšchitǰy widǰeli, hdyǰ budǰiſche woteſchol; wón pať wosta a hrajěſche ǰobu.

Marja ǰo hromadu ſebra, nětk dǰrbjěſche ſkladnoſcǰ wuǰicǰ a ǰebi wǰaz pšchecǰelow dobǰcǰ. Wona poſaſa ǰo wǰeǰela a wuſaſa hru: kóǰdy dǰrbjěſche ǰebi kwětkowe mjeno wuſwolicǰ. Potom wona ſapocǰa: Sa lubuju ſijałku. ǰijałka prajěſche: Sa lubuju — Šchto dha? praſchěſche ǰo Marja. Móǰu, wotmolwi ſijałka. ǰhwatnje dǰrbjěſche róǰa prajicǰ: Sa lubuju — a ſijałka ǰo praſchěſche: Šchto dha? Tať dǰrbjěſche praſchěnje a wotmolǰjenje ſpěſchnje wokoło hičǰ, a ſchtoǰ njekedǰbowajěſche, a ručze kwětkowe mjeno njewǰedǰeſche, dǰrbjěſche čǰaſu dacǰ. To bě teǰ hra, kotruǰ běſchtať nan a macǰ hrałoj a bě radoſčze doſcǰ pódla; pšchetoǰ pšchi wułkim khwatanju podachu ǰo tať něotre ſaſchmatanja a čǰaſow ǰo wjele nahromadǰi. Pšchi wudǰělowanju čǰaſow wosta wšchitko, ſchtoǰ mohło poſtorc dacǰ, ſdalene. Marja a jeje pšchecǰelnizy wudǰělowachu čǰaſy, a poſtajičhu, ſchtoǰ mějeſche kóǰdy čǰinicǰ, kaǰ khachlam dǰewǰecǰoru čžeſcǰ wopokaſacǰ, abo tǰi króčǰ wolačǰ kaǰ wóǰol, abo na ſchěroſim kamjenju ſtačǰ. Saťo jena wot Marijných pšchecǰelnizow na ſchěroſim kamjenju ſtejeſche a prajěſche:

„Sa ſteju na ſchěroſim kamjenju, ſchtoǰ mje lubo ma, mje wotwǰedǰe ǰej do domu,“ ſtany ǰandrij a ju wotwǰedǰe. Saťo pať dǰrbjěſche wón te ǰame ǰłowa wopǰjetowacǰ, njehibny ǰo ničtón po njeho. ǰaǰǰa a jeje towaťſchojo ǰo khichotachu. Duǰ Marja poſtany a poda jemu ruťu, kaǰ bě waſchnje pódla, — ně, ǰaǰǰa njedǰrbjěſche prawo mēcǰ, ale wona bě ǰo pódla ſacǰerǰwjenila.

W tym wokołiku w ǰandriju dǰiwne hibanje naſta. „Ty ſa wěrně tu holzu njehidǰiſch, ně ty ju ſ zǰlej duſchu lubujěſch, tať jara hačǰ ǰo teǰ pšchecǰiwo temu ſpěcǰujěſch“, prajěſche k ǰebi, „a wona teǰ ma prawo, ſo ǰy hubjěniſchi hačǰ ǰo ſdaſch, tať jara hačǰ ǰo teho teǰ wobaraſch.“ — Wón bě wot nětk zǰly wǰecǰor čǰičhi a ničtón ǰo nad tym njedǰiwaſche. Saťo Marji dobru nóz prajěſche, hladajěſche poſhmurjenje pšched ǰo. Marja myǰleſche, wón ǰo čǰi ǰłobi teje plitǰy dla a ſo ǰy jeho ſjawnje naǰwarila, a jeje ǰwědomuje ju praſchěſche, hačǰ tola njeje naſla byla.

(Pšchichodnje dale.)

Podjanski a Lutherski.

ǰodjanski měſchnik trjechi junu lutherskeho duchowneho a wonaj roſrěčowajěſchtať ǰo wo ǰwojej wěrje. ǰodjanski khwaleſche ǰwoju zǰrkeť a dǰeſche napoſledk: „Waſcha zǰrkeť nima ǰadny pšchichod, ſ tej je Mateja na poſlednim.“ Ewangelſki na to wotmolwi: „ǰaj, to je wěrně, pšchetoǰ tam ſteji piǰane: ǰlaj, ja ǰym pola waǰ wšchitke dny hačǰ do ſkóncǰenja ǰwěta. Steji pať tať ſ naſchěj zǰrkwju, móǰ knjeǰe, ſo je ǰnjeſ ǰeſuſ ſ nami wšchitke dny, dha nam nihǰže ǰana nuſa njebudǰe.“

S. 3.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

Wólbny do ſaſkeho ǰejma ǰu ſkóncǰene. Pšcheměnenje wǰchelaſich ſtronow wółba pšchijněǰla njeje. We wotrǰeǰu wokoło Budyſchina, hdyǰ mějeſche ǰo na měſto dotalneho ſapóǰlanza, ſnjeſa ǰsmoły, nowy wuſwolicǰ, je ǰo wot ǰserbow poſtajeny knjeſ Soba-ǰzornjowſki wuſwolil. Pšchi ǰamym by ǰo w Zwiſawſkim wotrǰeǰu jedny ſozialdemokrata wuſwolil, hdyǰ mějeſche konſervativny kandidata 50 a jeho ſozialdemokratiſki pšchecǰiwnik 50 hloǰow. Nowy ǰejm ǰo w novembrje w Draǰǰanach ſeǰdǰe. Najwaǰniſche budǰe wuradǰenje wo pšcheměnenju wółbneho ſakonja, kotruǰ je tať wjele hórtoſčze w ludu ſbudǰil. Duǰ pšchějemy, ſo by ǰo ſaſtupjerjam luda poradǰilo, lepſchi wólbny ſakon, kotruǰ lud ſpołoji, poſtajičǰ.

— Do Pǰowjow pšchindǰe ſa wučerja k. ǰichǰan, kiǰ běšche dotal ſ wučerjom w Boſchězach.

— Starſchi ǰu drje w ſtarosčǰi byli, hdyǰ ǰu ǰlyſchawſchi wo krǰudowanjach wojałow w poſlednim čǰaſu ǰwojim ǰynam pšched krótkim do wojałow čǰahnyčǰ dali. ǰ jich ſměrowanju móže ǰo prajicǰ, ſo je wojeſka wſchnoſcǰ ſe wſchěj trutoſčzu ſakrocǰila, ſo ǰo taťke hruboſčze wǰazy ſtačǰ njemóǰa. To je ǰo teǰ pšchi ſaſtupjenju nowych rekrutow na ſjawně daťo.

K rozpominanju.

Při wšěm, ſtoǰ činiſ, wopomń kónc, dha njebudǰeſ ničeho zleho činić.

* * *

Teǰ nazyma ma ſwoje kwětki.

* * *

Modlitwa je duſine dychanje.

ǰlucǰil ſa lačǰanſto-ǰerbſke piſmo: z = ǰ, s = ǰ, ſ = ſch, e = ǰ, é = čǰ, ě = čǰ, ř = ſch (po p a k), ſ, ſi, ſch (po t): zub, ſyn, ſat, cworn, čerń, črij, ǰpřah, křud, tři, tǰo, tǰraſé.

Čy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja cze
Čswójbnj statoł,
A twój šwjatoł
Čradny je.

Ča staw spróznj
Napoł móznj
Lubosč ma;
Bóh pał šwěrnj
Pšes spał měrnj
Čzerštwosč da.

Njech ty spěwa,č,
Čswěrnje dželaš
Wšćedne dnj;
Džen pał šwjaty,
Dušči daty,
Wotpoczń ty.

Č njebješ mana
Njech čzi kmana
Žiwnosč je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wotšćew cze!

F.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Čsmolerjež knižničisčezěrnj w Budyščinje a je tam ša ščtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostać.

22. njedžela po šwj. Črojizny.

Čap. št. 24, 24.—27.

Čawoł pšched Felixom šteji. Čaposčtoł Jesuškownj pšched šastupjerjom pohanšeho Roma. Žid šteji hinał napšćeczjwo ewangelijej hač pohan. Wón boji a čžesčzi Boha. Wón wojuje, hdyž tež š wopacžnym šahorjenjom ša štaru wěru. Pohanej je nabožina a čžiste wašćnje něšćto žuse abo tola š najmjeńšcha njewažna wěž. Wón drje šo na wołomił štroži, ale š wobrocženju njedóndže. Čajkeje liwosčze dyrbimj šo hladacž. Tež wot njepšćeczela móžemy wuknyčž.

Čsi prawidła ša našće štejnischćžo š Božemu kłowu.

1. Njewotštorcž jo kłjšćecz!
2. Njesabudž jo na šo nakožecž!
3. Njekomdž šo po nim šwoje žiwjenje štožicž!

1. Čšt. 24., 25. „Ča kłwile nimam; jutšje, jutšje, jeno niz dženska!“ Čo šu prajenja, š kotrymž wotštorčujemy, šćtož šo nam njepodoba, š wjetšcha kžě město wěrnosčze: ja njecham. Čak husto tajke kłowa! Něčćto šebi něšćto wot naš wuprošny. Čo je nam pšće wjele, to šebi wopory žada. Čo je tola jednorischo, šo mantla pšćitryčž, kaž njebynčny kłwile měli. Čo šo šda čžłowjek pilny byčž. A tola je šama kža. A něććo pšći kłjšćenju Božeho kłowa. Ča čžłowjekow dyrbišć šćončnje hišćće pošćuchacž, dokełž mohli šćhodžicž. Ale wo Bosny šebi jich wjele myšli: tón nam ničžo pomhačž a ničžo šćhodžicž njemóže a w tykžoznych wašćnjach šjewi šo Felixowe

kłowo: Pšći špodobnym čžaku: Čo kłjšćišć šamolwjenje wulkeje njeczerje: Ča dyrbju na polo, ja dyrbju do města, ja dyrbju dželačž, jenož ke mišći ja njedyrbju, dokełž šwončowne nušowanje ani šnutšćowne njecžeri. Ale pšći špodobnišćim čžaku, š kermušći abo šwjate dnj, dha čžu pšćińcž. Čćto my š temu prajimj? Wny mamj šnano wjazy wobštaracž hač našći wóžoyo. Ale hdyž šo kłutnje prafćesć: Nimašć woprawdže kłwile? Njemóže šo to wobštaranje na pónđželu wotštorcžicž? Njeje twoje prajenje njewěrnosč a ty šny njechal?

Ale čžeho dla dha dyrbimj š žyla Bože kłowo kłjšćecz? Č přenja, dokełž je Bóh šam prajil: „Čćšćč dnjom dyrbišć dželačž a šedny dženi je dženi teho Čnješa, twojeho Boha,“ dokełž našć Čbóžnił praji: „Čbóžni šu, kiž Bože kłowo kłjšća a te šame wobarnuja.“ Čale pał njeje nam to trjeba, dokełž je Bože kłowo wěrnosč, dokełž je našćim noham šwěza, našćeje wutroby trošćt a nam rukuje ša našću šbóžnosč. Čene je nušne! Č temu dyrbi šćajnje kłwile byčž. Něćć je tón špodobny čžak, něćć je tón dženi teho šboža. Dženska, hdyž wy mój kłóš kłjšćicze, njestwojerdžće šwoju wutrobu!

2. Čale pał njesabudž jo na šo nakožicž. Čo Felix njecžinjesće. Čo běšće předomanje ša njeho wo prawdosčzi pšćed njeprawym a wo póžćiwosčzi pšćed njepóžćiwym, wo šudženju pšćed tym, kotryž njeby ani na šemi ani w njeby pšćed nim wobšćacž mohł. Wón pytnj, šo to na njeho dže a šo štroži: „Ty šny tón muž. W tym móžesć š pšćikładom byčž. Předomanje tu š temu je, šo by kóždy š njeho něšćto na šebje počahnył. Ty dyrbišć

ko trjehentny czucz. Ale to šebi fšhesčizian myšli: To dže na teho abo tamneho. Ně, na šo jo nalož a hdy by šo naštróžicž dyrbjal. To je přenja krocžel k polěpščenju.

Šawol rěči wo prawdošči. Ššmy my prawi we wifowanju a wobšhadže bje wšcheho blecžka? Šak šteji š prawdošču pšhed Bohom? Wón rěči wo pózcziwošči. Šak někotry dyrbjal šo naštróžicž kaž Šelix. Wón předuje wo šudženju. To dyrbi kóždy na šo počahnyčž. Šošom a šwědomnje a šwjate pišmo nam praja, šo wone na naš čžaka. Šjedyrbjeli poškuchacž, šak móžemy pšchichodnemu hněmej čžeknyčž.

Ale Šawol njerěčžesche jenož wo pokuče, ale tež wo wěrje do Šhryštuša. Šak tež předarjo, a tole předowanje šměšch tež na šo naložicž. Šdyž my rěčimy wo šhubjenym šynu, šmě tež hrěšchna dušcha wodacža šo nadžecž, hdyž roškata šo wróči. Šdyž rěčimy wo šbudženju mlodženža w Štainje, dyrbja tež na šmjercž šrudne wutrobny mješ nami trošchtowane byčž. Šdyž rěčimy wo tym, kiž njecha, šo by jedyn šhubjeny byl, niž jenož wo šudženju, ale tež wo wěčnym žiwjenju, móžesh šo nadžecž: Ščtóz do njeho wěri, nihdy njewumrje. Šnajpředy pokuta, potom wěra, najpředy šakon, potom ewangelijon. Ša woboje rěka: Šy šy tón muž.

3. Šjekomdž šo šwoje žiwjenje po tym šložicž. To Šelix njecžinjeshche. Wón čžyšche něšcto wo noweji wěrje šlyšhecž, ale tola žaneje pokuty čžinicž. Šawol rěčžesche wo prawdošči a Šelix nadžeshche šo njepraweho pšchekalanja š pjenjelami. Šak čžini jich dženža hiščeže najwjazy. Šmalo jich šlyšchi, mjenje jo na šo naložuje, najmjenje šo jich po nim šloži w žiwjenju. Šelix mějeshche šo šnano ša hódneho muža: jeno něotre šlabošče njemóžeshche woštajicž. A to runje Šawol porokowashche. Šak wjele: Wščitko, jenož to niž, jenož tole šwuczenje, tónle hrěch njemóžu woštajicž. Šrunje na šwoje wošebite šlabošče dyrbišch hladacž.

Dwě lěče mějeshche Šelix škladnoščž Šawola šlyšhecž, mějeshche škladnoščž šo wobrocžicž. Wón ju njewužiwashche. Šelix po šerštu „šbožowny“ běšche njeshbožowny. Šy mašch hiščeže šhwile, potom budžeshch wopravdže jedyn Šelix, šbožowny. Šaj, šbožni šu, kiž Šože šłowo šlyšcha a to šamo wobarnuja a pšchinješu plodny w ščerpliwošči.

Šamjen.

Druhi wšhak to nješamóže.

Wónđano štejach na wyškofej horje hoberškich horow, na plóдне šchlejšte a čžěške krajiny hladajo. Šdžezž štejach, běch wobdaty wot wyškofich nahladnych škalow, pod mojimaj nohomaj bě štrašchna hlubina. Šchčezžka, na šotrežž šo še šwojim wodžerjom namafach, bě jara wuška, a běšche mi, jako by wichor, kiž š wulfej mozu wokoło naju wujeshche, jow loško čžłowjeka přjecž dunyčž mohł do škalneje hlubiny, a džeržach šo teho dla šamjenitneho šchizža, kiž mějeshche šnamjo šchizžowaneho. Ša žylym pučžu přjedy běchu šnamjenja podjanskich šwjatych. Šako Šožu martru na tutym najštrašchnišchim měšče wuhladach, woprašach šo šwojeho podjansšeho pšchewodžerja: „Čžeho dla drje šteji tu knješ Šhryštuš šam, a niž jedyn š tych šwjatych, kaž tam delkach?“ Šsprawny horak pohlada na mnje, a šhwilu šebi pšchemyšlivišchi wotmolwi potom, na šchizž nutrnje hladajo: „Šaj, luby knježe, čži tamni to nješamóža. Štuto měšto je žalostnje štraščne; njebny tudy Šknješ Šesuš šam wachowal, dha bychu šo jich jenož malo šbožownje dom wróčicž mohli.“ Šmuž mějeshche prawje, wšchizžy drušy njješbu móžni doščž,

hdyž šo tež w romškej žyrkwi „šwjecži“ mjenuja. Ale jenož našch Šbožnik čžłowjeka šamože še wšchěch štrachoščow šbožownje wuwješčž. Šteho dla čžzemy kóždy čžak jeho šameho pšhed woczomaj mēčž. Šdruhi wšchak nješamóže pomhacž.

Š. Š.

Špokojnoščž.

Ššym špokojny, duž njerodžu
Wo šubla, pjenjesh!
Da Šoh mi jeno štrowotu,
Ššym wulžy šbožowny
A špěwam š dušchu džakownej
Ššwój šhěrlyšch rano, wječžor šej.

Šak někotry ma wšcheho doščž,
Šma dom, dwór, pjenjesh,
A tola žněje wobužnoščž,
Šnej šwěta šradomny;
Čžim wjazy ma, čžim wjazy čžze,
Šdrěmk nješpja škóržby njeměrne.

Šdol hubjenštwu šwět mjenuja,
A tola rjany je:
Štu radoščž kčžěje bješměrna
Ša kóžde žiwjenje;
Štež ptacžk a wacžka, mrowicžka
Šnad šwojim byčžom radoščž ma.

Šduž Šohu šwjecžu šhwalenje
Še šwjatym horjenjom
A pomyšlu: Šoh šchčedrimje
Štu mēni š čžłowještwom!
Šak mēčž čžzu džaknu wutrobu
A šhwalicž Šožu dobrotu!

F.

Šmarja.

(Wješna štawišna.)

(Šofracžowanje.)

Šako Šandrij domoj pšchindže, namaka šwoju macžer šamu, nan bě hiščeže w šorcžmje. Šwona knižku š ruki položila a šdajšche šo, jako budžišche plakała. Šandrij šyny šo čžicho k nej a rošpřošchenty wša knižku do ruki. „Šmacži“, prajeshche potom, „jeli čžzeczje šo lehnycž, dha ja nana dočžakam a jeho nuts pušchčžu.“ — Šmacž prajeshche dobru nóz a šo lehny.

Šako běšche Šandrij šam, pohlada do knižki; wón počža čžitacž, bu wot čžitanja tak žyle šajaty, šo šwoje šamšne myšle šapomni a jenož na to myšleshche, ščtož bě čžital. Bě jemu tale kniha wot lubeho Šoha nětk podata? Wěšče, běšche džě jeho šamšna štawišna; jeho plakaza macž bě ta macž, kiž jow telko šylšom pšcheliwashche. Šknižka, w šotrežž bě jeho macž dženj wječžor čžitala, bě štawišna wo Šmonizy, wo macžeri šwjateho Šugušlina. Šugušlin bě bohaty, žiwjenjawišchly mlodžerž, kiž njepoškuchashche na napominanje šwojeje pobožneje macžerje; wón štorčži šo š mozu do šwětnych lóšchtow, do žolmow hrěcha; wona widžeshche jeho w duchu hižo w hrěšche tepjeneho, ale njewušta še šwojimi přóštwami k Šohu wo wutorhjenje jeničžkeho lubowaneho šyna; jeje šwěrna macžerna luboščž njemějeshche žaneho mēra, doniž tón Šknješ šo hnadnje k nej njewobrocžila a wutrobu šhubjeneho džěšča njepohnu a š tym woboje macžeri šako dari.

Šandrij bě knižku hacž do šónža čžital; šylšy ronjachu šo

jemu po mjeswoczju na stynjonej ruzy. „Maczet, luba maczet,“ sdychowafche mjelczo: „Wy dyrbicze tež sažo džęczo męcž.“

Zeho czërjesche f jeje ložu; macž dyrbjesche hižo dawno spacž, wón chyzsche jenož ras jeje blėde mjeswoczjo widžecz. Mjelczo sczahny jawěsch na boł; wona ležesche se sandželentymaj woczomaj a mējesche ruzy stynjonej, tola njemējesche frudny napohlad, sdašche žo, so mējesche lubošny žon. Tak tež bē, jara derje bēšche widžala, so bēšche wón pschezo dale a dale w knižy cžital, a jeje modlitwa bē jeho cžitanje pschewodžala. Nētš se sandželentymaj woczomaj cžujesche a widžesche hibanja jeho wutrobny, hłōš pschizwola jej wješe: „So mnu budže hinaf“. Wona pať tež, woczji wotamfnyschi, to widžesche na jeho woblicžju pišane, wa jeho ruku, pschitkocžji ju f hubje a wón prajesche mjelczo: „Macže, budž troschna, wschitko budže hinaf.“

W tym žamym čašu bēšchtej tež Marja a Šilžicžka žamej; Marja njemōžesche na dalsche wotstorkowacz, f tej holzu sprawnije porēcžecz. Žižom dawno bē skladnosč f temu pytala, tola ženje prawu pschicžinu njemēla, jej tu wēž taf do woczow prajicž. „Šilžicžka“, sapoczja nētš Marja, „praj ras, hdže jenož ty won myšliš f Šhryšhu?“ — Šilžicžka plafasche. — „Šomyšl žebi, taf je žwojej macžerju a je žwojej žotru sahadža,“ prajesche Marja dale, „wón f Tobu prošča hinaf sahadžecz njebudže; wón je bjesbōžny cžlowjel.“

„Sa tež žebi jeho bracz njecham“, snapschecžimi Šilžicžka. Marja se spodživanjom na nju pohlada. „Ty žej jeho bracz njechasch? Taf Ty pať dženska njejšy rēcžala, a Šhryšcha dyrbi wēšče myšlicž, so chžesch žebi jeho bracz.“

„Šaj, dofelž mi pschezo taf strach cžini: hdyž jeho njewošmu, chže naju wobeju skōžowacz“, stonasche Šilžicžka. Marja nētš wjedžishe, na cžim bēšche a mōžesche žebi wschitko myšlicž. Šilžicžka bē f lohkej myšlu žo f Šhryšhu sašmatała, a nētš bu jej stynkno. Wona njebē ženje hinaf myšliła, hacž so budže burowa na Bētnarjež dworje, njebē pať wopomniła, taf žo f temu jeje cžinjenje f Šhryšhu hodžesche, a nētš budžishe rad wot njeho wotšocžila, tola tōn bē pscheklepany došč. Ale pscheklepanosč njedobaha a macžerne žohnowanje a druge pobožne modlitwy žu mōžnišche hacž cžertowa lesnosč; Šilžibjeta dyrbi byčž wumōžena, hišchže w prawym čašu.

Ma druge ranje džēsche Marja f Bētnarjež cžecz, f nej wo Šilžicžy radu skladowacz. Bēšche rjany džēn, žlōncžto jašne na bēhch tšechach ležesche a cžerwjenoišy fur ludžerjesche žo f mōdremu njebju. Bētnarjež dwōr bē kōž wšy, wulfi hat ležesche psched nim, a male hōrki, f wišchnjemi wobšadžene, wobdawachy na jenym bofu hat. Bētnarjež cžeta tu duschnje bydli, pomyšli žebi Marja, f jeje wofna bē taf lubošny wuhlad, wišchnjowe shtomy f cžeršimi bēhmi haložkami žu skoro f napohladanju, jako bychu kčžele; taf rjenje dyrbi jow tola w nalēcžu byčž! Tola nimo rjaneho wuhlada a nimo nahladneho dwora njeje wona šbožowna, jednota a mēr w domje njeje, — ale jednota a mēr je tola w jeje wutrobje, pschistaji potroschtowajo, wona nima drje wjele wješela wokoło žo, ale wona ma wješele we wutrobje, pschetož:

Derje je temu, kiž mōže prajicž:
Mi pomha tōn Bōh Šakuba,
Hdyž mōže nadžiju na njeho stajicž
A spuščža žo na Šesuba.
Schtož tajkoh' Šnješa pomoz ma,
Tōn dobru radu namafa,
Šaleluja, haleluja.

A teho Šnješa ty tež pschezo f pomozny smējesch, pomyšli Marja dale, a kaž žo cži tež pōndže, we wutrobje tola budžesch šbōžna a wješela, twoja wutroba budže wschaf pschezo žylnišcha a troschtnišcha w žwojej wērje.

Sako Marja psches dwōr džēsche, bē Šandrij w brōžni a mjetasche mlōžkam žnopy na huno, wón žo pschi licženju samoli a cži mužojo dyrbjachy jeho hatle saž na prawu cžer pschinjesč. Wona f twojej macžeri dže a budže cže wobštoržecz, myšlesche žebi wón; budžishe žo dobra skladnosč pokasala, mohł jej dobre žłowo dacž, ale nētš taf nuts hičž žo cži tola njecha.

Bētnarijowa bē tež Marju widžala psches dwōr pschińcž a žebi myšliła: wona pschińdže twojeho Šandrija wobštoržicž; pschetož tež wona bē hižo rano wo wčžerawječžornej šwadže mlodeho luda žlyšchala. — Schto dyrbjesche f Marji prajicž, wona dyrbjesche jej prawo dacž: Šandrij lubowasche lōšchtne waschnje a ta holža bē jemu cžerš we wōcžku; — so bē žebi nēšchto lēpsche pschedewsał, chyzsche hišchže samjelčecz, tōn Šnješ dyrbjesche žo wschitkemu prjedy w potajnym radžicž dacž.

Marja pschińdže se žwojimi šbōžnyimi a wješelyimi myšlemi a njewjedžesche ničžo wo wobštorženju. Wona tež se žwojej wēžu hnydom f durjemi nuts njepadny, ale pošydnny žo f cžeczje a rēcžesche wo wjedrje a wo ludželi, a potom hatle prajesche: „Sa chžyla tež wo Šilžicžy f Wami porēcžecz“, — a wupowjeda žyłu wēž.

Cžeta sdychowafche a wobej žebi pschemyšlowaschtej, schto by žo cžinicž hodžilo. „Šo mojej myšli dyrbjala wona f Masuliz žušodstwa“, prajesche Marja, wona dyrbjala jow f Wam do domu, hdžež tež žlyšcha, dha by ta wēž kōžna mēla, a Šhryšcha by wjedžal, na cžim je.“

„Taf by najšepje bylo“, prajesche Bētnarijowa, „a Šandrij njedawno špomni, so chžyl hišchže lēto nēhdže sa schožarja pschebycz; hdyž je f domu, dyrbjalo žo hišchže lēpje hodžicž, tehdom mōže wona nasche džęcžo byčž, hacž žebi wón ju wošmje. A potom“, pschistaji cžeta wješele, „hdyž je Šandrij woženjeny, a mōj na wumjeńt cžehnjemoj, potom žym hižom f nanom wucžinila, so Ty f namaj pocžehnjesch a naju džęcžo budžesch, doniž Cži luby Bōh druge mēštno njepšhipokasa, žamo žo rošemi, jeli f namaj rady pschińdžesch.“

„Radny?“ praschesche žo Marja pošmčwajo, „ja žo jenož boju, f teho ničžo njebudže, dofelž by sa mije pschējara dobre bylo.“

„Se dha žo Cži hižom hubjenje na žwēcžje schlo?“ praschesche žo cžeta, a položi džēlbjerjo žwoju ruku na holecžyhe cžolo. „Pschējara derje žo mi njeje schlo“, potracžowasche Marja, „žym tola žyrot a njewēm, hacž mje ludžo lubo maju, a žym pschezo taf wot jeneho f druhemu cžahala; ale njeje žo mi tež psche jara šlē schlo, a mam žo temu Šnješej došč džakowacz. A cžeta“, pschistaji žmējo, „njebudžishe žo hižo wjele blašnyam taf šeschlo, dha bych žebi myšliła, mi je hišchže wošebne šbožo šhowane, taf psches mēru wješela žym hušto we wutrobje.“

W tym wofomiku Šandrij šastupi; wón ani „Šomhaj Bōh!“ njepraji, džēsche f macžeri a džesche: „Sa jenož chžu žo wušnacž, so žym pschi šadny wotnjeschku wschitko žlyšchal; ale sa schožarja njepōndu a Šilžibjeta njekmje do domu, ja žebi ju wēšče njewošmu a njecham wo tym wschitkim ničžo wjazy žlyšchecz.“

Marja bē wscha nastrožana f wofnu šupila, pschetož Šandrij mējesche taf cžmowy pohlad a bē w taf nahlym hibanju, so mēnjesche, wón budže žo f macžerju jara wadžicž. „Šandrijo“, rječny tale, „Ty žy jara nahly, tajke nēšchto chže byčž w dobrym mērje rošpomnjene.“

„Šaj macže“, snapschecžimi wón, a f druhim hłōšom: „ja chžu byčž scžerpnny jako jehnjo, ale pschi tym wostanje, Šilžibjeta ženje moja žona njebudže, a wo wumjeńku žana rēcž njeje; hdyž žo ras woženju, wostanjetaj Bōj w domje, a moja žona je Waju džęcžo, kaž ja žym.“

Macž hišchže nēkotre smērowaze žłowa prajesche, wona myšlesche: Wón je žlyšchal, so dyrbi Marja f namaj, a jo njecha, teho

dla wo wumjeńku rěczy. Marja febi runje taf myšlesche a rjetny f šhwatkom čecze božemje. Wona chyzysche rucze nimo Handrija, tón pak jejnu ruku šapschija a ju někotre wofomiki podžerža; wón chyzysche, so by horje pohladnyła, ale w njeměrje a bojoščzi wona to njesčzini; wón ju dyrbjesche pušččizč. „Wboha holza“, prajesche macžet, „wona bě taf wješela, so móžesche f namaj na wumjeńk; Ty mohł jej tu radošč popščecž.“

„Sa Marji to njepopščecž?“ prajesche wón a bježesche ja njej, ale wona bě hižo f dwora, a f bolostnej wutrobu fe wón saž wróčzi, tola niz f šwojej macžeri; wěrnosč, taf po prawom wo Marji myšlesche, jej tola powjedžič njemóžesche, dokelž hiščče feam njewjedžishe, taf jemu w myšlach bě.

(Pšichodnje skónczenje.)

Na mojim ložu.

(F. Dser.)

Tu ležo wołam f tebi, Anježe, fe
A wocžakam,
Sběhná na muje šwoje woblicžo,
Mje hnadnje sahoj feam.

Kaf dolho hižo wo trojcht šdychuju
Zylicžku nóz,
A žana dušcha so mnu frudobu
Tu njenješe, hačž twoja móž.

Sa f tebi placžo du; žno šwitaja
Mi sera, haj!
Ach, wofšew mje tam se stoła,
Mje njewopuščž, šwój mēr mi daj!

J. Žitawski.

Dobra wučžba.

Bamžička.

Nasch Šbóžnik bližesche fe něhdy se šwojimi wučžobnikami jenemu měštacžku w Judei. Tu wuhlada roslamanu podkóv, na pucžu ležazu, a prajesche Šětrej, so by ju sběhnył. Tón pak, knadž w druhich myšlach ponurjeny, njemějesche tajki truch želeša sa taf wažny, so by fe po njón pokhilil a jón dale nješł. Nasch Šbóžnik bě hinaf šmyšleny. Nicžo njeprajo šběhny to želešo a wša jo febu. W měštacžku jo pšcheda jenemu kowarjej a ja wuwikowane pjenjesy kupi na torhoščču wišchnje, kotrež w šwojej draščze šhowa. Šdnyž běchu měštacžko sažo wopuščžili, parjesche šlónžo žalofnje. Ani mročžalki njeběšche na njebju, ani šhtomik pšchi pucžu, kiž by jim šhlódt poščizil; lacžnosčž jich čžwilowasche, so budžichu sa krepku wodn rad něščto dali. Tu pšchiležnosčž powuži tón Anjes, so by šwojich wučžobnikow luboščžiwje powučžil. Duzy pšched nimi da njewjadzy wišchnju padnyčž. Kucže pokhili fe Šětr po nju, hdyž ju na semi widžesche, a wofšewi fe f jeje šlódkoščžu. Někotre krocžele dale padže druha wišchnička, potom jena po drugej. A pšchi kóždej dyrbjesche fe Šětr šhilečž a ju šběhnyčž, so by šwoju lacžnosčž štajil. Šdnyž běšche taf wšhitke wišchnički, kiž bě tón Anjes sa placžišnu roslamańeje pškwowje kupil, po jenej šeběral; dopomnješche jeho nasch Šbóžnik luboščžiwje na jeho prjedawišču lěnkotjoščž a loškomyšlnoščž pšchi namafanju podkowje, pšches čžož bě febi nětko taf wjele prózy pšchi šberanju wišchničkow nacžinił.

Šchtóž mažu wěž fej njewaži,
Próžu wo mjeńšchu nałožil!

M. H.

Wšhelake f bliska a f daloka.

— Šandženu pšndželu mějesche fe pošedzenje wubjerka lutheršeho knihowneho towarštwu. Š wobšamknjenjom ma fe wušběhnyčž, so budža Žionške hlošy w bližšich tydženjach docžiščžane, so je džěl naschich febušstawow hiščče w tutym lěče pšches pošelnitow doštanje. Tule knihu a f temu bibliški pucžnik na lěto 1904, kotryž f druhemu adventej wuńdže a je wot knjesa šararja Mateka f Šucziny sažo pšhecželnje šestajany, naschi febušstawy na tole lěto doštanu. Š lětu fe jim sažo nowa kniha poščizil, wo kotrejež wopuščijecžu pošdžišcho powjesčž damy.

— Šónž tuteho tydženja wuńdže šerbška prothka „Pšchedženał“, wot šnateho pšhecžela sažo rjenje špižana.

— Šandženu njedželu mějesche fe šwječzenje a šapofašanje knjesa kandidaty Wicžasa we Šupoji. Anjes wyschšchi žyrtwinški radžičel Meier jemu po hnujazej rěczy duchownu šwječžišnu wu- dželi, hdyž běšche knjes šarar Ššhtora priedy špowjedž džeržal. Na šerbškim šemšchenju knjes šarar rycžet Šakub noweho duchowneho f wutrobnymi šlowami šerbškej wošadže pšchedštaji. Wobej šemšcheni běšchtej bohacže wopytanej a šwědcžeschtej wo wutrobnej radoščzi Šupjanškeje wošady, so po dolhim wošyročženju sažo duchowneho doštanje. Wóh žohnuj miłosčžiwje štutkowanje nascheho noweho šerbšeho duchowneho.

— Š wulkej šrudobu šlyšchimy, so čžetaj sažo dwaj šerbštaj wučžerjej do Draždžan fe podacž a to wobaj knjesaj wučžerjej we Šupoji. Šdnyž dyrbi fe jara wobžarowacž, so šerbšcy wučžerjo njechadža w šerbškim fraju wostacž, dyrbja tola tež škulške wošady na to džiwacž, so bychu jich šdžeržale a dyrbja došhodne wobštejnosčže taf šložičž, so rošdžěl mjes wučžeršimi došhodami w měščze tajki wulki njeje. Wošebje dyrbjała fe tež pola naš došhodna škala (šarjadowanje f lětami poštracžowazyh došhodow) šawjesčž, f najmjeńšcha we wjetšich škulškich wošadach.

— W šerbškej Šruskej Šužizy fe pruška wyschnoščž na pšchipošnacža hódne waschne ja šchule a wučžerjom stara. Pšches pomoz wyschnoščže, fe kotrežž maja škulške wošady jenož mały džěl pšchidacž, fe šakladna lětna mšda wučžerja na 1150 hr. a kóžda štarobna pšchiloha na 120 hr. pomyšchi.

— Š južneje Afriki pšchindže šrudna powjesčž. Ššo pišche, so fe Burojo we wobemaj kolonijomaj w štrasche, hłoda wumrjecž. Ššwójby, kiž běchu priedy bohate, wot šmilnyh darow wotwišuju. Najwjazy šwójbow žanyh domow wjazy nima a fe wone nušowane, šonje a wošoly šarčacž, hdyž njechadža hłodu wumrjecž. Šhorosčže wulke wopory žadaja. Šendželška wyschnoščž wošjewja radšcho, hačž by pomoz poščizila, wopacžne powjesčže, w kotryhž fe praji, so fe wobhdlerštwu derje šadžerži a so je špokojom. Wbošy Burojo fe wutrobnje wobžarowacž a woni dyrbja šwoje dowěrjenje f Šendželškej droho šaplacžičž.

— Pšchezo hiščče štaršchi wušstupuja f proštwu, so bychu fe jich šynojo lěto priedy f poštracžowazeje šchule pušččžili. Duž jich na to šedžblivyh čžinimy, so tajke proštwy nětko wuprajene, dyrbja fe hižo teho dla wotpošacž, dokelž fe po wufasni škulškeje wyschnoščže tajke pušččženja wjazy štačž nješmēdža. Š temu ma fe wot šchulerjom poštracžowazeje šchule, kotšiz fe lěto priedy pušččža, f najmjeńšcha druha žensura (2) w šnajomnoščžach žadacž. Šewaf wyschnoščž do pušččženja nješwoli.

Dališche dobrowólne darj sa wbohe armeniške šyrotj.

Š. Š. f Š. 10 hr. — np.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobnj džaf

Šólčž, redaktor.

K rozpominanju.

Njesudž šwojeho bližšeho, priedy hač so njejsy na jeho město pšesadžil.

Šy-li spěwał,
Pělnje džěłal,
Strowja cze
Šmójbnj statot,
A twój šwjatot
Eradny je.

Sa staw spózny
Napoj móžny
Lubošč ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čerštwosč da.

Nječ ty spěwa,š,
Šwěrnje džěłasč
Wšchědne dny;
Džeň pať šwjatj,
Dušči datj,
Wotpoczj ty.

S njebešč mana
Nječ czi šhmana
Žiwnosč je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wošchěw cze!

F.

Šeršike njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knižničyščerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

+ 23. njedžela po šwj. Trojizj.

Šap. št. 26, 24.—32.

W Časariji je Romški bohót Festus nahladnu šhromadžisnu powołať, pšchetož kral Agrippa běšche jeho wopytať. Duž šo durje wotewrja a Pawoť s rječčasami šwjafany šastupi. Wón rěczy smuzicze pšched šhromadžisnu. Našch tekst nam jeho šakitowaze předomanje njepowjeda, ale kajti je jeho předomanje šaczišcěz činiť. Festus šymny wosta a jemu šnapšchecziwi: „Blašniš šo, Pawole?“ Pawoť šo na krala Agrippu wobroczi. Předomanje je na njeho šaczišcěz činiť a wón mušna: „Maťo je trjeba, dha by mje narěczal, šo bych šchěščizjan byl.“ Pawoť pať je jašny pšchiklad, kať dyrbinj šo roššudžicž, dobrj džěł wušwoliczž.

Šodžina roššudženja! Šchto je

1. ša šymneho Festuša;
2. ša položezneho Agrippu;
3. ša wěry polneho Pawoľa?

1. Pawoť je rěczal a Festus je pošluchať. Wón je tež wěšty šaczišcěz dostať wot teho džiwneho muža. Ale jako šwěta mudry šudnik widzi w Pawole jenož teho wobškorženého a žny šaczišcěz šwopšchija do tnych šłowow: „Blašniš šo, Pawole!“ Jeho to ničzo njehnuje. Tónle Festus ma wjele towařschow — tón šymny njewěrjazy šwět wokoťo naš. To drje šo předomanje šlyšči, a hdyž daloko pšchindže, dha praja: „To je dobrj předať.“ Ale bóle hišcěze šlyščišch šame wušměšchenje: „Ty šo blašniš.“ To móžesh čitacž w nowinach a knihach, kaž

tež šhromadžisnach njewěrjazych našeho čaša. Š wěštnj wobdžiwanjom drje dyrbja tež hladacž na našu bibliju, kotraž je w 16 lěštotětkach wot 40 špišacžěłow špišana a tola jedyn duch, jena myšl pšes nju dže; ale šo je wona ša nich pišana, to woni pšchipošnacž njechadza. Ale šchto dha šu woprabdže blašni? Tón, kiž je šwoju wěru šaťožil w šwědčenju šwjateho pišma a tyšazkrócne nashonjenje šchěščizjanšch wutrobow, abo njewěra, kiž wušměšchuje, šchtož š rošomom njelapšchimnje? Šchto šo blašni? Tón, kiž šwoje žiwjenje šložuje po Božich kašnjach a tže do přědka na puczu šboža, abo tón, kiž je hraška šwojich žadosčow a šhabľa po šchěrošim puczu? Šchto šo blašni? Tón, kiž šwoju nadžiju štaja na wěcznosč, kotraž je wěšta we wšchěch pšcheměnenjach tuteho čaša, abo tón, kiž šwoje šbože pyta w šachodnym šwěcze, na kotrehož žalostne wotuczenje čaša š jeho wopacžnych šonow. Wty njechamy šo runacž šestej, ale wušnacž: „Ša wěm, šchto ja wěrju.“

2. Pawoť je Agrippje do šwědomnja rěczal: „Wěrišch ty, kralo Agrippa, profetam? Ša wěm, šo ty wěrišch.“ Jeho wutroba je hnuta a wšchizny čaťaja, kajke Agrippa wotmolwjenje da. Wón da to šrudobne položezne wotmolwjenje: „Maťo je trjeba, dha by mje narěczal, šo bych šchěščizjan byl.“ Šchto jeho wotdžerza? Ššnano wohladawšchi Pawoťowe rječčasy šebi myšli, šo budže šo tež rjaneho špodobneho žiwjenja wšdacž dyrbjecž. Tutón Agrippa je wumrjek. Tyšazory w šchěščizjanštwje tež tať šhodži.“ Šchto šchěščizjanow šadžeržuje? Woni šo pšched šwojimi towařschemi hašbuja, někaťka hřěšchna

pschihilnoscź jich dzerzi. A tola swobodnoscź a njebjeske kralestwo njebluschatej polojećnym. „Mało je trjeba“ je jara straschne słowo. To bėsche nam tež wutroba hnutu, hodžina bėsche pschihodna, ale tola sašo pschiudze rospróschenje, sła hodžina — a poklad sašo shubichmy. Njebychmy teho njerosomneho lódznika mjenowali, kiž je so na pucź nastajil do kraja sboža a je wichory pschětrał, i daloka hižo widzi brjoh kraja, duž so jemu wostudzi a wón so wróćzi? Tajki je polojećny Agrippa. O kaf žalósnje! Blisko pschi wottyknjenym kónzu a tola shubjenu. To je wolij do wohnja wěczneje czwile. Ně, zylch kschesczijanow šebi tón knjes žada, kaž Pawoła.

3. Pawol steji jako rycer psched nami, kiž je w rjeczafach swobodny, kiž je w puščiznje czerpjenja tola w paradisu. Sbožny bycz a druhich i sbožnosczi wodžicź, je pucź jeho podróžnistwa a jeho kóna. Wón naš woła do Božeho kralestwa, kaž wón praji: „Ja žadam wot Boha, njech je mało abo wjele trjeba, so by niz jeno ty, ale tež wschitzy, kiž mje dženš bluscha, tajzy byli kaž ja šym; wuměnjene pať tute swjastki.“ Chzemy jeho pschecze dopjelnicź i kwojemu sbožu. Žadny Festus, žadny Agrippa — ale Pawol chzemy bycz, kiž so temu knjesej poddamy a wusnajemy:

Jesu, ja so poddam czi,
Chzu twój wostacź wobstajnje.

Samjeń.

Ja wschak tebje uochzu wopušchcizicź.

(F. Dser.)

A hdyž wschón šwět cze sabudže,
Szy wopušchczeny wschón,
Twój Sbožnik Jesuš šwěrnny je,
Szo šmilicź budže wón.

Wě, kaf czi wołto wutroby,
Duž dzi i njom', šhudžinka!
Ach žadny njej' tať smyšlenny,
Kaž wón so pokasa.

Šój šhudy i njom'! Šchtož czerpil šy,
To wschitko widžal je;
Wot njeho pónidžesch šmėrnjenty,
Czi wosmje rudženje.

Haj, hdyž wschón šwět cze sabudže,
Szy wopušchczeny wschón,
Twój Sbožnik Jesuš šwěrnny je,
Szo šmilicź budže wón.

F. Žitawski.

Pjata próštwa.

W šchestyj lětitotku bėsche w Alexandriji pobožny biskop i mjenom San žiwy, kotryž so wo šdzerženje mēra we kwojej wošadže naležnje prózowasche a teho dla hadrije a šwady wurunowacź pytasche. W jeho wošadže pať tež wošebny muž bydlesche, kiž wo wujednanju niczo wjedzecz nochzysche, bėsche-li so i někim šwadžil. Duž jeho San šobu do Božeho domu wjedžesche a i nim tam wótšje knjesowu modlitwu špėwasche. Šako bėschtaj so šłowa: „Wodaj nam nasche winy“ modliloj, San wosmjelny a da tam-nemu šłowa: „Šako tež my wodawamy kwojim winikam“ šamemu

prajicź. „Wopomni tola“, San na to rjekny, „šajke štraschne šłowa šy w tymle wofomiku wuprajil! Njepraji nasch knjes a Sbožnik: „Njewodacze-li wy ludžom jich hrěchi, dha wam tež njebjeski Wótz wasche hrěchi njewoda?“ — Šele šłowa hluboki šaczišcēz na wutrobu tamneho wošebneho muža šczinichu. Še šylšojtymaj woczomaj wón Šanej i nohomaj padže a so i zylej wutrobu se kwojimi njepscheczelemi wujedna.

F.

Spowjedź.

A šararjej Matthesiubej w Šoachimsthalu, Lutherowemu pscheczelej, něhdy bur i spowjedzi pschiudze a se šłowami šapocza: „Šuby knježe, ja prošchu, Wy chzyl moju spowjedź blushecź.“ Matthesiub wotmolwi: „Šaj, ja chzu ju blushecź, a Wóh budže ju tež blushecź.“ Šeho so bur wulzy nastróža a džesche: „Šdyž Wóh moju spowjedź tež bluschi, dha chzu šebi tola prjedy hišcēze lēpje rosšomnicź a so prashecź, šchto rēcžu a praju.“ Wón na to njespowjedany wotěndže a na boť štupi, so by šebi kwoju spowjedź hišcēze ras prawje pschemyškil.

F.

Marja.

(Wjėzna šlawišna.)

(Škónčenje.)

Bėsche pschi šapocžatku nalětnika, jenu šobotu wječor, powětr bē šwki, džěczi hrajšachu na pucžu, jednore czišche šłote hwěški pokasowachu so na módrny njeby. Marja šedžesche pschi woczinjnym wofnje. Štwa bē hižo njedželszy czišta a Marja šwječesche w czišim šmėrkanju. Šak tež tola so mnu hišcēze budže? tať bē pschi šebi myšlila; lētnie ptaczi wschitke do wšy pschicžahnu, a hdyž je tať daloko, dyrbišch ty wotšal. Budžishe chzyla, mohla drje wostacź, Džėtmar bē jej husto došč i rošymjenju dať, so by najradšcho ju w domje ššhowať, tola jeje wutroba so i temu njebē rošymila, a prjedy hač lētnie džělo pschiudže, dyrbjesche hižo noma šošposu w domje bycz a tež šilžicžka sašo pschiudze, kotraž bėsche hač dotal w šbrzy pola cžety. — A hišcēze mohla wo wšy wostacź, hdyž by Wójtež Michała lubo mēcz mohla, ale wona žaneje wutroby i njemu njemėjesche, a njebē jemu to žadny wofomik potajila, so by jeho i lubu njemėla, kaž drje hewať holzy rad cžinja. — Najradšcho by Marja i Bėtnarjež cžecze na wumjeńť šchla, budžischeli jenož Šandrij pschecziwo temu njebył; ale wona šjawnje cžujesche, kaž šjawnje mēnjesche, so ju wustacź njemóže, Wot tamneho wječora i tej plistu njebē žaneho pscheczelniwego šłowcžka wjazy i njej porēcžal, haj jako jeho někotry ras, hdyž i cžecze džěsche, doma potrjechi, bėsche wón zyle hodžiny pschi šchachlach šedžal, a Marja tam pokšedni cžas haťle wjazy njelhodžesche so by jemu do pucža njepschicžchla. Šola druhich ludži bē jeho tež mało widžala; wón drje i cžasami do towarštwu pschiudže, kotrež bē so wokoło Marje ššromadžilo, ale tola so šdasche, so kwoju njeluboscź pschecziwo njej pschewinyč njemóže. Haj, kaž by tať prawje wopokasacź chzyl, so bē Marja jemu njeprawo cžinila, bē wot teho cžasu zyle drugi cžłowjeť. Šusy to drje jara njepytnych, bėsche wschak wschezo na cžesč a pschistojnoscź wjele džeržal; ale wón bē w kwojim zylm waschnju hinašchi, jeho macź jeho šhwalesche, ale bē tež do woczow padaze, tať bėsche jej i woli žiwy a tež nana wobrecžowasche, hdyž chzysche tón hinať.

Wona runje tať myšlesche, jako so durje i cžicha wotewrichu a Šandrij šastupi. Šej bu štoro hrosa, so bē i nim šama, a myšlesche pschegzy, wón mohł jej hišcēze juntrócž wumjetowacź; wón pať prajesche pscheczelniwoje „dobry wječor“, a rjekny, so jeho macź ščele, hač njechała jutšje šobu do Dubrawki ke mišchi jěcz a po kemschach hišcēze dale do Šólšta i šwatej Šaritej.

Marja wješele pschilubi. — W Dubrawcy bě wěrjazy předať, kiž hylnje předomasche a kotrehož chyzsche s cžetu hižo dawno ras hlyšhecž. — Jako Handrij na to mjelcžo psched nej stejesche, rěčjesche wona wo wjedrje a wo dobrym pucžu, wón pak wšchón samyšlenu ju lědom hlyšhesche a na jene dobo prajesche:

„Marja, Ty hyl ras prajila, so hylm ja hubjeńšchi hacž so sdam, to mi jako kamjeń na wutrobje leži, a móžeschi hwoje słowo sažo naspjat wšacž, dha jo cžin.“

„Handrijo“, wotmolwi Marja, „ja hylm njeprawo mčla, njeměj mi dlěje sa slo.“

„Chzeschli, dha njech pschecželstwo cžinimoj“, rjekny Handrij a da jej ruku. — A dokelž na to hišcže mjelcžo pschi nej wosta, rěčjesche wona wo rjanym wjedrje a wo nalěcžu, hacž džěcži do jstwy pschińdžechu a Handrij so džělesche.

Ma druge ranje Handrij wješele a spěchnje pschahasche, khorejta bě cžista, hlyšhecžata, a Handrij bě radoštny a hwyedženški k napohladanju.

„Sa njewěm, cžemu Handrij hacle po Marju jědže“, rjekny Bětnarjowa k hwojemu mužej, „ta holza mohla prawje derje jow pschińcž, hdyž wšach tu se wšy dyrbimy.“

„Szy tola hewaf taf mudra žona“, hmejjesche so Bětnar, „ale to hišcže spytala nejšy; hdyž ma so młody lud lubo, něšchtožkuliž cžini, schtož rošomni ludžo sapschijecž njemóža.“

Handrij s wrotami won jědžesche, wješele k staršchimaj horje pohladny, rańsche słoncžko runje rōžojte pruhi na hat scželesche a schkowroncžki nad wišchnjowej hórku spěwajo wyschische a wyschische slětowachu, pacholowa wutroba pak hišcže wyschische wyskafche, a to bě na jeho mjeswocžu cžitacž.

Jako pola Džětnarjěz fasta, stejesche Rhrjsha s trubku w hubje, a hišcže niz njedželszy (sa njeho so njedžela hacle wjecžor sa-pocžesche) psched hwojimi wrotami. Handrij jeho pschecželniwje postrowi, swonkownje so sažo derje woběndžeshtaj, a jako běsche nětk sawrócžil a s wosa wustocži, pschistupi Rhrjsha bliže.

„Dže dha taf sahe?“ woprascha so.

„Do Dubrawki ke mšchi“, wotmolwi Handrij.

„Ach, k tym pobožnym?“ prafhesche so Rhrjsha.

„Haj, hdžež Bože słowo cžisče a prawje wucža.“

„De, he, taf nětk prajišch; po tajkim tón ptacžk woprawdže w kōžhdle wišy?“

„Ně, Rhrjsha“, rjekny Handrij, „tón ptacžk je hwoobodny, taf hwoobodny a wješely kaž ptacžki, kiž nětk se hwojim spěwom nalěcžo pschpowjedaju; Tebi pak pod Twojej kōžu derje njeje, to jara derje wěm.“

W tym wofomitu pschińdže Marja, Handrij jej do wosa pom-hasche, a wobaj jědžeshtaj prawje wješelaj a sbožownaj wyschische stupazemu słonzu napschecžiwu.

Rhrjsha so do hubow kušny: dyrbjalo tola wěno hycž, so so bohobojasnym na semi derje dže a hjesbōžni maja helu? Jemu derje w myšlach njebě, a so Sańža nětk sady durjom wustupi, a hišcže wšhelke na Marju a Handrija wjedžišche, jeho nje-wofšchewi.

Jako Marja s Handrijom k Bětnarjězom pschijědže, sacžerwjeni so, dokelž Bětnarjěz nan so na nju taf schibale pošmja. Wona rjekny: „Sa drje so k cžecže hylmnu.“ „To by bylo“, prajesche Bětnar, „młodži hlyšheja w hromadu.“ — Wón s tajkej pschecžel-niwosčžu sprawnje mčnjesche, a cžoho dla? Marja běsche wšach jeho žylu wutrobu dobyla, a jeho hylm mčjesche pjenjes došč; jemu njebě trjeba, na pjenjesh hladacž, taf bě wón runje k hwojej žonje prajil, a jeho žonje bě taf džiwno wołolo wutroby; chyzsche dolho žedženy mčr wo prawdže do jeje doma pschicžahnyč? Haj tón Rnjēs ma radh, hdyž scžerpliwje wocžakujemy, a njewustawamy proščyč a pschezo sažo proščyč, dha nam njenadžujžy pomoz

pschińdže, hdyž na to njemčšlimy, a wón da bohafcho, hacž proščymy.

Wot teho cžasja Handrij hwoje myšle psched Marju wjazy njetajesche; skoro kōždy wjecžor běsche s nej w hromadže, a Wōjtez Michal bě dobrocžiwny došč, so do teho namafacž a s Handrijom so wujednacž. Nětk hacle mčjesche młody lud wješele wjecžory w hromadže; w nich bu cžitane, spěwane, powjedane a hrate, a Marja hacle nětk potafa, taf wješela móže hycž; nichtón so jeje schcžětanja njesminy. Handrij, kiž mčjesche stajnje hwoj blecžk pōdla jejneho kolesta, jej wodowy nopašch napjelnjowasche abo pschitorhnyenu nicž sažo pytacž pomhasche, da so jej najradšcho se so bu schcžětacž, dokelž dyrbjesche jemu potom sažo najlěpsche dobre słowa dawacž. — „Budžišche-li jenož w kōždej wšy tajka holza byla“, běsche Michal něhdy prajil, „dyrbjalo bōrny wšcho hinaf stacž, — taf bohobojasna a taf wutrobita (schtož pak ma pravu bohobojasnosč, tón ma tež wutrobitosč a pschi tym pravu scžerpnosč) — holzy dyrbjale so hańbowacž wufnyč a te pēkne hycchu bōrny pschewahu dobyle. Wot teje njedžele, hdžež Marja psched woltať stupi a s tym wšchitkōn hmeč wutrobicže wot so wobrocži, a wot tamneje njedžele kem, hdžež prajesche: Ši na tajke holzy! mam ja respekt psched nej.“

Jako běchu so lētne ptacžki wšchitke sažo wrocžile a polne džělo so bližesche, pschicžahny nowa hospoša do Džětnarjěz dwora, a Bětnarjěz pschijedžechu hewi hwoju pschichodnu džowku do domu.

Taf nětko dže, pomyšli hewi Bětnarjowa: Jako njeboha cžicha a blěda w komorje ležesche, mēnich ja, tež mi je žylu kruch žiwjenja wotemrč, a nětk je tón Rnjēs wšchitko taf derje scžinil. — Sa njeboha běsche psches hwoju hmyercž wjazy na hwojim mužu wustutkowala, hacž psches hwoje žiwjenje, a nowa žona dyrbjesche s Božej pomozu tón mčr w domje dostacž, kotryž bě nje-boha psches hwoju pobožnu myšl pschihotowala.

Šilžbjeta bě w Šōržy wostala na Marijnym prjedawšchim blaťu, a Džětnar sjewi hwojej kōšje, so je tam sa nju dušchna skladosč, so wudacž.

Jako Marja pak najprjedy s Handrijom hama we wulkej stwě stejesche, pschi tym wofnje, s kotrymž so lubošny wuhlad na hat a wišchnjowu hórku posticžesche, prajesche Handrij: „Njeje taf lěpje, so hmy Cže jow do wulkeje hčže wšali a niz tam na wumjeńk? Šlej, jako ja tehdom wo wumjeńku nicžo hlyšhecž njechach, mčjach hižo w myšlach; hewi tu najpēknišchu holzu sa mandželsku wubracž.“

Marja žyle hnuta, poda jemu ruku a prajesche: „To ja tehdom nejšym myšlila; ja mēnjach, so so Ty teje plisty dla na mnje hōršchisch.“

„Sa plista bě twōj najpēknišchi kusť“, sapadny jej Handrij do słowa, „a ja hylm ju bōrny sabyl; pschetož wot teho cžasja wjedžich, so Cže moja wutroba lubowasche, a to cžinjesch mje sbožowneho.“

„A ja cžzu Cže lubowacž a cžescžicž hwoje žiwē dny“, prajesche Marja, a cžzu s pomozu teho Rnjēsa Cži dobra hospoša hycž.“ — Šf. 1, 1—3. W—o.

Evangelška wofadka w Rchžorskej we wulkej wušy.

Psched krōttim prjedawšchi Rchžoršanski duchowny, Rnjēs faraf dr. Sella, hwoju něhdušchu wofadu wophta a w nej hewbštu a nēmsku Božu hlyžbu hwyecžesche. Sacžrunjěz běsche tafama na džělawnym dnju, běsche tola jara bohacže wophtana; to je snamjo lubosče a pschiwikliwosče k něhdušchemu duchownemu. Rnjēs faraf Sella je w tu khwilu w Schteheru, to je mčsto w Šornjej

Kafuskej abo Rchěžorskej. W tym samym je mała ewangelska wošadka, 400 dušow jeno licžaza, rozprošchena po dalokej krajiny. Ta sama je šebi zyrkwičkaj a faru natwarila a pjenješ k temu požčičž dyrbjala. Wona ma kóžde léto 6000 kr. t. j. 5000 hr. k swojemu šđerženju nawdacž. Hacz dotal je Gustav=Adolffte towarstwo 3000 hr. na pomoc dało, ale dofelž šo jeho šředki druhdže jara nufnje trjebaja, móže wono nětko jeno hišchže 1000 hr. dacž, tať šo dyrbi ta khuda wošadka sama 4000 hr. kóžde léto dodacž. To pšchinđže na dušchu, njech je mloda abo stara, 10 hr. Kóždy widži, šo je to wulka nufa. U dofelž je wošadka khuda, je nufa hišchže wjetšcha; njeje jej do žyła móžno, telko pjenješ hromadu šwjescž, kaž je třebnych. — Rnješ farat Sella je šaložer tuteho njedželškeho šopjena a jeho přeni wjelešletny redaktor; hacz runjež Němž, je wón jara derje šerbski nawuřnył, w šerbskej řečži pišal a šo i lubošču na našch šerbski kraj dopomina. Myšlu šebi, šo móže teho dla tež jeho šopjeno „Pomhaj Bóh“ ša jeho wošadu šwój hlóš pošběhnycž a čítarjam. pšchwołacž: Šchtóž ma luboščž a wutrobu ša ewangelsku žyrkej, budž wutrobnje prošcheny, šo čhył je šwojim darom tutu wošadku podpjeracž. Dary njech šo šczelu na k. šararja Šandku w Rjebji (adreša: Pfarrer Sandke, Greba D.-V.). „Pomhaj Bóh“ budže šwitowacž.

Šchjispomnicž čhyem, šo šo předowanje k. Selle po šadanju wjele Rjebjanskich kemscherjow čžiččži a šo bóršy wuda. To je jadriwe a hluboše předowanje, kotrež wutrobu pšchima. Na pšcheložku 2. Kor. 4, 7 nam duchapolny předať položenje ewangelskeje žyrkwe w Kafuskej wopišuje, jejnu nufu a bėdženje, jejne wušpěchi a dobyčža, hdyž šwojemu předowanju napišmo da: „Ewangelij w Kafuskej — šchaz w hlinjanich šudobjach.“ — Čžišty wunoschł je k lěpšchemu Kafuskeje ewangelskeje žyrkwe postajeny; tehodla njech šebi kóždy to předowanje kupi a njech pomha šo rošchěrjecž. Šchtóž budže šo nutrny čžitacž, šo wěšče bjes žohnowanja i rufi njepoloži.

Szlónzo a tucžel.

Rjana tucžel bljšchžesche šo w mróčzelach. Šchtóž ju wuhlada, šwjěšeli šo nad jeje rjanoscžu a khwalesche jejnu šralowštu pšchu; ale runje tale khwalba čžinjěsche tucžel bóršy hordu. Nješpokojna i tym, šo móžěsche bluke mróčzele wokolo šo šazpivacž, šdasche šo tež nješšóncžnje rjenšcha byčž, dyžli šlónzo, kotrež drje šo tež rjenje bljšchžesche, ale běšche jenož jeneje barbny.

To šakšhšcha šlónzo.

„Ša šo njecham i tobu měricž, rjana tucžel“, praji wono šmějškotajo, šthowa šwoje pruhi w mróčzelach, a hlej, w tym samym wokomiknjenju šhubi šo tucžel.

Čžasto nješnajě hordny a njedžakowny žórlo šwojeho derje-hičža! Š dobrým prawom šakšhšči wón tehdy, šo wono ša njeho wušthnje. Bišel. M.

Wšhelake i bliska a i daloka.

— Šermušchny šwjedžer pšchinješe Šakeczanskej wošadže w tutym lěče wošebitu šwjatocžnosčž. Woltarěne křycže, ša kotrež běchu wošadni we woporniwkej luboščži k swojemu Božemu domej dobrowólne dary nawdali, šo na šermušchnym dnju pošhwjecži. Šo předowanju džeržesche knješ farat Šólčž řečž, w kotrež nomu pšchu k Božej šlužbjě pšchepoda. Na to špěwasche žyrkwiški chor pod nawjedowanjom knješa šantoraj Rjělki hnuzaju ariju. Woltarěne křycže je křažne debjenje ša našch Boži dom. W žunjkej šijalkowej módrinje še šomotoweje židy štrawu nutrnych kemscherjow. Přědku na woltarju je křažny šloty šchjž wušchity, wokolo kotrehož šłowa šteja: Ša wěm, šo mój Šumožnik živy je. Šorkach na pšchewišku

wot klětki widžičh šnamjenja wěry, lubošče a nadžije: šchjž, wutrobu a šótwižu tež w šłotej barbje wušchite. To je rjane šwědčjenje wošady ša to šłowo: Rnježe, ja lubuju wobhydjenja twojeho doma a to město, hdyž twója čžescž bydli.

— Šandženy šchtwórtk je šo šakši šejm w Dražďžanach pšches jeho Majestoscž krala Šurja šwjatocžnje wotewřil. Přjedy je šo Boža šlužba w ewangelskej dwórškej žyrkwi mēla. Šschichodnu njedželu šo we wšchitkich Božich domach modlitwy špěwaju ša wuradžowanja noweho šejma. Wóh luby Rnješ čhył miloščiwje tele wuradžowanja žohnowacž, šo bychu k temu pomhale, šo by šakš wjetšcha špokojnosčž wutroby našcheho šakšeho luda napjelnila.

— Do Šruskeho šejma šmēja šo wólbny 20. novembra. Našchi šerbsžy wólbni mužojo wola w Mužakowje a je k temu direkžija želešnižny wošebity čžah rano ša wólbnych mužow šapoložila, kiž i Šuhlanda rano 1/26, i Čžorneho Šholmza 10 mjēšščinow po 6, i Wozerež 6,32, i Šobliž 6,45, i Šasa 6,56, i Šwješda 7,10, i Šlětno 7,32, i Šitkowa 7,41 a i Šišteje 7,58 rano wotjědže.

— Našch šhěžor je šandžemu šobotu operacijju mašeho šroščjenja w šchiji pšchětracž dyrbjal. Dofelž běšche pošledni čžah dyšwawny, to na to pokaja, šo je někajka nješchihódnoscž w šchiji a jako tajka wušpokaja šo pšches lěkarške pšchepytanje male šroščjenje, kotrež jemu pšchi řečženju šadžewasche. Tale powjescž běšche niz jenož w našchim ludu, ale tež i wonkach našcheho wóžneho křaja wulke naštróženje šbudžila. Tola naštróženje je i teho šrošchicžž, šo šo wo žiwjenje lubowaneho šhěžora bojachu, šebi myšlo na šrudny wotšbud šhěžora Šjedrišha III., kotrehož šmjertna šhoroscž šo tež i malej dyšwawoscžu šapocža. Šškarjo pať šu rašnje a dokladnje wuškladowali, šo je šthorjenje našcheho lubowaneho šhěžora žyle nještrachne a šo budže ša krotki čžah nēhdže 8 dnjom šakš žyle wuštrwjeny. Šhěžor je šo hižo šakš w powětrje wušthodžowal, a wušojenje na šwjěšelaze wašchnje pokračuje.

— Rjany podawł wot krala Šurja šo i pošledneho čžaha powjeda. Wón šo w šchěrej drasčje na Šosterwišškich polach pola Šillniž wušthodžowasche a měješche šwoje pšny, kotrež na wušthodžowanje šobu bjerjěsche, pšchi šebi. Šakš čhyšche i wulšimi parkowymy wrotami won, tam štražu štejazny wojak (kiž jeho nješbēšche šejnal) praji: „Mój Rnježe, i pšami šow na žadny pad nimo nješmjecže, šamo hdyž mēli pšchistupnu šhartu.“ Škral pšchēndže pšches mjēššche durje pšchi boku. Šošdžišcho wón tón podawł powjedasche a hdyž šo prašchachu, šchto je Majestoscž čžinił, wón wotmolwi: „Šaj, šchto čhyšch dale čžinicž, ja šym šo šakš wórcžil. Tón muž běšche tola pošnje w šwojim prawje.“

K rozpominanju.

Lěpje je modlitwu w pomjatku mēč, dyžli dukat w dybzaku.

* * *

Dowěra na Boha je najlěpša zepjera.

* * *

Tak dołho hač duša sebi trošta w swětnych wěcach pyta, dha žaneho mēra njezměje.

* * *

Wšėdnje šo přepytuj, přetož kóždy džen móže pošledni twojeho žiwjenja byč.

* * *

Jeli zo šo modlič přestawaš, započina nješpřěcel přewinječ a šo wješeleč.

Šklucžik ša šaczansko-šerbske pišmo: z = š, s = š, š = šch, e = ž, é = čž, ē = čž, ě = šch (po p a k), ſ, ſj, ſch (po t): zub, syn, šat, cworn, čėrn, čėrij, přah, křud, třı, třo, třasč.

Šy-li špěwał,
 Šilnje džěłal,
 Štrowja cze
 Šswojbnj statol,
 A twój šwjatol
 Šradny je.

Ša staw špróznj
 Šapoj móznj
 Šuboščj ma;
 Šóh pať šwěrnj
 Ššes špat měrnj
 Šzeršwoszcz da.

Šjeh ty špěwał,
 Šswěrnje džěłalš
 Ššědne dnj;
 Džen pať šwjatn,
 Dušči dath,
 Šotpoczń ty.

Š njebeš mana
 Šjeh czi šmana
 Šiwnoszcz je;
 Šiwa woda,
 Šiž Bóh poda,
 Šotšerew cze!

F.

Šerške njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knižiczišczerńi w Budyšcinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Šsmjertna njedžela.

2. Kor. 5, 1.—10.

Domoj žedženje klinezi psches šłowa Šowołowe. A dženska tež naše wóczto domoj šhladuje, hdyž šebi pomjšklimy na lubnych, kotšiz šu domoj šesšli k wěcznemu měrej. Šsłowo tole žedženje jašnje wupraja. Wone je tworjene po šbóžnoszczach přědowanja na horje wot pobožneho Štillinga, kotryž pišche:

„Šbóžni šu czi, kotšiz šebi domojžadaja,
 pschetož woni domoj pschińdu.“

1. Domojžadanje.
2. Domisna.
3. Domojpučž.

1. Wo šemškej hěcze šo praji (šcht. 1.), šo budže rošlamana. Rošlamana — to je frute šłowo. Tole cžěto budže rošlamana hěta — a nicžo wot njeho nje-woštanje hacž kusť procha. Je džiw, šo šebižadamy po twarjenju wot Šoha, po domje, kiž š rukomaj njeje šczinjeny a wěcznje je w njebešach. Ně, dokelž w tej hěcze šmy, požadamy my a šmy wobcžezeni (šcht. 4.). To je naše domojžadanje. Czi lubi, kiž wonkach špia, šu to pscheměnenje dokonjeli — šchtó by wot nich š twara wot Šoha twarjeneho šo wróczicž chyzł do rošpadazeje hěty? Chzeczje wy šo wróczicž, kotrymž dženknišchi šwjedžen šemrjetnych šwjeczimy. Wy štari, kotrychž šprózne štawy wonkach špia — njebešche to ša waš šbožowna hodžina, hdyž wam šwjatol šwonjesche? Wy mužojo a žony, w mozy žiwjenja štejo, byšcžje šo radži hišcžje

dale prózowali a wy šo bojescžje nozy, w kotrejž ništo njemóže džěłacž — hdyž pať je wam po nozy nowe ranje ššhadžako, chyzli šo š nowa bėdžicž je štarošcžemi žiwjenja? A wy mali, wy byšcžje wěcžje radži tu hišcžje šhwilu woštali, ale nětko pschi wutrobje njebeškeho Šótza wy wěcžje, kať jeho luboscz horzyscho lubuje hacž nanowšta a macžerna luboscz. Ššchi rowach my špěwamy dženska: „Wcy mamy tych ša šbóžnych, kiž šu pschecžerpili.“ Woni šu to dozpili, šchtož šebižadamy. Wjele jich šo tudy šašydli š jich žadanjom a tola hdy bychmy jim pohladacž mohli do jich wutroby, hdyž w nozy bjes španja leža, bychmy šhonili: ša kóždeho cžłowjeka pschińdu wokomišnenja, hdyž naštrozany šacžuma: tež najštrowsche cžěto je rošpadaza hěta. A hdyž pschińdžemy do wyschšchich lět a jedyn pschecžel po druhim wot naš dže a našej nozy šhablatej — bywa naše šdychowanje lěto a šylnišche: „D šenježe, wšmi mje k šebi!“

D derje nam, hdyž nam Štillingowe šłowo placži, potom cžaka šady našeho žedženja tež

2. lubošna domisna. Wy šcže dženska štupili k rowam šwojich lubnych a w duchu š nimi rěczeli a prajili: „Hdy šcže wy na kotrychž našcha wutroba wišny? Ležicze wopravdže tam w prošche? Abo šu hwěšdy tam horkach wašcha domisna? Šaj, hdy šcže wy? D praschejczje šo japoschtola, kiž dženska trošchtujo k nam rěczi: „Šiž pať naš k žiwjenju pschihotuje, to je Bóh, kiž nam tež šawdawł teho Duča dať je.“ Šajki by to šurowy Bóh byl, kiž by duch žedženja do naš položil a chyzł pschihadowacž, kať wutroba w tym žedženju podarmo šdychuje!

ſche. Piſchezo wjetſche buchju jeho bolofče, piſchezo horzhiſche to bédženje, doniž jenu nóz ſaſo džowfa k duchownemu njeſchińdže a placzo proſcheſche, ſo by tola ju piſchiſchol, ſo wona dlěje piſchi-
hladowacž njemóže. „Sa tam džěch“, powjeda B., a jako ja piſched jeho ložom ſtejach a ſo jeho praſchach, hacž chze wón piſchi-
poſluchacž, hdyž ſo ja modlu, wón na mnje i wóczłomaj ſo lamazyhaj pohlada, ſchepotazej ruzy poſběže a i wulkim hłochom ſawola: „Załoſne je, do rukow žiweho Boha ſapadnyčž“; ruzy padnyſchtej ſaſo dele a wón běſche mormy. Tak džě běſche wón wjedžal, ſo je Bóh w njebjeſach a ſo wón do ſudženja džě.

Wopomni: Njewěć bjeſbóžnym, hdyž woni wo ſwojej njewězej powjedaju.

Sich wjele ſebi myſli, ſo móža bjeſ Jeſuſa živi byčž; ale tež bjeſ njeho wumrjecž? to je ſapoczatk ſatamanſtwa.

Sich wjele ſebi myſli, wumrjecž a ſbóžny byčž je jene — ale w twojej wutrobje ſteji to ſłowo Bože:

„Čłowjeſej je poſtajene juntrócž wumrjecž, potom pať to ſudženje.“

Wo tamnym žiwjenju.

Mny i naſchimi myſlemi huſto wopominamy, ſchto junu budže, fajtu radoſčž ſmějemy, hdyž ſwojich prjedy naſ wuſnjenyh lubyh ſaſo wohladamy. Wo tym ſwójate piſmo njerěči. Wono jenož rěči wo tym, ſo teho Knjeſa widžecž budžemy, fajkiž je (1 San. 3, 2). Niž to, ſo my ſwojich prjedy wuſnjenyh lubyh ſaſo ſmějemy, ale ſo teho Knjeſa ſmějemy, wono wucži — Bóh daj, ſo i nimi hromadže — to je ſbóžnoſčž. Kajka pať ta ſbóžnoſčž budže a čeho dla tak rjana budže, to my i naſchimi myſlemi i žyła ſa-
piſchijecž njemóžemy. Mny pať tež njeſmēmny to wjedžecž chzyčž, tak budže, ale dyrbimy to temu Knjeſej ſawoſtajicž a ſo dowěry-
połni troſchtowacž: Mny ſmy w jeho rukach. Schtož chze wón nam dacž, je tak wulke a kraſne, ſo ſebi to i naſchim khubuſchkim roſomom wumyſlicž njemóžemy. Ahlfeld (w ſwojim čaſu ſnaty pobožny duchowny w Lipſku) je juntrócž prajiť: „Kajki kraſny dóńť je nam tón Knjeſ ſa tamne žiwjenje piſchihotowať, ſchto mohť to wopiſacž? Hdyž tež w ſbóžnyh hodžinkach něſchto wo tym ſacžuwamy, to tola wjazny njeje, hacž hdyž rjane módre hory i daloka widžimy, ſchtomy a róže ſame, žórła a rěčki na nich pať dowidžecž njeſamóžemy. Hagle hdyž na nje piſchińdžemy, je wohladamy.“

Próſtwa w ſmjercži.

(Zinzendorf.)

Daj mi, o Knježe, ſwój měr doſtačž,
Hdyž ſwojej wocži ſandželam;
Chzyčž i twojim troſchtom piſchi mni woſtačž
A žohnowacž mje ſpróžnoh' ſam.
Spožčž pokoj mi we ſwojim klinje,
Hdžež wěczna hnada nam'ka ſo,
A donjeſ, hdyž ſo mój čaſ minje,
Mje dom do kraja wótzneho.

S. Žitawſki.

Troſcht we wumrjecžu.

ſoliczka, na ſmjercž khora, ſlyſcheſche ſwoju macž ſrudnje ſdychowacž: „Luby Božo, njedaj mojemu džěſčžu wumrjecž!“ — „Čeho dla niž, luba macži?“ ſo tamna wopraſcha; „wumrjecže tola čžeke njeje. Na ſemi ſandželu ja wóczžy, a w nje-
bjeſach je ſaſo wotewrju!“

S. Ž.

Šchto džě ſo mnu?

Žedyn hólčez běſche na ſmjercž khory; wón čzujěſche, ſo ma wumrjecž a plakaſche. Duž ſo nan jeho wopraſcha: „Čeho dla dha plakaſch?“ „Ach nano, ja ſym njedawno piſchi rowje ſtať; a row běſche tak čžemny a hluboki. Ach, njedaj mi ſamemu hičž ale, luby nano, dži ſo mnu.“ — „Sa njemóžu i tobu hičž, ja hičheže njeſmēm“, nan ſrudnje wotmolwi. „Ach, dha njech tola macž ſo mnu džě; ach, njedaj mi ſamemu tam dele hičž!“ — „Lube džěčžo, tež macž njemóže i tobu hičž.“ Dołho ležeſche placzo ſměrom, ale potom i jaſnymaj wóczłomaj džěſche: „Nano, něť je wſcho dobre; ja ſo wjazny njeboju. Mój Knjeſ Jeſuſ džě ſo mnu!“

Tak je, ſo ſmēmſaj, wuſnyť.

S. Ž.

Šsmjercž kóždoh' čłowjeka wſchak powali, Njedch je tu niſki abo wyſoki.

Psalm 49, 18. W ſmjercži wón ničžo ſobu njewoſmje; ani jeho čžečž ſa nim njěſtupa.

Wobebny wyſchť, kiž chzyſche rady něſchto wěſte wo žiwjenju po ſmjercži ſhonicž, praſcheſche ſo teho dla ſwojeho duchowneho. Tón ſo jeho wopraſcha: „Wěricže wy, ſo po ſmjercži general wjazny njebudžecže, tež ſwoje čžaſne ſamoženje wjazny njeſmějecže?“ General wotmolwi: „Haj, to dyrbju ja wſchaf wěricž.“ Dale praſche-
ſche ſo duchowny: „Wěricže to žyly wěſče?“ „Žyly wěſče, nad tym ja niž kuſta njedwěluju.“ „Derje“, wotmolwi duchowny, „dha něť tež něſchto wěſte wěſče wo žiwjenju po ſmjercži. A po tym něť ſwoje žiwjenje nałožujecže, hacž wam tón Knjeſ w ſwojim čžaſu wjazny ſjemi.“

Ach tak braſchne, ach tak traſchne,
Eſu wſchě wěžy čžaſne!
Wſcho ſo minje, wſcho tu ſpanje,
Eſachodnoſčž ma dohwanje,
Prawy wěcznje ſawoſtanje.

S. Ž.

Chryſtian III. piſched ſwojim ſpowjednym wótzom.

Dänemarkſki kral Chryſtian III. ſo něhdy piſched ſwojim dwórſkim předarjom Handrijom Martiniom ſpowjedacše. Žaťo ſo kral poſtaťny, ſapoczka Martini, kiž bě hagle piſched krótkim do tuteho ſaſtojńſtwa piſchiſchol, i bojaſliwej poddanoſčžu rěčecž: „Kaj-
jaſniſchi, Najmóžniſchi!“ — „Wiſchtrje Handrijo“, jemu bohoboja-
ſny kral do ſłowa ſapadže, „kaf wy ſpowjedž ſpoczınacže? Sa klecžu tu piſched Bohom jako hrěſchnik. Duž macže ſo mnu rěčecž, niž jako poddan i kralom, ale jako ſpowjedny wótz a jako ſlužobnik Chryſtuſowu ſe ſwojimi džěčžimi. Tu njerěka: Najmóžniſchi, Naj-
hnadniſchi! ale i hola: Luby kralo Chryſtiano!“

F.

Pobožny lóžnik.

ſo přěnich ſerjach rańſcheho ſłónza podach ſo piſcheſ wjer-
bome kěčžki k brjoham, ſo bych lóžnika pytať, kiž by mje piſcheſ
jěſor na maľu kraſnje wobroſčženu kupu piſchewjeſť.

ſoliczka, něhdy wóhkom lět ſtara, ſedžeſche na brjoſy a
džělaſche pilnje na wuporjedženju wobſchłodženyh ſyčžow. Wje-
ſele hladaſche ſe ſwojimaj módrymaj woczomaj do čžiſteho jěſora
a do wyſche njeho ležazyh čžerwjenyh mřócželow.

„Chžecže piſchjěčž, knježe?“ ſawola mi napſhecžo.

„Haj, hdže je lóžnik?“

Chwatajžy wona poſtany. „Džědo, džědo! knjeſ chze piſche-
jěčž!“ ſawola a čžekny do kěčžkow.

Pschistupich t jěsorej, kiž swoje pscheczelnje žołny pomalku na brjoh hrajesche. Dolho tu njestejach, dha widžach lódzniha na nowym czołnje t febi pschijěcž. Bě to wulki flěbrowłofaty starz t cžilym hiščeže móznym posdacžom.

„Krafnje!“ pschitwołach jemu, twój czołm je hiščeže zple nowy a hylnišchi, jako šo tudy na jěsoru wschědnje pokasaju.“

„A, to wěrju!“ wotmolwi wješele, „to je najlěpšchi czołm na zylm jěsoru.“

Stupich do njeho. Starz pošydnj šo na swoje městno a ša-pocža hnydom wot brjoha storkacž; tež holcžka na boku džěda šedžo džělasche, tak mólčka hač běšche, pilnje šobu.

Šklónzo bě jěsthadžalo. Šswětke ranje wošjewi nam krafnosć cžišche šo hibazeho jěsora. Wschelakore wobrašy wobeju brjohow w pschezo šo pscheměnjaznych barbach wjedžechu naschej wocži hač t wyšofim horam, kiž we wěštej dolofosći wobšor rjenje wobmjesowachu. Bliže kiwachu nam pscheczelnawe wjeski a hrody a t wěžemi wudebjeny flóšchtr, na kotryž runje pruhi šo blyščežateho rańšcheho šklónza padachu.

Ša hodžinu běchmy mału kupu doščahnyli. Wschelake družiny šekow křija tu šamu. Wot starzsch sčtomow rjenje wobdate steja tu rospadowanki maleje zyrkwicžki. Pošydnjch šo na lawku pschi brjohy, kotraž zynika pscheczelnje pscheproschuje, tudy hiščeže jun-krócž zylu mnohosć krafnjeje krajiny febi wobhladač.

Nětk wobhladowach šo ša šwojim lódznikom, dokelž febi myšlach, hnydom hiščeže pschi ranju naspjat jěcž, šo šo njebnjch wulkej cžoplocže lětnjeho dnja wustajil. Njewidžach pak ani lódzniha ani mału holcžku. Psches šekki podach šo po tajkim do maleje zyrkwicžki. Šako šastupich, widžach starza a holcžku psched woltarjom klecžecž, hdžezž bě džěcžaza pobožnosć Marijine šwjecžo postajila.

Wobaj modleschtaj šo t nutrnosću. Šawołach stareho, kiž bóršy postany; šakhowana šylša we wócžku pscheradži, šo bě plakał.

Ša dompucžu wucžahnych bleschu wina, kiž běch t šwojemu pošylnjenju šobu wšal, a dach tež šwojimaj pschemodžerjomaj šo napicž. Wabjesche mje, tuteho stareho bliže šejnacž.

„Šak starz šy, mój luby?“ woprašach šo lódzniha.

„„Anježe! wóšom a šydomdžehacž lět.““

„Aj, šawěrnno hižom psche starz, tak cžezže džěla wobstaracž.“

„„Anježe! to dyrbi drje tak bycž.““

„Tuto džěcžo je twoja wnucžka. Šdže je jeje nan?“

Starz wša šchleńzu wot huby, kiž bě runje nastajil.

„„Anježe!““ wotmolwi wón, „jeje nan, mój šyn, je morny.““

„To je šlě. Šó, wšach ma tola dobreho džěda.“

„„Ach, luby Božo! Šezž žanu macž wjazy nima. Doma hiščeže je mała Šańžka a hiščeže mjeńšchi Šurf. Šurf je hałke poštečža lět starz.““

„Wbohi mužo! wbohe džěcži!“ prajach hluboko hnuty, „njebojczje šo, Šóh waš njewopusčezži.“

Starz pošběhny šwoju šchleńzu t njeju. „„Anježe!““ šawoła je šahorjenjom, „„Šóh naš wěcže njewopusčezži!““

„Šasch prawje! Ššy pobožny šprawny muž. Še špodobanjom widžach tebe a twoje džěcžo tak nutrnje w zyrkwicžy šo modlicž.“

„„Niž teho dła, knježe! Šoblenje je lóždeho winowatosć. Šomuž pak je Šóh tak widžomnje špodžiwnje pomhał kaž mi, a šohož je wón — njedyrbjal wo tym rěczecž, ale cžescž padnje tola pschezo jenož na njeho — ša hódneho džeržal, psches njeho tak widžomnje špodžiwne wuwjescž, knježe, teho njemóže Šóh tež dale wopusčezžicž.““

„Špósnaju drje, šo by špodžiwne a pomnjecža hódne powjedacž wjedžal.“

„Šawěrnje špodžiwne! Šleježe, knježe! tamna zyrkwicžka a

mój nutrnj pacžer w nej a mój dobry šylny czołm, kotryž wy tam tak rjenje šhwaleschče, to wšitko jara špodžiwne hromadže wiša.““

„Pschezy mi powjedaj, dobry džědo!“

„„W Šožim mjenje. Wy šče wěcže bohabošajny cžłowjet a njemějecže t temu, šchtož wam powjedam, žane šměchi.““

(Pschichodnje dale.)

Wschelake t bliska a t daloka.

— Šakki šejm je jeho Šmajestosć šral Šurij t trónškej rěcžu šwjatocžnje wotewril. W nej šo wupraja, šo drje šu šo šakške finandy něšchto polěpschile, šo pak budže šo jara lutowacž dyrbjecž, dokelž je štatny dolh hiščeže wulki. Duž budže šo jenož naj-nušnišche pschiswolicž móž. Šo pscheměnjenju dotalnego wólbneho šakonja budže šo jednacž, ale najšterje hiščeže na tutym šejmje t pscheměnjenju njepšchidže. Šastojnižy bydleńšku pschilohu doštanu, na kotryž hižo dolho cžakaju. Šóh chžyl dacž, šo bychu wuradžanja šejma t šbožu nascheho luda byle.

— Šasch lubowany šhěžor je šašo wustrowjeny. Šana je do žyła šažila.

Še Šsmjecžlez. Šjedzeli 1. adventa, to je 29. novembra t. l. šmějemy tudy rano 1/2 9 hodž. šerbsku špowjedž še šwj. šamtom; w 9 hodž. šerbske přědowanje; w 10 hodž. němške přědowanje. Šnješ šarar Šichžan t Šodžija chže naš dobročiwje wobstaracž. Wješeliny šo jara a prošymy, šo by šo to wšchudže we wokolnosći wošjewilo.

— Šibliški pucžnik na lěto 1904 budže na nowy tydžek do-cžiščezany, tak šo jón lubi Šserbja w bližšchim cžachu doštanu. Šsobustawy doštanu jón darmo, ale tež tajžy, kiž šobustawy nje-šy, móža febi jón ša 15 up wot šwojeho knješa duchowneho wote-wšacž.

— Ša konferenzy ewangelskich zyrkwjow w Šisenachu šu šo lětka wšitke ewangelske zyrkwje do šwjaska hromadu šamłke a je šo wubjerł wšwolił, kotryž ma wo nadawku tehole šwjaska wuradžowacž. Šónle wubjerł je 10. dezembra w Draždžanach hromadu šupil pod pschedšydnjom wyschšcheho dwórškeho předarja Šckermana. Šadžijmy šo, šo budža wuradžanja tehole šwjaska, pschecžiwno kotremuž je šo tež to wobmyšlenje wuprajilo, šo mohla šamostatnosć ewangelsko-lutherškeje zyrkwje šchodowacž, t šbožu nascheje lubeje zyrkwje.

— Šchulške město w Štróži pola Šatez, kotrež šo t woteń-dženjom wuczerja Šuchholza do Šakškeje 1. januara wupróšdni, njeje šo wot knješa šollatora, barona t Šöbenšteina, wupišalo, dokelž by wupišanje bješ wušpěcha bylo, ale je šo wobšadjenje šchulškej wyschnosći pschemoštajilo.

— Džiwny podawł šo pišche. Šefina Šeherez w Šrambku pola Šremena, 43 lět stara, je po 17 lětnym španju psches wohnjo-wu haru wotucžila. Šona ma štrony šezžezny napohlad. 17. dez. 1886 běšche wušnyla, hdyž běšche přjedy hižo psched 3 lětami 1 lěto špała.

K rozpominanju.

Šwětne wjesela njepytaj, přetož wone wutrobje rozkače zawostajeja.

* * *

Ponižnosć je znamjo křescana.

Šklucžil ša šacžansko-šerbske pišmo: z = š, s = š, š = šch, e = ž, é = cž, ě = cž, ř = šch (po p a k), š, šj, šch (po t): zub, šyn, šat, eworn, čerń, črij, přah, křud, tři, tšo, tšasé.

Esy-li spěwał,
Bilnje džělat,
Strowja cze
Sswójbnj statok,
A twój bwojatoł
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pať bwoerny
Pšes spať merny
Czerstwosć da.

Njeh ty spěwa, d,
Sswěrnyje džělaty
Wšědne dnj;
Džeń pať bwojaty,
Duschi dath,
Wotpocznj ty.

S njebej mana
Njeh czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Szerbske njeđzelske łopjena.

Wudawa ńo kóđu ńobotu w Ssmolerjez kniheciziczeri w Budyschinje a je tam sa sctwórtlětnu pšedplatu 40 np. dostac.

1. njeđzela adventa.

1. Tim. 1, 15.

Prěni advent — započatk noweho zyrkwineho lěta. Stare zyrkwine lěto je wot naš sctlo. S kthutnymi sctkami bwojedenja semrjetnyh je naš dopomnilo na sachodnosć wscheho semiskeho, je naš hšcze na wschěh naschich lubnyh dopomnilo, kotřiz ńu ńo w sańdžentym lěcze wot naš džělili. Wny stejimy pšchi brjosy noweho hnadneho czaša. Hdž bmy sańdženu njeđzela se blysojtmaj woczomaj wrěcjo hladali, dženska i wjekelej nadžiju do pšchichoda hladamy. Adventski czaš chze nam nalěcze pšchinjesć do cžemneho smiskeho czaša; wón chze nam njebejka dele pšchinjesć na naschu kthudu semju; wón chze prjednběžet bncz wjekeleho, hnadneho, hnadnybohateho hodowneho czaša. Duž ńo srudne kthěrłusche pšchemenjeja do wyskaznyh kthěrłuschow. Adventski czaš je wjekele czaš. A cžehodla? „Kthyrstus Jesus je pšchischol do ńwěta, hrěschnikow sbóžnyh cžinicž!“ Dwělujecze wy na wjekeleym ńlowje adventa? Kac njeprawo! „To je sawěscze wěrnó!“ Stwierdžicze ńwoje wutrobny pšchecziwo temu ńlowu? Kac hrěschne! To je jara dostojne ńlowo! — Wěricze do teho ńlowa? Wy derje cžinicze. Pšchetož wone je sa wschitke potutne a wěrjaze wutrobny „sbóžnyhczinjaze ńlowo.“

Prěnje ńlowo w nowym zyrkwinyym lěcze:
Kthyrstus Jesus je do ńwěta pšchischol,
hrěschnikow sbóžnyh cžinicž.

1. Sctłschcze to, wy dwělomazy: to je wěrne ńlowo!
2. Sctłschcze to, wy stwierdženi: to je jara dostojne ńlowo!
3. Sctłschcze to, wy wěrjazy: to je sbóžnyh cžinjaze ńlowo!

1. Adventski czaš chze naš najprjedy dopomnicž na Kthyrstusowe pšchindženje w sańdženosći, na jeho narod w Betlehemje. Wo tym Pawol rěczi w tym ńlowje Bozim. W bwojatočnej rěczi naložuje to mjeno: Kthyrstus Jesus. Kthyrstus je tón se bwojatym Duchom žalbowany. Jesus — tón Sbožnik je pšchischol hrěschnikow sbóžnyh cžinicž. S wotkal je pšchischol? S njebej dele, hdž bšche jene i Wótzom. Hdže je pšchischol? Do ńwěta, do doła žaloscze. A cžemu? Hrěschnikow wumóz a se ńwěta polneho hrěcha nuts dowjesć do njebejow polnyh sbóžnosće. To pať dwělomarjo praja: Kac je to móžno? Jim stupi Pawol napšchecziwo i tym ńlowom: To je sawěscze wěrnó. Tak rěczi wón, kiz bšche tež něhdy na Kthyrstusowym bójškim pščlanstwie dwělomał, ale kiz bšche pšes Božu hnadu k pšnaczu pšchischol. Sctož bšche jemu prjedy kamjeń pohórščenja byl, bu jemu nětko stala sałoženja, na kotrejž chze žiwy bncz a wumrjecž. Sa tule wěrnosć je hotowy, ńwoju krej pšchecž. Ewangelijon — ńlowo wěrnosće! Njeje jo Bóh hjewit wot najstarschich czašow hacž na czaš profetow, na kotrychž wěschčenja adventski sctom dopomnja? Njeje Kthyrstus, w kotrehož ercze žane jebanje namakane njeje, jo ńam wobtrucžit? Njemobšwědcza to žyła historija kšchescžijansteje zyrkwje, kotraž je rostla se žonopoweho

fornješča, so je ta wučba wot Boha a niz wot człowje-
kow? Njewobšwědca to snutskowne nashonjenje tych
tykazow, kiž su pola Ahrystuša mēr a pokoj namakali?
Bohanjo šebi njerofomne bajki baja; Židza su wo pol
wěrnošći stejo woštali. Wty kšheščizienjo pať mamy polnu
i Boha porodžemu wěrnošč. Duž budžmy žyli kšhe-
ščizienjo, kiž wěrmy kłowu wěrnošč. Prěnje kłowo
w nowym žyrtwinym lěče — je wěrne kłowo.

2. Chzešch dale dwělować? A šnano pschěstupić
i stwjerdženym, kiž ewangelijon wot Ahrystuša hidža?
Kunje najwješelscha wschittich powjesczow je šo bohuzel
pschězo wot stwjerdženych wutrobow saczišča, saczišča wot
Farisejškich a Saduzejškich, wot Židow a pohanow. Hdžez
póšli Ahrystuškowi kšhiž postajichu, šo wichornu czertowšeho
hidženja šbėhnychu. Tu šo dopjelni kłowo mištra:
„Šsu-li mje pschěščěhali, dha budža tež waš pschěščěhacž.“
Tež powjescze i našich mišionškich šašhdlenjow pschězo
i nowa wobšwědca, kať adventška powjescz w pohanskim
šwěče stwjerdžene wutrobny nadenđze. Najbóle je wob-
žarowacž, so je šamo wjele kšheščizianam ewangelij pohorišch
a hluposcz. Ššamo czi, kiž wot mlodoščze žohnowanje
ewangelija wužiwaju — šamo czi šazpivaju ewangelij.
Kať štejšch ty i Šbóžnikow hrěšnikow? Ššlyšch, šchtož
šawoť praji, tež něhdy stwjerdženeje, nětko pať wobrocze-
neje wutrobny: To je jara dostojne kłowo, dostojne je
rad pschijecž. Pschěčimo tajtemu dostojnemu kłowu dyrbi
šo wschitte hidženje minyč. Duž wšmi jo rad horje!
Wšmi jo horje jako nutry kemscher w Božim domje;
wšmi jo horje jako pilny cžitar w bibliji a wopokasuj
potom w kłowje a škutku, so šu jo horje wšak. Tať je
kłowo wo lubym Šbóžniku hrěšnikow najrjeńšchi postrow
pschi wrotach noweho žyrtwineho lěta. Š prawom wo
wschě wutrobny kłapa. Ššlyšcže: wono je jara
dostojne kłowo.“

3. Ahrystuš Jesuš je do šwěta pschischol, hrěšnikow šbóžnych cžinicž. Šchto chžyk tať hordy
byč a prajicž: „Ša nješym hrěšnik.“ Šawoť šam
wusnawa, mješ kotrymž ja tón prěni šym. Šeho boli
dopomnjecze na tón cžak, hdž bėšche pschěščěhar Ahrystu-
šow. Ale w šacžowanju šwojeje winy šo cžim nutrišcho
pschima wěrneho, jara dostojneho, wobšbožazeho kłowa
wo Šbóžniku wschittich hrěšnikow. Toľe kłowo dawa
jemu mēr do wobcžezeneje wutrobny. Tež druhim
japoschtoľam bėšche kłowo wo Šbóžniku hrěšnikow
šbóžne kłowo. Šesušowe mjeno — wšchemjazyň balsam
ša wschitte rany. Tať njech je tež tebi šbóžne kłowo.
Šane kłowo šo temu kłowu njeruna. Wono tebi wěšte
wumóženje w hrěšnym hubjenštwje pokasuje; pschetož to
je móž Boža, šbóžnych cžinicž wschittich, kiž na to wěrja.
Duž dzerž jo w pokutnej a wěrjazej wutrobje twjerdže
pschěs žyľe žyrtwine lěto, pschěs žyľe žiwjenje. Pschi-
powjedaj jo w šwojim domje. A hdž dyrbišch jeho dla
w našim cžaku wušmėšchenje šnjescž, budž wješely a
štrošchny. To je cžescž ša wojata, hdž budže šranjenty
w bitwje, w kłuzbje šwojeho krala. Škšheščiziana pycha
je kšhiž teho Šnješa. Ššy-li pať šwěrnny woštal hacž do
šmjercze, potom tež Ahrystuš junu i tebi pschidžze w po-
šlednej hodžiny a tebi šbóžny kónž wobradži. Ša šwoju
hnadnu ruku tebe powjedže se šwěta do šwojeho nješje-
šeho kraleštw, kotrež je něhdy pschischedšchi do teho šwěta
wopuschczil w lubosčzi i tebi. Ššlyšch prěnje kłowo
w nowym žyrtwinym lěče: Ahrystuš Jesuš je do

šwěta pschischol, hrěšnikow šbóžnych cžinicž. To
je wěrne kłowo, duž precž se wschěm dwělowanjom!
To je jara dostojne kłowo, duž precž se wschěj
štwjerdženosczu wutrobom! To je šbóžnych cžinjaze
kłowo; duž nuts do praweje wěry! Šamjeň.

+ Byrkwine lěto.

Dženša špocžina kšheščizianska žyrtvej šwoje nowe lěto. Duž
štejmy šašo pschi tym počatku, na kotrymž šo nješje kraleštw
twarješche; pschi žedžiwym wocžakowanju na Šbóžnika šwěta,
šotrež dyrbi jako našch wumóžnik se šwojeje hnadu do našcheje
nusy a šhudoby pschidž. Wutroba šo nam i horzym džakom
hori, so je wón hacž dotal i wulkej miľosczu našchich dušchow šbože
pytať a naš i njewuprajnej šczerpliwosczu nošyl. Š šradujmy šo,
šo chze naš wón i nowa we wschěch šjewjenjach šwojeje hnadny
wopytowacž jako profeta, možny we kłowach a škutkach, jako
wyschšchi měšchnik i cžernjowej kónu a je kšhižom, jako kralowški do-
šhwat nad hrěchom, šmjerczu a cžertom. Šaj, wón chze i nam
pschithadžowacž jako pschěčel našchich dušchow, jako našch pomoz-
nik a šmilny Šbóžnik. Šeho dla šo našcha kšheščizianska žyrtvej
teho woštajicž njemóže, so njeby wschitule hnadu Šesušoweho
pschithadžanja i nam pschězo šašo pschipowjedala a i modlitwami,
i šhwalošbnymi šhėrlušchemi džakownje cžescžila. Šon šwjaty po-
ryad pať, w kotrymž wona to cžini, mjenujemy žyrtwine lěto,
a je wón šlědowazyň:

I. Šodowny rócžny wotdžel.

Jesuš Ahrystuš, našch profeta.

- 1) Šdventški cžak: Profeta chze pschidž.
Š temu šluscheju 4 adventške njedžele.
- 2) Šodowny šwjedžen: Profeta je pschischol.
Š temu šluscheju 1., 2. a 3. džen hodow, njedžela po
hodžoch, nowe lěto a njedžela po nowym lěče.
- 3) Čžak šjewjenja: Profeta šo wšjewja.
Š temu šluscheju šwjedžen tšjoch kralow a 6 njedželow
po tšjoch kralach.

II. Šutrowny rócžny wotdžel.

Jesuš Ahrystuš, našch wyschšchi měšchnik.

- 1) Šóštny cžak se šwojim pschihotowanjom: Ahrystuš
šo jako wyschšchi měšchnik wopokasuje.
Š temu šluschatej njedželi Šeptuagesima a Šexagesima
jako pschihotowanškej njedželi na šóštny cžak, potom
njedžela pschěd šóštnym cžakom, 6 šóštnych njedželow,
šeleny šchtwórtk a cžichi pjatť.
- 2) Šutrowny šwjedžen: Ahrystuš šo jako prawy wysch-
šchi měšchnik wobtwjerdža.
Š temu šluscheju 1., 2. a 3. džen jutrow.
- 3) Šwješely abo jubilejški cžak: Ahrystuš šo jako i do-
byčom kónowaný wyschšchi měšchnik wot wučžobnikow
póšnawa a i radošču pschijima.
Š temu šluscheju mlode jutry a šlědowaze 4 njedžele.

III. Šswjatkowny rócžny wotdžel.

Jesuš Ahrystuš, našch kral.

- 1) Čžak wocžakowanja: Kral šyda šo na trón šwojeje
majestosče a šo wocžakuje.
Š temu šluschatej Bože špěče a njedžela do šwjatkow.
- 2) Šswjatkowny šwjedžen: Kral šwoje kralowške
kłowo dopjelnja, šcžele kralowški dar šwjateho Duča
a šaloža kraleštw noweho šakonja.
Š temu šluscheju 1., 2. a 3. džen šwjatkow.

- 3) Čaš hwiateje Božeje Trojizy: Kral wufonja we hwiatym Duchu hwoju kralowstu móz a hnadu
- a) psches hnadne pomozne wězy (šlowo a sakramentaj).
A temu hlušchatej hwiędžen hwiateje Trojizy a
1. njedzela po hwiatej Trojizy;
- b) w hnadnych štutkach (powołanju a šhromadženju, roš-
hwočženju, wuškwočženju a šdzerženju pschi nim w pra-
wěrje).
A temu hlušchaju wšhitke njedzele po hwiatej
Trojizy wot druheje hač do pošlednjeje.

F.

Na hwiatny advent.

(Gerof.)

Sa klapam tu, mój luby čłowjecze,
Na tutón hwiatny čaš.
Ach, šbóžny je, kiž pastr'ja sejnaje
A wotewri jom' jaš'.
Sa wjeczerjal bych rady š tobu
A hnadu tebi džělil hovu:
Hlej, žyke njebjeka či wotantnu:
Sa klapam tu!

Sa klapam tu! ach, wonka šyma je
Nětk w čašku mjersnjenja;
Šsněh lěhy, hona pschifrywje
A wšhitko šawodža.
Ach, wutrobny šu lód tež tudny —
Sa klapam podarmo wšchaf druhdy.
Hdže dušche šu, kiž šnjesa šapšchimnu?
Sa klapam tu!

Sa klapam tu! Hdny by do woblicza
Ty mojom' pohladaš.
A wuhladaš wšchě moje šranjenja,
Mje njeby šastorczał.
Sa tebje š wutrobu šym žadaš
A dolho pntajo čze hladaš;
Hlej, š hory Golgatha ja š tebi du:
Sa klapam tu!

Sa klapam tu! Hdnyž wjeczor bliži šo
A wšhitko woczichnje;
Hdnyž hwěšdy počnu blyšchčicz šo
A šemja šadrěmnje;
Hlej, w tajkich čzichich, hwiatnych šhwilach
Še nětotry žno w hwojich čzwilach,
Kaž Mikodemuš, pschischol š dobytku:
Sa klapam tu!

Sa klapam tu! Bych rad čze žohnowaš;
Wšmi moje šbože ty!
Bych tebi, kaž Zachejeje, wješ'le daš,
Džěl dobry Marijny!
Kaž wučomnikam junu podach
Měr šlódki a jim hrěchi wodach,
Tak čzu tež šchewicz tvojnu wutrobu:
Sa klapam tu!

Sa klapam tu! Šy dušcha domach ty,
Hdnyž nawoženja dže?
Mašch wšchaf tež w lampje woliš doměry,
A žadašch horžo mje?

Šy woprašala hwoju ledžbu,
A mašch dha štajnje hweru ledžbu,
Šo hotomu šnjesh nam'fa njewješt?
Sa klapam tu!

Sa klapam! Njepufota wutroba,
Hdnyž mój hlób šašlyšchisch?
A nješbudži čze moja dobrota,
Tak šo šo poštróžisch?
A wopomni tvoje powołanje! —
Hlej, wono hwiata hižo ranje
A šhapon špěwa wšchaf: Ach wozucz 'mu!
Sa klapam tu!

Sa klapam tu! Ach njepraj: Wětr to je,
A liščo šašhroščzi; —
Ně, džěčžo, to twój Bóh a Šbóžnik je,
Ach, nješamk wusch mi!
Dženš pschiindu š zunim šakapanjom,
Šsnadž jutsje š móžnym šahrimanjom:
Ach, wěr wšchaf mi: Wo tvojnu wutrobu
Sa klapam tu!

Sa klapam tu! Nětk hšěč šym hiščče twój
A šteju pschi tebi; —
Hlej, dušcha, hdnyž tu dom wjaz' nimašch hwoj,
Šso klapacz budžesch mi. —
Šchtóž čziniš je po mojim šlowje,
Toh' wjedu š šbóžnom' mčrej w rowje;
Sa njewotantnu nihdy druhemu:
Sa klapam tu!

Pšchel. Š. Bróška.

Pobožny lóžnik.

(Božracžowanje.)

Štary lóžnik šapoczja bórny takle: „Pšched wóšom lětami,
knježe! šacžuwach šo š žyła wjele šlabšchi a štaršchi hač nětko.
Mój šym Michaš — Bóh daj jemu wěčny wotpoczink! — bē
dušchny hólz, bohobošny, rošomny a džělawy. We wšny bē šo
š jenej hólčku pošnal a šlubowaš, šchtož mi wěščze njeprawje njebē,
dotelž bē, bynje šamoženje njeměla, čžestne, pschistojne a štrowe
džěčžo, wuštojne a podwolne še kóždemu džělu, š kotrymž wšchitzny
ludžo we wješzy derje mēnjachu. Šeho dla šebi myšlach: njech
šo čłowjekaj woženitaj; šam šy štary došč, šo pschichodnje kufš
mjenje čzwilowacz. Pšchepodach Michalej hwoju šhěžku, rybaške
a lóžniške prawo a wučinich šebi ša šo jenož jědž, mašu štwičku
a šnadny pjenješ, ša čžož po móžnoščzi šobu džělacz pschišlubich.

Wšhitko džěšče derje. Michašowe mandželštwó bē žohnowane
a šbožowne. Młodaj mandželškej mje čžeschowaschtaj a šubowasch-
taj, tak šo mi krašny wjeczor žiwjenja napšchecžo hladašče. Šunu
— šandženy hwoččl-Marje bēšče wot teho dwē lěče — džěšče
Michaš š nětotrymi še wšny psches šamjersnjeny jěšor do druheje
wšny, hdžez šo žyrkej namaka, šo by tam Bože šlužby wopytal.
— Ach, šnadž šče šam wo tamnym nješbožu šlyšcheli, — na
dompuczju, niž daloko wot tam, hdžez waš natrječich, rošlama šo
na dobo lód. Šenož dwaj móžeschtaj čžeknyčž. Michaš šatapi šo
še wšchěmi druhimi. Ani jeho čžělo njemóžachny namafacz.“

Wšchi powjedanju tuteho bē šebi lóžnik maše módre rubišchko
wuežahnyš, šo by šebi hwoje šylyš wutřel. Nětk powjedasche
dale:

„Žona ležesche doma šhora. Štrach psche šmjercž jeje muža
hiščče š jeje šhorošči šlu šymizu pschida. Hdženiš po tutej nje-
šbožownej hwoččl-Mari — runje na jeje mjeniny, bu čžišče po-

hrjebana. — Woprawdže, knježe! njeľubowach ńwoju pschichodnu dźowku mjenje dźyli ńwojeho ńamńneho ńyna. Ale, dźiwnye! nje-móžach wjazy ńłakacź, ani psche ńwojeho ľubowaneho ńyna nje-móžach ńłakacź. Mńhłach ńebi jenoź na tsi kńude wopuńchczene ńyrotki, a kať bych je w ńwojej starobje seźiwicź mohł. Dwaj dnjej psched ńwęcźł-Marju bē ńyn dawki wotwjedł; jenoź něotre ńchēńnaki hińchcze bēchu doma, a wot nich dyrbjeńche ńo hińchcze ľeńar a pohrjeb ńapłacźicź. Żurk ńłakajche ńyłu nōz, jako bē jemu maczeń wumrjela. Njewjedźach ńebi w ńwojej nuńy pomhacź. ńospońa, jeha kńótra, wśa jeha ł ńebi; duchowny a knjeństwo cźinjachu wjele dobreho nad nami. ńsam pať, — Bohu budź węcźnje dźať prajeny! — ńacźuwach ńo tať ńpodźiwnye ńylny a ńtrowy. ńažo hacź hewať powita nań nalęczo, na jęńorje bē wjele ł pschewoźenju ńańluźicź. Wńchu ńwoju ńrudobu ńabych psche wjeńelo, ńo móžach ńwojim mólcźkim ńyrotkam kńłeba dońcź ł nańpęczenju nadobycź. Ale hdyź pschi cźichim wjecźoru won do jęńora hladach, pomńhłich ńebi pńchezo žiwje na ńwojeho Mńchala, kiź we hłubinje jęńora ľeźeńche, a pschejara cźeźko padže mi na wutrobu, ńo boha-bojajńy Mńchaľ ani kńchescźajńskeho pohrjeba, ani pońwjecźeneje ńemje dostať njebē. Tuta ńtyńtńońcź cźwilowajńche mje wońebje jara, jako něhdy pońdže w nozy ńam na jęńorje jęďzech. ńunje bēch je ńwojim cźońnikom na męcze, pschi ńamej kromje kupy, hdyźeź mōj ńyn ł rońlamanyh ńchńrutami na węcźne ńo podnuri. Wōńtje psche njeńo ńłakach. Męcźaz bē runje na njeńju ńo pońasať. Żyly jęńor wońjewi ńo mi jako pohrjebńińchcžo wńchitkich tamńych nje-ńboźownych, kiź tudy we hłubinje ľeža wot ńto a tńbaz ľeť. Tu pomńhłich ńebi, ńo dźe je Boža ńemja wńchudže ńwjata; widźach ńyńkwicźku na kupje, a mi bu, jako bych kńapalku na nańchim po-ńhryebńińchcžu psched ńobu męcł, hdyźeź ńo na nańchich wotemrjetnych ńpomina a hdyźeź ńo jich ńawońtajene kończe kńowaju. Na dobo ńo mi ńda, jako by ńyńkwicźka ł nutńka wobńwęcłena byla. — Wńchĩń-dźech na kupu, njewjedžo kať. Tńchepotajo ńańtupich do ńyńkwicźki, ale ńpōńnach bōńy, ńo bē na ńwęcłońcźi jenoź męcźacźł wina. Na ńwojej koleni padžech, modłach ńo ńa Mńchala a prońchach jeho, ńo by ńo teź ńa mńje a ńa ńwoje dźęczi ł Bohu modłiť. ńižom na druhim dnju pschihotowach maczeńi Bożej tamōń wońtať, hdyźeź mje ł malej hōlcźku ńo modłicź widźeńchcze. Wōt teńo czańa mi bu, jako bych męcłto Mńchaloweńo pońledńjeho wotpocźińta namaťať; ženje něťk tu njeńeďzech, bjes teńo ńo njeńych do ńyńkwicźki ńańtupiť, ńa Mńchala ńo pomodłiť a jeho prońyť, ńo by teź ńa mńje a ńa ńwoje dźęczi ńo modłiť.“

„Wōh budź kńwaleny!“ prajach hłuboko hnuty. „Wń hińchcze junu, dobry dźeďo! Wōh ńo ńa Mńchalowe dźęczi ńtara; w tamńym rjeńńchim kraju ńwojeho ńyna něhdy węcze ńańy natrjehińch!“

Starz ńo napi. „Wōh hižom je ńo ńtarať, a ńwojeho Mńchala něhdy węcze ńańo widžu. Ale“ — pomjedada dale — „bōńy dyrbjach ńo teź teńo trońchta, Mńchala na tutej kupje wopńtować, wotrjez. ńłowe njeńbože mje domapńta. ńońm, kotryź móžach ńwōj mńenować, bē ńtary a kńpy. ńižom psched ńwojej ńmjerčžu bē ńebi Mńchaľ nowy cźońm ńamłowiť, ł najrjeńńchich a ł najwjet-ńchich; jeho ńadońcź a mńhłe pschezo ńa dobrym a kńmanym dźęchu. Wē ńo ńa nalęczo jako dźeľaczeń pschĩńtajiť, ńo by ńebi, mjes tym hacź ńa rybaństwo a ľoďńiństwo wobńtarach, něńchto pńenjes ł ńa-ńłaczenju noweńo cźońma ńańluźiť; teź bē cźeńpla mńodemu a pil-nemu Mńchalej jara pschihōďne czańy ł ńłaczenju pońtajiť. ńeneńo wjecźora, jako ńam pońdže domoj jęďzech, nadpadže mje ńylny wĩchor. Wlińto pschi bryńy ńtorczi cźońm jara mōžnje na wulki pńeńť, kiź pod wodu teźeńche. Dno dosta na dobo wulku dźeru. ń nusu pschĩńdźech na kńutu ńemju. ńako rano ńchłodu wobńladach, widźach, ńo je ńyly cźońm rońbity. Dno bē na kńuchi; teź nabocźne deńki njebē, ńu wjazy ńyłe. ńońm wōńta na węcźne ńhubjeny.

ńjemējach pńenjes, a ńo dyrbjaj cźeńpla teź mi ńtaremu muźej cźońm bjes pńenjes na poźczenje wudźeľacź, na to njebē ani mńhłicź. — ńnježe! psche ńwojeho ńyna njeńńym wjazy ńyńow ńłakať, hacź psche ńwōj cźońm. Wōh mi wodań — ale ńa ńłakach tola jenoź ńwojich wńucźkow dla; kať dyrbjach je něťkle seźiwicź, hdyź bjes cźońma ani pschewoźecź ani ryby kojicź njemōžach?

ńene ńymue ranje ńebi pschedewńach, ńwōj prjedy tať ľubo-wany cźońm ńrońbijecź. Tuta hōlcźka ńeďeńche pschi mńi a ńłaka-ńche je mńu; mi bēńche, jako by mi wutroba ńo rońpukńycź dyrbjala. — ńlejcze, tu pschĩńdže rjany, derje ńwobłekany knjes ł bryńej, kaź wy dźeńka rano. ńoďńniko, prajeńche, ńy ty bjes rońoma? Ty ryńbijeńch ńwōj cźońm a ńa chzyńch, ńo dyrbińch mje na kupu psche-wjeńcź. — ńnježe! ńawońach, ńa ńym dowońyť! — ń ńańchacze mje, ńo dyrbjach ńłakacź kaź dźęczo.

Żyly wońjewi ńobuźeľnońcź je mńu a duź pomjedach jemu ńyłu ńwoju ńrudnu naleźnońcź. — Wōń da mi rufu, a w njej wulki toleť, a bjeńe wńcheńo dalńcheńo pomjedanja mje wopuńchczi ńnježe! to bē wjele, njestōńcźnje wjele ńa mńje w tamńym wońo-mĩńjenju.“

(Wńchichodńne ńtōńczenje.)

Wńchelake ł blĩska a ł daloka.

— ńjedźelu 2. adventa, 6. deźembra, ńmęcje ńo ńchńwōrte ńerb-ńte kęńńchenje w kńchĩńnej ńyńkwĩ w Draźďžanach. ńserbja, kotkiź maja pschĩwufńych w Draźďžanach a Draźďžajńskej blĩńtōńcźi, chzyńli jich na to kęńńchenje kęďźblĩwńych ńcźińicź, ńo mohli pschĩńcź a ńo wońńchewicź na Bożim ńłowje w łubej maczeńej ręczi. ń dobow mōźecze jim ńjewicź, ńo ńo pschi ńerbńim kęńńchenju w Draźďža-nach teź nańch ńerbńi biblińki pucźnik na ľeto 1904 rońdawaj, ńo mohli ńebi jōń ńa 15 ńp. kúpicź. W nim ńmęcja, hacź runje ńu w zuńbje, pruhu ł Boźeńo ńłowa w łubej maczeńej ręczi ńa kōďdy dźeń ľeta, kaź pońtrowjenje ł domĩńny.

— ńody ńo blĩža a hōďowne dary ńo pschihotujaj. ńańche hōďowne blĩda pať dyrbjaj teź duchowne dary pschicź. ń wońebje, wy ńtarschi, kotkiź macze dźęczo, kotreź na paczeńje kńodži a jutry wańch dom wopuńchczi, wobradźcze jemu teź dar ńa duńchu, na kotryńmž mohło ńo wońńchewicź a pońhłnicź, hdyź je wonka w ńwęcze. ńańke dary macze w rjanyńch kńińach nańcheńo ľutherńskeńo kńińow-neńo towarństwa a wońebje w rjanyńch kńeńłusńach „Żiōńńkich hłōńow“, kotryńchž uowń wudawoť je nimale doćzińchcźany a kotryńž mōźecze wot ńrjedź deźembra we wudawońni Serbskich Nowin dostać. ńsobuństawy nańcheńo towarństwa jōń, ńo wē, darmo do-ńtanu a nańchej pōńelńikaj hińchcze do hōď něńotre wońgady psche-kńodžitaj, druge wońgady hnyńdom po hōďońch.

— ńokelź je ńo ńchulńke męcłto w ńtrōźi pola ńucźińy wu-prōďńińo, je ńo tam wot ńchulńkeje wńńchnończe pońtajiť knjes wuczeń ńńchĩńjan, kiź bēńche hacź doťal w Bońchczach. ńōń ńamy pať bēńche prjedy do ńńowjow pońtajeny. Duź dyrbi něťko ńańo ńńowjajńka ńchula bjes wuczeńja wōńtacz.

— ńe ńyrotownje w ńrfje je ńo redakźi pschĩpiń dostať, kotryń psche wo armenĩńkej ńyrotzy, ńa kotrejeź woczeńńjenje nańchi ńserbja dobowońłne dary darjachu. ńowjeńcź, kotraž budže dobowo-ńczelam hnujajaj, ma ńo tať: ńjeno teńo dźeńcza: ńana ń. Mel-tonian. ńźęczo kńodži do wńńchńcheńo wotdźeľenja ńręńjeje ńchule a derje pońtracźuje. Wone ńo węcze ł ľetu do pręńjeje rjadownje pscheńadži. W domjazyńch dźeľach je pilne, w ńwojim wawńńju cźiche a pschecźelne. ń jejnym ńadźerženjom ńmy powńchitkownje ńpōńojom. ńodpińmo wuczeńja: ńranź ńkart.

Šy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja cze
Šmójbnj statoł,
A twój šwjatol
Eradny je.

Sa staw spóznj
Napoł móznj
Lubosć ma;
Bóh pał šwěrnj
Pšes spāt měrnj
Čzerštwosć da.

Nječ ty spěwał,
Šwěrnje dželał
Wšchědne dnj;
Džeń pał šwjatol,
Dušči daty,
Wotpoczj ty.

S njebeš mana
Nječ czi šmana
Žiwnosć je;
Žywa woda,
Kž Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Šerbske njedzelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihiczišchczěrnj w Budyšchinje a je tam ja šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

2. njedzela adventa.

1. Džeń. 5, 1. – 11.

Adventske šynki my šlyšimj. Stara přenja adventska epistola (Rom. 13.) rěczi wo šhadženju rańšeho czaša jako teho czaša, šo mamy stawacž se španja, wot škutkow cžemnosće šo wuczisćicž, drařtu šboža šo woblez a na džěto a bėdženje šo pšchihotowacž. Šow šlyšimj wječorne šynki, ale tola kaž wubudženje wajhtarjowe. Tam rěka: Wotuczje! Šow: Njewušćicze! Jako džěczi šwětla wachujcze, tež hdyž wječor pšchindže. To šu te šame šynki, kotrež šchesczijanška žyrkej wot šastarškeho druhu njedzela adventa šaklinczecz dawa: Budzje hotowi, teho šnjesa, hdyž wón šako pšchindže, powitacž a pšched jeho šudom wobřacž.

Ša šopšchindženje teho šnjesa.

1. Wón pšchindže wěscze, ale my njewěmy hdy, duž dyrbimj štajnje wachowacž a hotowi bycž;
2. wón pšchindže š šudu, duž dyrbimj bjes winy pšched njeho šupicž.

1. Wón pšchindže wěscze (2. šht.), tak wušnawamy w 2. artiklu. Ale hdy — to nješměmy wjedzecz. Šdyž chzedža lěto a džeń wobliczicž, wjedže to š šamej pšchiwěrije a dokelž tele cžłowšte woblicženja tola njetrečja, loško š šamej njewěrije. „Kaž paduch w nožy“ — to rěka, žyle njedoczakany wón pšchindže. Teho dla napomina šawoł š wachowanju. Šwětnje džěczi šu wot jeneho dnja do drugeho žiwe, kaž bychu tu wěcžnje wostale. Šdyž tež džeń teho šnjesa njedoczakamy, doczakamy tola wěscze

po šledni džěń našeho žiwjenja; a šajlich wón naš nadeńdže, wot teho wšchitko wotwiřuje. Wachujcze a budzje štróšbi jako džěczi šwětla. Džěczi cžemnosće boja šo šwětla a jich šwědomnje kaša jim jich hrěchi pšchitrywacž pod nóżnej cžmi — ale šchto jim to pomha pšched woczomaj wěcžneho šudnika? Duž nječžimj nicžo, šchtož dyrbjalo šo šwětla dnja bojecž.

Budzje štróšbi! Tole napominanje dopomina na hrěšnu šlabosć, w našim czašu rošchěrjenu. Šak šakobne, hdyž šudny džěń někoho pjaneho nadeńdže. Ale š prawej štróšbosći šluřcha wjazy hacž wobkńeženje pšchi jědži a piczu. Šchesczijan nješmě šo we wutrobje pšches nicžo tak wobjimacž dacž, šo šhmany njeje na to jene, šchtož je nuřne, na šbože duřche š šhutnosću šebi mňšlicž. Šusto šo štarosće a próžy žiwjenja tak do přědka cžišchcža, šo wšchitko druge našad šupa. Šwěrne dopjelńenje pšchishušchnosćow powołanja je prawa Boža šlužba a wopokasanje šchesczijanřtwa, ale štač dyrbi šo w štróšbosći. Wšchitke wot Boha špožčene dary dyrbja šo š jeho cžěsczi nałozecz, niž w šlužbje hrěcha, šebicžnosće. Šnjeřtvo we wutrobje šlyřcha Bohu šamemu. Ale tež najreńřke dary móža nam štrařčne bywacž. Wobkńež šwoje pšchihilnosće a njedaj jim nad šobu šnježicž, hewał budže tebi — tež to najřdobniřke — šadžěwř na pučzu š šbožnosći. Šžle žiwjenje pod wozženjom šwjateho Duřha štajecz — to rěka duchownje štróřby bycž, hdyž džěń teho šnjesa njedoczakany pšchindže.

2. Šon šnjesh pšchindže š šudu, ty dyrbiřch bjes winy šo pšched nim šjewicž, hewał tebe škaženje nad-

padnje (3. sht.). Džen pschińdze, na kotryž žana nóz wjazy njepschińdze; hladajmy šo, so njeby wón sa naš nóz był, na kotruž žane ranje wjazy njepschińdze.

Alle kak mohli bjes winy psched teho Knjesa stupicz? Knihy twojeho žiwjenja budža šo wotewricz — a twoja wina leži w nich napisańa. Shtó chze wobstacz? Pawol pische na fischešcijanow, kiž bėchu krótko prjedy hiščeže pohanjo a slym lóšchtam poddaczi. A tola ma wón dobru nadžiju, so wobsteja. Alle wón wschať k wobstajnosćzi napomina (sht. 9. 10.). Njeby-li Khrystuš wumrjel, njemohł šo nihtó psched nim bjes winy šjewicz. Alle nětko je dołh psches Khrystuša saplaczeny. Shtóž do Khrystuša wėri, je bjes winy, pschetož hrėch je jemu wodaty. Njesapomń wschėdnje wo wodacze prošycz. Boža dobrotu je kóžde ranje nowa, jeho šwėrnoscž wulka; našcha wina je kóždy wječzor nowa, našcha nješwėrnoscž wulka! Bojosć psched pošlednim pschińdženjom teho Knjesa šhubi šo jenicžy psched dopomnjecžom na jeho přenje pschińdženje. Sslyšchmy šlowo wujednanja! Šdnž to w prawej wėrje cžinišch, potom móžesh tež tehdom, hdyž šebi wón twoju duschu wot tebe žada, štrošchtny psched nim šo šjewicz — bjes winy!

Krašny wuhlad, hdyž šmy s Khrystušom živi tudy, so móžemy s nim tež wėcznje živi bycz. Duž wopomńmy, wo cžo šo jedna, so njebychmy drohe kublo šebi rubicz dali. Šdnž šmy Jesuša sa pscheczela měli w tutym žiwjenju, budže šo wón tež k nam pošnacž w pošlednim šudženju. Šamjen.

Sazpiwanje přėdowanja.

Jan Sebastian Pfauser, dwórski přėdat křěžora Maximiliana II., pučowasche ras do Stuttgarta, so by šlawneho württembergšeho reformatora Jana Brenza přėdowacz šlyšchal. Šako wot šwojeho hospodarja šhoni, so je Brenz doma a so budže nasajtra rano w bližšej zyrkwi přėdowacz, šo wón jara wješelesche. Dokelž bėšche nětko teho mēnjenja, so budže zyrkej pschepielnjena, wón zyle sahe, jato šo přeni krócž šwonjesche, do zyrkwe džėšche a šo tak štupi, so móžesche Brenza derje na klėžy widžecž. Shtó šo šta? Druhi, tšeczi krócž šo šwoni, křėrlusch šo špėwa, a tola je pošlucharjom hiščeže jara mało, tak so Pfauser myšli, so jeho hospodar to prawje wjedžal njeje, a Brenz njesmėje tón krócž přėdowacz. Šako bėšche špėwanje škóncžene, štupi cžesčedostojny šchėdžiwz na Bože město a džeržesche natwarjaze, ducha- polne a móžne přėdowanje, kotrež mējesche tak-rjez ruzny a nošy. Pfauser jemu kėžžblivje pschipošluchasche a mējesche jeho pať sa Brenza šameho, pať sa jeho kollegu, pať sa jeneho druheho wučženeho muža, dokelž bėšche šo na malej licžbje pošlucharjom poštorlowal. Šo škóncženym přėdowanju džėšche wón nětko k njemu do kapalnje, poštrowi jeho a woprašcha šo sa jeho mjenom, jemu s dohom šwoje šžėlischy. Dokelž jeho na to Brenz jara pscheczelniwje pschija a šobu domoj wsja, šapocža Pfauser dužy po pučzu škoržicž: „Mój wyškozycžesčeny knjes Brenzo, ja šym dženkša wulžy njepschistojnu wėž widžal.“ „Shtó dha?“ woprašcha šo Brenz. Wón wotmolwi: „Šo bėšche tak mało pošlucharjom pschitomnych, hdyž tajki muž kaž Brenz přėdowasche. Ša“, wón dale džesche, „nochžyl tajkeje maleje cžrjódki dla s žyla hatle přėdowacz.“ Brenz šo trochu pošmėwlny a wobžarowasche, to šo wė, sazpiwanje Božeho šlowa, ale pschischėdšchi k jenej študni šo Pfausera woprašcha, kotra drje je najlėpšcha šamownoscž tuteje študnje? Pfauser rjetny, so je wón jow žyle žuřny a teho dla kajšocž tejele študnje njesnaje. Brenz džesche: „Psches to šo

wona porucža, so wodu dawa, njech wjele abo mało ludži cžerpaju. Šak dyrbi tež šlužobnik Božeho šlowa wodu žiwjenja dawacz, njech jeno někotsi abo mnošy k njemu pschikhadžuju.“ F.

W adventskim cžaku.

Twoje šera, šbóžny cžako,
Bėchu wótzow žadanje;
W runych cžuczach pschėzo šažo
Davit psalmny špėwasche;
Tež profeczi, wėriwi
Ša trošchtom šu žedžili,
Modlachu šo se šylšami:
Šomoz s Žiona, budž s nami!

Bohu džak! to je šo štalo:
Wšocžez s tym naš wobšboži,
Shtož je šastaršku šo pschalo
W cžlowškich dušchach na šemi.
Šo, šchtož Bóh je šarucžil,
A šbožu nam je dopjelnil:
Šeho bójšta šmilnosčž mila
Šbóžnika je wobradžila!

Tónle Šbóžnik šteji s nowa
Psched durjemi wutrobny;
Šslyšch! kak wón tam klapa, wola,
Pschėjo šebi šospody.
Ty šy šhory, wopomń to;
Wón ma dušchow šėkarštwó.
D duž wotewr durje jemu,
Dowėrnje praj takle k njemu:

Šojianna! Šowitany
Budž mi, lubny Šbóžniko!
Šbój, mój dom je šhotowany,
Šcžin šej we nim pošlancžto!
Durje šym cži wotewril,
Pschėbyť rjenje wudebil;
Duž dha šbój, so by w nim bydlil,
Šako kral na trónje šydlil!

K. A. Fiedler.

Winowata njewina.

W małym městacžku šakšeho kraleštwu bydlešche muž, kotryž jara cžiche a šamotne žiwjenje wjedžische. Wón žane přėdowanje njesakomdžesche, wšebje pať bėšche šwucženy, kóždu njedželu ranišchu Božu šlužbu wopytacz, kotraž šo w 6 hodžinach šapocža. Šas w šymje wón jenu njedželu šahe rano wotuczi, a dokelž šo jemu šdasche, kaž budžische špizy še mišchi šwonicz šlyšchal, wón rucze s kóža škoczi, šo šwobleťa a do zyrkwe bėžesche. Šako tam dóndže, zyrkej šamknjenu namaka. Wón wot jenyh duri k druhim šhodžesche, tola wschė bėchu šamknjene. Škóncžnje šašlyšcha cžaknik bicž, na cžož šo šažo do šwojeho bydla wróczi. Šórny na to šwóńk pschińdže, džė do zyrkwe, šašwėcža šwėžy a widži, so je woltarne šudobje kranjene. Wón cžini haru. Dokelž bėšche runje tu šamu nóz šněžł padnył, namaka šo cžėr tamneho muža. Wobšedžer křėže hnydom wupraji, so je špomnjeny muž jara šahe wušchol. Tón pať drje žyle po wėrnoscžzi wupowjeda, tak je šo ta wėž měla, tola jeho šamolwjenje šo kóždemu njewėrne bycz šdasche; duž bu do jastwa wotwjedženy. Psches tole wodženje bu jeho šwėdomnje wubudžene. Šako do pschėšlyšchowanja pschińdže, šo wón šudnišej

wufna, so drje je w nastupanju zyrkwinskeho rubjeństwa njewinowaty, so pať je pschi wšchēm tym fwoju jatbu derje safluził a tuřamu jako Bože khostanje spósnawa. Wschetož nětotre lěta prjedy je wón we fwojim wótznym kraju cźlowjeka sfónzował a fo i jeho samoženjom i procha mēl.

Pobožny lódnik.

(Stónčenje.)

Nasajtra rano džěch i lóžskej wutrobu na sfónčenje fwojeho srudneho džěla. Wórny safluzach plufanje k febi fo pschibliřowazeho cźolma. Wobrocžich fo. Hlej! wořebny, derje swobletany muž wot wčerawšeho pschijědže w zyle nowym schěrokim cźolnje k brjohej a wjedžešče, kaž měščeženjo wšhitko lěpje rosemja, prawje a wustojnje nad nim knježić! — „Pšecželo!“ jawoła mi napschecžo, „nětk dyrbicze mje tola na kupu pschewjescž! do schěrokeho jěšora febi tola se fwojej flabej nawjedžitořču njewěrju.“ Wjeřele pschewjesech jeho psches jěšor. Šako njedaloko kupy nimo jědžechmoj, prajesche ke mni: „Tvojeho Michala w zyrkwicžy móžesč na dompučzu wopntacž. Pšchewjes mje jenož nětk zyle psches jěšor do maleje wjeski, hdžež hižom wós na mnje cžaka.“ Cžinjach, kaž bě mi porucžil.

Hdyž pschi wjeszy na brjóh štorcžichmoj, a hdyž jemu, na žanu mřdu febi zyle njemyřlo, i cźolma wupomhach, sapšchimny mje pschecželnje sa ruku. „Sprawny džědo!“ prajesche ke mni, „hlej, to je cźolm, kotryž je febi twój řyn Michal jamlowil. Šsyn jón sa tebe kupil a i tutym daruju jón tebi a džěčžom twojeho řyna.“ — Knježe, kať mi tehdom bu, njemóžu wopiřacž a wuprajicž. Padnych na fwojej koleni. „Šchto řapocžinařch, starzo?“ prajesche mój dobrocžer, a posběhny mje řařny pschecželnje. „Ale hlej, twoju derje safluzenu mřdu sa pschewjeseňe řym cži hiřcže dořžny.“ A i tym pschepoda móřchnicžku, w kotrejž fo pjecž a dwazyčzi řchěřnařow namařach.

„Džědo, budž dale nan twojich wnucžkow.“

Hiřcže junu chzych fo we fwojej džakownošczi k jeho nohomaj cžiknyčž; ale běšče fo hižom wotřalil. Běžach sa nim a pschimnych jeho sa drařtu. Pšchecželnje řiwajo řehna mje naspjet. Šeho porucžnořcži dyrbjach pořluchacž, ale dořho hladach sa nim, hacž fo sfónčžnje řady najpořledniřchich řhěžow mořimaj woczomaj řhubi.

Sastupich do noweho cźolma i wěřtej bořořču, kaž na bohuřwječžene měřto. Knježe, kať fo na dompučzu w zyrkwicžy modlach, kať fo Bohu džakowach, řiž bě na Michawołu řastupnu proštwu mi a jeho džěčžom kať řpodžiwňje pomhacž, to móžecže febi lořzy myřlicž. Přěni řróčž modlach fo teř tu sa fwojeho nješnateho dobrocžerja, a porucžich Michalej na najnaležniřcho, sa njeho pola Boha wřcho dobre wuprořhčž. Pšches jěšor pschindžech, njewēm kať. To bě najřbožowniřchi džěň mořeho řiwjenja. Kať wjele jenož wēm, so řym i wótrym hlořom řpěwal, řchtož fo wot řřizycži lět wjazy řtalo njebē. Hižom nasajtra rano řapocžach řrucže řřěchu twaricž ke řchřitej fwojeho noweho cźolma. Teř rořpadowazu řhěžku febi pomařu řařny řaplatach. Š nowym cźolmom wrocžič fo Bože řohnowanje widžomňje ke mni; zyle lěčžo měřach i pschewožowanjom džěla a safluzby dořčž; wřcha řrudoba bē řabňta, wřcha nuřa wot nař wřata.“

„A dalschemu řbožu, dořny mužo!“ jawoľach: „hiřcže řchřleňčžku na řtrowořčž fwojeho dobrocžerja.“

Starz napi řo i pobožnořču; potom powjedare dale: „Hiřcže nješřym zyle ke řónzej; řtowo najřpodžiwňiřche hiřcže pschindže. Młowa řtarořčž, knježe, dyrbiesche moře wjeřelo mucžicž.

Řaž fo rořemi, přowowach fo wřchudžžom nashonicž, řchto mohł mój nješnaty wot Boha pořřlany dobrocžer byčž. Řospodať jo mi

prajesche, ale njemóžach to wěricž. Domowniř hřoda a nařch wyřřofodořtořny řarať jo wobřucžičřtaj. To bē — bořaty řid i hłowneho měřta, řiž bē febi tudy wořebne nalěťne wobňdlenje pschihotowal. — Knježe! poľojza mořeho wjeřela bē řhubjena.“

„Řaňbuj řo, řtarň!“ prajach: „kať njedyřbjal Božu pomoz teř i ruki řida wjeřele a džakownje pschijecž a tamneho muža i lubořčžu we wutrobje wobřhowacž, řiž bē tebi kať wulke dořtroty wopokafať?“

„Knježe“, prajesche řtarz, „řchto wo mni myřlicže? Řkať bych hdy pschestacž mohł, to cžinicž? Ale njedyřbjach řo sa zyle fwoje řiwjenje řrudžecž, so cźlowjeť, řiž bē mi kať wubjernje derje cžiniť, řiž bē, kať chzu prajicž, mój jandžel-pěřton, něhdy wobdžěleny byčž njemóžesche pschēd řtolom Božim? so řnadž dyrbjal — ach řnježe, to wucžiččēzi mi řylřny — něhdy wěčžňje řacžičňjeny byčž se řatamanymy? Kať husto hacž fo modlach w Božim domje, na řwójim cźolmje, w cžičej řtwicžzy, prošchach pschēzy Boha, wón chzył wocžiči mořeho dobrocžerja řa řpóřnacže praweje wěry wotewřicž; a w zyrkwicžzy na řupje, tam porucžich jo řrucže řwójemu Michalej, wón njehacł pschestacž Boha prošhčž. so by nařchemu dobrocžerjej k najmješňchemu řchēřčžanřku, řbožomnu řmjertnu hodyřntu řpořčžil.

Hiřcže w najřmje řamřneho lěta pschindže mój dobrocžer řařny k jěšorej. Řusto dyrbjach jeho wosřčž na a psches jěšor, a byřňje cźolm dar jeho dobrocžiwosčže był, dha wudžěli mi wřsche teho pschēzy hiřcže bořatu mřdu. Najhuřcžičho jědžechmoj na kupu a pschēzy mje napominařche, Michala w tamnej zyrkwicžzy wopntacž.

Něhdy, jako bēch fo kať w zyrkwicžzy modřil a jako řo řařny posběhnych, so bych řařny řa cźolmom hladať — Božo! dha widžach, so — so řo teř wón modřesche, cžičče řady w zyrkwicžzy.

Knježe, řawoľach, je to móžno? Bohu budž džak! Teř wy řo modřicže! — „Šchto cži napaduje, řtarzo“, wotmolwi pschecželnje, „cžeho dla njedyřbjal řo modřicž? wřchac řym jo wot tebe řameho řhřřchacł, so je modľenje nař wřchřitřich winowatořčž.“ Ach, prajach, to drje je wěřno; ale wy, wy! — Řjebēch řameho řo wjazy móžny. Přajach jemu pod mnořimi řylřami, kať mje to řrudžiči, so wón džěl nima na řohnowanjach řchēřčžanřtwa, kať fo wřchēdňje k Bohu modľu, kať wřchēdňje fwojeho Michala prošchu, so by teř wón k Bohu řdychowal, so by řo wón wobrocžil ke Řhřřtuřkowej wěřje a wucžbje. — Řjesdare řo mi řhřoble řěčže řa řto wřacž. Pšchecželnwje wřa mje řa ruku. „Štary“, prajesche, „wřchac modřimy řo wřchřitzy k jenemu Wótzej; Řhřřtuřk džē bē teř řid; řpodžiwne řu pučže, na kotrychž nař k febi pschiwjedže.“ — Knježe, tuta řěčž napjelnj mje i wulřim měřom a i wyřřokej nadžiju. Pšchēzy pilniřcho a nutřniřcho modľachu řo řa pschewobrocženje drořeho dobrocžerja.

Wórny potom, na řwój. Šřyman a řudy, buch nješadžizy k nařchemu duchownemu powoľany. Mnořo řnjeshow a řnjeshow i měřta bēšče řo tu po wobjedže řhřomadžičo. Wóžo mi bu, jako mješ nimi teř mořeho dobrocžerja wohladach. Pšchecželnje, kaž pschēzy, ale wořebje wjeřele pschřřtupi ke mni a posřicžiči mi ruku. Nětk naliny řchřleňžu i winom a poda ju řararjej. Řarať pať posřicžiči ju mi. „Štarzo“, prajesche, „řij nětk na řtrowořčž twojeho pschecžela i dobrocžerja.“ Šřhřilich a napich řo bjes řtracha. „Hiřcže řunu!“ prajesche duchowny řwjatocžňje, „na řtrowořčž twojehč c mořeho bratra w Řhřřtuřku řesuřku!“ Džiwňje mi bu, so móžňje řchēpotach. — „Šřyman řadej!“ prajesche řarať a pokafa na mořeho dobrocžerja. „Dženř rano je řwjatu řchēčēňžu dořtať i zylej fwojej řwójbu a pořdžičho řo na nařchich řemřchach wobdžěliť.“ — Šřyman řadej! řawoľach i radořčžu. Dyrbjach na fwojej koleni padňhčž pschēde wřchřitřimi nješnatymi ľudžimi a Bohu řo džakowacž. Wobřimach jeho koleni; wón pať mje po-

šbėhny a wofofchi. Zaraf wjedzjesche mje won do Božeje pschi-rodny a da mi wulki šloty, dar droheho dobroczerja, t dopomnjeczu tuteho dnja.

Zyle smłodženy bėžach domoj, hndnych šo do šwojeho czołma a pschejėdžech na lupu. Šnježe, kaf šo tam modlach! — Šdyž šo domoj podach, stejesche mčkacžk hižo wyšoto na njebyu. Kaf bė mi tola kaf njebyeszy derje, runje kaf bych pschi šwojim Michale hižom w njebyesach byl. To wschitko je Bóh šlutfkował, kaf šebi pschezo prajach, na Michalowi šastupnu próstwu! to wschitko je Michał wušlutfkował na twoje modlitwy. Nětk bu mi zyle šjawne, šo Bóh mje a wošyroczene džėcžatka wėcznje šakita a šo šo na šemi ša nicžo wjazzy staracž njetriebam, dóuž naš nėhdy wschitkich t šebi nje wošmje do šwojeho wėczneho kralestwa."

S. Š—II.

Wschelake t bliska a t daloka.

Wubjerk šjednocženštwu ewangelsko-lutherskich zyrkwjow našeho wótžneho kraja, kotrež je šo 13. junija teho lėta w Gise-nachy šaložilo, je šwoju přėnju šhromadžinu 10. novembra w Draždžanach mělo, kaf šmy to hižom lubym cžitarjam w šwojim cžabu šjewili. Dale šhromadžina wobroczi šo t cžoplymi šlowami na wschitkich ewangelskich a tele šlowa njech pucž namafaja do ewangelskich wutrobom. Wschitkim wobmyšlenjam, kotrež šu šo temu šjednocženštwu napšhecžimo nješle, šo wobkručzi, šo šnutškowne wobštejnoscze ewangelskich krajnych zyrkwjow njedótknjene wostanu a šo šo jenož na to džywa, šo by našcha ewangelska zyrkej wot zyrkwinskich wyschnoscžow pschipošnate šastupjenje ewangelskich šwonkownych naležnosczow měla. Narėcz wubjerk na naš ewangelskich, kotraž dyrbi kóždeho ewangelskeho šajimacž, ma šo kaf:

„Na Dr. Lutherowym narodnym dnju, 10. novembra, je nowotworjeny němšfi ewangelski zyrkwinski wubjerk šo t šwojemu přėnjemu wuradžėnju w Draždžanach šhromadžil. Naš jako šobuštawy wubjerk nuczzi, w tymle wažnym wofomiknjenju na našchich wėrntowaršchom w lubym wótžnym kraju šlowo bratrowškeho postrowjenja póbšlacž.

Wot 100 lėt je němškemu ewangelskemu šchescžijanstwu šwonkowny šwjast šjednocženja pobrachował. Šdyž stare šhėžorstwo šhromadže padže, hđžež mjejesche hišchže šhromadne šastupjenje, šebi kóžda krajna zyrkej šama pschewostajena wošta. Kaf móžnje bórny po tym w našchim ludu žadanje po šjednocženju wotuczi a kaf tole pschezo pschibnywaze žedjenje psches Wožu hnadu w postajėnju němškeho šhėžorstwa šwoje špokojenje namafa, je na šopjenach historije šapišane. W tym šamym cžahu je šo katholicka zyrkej w Němškej móžnje šhromadu šamka. Tež ewangelska zyrkej je w pošlednim lėtštotėku wulke dny wohladala. Bóh je jej šwėrnych šwėdkow wėrnoscze wobradžil, psches kotrychž šluženje wėra do ewangelija t nowemu žiwjenju wotuczi. Ženje přjedy njeje wona kaf bohata byla na šlutfach šmilneje luboscze. Psches pucž-pschihotowaze džėlo wulkich wuczerjow je šo šwėtko theologiskeje wėdomoscze do ewangelskeho šwėta pschecžišchžalo. Ale šchtó njeby hižo druhdy t nami bolostnje šacžul, šo na wschėm šwonkownym šjednocženju pobrachuje? Žadny džiw, šo tyšazy t nami hižom dolhe lėta po twjerdšchim šjednocženju žadachu. Bohu šudž džaf, nětko je tež t tym nadžijepolny špocžatk cžinjeny. Š domolnosczu krajnych wótžow pod pschihlošowanjom zyrkwinskich wyschnoscžow je šo šo šastupjerjow najwyšchichich zyrkwinskich wyschnoscžow němšfi ewangelski zyrkwinski wubjerk štworil.

Na cžož džiwamy, njeje zyrkwinske nowotwarjenje po waschnju šwėtneho kralestwa. To my nochzemy; a hdy bychmy to chžyli, my to nješamóžemy. Tež kralestwo našcheho knjesa njeje wot teho

šwėta. Zyrkej kóždeho kraja dyrbi kaf hacž dotal po šwojim wušnaczu, po šwojim waschnju a po šwojich porjadach žywa bycz.

Alle wone šu šhromadne naležnosczje — te chzemy špėchowacž; šhromadne šubla — te chzemy hajicž! šhromadna nusa — tej chzemy wobaracž.

Šdyž šo w pschichodže šažo na šhėžorstwowym šejmje šakof wobšamknje, kotryž ma tež ša nabožne naležnosczje wažnoscz, nje-dyrbi jenož pod móžnym wliwom drugeje zyrkwje nastacž, hdyž wulka ewangelska wjetšchina luda bjes šhromadneho šastupjerja wostanje. Tež my we wažnym wofomiknjenju rót wotewrimy a ša našchu zyrkej šastupimy.

My mėr lubujemy a njechamy hlubinu, kotraž na nabožnym polu psches našch wótžny kraj šo cžehnje, powjetšicž. Alle hdyž šo cžescž našcheje ewangelskeje zyrkwje šjawnje hani, njedyrbi w pschichodže wot wėštych wobštejnoscžow wotwišacž, hacž a kaf šo temu napšhecžimo štupi — my budžemy hotowi, hnydom napšhecžimo štupacž.

Wulki šwėtny wobšhad je nam wukrajne ewangelske zyrkwje bliže pschinješl. Alle na šoho dyrhjachy šo hacž dotal wobrocžicž, hdyž t ewangelskej zyrkwju našcheho wótžneho kraja towarštwu phtachy. My budžemy jim pschichodnje pschecželneje wotmolwicž a wschitko cžinicž, šo by šo šwjast t wukrajnymi bratrami pschezo twjerdšcho šwjasał.

Al šelko džėczi našcheho luda cžehnje kóžde lėto t našcheho wótžneho kraja won do dalokeho šwėta. Woni njedyrbja ani macžėrnu rėcz a waschnje, ani šwoju zyrkej šhubicž. Našche wócžto chze w lubosczi ša nimi hladacž. Al dokelž tež tudy šhromadne šlutfkowanje wjazzy lubi, hacž najšėpje myšlena jenotliwa pomož, duž chzemy nusy, w němškich kolonijach, kaf mjes wukrajnymi ewangelskimi w rošpróšchenju šhromadnje napšhecžimo štupicž.

Al šelko škladnosczje budže šo hewaf hišchže namafacž, ša šhromadne ewangelske naležnosczje šlutfkowacž!

Žana nowa wyschšcha zyrkwinska wyschnoscž t ewangelskim zyrkwinskim wubjerkom do žiwjenja nještupi. Šchtož chzemy a dyrbimy, je jenicžka šlužba, kotrejež ewangelska zyrkej nušnje potreba a kotraž šo jej tón cžaf wot žaneho drugeho boka wopofasacž njemóže.

Radzi pschi tajkej šlužbje na šwėrneho muža Božeho hladamy, kotrehož je džėnšnišchi džėn nėhdy našchemu ludėj wobradžil a wokoło kotrehož nadobnu postawu dopomnjecža reformazije je šo ewangelske šchescžanstwo psched kótkim t nowa šhromadžilo. Njech je nam nėšchto wot jeho ducha pschi našchim šlutfu špožčene! Al kaf pošbėhamy šwojej woczi t horam, wot kotrychž nam pomož pschihadža, t wutrobnej próstwu: „Šnježe, pomhaj, o Šnježe, daj šo derje radžicž!“ Wón chžyl wschitko wodžicž t šwojeho mjena cžesczi, t šbožu našcheje droheje ewangelskeje zyrkwje a našcheho lubeho wótžneho kraja.

Pschi tym potrebamy dowėrjenja-pólneho wobdžėlenja a wutrobneho dobrošpóšchenja našchich ewangelskich wėrntowaršchom.

Šdyž wo to wutrobneje prošymy, štrowimy jich t postrowom luboscze a mėra.

W Draždžanach, 10. novembra 1903.

Nėmšfi ewangelski zyrkwinski wubjerk."

K rozpominanju.

O njeswar zas, hdyž druhi swari će,

Sej wuzwol šcėrpnosc, ta twój škit njech je.

Dalšche dobrowólne dary ša wobohe armeniske šyrotu.

Ša našchu Šsanu w Uršje N. N. 15 hr. — ny.

W mjenje wobohich šyrotow wutrobny džaf

Gólcž, redaktor.

Šy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja cze
Šsmójbnj statoł,
A twój šwjatoł
Gradny je.

Sa staw špróznj
Kapoł mójznj
Dubošč ma;
Bóh pał šwěrnj
Pšes spał měrnj
Čerštwosč da.

Nječ ty spěwałš,
Šsměrnje dželałš
Wšědne dnj;
Džeń pał šwjatj,
Dušči datj,
Wotpocžj ty.

S njebešč mana
Nječ čji kmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Šeršike njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihčiščerjni w Budyščinje a je tam ša ščtwórtlětnu pšedplatu 40 np. dostacž.

3. njedžela adventa.

1. Tim. 2, 4.—6.

Bóh čze, šo by wšičim ludžom pomhane było — tak praji nam šwjaty Pawoł. Wón njerěči wošebje wo advencze teho Knješa a adventšeho krala š mjenom njemjenuje, kotremuž w tym čašku napšecžiwu hladamy, ale adventška je to tola myšl; pšetož wón pokasuje na pomož, kotraž je pšes njeho do šwěta pšiščła.

Bóh čze, šo by wšičim ludžom pomhane było.

1. Jedyn jenicžki je, pšes kotrehož to móže;
2. Š temu jenicžkemu dyrbjja wšičizny pšičińč.

1. Kał wjele potrebnjch kłapa hodny wo našče durje. Štari a kthori naščeje pomozny potrebaja. Žarowazy potrebnjch troščta. Šaj, niž jenož jich wjele, ale wšičizny pomozny potrebaja, hdyž tež niž dla čělneje, dha tola dla duchowneje nušy; hdyž niž w žiwjenju, dha tola w šmjerči a šudženju. Pomozny potrebnj šu wšičizny čłowješkoj wot teho čaška, šo je hrěch do šwěta pšiščoł a je naš wot Boha dželił a semju doł žakosče činił. Ščto praji nětko japosčtoł, ščto mamy wocžakacž? Praji wón, šo šmny Božeho hněwa hódni? Praji wón, šo nješy niczo šašlužil a niczo šo nadžecž nimašch? Šrudnje, hdy by tak było. Ně, lěpšče wón pšipowjeda: Bóh čze, šo by wšičim ludžom pomhane było. Tola jedyn je, pšes kotrehož wón to móže. Ščto je tón jedyn? Peršiški kral Cyrušč běšče jemu šo pšecžiwjazešo šeršču pšewinył a jateho wšał a wón dyrbjješče š šmjerči šašudženy byčž.

Duž bu pšed Cyruška žadany. W bliskosči Cyrušowj šyn hraješče, teho tón jatj kral na ruzy wša, tajki wón pšed krala štupi, kotremuž tón małj proščo ruzy napšecžiwu džeržješče. Duž bu Cyrušč hnutj a jemu teho hólza dla woda. Tón bu šrednik. Tajšeho šrednika, kiž proščo ša naš ruzy pošebuje, mamy tež my. Ščto to je? To je tón, kiž šo šam dał je š wujednanju ša wšičim. Wón je tón pomoznik ša wulkič a małjch, ša bohattyč a kthudjch. Wón tón jenicžki, pšes kotrehož Bóh čze, šo by wšičim ludžom pomhane było.

2. Š temu jenemu dyrbjja wšičizny pšičińč. Advent dopomina na jeho pšičińdženje do čěla, na jeho žiwjenje. Běšče došč, šo tu wón běšče na šemi? Došč, šo šo š wujednanju ša wšičim da? Ně, wón wolašče: Bójče šem še mni wšičizny! Šdyž dyrbjješče nětomu pomhacž, dyrbjješče wón š njemu pšičińč a jeho wěrnosč pošnacž. Šewal jemu njepomhašče a pomhacž njemožješče.

Tak je dženska hičče, hacž runje wón tu wjazj čělneje njeje. Šo je wón š nam pšiščoł, njeje došč, my dyrbimy š njemu pšičińč. Šenož ščtož š njemu a š pošnacžu jeho prawdu pšičińdže, móže tu pomož namacž, kotruž je wón do šwěta pšičińješł. Š njemu wšičizny! Wšičizny, kiž šu kthori, š temu jenemu, kiž móže šam wuštrowicž. Wšičizny kthudži, kthwatajče š njemu, kiž móže šam wobohacžicž. Wšičizny, kiž dyrbimy wumrjecž, kthwatajmy š temu jenemu, kiž móže šam žiwjch čžinicž.

Bóh čze, šo by wšičim ludžom pomhane było w Ješušču Khruštušču. Šamjeń.

Hlej, twój kral pschińdže k tebi!

(Spitta.)

Mat. 21, 5.

Hosianna w wyškofsczi!
Bohu cześc a khwalenja:
Twój kral pschińdže czišche k tebi
Bjes wójsta a bjes mjeczja;
Grěšchnizy, hlej, ja nim khodža,
Bědni, khori ja nim du,
Sa nim džeczatka ǰo wodža,
Semu k cześczi spěwaju.

Schěroko nětk wotank wrota,
Eswjate město Davitej!
Wšmicze i wutrobu joh' horje,
Wěczny trón je dobył ǰej.
Na pucz jemu sczělcze rjenje
Balmome nětk hałosy,
Pšchetož i Božej hnadu czehnje
A wam nětk fěrschta lubošny.

Alle praj mi, hdže je króna,
Kotruž kralej pschinješech?
Hdže mašch kwicz, kiž purpurowy
Na ramjo jom' powěšech?
Szeptar nihdže njewohladam,
Kiž by sдобnje pšchil joh',
Duž ja srudny stejo hladam,
Wutroba mi rudži ǰo.

Ach, tam na czerńnym kerku
Košcze króna kralowa,
A ǰo hižom szina lama,
Kotraž szeptar jom' bycz ma;
Haj, tež kwicz, kiž jeho budže
Woblez cziřoda bjesbžna,
Khowa pohan hižom druhdže,
Hdž tež njewě: czeho dla?

Stol twój hižom postajeny
Tebi, ǰwěta Ebóžniko;
Kšchiz czi budže pomyscheny,
Hižom drjemo pušcža ǰo;
Schtom, hlej, je žno porubany,
Kronowanje pšchilhadža;
Twój trón je czi shotowany,
Jesu, hlej, na Golgatha!

Wschel. F. Bróřta.

Hodowne wobrašy.

I.

Semrjeta macz.

Hdžež je po Božej woli do domu nusa saczahnyła, tam rjenje njeje, a schtož je tajki sastup nusy ǰam nashonił, temu njetrjeba ǰo tole wuprajenje halle i wjele ǰłowami dopokasowacz. Nunjež po tajkim nusa zenje witana njeje, dha dawa pať nam wona ǰwoju bolosčiwu mōz dwōjzj a trōjzj saczawacz, hdž w czařu pšchilhadža, hdžež ǰo drusy wjeřela a hdžež je nam potom tať wokolo wutroby, kaž bychmy dže tořame prawo na wjeřele mēli.

Hbrka nusa knježesche we wobhdenju krawskeho mišchtra Schērza. Jeho stwa bēšche pod tšechu we schtwōrtym poschodže wulkeje tšēze. Schtjri sřhody wyřoko bydlicz, žortniwje rēka,

njeby bliže bycz dŷli semi; ale na tutej stwē bēšche widžecz, so tam nusa pšchewywasche, niz jeno na krōtku khwilku, ale jako podružniza. Dokelž tole bydlo drohe njebēšche, teho dla bē řebi je mišchtr Schērž wotnajał; pšchetož na klamy i wulkimi wolnami wōn ani pomyslicž njemōžesche, njeby je tež i hotowymi wēzami wupjelnicž mohł. Skasario wobleczenjow jeno i rēdka schtjri sřhody wyřoko pšchilhadžachu, a mišchtr Schērž teho dla ničzo wjazy na řwōj czeřtny titel njedawasche, ale džēlasche ja magazin, kotryž w pšchisemju domu wēřty Levi wobředžesche.

Schērž na řwojim krawskim blidze ředžesche a schijesche, ani ǰłowa njeprajioschi, řhiba-li so mējesche řwojej, jemu i napschecza ředžazej 14lētnej džowzy, kotrejež řařluzba bu tež řobu trjebana, nēkajki rospokas dacž. Mjes nimaj lampka stejesche; pšched wobemaj pať wiřasche wulka schfleńczana kula, i wodu napjelnjena, kotraž drje lampžne řwětlo je řjenocženej mozu na to město drařtna sczēlische, na kotrymž řo runje schijesche, ja to pať wřcho druhe czim bōle sacžemnesche.

Hišcže druha řwēza bēšche wō jřtwje, lampka teje družiny, kotraž řo we wřchēdnym řiwjenju kuchinska lampka njenuje. So by řwēza wyschšeho stejnischcža dostala, bēšche řo hornž powrōcženy na blido řtajił. Wobej řwēczjy wostajisčtej pšchi tym řtwu pšchezo hišcže tať cžemnu, so mōžesche cžłowjek na myřł pšchicž, ta jena řwēczka bu jeno řařwēczena, so mohła druhy widžecz. Lampka, na hornzu stejaza, pať njemējesche řo i žyła wjele řwēczicž. Mala pjećlētna řanka bēšche, mjenje i mucžnoty dŷli i wostudy, na lēhanzy wuřnyła a na to waschne czerwjenej licžzy dostala, tej jenicžkej w žylej stwē. Sa blidom ředžeschtaj na plecženy maj stolomaj, hižom dawno wuporjedžena potrebnymaj, wōřomlētna řenka a džēřaczlētny řurk. Tamna schtrykowasche, tutōn cžitasche je řwojeje schulskeje cžitanki hižom džēřacz krōcz pšchecžitane powjedańczko. Duž wosta czař k malej rořtēczowanzy, i kotrejež řhonimy, so bē džēřka džēř hodowneho wobradžena, wo cžimž pať w tutej stwē niz najmjēšche widžecz njebē. Tudy bē ja džēczi jeno tajki wječor, kajsichž ma kōždy řymřki wječor řydom. Pořluchajmy na jeju rořmlowu!

„Wěřch ty tež, řchto Čornatez řandrij džēřka dořtanj?“

„Ně.“

„Wulkeho wutřkaneho řonja. řa pšchipołdnju widžach, kať jeho řluzbať k Čornatezom njeřesche. řubasch, kiž w mojej řjadowni ředži, dořtanj 3 tysři wołojanych wořatow.“

„S wotkal dha to wěřch?“

„Wōn je mi to řam prajil. Wōn je te ři tysři domach namakał a do nich pohladał.“

„Alle pořluchaj, řurko!“

„Schto dha?“

„řako džēřka po řhlēb džēch, o kať to pola pjećarja ja kōlacžkami wonjesche!“

„řa hižom wēm, wčera tam tež pšched durjemi stejo wostach. řaj, to rjenje wonjesche.“

„řaj, hdy by macž hišcže řiwa byla, dha bychmy tež džēřka kōlacžk jēscž mohli.“

„Dha bychmy tež džēřka wobradžene dořtali.“

Schērž chžysche hižom rjez: „Džēczi, džicže do řoža! je řchłoda petroleja;“ tola wōn tele řłowa je rta njepřchinjeře, a jako wuhłada, kať řo woczi jeho pomoznižy se řylřami pjelneschtej, řhrabny i lēwej ruku pōdla njeho ležaze, mōdrořmuhate řchantko a řjēdže řebi i nim rucze pšchēs wobej woczi.

S mjehkim hłōřom nan rjekny: „Wy džēczi, k lētu budže hižom lēpje. řēdke hižom řcže, dha džicže nětk do řoža. řutřje popōłdnju pšchinjeřu ke řhosejej řchtyřilēbornřki kōlacžk.“

Mala řanka bu wubudžena, na cžož džēczi je řwojej lampku do pōdlanskeje komory džēchu; ale jako hižom kōžde řa řo we

lůžku ležešche, myšlesche hiščeže runje tať, kaž Venka a Surf wó jstwie, na swoju lubu macz, kotraž hižo dwě njeđzeli w twjerdeji khlódbnej semi na pohrjebniščežu ležešche.

Četa dolho běšche wona khorowata byla, dolhe čašy njebě wjazy won do pschirody pschischa, a bě jej pschi tym mjenje w shtyri shtody dele, dnyži napošledku hiščeže wo šlědowaze shtyri shtody horje činicz bylo. Dolha khorosč a khosty pschi pohrjebje běchu sbytkne šredki hač do dna wučerpale. Nanej teho dla i žyła tať njebě, jako budzišche w tymle lěče hodowne wješele ja swojbu móžne byle, a dokelž bě wón zylicžki džen wot sažneho ranja hač do pósdneho wječora na swoje krawste blido swajany, njebě wón tež wot druhich ludži žaneho nastorka dostať, i wimjenišcha swojim džěčom małe wobradženje pschihotowacz. Sdnyž šo dwě woczi w šmjerczi sandželitej, a wošebje hdyž stej to woczi maczerje, dha šo wšchelafe njewidži a njewobstarane wostawa, shtož budzišche šo hewať widžalo a wobstaralo.

Alle šnano wěsch ty, pscheczelnivy čitarjo, tež swojbu abo jenotliwu wošobu, kotraž šo lěša wot hodowneho jandžela pschehladana a pschehdžena byč šda. Kať lubo dyrbi čzi potom byč, šo masch runje hiščeže čaša, šebje šameho něšcto kaž hodowneho jandžela ščinicz!

II.

Božo-džěščowj shtom.

Kotry shtom je najrjeišchi? Tať bu ras šyła džěčzi prašchana. Wšchelafe shtomy šo najprjedy mjenowachu; jako pať jene džěčzo wotmolwi: „Božo-džěščowj shtom“, hnydom wšchě druge pschihłobowachu: „haj, haj, Božo-džěščowj shtom; to je najrjeišchi shtom!“

Čžeho dla dyrbi Božo-džěščowj shtom najrjeišchi shtom byč? Kať móžesche šo stacz, šo je wón w našchim ludu i tajkej čžesčzi pschischoł, tať šo šebi hodowny šwjedžen bjes Božo-džěščoweho shtoma wjazy myšlicž njemóžem? Kať pschidžze, šo wón i tajkej móžniweji rěčzu i nam rěčžecž wě? —

Sswój wjeršch wón njebjekam pschiwobrocza. To wšchaf druge shtomy w lěšu a šahrodže tež čžinja; ale pokas, kotryž Božo-džěščowj shtom dawa, je tola najšepje rošymicz. Čžim dale dele, čžim bóle šo jeho hałošy rošchěrjeju. Njeje to wobras Božeho kralestwa, na semi pschezo dale šo rošchěrjazeho? Pschiruna džě šo tež hewať njebjeske kralestwo je shtomom, kotrehož hałošy šo nad žykej semju rošpschescžeraju a w kotrychž dyrbja ptadžata pod njebjekami wobhdjenje namafacz. Tajti shtom dyrbi shtom žohnowanja byč, a hałošy Božo-džěščoweho shtoma wjedža wo tym powjedacz. Tute šu je šwěčškami wobtykane, kotrež šo hodowny šwjedžen pala. Njebjeske kralestwo njeje móžne bjes radosče, radosč njeje móžna bjes blyščeža a jašnosče, i kotrymajž šo šwětko, na kotrež šmy wšchědnje pokasani, pschekaha. Čžemnosč a šrudoba stej šo hromadu dacž dyrbjałoj, dokelž běšchtej wot wěčžnosče šbžnosč a jašnosč w hromadže. Sswoje mjeno ma Božo-džěščowj shtom wot teho, kotryž praješche: „Ša šym šwětko šwěta!“ Kaž je pschezo hiščeže mrokota na semi, hdyžž Šhryštuka nimaju, tať krynješche, prjedy hač w Šhryštuku šwětko šwěta šhadžesche, toľta čžma žyke čžłowjestwo, a hubjenstwo, pod kotrymž dyrbjachu čžłowšte wutrobny šdychowacz, běšche jeno ščěh wotzusbjenja wot šwětkla. Nětko dyrbješche šo nušy wobaracz. W čžmowej nožy bu pomoznik narodženy; a kaž šo Božu nóz blyščežaza njebjeska jašnosč šjewi, tať čžze tež Božo-džěščowj shtom, wječor noweje Božeje nožy šašwěčženy, w lubošnej jašnosčzi stejecz.

Sdnyž pať šo šwětko wupłodža, tam šbudžuje šo tež čžopłota, a čžopłota wutrobny rěła lubošč. Wo luboščzi šwěčži teho dla tež Božo-džěščowj shtom, a we waschnju lubošče leži, šo šo po jejnym wulečžu do wutrobny tež čžopły došč šačžuwafsch, dostatu

lubošč dale wudželecž. „Tať je Wóh šwěť lubowal, šo je šwojeho šyna do šwěta dal“, tať nam i Božo-džěščoweho shtoma napšcheczimo klineži. Šhudny a jako nahe džěčžatko je Šbžnik pschischoł a swoju nistošč wobkhowal hač do šmjercze na šschizju. Alle tať šmy my psches jeho lubošč wobohaczeni, kaž džě tež wšchitke dary, wot čžłowšteje lubošče pod Božo-džěščowj shtom kladžene, hałle psches to, šo je šwětko Božo-džěščoweho shtoma wobšwěčžuje a je tať i darom Božeho džěščza ščžini, swoju najrjenišchu šwjeczšinu dostawaju!

Na hałošach Božo-džěščoweho shtoma wišaju jabłuka, worjечи a druge plody, zokorowe twory, hwěšdy a šchleńčžane kule. Šlób šakasaneho shtoma pošnacža dobrego a šleho běšche, kotryž přenjeji čžłowjekaj w paradisu i šwojemu štaženju jěđžeshtaj. Šlody hodowneho shtoma pať wobšwěčžuju, šo je počžerpjena shtoda šahojena. Šbžde jabłuko, na nim wišaze, je kulojte kaž našcha semja a ma teho dla semju wosnamjenecz, na kotrež je šo Šbžnik narodžil. Zokorowe twory čžzedža prajicz: Woptajče a hladajče, tať dobročživy tón Šnjes a tať šlóbka jeho hnada je! A čžeho dla powišchamy worjечи na Božo-džěščowj shtom? — Kaž i worjechow, do semje položenyh, nowe žiwjenje wubiva, nowe shtomy wuroštu, tať tež dyrbimy my šo pschezo šašo i nowemu žiwjenju šbudžowacz dacž, w nowym žiwjenju kłodžicz, šo mohli, hdyž tež naš ras do semje položa, junu stanycz i rjenišchemu byčzu. Šbžkate hwěšdy a šchleńčžane kule dopominaju naš na hwěšdy, kotrež w Božej nožy na njebju stejachu jako šwědžy wěčžneje lubošče Božeje, šo na šhudu hrěschnu semju tať bohacze wulateje. Alle wšchitko, wšchitko dyrbi šo blyščežicz a šybolicz, kaž tehdy w přenjeji hodownej nožy, tať dženkha pschi nowym wróčženju hodowniczki w šwětle Božo-džěščoweho shtoma. Škote a šlěborne nicže wobdawaju shtom do wšchěh stronow. Šenotliwe hałošy a hałožki njedyrbja šo wošamocžene šačžuwacz; wšcho jenotliwe ma psches nadobne drohi, po kotrychž móže lubošč šwoje jašne pucže kłodžicz, šjenocžene byč. —

A tať dha nječ lubošč hiščeže to abo tamne i wudebjenju Božo-džěščoweho shtoma pschidawa, jeno šo šo nad Božo-džěščowym shtomom Bože džěčzo šamo, nad hodownym wješelom hodowne šbože nješabudže. Šo šo to štało njeby, je horka na Božo-džěščowym shtomje wulka hwěšda pschicžinjena, šo by na tu hwěšdu dopominała, kotraž pobožnym mudrym i ranišcheho kraja pucz i Bethlehemschemu žłobikej pokajowafche; abo horkach stej jandžel, na tamneho Božeho pošla dopominazy, kotryž w šwjatej Božej nožy pobožnym pastyrjam narod šlubjeneho Mlešiča pschischoł powjedafche. A škóncžnje čžze čži, kaž wjeršch Božo-džěščoweho shtoma, tež hiščeže delny džěl jeho šdónka i šbudženju šklužicz. Šónšamy teži po šwucženym waschnju w drjewjanym šschizju, šyre drjewo w šuchim, kaž budzišche i njeho wuroštlo. Š wěry do Šhryštufoweho šschizja dyrbi tebi wěra do Šefušoweho šbžneho naroda wurošč a to žohnowanje wukhadžecz, kotrež čžze čži hodowny šwjedžen wobradžicz.

F.

Dr. Jan Brenz.

We swojim pošlednim čžiple je našch nabožny čžapopiš „Šomhaj Wóh!“ lubym čžitarjam tež wo tym powjedal, kajti šlawny předať běšche něhduschy württembergski reformator Dr. Jan Brenz byl. Dženka budž i temu hiščeže powjecz wo šlědowazym podawku i jeho žiwjenja pschidata.

Šedyn dženi da wójwoda Ulrich-Württembergski reformatora Šana Brenza i šebi pschicž a džesche i njemu: „Šchtož ja dženkha hiščeže tať pošdže wot Waš žadam, luby Doktoro, je pschede wšchěm to, šo mi na wšcho, shtož praju, žaneho šłowčžka nje wotmolwiče. Šjerēcžče po tajkim ničžo, ale pošluchajče jeno, a

čiče, štož Wam Bóh pschifaje; ja hym s Wami w nowym strachu." Na to čitajše wón jemu list, kotryž běšče runje hable s Mnichowa dostal. Tónle list wopshijesche tu nastřožazu pomjesč so nasajtra byla schpaniskich jědných s jnym polkownikom (Obrist) do Stuttgarta pschindže, a jo ma tutón polkownik wot thěžora pschifajnu, šo Brenza žiweho abo moweho smozowacž. Na to wójwoda Ulrich t Brenzej džesche: „Sa žaneje winy na Waschej trwi mječz nohzu; čiče, štož šo Wam najlěpsche byč sda, a wukhowajče šo, kať a hdžež chzeče. Sa chzu s dobrým šwědomjom s pschibahu wobtwjerdžicž, so ničžo wo Waš njewěm. Duž džiče w Božim mjenje! Bóh Wasche žiwjenje wobarnuj!“ Brenz bě w přenim wofomiku kaž wot Božeje rucžki sajaty, šhraba pať šo bórny, sežini mjelčizny šwój poklon a džěšče. Wójwoda pať hiščeže se špšojtymaj woczomaj sa nim sawoła: „Seli so šče Bohu lubny, wón nad Waschim žiwjenjom šwoju ruku wupšchestrje.“

Na domojpucžu wot wójwodoweje rezidenzy hacž do šwojeho wobhdenja posbže Brenz šwojeje woczi t njebjekam kaž němny modleť, a jako běšče doma na šwojeje toleni padnył, šo jemu šdasche, kaž by njebjeski hłěš prajil: „Wšmi pokrutu hłěba a dži brěšowy lěš (tať rěšasche tehdy nětko tať mjenowane horne město Stuttgarta) horje, a kotrež thěžne durje wotewriene namafsch, tam dži nuts a šhowaj šo pod thěchu.“ Šnydom šebi wón pokrutu hłěba pod pažu wša a džěšče, nikomu ničžo njeprajiwšchi, s domu a brěšowy lěš horje, hdžež tehdy hižom jednotliwe thěžne stejachu, namafa pať wšchitke samknjene; jeno durje tať mjenowaneho krajneho doma běchu wotewriene. Duž do njeho fastupi, džěšče hacž do šchtwórtého posthoda horje, mjes tym šo jeho ničtó ani njewohlada, ani njesašlyšcha, a tať pschindže wón nje- phtnjeny hacž pod thěchu, hdžež mjes hromadu šchitworóšneho drjewna a thěchu po wšchěch šchtyrjoch šalěse, tam nožowasche a tať dolho sawošta, doniž šo wěšty njewjedžišče.

Hižom nasajtra thěžorški polkownik do Stuttgarta pschicžahny, wobšadži wšchě měšchčanske wrota a wukhody wójwodškeje rezidenzy, haj šamo psched štwy wójwodny buch štraže postajene. Šako běchu tute pschihoty sežinjene, šo polkownik pola wójwodny šankowicž da a jemu šwoju polnomóz pschepoda. Na frute wuprajenje wójwodny, šo móže wón s pschibahu wobtwjerdžicž, šo ničžo wo Brenzu njewě, a šo je polkownikaj dowolene, jeho pytačž a žiweho abo moweho šobuwšacž, šarjadowa tutón pschephtowanje domow w žylym Stuttgarče, pschi čimž schpaniske tešafi a lebijje wšchitke loža, šaschče, dóžny a drjewownje, šlomjane a šynowe lubje pschestor- kowachu. Šole džělo šchtyrnacže dnjom dolho trajesche; w tutym čažu móžesche Brenz hušto s drohi horje s rěčow ludži thód pschephtowanja domow wobkědžbowacž, kotrež ščónčnje posledni džěň tež tórněniščežo s krajnym domom potrejchi.

Brenz šlyšesche na tolenomaj klecžo a šo modlo šchčerkot brónjow a wolatnych pytarjow psches žyly dom, wot jeneje štwy do druheje, s jeneho posthoda do druheho ropotačž a šo ščónčnje tež jeho wukhowanzy bližicž. Šak běšče jemu pschi tym wokoło wutroby, jako wón brješki tešafow a lebijow tež do šwojeje drje- wownje štorfačž šlyšesche, jako dyrbjesche šo šamo jeneho ščóča šminyčž, to njedawa šo šobušacžuwacž, mjele mjenje wopišacž. Šo tym šo běchu wšchě šuczili žylyho domu podar. no pschephtane, šašlyšcha wón žedžiwje woczafowane šommando: „Džiče, wón tež tudny njeje!“ Šako na to polkownik wójwodže rezultat prošdného pschephtowanja domow wojewi, pschistajiwšchi, šo šam wěri, šo Brenz w Stuttgarče njeje, džafowasche šo wón sa było šwojich ludži a da pschifajnu t wotjěchanju na šlědowazy džěň.

Šle kať, budža šo lubi čitarjo praschecž, kať móžesche Brenz dvě njedželi dolho s jenej pokrutu hłěba a bjes picža šwoje ži- wjenje šdžeržecž? Šo měšesche šo žyly jednorje tať: Šižom přenje pschipošdnjo w 11 hodžinach pschindže šofsch, pschiwacži šo mjes

drjewom a thěchu hacž t Brenzej, šnježe jejo t jeho nohomaj a runje tať čiče šako wotědže, kaž bě pschisčla. Brenz šo dolho njerosnyšlesche; wón wša jejo sa šwój wobjed, wotkra šebi truch hłěba t temu a džafowasche šo Bohu wutrobnje. Šak pschifha- džesche tať šofsch wšchědnje w tymšamym čažu, a tať měšesche tež Brenz wšchědnje šwój jednorj, ale dobry wobjed. Šajšpodžiw- nišče pať běšče, šo wona wot teho dnja šem, hdžež schpaniska byla rano Stuttgart wopuščeži, wjazny njepšchifhadžesche.

Šunjež Brenz ludži na hasty prajicž šlyšesche: „Nětko šu prjecž,“ dha tola njespěchomasche, šwój wukhow wodnjo wopuščežicž, ale pschecžini žyly džěň jako wyšoki šwjedžěň sa šwoju wutrobu s modlitwu a šhwalbu Božeje; hable mjecžor wón se šwojeho pschěbhtka wulěšy, na čož běšče jeho přeni thód hnydom t wójwodže Ulrichaj.

F.

Biskopa Ambrosiowa († 397) modlitwa, přjedy hacž šo na klětku poda.

Ša prošču, Šnježe, špožčž ty mi
Tu wědomoščž, kiž natwarj,
A mišu rěčž, tež ponižnosčž,
Šo džeržu šo sa niskoh' doščž.

Aš, twój Duch chžyl šlasčž do erta
Mi šłowa, kotrež troštuja,
Šiž wěrjaznych tež pošylnja,
Twój pucž pať šludnym pošaza.

Nječ šłowa twojoh' wotrocžta
Šaž mjecže dušchu pschedreja,
A tež kaž šchipy žehliwe
Wšchž t lubošči šahorja je.

S. Š.

Wšhelake s bliska a s daloka.

— Bibliški pucžnik je rošeklanj a wudawa šo šobustawam knihowneho towarštwu darmo. Drušy jón sa 15 np. doštanu.

— „Šionške hłěšy“ šu docžiščezane a našchey pošelnicaj je rošnješetaj. Duž prošny, šo byšchče žimaj tež dobre šerbške natwarjaze kniži t wobradženju sa hody wotkupili.

Š Draždžan. Ššchi mišym šwětle šłónza šhromadžichu šo našchi Ššerbjo druhu njedželu adventa, 6. dezembra t. l., t šerbškej Božeje šlužby w šchiznej žyrkwi, kotruž tež někotři pschecželjo, kotřiž běchu s Šužizy pschipucžowali, wopytachu. Ššredar bě t. duchowny Šencž s Šamjenža a špowjednik t. duchowny Šakub s Šjěšwacžidla. Špowjednych bě 153, mjenujžy 65 mužškich a 88 žónškich. — Šjana ličžba „bilškich pucžnikow“ na lěto 1904 šo rošpscheda.

K rozpominanju.

Badž spokojom, hdyž tudy twoja zbóžnosé kčěje, tam budže zraliě.

* * *
Žórła radosé a zrudoby nosymy w jenej wutrobje.

* * *
Bliže a jasnišo widžimy w samotnoséi to woko, kotrež nas wšitkich widži.

Šlucžil sa šacžansko-šerbške pišmo: **z** = š (zub); **s** = š (syn); **š** = šch (šat); **e** = ž (eworn); **č** = čž (čérň); **č** = čž (črij); **r** = šch po **p a k** (přah, křud) š, šj, šch po **t** (tři, třo, třasé).

Čy-li spěwał,
Přilnje dželať,
Strowja cze
Čswójbny statoť,
A twój šwjatoť
Čradny je.

Ča staw špróžny
Napoť móžny
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnny
Přičes spať měrnny
Čzerštwosć da.

Nječ ty spěwať,
Čswěrnje dželať
Přičědne dnny;
Džen pať šwjatny,
Dušči daty,
Wotpocžn ty.

Č njebieš mana
Nječ czi křmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Křž Bóh poda,
Wotščeń cze!

F.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Čsmolerjez knihicziščezětni w Budniščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

4. njedžela adventa.

1. Jan. 1, 1.-4.

Wješeke hodny šebi nětko pščejemny, hdyž k hodam šo bližimny — a tole šłowo Bože nam hiščezje wjazny šticzi: wješeke a tež hnadnybohate hodny.

Čbóžna hodowna powjescž:

1. wo šłowje žiwjenja;
2. šo je šo žiwjenje šjewiło;
3. šo byščezje tež wy towarštwu měli;
4. šo by wascha wješełosć polna była.

1. Kaž šćenje Jana, tak tež epistola w šwojim šapocžatku wopišče džiwnu krašnosć Božeho šyna a dopomnja na přenje šłowo biblije: w špocžatku, wot špocžatka. W šćenju mamy hodowny trojaki šynk: Čswětko, lubosć, žiwjenje; jow w epistole je šo k jenosćzi šjednocižo, kotrež šo pščežo šašo wospjetuje: žiwjenje. Čhryštuš je žiwjenje, je tón, wo kotrymž šchtom žiwjenja na přenim łopjenje šwjateho přšma wěščezje rěczi, kotryž drjemo žiwjenja na pošlednim łopjenje šjewjenja wuloža, kotrehož šchtom žiwjenja na rowach a hodowny šchtom w šymnej šymškej nožy pšchipowjeda. Wón je žiwjenje a žadny šón. Šakubowy šón wo rěblu do njebieš je šo wěrnny šczinik. Wón je žiwjenje w šwěcze polnym šmjertneje bojosćze a pščinješe žiwjenje, křž je šylnišče hacž šmjercž. Dolhe žiwjenje běšče žedjenje w štarym šakonju; wón pščinješe wěcžne žiwjenje, křž žaneho kónza nima. Žiwjenje je šo šjewiło.

2. Wón je šłowo žiwjenja. Čšłowo je wuras čłowščeje myšle. Tak je Ješuš jako šłowo Bože wuras teho, šchtóž je w Bohu žiwe, čłowjek šczinjeny Bóh: šchtóž jeho widži, tón widži Wótza. Hdžež šnjes Ješuš wustupi, možy žiwjenja wot njeho wukhadžachu, tam šchumješče šo rěka žiwjenja pščeš šhornych a mrějaznych; wón je žiwy a knježi do wěcžnosćze. Tak je Jan jeho wohladať jako šeršchtu žiwjenja; tak widžesče jeho krašnosć wot tamneje nješapomniteje hodžiny, jako šičezenik na jehnjo Bože pokafa a wón šam šo jeho woprašča: Wišchrje, hdže šy na hospodže? hacž k tamnemu šbóžnemu wofomik-njenju, jako horještanjeneho wohlada, a duž jeho tež Jan šłowo žiwjenja mjenuje, kaž je šam našhonik: Žiwjenje je šo šjewiło. Šajka to wješeke powjescž w tutnym šwěcze polnym šmjertneje štyštnosćze a šmjertneje bojosćze, ale tež polnym hłoda po žiwjenju: Čapšchimn wěcžne žiwjenje, ke kotremuž šy powołany.

3. Hodny šu šwójbny šwjedžen, hewat rošpróšchene štawy doma šhromadža šo wokoło hodowneho šchtoma. Tónle najwješełšchi šwjedžen čžeri do towarštwu. Dušča š dušchu šjednocižena, mēr w Bošy pštatej. Čo byščezje š nami towarštwu měli; a našče towarštwu je š Wótžom a š jeho šynom Ješušom Čhryštušom. Hodny šu towarštwu š Čhryštušom; tón šwjedžen móža jenož czi šwjeczič, křž jeho maja a džerža kaž Šimeon. Hodny šu towarštwu š Wótžom; přjetny dželachu naš hřechi wot našcheho Boha; nětko rěka: Šmanuel, Bóh š nami!

4. Hodny šu šwjedžen wješełosćze; kóždy čže druhemu wješeke čžinicz; ničtó njedyrbi šrudny byčž. Čo by

wascha wjekełoscź polna była, wjekełoscź, kiż też psches
 śwjedzeń traje. Śwęczi ki wuśwęcza, shtom wuśhnye
 — dyrbi wjekełoscź ki też minycź? Nė, wjekełcze ki
 w tym Knjesu kóždy czaś; ale jenoż potom kóždy czaś,
 hdyż je to wjekele w tym Knjesu. Wschitko ki minje,
 jenoż tón Knjes wostanje. Simeon a Marja, mudri
 i rańscheho kraja a pastyrjo na polu, komornik i Muri-
 šteje a jastnik w Filippje — i krótki wschitzy, kiż teho
 Knjesa namafachu, wjekełichu ki a tu wjekełoscź jim
 nihtó wsacź njemóže.

Schtóž hodowne džęczałto nima, njemóže ki wjekełicź.
 Bjes njeho nimamy žane žiwjenje, žane towaństwo, žanu
 wjekełoscź.

Sbóžnik bu tudy
 Wumóž te ludy,
 Graduj, džakuj ki kischejczanstwo!

Samjeń.

+ Psches Jana ke Khrystušeji.

Lubowani cžitarjo! Psches Jana ke Khrystušeji — to je
 tón pucź, kotryž cžyjsche Bóh ki wój lud wjesć, jako bėsche nėtko
 czaś dopjelnyeny; tón pucź, kiż ki we kiwojim cžaku prawdžimi
 Israelitojo schli. Stchafeni wot kłutneho pokutneho předomawaju
 kšeczenika pójnawachu woni kiwoje hrėchi a dostawachu wódnju
 kšeczenicu, kšeczenicu na nadžiju dokonjenišcheho wumóženja; woni
 dawachu ki psches předarja pokuty w pušćinje pokasowacź na
 Bože jehnjo, kotrež kiwėta hrėchi njeke, na teho kiameho, kiż budže
 jich se kiwjatym Duchom kšecžicź. Tak ki woni psches psched-
 bėžerja Jana ke Knjesej kiameho dójšli, kotrehož profeta wón
 bėsche, a ki tón pucź schli, na kotrymž dyrbjesche ki jim žiwjenje
 a wscheho došć dostacź.

Psches Jana ke Khrystušeji! Hdyž to prawje rozpominamy,
 dha je to też dženska hišće tón pucź, na kotryž Bóh se kiwojej
 kublazeji hnadu jenotliwe dusche pokasuje a wodži; w tym, shtož
 je ki nad israelskim ludom psches pschihotowaze skutkowanie kšecze-
 nika stało, ki w hłowne kłuchi w roswiwaniu tajkeho žiwjenja wo-
 pschijate, kotrež kiwoje nawróćenje na Boha a jeho sbožo bjerje;
 Jana a jeho skutkowanie jesnawacź, je teho dla ki na ki přėdł,
 na ki kiameki pucź pruhowacź, hacź je wón tón prawy, kiż na ki
 i sbožu wjedže; haj, wón budže nam i Božej pomozu i temu
 ki kłucicź, ki w kłodženju na dobrym pucžu cžim wjetšchu wėstoscź
 dostawamy.

Psches Jana pak dójžemy ke Khrystušeji psches to, ki wón
 jako předar pokuty i pójnacze hrėchow wubudža.

Wón je předomal w pušćinje židowskeho kraja: „Cžinice
 pokutu; pschetož njebieske kralestwo je ki pschibližalo“. Wón je
 ludej, ki i njemu won džėšche, ki by ki wot njeho kšecžicź dal,
 napšhecžiwu wolał: „Wy jescheceršta schlachta, shtó je wam
 pokasal, pschichodnemu hnewu cžefnyć? Teho dla cžinice hódne
 plody pokuty!“ A je kóždemu wėrnoscź prajil; też kralej Herodaschej
 wón jeho hrėch přjódł džeržesche: „Tebi ki nješluscha, kiwojeho
 bratra mandželsku mēcź“.

Tak je Jan rēczał a skutkował a je cžlowjekam žyłu kłutnosć
 sakonja pschedbžerzał; pschetož i temu tu sakon je, i pójnacze hrėcha
 sbudžowacź, a je tak sakon na ki pėstion na Khrystuša a pucžnik
 ke Khrystušeji.

Tajki Janowy skutk dokonjuje Bože kłowo jako sakon pschezo
 hišće nad nami wschėmi a praji kóždemu wot na ki, kiż njeprawdu
 cžini: to njeje prawje, ki to cžiniš; i tym wono kiwėdomje wu-
 budža, kotrež we mmi rjeknje: to njeje prawje, ki kiym tajki,
 a pschėbadža ki po tajkim duscha do snuškowneho njemėra, pschi

cžimž nihdy i lóschtom a derjebnyćom hrėschicź a slė cžinicź njemóže,
 ale ma napominarja pschi kiabi a žahadlo w kiabi, psches cžož
 ki cžinjenje njeprawdy šhórczi a hrėschne žiwjenje schli. Tež
 wubudža Bóh husto druhich cžlowjekow, pscheczelow abo nje-
 pscheczelow, ki bychu nam wėrnoscź prajili a ki bychmy ki psches-
 nich kėdžbliwi schinili na njedostatki našcheho žiwjenja a našcheje
 wutrobny. A hacź runje maju tuczi druhdy wot Jana a jeho
 kłutoscze pschecžiwu kiabi kiameho malo na kiabi, dha jich tola Bóh
 nam napšhecžiwu ki Janowy skutk trjeba, a mamy teho dla na
 wschelake waschne předarja pokuty pschi na ki, kotryž se kiwojim: to njeje
 je prawje! na ki ki njemėrnjuje a i rozpominacź honi.

Dawamy kiabi tajke napominanja se wschėm njemėrom, do ko-
 trehož na ki pschėbadžuja, lubicź a cžerpimy boloscziwe ranjenja
 jarėšowazeho njecza wėrnoscze, derje nam! Tajke rany wodža
 i sahohenju psches Khrystuša. Duž njemimny ki Janowy ki-
 kutny ki předomawajom; pschetož žadny drugi pucź i sbožu njeje,
 kšiba pucź pokuty. Psches pokutu i hnadže, psches Jana ke Khrystu-
 šej — to je tón pucź, kotryž nam Bóh też i tutym adventom
 pokasuje. O derje, derje Tebi, mój lubny ki kšibski cžitarjo, ki-
 ki i kiwojemu cžaknemu a wėcznemu sbožu tónle pucź nastupil, na
 kotrymž adventiška hwėšda dusche wodži i Bethlehemske mu žlobitej!

F.

Hodowne wobrasny.

III.

Woblednja jėdlenka.

Watoržiza bėsche ki hižom pschibližila. Na bliškej žyrtwi runje
 ki wotbi, a hasty, psched krótkim tak wóžiwjene, ki pocžachu
 přėdnicź. Hdyž bė hišće psched malo hodžinami wopravdžity
 jėdlaty lėk na kupowanie božodžėšćowych shtomow pscheproscho-
 wal, štejesche jeno hišće tu a tam schamały shtomik, kotryž njebė
 nihtó kupicź cžył.

Wono jenemu tajkich, wosbatej ruzi w rukawomaj kiwojeje
 krótkije jeczi schowanej, hólz horje a dele kšelpasche, ki by ki
 šhrėł. Jenotliwe ki nježinki cžishe dele padachu a pschikrywachu ki-
 želnje kłudobne halosy woboheho shtomika. Bė to najhubjeńšcha
 jėdla na žylym torhoschczu; wifowal, kiż mješche kiwoju tworju
 we wumjėstich pyramidach a dolhich rjadach wustajemu, bėsche tak
 ki milny byl, ki i dwėmaj druhimaj shtomikomaj kiymu a hłodu
 mřėjazemu hólzeji daricź, dokelž bė jemu pschi wotkłodowanju tak
 ki wólwinje pomhal. Temu pak ki njewucžene wifowanie poradži,
 wón bė dwaj kiwojich njenahladnych shtomikow pschedal, a kóždy
 krócź, hdyž do kiwėtliny blišćeje latarnje pschiudže, wucžezje ki wój
 wunoschł i dhybala a wjekelesche ki nad tymi schtyržyczi pjenje-
 kami. Tšeczi shtomik pak nihtó mēcź nochžysche; wón też bė wo-
 prawdže hubjeneho napohlada, tak ki bu našchemu pacholkej wu-
 kšwalowanie kiwojeje tworju jara pocžezene.

„Ach, lubny ki nježe, Wy drje hišće žaneho shtoma nimacze,
 a Wasche džęczi budža ki wėšće wjekełicź“, wón jenemu pójdnemu
 drohowarjeji pschiwola, jemu ki ki pucza ki kłodowawšchi.

„Wostaj mje na pokoj, ki nimam žanych pjenjes pschi
 kiabi!“ rėkasche ki kłumurna wotkłowa.

Hólczez pak ki ki žyly wotpokasaneho njedzeržesche, pschetož
 wón ki wotkłowje ki kłowje: „To nicžo njewadži, lubny ki nježe, ki
 Wam tón shtom hacź do Wascheho wobydlenja donježu, a Wy
 mójczez džė jón tam saplacicź!“ — a jako žaneho dalšcheho wot-
 molwenja njedosta, wón njelcženje ki pschikłowenje pschija, wsa
 ki wój shtomik na ramjo a temu ki njeje ki piatami ki kłowawšche.

Tako tutón skóncžnje psched kiwojim domom stejwosta a
 kšėžny klucź i dhybala cžahasche, wuhlada wón se spodžiwajom tu
 ki wkižnu podobu, kotraž ki nihtó ki nim do kšėžnych ki wot-
 kłowawšchi.

čiččezesche, a jawrěšta njelubosćiwje na hólza: „„Schtoba ja mnu běhasch? ja Twój schtomik trjebacz njemožu.““

„Ja myšlach, ja wěrjach . . .“ jakotasche wobohi hólz, a srudnje jeho hólz tschepotasche, tak so tón knjes bjeswólnje něscho pscheczelnischo popracesche: „„Ja woprawdže Twój schtom trjebacz njemožu, — ja nikoho nimam, ja kohož mohł jón wudebicž.““

Hólzej hylly do woczow stupichu: „Ja chyzch swojej maczeri tak radny por czoplych rukajzow kupicz a trjebam jeno hiščeže por šlěbornych k temu“, wón strachocziwje proschesche.

Dr. Bjech, tak tón knjes rěfascche, mějesche ruku hižom na rucžizy swojich duri, ale wón nochyzysche woboheho hólza tak srudneho stejo wostajicz; w jeho czahach běsche něscho, schtož jeho spodžiwnje pohnuwasche, kaž postrow s lubecho, šlōncžneho nalčezja: „„Staj schtom tamle do rōžka““, wón džesche, „„a kup te rukajzly ja swoju macž; jowle šu pjenjesy.““

Wulkej dowěrnej woczki hólčezja šo sablyšczizschtej pschi wobladanju njedoczafanje wulkeho pjenjesa, kotryž jemu doktor poskiczi. „„Kak wjele něhdže rukajzly płacza? Dofahnje to?““ praschesche šo, hólzej kručze do woczow hladawšchi a jemu pscheczelnje pschitiwawšchi, jako wón s polnej sprawnosću wotmolwi:

„To je pschewjele, luby knježe; schtyrzeczi pjenježkow šym hižo šašlužil.“

Wot tajšej sprawnosće bu doktor hnuty; wón nicžo wróczo njebjeresche. „„Kak rěfascch?““ šo hólza woprascha.

„Ernst Nycža“, tón wotmolwi, bleskotasche šwój džak a czěrjesche wotšal.

Dawno běchu stupy wotšalkhwatazeho wuklincžale, doktor pašstejesche pschezo hiščeže do hlubofich myšlow ponōrjenty. Schto to jeno bě, schtož jeho tak spodžiwnje pohnuwasche, w tymle jednorym podeńdženju, w czahach tuteho zuseho, khudeho hólčezja? Šedleńka w swojim czoplym kucziku pola khachlow wudymowasche forjenitu wón, čishe wupadže jej dhs a dhs šucha jehlicžka, šamotnemu nježenjenzej běsche spodžiwnje wokolo wutrobny.

Wón ipominasche na šańdžene hodowne wjeczory, hdžež běsche hiščeže mlody a šbožowny, hdžež pokojny šwójbnny pschewyč šwjeczeryow šjednocžesche, hdžež wón jako radošny škulski pachokš s bratsikami a šotšicžkami štaršchimaj šwoje hodowne špěwki pschednoschowasche, čzemuž luby nan na swojim štole šedžo tak radoščiwje pschipošluchasche, a šamo mały bratsik na maczerinej ruzny šwoje něžne šynki do šhora wješela šobu měšesche. To běsche, kaž budžichu jandželjo s njebjek do tajkich hodžin dele štupali a šo šobu wješelili. Al kak bě šo to wšchitko pscheměniko! Někto wón žaneho čłowjeka njemějesche, kotremuž by schtomik šašwēcizč mohł.

To běchu wobrašy s dawno šańdženych čzašow, kotrež šo jemu s hólzoweju sprawnuju woczow sablyšczizichu. Wón šnajesche tónle hlad a widžesche ju w duchu psched šobu, tu mału Mařku, s kotrejž běsche jako hólčez hral, kotruž je jako mlodženš lubowal. Šeho a jejnej štarškej běchu šušodža byli, a tež wón a Mařka dobre šušodstwo džeržeschtaj w hri a šhutnosći. Hiščeže dženska wona žiwje psched jeho duschu stejesche, kaž bě ju tak hušto widžal, šwětki w šahrodže šwojeho nana šadžejo a jim wodu pschiliwajo, pschi čzimž jej tak radny pschihladowasche — hiščeže radšcho paš jej pomhasche.

Šo kak šbožownaj běschtaj wobaj hromadže hylly, a žadny nje-myšlesche, šo mohlo to hdy hinaš pschicž. Ale šwět šo mjes wobaju šuže, najprjedy bě to jeno čishe njedorošymjenje, potom wotzušbnjenje — napošledku pschidžechu dželene pucže. Al schto bě s teje holecžki, tehdy tak kčžezajeje, nastalo? Pschi šwojich rědkich wopytantach w štarej domišnje běsche Dr. Bjech dhs a dhs wo njej šlyšchal. Wón wjedžesche, šo bě šo wona s mlodym pschekupzom woženika, haj wón teho mjeno šnajesche, potom paš

bě jejnu čžer žyle šhubil a jeno tak našdala šašlyšchal, šo je šwudowjena a šo je město šwojeje noweje domišny še šwojim małym hólčžkom wopuschčizila, po tym šo je jejny muž wjele šrudoby a tšchnosće na nju pschinyšl.

Někto tale pomjesč s polnej jašnosću psched jeho duschu štupi, a wón ju s tym, schtož bě dženska dožiwil, do šwišowanja pschinyške. Nycža? njerěfascche tón hólz tak? To běsche mjeno tamneho muža, kotryž šo s Mařju woženi. Šodobuosć nje-mōžesche jeho molicz, tón khlopž durbjesche woboheje Marijny šyn byčž! Al bě to možno, šo wona lěta dołho w tym šamym měsče bydlesche, bjes teho, šo bě wón to wjedžal a jej pomhal? Al bě wona tradała a želila, mjes tym šo wón w dobrnych wobštejnosćach pschewywasche? Šo šo mohł wón šašo dobre čžinicž, schtož běsche šakomdžil! Doktor poskoczi horje; pschi tymle ryčšlym pohibje wón do schtomika štorczi, šo tón k šemi padže a šdōnk, wot hólzoweje šlabeje ruti jeno nješchitnje wobtwjerdženy, s podšjerazeje šawčžki wustoczi a rošhorjenemu, horje a dele šracžazemu na pucžu ležesche. Šhlebjerdka papjery, s kotrejž běsche šdōnk wobwity byl, knyškotasche pod doktorowej nohu. Mechanizy šo wón ja njej poškili — a schtož bě šebi runje hiščeže pschal, to džeržesche w rukomaj. Šod jenym šopjenom, s pišanskimi šwuczowanjami džěšezja pokrnytm a še štareje škulšteje pišanki wutorhnytm, štejesche mjeno, kotrež Mařja jako žona wjedžesche, a to běsche šschčezniške mjeno jejneho hólza: Ernst Nycža, tak doktor čžitajesche a špody hašu a khěžne čžišlo.

Mašche pomjedancžto je w šonz; wšcho dalšche njech šebi luby čžitar šam wumoluje: Ernstowe špodžiwanje, jako bōrny po jeho domojwrōcženju s wjelepožadanyimi rukajzami tón zušy knjes do štwicžki jeho maczerje šastupi, šašowidženje towaršcha a towaršchti s hrajow šbožowneho džěczatštwja, a šajke radoščiwje hody šti džakowne wutrobny hromadže šwjeczachu!

Jako šo doktor posdže wjeczor do šwojeho wobhydlenja wrōczi, posbēže wón lubosćiwje šakomdženy schtomik še šchpundowanja a schtrychny džakownje s ruku psches jeho šchpatne halosy. Wón nicžo nješablyšcha šhiba čžiche knyškotanje; budžishe wón šrošymil, schto tón schtomik we šwojej rēczi šchepny, wón budžishe haj a hamjen k temu rjekł: „Ššym jeno šhuda jēdlenka, a tola mōžesche mje Wōh k nēcžemu trjebacz!“

F.

Pobožne holeczo w mórskim šwēcžniku.

Prjedy dylly wo holeczu w mórskim šwēcžniku rēcžu, durbju prajicz, schto mórski šwēcžnik je. To je wēža w morju, hdžež šu štraščne škaloby abo pēšnišczezja, na kotrychž šdōže, tak rucže hacž tam na nje štorcža — šo paš nahle rošraža, paš stejo wostanu a šo tak škaža. Šo paš by šo to nješalo, šu tam někł wēže natwarjene wot šhlynych šamjenjow, kotrychž wjerch je latarni podobny. Pschi čžemnych dnjach a nozach šo tam potom mōžne plomjenja pala, kotrež šu wjele hodžin daloko widžecz, a šdōžizy mōža po tajkim šwoje šdōže s šofa wjesčž.

Wo wobhdlerjach tajšej wēže čžu někł powjedacz. Wēža, wo kotrejž je tudny rēcž, šteji pschi brjōšy šendželšteje na mašej šupje, kotraž šdny nekł s krajom hromadže wšny. Wot tam bě krašny wuhlad: psched šobu mašch tam daloke a wulke atlantiske morjo, s małymi a wulkimi wješbami wobšyte, kotrež tam a šem šo šolebajo paš do Ameriki paš do Afriki, paš wot tam k nam do Šuropy jēdu, tež widžisč tam hordže šo šbēhaze mōrške žōlmy; pohladasch paš do kraja nuts, dha mašch lubošnu krajinu psched šobu, s wjazorymi wšami a městami pošadžanu. Wrijōh ma wjele škalobow s mnohimi džērami, w kotrychž šo rubježizny šadžeržuja. Čži maju hubjene žiwjenje, pschetož woni wurubjuja wšchitke šdōže, šž šu tak nješbožowne, šo jich wicchor na nekajku škalu štorczi a

flama, a duž placzi wo nich: „Ani paduschi, ani lakomni, ani wopizny, ani hanibnizy, ani rubjeznizy Bože kralestwo njedostanu.“ ((1. Kor. 6, 10.))

W samej wěži pak bybli starj wufluzeny wojak s mjenom Haris, jeho žona a jeniczke džěcžo; khudzi ludžo, ale tola bohaczi, pschetoz woni su pobožni a placzi wo nich: „Kotryž tež sam swojeho Syna njeje pschepuschczil, ale je jeho sa naš wschitkich podal, kaha by wón tež njechal s nim wschitko nam hnadnje dac?“ Rom. 8, 32.

So běsche tale swójba jara czishe žiwa, so lohzy myšlicz dawta, jeno pschi rjanym wjedrje pschikhadzachu tam tajzy, kiž rjany pohlad na morjo lubowachu, tola Haris a jeho žona so jeno nad tajkimi hoszczemi swjebelischtaj, kiž běchu, kaž wonaj, s wotom wot semje t njeju posběhnjeni. W bliskej wšy, hdžež Haris khlěb a wscho kupowasche, běchu něotre runje tak smyplene swójby, kotrež husto so shtadżowachu a wo bójskich wězach rěczachu; teho dla mjenowasche našy Haris tu wješ „Bethlehem“ t. r. „khlěbny dom“. Čaž jim ženje dolho njetrajesche, pschetoz woni mējachu swoju wschědnu sabawu w Božim klowje.

Boh luby knjes wsja tu pobožnu macz t bebi, jako bě mala Hanka 10 lět. Někotry wječor so mala Hanka sa wumrjetej maczerju praschesche a nan wotmolwjesche ji s Božeho klowa a napominasche ju, so by po swojej maczeri žiwa byla a sa wot tyknjenym kónzom žedžila a duscha sbóžnoscz dostala. Hanka wišasche s džěczazej lubosczu na Khrystu a pytasche psches pohluschnoscz a luboscz swojemu nanaj žiwjenje pscheklódščicž a jeho bolosczje polóžicž.

Sene pschipołdnje, jako bě Haris wschitke swoje pschikluschnosczje dopjelnil, wsja wón měšč, so by po khlěb a druge potrebnosczje schol a pódla khoreho bratra w Bethlehemje wopytal. Pschi woteńdženju rjetny: „sa tsi hodžiny kym sažo dom!“ Hanje bě wón tež prajil, so nikoho do wěže nuts puszczicž njeknje, dokelž je zyle kama. Haris rad wot domu njeńdžěsche, dokelž jeho Hanka potom hewal kama doma jara srudnje platasche. Tež dženska pschewodžachu jeje khlěb lubeho nana, tak daloko hač jeho widžesche, njebě pak to daloko, dokelž jeje nan po hačzenju džěsche a so bórsy sady kerkow shubi. Srudnuschka kyny so Hanka schicž a spěwasche rjane khěrlusche, shtoz bě prjedy s maczerju husto czinila, myšlesche na swoju macz, hač ta ju widži a troschtowasche so s tym, so hdž macz niz, dha tola luby Sbóžnik, kotryž tež, budželi chycž, wěscze maczeri wo lubej Hanzu powjeda. Potom so wjelelesche na domojwrót nana, běšesche t wolnej a sčasche so ji, kaž by wón pschischol, ale to běchu drusy mužojo, kotrychž wona njejnajesche. A wschemu temu so tež hišcže njebjo samróczowacz pocza a mórste žolmy poczinachn khlěje hicž. Wona wjedžesche, so by jeje nan nětk sašwěczil, so bychu lódže na skalnišcža nještoreczike; wona teho dla Boha proschesche, so by tola nana dom póbłal, tola myšlesche tež, so mohla kładž kama sašwěczicž. Wona staji rěbl, ale hač horje hišcže njedobahny, duž podstaji blido — a hlaj, ta wěž džěsche! Zafnje palešche so plomjo na wěži a lódžizny móžachu so teho dla wscheho stracha sminyčž.

Ma druge ranje pschińdže Haris zyle sbožownje sažo dom. Schtó móže tu radoscz wopizacz, s kotrež Hanka swojeho nana powita a jemu wokoło schije padže. „Mój nano! nanko! luby nanko!“ wjazy njesamožesche prajicž. Sańdžena nóz bě jara srudna sa tu wobhu byla, ale nicžo mjenje tež sa nana Harisa. — Žeho běchu tam bydłazy rubjeznizy nadpadnyli, kiž wjedžachu, so so tón samy džěń tsi bohate lódže woczakowachu, a myšlivoschi bebi, so, hdž Haris njebudže doma sašwěczicž, so te lódže na tamnych skalinach rosraža a kubla budža dobre kńedanje sa nich. — Harisej drje so žana kšimda njesta, ale tola bě jemu czěfno w tej džěrje, do kotrež běchu jeho kładžili. —

Kak wjekeky běsche wón, hdž dom pschischedschi, khlěsche, tak je Boh te lódže psched rubjeznikami sašhowal psches to, so bě Hanka kwezu scžinila.

Tamnych rubjeznikow pak su bórsy po tym sajali a dolho w jastwoje sšhowali. Čaž su so polěpschowali, to Boh wě, — ja niz.

Tale wězka je kńadna, ale počaže nam tola, tak dyrbi nam Boža móž kweza nohow a kwečko na puczju bycz, njechamy-li do pasowrow hrěcha sapadnyčž; tež kwečzi so tale kweza wschědnje sa naš, jeno so na nju kěžbujemy.

S. A. Bohoncž.

Wschelake s bliska a s daloka.

— W bliščich dnjach so sažo hodowny shtom w našich domach kwečzi a w lubosczzi bebi hodowne dary wobradžimy. Kajak dary nam trajne wobkědženstwo wostanu? Niz khlěsczate semske dary, ale dary sa duschu. Połožče tym swojim tež tajke dary pod hodowny shtom, wošebje wy, lubi starschi, kotřiž macze džěcžo, kotrež jutry won pónđže do kweća. Tajke dary macze w knihach našeho lutherseho knihowneho towarštwa, njech su to nowowudate Zioniske kłohy abo druge rjane natwarjaze knihi, kotrež w Budyschinje pola knjesa Šmolerja dostanjecze. Njesabudžče, lubi Šerbja, na najlěpsche duchowne dary.

— Sozialdemokratojo so směrowacz njemóža, so njejsu wschitke wokrěpy w Sakskej pschi wólbje do khěžorstwomeho bejma na so storhnyli. Teho dla su pschecžimo wólbje knjesa Gräfy-Biskopseho protešt sapołożili. Knjes Gräfa je w swojim čažu s wjetšinu wot 4000 kłohow wuswoleny. Duž drje sozialdemokratike schkerjedženje žaneho wuspěcha njesměje.

— Ma khěžorstwomym bejmje je khěžorstwomny kanzler s rańnosczu wódžerjej sozialdemokratow, Bebelej, napšchecžimo stupil a psched zylm ludom sjewil, do kajsich bludow a kyczow sozialdemokratojo swojich pschiwizowarjow wjedu. Bebel je srudnje podležal. Me same kłowa sozialdemokratow njepschewinu, kiž w torhnej sašlepjenosczzi na swojich wódžerjach wišaja — to dyrbja skutki scžěhowacz. Nadžijomnje so wyschnoscz po poslednim dobyczu sozialdemokratow wo tym pschekwědči, so dyrbi kručze postupowacz, hewal czěmna móž sozialdemokratije dale rosčže.

— Pschezo hišcže bojoscz psches wutrobny našeho luda ržesche, hač tež je wopravdžc našy khěžor na puczju wustrowjenja abo hač dyrbimy so wo jeho strowoscz bojecž. Nětko pak je mohł pschedknda khěžorstwomeho bejma, kotryž bu s zylm pschedkndystwom wot khěžora w awdijenzy pschijaty, sjawnje w bejmje prajicž, so je so khěžor strowy a čžy s nim rosrěczowal.

— Sedyn powětromny ballon je pola Zürichu dotalnu wyškofscž pschetroczil. Wón so hač na 19,000 metrov posběhny. A temu trjebasche 55 mjeńščinow. Šyma wuczinišesche w tej wyškofsczi 58 shtodžentow.

K rozpominanju.

Do tymješća padnywši so njebjeske krjepjele do nješwarneje wody přewobroća.

Daliske dobrowólne dary sa wohe armeniske kšroty.

Ma Božodžěsczowny shtom sa wohe kšrotki

L. s R. 10 hr. — np.
M. s R. 5 " — "

hromadže 15 hr. — np.

W mjenje whohich kšrotow wutrobny džak

Gólcž, redaktor.

Šny-li spěwat,
Pilnje dželať,
Strowja cze
Šswójbnj statof,
A twój šwjatof
Šradny je.

Sa staw špróznj
Napoř móznj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšhes špat měrnj
Čzerštwosć da.

Njeh ty spěwať,
Šswěrnje dželať
Wšchědne dnj;
Dzei pať šwjatj,
Duški datj,
Wotpocźať ty.

S njebeš miana
Njeh czi šhmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Niz Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Šzerbiske njedželiske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knižiczišćerńi w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacź.

Boži džěń.

Šes. 9, 6, 7.

Njeje žadny drugi rócny čas, na kotrymž šłowo Šbóžnika tak šrošmimj, šo dyrbinj bycź jako džěczi, šo bychmj do njebešeho kralestwa pšchischi, hacź hody. Šenož tón móže je prawje šwjecźicź, kiž je šebi pravu džěcźazu myšl, džěcźazu wěru do dalschich lět, haj do starobnj šakhowať. Šchtož hewať wutrobj wobčežuje wot starosćow a horja — pod blyšćatym hodownym šchtomom, hdžež runje džěczi wšchitko druge šabudža, dyrbi wróczo šupicź; w Božim domje dyrbi njedželene wješele kóždy wutrobu wobknežicź, kiž wě: mi je šo džěnk a tón Šbóžnik narodziť. Šodowne šynti šlyšchimj džěnk a wot profety Šesajasa. Šaž naš 53. staw pod Šchryštušowj šchizj wjedze, tak naše šłowo k žłobikej. Nam je šo džěczo narodziť, šyn je nam datj.

Šchto je nam w tym džěcžu date, widzimj š mjenom, kotrež jemu Šesajasa na wabjenje šwjateho Ducha nawda.

1. Džiwny, radžiczel. Tutej mjenje hromadze šlyšchatej. Džiwny! To mjeno je pšchihodžaze ša džěcźatko w žłobiku. Pšchetož to džě je najwjetšchi džiw, kotryž šo na šemi daloko a šchěroko namaka, šo je Boži šyn czeťo a krej na šo wšať, šo je tudj czišty mjěš hřešnikami, džěczo Božeho špodobanja. Džiwny je jeho žiwjenja špocźať, ale to njeje najwjetšchi džiw, šo je Boža wšchěhomóž tole cziňila, pšchetož šchto mohle wšchěhomóžnemu pšche wulke a pšche czežke bycź? To je najwjetšchi džiw, šo je Bóh to ša naš cziňil. Niz jako džiw wšchěhomóžy, jako džiw hnady

wobdžiwamj to džěcźatko w žłobiku. Nam narodžene, nam date je pšhes lubosć teho Šnješa Šebaotja. Wěť, o šchěšćizjano: mi k lěpšchemu je Boži šyn wotrocźkowški šchalt na šo wšať, je šo ponizowať, šo by mje pomyškil. Dokelž bych ja hřešnik hewať šhubjenj byť, pšchindže wón do šwěta mje wumóž. Tak dyrbi kóždy hodownu powješć šapšchimnyć. Džiwne je jeho dalsche žiwjenje. Šomjšće šebi, kať běšche wón tajki czihi, bješ lěcže a jebanja, kať wón šłosćzi, kiž jemu napschecziwo šupi, miłosć a czihu myšl napschecziwo štaji, šwojim njepšcheczelam dobrotu cziňješche, ša nich prošješche; kať wón pomoz a šmilnosć wšchitkim šhorjym rad wopokasa a šlepny a šhudny šwojich lubnyh bratrow mjenowasche. Džiwny je wukhód jeho žiwjenja, jeho wumrjećza: šo dyrbješche wón tón czišty šłóstnikowšku šmjercź czećpicź, š tym wopor pšchije, kotryž Bóh pšchija k šaplaczenju ša hřešnu winu šwěta; džiwne jeho horjestacze a k njejušpicze.

Džiwny radžiczel. Džiwna rada Boža k našchemu wumóženju, kať šebi ju cziłowški rošom njeby wumyšlicź mohł. Šak šwadža šo tež druhdy w žiwjenju jenotliwonyh cziłowjekow nitki tak šaplecžene, mj njewidzimj ničzo hacź cziłowški šłud a hřeč — a tola šłóncžnje teho Šnješa rada dobywa. Ty dobre puče wšchudže a pomoz wudželišć — to plaćzi we wulkim wo tym pučžu, po kotrymž chžyšche wumóženje cziłowšćtwja dokonjeć, to plaćzi tež w małym wo pučžach, po kotrychž chže kóždy cziłowšku wutrobu k wěrye domješć. Daj šo wodžicź, daj šej radžicź k twojemu šbožu! Ty šo hewať wo šwoju šbóžnosć šjebasch. Ty šo šam njemóžesch šbóžny cziňicź.

2. Wón rěka: Bóh móžny. Jako tajki je bitwu pschecziwo staremu hadej na šo wšak a je hadej hlomu rostepal, hdyž tež je jeho do pjaty kařala. Bichezo je hišće jeho móž w našej šlabosći šylna. Šdyž šo psches hrěšnu winu wobczěženu czujes — to džeczatko w žlobiku je šylna dosć, ju na šo wšacz, je ju na šo wšale a na šchiz pschibilo. Šdyž šo psches czežtotu czež-pjenjom wobczěženu czujes — džeczatko ju na šo wošmie, wošmie prječ bološne žahadlo, pokasuje tebi twojeho Wótza luboščiwu wutrobu, jeho myšle mēra; dawta tebi ščěrpliwosć a trošcht wěry, czini tebi šrudobu žórlo žohnowanja. Šdyž pošnajes šwoju njemóz, šo prawy a šbožny czinic — jow je jeho prawdosć, kotruž chze tebi dac, jeho móž tebi, podata w šlowje a šakramentomaj, jeho duch wojuje ša tebe, ty dobudžes psches njeho a dostanjes džěl na pokladach jeho kralestwa.

3. Wěczny Wócžez. Hewaš my Jesuša Wótza njemjenujemy. Wón šo njehańbuje naš bratrom mjenowacz, psches njeho pschińdzemy š Bohu. Ale džeczto je, kotremuž je kralowski trón, najwyššchi na šemi, postajeny. Jeho kralestwo wopšchija njebeša a šemju. Prawy kral pak je krajny a ludowy wótž. Tak tež tutón kral šwój lud wótžowšy šastara. W žlobiku, w hródzi narodženy — a tola kral, twój kral, naš knjes, my jeho poddanojo. Nimamy džěla na dobrotach jeho wótžowšeho knježenja? Šchtó je jeho podarmo wo něšto prošyl? Šapowjedži-li wón abo bjerje wón, wón lěpše ša to da. Nam je wón daty — to šlowo dženska hišće płaczi. Wěczny Wócžez: wot wěcznosće pola Wótza, wěcznje traje jeho knještvo.

4. Měrnny šershta. Měr — krašny dar tehole krala. Wón drje šwoje dobyčerske wójny wjedže, šo by jeho kralestwo wulke bylo, žyła šemja jeho kraleštwu pschibuschala. Ale niz š njeczom a wohnjom jeho wóšto do wójny czehnje, ale š njeczom ducha, se šwědcenjom jeho lubošće, kotraž wutroby najlžo pscheminje. Wboha, njeměrna, wojowaza człowska wutroba — póž do Bethlehema! Jow je mēr. Šdychujes-li pod wobštorženjom šwědomnja a žadaš-li po Bohu — jow je wodacze. Budžes-li wot dwělowanja tam a jow mjetany, nješes-li wobczěžnosće žiwjenja, rostorhaš-li šo w próžy a džěle, hušto njewjedžo, šchtó dyrbiš šapoczec — jow je mēr. Jow šo mēr wutroby psches šame nowe wojowanje dobudže. Tam je wěczny mēr!

Jesajaš je šebi dopjeljenje wěščzenja, kiž jemu Bóh do rta položi, najšerje hinaš myšli. A tola pschi wškej šwonkownej njenahladnosći běše dopjeljenje wšele krašnišče, hač běchu šebi pobožni stareho šluba džecz dali. Šchtóž šwoju wutrobu žlobiš czini, temu Jesuš šwój mēr wudžela, tón šmē šbožny, wješety šwjedžen šwjeczic. Bniščenje hodowny, šhtomow, haj jašnosć šlónčta a hwěšdom woblednje psched bnišczatej jašnosću šwětla, kotrež šo hortach šwěczi. Tudy delkach njech šo nam šwěczi hodowne šwětlo, tam to wěczne šwětlo! Šamjen.

Hodowne powjedańčko.

Běše junu wěšty knjes, kiž rad něšto wo tym rěčeše, tak maš rošomnje w šchesczjanštwje šo šadžeržec, kiž pak wo wěrnym šchesczjanštwje we wutrobje ničto wjedžecš nochzyšče. Wón wobšedžeshe rjane šubleshtó, kiž běše wón š dolhom dostal, ale psches

šlutnimosć tak daloko pschinješ, šo žaneho dolha wjazny njeměšče. Wšchitko bě w dobrých wobšejnosćach. Jako nan šwójby bě wón tež wot Boha požohnowany; pschetož pschi nim bě pobožna mandželka a pódla běchu kčžjaze džeczatka, wobeju radosć. Najmlóšče bě najlubošnišče a dyrbišče přeni ras hody šobu šwjeczic a wšcho šo wješeshe na radosć mólcžkich pschi napohladže telko šwězom. Boža nóz bě tu. Na wulkej a rumnej šubi knježeho hrodu domjaza hospoša wulku taflu pschihotowa, na kotrež šjedža wulki šchmřetowy šhtom šteješče, pošny wšchelafich darow a se šwěczkami rošwětleny. — Džeczci cžachy w pódlanškej štwje š njeschěrpliwosću, hdy šo durje wotewrja. Jako bě wšcho hotowe, wotewrču šo durje a wšch šchtyri džeczci škacžy š hodownemu šhtomej šo bližachu, pjate pak macž na rufomaj nješeshe. Nan na wulkim stole šedžeshe a njewješeshe šo tak wutrobnje šobu, kaž štary pobožny džed, kotruž šo mladych lět dopomni: nan bě to na wučenej šchuli šabyl. — Najštarich hólczez, 7 lět štary, š nanej pschifšocžiwšchi šo woprašča: „Nano, tak dha to pschińdže, šo my hody tajke daty dostawamy, jako by naš narodny džed byl, a cžeho dla šo telko šwěczkow pali?“ Nan njewjedžeshe, šchtó rucže prajicž; móžeshe drje po šwojim waschnju prajicž, šo je na tym dnju šatožer šchesczjanštw, „mudry wučer“ š Nazareth, narodženy; ale bě jemu tola, jako njemohl dženiš šwojemu džěšču tak šwěto wotmolwic. — W tym wšomništwju šastupi mała pscheczelniza jeho najštaršeshe (6 lětneje) džowcziczi, kotrež nan bě krotko předy wumrjel. Džeczci wšchitke, kiž hewaš hušto š malej Marťu hrjafachu, šo prašchachu, hač je jej hižom wobradžane? Wona pak wotmolwi: „Dokelž je nan wumrjel, dha ničto njedostanu.“ Wšchitke chzchdu Maržy teho dla šobudželicž a dachu jej šžžde něšto. Ša šama pak chzchšče šwój džak wopokajacz a pocža, kaž bě to w šchuli nawukla, hodowne ščenje prajicž: „Šta šo pak, šo pschifajnja wot šžžora Augusta wuńdže, šo by šo wšchón šwět šapšak atd.“ hač do šónza: „Čžesć budž Bohu we wyškosći, mēr na šemi a człowjekam dobre špodobanje!“ Šež domjazy knjes bě šwojej ruzy štyšnyl; tak džě bě wón tež w šwojej mlodosći czinicž wuknyl, pošdžišcho pak šabyl! Tajke šynki š jeho mlodosće njebeču jeno jeho wucho, ale tež jeho wutrobu hnuš. — Wón pschistupi š šyroče a wšoscha ju, tež dari jej žyly tolet. Šchtó pak šwjaty Duch tón šamy wječor hišče dale nad nim škutkwašče, njewēm; tak wjele pak je mi šnate, Boži džed po dolhim domašedženju „hnašny“ knjes přeni ras do Božeho domu jěžeshe, kiž bě jeno poš hodžiny šdaleny. Wšos wšta psched pošrebnišczom štejo; tež ludžo wštachu štejo a jeho poštrowo džiwachu šo jara, šo je šo tež knjes N. do Božeho domu podal. W žyrkwi bě jeho šyšlo žyly šapšchene, dokelž šo ničto njebeš nadžal, šo budže šo knjesej žyrkwinemu patronej (šchtóž wón běšče) wušdacž, do Božeho domu hič. —

Šjany ššeruš šo ššpěwa: „Ša š njebeš dele pschithadžam.“ Maš šnaty knjes šedžeshe na měščze šwojich wótžow a pschezo š nowa šo praščenje jeho šynta w jeho wušchomaj wšpjetowašče: „A cžemu šwjeczimi tónle šwjedžen, kaž byl wón narodny džed, a š cžemu wšchitke te šwěczki?“ a š daloka šdajče šo jemu mała šyrotka Marťa š wotmolwojenjom. Wón šo w žyrkwi rošhladowašče, hač bě ššeruš dokónčeny a předaš na wštaršštu a liturgiju wšpěwa, w kotrež šo šchesczjanštw wěrywšnacže wupraja. Mašchemu knjesej bě žyła wěž nowa, wón pschipošluchašče, kaž by na podmlětej šemi štal a šo bojal, šo šo pschepadnje. — Šo někotrych žunie wšpěwaných šchucžkach ššerušča šžžhowašče předowanje. Šola jeho wutroby běšče pschihotowana; pschetož wón bě tak hnuty, šo Bože šlowo, kotrež móžnje na jeho wutrobu padašče, šo do jeho wutroby šaczijčža. —

Šyly předowanje tu njecham wšpjetowacz, ale tola tak wjele,

Je kóždy i teho spósnacž, kak je našchemu patronatej wokoło
było.

„Ešdar pokasowasche na to, kak šu profetojo na Jesuša
oali, a kak je šo to próschł na próschł wscho dopjelniło.
Tole w žlobje narodžene džěcžo zyle kraje hižo pod šo
šeflo, kak zyla Europa w jeho mjenje wschitko čini a kak
budža hiščeže wschitke kraje temule džěcžatku woprowacž
modl šku šwalbu. Kralojo a drusy wjerchojo šu šo pod tole
džiwne džěcžatko poforjeli, měr a jednanje w jeho mjenje wuwjedli,
w jeho mjenje poddanjo wyschnosčzi pošluschnosčž a šwěrnosčž
přichahaju a tež hiščeže wschitke jasni spósnaju, šo Jesuš Khrystuš
je sinješ t čžesčzi Boha Wótza; pschetož w žanym druhim njeje
šbóžnosčž, tež njeje žane druge mjeno date pod njebjom čžlowjekam,
w kotrymž mohli šbóžni byčž! Dofelž Jesuš Khrystuš je šwětlo
šwěta a čžlowška mudrosčž pó čžmje lašy, nima-li šwětlo Jesuša. —
Jesuš je klucž, kiž nam wschitke potajnosčže wotkrywa, haj šamo
nam njebeša a wěčnu šbóžnosčž wotanka. — Kak šhudy a
hučeny je tajki čžlowjek, kiž temule džiwonemu džěcžu njewěri!
W žiwjenju šo tajki na ničžo spuschecž njemóže, šhiba na proch
a popjel a w šmjercži nima žanu nadžiju!

Wutroba našcheho patrona bě šylnje hnuta; jemu bě, kaž
by chžyl prajicž: „Dži won wote mije, ja šym hrěšchny — jara
hrěšchny, šhudy hubjeny čžlowjek!“

Boža šlužba šo škónczi a ludžo šo na domojpučž podachu.
Wot teho čžaša žadny próch wjazy na našcheho patronowym
měče njebe wohladacž; pschetož niž jeno wón šam, ale jeho
zyla šwójba bě nětk kóždu nježelu w Božim domje. Zyla
wóžada pak čžesčzi a lubuje nětk šwojeho šchescžijanszy šmyšle-
neho patrona, dofelž je wón i zylej dušchu Boži wotročł a je
tež Boži dom jara psychnje wudebił.

„Džěž Jesuš Khrystuš i Anješom je,

Tam kóždy džěž je krašnišcho!“

Tele hróncžko dopjelni šo tež pola našcheho knješa, tač derje
w jeho wutrobje, kaž tež nad jeho zylm domom; pschetož stare
je šo minyło, hlaj, wschitko je šo nowe ščžiniło! —

Šašo pschindžechu hody, kotrež pak běchu nětk čžim krašnišche,
dofelž šo tež staršej šobu šradowaschaj, kaž malej džěsčzi;
pschetož Bože džěcžo bě šo w jich wutrobach narodžilo. Žane
n t tch džěcži pak šo wjazy ša tym praschecž njetriebasche, čžeho
dla šo hody šwjecža; pschetož wschitzy šnajachu nětk „to lube
Bože džěcžatko“, kiž čžlowškim džěcžom poda šo, šo bychmy byli
wobožni, kaž Bože džěcži lubošni! kotremuž rěšaju: „Džiwny,
džicžel, Wóh, móžny, wěčny wóčez, měrny šeršchta.“ Wschitzy
škowachu Jesuša i zylej wutrobu a modlachu šo knjemu, šo by
junu chžyl jich do šwojich njebeškich pschitwarlow šobu wsacž. —

Tole běchu plody hodowne! Š teho kóždy widži, kak je
Bože šlowo móžne a kak šo pschedrě, hacž šo rosdžělitej dušcha
a duch, tež kosčže a mošy a roššajaja šo wschitkich wutrobom
švacže. —

S. A. Bohoncž.

Hodowne wobrašy.

IV.

+ Patoržiza šamotneju.

W šadnym twarjenju bydli do dwora won wučerška wudowa
Šchimantowa je šwojej džowku. Wona nošy módru brylu, dofelž
na jara šłabej wocži. Džowka je ležna šnježnicžka, něhdže dwa-
zecž lět stara, jara pilna hacž do nožy a pschi tym pózcžiwja a
pokožna. Štwa, w kotrež wonej pschewywater, leži w pschisemju;
pschetož wyške šhodny šu tej žonje, kiž bě hacž dotal na wšy
bydliła, wulzy wóčezne. Ša to pak je tež wuhlad do čžemneho,
čžez wóžneho dwora čžim hubješchi. W šjoch hodžinach dyrbi

šo hižo lampa šwěcžicž, pschetož Madleńka je wuschiwarka bělych
tkaninow. Wonej tu lědma lěto bydlitej, a to šu přenje hody po
nanowej šmjercži. Dženša je patoržiza. Madleńka šedži wot
ranja kaž pschitowana nad šwojim šchiplatym džělom šklonjena:
šmyčł na šmyčł wona ryncžkuje a kwětki t kopješkam rjaduje;
hacž do šchescžich hodžin ma džělo hotowe byčž. Džs a džs wona
šhwatnje na won a nuts šhodžazu macž pohladny, ale jeno šo by
jej wješele šmějaze woblicžo pokasala, potom jehla šašo lecži.

Š wěžow pomału pjecž bije, šwjatocžne šwonjenje hodownych
šwonow šo špocžina. Šsu to krašne šwonny i ščtroweje žyrkwoje,
tač polnje, tač harmonišzy šlincžaze, kaž. šynki i njebeščeje domišny.

„Macži, je to rjenje! Kak je luby Wóh tola hnadny, šo
namaj tón luby šwjedžeň do naju komorki šwonicež dawa!“

„Ach haj, džěcžo, to wschaf je rjenje“, wotmolwi macž,
„ale našche wješne šwonny běchu tola hiščeže rjenišche! Š kač
wulzy wažne běšche nanej hodowne šwonjenje! Wěšch hiščeže, kač
wón tehdy i šararjež štarym Šurjom na wěžu krocžesche, a kač
wonaj to potom tač šwjatocžnje čžinjeschaj a šebi čžapku šej-
maschaj, ruzy štyšnyšchaj a šo modleşchaj?“ —

Madleńka i šlowu šwony, nad šwojim džělom čžišche plaka-
šche a pschitaji: „Ša šym pschecžo šobu byla a šym nanej trubku
džeržala, a hdyž na pošledku wulki šwón hiščeže tač hlubofo do-
bórcžesche, potom rjekny nan zyle pomału: „Čžesčž budž Bohu
we wyškosčzi, měr na šemi a čžlowjekam dobre špodobanje!“ a
šararjež štary Šurij rjekny hamjeň! Ach haj, macži, ty masch pra-
wje, to bě hiščeže wjele rjenišcho!“

Nětko je na pol šchescžich! Madleńka je hotowa. Macž je
mješ tym blotowe želežko horze ščžiniła, ručje je wumjelške džělo
šlotowane, kručž róžobarbneje židžaneje papjery podšunjene, a macž
dyrbi štučł šwojeje džowki trochu wobdžiwacž. Šle ta šdychnjuzy
pschitaji: „Ach, twojej wocži, džěcžo, twojej lubej wocži, a šchto
dha wjele ša to doštanješch?“ —

Madleńka je šo šwój mantlš wóžela, šebi čžapku, i kožuchom
wobrubjemu, na šwoje běle plecžene wopušche štajila a radoščžiwje
šhladowasche: „Šchto ja doštanu, mamicžka? Šó, dwaj twjerdaj,
šwětłaj toleriej, abo chžemoj prajicž: Šchěcž žylych hrivnow!
Š tymaj šmój derje žiwěj hacž po nowym lěče, a ja čži tež
hiščeže něšchto t Božemu džěcžu kupju!“ Š i tym bě wona kač
šlyšł i durjemi won. Macž chžyšche jej hiščeže něšchto pschi-
wolacž, tola to běšche pschepošdže. Nětko wona i šhwatkom kom-
modu wotewri a i njeje štary, rjany damaštowny rub wuwša, kotryž
bě hiščeže wot jejneje wowki. Do njeho běšche wutkany žlobił
i džěsčžom a Marja i Šosefom, wol a wóšlatko; a nad tym
šmahowasche šo bant i napišmom: „Tač je Wóh šwět lubowal!“

Tónle rub wona na blido wupšchestrje. Šotom pschinjěše
dwaj šwětłaj mošajnaj šwěcžnikaj, a položi mješ njeju šloty šchizž
wot stareho džěla. Wona běšche jón wot šwojeho njebočžicžkeho
muža na kwašnym diju doštala a jón nětko ša nowy šomocžany
bant pschitwjerdžila. Šo dyrbješche Madleńšym hodowny dar
byčž. Tež taleč i jablukami a worjechami wona hiščeže pschi-
štaji.

Nětko bě wscho napravjene; wona šo pošydnny, na džowcžicžku
čžakawšchi, a jejnej ruzy ležeschtej štyšknjenej w šlinje. Šańdženosčž
a pschichod psched jejnej dušchu nimo džěšchtej; tač tjšchnosčžepólne
pak tež myšle běchu, napošledku šo wone tola w tej jenej šmėro-
wachu: „Wóh je nam šwojeho Ššyna wobradžil, šaha by wón
tež njechal i nim wschitko nam hnadnje dacž?“

Tu wona džě! Haj, to je Madleńka. Šulki paket ma pod
pažu a mantlkowaj dnyšacžkaj tač pošnaj, šo bě wscha pumpata.
Macž jej durje wotewrija a šwjatocžnje praji: „Wješele hody
daj namaj Wóh hromadže!“ Šamjeň, hamjeň, moja mamicžka!“
wotmolwja holicžo i šlyšchčžazymaj wocžomaj. Šle nětko padatej

tutej woczi na blido. Shto to je? — „D maczerka, shto by ty czynila! Twój kwapny kichiz! Mózju ja to pschijecz?“ A bylny sybola so jej w jasnymaj woczomaj. Ale macz jej kichiz wokolo schije wjasa a ju wokoscha.

„Tatle, mamiczka, nětko dzesich ty na khrwisku won a wobstarasch wjeczet! Sa mam tudy tež hischcze czinicz!“ Na to wona wupatuje, najprjedy wobras w slotym wobluku, kotryž lubu staru wjeßnu zyrfej pschedstaja. Madleńka je ju w léczu þama snamjenila a nětko s rjanym woblukom wuhotowacz dała. Tu deleka, pschi wotewrienyh wężinyh durjach, steji na murju skožena nanowa trubka; wón je so runje horje podal k njedželstemu swonjenju. Wobras wona prawje do þrjedža staja, potom pschińd: hischcze brune hodowne poprijanzu a por czoplyh rukajzow. Nětko je hotowe! Madleńka wotewria durje, a maczerine sbożowne hladu pschelecza wobradzenje. Wobej þedžitej dolho do myßlow ponórejonej pschi napohladže stareje wjeßneje zyrfwje, a Madlena praji þwjatocznie kaž njebohi nan: „Gžescz budž Bohu we wyßkofsezi, mēr na semi a człowjekam dobre spodobanje!“ a macz kaž fararjez stary Surij hamjen!

F.

+ Dobre wotmolwjenje.

Nětajki wulki wuczeny ras þwojeho wuczobnika k Filippej Melanchthonej póbła a da so jeho praschecz, cžeho dla so kóžde hody spěwa: „To dżeczatko tak lubosne je nam dženß narodžene“, dokelž bu dže Jesuß Khrystuß psched wjele lětstotkami jako człowjek narodženy? Na to Melanchthon wotmolwi: „Þraj þwojemu knjesej, hacž dha wón tež dženþa troschta njetrjeba?“

F.

Sswětlo þwěta.

Móz bē kaž þwětłina,
Sdyž Khryst so narodži; —
Bē wodujo þama cžma,
Sdyž woczi sandželi.

Dženß hischcze, hdžež wón njej',
Nam jasnoscz njepomha; —
Dženß hischcze, hdžež wón je,
Se þama þwětłina.

S. Ž.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Knjes Genka, poßol nascheho knihowneho towarstwa po móžnosczu hischcze do hód Þorschißku a Budyßhinskiß wogadu pschekhodži. S radošču þlyschimy, so je rjanu licžbu nowych þobustawow nadobyl. Po hodžoch chze potom w Kafeczanskiß wogadže sapocznywichi Njeßwaczidlißku pschekhodžicz. K. Sswětosch w prusskich wßach Kafeczanskiße wogady sapocznuje a potom so najsterje do Wulko-Sdžarowskiße wogady poda. Kaž þlyschimy, so tu a tam wěsta njejasnoscz dla pschinoschlow pokasuje. Lětþa sberaja so pschinoschki sa lěto 1902 a 1903, ale þobustawy njetrjebaja sa tej dvě lécze wjazy hacž 1 hr. 50 np. placžicz. Sa to dostanu wulku knihu „Zionste hloßy“, kotraž bu tak horzo požadana. K lětu þobustawy tež da-li Bóh jaßo knihu dostanu s cžežkeho cžaka 30 lětneje wójny.

— Sdyž nam hody mēr swonja, w Krimiczawje strajk dželaczeryow traje. Bohu žel þu so dželaczeryo žyle wot sozjaldemo-

kratom jaßlepicz dali, tak so je jich 300 þamo s kschesßny zyrfwje wustupilo.

— Na faksim þejmje je so nětko poßledna požad želeßnizu s Wóßporka do Madworja pschiswoliła. Duž d njebudže na próstwy, kotrež þu so hischcze na tón þejm želeßnizu dele k polnoży czahnycz, dživacz. Wo dalewje želeßnizu s Kafecz do Wójerez jaßo so mjelczi, hacž runje teß Þrussi þejm so shromadži. Pschecz by bylo, so by so nadžij na tule želeßnizu skóncžnje dopjelnila.

— Wulki njemēr dżesche w þwojim cžaku psches Franzowski hdyž bu þrjedawochi wyßcht Dreyfuß k pschewytkej na cžerowu kupu jaßudženy. Skóncžnje so dozpi, so so wußudzenje s nowi sta, ale tež tudy jeho sa winowateho pójnachu, ale po wußudzenju so wobhnadži. Nětko pať þu so wopokasma namafale, kotrež pjeczka dopokasaja, so je wón do žyla njewinowaty, dokelž þu so pißma, pscheczivo njemu þwědcžaze, jako falschowane pójnale. Duž Dreyfußowa wěz, kotraž je hižom wjele žolnow nacžerila, nětko skóncžnje na pschezo k mērej pschińdže, hdyž so Dreyfuß žyle wuwinjje.

— Do hodownych synow klicžni njelubosnje powjescz, so w Afiskej wójna mjes Ruskej a Japankej w blißschim cžaku wo cžakacz. Madžimy so, so so wójna hischcze psches mērne smyßleny ludow wotwobroczu.

— Wulke je nam hodowne wjeßele, so je nasch lubowany kžěžor jaßo žyle wustrowjenty. Wón je jańdženu þobotu k Hannoversteje sapuczowal, so na hońtwje wobdželil a potom pschitomny byl pschi þwjedzenju stolětneho wostacža tjoch regimentow. Gud jeho s wulkej radošču strowjesche a wyßtanje pschewitacz njehasche. Pschi þwjedženißkej hoščinje þrynz Albrecht þlawu n. kžěžora a kžěžor s jasnym þlynym synkom wotmolwi, tak so bē þlyschecz, so þu so wschitke scžehwki khorosczje shubile.

K rozpominanju.

By-li so Khrystus tysac króć w Bethlehemje narodžil a nie w tebi, sy wěcnje zhubjeny.

* * *

W žlobiku w Bethlehemje swěci so skóněko smilnosće a miłosće, kotrehož jasnosć dokhwalić su samo jandželske harfy přesłabe.

* * *

Cyrkwinske wěže su porsty, k njeßju pokazowace.

* * *

Bóh hrozy: Moje je wšak wječenje!

Tež junu za tebje so wječić chce.

* * *

Spomń, kak bu Edom junu khostany,

Kiž smějo hanjeße pad Judowy.

Klucžik sa łaczansko-þerbisße pißmo: **z** = s (zub); **s** = þ (syn); **š** = sch (šat); **e** = ž (eworn); **č** = cž (čerń); **č** = cž (črij); **r** = sch po p a k (přah, křud); **ř**, **ř**, **ř** po t (ři, třo, třasé).

Dalische dobrowólne dary sa wbohe armenisße þyroty.

Na Božodžěščowu shtom sa wbohe þyrotki

R. s R.	5 hr. — rp.
L. s B.	3 „ — „

hromadže 8 hr. — np.

W mjenje wobohich þyrotow wutrobny džak

Gólcž, redaktor